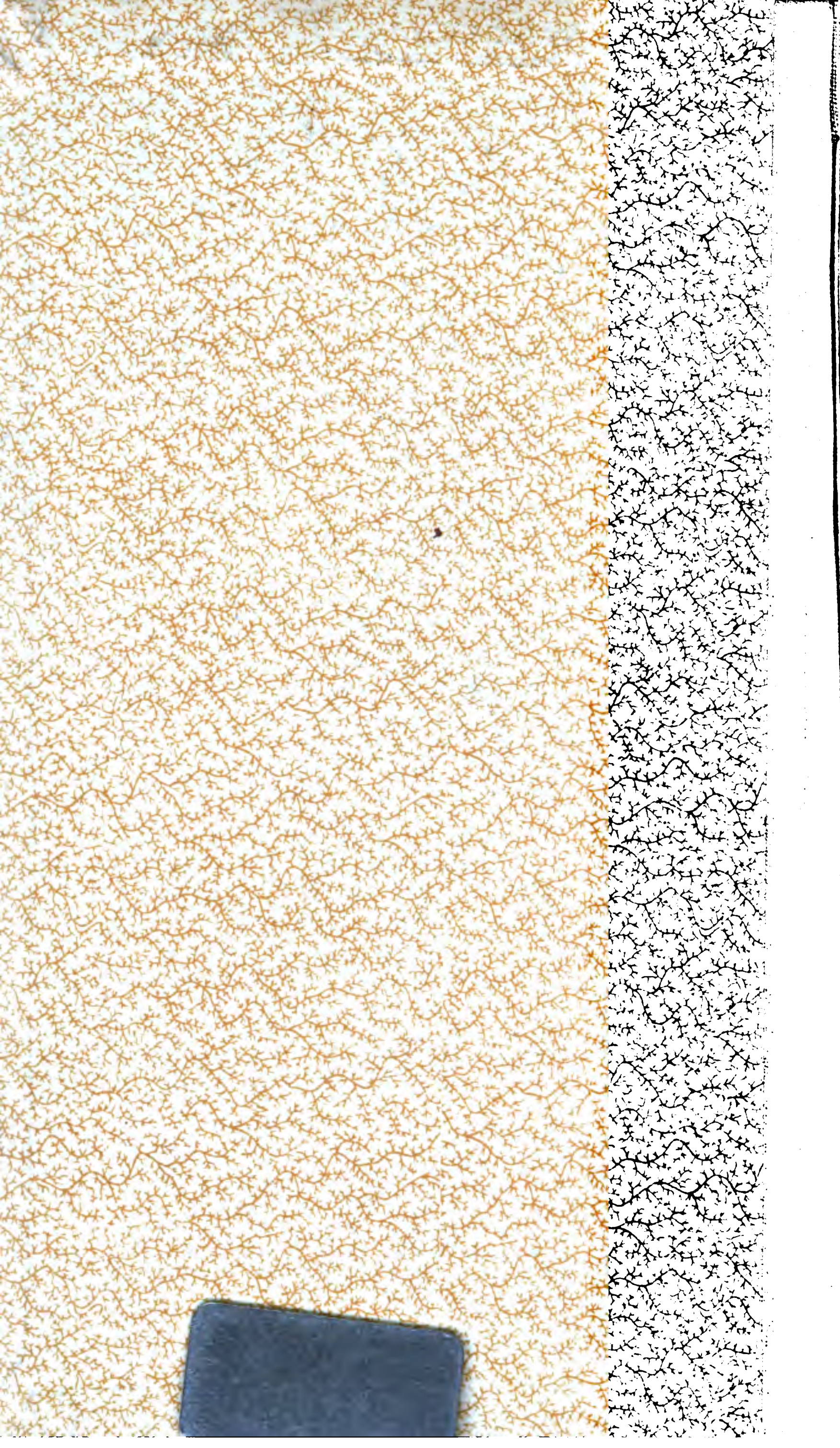

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ
ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

NICANDRI
ALEXIPHARMACA,

SEU

DE VENENIS IN POTU CIBOVE HOMINI
DATIS EORUMQUE REMEDIIS CARMEN.

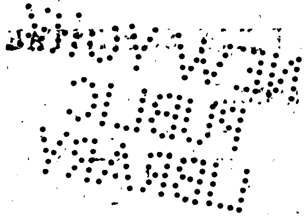
CUM

SCHOLIIS GRAECIS ET EUTECNII SOPHISTAE
PARAPHRASI GRAECA.

EX LIBRIS SCRIPTIS EMENDAVIT
ANIMADVERSIONIBUSQUE ET PARAPHRASI LATINA
ILLUSTRAVIT

JO. GOTTLOB SCHNEIDER, SAXO,
ELOQU. ET PHIL. PROF. IN VIADRINA UNIVERS.

HALAE
IMPENSIS ORPHANOTROPHEI
M DCC XCII.

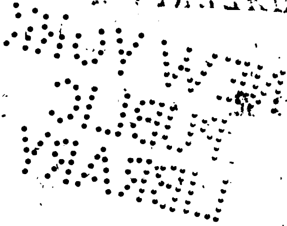

AD

FRID. AUG. WOLFIUM

PROFESSOREM HALENSEM

EDITOR

Satisne sum patientia Tua abusus, mi WOLFI, quam in Nicandro meo operae per totum hoc semestre spatium hibernum strenue exercuerunt? Pene vereor, ne perlegendis tam duris Nicandri versibus et his commentariis absque omni elegantiae cura scriptis, quod sero ni-mium ipse sensi, aures Tibi animusque obcalluerint; quo minus eodem simul tempore Tusculanas Ciceronis tam se-

lici eventu expolire posses, quam ab eruditione Tua expectabamus. Verum, si bene novi ingenium Tuum versatile, non licet dubitare, quin prudentia Tua satis caverit, ne quid labis ex hac barbarie Cicero Tuus contraheret. Patere igitur adhuc, dum μαιευτικῇ Tuae Nicandro meo tam benigne obstetricanti hoc χαριστήριον persolvam, et lauream in veneficio quaesitam in gremio Tuo deponam. Coronam Tibi aliquando dabit Demosthenes ex parte jam Tuus; astricam si petis, non invitus largietur Aratus. Primus Nicandrum jam diu a me sepositum ad spem vitalem excitasti, et cura Tua tandem in lucem produxisti. Quod nisi me tum, cum commentarii copias ex latebris dispersas colligerem, opera simul Amphibiorum Physiologiae enarrandae et Scriptorum rei rusticae latinorum Editioni novae condicta districtum tenuisset, nec justus timor, ne redemtorem majus volumen oneraret aut plane absterreret, in illas temporis et spatii angustias compulisset, tenui magis filo atque elegantiore poteram forte commentarios in Nicandrum deducere. Verum nunc demum nauseabundus ipse animadverti, accidisse

mihi quod de anicula Varro praedicat, simul manibus trahente lanam, nec non simul oculis observante ollam pultis, ne aduratur. Accedebat praeter operis ipsius difficultatem, quod ad medici potius disciplinam quam ad Criticorum φιλολογίαν pertinere forte quibusdam videbitur, taedium operae criticae, quod ex studio historiae naturalis sero contractum confiteri Tibi, *mi* WOLFI, *non erubesco. Quid enim multa? Annis abhinc aliquot factus sum vespertilio, neque in muribus plane neque in volucribus sum. Quare non indignabor equidem, si* Tu *ipse, ut nuper mihi scribebas, Nonni Dionysiaca quam Nicandri Alexipharmaca vel Theriaca legere malueris, aut si quis alius strigosis his commentariis longe anteposuerit pingues et bene nitidos libros eorum, qui multo faciliore opera Aristarchorum gloriam sibi hodie in Germania nostra vindicare conantur. Qui autem lectores forte medicam disputationem de venenis desideraverint, eos ad Gorraei notas et egregiam Hahnii Dissertationem de Venenis ablegatos volo. Equidem nihil aliud nisi venenorum historiam et formulas remediorum in planum deducere atque*

explicare conatus sum. Reperient tamen etiam Philologi quo possint abuti; neque enim in bona segete nullum est spicum nequam, neque in mala non aliquod bonum. Quicquid autem est, quod quibusdam forte laudis meruisse hac opella videbor, id merito Tibi, Vir amicissime et κριτικώτατε, tribuo; nec adeo unquam in aere Tuo esse desinam propter summam Tuam humanitatem atque studium mei. Interim Te monitum volo, magni censoris esse, non studere multos aerarios facere. Ita vale, et cura ut taedium omne ex Nicandro contractum per ferias instantes in diverticulo aliquo honestae voluptatis deponas, posteaque alacrior inde ad Demosthenem vel, si mavis, Lucianum redeas.

PRAEFATIO.

Rationem Editionis ante viginti fere annos susceptae hanc accipe, benevole lector! Alexipharmaca quidem eam ob causam antecedere jussi, quod iis interpretandis majora auxilia suppetebant ex comparatione locorum Dioscoridis, Plinii, Aetii, Pauli Aeginetae Actuariique, qui non solum in venenorum signis enarrandis plerumque cum Nicandro sentiunt, sed in remediis etiam tradendis eundem fere ordinem servarunt, numerum tamen auxiliorum interdum auctiorem posuerunt. In Theriacis contra Nicander remediorum enumerationem a venenorum animalium signis nescio qua de causa separavit; itaque interpretibus multo difficiliorem operam singulorum remediorum in verborum poeticorum involucris agnoscendorum et ad suam quorumque venenati animalis morsusque vel ictus speciem referendorum effecit. Quocirca multo me paratiorem a cognitione atque usu Nicandrei sermonis consuetudinisque ad Theriaca interpretanda accessurum esse existimabam, si ingenium operamque criticam prius in opere faciliore subegissem atque exercuissem. Qua quidem spe num falsus fuerim, lectores ipsi tunc demum aesti-

 mare

mare poterunt, cum favore publico virorum doctorum recreatus hujus operis redemtor alteram ejus partem prelo eodem expressam publicabit. In idem illud tempus rejeci litterariam carminum Nicandreorum historiam, unde excerpta hic tantum exponam, quae ad Alexipharmacorum editionem novam privatim pertinent.

Editionem principem Aldinam anni 1499 alteramque 1523 diligenter comparavi; seriores enim multis in locis ab ea discesserunt et verba poetae variis vitiarunt modis; quo referendae sunt Coloniensis anni 1530 et Parisiensis anni 1557 auctore Joanne Gorraeo, medico Parisiensi. Solus H. Stephanus multa in verbis graecis auctoritate Scholiorum et ingenio illo suo plane divino fretus emendavit; cujus editio omissis graecis Scholiis exstat inter Poetas principes anno 1566 publicata. Hanc repetiit in gemina Collectione poetarum Coloniae Allobrogum anno 1606 edita Jac. Lectius, addita tamen versione latina poetica Jacobi Grevini, Galli, qui antea gallico carmine Nicandrum interpretatus anno 1570, postea latinam etiam ejus versionem expertus est, quam videlicet Lectius Theriacis subjunxit; contra Alexipharmacorum versionem a Jo. Gorraeo profectam juxta posuit. Falso igitur Fabricius Loniceri versionem prosaicam a Lectio adjectam graeco carmini tradidit, quae quidem primum publicata fuit Coloniae 1531. Versionem poeticam ab Euricio Cordo medico profectam nunquam tractavi, nec adeo magis curavi quam italicam A. M. Salvinii a Bandino proditam. Theriaca sola complectitur

tur

tur versio ab Hispano Petro Jacobo Esteve Valentiae 1550 prodita, qua fere ubique uti solitus est Aldrovandus. Postrema carminum Nicandreorum editio Florentiae 1764 prodiit curante Ang. Mar. Bandinio, habetque praeter Gorraei versionem latinam et notas adjunctam italicam Ant. Mar. Salvinii interpretationem, et graecam Eutecnii Sophistae paraphrasin ex Codice Mediceo et Vindobonensi descriptam, cum lectionibus variantibus Codicum duorum, Medicei, alterius Riccardiani. Uterque liber chartaceus utrumque Nicandri carmen complectitur, Scholia etiam Riccardianus, quem nominavit Lamii Biblioth. Riccard. p. 294. falso sola Theriaca inesse tradens. Laurentianum Codicem seu Mediceum descripsit idem Bandini in Catalogo Bibl. Laur. T. III. p. 430. ubi alterum etiam Mediceum codicem notavit, Scholia etiam continentem, cujus varietatem excerpere omisit Bandini. Eutecnii metaphrasis transcripta est ex Codice Laurentiano VIII. Plutei 84. ejusque lacunas interpolavit Editor infra marginem ex comparatione Codicis Vindobonensis, quam una Dioscoridem seculo quinto scriptum continere refert Montfaucon Palaeogr. III. p. 202. Verum lacunae illae Codicis Laurentiani, quas dixit Bandinius, in ipso quidem libro non fuisse videntur; sed literarum ductus difficiles impediisse tum puto Bandinium, quominus omnia loca legere atque exscribere posset, An potius alienis oculis usus inde exscripsit paraphraseos supplementa, quas postea publicavit in Catalogo Bibl. Laur. T. III. p. 330? De ipsa hominis

aetate

aetate nihil comperi; de operis ipsius pretio postea statuetur. Similem ejus Oppianeorum carminum paraphrasin commemoravi in Praefat. ad Oppianum p. XVII. unde lectori constabit, jam olim Conr. Gesnerum Eutecnii paraphrasin Nicandream tractasse, quam sub Eugenii nomine ex Biblioth. Escurialensi commemoravit Fabricius B. Gr. T. XIII. p. 345. Postea Codicem Laurentianum, qui Eutecnii Sophistae paraphrasin Nicandream continet, memoravit obiter Fr. Redi Osservaz. intorno alle Vipere. Firenze 1664. p. 47. Titulus libri Medicei ita habet: Εὐτεκνίου τοῦ Σοφιστοῦ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν Μετάφρασις. tum sequitur operis argumentum; postea in fine legitur: Παράφρασις Εὐτεκνίου Σοφιστοῦ ἐκ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν. Τῶν δὲ ἀντιφαρμάκων τάδε ἔνεστιν. Vides metaphrasin et paraphrasin simul eandem opellam vocari; deinde quae ab initio Alexipharmacorum dicit ἀντιφάρμακα, eadem in fronte Theriacorum aliter: τὸ δὲ δεύτερον (ποίημα) ἐπιγέγραπται ἀλεξιφάρμακα, ὃ προσφωνεῖ Πρωταγόρᾳ ἰατρῷ τινι τῶν ἐπ' αὐτοῦ. Post verba superius posita Τῶν δὲ ἀντιφαρμάκων τάδε ἔνεστιν sequuntur haec: περὶ ἀκονίτου, περὶ δορυκνίου, π. ψιμιθίου, π. φαρικοῦ, π. κανθαρίδος, π. ὑοσκυάμου, π. κορίου, π. λαγωοῦ θαλασσίου, π. τοξικοῦ, π. ἰξίας, π. ψιμιθίου, π. ὑοσκυάμου, π. κωνίου, π. μύκητος, π. φρύνου, π. σμύλου, π. φαρικοῦ, π. κορίου, π. βδέλλης, π. κολχικοῦ, π. ταυρείου αἵματος, π. γάλακτος, π. σαλαμάνδρας, π. λιθαρ-

λιθαργύρου, π. μήκωνος. In Codice autem Vindobonensi sequuntur post octavum argumentum haec: περὶ κωνίου, π. βδ. π. μύκητος, π. κολχ. π. σαλα. π. ἰξ. π. φρ. π. ταυρ. αἰμ. π. λιθ. π. βουπρήστεως, περὶ σμίλου, π. γάλακτος, π. μήκωνος. Vides argumenta in Vindobonensi rectius et integriora posita esse. Ceterum exemplum ex utroque Codice descriptum a Bandinio multas lacunas reliquas habet, quas utcunque vel ingenio vel comparatione Codicis Goettingensis implere conatus sum. Scilicet Codex Goettingensis, idem quem venerandus Praeceptor meus, Heynius in Recensione Editionum Pindari p. 124. breviter notavit, praeter Scholia manu gemina, altera vetustiore, recentiore altera scripta, et glossas interlineares, habet etiam in marginibus paginarum adscripta recentiore manu fragmenta paraphraseos Euteeneae, quae quanquam nullo auctoris nomine apposito statim agnovi in comparatione facta et perscripta a summi viri disciplinae alumno docto et industrio, cujus mihi nomen ex animo excidit. Verum fato infelici Nicandri accidit, ut culter bibliopegae nescio cujus in haec ipsa fragmenta grassaretur; itaque paucis in locis integra exstant, in plurimis vel singulae literae vel fragmina verborum ab acie relicta supersunt. Interim multis in locis saniorem lectionem inde restituere licuit Eutecnio, cujus paraphrasis concinnata fuisse videtur ex Commentariis Grammaticorum vetustis et variis, quorum fragmenta in Scholiis graecis habemus miris modis permixta et confusa.

fusa. His deinde varii grammatici recentiores commenta sua adjecerunt, quorum ex numero Codex Goettingensis aliquoties Tzetzen nominavit, qui plurium scriptorum et poetarum graecorum commentarios antiquos excerptos ingenii sui sordibus consputcavit. Exstant sane Scholia graeca non solum integriora multis in locis sed auctiora etiam in libro Goettingensi; multa tamen commenta vel in his desiderantur, quae Etymologici magni compilatores olim inde excerpserant, vel quorum vestigia in Eutecnii paraphrasi apparent satis manifesta. Verba ipsa poetae Codex Goettingensis omnium fidelissime exscripta posuisse et variis lectionibus in margine appositis distinxisse videtur, adeo ut principem locum inter eos libros, quos mihi quidem comparare licuit, jure suo obtineat. Non solum enim bonas lectiones Codicis Medicei et Riccardiani fere omnes exhibet, sed et privatim quasdam sibi peculiares habet, quas reliqui omnes omiserunt. Secundum ab his tribus libris manuscriptis locum assignabo Parisiensi Bibliothecae regiae chartaceo in folio perscripto et numero 2207 signato, quem ipse olim Argentorati anno 1775 cum Editione Bandinii comparavi. Is in fine Alexipharmacorum subscripta haec habebat verba: *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Γεωργοῦ Θύτου πόνος τοῦ Γρηγοροπούλου.* Scholia graeca non insunt, sed lectiones quaedam bonae, quas in reliquis desideravi. Habui etiam communicatam a medico Parisiensi doctissimo Lorry varietatem lectionis verbis poetae et scholiis ex libro nescio quo adscriptam, quam Argento-

gentoratum anno 1775 ad me permiserat doctissimus vir, Liber Baro de Sancta Cruce. In ipsis poetae verbis plerumque cum optimis libris facit ea, in Scholiis vero loca quaedam integriora habet, quam Goettingensis. Lectionis ex libro scripto Mosquensi excerptae specimina aliquot benigne mihi ante annos aliquot submiserat doctissimus mihique amicissimus nunc Academiae Wittebergensis Professor Matthaei, quae quidem reliquae varietatis desiderium nullum mihi moverunt. Denique Dresdae inspexi Codicem Nicandri cum Scholiis scriptum et ex prioris libri patria translatum in Bibliothecam Electoralem, sed bonae frugis nihil reperi. Augustani Codicis varietas, quam Loesnerus Professor Lipsiensis graece doctissimus mecum communicavit, ad sola Theriaca pertinet. Atque haec quidem librorum scriptorum subsidia sunt, quibus in emendandis atque interpretandis Nicandri carminibus usus sum. Multo tamen exoptatius mihi auxilium tulit comparatio medicorum graecorum, qui ex eodem cum Nicandro fonte plurima praecepta hauserant; in paucis enim Erasistratum vel Apollodorum vel Heraclides medicos secutus abit diversus a Nicandro et Aetio Dioscorides. Dioscoridem plane exscripsit cum Paulo Aegineta Actuarius, quem latine hucusque editum graecum legi exscriptum ex Codice Mosquensi. Aetii Codicem graecum tractavi eum, quem Frantzius, Lipsiensis Professor, benevole mihi moriens legavit. Is multis in locis auctior eo, quem Cornarius secutus est, plurimum me in hac opera adjuvit.

adjuvit. Multo enim pressius communis auctoris vestigia secutus verbis expressit Aetius, quam Dioscorides, adeoque verba ipsa Nicandri saepe licet in eo agnoscere. Plinius pauca tantum Nicandri Alexipharmacorum loca vel laudavit, vel excerpsit. De Scribonio Largo dubito equidem; multa tamen verborum ex Nicandro vel ex communi auctore expressorum latina interpretatione satis interdum barbara reperisse mihi videor. Auctor Parabilium medicamentorum sub Dioscoridis nomine editorum a Nicandri praeceptis atque ipsa oratione interdum tam prope abest, quam Aetius; quaedam etiam in illum librum translata fuisse a librariis loca et verba, quae proprie ad librum quintum Dioscoridis de Venenis pertinebant, satis manifestis argumentis docuisse mihi videor in Disputatione de Rubeta Nicandri. Horum igitur scriptorum omnium loca fideliter excerpta cum varietate lectionis, saepe etiam correcta, ad singula Nicandri praecepta apposui, quo facilius lectores intelligentes praeceptorum vel consensum vel diversitatem ipsi cognoscere et judicare possent. Eutecnii quidem paraphrasin graecam per lacinias excerptam singulis locis, integram tamen atque eodem ordine, quo edita a Bandinio exstat, praeterea multis in locis ex altero Codice vel ex divinatione mea correctam, apposui. Scholia graeca integra atque emendata verbis poetae subjeci seorsim; particulas tamen eas, quae ad poetae interpretationem proprie pertinebant, singulatim excerpsi, ne lectores orationi poetae atque ejus doctrinae intenti

tenti

tenti huc atque illuc discurrere oculis animique adversionem distrahere varia lectione cogerentur. Quod consilium meum quanquam libri molem auxit, multo tamen magis ad Nicandri disciplinam pernoscendam lectori profuturum esse confido. Ceterum brevitatis mihi summa lex fuit ubique in commentariis, cujus studio vereor ne interdum in lectorum commoda peccaverim. Sed obsequendum erat omnino seculi nostri genio, parcendumque impensis redemtoris; itaque non invitus resecui, quae per viginti annorum spatium collecta in musaeo habebam permulta, quibus verba poetae rariora magis illustrarentur. Sapientis enim est in tempore perdidisse, quo sine gloriae damno facile carere possis. Monitus demum ab amicissimo Welfio, addidi latinam paraphrasin graeci carminis non verba singula annumerantem, sed disciplinam poetae universam fideliter reddentem verbis planis, quam non inutilem fore iis spero, qui forte rerum naturae vel medicinae studiosi antiquissimas cognoscere opiniones de venenis eorumque remediis voluerint; quod consilium jam olim in interpretando simili ratione Oppiano sui secutus. Nec diffiteor mihi ipsi hanc interpretandi carminis per se satis difficilis operam profuisse, judiciumque meum adjuvisse atque acuisse ad ingenium sermonemque poetae penitius cognoscendum. Hinc enim profectae sunt illae annotationes et correctiones, quas huic ipsi praefationi subjungere placuit.

Nicandri imaginem ex Dioscoridis Codice Vindobonensi apposuit Lambecius, unde repetiit Nesselius. Miror equidem viros doctos tam facilem ineptae picturae fidem adhibuisse, in qua hominis quidem lineamenta possis agnoscere, sed similitudinis auctoritatem atque argumenta frustra quaeras, tam hercle, quam in animalium picturis, quas idem Codex Nicandreo carmini appositas habet. Necdum excogitavi, quibus confisus argumentis rerum Winkelmannus noster faciem Nicandri agnoscere sibi visus sit in pictura antiqua, prodita in ejus Monum. antiq. ineditis No. 185. p. 242.

Desino in votis, quibus si fortuna annuerit virorumque doctorum favor addixerit, majoribus copiis criticis apparatam atque elegantius expolitam Theriacorum Editionem promittere ausim. Scilicet latere suspicor alicubi in Belgii bibliothecis collectionem variarum lectionum ex scriptis Codicibus excerptarum a Tib. Hemsterhusio, quam commemoratam ab eo legi in notis Dav. Ruhnkenii ad Timaei Glossarium p. 71. edit. secund. Has viri in re critica summi copias utinam precibus his meis permoti viri docti, qui latentes indagare iisque potiri potuerint, subsidiis meis adjungere conatusque meos adjuvare dignentur! Simili desiderio jam diu exquirebam Nicandrum a Rich. Bentleio notis marginalibus multis distinctum, quem ex Bibliotheca Askewiana Museo Britannico illatum fuisse narrat liber periodicus The Gentleman's Magazine Ann. 1785. Aprili p. 285. Multo vero magis exoptavi usum libri manuscripti Aelii

Pro-

Promoti περὶ ἰοβόλων καὶ δηλητηρίων, quem in Vaticana bibliotheca legit, atque excerpta inde loca aliquot latine posuit Mercurialis in libris Variar. Lectionum et de Venenis. Fragmentum de aconito transtuli ad Alexiph. versum 41. p. 92. in commentariis; unde spem magnam conceperam de auxilio medicorum graecorum et Nicandri disciplinae illustrandae verbisque emendandis ex libro Aelii repetendo; sed frustra huc usque exemplum ejus ex Codice descriptum nancisci conatus sum. Nescio an ejusdem Aelii sit Δυναμερὸν manuscriptum Aelii Prometi Alexandrini in Codice S. Marci Bibliothecae 295. cujus Prologum et Excerpta cum latina versione prodidit Bongiovanni in Epistola ad Johannem a Bona, subjecta hujus libro de Scorbuto Veronae 1761. edito. Librum ipsum equidem non vidi, sed notitiam ejus debeo doctissimo Villoisono in Anecdotorum Graecorum Vol. II. p. 179. qui post Pompeji Magni tempora Aelium vixisse aliena fide refert. Dubitatio mihi superest de hoc libro, quam inspectio tollere statim posset. Servatur enim in Bibliotheca Leidensi inter libros Vossianos Codex cum hoc titulo: Αἰλίου Προμώτου ἰατρικὰ φυσικὰ καὶ ἀντιπαθητικά, maximam partem mutilus, unde duo capita exscripta, alterum de remediis contra scorpionum ictus, alterum contra reptilium morsus perquam humane, rogatus ab amicissimo Mutzenbechero, mecum communicavit vir eruditissimus Dav. Ruhnkenius. Nolo his repetendis chartam perdere; sunt enim ineptiis plena, nec quicquam ad Nicandri

candri

candri doctrinam interpretandam faciunt. — Simul vir doctissimus mihi significavit, non exstare in Bibliotheca Leidensi Codicem Aelii Promoti manuscriptum, quem in loco ex Paulo Aegineta translato laudatum repeteram a Tib. Hemsterhusio ad Pollucem p. 804.

Simile opus περὶ ἰοβόλων ζώων Magni Iatrosophistae ex Codice Parisiensi Antonii Eparchi Num. LVIII. laudavit Fabricius B. Gr. V. p. 484. unde, si nihil aliud, certe loca Dioscoridis atque Aetii de venenis et venenatorum animalium morsu atque ictu integriora forte ab ipso transcripta lucrari licebit. Sed satis est votorum! Quorum si nunquam compos fuerim factus, meam meique Nicandri fortunam consolabor meliorum temporum spe, in qua tam saepe animus meus, praeclara quaeque ausus, acquiescere debuit. Scrib. Francofurti ad Viadrum mense Martio 1792.

NIKAN-

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ
ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

Εἰ καὶ μὴ σύγκληρα κατ' Ἀσίδα τείχεα δῆμοι
τύρσεσιν ἐστήσαντο, τέων ἀνεδέγμεθα βλάστας,
Πρωταγόρη, δολιχὸς δὲ διάπροθι χῶρος ἐέργει,
ῥεῖά κέ τοι ποσίεσσιν ἀλέξια φαρμακόεσσαις
αὐδήσαιμ', ἅτε φῶτας ἐνιχριμφθέντα δαμάζει.
Ἦ γὰρ δὴ σὺ μὲν ἄγχι πολυστροίβοιο θαλάσσης
ἄρκτον ὑπ' ὀμφαλόεσσαν ἐνάσσαο, ἧχί τε Ῥείης
Λοβρίνης θαλάμαι τε καὶ ὀργαστήριον Ἄττεω·
αὐτὰρ ἐγὼ τόθι παῖδες ἐϋζήλοιο Κρεούσης
πιοτάτην ἐδάσαντο γεωμορίην ἠπείρου,
ἑζόμενοι τριπόδεσσι παρὰ Κλαρίοις Ἑκάτοιο.
Ἀλλ' ἤτοι χολόεν μὲν, ἰδὲ στομίοισι δυσαλθὲς
πνυθείης ἀκόνιτον, ὃ δή ῥ' Ἀχερωΐδες ὄχθαι
φύουσιν, τόθι χάσμα δυσέκδρομον Εὐβουλῆος,
ἄστυρά τε Πριόλαο καταστρεφθέντα δέδουπε.
Τοῖο δὲ πάντα χαλινὰ καὶ οὐρανόεσσαν ὑπήνην,
οὖλά θ' ὑποστύφει χολόεν ποτόν· ἀμφὶ δὲ πρώταις
εἰλύεται στέρνοισι, κακῇ ἀλάλυγγι βαρῦνον
φῶτ' ἐπικαρδιόωντα· δύῃ δ' ἐπιδάκνεται ἄκρον
νειαίρης ἄκλειστον ἀειρόμενον στόμα γαστρὸς,
τεύχεος ἣν κραδίην ἐπιδόρπιον, οἱ δὲ δοχαίην
κλείουσι στομάχοιο· πύλη δ' ἐπικέκλιται ἀρχαῖς
πρῶτα κόλων, ὅθι πᾶσα βροτῶν ἄλις ἐμφέρεται δαίς.

Αἰεὶ δ' ἐκ φαέων νοτέων ὑπολείβεται ἰδρώς·
ἡ δὲ ταρασσομένη τὰ μὲν ἔβρασεν ἤλιθα νηδὺς
πνεύματα, πολλὰ δ' ἔνερθε κατὰ μέσον ὀμφαλὸν ἵζει·
κράατι δ' ἐν βάρος ἐχθρὸν, ὑπὸ κροτάφοισι δὲ παλμὸς
πυκνὸς ἐπεμφέρεται· τὰ δὲ διπλόα δέρκεται ὄσσοις,
οἷα χαλικραίῃ νύχιος δεδαμασμένος οἴνῃ.
Ὡς δ' ὁπότ' ἀγριόεσσαν ὑποθλίψαντες ὀπώρην
Σιληνοὶ κεραοῖο Διωνύσοιο τιθηνοὶ
πρῶτον ἐπαφρίζοντι ποτῷ φρένα θωρηχθέντες,
ὄθμασι δινήθησαν, ἐπὶ σφαλεροῖσι δὲ κώλοις
Νυσαίην ἀνὰ κλιτὺν ὑπέδραμον ἀφραίνοντες·
ὣς οἵγε σκοτόωσι κακῇ βεβαρηότες ἄτῃ.
Τὴν μέν τε κλείουσι μυοκτόνον· ἦ γὰρ ἀνιγροὺς
παμπήδην ὕρακας λιχμήρεας ἠρείμωσεν·
οἱ δέ τε πορδαλιαγχὲς, ἐπεὶ θήρεσσι πελώροις
πότμον βουπελάται τε καὶ αἰγονομῆες ἔθεντο
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, Φαλακραίης ἐνὶ βήσσαις·
πολλάκι θηλυφόνον, καὶ κάμμορον· ἐν δ' ἀκοναίοις
θηλείην ἀκόνιτον ἀνεβλάστησεν ὀρόγκοις.
Τῷ καί που τιτάνοιο χερὸς βάρος ἔσσεται ἄρκος
πιμπλαμένης, ὅτε νέκταρ ἐΰτριβι κιῤῥὸν ἀφύσσῃς
μετρηδόν· κοτύλη δὲ πέλοι καταμέστιος οἴνης·
σὺν δὲ καὶ ἀβροτόνοιο ταμὼν ἀπὸ καυλέα θάμνου,
καὶ χλοεροῦ πρασίοιο, τὸ δὴ μελίφυλλον ὑδεῦσι·
καί τε σὺ ποιήεντος ἀειθαλέος χαμελαίης
βλάστην, πηγάνιόν τε πίοις ἐνὶ βάμμασι σίμβλων·
σβεννύς τ' αἰθαλόεντα μύδρον χαύεσσι πυράγρης,

ἠὲ

ἠὲ σιδηρήεσσαν ἀπὸ τρύγα, τήν τε καμίνων
ἔντοσθεν χοάνοιο διχῆ πυρὸς ἤλασε λιγνύς,
ἄλλοτε δὲ χρυσοῖο νέον βάρος ἐν πυρὶ θάλψας,
ἠὲ καὶ ἀργύρεον, θολερῷ ἐνὶ πώματι βάπτοις.
Πολλάκι δ' ἡμιδαὲς χειρὸς βάρος αἴνυσο θείων
παῦρα χαμαιπίτυος, τότ' ὀνίτιδος αὖον ἐρείης,
ἠὲ νέον ῥάδικα πολυκνήμοιο κολούσας
τέτρασιν ἐν κυάθοισι χαδεῖν μελιηδέος οἴνου·
ἠέ τι μυελόεντα χαλικρότερον ποτὸν ἴσχοις
ὄρνιθος στερυθοῖο κατοικάδος, εὖθ' ὑπὸ χύτρῳ
γυῖα καταθρύπτῃσι, βιαζομένης πυρὸς αὐγῆς·
καί τε βοὸς νέα γέντα περιφλιδόωντος ἀλοιφῇ
τηξάμενος, κορέσαιο ποτῷ ἐγχανδέα νηδύν·
ναὶ μὴν καὶ βλασάμοιο τότ' ἐν σιαγόνεσσι γάλακτος
θηλυτέρης πώλοιο χέας ὀπὸν, ἄλλοτε νύμφαις,
εὖτ' ἂν ὑπὲκ φάρυγος χεύῃ παναεργέα δόρπον.
Πολλάκι δὴ σκίνακος δερκευνέος, ἢ ἀπὸ κεβροῦ
πυετίην τμήξαιο, πόροις δ' ἐνὶ νέκταρι φύρσας·
ἄλλοτε καὶ μορέης ἀπὸ ῥίζια φοινικοέσσης
ὅλμου ἐνὶ στύπεϊ προβαλὼν, καὶ ὁμήρεα κόψας
οἴνῳ, ἐνεψηθέντα πόροις καμάτροισι μελίσσης·
καί κεν ἐπικρατέουσαν ἐπαχθέα νοῦσον ἀλάλκοις
φωτὸς, ὁ δ' ἀσφαλέεσσι πάλιν μετὰ ποσσὶν ὁδεύοι.

Δεύτερα δ' αἰγλήεντος ἐπιφράζευ ποσὶν ἐχθρὴν
κιρναμένην ὀλοοῦ ψιμυθίου, ἤτε γάλακτι
πάντοθεν ἀφρίζοντι νέην εἰδήνατο χροιὴν
πελλίσιν ἐν γρώνῃσιν, ὅτ' εἴαρι πῖον ἀμέλξαις.

Τοῦ μὲν ὕπερ γένυάς τε, καὶ ἣ ῥυσσαίνεται οὖλα
ἀφρὸς ἐπιστύφων ἐμπλάσσεται· ἀμφὶ δὲ ἕλκος
τέτρηχε γλώσσης, νέατος δ' ὑποκάρφεται ἰσθμός·
ξηρὰ δ' ἐπιλύζων ὀλοῇ χελύσσεται ἄτῃ·
ἀβλεμὲς ἢ γὰρ ἐκεῖνο πέλει βάρος· αὐτὰρ ὁ θυμὸς
ναυσιόεις ὀλοοῖσιν ὑποτρύει καμάτοισι·
πολλάκι δ' ἐν φαέεσσιν ἄλην ἑτερειδέα λεύσσων,
ἄλλοτε δ' ὑπναλέος ψύχει δέμας· οὐδέ τι γυῖα
ὡς τὸ πάρος δονέει, καμάτῳ δ' ὑποδάμναται εἴκων.
Τῷ καὶ πρημαδίης ἢ ὀρχάδος εἶαρ ἐλαίης
ἢ ἔτι μυρτίνης σχεδίην δεπάεσσιν ὀρέξαις,
ὄφρ' ἂν ὀλισθήνασα χέῃ κακὰ φάρμακα νηδύς·
ἠὲ σύ γ' οὐθατόεντα διοιδέα μαζὸν ἀμέλξας
ῥεῖα πόροις, φιαρὴν δὲ ποτοῦ ἀποαίνυσο γρῆϋν.
Καὶ δὲ σύ γ' ἢ μαλάχης ῥαδάμνους ἢ φυλλάδα τήξας
χυλῷ ἐνὶ κλώθοντι κακηπελέοντα κορέσσαις
πολλάκι σήσαμα κόπτε, πόροις δ' ἐν νέκταρι καὶ τά·
ἠὲ σὺ κληματόεσσαν ἐν ὕδατι πλύνεο τέφραν
θαλπομένην, τὸ δὲ ῥύμμα νεοπλεκέος καλάθοιο
κόλποις ἰκμήνειας· ὁ γάρ τ' ἀναδέξεται ἰλύν.
Καί τε κατατριφθέντα μετ' ἀργήεντος ἐλαίου
σκληρ' ἀπὸ περσείης κάρυα βλάβος οἶον ἐρύξει,
Περσεὺς ἥν ποτε ποσσὶ λιπὼν Κηφηΐδα γαῖαν,
αὐχέν' ἀποτμήξας ἅρπῃ γονόεντα Μεδούσης,
ῥεῖα Μυκηναίῃσιν ἐνηέξησεν ἀρούραις,
Κηφῆος νέα δῶρα, μύκης ὅθι κάππεσεν ἅρπης,
ἄκρον ὑπὸ πρηῶνα Μελανθίδος, ἔνθα τε νύμφη

Λαγγείη

Λαγγείη πόμα κεῖνο Διὸς τεκμήρατο παιδί.
Πολλάκι δ' ἐνθρύψειας ἐν ὀπταλέῃσιν ἀκοσταῖς
Γερραίης λιβάνοιο χύσιν περιπηγέα θάμνοις·
καί τε σύ γ' ἢ καρύης ἄπο δάκρυον ἢ ἀταλύμνου,
ἢ πτελέης, ὅτε πολλὸν ἀεὶ καταλείβεται ὄσχαις,
κόμμι, τὰ δὲ χλιόωντι ποτῷ ἐπαρωγέα τήξαις,
ὄφρα τὰ μέν τ' ἐρύγῃσι, τὰ δ' ἑψητοῖσι δαμασθεὶς,
ἀλθήσῃ ὑδάτεσσιν, ὅτ' ἰκμήνῃ δέμας ἱδρώς·
καί κεν ὅγ' ἄλλοτε δόρπα δεδεγμένος, ἄλλοτε δ' οἴνης
πιοτέρης κορέοιτο, καὶ ἀκλέα πότμον ἀλύξαι.
Μὴ μὲν κανθαρίδος σιτηβόρου εὖτ' ἂν ὀδωδῇ
κεῖνο ποτὸν δέξαιο χυτῇ ἐναλίγκια πίσσῃ·
πίσσης γὰρ ῥώθωσιν ἄγει βάρος, ἐν δὲ χαλινοῖς
οἷά τε δὴ καρφεῖα νέον βεβρωμένα κέδρου.
Αἱ δ' ὅτε μὲν πλαδόωντι ποτῷ ἐπὶ χείλεσι δηγμὸν
τεύχουσιν, τότε δ' αὖτε περὶ στόμα νείατα γαστρός·
ἄλλοτε καὶ μεσάτῃ ἐπιδάκνεται ἄλγεσι νηδὺς,
ἢ κύστις βρωθεῖσα· περιψαύουσι δ' ἀνίαι
θώρηκος, τόθι χόνδρος ὑπὲρ κύτος ἕζετο γαστρός
αὐτοὶ δ' ἀσχαλόωσιν, ἄλη δέ φιν ἤθεα φωτὸς
ἄψυχος πεδάει· ὁ δ' ἀελπέα δάμναται ἄταις·
οἷά τε δὴ γήρεια νέον τεθρυμμένα πάππου
ἠέρ' ἐπιπλάζοντα διαψαίρουσιν ἀέλλαις.
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν γληχὼ ποταμηΐσι νύμφαις
ἐμπλήδην κυκεῶνα πόροις ἐν κύμβεϊ τεύξας,
νηστείρης Δηοῦς μορόεν ποτὸν, ᾧ ποτε Δηὼ
λευκανίην ἔβρεξεν ἀν' ἄστυρον Ἱπποθόωντος,

Θρηΐσσης ἀθύροισιν ὑπὸ ῥήτρῃσιν Ἰάμβης.
Δή ποτε δ' ἢ σιάλοιο κυρήατος ἠὲ καὶ ἀμνοῦ
ἀμμίγδην σπεράδεσσιν εὐτροχάλοιο λίνοιο·
ἠὲ νέον κορσεῖα ταμὼν κεράεντα χιμαίρης,
ἠέ τι που χηνὸς μορόεν ποτὸν αἴνυσο χύτρου,
εἰς δ' ἔμετον κορέσαιο, τὰ δ' ἀθρόα νειόθι βράσσοι
ἐμματέων ἔτ' ἄπεπτα πύλῃ μεμιασμένα δόρπα.
Πολλάκι δ' ἐν κλυστῆρι νέον γλάγος οἷος ἀμέλξας
κλύζε, τὰ δ' ἤλιθα γαστρὸς ἀφόρδια κεινώσειας·
ἄλλοτ' ἀλυσθαίνοντι ποθὲν γάλα πῖον ἀρήξει·
ἠὲ σύ γ' ἀμπελόεντα γλύκει ἐνὶ καυλέα κόψαις,
χλωρὰ νέον πετάλοισι περιβρίθοντα κολούσας·
ἠὲ μελισσάων καμάτῳ ἐνὶ παῦρα μορύξαις
σκορπιόεντα ταμὼν ψαφαρῆς ἐκ ῥίζια γαίης
αἰὲν κεντρήεντα· πόη γε μὲν ὕψι τέθηλεν,
οἵη περ μολόθουρος, ἔνισχνα δὲ καυλέα βάλλει.
Καὶ δὲ σὺ δραχμαίων πισύρων βάρος αἴνυσο γαίης
Παρθενίης, ἣν Φυλλὶς ὑπὸ κνημοῖσιν ἀνῆκεν
Ἰμβρασίδος γαίης χιονώδεος, ἧντε κεράστης
ἀμνὸς Χησιάδεσσι νέον σημήνατο νύμφαις,
Κερκετέω νιφόεντος ὑπὸ σχοινώδεσιν ὄχθαις·
ἢ καὶ σιραίοιο πόσιν διπληθέα τεύξαις·
σὺν δέ τε πηγανόεντας ἐνιθρύψειας ὀράμνους,
ὀργάζων λίπεϊ ῥοδέῳ θρόνα, πολλάκι χραίνοις
ἰρινέῳ, τό τε πολλὸν ἐπαλθέα νοῦσον ἔτευξεν.
Ἦν γε μὲν οὐλόμενόν γε ποτὸν κορίοιο δυσαλθὲς
ἀφραδέως δεπάεσσιν ἀπεχθομένοισι πάσηται,

οἱ μέν τ' ἀφροσύνῃ ἐμπληγέες, οἷά τε μάργοι
δήμια λαβράζουσι, παραπλῆγές θ' ἅτε Βάκχαι,
ὀξὺ μέλος βοόωσιν ἀταρμύκτῳ φρενὸς οἴστρῳ.
Τῷ μέν τ' ἐξ ἐδάνοιο πόροις δέπας ἔμπλεον οἴνης
Πράμνιον αὐτοκρηές, ὅπως ὑπετύψατο ληνοῦ·
ἢ νύμφαις τήξαιο βαλὼν ἁλὸς ἔμπλεα κύμβην·
πολλάκι δ' ὀρταλίχων ἁπαλὴν ὠδῖνα κενώσας,
ἀφρὸν ἐπεγκεράσαιο, θοοῦ δορπήϊα κέπφου·
τῷ γὰρ δὴ ζωήν τε σαοῖ καὶ πότμον ἐπισπεῖ,
εὖτε δόλοις νήχοντα κακοφθόρα τέκν' ἁλιήων
οἰωνὸν χραίνωσιν, ὁ δ' ἐς χέρας ἔμπεσε παίδων,
θηρεύων ἀφροῖο νέην κλύδα λευκαίνουσαν.
Καί τε σύ γ' ἀγλεύκην βάψαις ἰόεντα θάλασσαν,
ἥντε καὶ ἀτμεύειν ἀνέμοις πόρεν Ἐννοσίγαιος
σὺν πυρί· καὶ γὰρ δὴ πνοιαῖς συνδάμναται ἐχθραῖς·
πῦρ μὲν ἀείζωον καὶ ἀχύνετον ἔτρεσεν ὕδωρ
ἀργέστας· καί ῥ' ἡ μὲν ἀκοσμήεσσα, φιλοργής,
δεσπόζει νηῶν τε καὶ ἐμφθορέων αἰζηῶν,
ὕλη δ' ἐχθομένοιο πυρὸς κατὰ θεσμὸν ἀκούει.
Ναὶ μὴν ἀτμένιόν τε κεραιόμενον λίπος οἴνῃ,
ἢ χιόνι γλυκέος μίγδην πόσις ἄλγος ἐρύξει,
ἦμος ὑπὸ ζάγκλῃσι περιβρίθουσαν ὀπώρην
ῥυσσαλέην ἐδανοῖο καὶ ἐκ ψιθίης ἐλίνοιο
κείροντες θλίβωσιν, ὅτε ῥοιζηδὰ μέλισσαι,
πεμφρηδών, σφῆκές τε, καὶ ἐκ βέμβικες ὄρειαι
γλεῦκος ἅλις δαίνυνται ἐπὶ ῥαγέεσσι πεσοῦσαι,
πιοτέρην ὅτε βότρυν ἐσίνατο κηκὰς ἀλώπηξ.

Καί τε σὺ κωνείου βλαβόεν τεκμαίρεο πῶμα·
κεῖνο ποτὸν δὴ γάρ τε καρήατι φοινὸν ἰάπτει,
νύκτα φέρον σκοτόεσσαν· ἐδίνησεν δὲ καὶ ὄσσε·
ἴχνεσι δὲ σφαλεροί τε καὶ ἐμπλάζοντες ἀγυιαῖς
χερσὶν ἐφερπύζουσι· κακὸς δ' ὑπὸ νείατα πνιγμὸς
ἴσθμια καὶ φάρυγος στεινὴν ἐμφράσσεται οἶμον·
ἄκρα δ' ἐπιψύχει, περὶ δὲ φλέβες ἐνδόθι γυίων
ῥωμαλέαι στέλλονται· ὁ δ' ἠέρα παῦρον ἀτίζει,
οἷα κατηβολέων· ψυχὴ δ' ἀϊδωνέα λεύσσει.
Τὸν μέν τ' ἢ λίπεος κορέοις ἢ ἀμισγέος οἴνης,
ὄφρα κεν ἐξερύγησι κακὴν καὶ ἐπώδυνον ἄτην·
ἠὲ σύ γε κλυστῆρος ἐνεὶς ὁπλίζεο τεῦχος·
πολλάκι δ' ἢ οἴνης ἀμιγῆ πόσιν, ἢ ἀπὸ δάφνης
Τεμπίδος, ἢ δαυκοῖο φέροις ἐκ καυλέα κόψας,
ἣ πρώτη Φοίβοιο κατέστεφε Δελφίδα χαίτην·
ἢ πέπερι, κνίδης τε μίγα σπερμεῖα λεήνας
νείμειας, τοτὲ νέκταρ ὀπῷ ἐμπευκεῖ χραίνας·
δή ποτε δ' ἰρινέου θυέος μετρηδὸν ὀρέξαις,
σίλφιά τ' ἐνθρυφθέντα μετ' ἀργήεντος ἐλαίου·
ἐν δὲ μελιζώρου γλυκέος πόσιν· ἐν δὲ γάλακτος
ἀφριόεν νέμε τεῦχος ὑπὲρ πυρὸς ἠρέμα θάλψας.
Καί κεν λοιγήεντι παρασχεδὸν ἄχθος ἀμύνοις
τοξικῷ, εὖτ' ἀχέεσσι βαρύνηται ποτῷ ἀνήρ·
τοῦ καὶ ἔνερθε γλῶσσα παχύνεται· ἀμφὶ δὲ χείλη
οἰδαλέα βρίθοντα περὶ στομάτεσσι βαρύνει·
ξηρὰ δ' ἀναπτύει, νεόθεν δ' ἐκρήγνυται οὖλα·
πολλάκι δ' ἐς κραδίην πτοίην βάλε, πᾶν δὲ νόημα

ἐμπλη-

ἔμπληκτον μεμόρηκε κακῇ ἐσφαλμένον ἄτῃ·
αὐτὰρ ὁ μηκάζει μανίῃς ὕπο μυρία φλύζων·
δηθάκι δ' ἀχθόμενος βοάᾳ, ἅ τις ἐμπελάδην φὼς
ἀμφιβρότην κώδειαν ἀπὸ ξιφέεσσιν ἀμηθείς·
ἢ ἅτε κερνοφόρος ζάκορος βωμίστρια Ῥείης,
εἰνάδι λαοφόροισιν ἐνιχρίμπτουσα κελεύθοις,
μακρὸν ἐπεμβοάᾳ γλώσσης θρόον, οἱ δὲ τρέουσιν
Ἰδαίης ῥιγηλὸν ὅτ' εἰσαΐωσιν ὑλαγμόν·
ὣς ὁ νόον λύσσῃ ἐσφαλμένα βρυκανάαται
ὠρυδὸν, λοξαῖς δὲ κόραις ταυρώδεα λεύσσων,
θήγει λευκὸν ὀδόντα, παραφρίζει δὲ χαλινοῖς.
Τὸν μὲν καὶ δεσμοῖσι πολυστρέπτοισι πιάξας
νέκταρι θωρήξαιο, καὶ οὐ χατέοντα κορέσκων·
ἦκα βιησάμενος διὰ δὲ στόμα βρυκὸν ὀχλίζοις,
ὄφρ' ἂν ὑπεξερύγῃσι δαμαζόμενος χερὶ λώβην·
ἠὲ σὺ βοσκαδίης χηνὸς νέον ὀρταλιχῆα
ὕδασιν ἐντήξαιο πυρὸς μεμορημένον αὐγαῖς·
καί τε σὺ μηλείης ῥηχώδεος ἄγρια κάρφη,
οὔρεσιν ἐνθρεφθέντα, πόροις, ἀπὸ ῥίνεα κόψας,
ἠέ τι καὶ κλήροισιν ἐπήβολα, τοῖά περ ὧραι
εἰαριναὶ φορέουσιν ἐνεψιήματα κούραις·
ἄλλοτε δὲ στρούθεια, τό τε βλοσυροῖο Κύδωνος
κεῖνο φυτὸν Κρήτηθεν, ὃ δή ῥ' ἐκόμισσαν ἄναυροι,
πολλάκι δὴ σφύρῃσιν ἄλις ἐναολλέα κόψας,
ὕδασιν ἐμβρέξαιο· νέην δ' ἐσμήρεο γληχὼ
σπέρμασι μηλείοισι βάλοις ἐνομήρεα φύρων·
καί τε σύ γ' ἢ ῥοδέου θυόεν μαλλοῖσιν ἀφύσσων

παῦρα

παῦρα λίπος· στάξειας ἀνοιγομένοις στομάτεσσιν
ἠὲ καὶ ἰρινέοιο· μόγις δέ γε μυρί' ἐπιτλὰς
ἤμασιν ἐν πολέεσσιν ἀκροσφαλὲς ἴχνος ἰήλαι
ἀσφαλέως, πλοιητὸν ἔχων ἑτεροπλανὲς ὄθμα.
Τῷ μὲν Γερῥαῖοι Νομάδες χαλκήρεας αἰχμὰς,
οἵτε παρ' Εὐφρήταο ῥόον πολέοντες ἀρούρας
χραίνουσιν· τὸ δὲ πολλὸν ἀναλθέα τραύματα τεύχει·
σάρκα μελαινομένην πικρὸς δ' ὑποβόσκεται ὕδρωψ,
ἰῷ σηπόμενον δὲ μύδῳ ἐκρήγνυται ἔρφος.
Ἢν δὲ τὸ Μηδείης Κολχηΐδος ἐχθόμενον πῦρ
κεῖνό τις ἐνδέξηται ἐφήμερον, οὗ περὶ χείλη
δευομένου δυσάλυκτος ἰάπτεται ἔνδοθι κνηθμός·
οἷά τ' ὀπῷ νιφόεντι κράδης ἢ τρηχέϊ κνίδῃ
χρῶτα μιαινόμενος, ἢ καὶ σπειρώδεϊ κόρσῃ
σκίλλης, ἥτ' ἔκπαγλα νέην φοινίξατο σάρκα.
Τοῦ καὶ ἐπισχομένοιο περὶ στόμαχον βάρος ἵζει
πρῶτ' ἀνερεπτόμενον, μετέπειτα δὲ λοιγέϊ συρμῷ
ῥιζόθεν ἑλκωθέντα, κακὸν δ' ἀποήρυγε δειρῆς,
ὥσεί τε κρεάων θολερὸν πλύμα χεύατο δαιτρός·
σὺν δέ τε καὶ νηδὺς μεμιασμένα λύματα βάλλει.
Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν χαίτην δρυὸς οὐλάδα κόψας,
πολλάκι καὶ φηγοῖο πόροις ἀκύλοισιν ὀμήρῃ·
ἠὲ σύ γε βδήλαιο νέον γλάγος ἔνδοθι πέλλης·
αὐτὰρ ὁ τοῦ κορέοιτο, καὶ ἐν στομάτεσσιν ἐρύξαι.
Ἢ μὴν πουλυγόνοιο τότε βλαστήματ' ἀρήξει,
ἄλλοτε δὲ ῥιζεῖα καταψηχθέντα γάλακτι·
σὺν δὲ καὶ ἀμπελόεις ἕλικας ἐνθρύπτεο νύμφαις·

ἴσως

ἴσως καὶ βατόεντα περὶ πλορθεῖα κολούσαις·
καί τε σὺ γυμνώσειας ἐΰτρεφέος νέα τέρφη
καστανοῦ καρύοιο λαχυφλοίοιο κάλυμμα,
νειαίρην τόθι σάρκα περὶ σκύλος αὖον ὀπάζει
δυσλεπέος καρύοιο, τὸ Καστανὶς ἔτρεφεν αἶα.
Ῥεῖα δὲ νάρθηκος νεάτην ἐξαίνυσο νηδὺν,
ὅστε Προμηθείοιο πυρὸς ἀνεδέξατο φωρήν·
σὺν δὲ καὶ ἑρπύλλοιο φιλοζώοιο πέτηλα,
εὐφίμου τ' ἀπὸ καρπὸν ἅλις καταβάλλεο μύρτου·
ἢ καί που σιδόεντος ἀπὸ βρέξαιο κάλυμμα
καρπείου, μιγάδην δὲ βαλὼν ἐμπίσεο μύρτοις,
ἄφρ' ἂν ἐπιστύφοντι ποτῷ νοῦσον δὲ κεδάσσαις.
Ἰξιόεν δὲ σέ μή τι δόλῳ παρὰ χείλεσι πῶμα
οὐλοφόνον λήσειεν, ὅτ' ὠκιμοειδὲς ὄδωδε·
τοῦ μὲν ὑπὸ γλώσσης νέατος τρηχύνεται ὁλκὸς,
νέρθεν ὑποφλεγέθων· ὁ δέ οἱ ἐμπλάζεται ἦτορ
λυσσηθεὶς, γλῶσσαν δὲ καταπρίει κυνοδόντι·
δὴ γὰρ ὅγ' ἔμπληκτος φρένα δάμναται· ἀμφὶ δὲ δοιοὺς
εἰκῆ ἐπιφράσσουσα πόρους τυφλώσατο νηδὺς
ὑγρῶν τε, βρωτῶν τε, καταπνίγουσα δὲ πνεῦμα
ἐντὸς ὑποβρομέει, ὀλίγῳ δ' ἐνελίσσεται ὁλκῷ·
πολλάκι δὲ βροντῇσιν ἀνομβρήεντος ὀλύμπου
εἰδόμενος, ποτὲ δ' αὖτε κακοῖς ῥόχθασι θαλάσσης
οἷος πετραίῃσιν ὑποβρέμεται σπιλάδεσσι.
Τῷ καὶ στρευγομένῳ περ ἀνήλυθεν ἐκ καμάτοιο
πνεῦμα μόλις, πόσιες δὲ παραυτίκα λύματ' ἔχευαν
φαρμακόεις ὠοῖσιν ἀλίγκια, τοῖά τε βοσκὰς

ὀρταλὶς

ὀρταλὶς, αἰχμητῇσιν ὑπευνηθεῖσα νεοσσοῖς,
ἄλλοτε μὲν πληγῇσι νέον θρομβήϊα γαστέρος
ἔκβαλεν, ἐν μήνιγξιν ἀνόστεα, πολλάκι νούσῳ
μαρναμένη δύσπεπλον ὑπὲκ γόνον ἔκχεε γαίῃ.
Τῷ μέν τ' εὐβρεχέος ἀψινθίου ἄλγος ἀρήξει
ἔνστυφον πόμα κεῖνο νεοτρίπτῳ ὑπὸ γλεύκει·
καί ποτε ῥητίνην τερμινθίδα, πολλάκι πεύκης,
πολλάκι καὶ πίτυος γοερῆς ἀπὸ δάκρυα τμῆξαι,
Μαρσύου ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυίων·
ἡ δὲ μόρον πολύπυστον ἐπαιάζουσα κατ' ἄγκη
οἵη συννεχέως ἀδινὴν ἀναβάλλεται ἠχήν.
Ἄσαι δὴ πολίοιο μυοκτόνου ἄργεος ἄνθην,
ἠέ τι καὶ ῥυτῆς πεδανὰς ἀπαμέργεο βλάστας,
νάρδον, λιμναίου τε χαδὼν ἀπὸ κάστορος ὄρχιν·
ἢ ὀδελὸν κνηστῆρι κατατρίψαιο χαράκτρῳ
σιλφίου, ἄλλοτε δ' ἶσον ἀποτμήξειας ὀποῖο·
πολλάκι δ' αὐαλέης τραγοριγάνου, ἠὲ γάλακτος
πηγνυμένου κορέοιτο νεημέλκτῃ ἐνὶ πέλλῃ.
Ἢν δέ τις ἀφρασύνῃ ταύρου μέλαν αἷμα πάσηται,
στρευγεδόνι προδέδουπε δαμαζόμενος καμάτοισιν,
ἦμος πιλνάμενον στέρνοις κρυσταίνεται εἶαρ,
ῥεῖα, θρομβοῦται δὲ μέσῳ ἐνὶ τεύχεϊ γαστέρος·
Φράσσονται δὲ πόροι, τὸ δὲ θλίβεται ἔνδοθι πνεῦμα
αὐχένος ἐμπλασθέντος, ὁ δὲ σπαδόνεσσιν ἀλύων
δηθάκις ἐν γαίῃ σπαίρει μεμορυγμένος ἀφρῷ.
Τῷ μέν τ' ἢ ὀπόεντας ἀποκραδίσειας ἐρινοὺς,
ὄξει δ' ἐμπίσαιο, τὸ δ' ἀθρόον ὕδασι μίξας

συγκε-

συγκεράων νύμφαις τε καὶ ἔνστυφον ποτὸν ὄξους·
ἠὲ καὶ ἐκφλοίοιο καταχθέος ἕρματα γαστρός.
Καί τε σὺ πυετίην ὀθόνης πολυωπέϊ κόλπῳ
φύρσιμον ἠθήσαιο ποτὲ προκὸς, ἄλλοτε νεβροῦ,
ἢ ἐρίφου, τοτὲ δ' αὖ σὺ καὶ εὐσκάρθμοιο λαγωοῦ,
αἰνύμενος, μογέοντι φέροις εὐαλθέ' ἀρωγήν.
Ἠὲ νίτρου στήσην ὀδελοῦ πόρε τριπλόον ἄχθος
εὐτριβέος, κίρνα δὲ ποτῷ ἐνὶ δεύκεϊ Βάκχου·
ἐν καὶ σιλφιόεσσαν ὀπαῖό τε μοιρίδα λίτρην,
καὶ σπέραδος κραμβῆεν ἅλις μεμορυγμένον ὄξει·
ἄσαι δὴ ῥάδικας κακοφλοίοιο κονύζης,
ἢ πέπεριν ἢ βλάστα κατασμώξαιο βάτοιο,
καί κεν πηγνυμένοιο χύσιν διὰ ῥεῖα κεδάσσαις,
ἠὲ διαθρύψειας ἐν ἄγγεσιν ἑστηκυῖαν.
Μὴ μὲν ἐπαλγύνουσα πόσις βουπρήστιδος ἐχθρῆς
λήσειεν, σὺ δὲ φῶτα δαμαζόμενον πεπύθοιο.
Ἡ δ' ἤτοι λίτρῳ μὲν ἐπιχρώζουσα χαλινὰ
εἴδεται ἐμβρυχθεῖσα βαρύπνοος· ἀμφὶ δὲ γαστρὸς
ἄλγεα δινεύοντα περὶ στομάτεσσιν ὄρωρεν·
οὖρα δὲ τυφλοῦται, νεάτη δ' ὑπὸ κύστις ὀρεχθεῖ·
πᾶσα δέ οἱ νηδὺς διαπίμπραται, ὡς ὁπόθ' ὕδρωψ
τυμπανόεις ἀνὰ μέσσον ἀφυσγετὸς ὀμφαλὸν ἵζει·
ἀμφὶ δέ οἱ γυίοις τετανὸν περιφαίνεται ἔρφος·
ἢ καί που δαμάλεις, ἐριγάστορας ἄλλοτε μόσχους,
πίμπραται, ὁππότε θῆρα νομαζόμενοι δατέονται·
τοὔνεκα τὴν βουπρηστιν ἐπικλείουσι νομῆες.
Τῷ καὶ εὐκραδίης τριπετῆ ἐν νέκταρι μίξαις

σύκων

σύκων αὐανθεῖσαν ἅλις πόσιν ὀμφαλόεσσαν,
ἠέ τι καὶ σφύρῃ μιγάδην τεθλασμένα κόψας,
ἐν πυρὶ τηξάμενος πορέειν ἀλκτήρια νούσων·
καί κε μελιζώροιο νέον κορέσαιο ποτοῖο
ἀνέρα λαιμώσσοντα, ποτὲ γλάγος εἰν ἑνὶ χεύαις·
πολλάκι φοινικος ψαφαρὸν καταμίσγεο καρπὸν·
ἄλλοτε δ' αὐαλέης δὴν ἀχράδος, ἢ ἀπὸ βάκχης,
ἢ ἀπὸ μυρτίνης ὁτὲ μυρτίδας οἰκάδι βάλλων.
Ἢ ὅγε καὶ θηλῆς ἅτε δὴ βρέφος ἐμπελάοιτο
ἀρτιγενές, μαστοῦ δὲ ποτὸν μοσχηδὸν ἀμέλγοι·
οἵη τ' ἐξ ὑμένων νεαλὴς ὑπὸ οὔθατι μόσχος
βράττει ἀνακρούουσα χύσιν μενοεικέα θηλῆς·
ἄλλοτε πιαλέης πόσιος χλιαροῖο κορέσκοις,
εἰς δ' ἔμετον βιάοιο, καὶ οὐ χατέοντά περ ἔμπης
χειρὶ βιαζόμενος ἢ καὶ πτερῷ, ἢ ἀπὸ βύβλου
στρεπτὸν ἐπιγνάμψαιο κακῶν ἐρυτῆρα φάρυγγος.
Ἢν δ' ἐπιθρομβωδῆ νεαλὲς γάλα τεύχει γαστρός,
δή ποτε τόνδε τε πνιγμὸς ἀθροιζομένοιο δαμάζει·
Τῷ δή τοι τρισσὰς πόσιας πόρε, μέσσα μὲν ὄξευς,
δοιὰς δὲ γλυκέος, στεγανὴν δ' ὑποσύρεο νηδὺν·
ἠέ τι καὶ Λιβύηθε ποτῷ ἐγκνήθεο ῥίζας
σιλφίου, ἄλλοτ' ὀποῖο, νέμοις δ' ἐν βάμματι τήξας·
πολλάκι δὲ ῥύπτειραν ἐπεγκεράσαιο κονίην,
ἠὲ νέον βρυόεντα θύμου στάχυν· ἄλλοτ' ἀμύνει
βότρυς, εὐκνήμοιο μέγα βρεχθέντος ἐν οἴνῃ·
ἐν καί που ταμίσοιο ποτὸν διεχεύατο θρόμβους,
καὶ χλοεραὶ μίνθης ἀπὸ φύλλαδες, ἠὲ μελίσσης,

ἠὲ καὶ ἐνσλύφοντι ποτῷ μεμορυγμέναι ὄξευς.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φράζοιο δορύκνιον, οὔτε γάλακλι
ὠπή τε βρῶσίς τε περὶ σλομάτεσσιν ἔικλαι·
τῷ δή τοι λυγμοὶ μὲν ἀηθέσσοντες ὁμαρτῇ
αὐχέν' ἀνακρούουσιν, ὁ δ' ἀχθόμενος σλόμα γασλρὸς,
πολλάκι μὲν δαιτὴν ἀπερεύγεται αἱματόεσσαν,
ἄλλοτε νηδυίων θολερὴν μυξώδεα χεύει,
τηνεσμῷ ὥσεί τε δυσέντερος ἀχθόμενος φώς·
δή ποτε τειρόμενος καμάτοις κάρφουσι δέδουπε
γυῖα δαμείς, οὐ μὲν ποθέει ξηρὸν σλόμα βρέξαι.
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν γλάγεος πόσιν, ἄλλοτε μίγδην
ῥεῖα γλυκὺ νείμειας ἀλυκρότερον δεπάεσσι·
καί τε καὶ ὄρνιθος φιαρῆς πυρὶ τηκομένη σὰρξ
θωρήκων ἤμυνεν εὐτρεφέων βρωθεῖσα·
ἤμυνεν καὶ χυλὸς ἅλις κύμβῃσι ῥοφηθείς·
ὅσσα τε πετρήεντος ὑπὸ ῥόχθοισι θαλάσσης
κνώδαλα φυκιόεντας ἀεὶ περιβόσκεται αἰγμοὺς,
ὧν τὰ μὲν ὠμὰ πάσαιτο, τὰ δ' ἑφθέα, πολλάκι θάλψας
ἐν φλογιῇ, σλρόμβων δὲ πολὺ πλέον, ἠέ τι κάλχης,
κηραφίδος, πίννης τε καὶ αἰθήεντος ἐχίνου,
δαῖτες ἐπαλθήσουσιν, ἰδὲ κλένες· οὐδέ τι κῆρυξ
δὴν ἔσεται, τήθη τε γεραιόμενα μνίοισι.
Μηδέ σέ γ' ἐχθομένη λήθῃ πόσις, οὐ γὰρ ἀΐδρις,
Φαρικοῦ, ἣ γναθμοῖσιν ἐπὶ βαρὺν ὤπασε μόχθον·
τὴν ἤτοι γευθμῷ μὲν ἰσαιομένην μάθε νάρδῳ.
Ἤνυσε δὲ σφαλεροὺς, ὁτὲ δ' ἄφρονας· ἐν δὲ μονήρει
ῥηϊδίως ἀκλῖνι βαρὺν κατεναίρεται ἄνδρα.

Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν στιαδίην εὐανθέα νάρδου
ῥιζίδα θυλακόεσσαν ὀπάζεο, τήντε Κίλισσαι
πρηδόνες ἀλδαίνουσι παρὰ πλημμυρίδα Κέστρου·
ἄλλοτε δὲ σμυρνεῖον εὔτριβες, ἄλλοτέ δ' αὐτὴν
ἴριδα, λειριόεν τε κάρη, τό τ' ἀπέστυγεν Ἀφρώ,
οὕνεκ' ἐριδμαίνεσκε χροῆς ὕπερ· ἐν δέ νυ θρίοις
ἀργαλέην μεσάτοισι ὀνειδείην ἐπέλασσε,
δεινὴν βρωμήεντος ἐναλδήνασα κορύνην.
(412) Πολλάκι δὲ σκύλαιο κάρη, περὶ δ' αἴνυσο λάχνην
(410) κέρσας εὐήκει νεόθεν ξυρῷ· ἐν δέ νυ θάλψαις
(411) ἠΐα κριθάων νεοηλέα, φυλλάδα τ' ἰσχνὴν
(413) πηγάνου, ἥντ' ὤκιστα βορῇ ἐπεσίνατο κάμπη,
βάμματι δ' ἐνδεύσαιο, καὶ εὖ περὶ κόρσεα πλάσσοις·
Μὴ μὲν ὑοσκυάμῳ τις ἀϊδρήεντα κορέσκοι
νηδὺν· οἷά τε πολλὰ παρασφαλέες σπέρχονται,
ἠὲ νέον σπείρημα καὶ ἀμφικάρηνα κομάων
κοῦροι ἀπειπάμενοι, ὀλοὴν θ' ἑρπηδόνα γυίων,
ὀρθόποδες βαίνοντες ἄνις μογεροῖο τιθήνης.

\- - - - - - - - -

ἠλοσύνῃ βρύκωσι κακανθήεντας ὀράμνους

\- - - - - - - - -

οἷα νέον βρωτῆρας ὑπὸ γναθμοῖσιν ὀδόντας
φαίνοντες, τότε κνηθμὸς ἐνοιδέα δάμναται οὖλα.
Τῷ δόμεναι καθαρὴν γλάγεος πόσιν ἤλιθα πίνειν·
ἄλλοτε βουκέραος χιληγόνου, ὄφρα κεραίας
εὐκαμπεῖς πετάλοισιν ὑπηνεμίοισιν ἀέξει,
ἀτμενίῳ μέγ' ὄνειαρ ὅτ' ἐμπλώησιν ἐλαίῳ.

Ἠέ

Ἠὲ σύ γ' αὐαλέον κνίδης σπόρον, ἄλλοτε δ' αὐτὴν
νείμαις ὠμόβρωτον ἄδην ἀνὰ φυλλάδ' ἀμέλξαι.
κίχορα, καρδαμίδας τε, καὶ ἣν περσεῖον ἔπουσιν,
ἐν δέ τε νάπειον, ῥάφανόν θ' ἅλις, ἐν δέ τε λεπτὰς
ἄμμιγα κρομμύων γηθυλλίδας· ἤρκεσε δ' ἄτην
εὔαγλις κώδεια νέον σκορόδοιο ποθεῖσα.

Καὶ δὲ σὺ μήκωνος κεβληγόνου ὁππότε δάκρυ
πίνωσιν πεπύθοιο καθυπνέας· ἀμφὶ γὰρ ἄκρα
γυῖα καταψύχουσι· τὰ δ' οὐκ ἀναπίτναται ὄσσε·
ἀλλ' αὕτως βλεφάροισιν ἀκινήεντα δέδηεν·
ἀμφὶ δὲ ὀδμήεις καμάτῳ περιλείβεται ἱδρὼς
ἀθρόος· ὠχραίνει δὲ ῥέθος, πίμπρησι δὲ χεῖλη·
δεσμὰ δ' ἐπεγχαλάουσι γενειάδος· ἐκ δέ τε παῦρον
αὐχένος ἑλκόμενον ψυχρὸν διανίσσεται ἆσθμα·
πολλάκι δ' ἠὲ πελιδνὸς ὄνυξ μόρον, ἠέ τι μυκτὴρ
στρεβλὸς ἀπαγγέλλει· ὁτὲ δ' αὖ κοιλώπεες αὐγαί.
Ἄσσα σὺ μὴ δείδιθι, μέλοιο δὲ πάμπαν ἀρωγῆς,
οἰνάδι καὶ γλυκόεντι ποτῷ κεκαφηότα πιμπλὰς
τινθαλέῳ· ποτὲ δ' ἔργα διαθρύψαιο μελίσσης
ἄμμιγα ποιπνύων Ὑμηττίδος· αἵ τ' ἀπὸ μόσχου
σκήνεος ἐξεγένοντο δεδουπότος ἐν νεμέεσσιν.
Ἔνθα δὲ καὶ κοίλοιο κατὰ δρυὸς ἐκλίσσαντο
πρῶτόν που θαλάμας συνομήρεες, ἀμφὶ καὶ ἔργων
μνησάμεναι Δηοῖ πολυωπέας ὤπασαν ὄμπας,
βοσκόμεναι θύμα ποσσὶ καὶ ἀνθεμόεσσαν ἐρείκην.
Δή ποτε δ' ἢ ῥοδέοιο νέον θύος εὔτρειχι λήνει
ὀχλίζαν κυνέδοντα τότ' ἠμύουσι χαλίνοις

ἐνθλίβοις, μᾶλλον δὲ βαθὺν κεκορεσμένον ἕλκοις,
ἠὲ καὶ ἰρινέου· τοτὲ δ' αὖ μορόεντος ἐλαίης.
Αἶψα δὲ τόνδ' ἑκάτερθε διὰ ῥέθος ἔγρεο πλήσσων,
ἄλλοτε δ' ἐμβοόων, ὁτὲ δὲ κνώσσοντα σαλάσσων,
ὄφρα κατηβολέων ὀλοὸν διὰ κῶμα κεδάσσῃ,
τῆμος δ' ἐξερύγῃσιν ἀλεξόμενος κακὸν ἄλγος.
Σπεῖρα δ' ἐνὶ χλοερῷ λίπεϊ, πρὸ δὲ νέκταρι, βάπτων
τρῖβε, καὶ ἐκθέρμαινε ποτῷ ἐψυγμένα γυῖα.
Ἄλλοτε δ' ἐν δροίτῃ κεράων ἐμβάπτεο σάρκα.
Αἶψα δὲ τινθαλέοισιν ἐπαιονάασσο λοετροῖς,
αἷμ' ἀναλυόμενος τέτανόν τ' ἐσκληκότα ῥινόν.
Εἰδείης δὲ λαγοῖο κακοφθορέος πόσιν ἔμπης
οὐλομένην, τὸν κῦμα πολυστείου τέκεν ἅλμης.
Τοῦ δή τοι λοπίδων μὲν ἴδε πλύματος πέλει ὀδμὴ,
γευθμὸς δ' ἰχθυόεις νεπόδων ἅτε σαπρυνθέντων,
ἠὲ καὶ ἀῤῥύπτων, ὁπόταν λοπὶς αὔξιδα χραίνῃ.
Ὃς δή τοι ῥυπόεις μὲν ὑπ' ὀστλίγγεσσιν ἀραιαῖς
τευθίδος ἐμφέρεται νεαλὴς γόνος, ἢ ἅτε τεύθου,
ἢ ἅτε σηπιάδος φυξήλιδος, ἥτε μελαίνει
οἶδμα χολῇ, δολόεντα μαθοῦσ' ἀγρώστορος ὁρμήν.
Τῶν ἤτοι ζοφόεις μὲν ἐπὶ χλόος ἔδραμε γυίοις
ἰκτερόεις, σάρκες δὲ περιστολάδην μινύθουσι
τηκόμεναι· ὁ δὲ δόρπα κατέστυγεν· ἄλλοτε ῥινὸς
ἄκρον ἐποιδαίνων σφυρὰ πίμπραται· ἀμφὶ δὲ μήλοις
ἄνθεά τε βρυόεντα κυλοιδιόωντος ἐφίζει.
Δὴ γὰρ ἐφωμάρτησεν ὀλιζοτέρη κρίσις οὔρων,
ἄλλοτε πορφυρέη, τότ' ἐπιπλέον αἱμάσσουσα.

Πᾶς

Πᾶς δὲ παρὰ δρακέεσσι φανεὶς ἐχθαίρεται ἔλλοψ·
αὐτὰρ ὁ ναυσιόεις ἀλίην ἐμυδάξατο δαῖτα.
Τῷ μὲν Φωκήεσσαν ἅλις πόσιν ἐλλεβόροιο
νείμειας, τοτὲ δάκρυ νεοβλάστοιο κάμωνος,
ὄφρα ποτὸν νέποδός τε κακοῦ ἐκ φύρματα χεύῃ·
ἄλλοτε βρωμήεντος ἀμελγόμενος γάλα πίνοι·
ἠὲ χύτρῳ τήξας μαλάχης λιπόωντας ὀράμνους·
καί ποτε κεδρινέης πελάνου βάρος ἔμμορε πίσσης·
βρύκοι δ' ἄλλοτε καρπὸν ἅλις φοινώδεα σίδης
Κρησίδος, οἰνωπῆς τε, καὶ ἣν προμένειον ἔπουσι·
σὺν δὲ καὶ Αἰγινῖτιν, ὅσαι τ' ἐσκληκότα κάρφη
φοινί' ἀραχνήεντι διαφράσσουσι καλύπτρῃ·
ἄλλοτε δ' οἰνοβρῶτα βορὴν ἐν κυρτίδι θλίψαις,
ὡσεί περ νοτέουσαν ὑπὸ τριπτῆρσιν ἐλαίην.
Ἢν δέ τις αὐαλέῃ πεπιεσμένος αὐχένα δίψῃ
ἐκ ποταμοῦ ταυρηδὸν ἐπιπροπεσὼν ποτὸν ἴσχῃ,
λεπτὰ διαστείλας παλάμῃ μνιώδεα θρῖα,
τοῦ μέν τε ῥοιζηδὰ φιλαίματος ἐμπελάουσα
ῥύμῃ ἅλις προὔτυψε ποτοῦ μετὰ χείλεϊ βρώμης
βδέλλα, παραὶ λαπάρῃ τε καὶ ἱμείρουσα φόνοιο.
Ἢ ὅθ' ὑπὸ ζοφερῆς νυκτὸς κεκαλυμμένος αὐγὰς
ἀφραδέως κρωσσοῖο κατακλίνας ποτὸν ἴσχῃ,
χείλεσι πρὸς χείλη πιέσας, τὸ δὲ λαιμὸν ἀμείψῃ
κνώδαλον ἀκροτάτοισιν ἐπιπλῶον ὑδάτεσσιν·
τὰς μὲν ἵνα πρώτιστον ὀχλιζομένας ῥόος ὤσῃ
ἀθρόα προσφύονται ἀμελγόμεναι χροὸς αἷμα,
ἄλλοτε μέν τε πύλῃσιν ἐφήμεναι, ἔνθά τε πνεῦμα

αἰὲν ἀθροιζόμενον στεινοῦ διανίσσεται ἰσθμοῦ·
ἄλλοτε δὲ στομίοισι πέριξ ἐπενήνοθε γαστρὸς,
ἀνέρα πημαίνουσα, νέην δ' ἐπενείματο δαῖτα.
Τῷ σὺ τότ' ἐν δεπάεσσι κεραιόμενον ποτὸν ὄξευς
νείμειας, πετὲ δαῖτα συνήρεα χιονόεσσαν,
πολλάκι κρυστάλλοιο νέον Βορέηι παγέντος.
Ἠὲ σὺ γυρώσαιο καθαλμέα βώλακα γαίης
ναιομένην, θαλερὴν δὲ πόσιν μενοεικέα τεύξαις,
ἢ αὐτὴν ἅλα βάπτε, τότ' ἠελίοισι δαμάζων
εἶθαρ ὀπωρινοῖσι, τότ' ἠνεκὲς ἐν φλογὶ θάλψας.
Πολλάκι δ' ἢ ἅλα πηκτὸν ὁμιλαδὸν, ἢ ἁλὸς ἄχνην
ἐμπίσαις, τήντ' αἰὲν ἀνὴρ ἁλοπηγὸς ἀγείρει
νειόθ' ὑφισταμένην, ὁπόθ' ὕδασιν ὕδατα μίξῃ.
Μὴ μὲν δὴ ζύμωμα κακὸν χθονὸς ἀνέρα κήδοι,
πολλάκι μὲν στέρνοισιν ἀνοιδέον, ἄλλοτε δ' ἄγχον.
Εὖτ' ἐπὶ φωλεύοντα τραφῇ βαθὺν ὁλκὸν ἐχίδνης
ἰὸν ἀποπνεῖον στομίων τ' ἀποφώλιον ἆσθμα,
κεῖνο κακὸν ζύμωμα· τὸ δή ῥ' ὑδέουσι μύκητας
παμπήδην· ἄλλῳ γὰρ ἐπ' οὔνομα κέκριται ἄλλο.
Ἀλλὰ σύ γ' ἢ ῥαφάνοιο πόροις σπειρώδεα κόρσην,
ἢ ῥυτῆς κλώθοντα περὶ σπάδικα κολούσας·
πολλάκι καὶ χαλκοῖο πάλαι μεμογηότος ἄνθην·
ἄλλοτε κληματόεσσαν ἐν ὄξεϊ ῥύπτεο τέφρην·
δή ποτε ῥιζάδα τρῖβε πορίτιδα βάμματι ῥαίνων,
ἠὲ λίτρον, ποτὲ φύλλον ἐναλδόμενον πρασιῇσι
καρδαμίδος, μῆδόν τε, καὶ ἐμπρίοντα σίνηπυ·
σὺν δὲ καὶ οἰνηρὴν φλογιῇ τρύγα τεφρώσαιο,

ἠὲ

ἠὲ πάτον στρουθεῖο κατοικάδος· ἐκ δὲ βαρεῖαν
χεῖρα κατεμματέων ἐρύκοις λωβήτορα κῆρα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν Νίκανδρος ἑῇ ἐνικάτθετο βίβλῳ (616)
μοχθήεντα μύκητα παρ' ἀνέρι φαρμακόεντα.
Πρὸς δ' ἔτι τοι Δίκτυννα τεῆς ἐχθήρατο κλῶνας
Ἥρης τ' Ἰμβρασίης μούνη στέφος οὐχ ὑπέδεκτο (618)
κάλλεος, οὕνεκα Κύπριν, ὅτ' εἰς ἔριν ἠέρθησαν (620)
ἀθάναται, κόσμησεν ἐν Ἰδαίοισιν ὄρεσσι.
Τῆς σύ γ' ἀπ' εὐύδροιο νάπης εὐαλδὲς ὄνειαρ,
καρπὸν πορφυρόεντα συναλδέα χειμερίῃσιν
ἠελίου θαλφθέντα βολῆς, δοίδυκι λεήνας, (624)
χυλὸν ὑπὲρ λεπτῆς ὀθόνης ἢ σχοινίδι κύρτῃ (625)
ἐκθλίψαντα πορεῖν κυάθου κοτυληδόνα πλήρη,
ἢ πλεῖον· πλεῖον γὰρ ὀνήϊον· οὐ γὰρ ἀνιγρὸν
πῶμα βροτοῖς· τόδε γάρ τε καὶ ἄρκιον, αἴκε πίησθαι. (628)
Ἢν δὲ λιποῤῥίνοιο ποτὸν δυσάλυκτον ἰάψῃ (537)
φαρμακίδος σαύρης πολυκηδέος, ἣν σαλαμάνδρην
κλείουσιν, τὴν οὐδὲ πυρὸς λωβήσατο λιγνύς,
αἶψα μὲν ἐπρήσθη γλώσσης βάθος· ἂψ δ' ὑπὸ μάλκης (540)
δάμναται, ἐμβαρύθων δὲ κακὸς τρόμος ἅψεα λύει·
οἱ δὲ περισφαλέοντες, ἅτε βρέφος, ἑρπύζουσι
τετράποδες· νοεραὶ γὰρ ἀπὸ φρένες ἀμβλύνονται·
σάρκα δ' ἐπὶ τροχόεντες, ἀολλέες, ἄκρα πελιδναὶ
σμώδιγγες στάζουσι κεδαιομένης κακότητος. (545)
Τῷ δὲ σὺ πολλάκι μὲν πεύκης ἀπὸ δάκρυ ὀμόρξας
τενθρήνης ἀναμίγδα πόροις ἐν πίοσιν ἔργοις·
ἠὲ χαμαιπίτυος βλαστήμονος ἄμμιγα κώνοις

φύλλα καθεψηθέντα, ὅσους ἐθρέψατο πεύκη·
ἄλλοτε δὲ σπέραδος κνίδης μυλοεργέϊ μίσγων
τερσαίνοις ὀρόβοιο παλήματι· καί ποτε κνίδην
ἑψαλέην κρίμνοισι παλυνάμενος ψαφαροῖσιν
σὺν λίπεϊ χραίνοιο, βορῆς δ' ἀέκοντα κορέσκοις.
Ναὶ μὴν ῥητίνη τε καὶ ἱερὰ ἔργα μελίσσης,
ῥίζα τε χαλβανόεσσα, καὶ ἀερὰ θιβρὰ χελώνης
ἀλθαίνει τότ' ἔνερθε πυρὸς ζαφελοῖο κεραίης,
(Ἀλθαίνει καὶ γέντα συὸς φλιδόωντος ἀλοιφῇ·)
ἀμμίγδην ἁλίσιο καθεψηθέντα χελώνης
γυίοις, ἣ ταχινῇσι διαπλώει πτερύγεσσιν·
ἄλλοτε δ' οὐρείης κυτισηνόμου, ἥντ' ἀκάκητα
αὐδήεσσαν ἔθηκεν ἀναύδητόν περ ἐοῦσαν
Ἑρμείης· σαρκὸς γὰρ ἀπουνόσφισε χέλειον
αἰόλον· ἀγκῶνας δὲ δύω παρετείνατο πέζαις.
Καί τε σύ γ' ἢ γερύνων λαιδροὺς δαμάσαιο τοκῆας,
ἄμμιγα δὲ ῥίζας ἠρυγγίδας· ἐν δὲ ἐπαρκὲς
θάλπε βαλὼν χύτρῳ σκαμμώνιον· οἷσι κορέσκων
ἀνέρα καὶ θανάτοιο πέλας βεβαῶτα σαώσεις.
Ἤν γε μὲν ἐκ φρύνοιο θερειομένου ποτὸν ἴαχῃς,
ἠέ τι καὶ κωφοῖο λαχειδέος, ὅστ' ἐνὶ θάμνοις
εἴαρι προσφύεται μορόεις λιχμώμενος ἔρσην,
τῶν ἤτοι θερόεις μὲν ἄγει χλόον ἠΰτε θάψου,
γυῖα δὲ πίμπρησιν, τὸ δὲ συνεχὲς ἀθρόον ἆσθμα
δυσπνόον ἐκφέρεται, παρὰ χείλεσι δ' ἐχθρὸν ὄδωδεν.
Ἀλλὰ σὺ τῷ βατράχοιο καθεψέος ἠὲ καὶ ὀπτὴν
σάρκα πόροις, ὁτὲ πίσσαν ἐν ἡδέϊ μίγμενος οἴνῳ.

Καί

Καί τε σπλὴν ὀλοοῖο κακὸν βάρος ἤρκεσε φρύνης,
λιμναίης φρύνης πολυηχέος, ἥτ' ἐπὶ φύκει
πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βοᾷ θυμαίρμενον εἶαρ.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἄφθογγός τε καὶ ἐν δονάκεσσι θαμίζων
πολλάκι μὲν πύξοιο χλόον κατεχεύατο γυίοις,
ἄλλοτε δ' ὑγραίνει χολόεν στόμα· καί ποτε λυγμοὶ
ἀνέρα καρδιόωντα θαμειότεροι κλονέουσι.
Δὴν δὲ κατικμάζων ἄγονον σπόρον ἄλλοτε φωτὸς,
πολλάκι θηλυτέρης, σκεδάων γυίοισι τελίσκει.
Ναὶ μὴν τοῖς ὁτὲ νέκταρ ἀφυσγετὸν ἐν δεπάεσσι
χεύοις, εἰς ἔμετον δὲ καί οὐ χατέοντα πελάζοις.
Ἠὲ πίθου φλογιῇ θάλψας κύτος αἰὲν ἀναλθῆ
ἀνέρα θερμάσαιο· χέαι δ' ἄπο νήχυτον ἱδρῶ.
Καί τε καὶ αὐξηρῶν δονάκων ἀπὸ ῥίζεα κύψας
οἴνῳ ἐπεγκεράσαιο, τὰ δή ῥ' ὑποτέτροφε λίμνη
εἰκείη, τόθι λεπτὰ δι' ἐκ ποσὶν ἑρπετὰ νήχει·
ἠὲ φαλοζώοιο κυπειρίδος ἠὲ κυπείρου:
αὐτόν τ' ἠνεκέεσσι τρίβοις πανάπαστον ἐδωδῆς
καὶ πόσιος ξήραινε, κατατρύσαιο δὲ γυῖα.
Ἐχθομένη δὲ σε μή τι λιθάργυρος ἀλγινόεσσα
λήσειεν, τότε γαστρὶ πέσῃ βάρος, ἀμφὶ δὲ μέσσον
πνεύματ' ἀνειλίσσοντα κατ' ὀμφάλιον βρομέησιν,
οἷά περ εἰλίγγοιο δυσαλθέος, ὅστε δαμάζει
ἀνέρας ἀπροφάτοισιν ἐπαΐσσων ὀδύνῃσιν.
Οὐ μὲν τῷ γ' οὖρον ἄγνυται ῥύσις· ἀμφὶ δὲ γυῖα
πίμπραται· αὐτὰρ που μολίβῳ εἰδήνατο χροιήν.
Τῷ δ' ὁτὲ μὲν σμύρνης ὀδελοῦ πόρε διπλόον ἄχθος,

ἄλλοτε δ' ὀρμίνοιο νέην χύσιν, ἄλλοτε κόψας
οὐρείην ὑπέρεικον, ὅθ' ὑσσώπου ὀροδάμνους.
Πολλάκι δ' ἀγριόεντα κράδην σπέραδός τε σελίνου
Ἴσθμιον· ᾧ ποτε κοῦρον ἀλίβαπτον Μελικέρτην
Σισυφίδαι κτερίσαντες ἐπηέξησαν ἀέθλους.
Ἠὲ σύ γ' ἐν πέπερι ῥυσίμῳ ἐνομήρεα κόψας
οἴνῳ ἔνι θρύψαιο, κακῆς δ' ἀπερύκεο νούσου.
κύπρου τε βλαστεῖα νεανθέα, πολλάκι σίδης
πρωτόγονον κοτίνοιο πόροις ἀνθήμονα καρπόν.
Μὴ μὲν δὴ σμῖλον σύ κακὴν ἐλατηΐδα μάρψαις
Οἰταίην, θανάτοιο πολυκλαύστοιο δότειραν·
ἥντε καὶ ἐμπλείουσα χαλικροτέρη πόσις οἴνης.
οἴη ἐπαλθήσειε παραχρέος, ἡνίκα φωτὸς
ἴσθμα καὶ φάρυγος στεινὴν ἐμφράσσεται οἶμον.

Καί κ' ἔνθ' ὑμνοπόλοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο
μνῆστιν ἔχοις, θεσμὸν δὲ Διὸς ξενίοιο φυλάσσοις.

Τέλος
τῶν Ἀλεξιφαρμάκων.

ΣΧΟΛΙΑ

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΙΣ ΤΑ

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

Τὸ ποίημα οἱ μὲν ἐπιγράφουσι περὶ θανασίμων φαρμάκων, οἱ δὲ ἀντιφάρμακα, ἄλλοι δὲ ἀλεξιφάρμακα· καὶ γὰρ αὐτός φησιν ὁ Νίκανδρος· ῥεῖα κέ τοι ποσίεσσιν ἀλέξια φαρμακόεσσαις.

Εἰ καὶ μὴ σύγκληρα. Νίκανδρός ἐστιν ὁ λέγων Κολοφώνιος Πρωταγόρᾳ Κυζικηνῷ. ὁ δὲ νοῦς· εἰ καὶ μὴ συνεγγὺς ἔχομεν τοὺς κλήρους τῶν πόλεων ἐπὶ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ τὸ σοὶ προσφωνεῖν οὐκ ἀνοίκειον ἡγοῦμαι. δήμους δὲ λέγει τὰ ἀθροίσματα τῶν τε προγόνων καὶ τῶν κτιστῶν. τύρσεις δεῖ ἀκούειν τὰς πόλεις, ἀλλ᾽ οὐ τὰς ἐπάλξεις, ὅπερ κυρίως σημαίνουσιν· ἀπεμφαίνων γὰρ ὁ λόγος ἐστὶν, εἰ χάριν τῶν ἐπάλξεων οἱ δῆμοι τὰ τείχη ἔκτισαν, ἀλλὰ μὴ χάριν τῶν πόλεων. σύγκληρα δὲ σύνοικα τῶν αὐτοκλήρων. τὸ δὲ τέων οὐκ ὀρθῶς κεῖται· σημαίνει γὰρ τὸ τίνων. Ὅμηρος· τέων δ᾽ ἔξεσσι τοκήων· βούλεται δὲ λέγειν ὧν. (Τζέτζης τέων τῶν ὧν δωρικῶς καλῶς ἔχει. Τζέτζης φησὶ ληρεῖν τὸν σχολιογράφον περὶ τοῦ τέων. Ita G. et Lorr.) Βλάστας δὲ τὰ βλαστήματα, τὰ γένη. ὁ γὰρ ἄνθρωπος δίκην φυτοῦ αὔξει. τύρσεσι δὲ ταῖς πόλεσιν, ἀπὸ μέρους τῶν τειχῶν. Δολιχὸς· μακρὸς, πολύς· ἀπέχουσι γὰρ ἀλλήλων ἡ Κύζικος καὶ ἡ Κολοφών. Ἀλέξια φαρμ. τὰ ἀλεξιτήρια τῶν φαρμάκων εἴποιμι, ἀντὶ τοῦ καὶ βλαπτούσας καὶ ὠφελούσας βοτάνας εἴποιμι. Ἅτε φῶτες. ἔδει εἰπεῖν, αἵτινες αἱ πόσιες· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ ὁμώνυμον οὐδετέρως μετῆλθεν Ὁμηρικῶς, πρὸς τὰ φάρμακα γὰρ τὰ φθοροποιὰ ἔφη, τὰ ἀλεξιτήρια τῶν φαρμάκων εἴποιμι. Πολυστροίβοιο δὲ τῆς πολυτα-

λυταράχου, παρὰ τὸ στροβεῖν τὰς ναῦς, ὅ ἐστι ταράσσειν. (κατὰ παρένθεσιν τοῦ Τ πολυστρόφου, τῆς πολλὰς στροφὰς ἐχούσης G. et L.) v. 7. Ἄρκτον ὑπ' ὀμφ. ἀρκτικωτέρα γὰρ ἡ Κύζικος τῆς Κολοφῶνος. ὀμφαλὸν δὲ καλεῖ τὸν βόρειον πόλον, ὡς μεσαίτατον, ἢ αὐτὴν τὴν ἄρκτον, διὰ τὸν παρακείμενον αὐτῇ τῶν ἄστρων χορόν. ὀμφαλόεσσα εἴρηται διὰ τὸ περὶ τὸ μέσον τοῦ βορείου κεῖσθαι. τινὲς δὲ ἐπειδὴ δοκεῖ ὁ κατὰ τὰς ἄρκτους τόπος εὐβοτώτατος, ὀμφαλόεσσαν εἰρῆσθαί φασι τὴν τροφώδη. ὀμφαλὸς γὰρ ἀπὸ τῆς ὄμπνης εἴρηται, ὅ ἐστι τροφὴ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Δημήτηρ ὀμπνία. ἄλλοι δὲ τὴν Κρητικήν. Ὀμφαλὸς γὰρ τόπος ἐν Κρήτῃ, ὡς καὶ Καλλίμαχος· πέσε δαῖμον ἐπ' ὀμφαλὸν, ἔνθεν ἐκεῖνο ὀμφάλιον μετέπειτα πέδον καλέουσι Κύδωνες. Λοβρίνης θαλάμοι. τόποι ἱεροὶ, ὑπόγειοι, ἀνακείμενοι τῇ Ῥέᾳ, ὅπου ἐκτεμνόμενοι τὰ μήδεα κατετίθεντο οἱ τῷ Ἄττει καὶ τῇ Ῥέᾳ λατρεύοντες. εἰσὶ δὲ τὰ Λόβρινα ὄρη Φρυγίας, ἢ τόπος Κυζίκου. δύο γὰρ ὄρη εἰσὶν ἐν Κυζίκῳ, Δίνδυμον καὶ Λόκρινον. (Λοβρίνης· οὕτω καλεῖται ἡ Ῥέα ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Κυζίκου, ὃ καλεῖται Λοβρίνιον, ὅπου (ὅπερ L.) ἱερόν ἐστι τῆς Ῥέας. G. L.) Ἄττεω· ἱστορεῖται ὅτι ποιμὴν ἦν Φρὺξ ὁ Ἄττης, ποιμαίνων δὲ καὶ ὑμνῶν τὴν μητέρα τῶν θεῶν (ἤτοι τὴν Ῥέαν om. G.) ἐφιλήθη ὑπ' αὐτῆς· καὶ δὴ φαινομένη πολλάκις τιμῆς αὐτὸν ἠξίωσεν. ὁ Ζεὺς δὲ ἐπὶ τούτῳ δυσανασχετῶν ἀνεῖλεν αὐτὸν οὐ φανερῶς δι' αἰδῶ τῆς μητρὸς, ἀλλὰ σῦν ἄγριον πέμψας· ἡ δὲ κατολοφυρομένη (κατορυξαμένη G. L.) αὐτὸν ἔθαψεν· οἱ δὲ Φρύγες κατὰ τὸ ἔαρ θρηνοῦσιν αὐτόν· ὥσπερ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄλτης Ἄλτεω, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ Ἄττης Ἄττεω, ἢ ὡς ἀπὸ περισπωμένου, ὥσπερ Ἑρμῆς, Ἑρμέω. v. 9. Κρεούσης· τῆς Ἐρεχθέως καὶ Ἀπόλλωνος Ἴων, ἀφ' οὗ Ἴωνες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ Ἰάδες πολλαὶ πόλεις· ἡ δὲ Κολοφὼν τῆς Ἰωνίας. Ἑζόμενος. γράφεται καὶ, ἑζομένη Κλαρίοιο θεοῦ παρὰ πίονι νηῷ. Κλάρος γὰρ εἴρηται παρὰ τὸ κεκληρῶσθαι τὸν τόπον Ἀπόλλωνι. (κλῆρον λαχεῖν τῷ Απ. G.) ἢ ὅτι ἐκεῖ ἐκληρώσαντο Ζεὺς, Ποσειδῶν καὶ Πλούτων· ἢ ὅτι ἐκεῖ ἔκλαυσεν ἡ Μάντω σὺν τῷ ἀνδρὶ Βακχιάδῃ διὰ τὴν τοῦ τόπου ἐρημίαν.

ἐρημίαν. Πυυθείης ἀντὶ τοῦ πνῦθι, ἤγουν σύνες, γνῶθι, εὐκτικὸν ἀντὶ προστακτικοῦ, ἄκουε, μάθε. τὸ δὲ ἀκόνιτον ῥιζίον τι ἐστὶ βοτάνης ὅμοιον ἀγρώστιδι, οὗ ἡ πόσις πικρὰ οὖσα, τὸ μὲν στόμα ἅπαν στύφει, τὴν δὲ καρδίαν δάκνει, τὸ δὲ πνεῦμα ὑπὸ καταψύξεως τοῦ πνεύμονος ἐπικόπτει, λυγμοὺς συνεχεῖς αποτελοῦσα. διὸ καὶ τὸν στόμαχον ἀκίνητον ὄντα ἐμποδίζουσα κλείει. τὴν δὲ κοιλίαν πνευμάτων ἐμπίπλησι καὶ τὸν κῶλον. τοῖς δὲ κροτάφοις παλμὸν παρέχουσα καὶ τῇ κεφαλῇ βάρος, καὶ τοῖς μέλεσιν ἱδρῶτας, ἔκφρονας ποιεῖ καὶ ἀσθενεῖς. τὸ ἀκόνιτον εἶδος βοτάνης ἐστὶν, ὅπερ καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος πορδαλιαγχὲς, διὰ τὸ ἀπόλλυσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὴν πόρδαλιν· ἐπειδὴ ἀντιφάρμακον ἔχει τὴν ἀνθρωπείαν κόπρον· καὶ οὐ πρότερον ἐσθίουσιν αὐτὸ αἱ πορδάλεις, εἰ μὴ ἔχοιεν τὴν κόπρον πλησίον, ἵνα εὐθέως προσενέγκοιντο τὴν βοήθειαν· οἱ οὖν νομεῖς τὸν ἀπόπατον ἐξάπτουσιν ἐκ δένδρων, εἶτα ἐπειδὰν φάγωσιν αἱ πορδάλεις τὸ ἀκόνιτον καὶ ὁρμήσωσιν ἐπὶ τὴν κόπρον, ἀνασπῶσιν οἱ ποιμένες, καὶ περιαλλόμεναι, τουτέστιν ἐπιπηδῶσαι, ἀποθνήσκουσιν. Ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ περὶ ζώων. Πυυθείης. τὸ ἀκόνιτόν φασιν ἐκ τοῦ ἐμέτου τοῦ Κερβέρου φῦναι· ἱστορεῖται γὰρ τὸν Κέρβερον ἐξ ᾅδου ἀνενεχθέντα μὴ δύνασθαι ὑπομεῖναι τὰς αὐγὰς τοῦ ἡλίου καὶ ἐμέσαι, καὶ ἐκ τοῦ ἐμέτου ταύτην γενέσθαι τὴν βοτάνην. Ἀχέρων δὲ ποταμὸς ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, ἔνθα τὸν τοῦ Ἅδου κύνα ὁ Ἡρακλῆς ἐξήγαγε, καὶ ὁ λόφος ἀκόνιτος λέγεται. Εὐβουλῆος δὲ τοῦ Ἅδου, κατ᾽ εὐφημισμόν. Ἄστυρά τε. τὰ ἄστυρα πολίσματά εἰσι καὶ χωρίον οὕτω λεγόμενον· (πληθυντικὸν δέ ἐστιν ἀντὶ ἑνικοῦ L.) ὁ δὲ Πριόλαος υἱὸς Λύκου βασιλέως Μαρυανδηνῶν (βασιλεὺς Μαρυανδινῶν G.) ὃς ἀπέθανεν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ Ἡρακλέους πολεμοῦντος τοῖς πλησίον, οὗ εἰς ὄνομα ὁ πατὴρ τὴν πόλιν ἐκάλεσεν ἐγγὺς οὖσαν Ἡρακλείας. οὐρανόεσσαν δὲ ὑπήνην ἢ τὸ ἐπάνω τοῦ χείλους τρίχωμα, ἢ τὴν ὑπερώαν, ἤτοι τὸν οὐρανίσκον καταχρηστικῶς. v. 19. Δύη. τῇ ταλαιπωρίᾳ δὲ τοῦ πάθους τὸ τῆς καρδίας ἄκρον ὑποδάκνεται. Ἄκρον νειαίρης· τῆς κοίλης, τῆς κατωτάτω· (κατωτάτης G. L.)

G. L.) κατὰ τὸ ἄκρον καὶ ἄκλειστον στόμα τῆς νειαίρης γαστρὸς αἰρομένου τὸ φάρμακον. στόμα δὲ γαστρὸς, ὁ στόμαχος· ποιητικῶς δὲ ἐξέφρασεν· ἡ δὲ καύκωσις, φησὶν, ἐπιτίθεται τῷ στόματι τῆς κοιλίας, ὃ δὴ διαπαντὸς ἀνεωγός ἐστι. Τεύχεος· τοῦ στόματος τῆς κοιλίας, ἣν οἱ μὲν καρδίαν καλοῦσιν, οἱ δὲ δοχεῖον τῶν ἐντέρων τῆς βρώσεως· λέγει δὲ τὸ κῶλον. Πύλη δ' ἐπικέκλιται. ἐμπέφρακται τῶν παχέων ἐντέρων ἡ εἴσοδος· τοῦτο γάρ φησιν, ὅτι φράττεται τὰ δοχεῖα μέρη τῶν σιτίων διὰ τὴν ἀλγηδόνα. Νοτέων ὑπολείβεται ἱδρώς. παρακολουθεῖ δὲ ἀεὶ τοῖς τὸ ἀκόνιτον πεπωκόσιν ἐκ τῶν βλεφάρων καὶ τῶν μελῶν ὑγρὰ ὑπόσταξις· ἡ δὲ γαστὴρ πνευματουμένη καὶ ταρασσομένη τὰ μὲν πολλὰ τῶν πνευμάτων ἄνωθεν ἐκβάλλει, τὰ δὲ λοιπὰ κάτω πέμπει, ἅτινα κατὰ τὸν ὀμφαλὸν ἱδρυνθέντα ἐμφράσσει τὴν κοιλίαν. V. 27. Κράατι δ' ἐν βάρος. πνευμάτωσις δὲ πολλὴ καὶ βάρος κεφαλῆς καὶ κροτάφων παλμός. διπλόα δὲ ἀντὶ τοῦ διπλᾶ ὁρᾷ, οἷα συμβαίνει τοῖς ἐσκοτωμένοις τῇ μέθῃ· οὕτω, φησὶ, βαρεῖται ὑπὸ τοῦ φαρμάκου ὁ πιὼν αὐτὸ, ὡς ἀνὴρ κραιπαλῶν. Ἀγριόεσσαν ὀπώρην. νῦν τὴν σταφυλὴν λέγει, ἀντὶ τοῦ ἀγριοποιόν· ἐπειδὴ ὁ οἶνος ἀγριοποιός ἐστι, καθάπερ λέγεται ἡ ἀγρία καὶ ὀρεινή. ὑποθλίψαντες δὲ ἤγουν ἐκπιέσαντες τὴν σταφυλὴν οἱ Σιληνοί. Οὗτοι δὲ οὓς ἡμεῖς Σατύρους λέγομεν, οἱ ἀρχαῖοι Σιληνοὺς ἐκάλουν, ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν, ὅ ἐστι λοιδορεῖν· γράφεται δὲ διὰ τοῦ ι. Κεραοῖο. ὅτι οἱ ἀρχαῖοι κέρασιν ἐχρῶντο ἐν τῇ πόσει ἀντὶ ποτηρίων, ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι εἴρηται· ἢ διὰ τὸ ταυρωτικὸν τῶν πινόντων, τουτέστι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου ἰσχὺν ὡς κέρατα ἐχόντων. ὁ δὲ Διονύσιος καὶ ταυρόκερως λέγεται. Θωρηχθέντες ἀντὶ τοῦ μεθυσθέντες. καὶ Ἱπποκράτης τὴν οἰνοποσίαν θώρηξιν εἴρηκε. Νυσαίην ἀνὰ κλιτύν· ἤγουν ἀνὰ τὴν κλιτὺν τοῦ Νυσαίου ὄρους. Ὡς οἵγε σκοτόωσιν· οὕτω, φησὶ, καὶ οἱ βεβρωκότες τὸ ἀκόνιτον διατίθενται ἔκφρονες. Τὴν μέν τε. ταύτην μέντοι τὴν βοτάνην τὸ ἀκόνιτον καὶ μυοκτόνον καλοῦσι διὰ τὸ τοὺς περιλείχοντας αὐτὴν μύας φονεύειν. ὕρακας τοὺς μύας κατ' Αἰτωλούς. λέγεται γὰρ ὗς ὁ χοῖρος, καὶ

ὕραξ.

ὕραξ. ὕρακας δὲ νῦν τοὺς μῦας ἐκάλεσε, διότι παρεοίκασι χοίροις τὰ ῥάμφη. λιχμήρεας δὲ τοὺς περιλείχοντας, καὶ ἀνιγροὺς τοὺς ἀνιαρούς. Πορδαλιαγχὲς λέγεται τὸ ἀκόνιτον, ἐπειδὴ τούτου αἱ πορδάλεις γευσάμεναι ἀποπνίγονται, ὥσπερ οἱ ἀγχόμενοι, ἃς ἡ τοῦ ἀνθρώπου κόπρος θεραπεύει. οἱ δὲ νομεῖς καὶ οἱ βουπελάται πορδαλιαγχὲς αὐτὸ ἔθηκαν, ἐπεὶ τοῖς θηρίοις τοῖς πελώροις τουτέστι ταῖς πορδάλεσι ταῖς μεγάλαις πορδαλιαγχὲς πότμον αὐτὸ ἔθηκαν. βουπελάται δὲ οἱ βουκόλοι, παρὰ τὸ πλησιάζειν ταῖς βουσὶ, καὶ κολλᾶσθαι αὐταῖς. Ἰστέον ὅτι ἡ πόρδαλις, ἐὰν φάγῃ τὸ ἀκόνιτον, ἀναιρεῖται. οὐ πρότερον οὖν ἐσθίει ἐξ αὐτοῦ, εἰ μὴ ἔχει πλησίον κόπρον ἀνθρωπείαν. ταύτῃ γὰρ (vulgo οὖν) κέχρηται ἀντιφαρμάκῳ. οἱ οὖν νομεῖς ἐξάπτουσι τὴν κόπρον εἰς δένδρον τοσοῦτον ὕψος, ὅσον οὐ δύναται ἡ πόρδαλις πηδῶσα φθάσαι. ὁρῶσα οὖν ἡ πόρδαλις τὴν κόπρον, ἅτε δὴ θαῤῥοῦσα ἔχειν τὸ ἀντιφάρμακον. τρώγει τὸ ἀκόνιτον, εἶτα ὁρμᾷ ἐπὶ τὸ χρήσασθαι τῷ ἀντιφαρμάκῳ, καὶ οὐκ ἐφίκεται αὐτοῦ (ἤγουν οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ om. G.) διὰ τὸ ὕψος. οὕτως οὖν ἐφαλλομένη, καὶ πηδῶσα λαβεῖν τὸ ἀντιφάρμακον μὴ δυναμένη διὰ τὸ ὕψος, ἀποθνήσκει ἢ ἀτονεῖ· ἄτονον γὰρ τὸ ζῶον φύσει· καὶ οὕτως αὐτὴν σφάττουσιν οἱ νομεῖς. V. 40. Ἴδης ἐν κνημοῖσι. ἐν τοῖς τόποις τῆς Ἴδης. κορυφαὶ δὲ ἤγουν ἐξοχαὶ τῆς Ἴδης τέσσαρες, Φαλάκρα, Λεκτὸν, Σίγειον, Γάργαρον. Φάλακρα δὲ ἀκρωτήριον Ἴδης· διὸ καὶ Λυκόφρων φησί· αἱ Φαλακραῖαι κόραι. Θηλυφόνον· ὅτι ἐὰν ἅψηται μορίου θήλεος διαφθείρει τὸ ζῶον. παντός φησι ζώου θήλεος εἰς τὴν φύσιν ἐντιθέμενον τὸ ἀκόνιτον φθορᾶς αἴτιον γίγνεται. Κάμμορον. κακῷ μόρῳ ἀναιροῦν. Ἐν δ' ἀκοναίοις. ἐν τοῖς τόποις οἷς γίγνονται αἱ ἀκόναι. ταύτας δὲ τὰς ἀκόνας οἱ μὲν ἐν Ἡρακλείᾳ φασὶ γίγνεσθαι, οἱ δὲ ἐν Ἑρμιόνῃ, οἱ δὲ ἐν Τανάγρᾳ. ὀρόγκοις δὲ τοῖς μετεώροις τόποις, ἀπὸ τοῦ τοὺς ὀρεινοὺς τόπους ὄγκους ἔχειν, ἢ τοῖς τόποις τοῖς ἐξοχὰς ἔχουσιν. Ἐντεῦθεν δὲ λέγονται τὰ βοηθήματα καὶ ἀντίδοτα τοῦ ἀκονίτου. V. 43. Τῷ καί που τιτάνοιο. πάρεστιν ἐπὶ τὰ βοηθήματα τοῦ ποτίσματος τοῦ ἀκονίτου, καί φησι δράκα κονίας ἀσβέστου μιγνυμένην οἴνῳ βοηθή-

σειν τῷ πεπωκότι· τίτανος γὰρ ἡ ἄσβεστος. (τίτανος ἄσβεστος ὅσον χωρεῖ χεὶρ γέμουσα G. L.) Ὅτε νέκταρ κιῤῥόν. ὅτε οἶνον πυῤῥὸν ἐν τρυβλίῳ μετρηδὸν (vulgo. μετρητὸν) ἀντὶ τοῦ μετρήσας ἀφύσσῃς. Θάμνου δὲ ἤτοι τοῦ θαμνώδους, ἢ τοῦ θαμνώδη φύλλα ἔχοντος. (καυλέα δὲ κλῶνας L.) Χλοεροῦ πρασίοιο. τρία γένη εἰσὶ τοῦ πρασίου. δηλοῖ δὲ τὸ ποῖον βούλεται λέγειν. φησὶν οὖν τὸ μελίφυλλον. ἔστι δὲ τοῦτο πικρὸν, οὗ τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ ἕψησον, πληρώσας τὴν χεῖρα· ἢ ἀβροτόνου, καὶ ποτήριον πληρώσας δὸς πιεῖν. ἀειθαλέος δὲ, ὅτι ἀεὶ χλωρά ἐστιν ἡ χαμελαία καλουμένη βοτάνη. τοῦ δὲ πηγκνίου εἴδη εἰσὶ δύο, ἄδηλον δὲ, ποῖον λέγει. ὅμως δὲ καὶ αὐτὸ ληφθὲν εἰς ἥμισυ βάθος χειρὸς, πλήρωμα, καὶ μετὰ οἴνου ἑψηθὲν ἢ μέλιτος καὶ τεσσάρων ποτηρίων ἤτοι κοτυλῶν ποθὲν ὠφελεῖ. V. 50. Αἰθαλέεντα μύδρον. πεπυρακτωμένον σίδηρον, ἤτοι κεκαυμένον ἐναποσβεννὺς φησὶν εἰς ὕδωρ πῖνε. τρύγα δὲ τὴν σκωρίαν λέγει· πᾶν δὲ ὑγρὸν βάμμα καλεῖται. σημείωσαι ὅτι μόνον βάμμα τὸ ὄξος. εἰ δὲ μετά τινος, δηλοῖ ᾧ μέμικται. τὴν σκωρίαν τοῦ σιδήρου τρύγα φησὶ, ἣν ἐν τῇ καμίνῳ ἡ τοῦ πυρὸς φλὸξ ἐχώρισεν ἀπὸ τοῦ σιδήρου. Χοάνοιο διχῇ. τὸ μὲν γὰρ τοῦ χωνευομένου καθαρὸν ἐστὶ, τὸ δὲ ἀκάθαρτον, διὸ καὶ διχῇ εἶπε. καὶ ταύτην δὲ σβέσας ἐν μέλιτι, πότισον τὸ ἀπόβαμμα αὐτῆς τὸν κάμνοντα. καὶ χρυσοῦ δὲ ἢ ἀργύρου τὸ βάμμα τοῦ ἐληλασμένου καὶ ζέοντος. Τήντε καμίνων. ἥντινα ἔντοσθεν τῶν καμίνων τοῦ χωνευτηρίου διχῇ ἤλασεν ἡ τοῦ πυρὸς λιγνύς. Ἄλλοτε δὲ χρυσοῖο. καὶ ἀπόβαμμα δὲ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου πινόμενον ὠφελεῖ. λιγνὺς δέ ἐστι κυρίως τὸ καπνῶδες τοῦ πυρὸς, νῦν δὲ αὐτὴ ἡ φλόξ. V. 55. Θρίων. θρία δὲ ἰδίως μὲν τὰ φύλλα τῆς συκῆς, ὥσπερ οἴναρα τὰ τῆς ἀμπέλου. νῦν δὲ τὰ τῆς χαμαιπίτυος φησὶν, ἣ καὶ ὀνόγυρος καὶ σιδηρῖτις λέγεται καὶ ἰωνιὰ ἀγρία. Ὀνίτιδα λέγει τὸ ὀρίγανον· δύο δὲ γένη ὀριγάνων, ᾧ ἡμεῖς χρώμεθα, ὃ καὶ ἥμερον λέγεται, καὶ ὃ οἱ ὄνοι σιτοῦνται. ὃ καὶ παρείληφεν, ὃ καὶ ὀνῖτις λέγεται. ἧς λαμβάνειν κελεύει τὰ φύλλα εἰς ἥμισυ πληροῦντα τὸ βάθος τῆς χειρὸς, ἢ τοῦ πολυκνήμου, ἢ τῆς χ[illegible]

μαντίνου, καὶ μετὰ τεσσάρων κοτυλῶν οἴνου ποτί
V. 57. Ῥάδιξ ἡ ῥάβδος. πολύκνημον δέ ἐστιν οὕτω τις βοτ
παρὰ τοῖς ῥιζοτομικοῖς λεγομένον. δύο δὲ αὐτοῦ διαφορὰς ε
φασὶν οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες. Μυελόεντα. τὴν ἐκ
ἑψήσεως σύντηξιν τῶν ὀρνιθείων σαρκῶν, ἢ τὸν ὡς μυελὸν
νόμενον ἐκ τῆς ἑψήσεως. κελεύει δὲ τὴν κατοικίδα ὄρ
ἕψεσθαι, ἕως ἂν τακῇ αὐτῆς τὰ κρέα καὶ γένηται ὡς χυλ
καὶ τότε προσφέρεσθαι τὸν ζωμόν. Καί τε βοὸς. καὶ μοσ
ρίου κρέατα ἑψήσας περισφριγῶντος καὶ περιπλήθοντος τῷ
πει πλήρασον τὸ ποτὸν τοῦ ζωμοῦ. καθ' ὑπερβολὴν γὰρ
τοιοῦτος ζωμὸς ὠφελεῖ. Βλασάμοιο. βαλσάμου φησὶ τ
ὀπὸν δεῖ πίνειν μετὰ γάλακτος γυναικείου ἢ μεθ' ὕδατ
V. 65. Θηλυτέρης πώλοιο. πρωτοτόκου γυναικὸς· οὐ γ
ἵππου πάντως φησί. ὅτι δὲ χρήσιμον τὸ γυναικεῖον γάλα κ
Ἐρασίστρατος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ θανασίμων. τὸ δὲ ἑξῆς,
ταῖς σταγόσι τοῦ βαλσάμου ποτὸν χέας γάλακτος θηλυτέρ
πώλου ἤτοι τῆς ἀνθρώπου. V. 66. Χεύῃ. προεμέσῃ π
τούτων ἑκάτερον, προσφερόμενον χρησίμως, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ
μετὰ τὸ ἐμέσαι. Τρανασεργέα δὲ ἀργὸν, ἀνέψητον, ἀδιέργαστο
ἀδιάπεπτον. Δερκευνέος δὲ τοῦ ὁρῶντος ἐν τῷ κοιμᾶσθα
τοῦ δερκευνέος φησὶ σκίνακος, ὅ ἐστι τοῦ σκιρτητικοῦ λαγωοῦ τ
ἐν τῷ κοιμᾶσθαι βλέποντος, καθάπερ ὁ λεὼν καὶ ὁ ὄφις. V. 6
Ἄλλοτε καὶ μορέης. καὶ συκαμίνου προστάσσει τὰς ῥίζα
λαμβάνειν καὶ ἐν ὅλμῳ ξυλίνῳ κόπτειν ὁμοῦ, καὶ ἑψεῖν μετ' οἴνο
καὶ διδόναι πιεῖν· (μετὰ μέλιτος. λέγει δὲ οὐχ ἁπλῶς τὰς ῥίζα
τῆς συκαμίνου, ἀλλὰ τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης. G.)

V. 74. Τοῦ ψιμμυθίου φαρμάκου ἡ χροιὰ λιπαρῷ γάλακτ
ἔοικεν ἀμελχθέντι νεωστὶ ἐν πισσυβίῳ καὶ ἔτι ἀφρίζοντι. πελ
λίσι δὲ σκαφίσι, ποιμενικοῖς ἀγγείοις, ἐν οἷς τὸ γάλα ἀμέλγεται
Ὅμηρος· περιγλαγέας κατὰ πέλλας. Γρώνῃσι δὲ κοίλαις κα
βαθείαις καὶ δεκτικαῖς. V. 78. Τούτου φησὶ, τοῦ λαμβά
νοντος τὸ δηλητήριον τοῦ ψιμμυθίου τὰ ἔνδον τῶν σιαγόνων
καὶ ὅπου τὰ οὖλα ῥυσσαίνεται, ὁ ἀφρὸς τοῦ ψιμμυθίου ἐπιστ
φων ἐμπελάζει. Ἄλλως· οὐ τὰς ἐκτὸς λέγει, ἀλλὰ τὰς ἐντὸ

 ὅπο

ὅπου οἱ ὀδόντες εἰσί. διὸ καὶ ῥᾳδίως ῥυτιδοῦνται, ὑπὸ τοῦ ψιμμυθίου ψυχόμεναι, ὡς ξηρανθεῖσαι. ὁ γὰρ ἀφρὸς αὐτοῦ ὡς λεπτομερὴς περικαθίζει τοῖς οὔλοις. v. 79. Ἀμφὶ δὲ ὁλκάς. περιφραστικῶς τὸ μῆκος καὶ ἡ παράτασις τῆς γλώσσης· ἡ μὲν γλῶσσα, φησί, τραχύνεται, ὁ δὲ νέατος ἰσθμὸς, τουτέστιν ὁ ἔσχατος, ἤγουν τὰ παρίσθμια, ἃ λέγεται ἐγγὺς εἶναι τοῦ φάρυγγος, ὑποξηραίνεται ἢ τραχύνεται. v. 81. Ξηρὰ δὲ. βήσσων διὰ χέλυος, τουτέστι τοῦ στήθους, τὴν ἀναφορὰν τῶν ἐρυγμάτων ποιεῖται ἄπαυστον. καὶ Ἱπποκράτης· ἀναχελύσσεται καὶ ἐρυγγάνει θαμινὰ πνεύματα· (καὶ τῆς κιθάρας τὸ στῆθος χέλυς λέγεται. Χελλύσσεται. τὸ στῆθος πάσχει· Ἄλλως. Χελλ. τουτέστι διὰ τὴν χέλυν τὴν ἀναφορὰν ποιεῖται βήσσων G. L.) Ἀβλεμὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ἀδρανὲς, ὡς ἀπὸ τοῦ βλεμαίνω. Ἄλην ἑτερειδέα. πλάνην ἀλλοειδῆ βλέπει. ἐνεργημάτων μὴ ὑποκειμένων φησὶν ὁρατικὴν φαντασίαν γίνεσθαι· δοκεῖ δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν, φανταζόμενος μὴ ὑποκειμένων ἐνεργείᾳ τινῶν πραγμάτων. v. 85. Ὑπναλέος. ἄλλοτε δὲ ὥσπερ κοιμώμενος ἀποψύχεται τὸ σῶμα καὶ ψυχροῦται ὅλος καταβαρούμενος ὕπνῳ, τῷ καμάτῳ δ' εἴκων ὑποδάμναται. v. 87. Πρημαδίης. πρημαδίη καὶ ὀρχὸς καὶ μυρτίνη εἴδη ἐλαιῶν εἰσίν· οὐδὲν δὲ διαφέρει ἐκ τούτων λαμβάνειν τὸ ἔλαιον, ἢ ἐξ ὁποίας ποτέ· οἱ γοῦν περὶ τούτων πεπραγματευμένοι ψιλῶς (ἀντὶ τοῦ φανερῶς) παραγγέλλουσιν. Εἶαρ. ὑπὸ τῶν νεωτέρων τὸ αἷμα, τὸ λίπος. καὶ Καλλίμαχος ἐλαίας τὸ αἷμα τὸ δαῦον εἶπε· πολλάκι δ' ἐκ λύχνου πῖον ἔλειξαν ἔαρ. καὶ ἡ μυρτίνη ἥδε ἐλαία ἐστὶ βραχὺν ἔχουσα καρπόν. v. 91. Γρηῢν. τὸν πεπηγότα ἀφρὸν τοῦ γάλακτος ἀπογραΐσον, ἤτοι τὸ πεπηγὸς τοῦ γάλακτος ἀπογραΐσον. γραῦς δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ γάλακτος γιγνόμενος πάγος. ἐπειδὴ ῥυτιδοῦται ὥσπερ ταῖς γραυσὶ τὸ σῶμα συμβαίνει ῥυτιδοῦσθαι. τὸ ἐπιπολάζον τῷ γάλακτι, ὃ οἱ Σικελοὶ σύφαρ καλοῦσιν, ἀφελοῦ, καὶ οὕτω τὸ γάλα δὸς πιεῖν. Χυλῷ ἐνὶ κλώθοντι. τῷ ὡς νῆμα κλωθομένῳ χυλῷ τῆς μαλάχης μετ' οἴνου κόρεσον τὸν κακηπελέοντα, ἤτοι τὸν κακῶς ἔχοντα ἢ πάσχοντα.

v. 95.

v. 95. Κελεύει κονίαν ἀπὸ τῶν κλημάτων, πλύναντα καλαμίνῳ καλάθῳ διυλίζειν, καὶ μεθ' ὕδατος θερμάναντα διδόναι πίνειν. δοκεῖ γὰρ ἡ κονία ἤγουν ἡ τέφρα ἤτοι σ7ακτὴ ἀπορύπ7ειν ἀπὸ τῶν σωμάτων πᾶν τὸ περιπλασσόμενον τοῦ ψιμμυθίου τοῖς σπλάγχνοις· ῥύμμα δὲ τὸ σμῆγμα, τὸ κάθισμα τὸν ῥύπον. Φησὶ δὲ πλύνεσθαι τὴν τέφραν τὴν κληματίνην καὶ διηθεῖσθαι ἐν τοῖς κόλποις τοῦ νεοπλεκοῦς καλάθου διὰ τὴν ἰλύν. v. 99. Σκλήρ' ἀπὸ περσείης. γράφεται καὶ, ξήρ' ἀπὸ περσείης. ἐν τοῖς τῶν περσέων λέπεσιν· οἱ πολλοὶ ὀσ7έον καλοῦσιν. ἔσ7ι δὲ ὅμοιον καρύῳ. Θεόφρασ7ος οὖν ἐν τετάρτῳ τῶν Φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. κάρυα δὲ λέγονται ὅλα τὰ ξυλώδες λέπος ἔχοντα. Περσείης δὲ εἶπε, τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ θεοδοσιακοῦ Νικάνδρου μεταγεγραμμένον. v. 101. Τῶν ἄλλων ἱσ7ορούντων τὴν Περσείαν καταφυτεῦσαι τὸν Περσέα ἐν Αἰγύπ7ῳ, ὡς καὶ Καλλίμαχος· καὶ τριτάτη Περσῆος ἐπώνυμος, ἧς ὀρόδαμνον Αἰγύπτῳ κατέπηξεν· ὁ Νίκανδρός φησιν ἐν Μυκήναις καταφυτευθῆναι. Γονόεντα Μεδούσης. ἐπειδὴ ὁ αὐχὴν τῆς Μεδούσης Γοργόνος ἀποτμηθεὶς ἐγέννησε τὸν Χρυσάορα καὶ τὸν Πήγασον ἵππον ὡς Ἡσίοδος. ἐκ γὰρ τοῦ αἵματος αὐτῆς οὗτοι ἐγένοντο. Μύκης κυρίως τὸ ἄκρον τοῦ ξίφους, τὸ κατακλεῖον τὴν θήκην. Ἄλλως. ἀπὸ τοῦ μύκητος τοῦ ξίφους φησὶ πεσόντος ὠνομάσθαι τὰς Μυκήνας. τινὲς δὲ ἀπὸ ἡρωΐδος Νύμφης, ἧς μέμνηται καὶ Ὅμηρος· Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τ', ἐϋσ7έφανός τε Μυκήνη. Λάγγεια δὲ κρήνη τοῦ Ἄργους, Διὸς παιδὶ, τῷ Περσεῖ. ζητῶν δὲ τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους περιέτυχε τῇ πηγῇ. Ἀκοσ7αῖς, πεφρυγμέναις κριθαῖς. βούλεται δὲ τὴν ἐκ κριθῆς π7ισάνην λέγειν. ἀκοσ7αῖς οὖν ταῖς κριθαῖς, παρὰ τὸ ἄκος ποιεῖν τοῖς νοσοῦσιν, πινομέναις. ὅθεν καὶ τὸ ἀκοστεῖσας, οἷον κριθιάσας ἢ ἴαμα τῆς συσ7άσεως (σ7άσεως G.) εὑρών. Γερραίης δὲ τῆς Ἀραβικῆς. Γέῤῥα γὰρ πόλις τῆς Ἀραβίας. Λιβάνοιο χύσιν. ἐπεὶ περίκειται τοῖς κλάδοις τὸ δάκρυον τῆς λιβάνου. Καρύης δὲ οἱ μὲν τῆς καθ' ἡμᾶς λεγομένης καρύης, οἱ δὲ ἄλλου τινὸς δένδρου ξυλολεπῆ φέροντος καρπόν. κάρυον δὲ ὁμωνύμως λέγεται καὶ τὸ δένδρον

καὶ ὁ καρπὸς, ὥσπερ ἐλαία, τότε κότινον καὶ τὸ ἐσθιόμενον. v. 109. Πτελέης. ἀπὸ κοινοῦ τὸ δάκρυον. ὀσχοφόροι δὲ λέγονται Ἀθήνησι παῖδες ἀμφιθαλεῖς ἁμιλλώμενοι κατὰ φυλὰς, οἳ λαμβάνοντες κλήματα ἀμπέλου ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου ἔτρεχον εἰς τὸ τῆς Σκιῤῥάδος Ἀθηνᾶς ἱερόν. Νῦν δὲ ὁ Νίκανδρος ὄσχας λέγει τὰ τῆς πτελέας κλήματα. ὄσχαι κυρίως οἱ κλάδοι τῆς ἀμπέλου, νῦν δὲ καταχρηστικῶς καὶ ἐπὶ τῆς πτελέης εἶπε τοὺς κλάδους ὄσχας. κόμμι δὲ τὸ κομμίδιον. οὕτω γὰρ ἐστὶν ἡ σύστασις αὐτοῦ ὡς κόμμεως. v. 111. Ὁ νοῦς οὗτος. ὅπως, φησὶ, τὰ μὲν ἐμέσῃ, τὰ δὲ πέψῃ, ἐκλυθεὶς ἐν ἑψητοῖς ὕδασι, τουτέστι λουτροῖς. ὅτε γὰρ ὑγρανεῖ τὸ σῶμα ὁ ἱδρὼς, τουτέστι, μετὰ τὸ ἱδρῶσαι αὐτὸν εἰς τὸ πρόμαλακτον, ἵνα εὐθέως ἐμβαίνῃ εἰς τὴν ἔμβασιν, καὶ χρονίσῃ, μέχρις ὅτου ἐκλυθῇ καὶ διαπέψῃ.

v. 115. Κανθαρίδος. κανθαρίδες εἰσὶ τὰ κοπροφόρα καὶ σιτοφόρα ζῶα, οἱ λεγόμενοι κάνθαροι. ὧν ἡ μὲν ὀσμὴ ὁμοία ἐστὶ πίσσῃ χυτῇ, ὅ ἐστι τῷ ὑγροπίσσῳ, ἡ δὲ γεῦσις κεδρίσι. μηδαμῶς οὖν, φησὶν, ἐκεῖνο τὸ ποτὸν δέξαιο. τὰ ψήγματα δὲ τῆς κέδρου κεδρία λέγει κάρφη. v. 119. Ἀντὶ τοῦ, ποτὲ μὲν δηγμὸν ποιοῦσιν ἐπὶ τῷ διύγρῳ ποτῷ ποθέντι τῷ χείλει, ποτὲ δὲ περὶ τὰ νείατα καὶ ἔσχατα τῆς γαστρὸς, τουτέστι περὶ τὸ στόμα αὐτῆς, ἤγουν περὶ τὸν στόμαχον. οἱ μὲν οὖν στόμαχον, ἄλλοι δὲ πύλην, ἄλλοι δὲ δοχεῖον βρωμάτων τὴν γαστέρα ὀνομάζουσιν. ἐκ δὲ τοῦ στόμια κατὰ συγκοπὴν γίγνεται στόμα, ὡς μηρία, μηρά. v. 123. Χόνδρος. τοῦ στομάχου ἐντερον. ὅθεν καὶ ὑποχόνδριον φαμέν. ἢ μέρος τοῦ θώρακος, μεθ' ὃ τὰ ὑποχόνδρια. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ δάκνεται. Ἄλη δὲ φιν. τὸ φιν παρέλκει. περιφραστικῶς δὲ ἤθεα φωτὸς, ἀντὶ τοῦ τὸν φῶτα ὅ ἐστι τὸν ἄνδρα. v. 126. Οἷά τε δὴ γήρεια. οὕτω φέρεται αὐτῶν ἡ γνώμη, ὡς ἀκάνθης ἄνθος. γήρεια δὲ τὰ ἄνθη τὰ λευκὰ καὶ πολιοειδῆ. πάππος δὲ ὁ καυλὸς αὐτῶν, ἐξ οὗ θρύπτονται καὶ πίπτουσιν. ἡ αὐτὴ ἡ σύστασις. v. 128. (περὶ φαρμάκων τῶν κανθαρίδων om. G. L.) τούτῳ δὲ, φησὶ, τῷ φαρμασσομένῳ σὺ τὸν γλήχωνα ταῖς ποταμίαις

νύμφαις

νύμφαις τεύξας κυκεῶνα, τουτέστι γλήχωνα μετὰ ὕδατος. Ἐμπλήδην δὲ ἀντὶ τοῦ πληρώσας· (τέλειον habet G.) πόροις ὅ ἐστι δίδου. v. 130. Νηστείρης Δηοῦς· ἰστέον ὅτι τῆς Κόρης, ἤγουν τῆς Περσεφόνης ἁρπαγείσης ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ μήτηρ αὐτῆς ἡ Δηῶ περιήρχετο νῆστις ζητοῦσα αὐτήν. ὑπεδέχθη δὲ ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Ἱπποθόωντος, ὃς ἦν υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἐξ Ἀλόπης τῆς Κερκυόνος, ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Μετανείρας, ἥτις Μετάνειρα παρέθηκεν αὐτῇ τράπεζαν καὶ ἐκέρασεν αὐτῇ οἶνον ἐπὶ τῇ θλίψει· ἡ δὲ θεὸς οὐκ ἐδέξατο, λέγουσα μὴ θεμιτὸν εἶναι πιεῖν αὐτῇ οἶνον ἐπὶ τῇ θλίψει τῆς θυγατρός· ἀλφίτων δὲ αὐτὴν κυκεῶνα ἐκέλευσε κατασκευάσαι, ὃν δεξαμένη ἔπιεν. Ἰάμβη δέ τις δούλη τῆς Μετανείρης ἀθυμοῦσαν τὴν θεὸν ὁρῶσα γελοιώδεις λόγους καὶ σκώμματά τινα πρὸς τὸ γελάσαι τὴν θεὸν ἔλεγεν. ἦσαν δὲ τὰ ῥηθέντα ὑπ' αὐτῆς ἰαμβικῷ μέτρῳ ῥυθμισθέντα, ὅπερ αὐτὴ πρῶτον εἶπε· ἐξ ἧς καὶ τὴν προσηγορίαν ἔλαβον ἴαμβοι λέγεσθαι. Ἰάμβη δὲ θυγάτηρ Ἠχοῦς καὶ Πανός, Θρᾶσσα δὲ τὸ γένος. Μορόεν δὲ ποτὸν· τὸ ἐν κακοπαθείᾳ δοθέν· ὅτι δὲ διὰ γλήχωνος ἔπιεν ἡ Δημήτηρ τὸν κυκεῶνα καὶ διὰ τὴν χλεύην τῆς Ἰάμβης ἐγέλασεν ἡ θεά, ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις λέγεται. Ἀθύροισιν. ὑπὸ τοῖς παιγνιώδεσι λόγοις τῆς Θρακικῆς Ἰάμβης καὶ τὰ ἑξῆς. v. 134. Εὐτροχάλοιο δὲ λίνου, τουτέστι τὴν κεφαλὴν ἑψηθεῖσαν σπέρματι λίνου ἤτοι τῷ λινοσπέρμῳ καλουμένῳ. γράφεται καὶ εὐτροχάλοιο (ἐντροχάλοιο Lorr.) λίνοιο. (σελίνου?) Μορόεν ἢ πολυέψητον, ἢ μορίδιον, ἀντὶ τοῦ αἴσιμον, ὃ ἄν τις ἐπὶ τοῦ συμφέροντος ἐκδέξαιτο, ἢ τὸ ἁρμόζον τῷ πάθει. Ὅμηρος· ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν. (v. 135. Χιμαίρης αἰγάγρου G.) v. 136. Εἰς δ' ἔματον. ἀντὶ τοῦ ἕως ἐμέσης κορέσθητι. τὰ δὲ φάρμακα ἀθρόα κάτωθεν ἀναβάλλοις ἐμματέων, τοὺς δακτύλους καθιεὶς διὰ τοῦ στόματος εἰς τὸν φάρυγγα. ἐμμάττειν γάρ ἐστι τὸ καθιέναι τοὺς δακτύλους εἰς κοῖλον τόπον. Ὅμηρος· ἐγγὺς ἀνήρ, ὅς ἐμόν γε μάλιστ' ἐπεμάσσατο θυμόν, τουτέστι καθήψατο τῆς ψυχῆς, καὶ οἷον ἐνέβαλλεν εἰς αὐτὴν χεῖρα. Ἄλλως.

ἐμμάτ͵ειν ἐστὶ τὸ εἴς τι καθιέναι, καὶ ἅπτεσθαί τινων. βούλεται οὖν δηλοῦν τὸ καθιέντα τοὺς δακτύλους ἐμεῖν βιάζεσθαι, ἔτι τοῦ ληφθέντος ἐν τῇ κοιλίᾳ παρακειμένου καὶ μήπω διὰ τῆς πύλης ὡρμηκότος πρὸς ἀνάδοσιν. τότε γὰρ μετ' αὐτῆς τῆς τροφῆς συνανενεχθήσεται καὶ τὸ φάρμακον. μεμιασμένα δὲ δόρπα ἀντὶ τοῦ ἄπεπτα καὶ ῥυπαρὰ καὶ μεμιασμένα τὰ δόρπα τοῖς ἰοβόλοις φαρμάκοις ἐν τῇ πύλῃ τῆς γαστρὸς ἀναβάλλοις (vulgo ἀναβάλλων) καθιεὶς τοὺς δακτύλους. v. 139. Νεωστὶ ἀμελχθὲν γάλα βαλὼν ἐν ἐργαλείῳ δὸς ἔνεμα, φησὶ, διὰ τῆς ἕδρας, ὅπως ὑπάρδῃς τὴν γαστέρα. Ἀφόρδια γὰρ τὰ ἀφοδεύματα, οἱονεὶ τὰ ἄποθεν (τῆς ὁδοῦ ὥσπερ καὶ ἀποπατήματα τὰ ἄποθεν τοῦ πάτου ἤγουν G.) τῆς ὁδοῦ. Ὅμηρος· πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. v. 142. Κόψαι κελεύει κλήματα ἀμπέλου χλωρὰ σὺν τοῖς φύλλοις, καὶ ἐν γλεύκει ἢ μέλιτι ἑψήσαντα δοῦναι πιεῖν. τοῦτο γὰρ παραδεκτέον. ψαφαρῆς δὲ ῥίζεα γαίης τῆς πετρώδους καὶ ὀρεινῆς γῆς. (ἀπὸ λευκῆς καὶ ψαμμώδους G.) ἐν τοιαύτῃ γὰρ γῇ ἡ βοτάνη γίγνεται. v. 146. Διὰ παντὸς τραχύτητα ἔχοντα. Ὕψι τέθηλεν, τουτέστι τοῖς κλωσὶν ὑψηλήν. (τὴν τοιαύτην γοῦν βοτάνην ἤγουν τὸ σκορπίουρον δὸς τῷ (πεφαρμαγ)μένῳ ἑψηθεῖσαν μετὰ μέλιτος πιεῖν. G.): v. 147. Ἡ μολόθουρος βοτάνη ἐστὶν ἀειθαλὴς δέ· διὸ καὶ Εὐφορίων φησί· πτῶκες ἀειχλωροῖσιν ἰαύεσκον μολοθούροις· ἔνισχνα δὲ καυλέα ἀντὶ τοῦ ἰσχνὰ καὶ καλαμώδη καὶ λεπτὰ καυλεῖα ποιεῖ. τὰ γὰρ εἰς ὕψος ἀνατρέχοντα φυτὰ λεπτὰ καυλεῖα ποιοῦσι. v. 149. Παρθενία οὐκ αὐτὴ ὅλη Σάμος, ἀλλά τις ἐν αὐτῇ εὑρεθεῖσα γῆ. Φύλλις δὲ τὸ καλούμενον γεαφάνιον ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ μελίφυλλον ἐκαλεῖτο. Νίκανδρος δὲ φυλλίδα καλεῖ. κελεύει οὖν τέσσαρας δραχμὰς σαμίας λαμβάνειν. Παρθενία γὰρ ἡ Σάμος ἐκαλεῖτο καὶ Φυλλὶς μία τῶν Νυμφῶν. τὸν Σάμιον ἀστέρα λέγει, ὃν δοκεῖ κριὸς ἐν Σάμῳ εὑρηκέναι. Φυλλὶς γὰρ ἡ Σάμος. ἢ φυλλάδα τὴν βοτάνην ἰδίως καλεῖ, ἥν τινες μελιτόφυλλον φασὶν, ἧς τὸ χρήσιμον ἀστὴρ λέγεται. ἢ φυλλὰς οὖν ἡ μελαμφυλλός ἐστιν. v. 150. Ἰμβρασίδος, τῆς σαμιακῆς. Ἴμβρος γὰρ ποταμὸς

ποταμὸς ἐν Σάμῳ, ἣν κριὸς λέγεται εὑρηκέναι. ταύτης δὲ τὸ χρησιμώτερον ἀσὴρ καλεῖται· ἐξ ἧς βούλεται ἡμᾶς ὁ Νίκανδρος λαμβάνειν. ἀμνὸς ἐστὶν ὁ μηδέπω κέρατα ἔχων. πῶς οὖν οὗτος κεράστην εἶπεν αὐτὸν οὐκ ὀρθῶς; Χησιεῖς δὲ πρῶτον ᾤκησαν ἐν Σάμῳ, εἶτα Ἀστυπαλαιεῖς. v. 154. Διπλήρεα (διπλήθεα L.) διπλῆν κελεύει πόσιν τῶν τεσσάρων δραχμῶν δοῦναι, ὅ ἐστιν ὀκτὼ δραχμῶν, καὶ σὺν τῷ ἑψήματι πηγανίου κλῶνας δοῦναι, καὶ ῥόδινον μῦρον ἢ ἴρινον μύρον. v. 155. Ὀργάζων δὲ ἀντὶ τοῦ μιγνύων τὴν γῆν τὴν παρθενίαν ἢ καταβρέχων ἐλαίῳ ῥοδίνῳ· (Ἄλλως L.) τῷ ἀπὸ ἴριδος γινομένῳ μύρῳ, ἤγουν ἐλαίῳ, τουτέστι τὸ ῥόδινον ἔλαιον μίξας ἄλειψον μετὰ πηγάνου κλάδων.

v. 157. Πάσηται. ὡς πρὸς δεύτερον πρόσωπον ἀποτείνεται περὶ τρίτου τινός. περὶ τοῦ ἀγρίου δὲ κορίου τῆς βοτάνης λέγει. εἴδη γὰρ ταύτης εἰσὶ δύο, ἥμερόν τε καὶ ἄγριον, ὧν τὸ μὲν ἥμερον εὐῶδές ἐστι καὶ ἡδὺ, τὸ δὲ ἄγριον παραπλήσιον τῷ ἡμέρῳ, πλατυφυλλότερον δὲ καὶ εὐμηκέστερον καὶ πολλὰς ἔχον παραφυάδας, καὶ πολύῤῥιζον καὶ πολυανθές. τοῦτο δὲ βρωθὲν ἢ ποθὲν ἢ ἄλλως πως προσενεχθὲν θανάσιμον. Ἀφραδέως δὲ εἶπεν, ὅ ἐστιν ἀφρόνως καὶ ἀπείρως. τὸ γὰρ χύλισμα τοῦ κορίου τῆς γεύσεως ἀλλότριον ὑπάρχον οὐ δύναται λαθεῖν διδόμενον, εἰ μή τις αὐθαιρέτως αὐτὸ βουληθείη λαβεῖν ἐν καιρῷ περιστάσεως. v. 160. Λαβράζουσι, ἐν τῷ δήμῳ λάβρως φωνοῦσι. καὶ Ὅμηρος· Τί πάρος λαβρεύεαι, καὶ Αἰσχύλος· μὴ λαβροστόμει· παραπλῆγες δὲ ἀντὶ παράφρονες. τὸ δὲ ἑξῆς, παραπλήγεες τῷ οἴστρῳ· ὁ δὲ οἶστρος ζῶόν τι ἐστὶν ὅμοιον (παραπλήσιον G.) μεγίστῃ μυίᾳ κέντρον ἔχον ἐπίμηκες. ὀξὺ δὲ μέλος τὸ διατεταμένον καὶ μέγα. ἄταρ μύκτῳ, ἀφόβῳ. ἀπὸ δὲ τοῦ τάρβους καὶ τοῦ μύειν συντέθειται ἡ λέξις. v. 163. Πράμνιος δὲ οἶνος ἀπὸ ἀμπέλου πραμνίας, ἣν καὶ ψιθίαν τινὲς καλοῦσιν. αὐτοκρηὲς δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοκέραστον, ἀμιγὲς, ἄκρατον. v. 164. Ἀντὶ τοῦ πεπληρωμένου τοῦ θαλασσίου ὕδατος τὸ τρυβλίον. v. 165. Γράφεται καὶ ἀλαλήν· ἤτοι ὅτι ἐστέρηται τοῦ λαλεῖν, ἢ ὅτι χωρὶς στεναγμοῦ

θαγμοῦ τίκτει. Ὀρταλίχων. νῦν τὰς ὄρνιθας λέγει. οὐ γὰρ τὰ νήπια ὠοτοκεῖ, ἀλλὰ τὰ τέλεια. (ἡ μήτηρ om. L.) κελεύει δὲ τὸ ὠὸν κενῶσαι, καὶ ἀφρὸν θαλάσσης συμμιγνύντα κεράσαι, ὅστις ἀφρὸς τροφὴ τοῦ κέπφου ὢν καὶ θανάτου αὐτῷ παραίτιος γίγνεται. οἱ γὰρ ἁλιεῖς χερσὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἀνακλύζοντες ἀφρὸν προσενεγκεῖν καταναγκάζουσι, καὶ τοῦτον δολίως τῷ κέπφῳ προτείνουσιν. ὁ δὲ τὸν ἀφρὸν λαβεῖν ἐφιέμενος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἔρχεται καὶ οὕτω θηρεύεται. Ὁ δὲ κέπφος θαλάσσιον ἐστὶν ὄρνεον παραπλήσιον λάρῳ, ὅπερ, (ὡς εἴρηται om. L.) ὑπὸ τῶν ἁλιέων ἁλίσκεται· (χραινόντων γὰρ καὶ ποιούντων ἀφρὸν προσέρχεται τῷ ἀφρῷ καὶ οὕτως ἁλίσκεται. G.) ἀπαλὴν δὲ ὠδῖνα, τὴν στερουμένην βίας· ἐπεὶ τίκτουσιν ἐκτὸς ἀλγηδόνος. Ἀγλεύκην, ἀγλυκῆ καὶ πικρὰν, καὶ ἐστερημένην γλεύκης ὅ ἐστι γλυκύτητος. v. 172. Ἀτμεύειν δὲ δουλεύειν, ὑποκεῖσθαι. ἀτμένες γὰρ οἱ δοῦλοι. ὅτι δὲ δουλεύει ἡ θάλασσα καὶ τὸ πῦρ ἀνέμοις, (κατὰ θεῖον νόμον δηλονότι, τοῦτο δὲ καὶ Ἡράκλειτος om. G.) καὶ Μενεκράτης εἴρηκε. v. 174. Ἀργέσταις, οἱονεὶ τοὺς ἀνέμους. Ἀχύνετον δὲ τὸ πολύχυτον. τὸ γὰρ α ἐπιτατικόν ἐστιν. ἐκτίθεσθαι οὖν βούλεται διὰ τούτων καὶ Ἡράκλειτος ὅτι πάντα ἐναντία ἀλλήλοις ἐστὶ κατ' αὐτόν. v. 175. Ἀκοσμήεσσα ἡ ἀκόσμιος, ἡ ἄτακτος, ἡ μὴ κοσμίως κινουμένη. Φιλοργὸς δὲ διὰ τὸ ῥοῶδες, ἡ φιλοῦσα ὀργίζεσθαι, καὶ ὀργᾶν καὶ μαίνεσθαι διὰ τὰς τρικυμίας. Δεσπόζει νηῶν. τῇ γὰρ θαλάσσῃ ὑπόκεινται τὰ πλοῖα, τῷ δὲ πυρὶ ἡ ὕλη. ἐμφθορέων δὲ αἰζηῶν τῶν ἐν θαλάσσῃ φθειρομένων. v. 177. ἡ δὲ ὕλη ὑπακούει καὶ πείθεται κατὰ τὸν θεσμὸν τοῦ ἐχθομένου πυρὸς, οὐ καθόλου δὲ τὸ πῦρ ἐχθόμενον λέγει, ἀλλὰ τῇ ὕλῃ ἐχθόμενον, διὰ τὸ ἀφανίζεσθαι αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ. v. 178. Ἀτμένιον, (πολυδούλευτον καὶ πολυκατέργαστον ἤτοι om. G. L.) τὸ μετὰ πολλοῦ καμάτου γενόμενον, διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου σκευασίαν. ἢ ὃ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ γεωργοὶ κατεσκεύασαν. οἱ δὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ· ἐπεὶ καὶ ἀνωτέρω εἴρηται ἥντε καὶ ἀτμεύειν· κελεύει δὲ ἔλαιον μιγνύντα μετὰ οἴνου νεωστὶ πεπατημένου

τημένου κῖναι ἢ χιόνα μετὰ γλεύκους. v. 180. Σύγκλυσον, ταῖς θρεπάναις τῶν τρυγητῶν. ῥυσαλέην δὲ τὴν ἐῤῥυσσωμένην, ἤτοι τὴν πεπανθεῖσαν καὶ πέπειρον. v. 181. Ἐδανοῖο. τοῦ γλυκυτάτου γλεύκεος. ψιθία δὲ εἶδος ἀμπέλου, ἥτις καὶ πραμνία λέγεται. Ἑλίνοιο, τοῦ κλάδου τῆς ἀμπέλου. Κείροντες, κόπτοντες πατῶσι καὶ πιέζουσι, τῷ καιρῷ ὅτε ῥοιζηδὸν αἱ μέλισσαι ἐπὶ ταῖς ῥαξὶ τῶν βοτρύων πέσουσαι νέμονται τὸ γλεῦκος (καὶ τὸ γάνος om. G.) v. 182. Πεμπρηδὼν δὲ ζῶόν ἐστι τῶν σφηκωδῶν, μεῖζον μὲν μύρμηκος, μελίσσης δὲ ἔλασσον· ἐπτέρωται δὲ καὶ ποικίλην ἔχει λευκῷ καὶ μέλανι τὴν ἐπιφάνειαν. τοῦτο δὲ κατὰ τὴν ὀρεινὴν νεμόμενον δρέπεται ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἄγκεσι θάμνων παντοῖα ἄνθη, καὶ φερόμενον εἰς τὰς κοίλας καθίπταται δρῦς. καὶ αἱ βεμβίδες δὲ τῶν σφηκωδῶν εἰσὶν εἶδος μελισσῶν, ἃς ἔνιοι βέμβικας καλοῦσι. ταῦτα δὲ πάντα εἴδη μελισσῶν εἰσὶν, ἃ δὴ ἐπινέμεται πεπείρους ὄντας τοὺς βότρυας. κηκὰς δὲ ἡ ἀλώπηξ, ἤτοι κακωτικὴ, κακοποιὸς, κακοῦργος, ἢ χλευαστική. Καλλίμαχος: κηκάδι σὺν γλώσσῃ.

v. 186. Κωνείου. Τοῦτο οἱ μὲν κορίαννον, οἱ δὲ ἀνηθοειδὲς καλοῦσι. σημεῖον δὲ τούτου τὸ καρηβαρεῖν. Φοινὸν δὲ ἀντὶ τοῦ πεφοινιγμένον ἢ ὀλέθριον, φόνιον (ἤτοι om. L.) κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι. v. 189. Σφαλλόμενοι δὲ τοῖς σκέλεσι, ταῖς χερσὶ βαδίζουσιν, ὅ ἐστι πίπτοντες ἐπερείδονται αὐταῖς. v. 191. Ἤτοι τὰ ἐσωτέρω καὶ κατωτέρω τοῦ στόματος. v. 192. Αἱ ἀρτηρίαι, φησὶ, μεγάλως σφύζουσιν, αἱ πρὶν ἐῤῥωμέναι συστέλλονται. v. 193. Ἀτίζει δὲ ἀντὶ τοῦ ἀτενίζει, βλέπει νῦν, ἢ ἕλκει, ὅ ἐστι, σπᾷ τὸν ἀέρα, καὶ ὀλίγον ἀνακνεῖ. εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ταραχῆς αὐτὸ τέθεικεν Ὅμηρος εἰπών· πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτιχθείς. γράφεται καὶ ἀλύξει, οἷον ἠέρα παῦρον ἀλύξει. v. 194. Κατηβολέων, λειποθυμῶν, τὴν ὑστάτην εἱμαρμένην ἔχων. ὁ δὲ οἷα ἐν καταβολῇ ὢν καὶ κάτω διὰ λειποθυμίαν βλέπων ὀλίγον ἀέρα διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἕλκων τὸν θάνατον ὁρῶν καταπίπτοντα. v. 197. Τεῦχος παρασκεύαζε ἐμβαλὼν, ἀντὶ τοῦ παραπέμψαι.

ἐν

ἐν δὲ τῷ μὴ λέγειν κλυστῆρα πιεῖν, δῆλον ὅτι κοινὸν λέγει. v. 198. Δάφνης δὲ Τεμπίδος, Θεσσαλικῆς, διότι πρῶτον ἐκεῖ εὑρέθη τὸ φυτόν. κατέστεψε δὲ χαίτην Δελφίδα εἶπε, διὰ τὸ τὴν κόρην διωκομένην ὑπὸ Ἀπόλλωνος εἰς τοῦτο τὸ φυτὸν μεταβληθῆναι· ἐξ οὗ ἔχει καὶ τὸ ὄνομα. Δάφνη γὰρ ἡ κόρη ἐλέγετο· καὶ Ἀπόλλων ἰδὼν αὐτὴν μεταβληθεῖσαν εἰς τὸ φυτὸν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ ἐστέψατο. λέγει δὲ, ἡ ἀπὸ δαφνης κατὰ κοινοῦ πόσιν δίδου, τουτέστι, δαφνέλαιον δίδου πιεῖν. v. 201. Κνίδην λέγει τὴν ἀκαλήφην· εἴρηται δὲ ἀμφότερα, διὰ τὸ κάλφεσθαι καὶ κνήθεσθαι. ἔστι δὲ καὶ θαλάσσιον ζῶον (τὸ καλούμενον καλαμάριον G. L.) ἀκαλήφη λεγόμενον. φησὶ γοῦν ὅτι καὶ κνίδης σπέρμα σὺν πεπέρει λεάνας, διὰ τὸ σφόδρα θερμαντικὸν, δίδου χρῆσθαι. v. 202. Ἐμπεύκει δὲ χράνας, ἀντὶ τοῦ, μίξας τῷ πικρῷ ὀπῷ, λέγει δὲ τῷ κυρηναϊκῷ. v. 203. Τὸ ἀπὸ τῆς ἴριδος βοτάνης γιγνόμενον ἔλαιον. ἴρινον δὲ μῦρον λέγει. αὕτη ἡ βοτάνη εὔπνους ἐστί. παραλέλοιπε δὲ τῆς πόσεως τὴν ποσότητα. v. 204. Κελεύει δὲ καὶ σιλφίου ῥίζαν τρίψαντα μετὰ λευκοῦ ἐλαίου παρέχειν πίνειν. τὸ δὲ σίλφιον καὶ ῥίζίον κυρηναϊκὸν καλοῦσί τινες, ἐξ οὗ γίνεται ὀπός. νῦν δὲ περὶ τοῦ ῥιζίου φησί. v. 205. Μελιζώρου ἀντὶ τοῦ μελικράτου. v. 206. Καὶ γάλακτος δὲ τὸ ἀφρῶδες, τουτέστι τὸ ἐπιπόλαιον καὶ πεπηγὸς ὡς ἀφρὸς νέμε ἐπὶ πυρὸς θάλψας τὸ τεῦχος ἠρέμα, ὅ ἐστι θερμάνας. (τουτέστιν ἵνα χλιάσῃς αὐτόν L.)

v. 207. Ἡ σύνταξις οὕτω· καὶ τὸ ἐπὶ τῷ λοιγήεντι τοξικῷ ἄχθος ἀμύνοις καὶ ἀποδιώξαις. παρασχεδὸν, ἀντὶ τοῦ παραχρῆμα. λείπει δὲ τὸ οὕτω, ἵν' ᾖ, οὕτως ἀμύνοις καὶ διώξαις. τοξικὸν δὲ καλεῖται (τὸ τοιοῦτον φάρμακον om. G.) διὰ τὸ ὁμοίως τοῖς τοξεύμασιν ἀναιρεῖν παραχρῆμα βραδὲν ἢ ποθέν. ἢ ἐπεὶ οἱ Πάρθοι καὶ Σκύθαι τοξεύοντες τούτῳ παραχρίουσι τὰς τῶν βελῶν ἀκίδας. οὐ γὰρ, ὥς τινες, τὸ κώνειον νομιστέον. (ἢ διότι ὁμοίως τόξου ἀφέσει ἀναιρεῖ βραδὲν ἢ ποθὲν) λέγεται ὑπό τινων καὶ Σκυθικόν. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐκ τοῦ αἵματος τῆς ὕδρας ἀνεφύη. τὴν δὲ ὕδραν ἀνεῖλεν ὁ

Ἡρα-

Ἡρακλῆς, καὶ διὰ τοῦτο τοξικὸν καλεῖται. V. 208. Ἠχέμπιών τις βαρύνηται ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν. Παχύνεται δὲ οἰδαίνεται, φυσᾶται. καὶ τὸ οἰδαλέα διῳδηκότα καὶ ἐξωγκωμένα. V. 211. Ξηρά. ἐπειδὴ ξηραίνει τὸ δηλητήριον. τὰ δὲ οὖλα τῶν ὀδόντων ἐκ βάθρων ῥήγνυνται. V. 213. Ἐμπληκτον, μανιῶδες (μανικὸν L.) Μεμόρηκεν, ἐκάκωσε παρὰ τὴν μοῖραν. V. 214. Μηκάζει δὲ ἀντὶ τοῦ μηκᾶται ὡς πρόβατον, οἱονεί, οὕτω βοᾷ καὶ κράζει, Φλύζων, Φλυαρῶν ὑπὸ τῆς μανίας. καὶ οἱ Ἰταλιῶται τοὺς Φλυαρογραφοῦντας Φλυζογράφους ἐκάλουν. V. 215. Συνεχῶς δὲ, φησὶν, ἀχθόμενος βοᾷ. Ἐμπελάδην. οἱονεὶ ἐμπελαστικῶς καὶ ὁρμητικῶς, ὁποῖά τις φὼς, ἤγουν ἀνὴρ, τὴν ἀμφιβρότην κώδειαν ἀποτμηθεὶς ξίφει: τοῦτο γὰρ τὸ ἀπαμηθείς. κώδειαν δὲ νῦν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀμφιβρότην τὴν ὅλον τὸν ἄνδρα συνέχουσαν κεφαλήν. ἡ γὰρ κεφαλὴ συνέχει πᾶν τὸ σῶμα. καὶ Ὅμηρος δὲ κώδειαν φησὶ τὴν κεφαλήν. Ὁ δ' ἔφη, κώδειαν ἀνασχών. Ἄλλως. καὶ γὰρ, φησὶν, ἐνίοτε πλησιάζοντος αὐτῷ ἀνθρώπου τινὸς μισανθρωπίαν νοσῶν καὶ βαρούμενος, προΐεται φωνὴν, ὡς ἀποκεφαλιζόμενος. τοῦτο δὲ εἶπε πλανηθεὶς ἐκ τοῦ ποιητοῦ καὶ κακῶς νοήσας τό· φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη. V. 217. Κερνοφόρος, ἡ τοὺς κρατῆρας φέρουσα ἱέρεια. κέρνους φασὶ τοὺς μυστικοὺς κρατῆρας, ἐφ' ὧν λύχνους τιθέασι. ζάκορος δὲ ἡ νεωκόρος, καὶ βωμίστρια ἡ ἱέρεια τῆς κρατηροφόρου Ῥέας. V. 218. Εἰνάδι. τῇ γὰρ ἐννάτῃ τοῦ μηνὸς τὰ μυστήρια αὐτῆς ἐπιτελοῦσιν, ἢ εἰκάδι, τῇ ἐννάτῃ τῆς σελήνης. τότε γὰρ κατὰ τὴν σελήνην ἐμέτρουν τὸν ἐνιαυτόν. V. 220. Ἰδαίης, τῆς ὀρεινῆς. Ἴδη γὰρ καταχρηστικῶς πᾶν ὄρος καλεῖται. τρέουσι δὲ ἤγουν οἱ Κορύβαντες, ἢ οἱ παρατυχόντες, φοβοῦνται, ὅτι Ἰδαίης τὸν ῥιγηλὸν ὑλαγμὸν εἰσαΐωσι. V. 221. Βραυκάναται. γράφεται καὶ βρυχανάαται. (βρυκανάαται - - βρυχανάαται G. βρυχανάαται - - βραυχανάαται L.) βρυχᾶται, κλαυθμυρίζει, ὡς παιδίον φωνεῖ, ἢ δακρύει, ὡς Μένανδρος. ὠρυδὸν δὲ ἀντὶ τοῦ μετ' ὠρυγῆς, ὡς λύκος ὠρυόμενος. V. 222. Αὐτὶ τοῦ καθάπερ ταῦρος.

V. 223.

v. 223. Διὰ τὸ ἀστατεῖν αὐτὸν δέσαι, φησὶ, προσένεγκε αὐτῷ βοηθήματα, καὶ μὴ καταδεχομένῳ, μηδὲ θέλοντι, κατ' ὀλίγον οἶνον διδοὺς κόρεσον καὶ μεθυσθῆναι ποίησον, ἀνενεχλήτως (ἡσύχως G.) δὲ βιαζόμενος τῇ σῇ χειρὶ ἄνοιγε τὸ μεμυκὸς αὐτοῦ στόμα, ἕως οὗ ἐμέσῃ, καὶ μετὰ τὸν τοῦ γλυκέος ἔμετον πότισον αὐτὸν ζωμὸν πολὺν χήνειον, προσφέρων αὐτῷ καὶ τῶν ἐαρινῶν ἀγρίων ἢ ἡμέρων μήλων τὰς σάρκας, ῥίψας τὸ δέρμα αὐτῶν. ἐὰν δὲ μὴ παρῶσι ταῦτα, τῶν λεγομένων στρουθομήλων ὁλοσχερῶς ἐμφόρησον αὐτόν. v. 225. Τουτέστι τὸν θώρακα πλήρωσον, ἤγουν χόρτασον αὐτὸν οἴνῳ γλυκεῖ, καὶ μὴ χρήζοντα ἠρέμα βιαζόμενος, καὶ μὴ κακώσῃς αὐτόν. v. 226. Βρυκὸν, τὸ μεμυκὸς στόμα. συνερείδει γὰρ τοὺς ὀδόντας τὸ βρυκὸν αὐτοῦ στόμα, φησὶν, ἤγουν τὸ συνδεθὲν καὶ σφιγχθέν. Ὀχλίζοις, οἱονεὶ ἄνοιξον, ὡς ἂν τὴν λώβην ἐμέσῃ δαμαζόμενος καὶ νικώμενος διὰ τοῦ ποτίζειν αὐτὸν τῇ χειρί σου. v. 229. Μεμορημένον, ἀντὶ τοῦ δεδασμένον καὶ ἑψηθέντα τῷ πυρί. v. 230. Μηλείης δὲ τῆς μηλέας τὰ κάρφη ἤγουν τὰ δέρματα ἢ τὰ ἄνθη. γράφεται δὲ καὶ ῥηχώδεος καὶ τρηχώδεος. ἀμφότερα περὶ (κατὰ) τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου, τῆς τραχείας. v. 231. Σίνεα. τὰς σινωτικὰς ἀκάνθας ἀποβαλὼν ἢ μᾶλλον τὰ δέρματα τῶν μήλων λεπίσας. v. 232. Ἐπήβολα, ἤγουν μέτοχα τοῖς ἡμετέροις χωρίοις, τουτέστι, τὰ τοῖς ἡμῶν κλήροις ἤγουν κήποις ἐπιβάλλοντα, οἱονεὶ τὰ ἡμέτερα. Ἐνεψιήματα δὲ τὰ παίγνια. παίζουσι γὰρ αἱ κόραι καὶ τέρπονται τοῖς μήλοις. v. 234. καὶ τὰ στρούθεια δὲ εἴδη μήλων. οἱ δέ φασιν εἶδος βοτάνης. (τὸ δὲ κυδώνιόν φησι μῆλον. G.) Κύδωνος. τοῦ στυπτικοῦ κυδωνίου, ὃ μάλιστα ἐν τῇ Κρήτῃ φύεται. v. 235. Ἐκόμισαν δὲ ἄναυροι, τουτέστιν ἔθρεψάν αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν τὰ κυδώνια. v. 236. Ἅλις δὲ ἀντὶ τοῦ ἱκανῶς. καὶ ἀολλέα, ὁμοῦ, κόψας. v. 237. Ὀσμήρεα, ὀδμὴν ἔχουσαν, εὐώδη. v. 239. Ῥοδέοις, τοῖς ῥόδοις ἢ ῥοδίνου ἐλαίου. καὶ θυόεν μαλλοῖσιν ἀφύσσων παῦρα λίπος, ἀντὶ τοῦ θυόεν (τὸ εὐῶδες L.) τοῖς ῥόδοις ἔλαιον ἤτοι τὸ ῥόδινον στάζε μετὰ ἐρίου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. v. 241. Ἰρινέου δὲ τοῦ ἀπὸ ἴρι-

δος γινομένου μύρου. V. 242. Ἀκροσφαλὲς· τὸ ἄκρως σφαλερόν. V. 244. Γερραῖοι ἔθνος Ἀραβίας, ἀπὸ Γέῤῥας μιᾶς αὐτῶν πόλεως. Νομάδες δὲ νομάδα βίον ἔχοντες. τούτῳ φησὶ τῷ τοξικῷ οἱ ἐν τῇ Γέῤῥᾳ τῆς Ἀραβίας καὶ οἱ περὶ τὸν Εὐφράτην πρὸς τὰς αἰχμὰς αὐτῶν χραίνουσιν, ὅ ἐσ]ι, βάπ]ουσιν. Οἱ Γεῤῥαῖοι τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ βουλόμενοι χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἀποπροσενεγκαμένους τοῖς εἰρημένοις βοηθήμασιν ἰᾶσθαι, οὕτω δοκιμάζουσιν αὐτό· μέρος τοῦ ἑαυτῶν ποδὸς χαράξαντες αἷμα ἀφιᾶσι καὶ εὐθὺς προσάπ]ουσι τὸ φάρμακον. ἐὰν γοῦν ἀναδράμῃ διὰ τοῦ αἵματος τάχιον τοῖς βοηθήμασι τούτοις καθαίρουσιν αὐτὸ, πρὶν ἐμπεσεῖν τὸν ἰὸν εἰς τὴν καρδίαν. V. 248. Ἔρφος δὲ τὸ δέρμα, ὅπερ οἱ Ἴωνες τέρφος λέγουσι· διὸ καὶ τερφῶσαι λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ.

V. 249. Μηδείης. ἤτοι τὸ ἐφήμερον σκευασ]ικόν ἐσ]ι φάρμακον, (ὃ καλεῖται κολχικὸν ὁ βαρβ. G. L.) ὃ καὶ οἱ βάρβαροι νάφθαν καλοῦσιν· ὃ οἱ χριόμενοι ἢ ἱμάτιον ἀληλιμμένον ὑπ' αὐτοῦ φοροῦντες ἢ ἄλλο τι, ἐὰν ἔναντι ἡλίου σ]ῶσιν, ὡς ὑπὸ πυρὸς κατεσθίοντα, δαπανώμενοι. ἐσ]ὶ γὰρ καυσ]ικόν. δοκεῖ δὲ ἡ Μήδεια τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ εὑρηκέναι· διὰ καὶ κολχικὸν λέγεται. οἱ δὲ Ἶριν αὐτὸ προσαγορεύουσιν, ἄλλοι φαρικὸν, ἕτεροι ἐφήμερον, ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ποθῇ, ἀναιρεῖ. γίνεται δὲ παρὰ τὸν Ὕπανιν τὸν ποταμόν. τοῦτο γεννᾶται ὄρθρου, μαραίνεται δὲ περὶ μεσημβρίαν. ἢ διὰ τὰ ἡμέραν ὅλην μὴ δύνασθαι ἐξαρκεῖν τοὺς πίοντας αὐτό. τοῦτο οὖν τὸ ἐφήμερον ἐν μὲν τῇ γεύσει εὐθὺς τὰ εἴσω τῶν χειλέων κινεῖ πρὸς κνησμὸν, ὡς ἀπὸ γάλακ]ος συκῆς, ἢ σκίλλης ἢ κνίδης, ἐν δὲ τῇ καταπόσει ἐσθίον τὸν σ]όμαχον καὶ δηγμοὺς ἱκανοὺς παρέχον βάρος εἰς αὐτὸν ἐνίησιν· ἔπειτα σφοδρῶς αὐτὸν κατατάξασαν ἑλκοῖ τοσοῦτον, ὥσ]ε ποτὲ μὲν ἐμεῖν ὅμοιον πλύματι κρεῶν θολερῶν, ποτὲ δὲ κόπρον προϊέναι, βοηθεῖ δὲ τοῖς πεπωκόσι τὸ φάρμακον γάλα ποθὲν, ἐναποβεβρεγμένων εἰς αὐτὰ δρυὸς φύλλων. ποιοῦσι καὶ τὰς περὶ τὴν κεφαλὴν θάλψεις, ἢ γάλακ]ος βοείου προσαγωγῇ, τοῦ μὲν πινομένου εἰς κόρον θερμοῦ, τοῦ δὲ ἐν τῷ σ]όματι τηρουμένου. βοηθεῖ δὲ καὶ ὁ

βλάσ]ος

βλαστὸς τοῦ πολυγόνου. ἢ καὶ ἡ ῥίζα κατακοπεῖσα καὶ ἐν γάλακτι ἑψηθεῖσα, ἢ ἐν ἀποβρέγματι μήλων ἢ κυδωνίων, ἢ στυπτικῶν μύρτων, ἢ ἑλίκων ἀμπέλου ἢ βάτου κλάδων, καὶ τοῦ ἑρπύλλου τὰ φύλλα ἑψηθέντα ἐν ἀποβρέγματι τῶν ἐντοσθίων τοῦ νάρθηκος ἢ σαρδιανῶν βαλάνων καὶ ποθέντα βοηθεῖ· καὶ ἡ ἐντεριώνη τοῦ νάρθηκος τετριμμένη ποθεῖσα. βοηθεῖ δὲ καὶ ἡ ὀρίγανος λειανθεῖσα. V. 252. Νιφόεντι, λευκῷ, οἷα τὸ ὀπὸ τῆς συκῆς. σπειρώδει δὲ σπερματώδει ἢ πολλαῖς περιβολαῖς περικαλυπτομένῃ. αὕτη γὰρ ἡ βοτάνη ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ σπέρμα ἔχει. ἢ σπειρώδει, τῇ πολλὰ σπεῖρα, ἤγουν ἐνδύματα, ἐχούσῃ. V. 254. Ἤγουν τὴν ἁπαλὴν σάρκα ἐπυράκτωσεν. V. 255. Ἐπισχομένοιο. δὲ καταποθέντος. V. 256. Ἀνερεπτόμενον, ἤγουν ἀνερευγόμενον τῇ περικρίψει. Συρμῷ δὲ τῇ ζέσει καὶ τῇ ὀλεθρίᾳ καύσει τὸν στόμαχον ἑλκωθέντα. V. 257. Ἀπήμεσε δὲ ὥσπερ θολερὸν πλύμα ἀπὸ κρεῶν ὁ μάγειρος ἐκχέει, τοιοῦτον, φησὶ, ῥυπαρὸν καὶ ὄζον. συναποβάλλει δὲ καὶ ἡ νηδὺς μεμιασμένα ἀποπατήματα, ἤγουν ἀφρώδη. V. 260. Πολλάκις μὲν καὶ τῆς φηγοῦ, φησὶ, τὴν χαίτην βάλλοις ὁμοῦ τοῖς ἀκύλοις, τουτέστι τῷ καρπῷ. οὐλάδα δὲ τὴν ὑγιαστικήν· οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε. V. 261. Ἤγουν σὺν αὐταῖς ταῖς βαλάνοις. διαφέρει γὰρ, φησὶ, δρῦς καὶ φηγός. εἰ μήπου φηγὸν τὴν πρῖνον εἶπεν. ἄλλη γὰρ δρῦς, καὶ ἄλλη φηγὸς, καὶ ἄλλη πρῖνος, τὰ δὲ τρία δρῦες καλοῦνται. V. 263. Οὗτος ὁ φαρμαχθεὶς τούτου κορεσθείη, καὶ ἐν τῷ στόματι κατάσχοι. V. 264. Τὸ δὲ πολύγονον βοτάνη ἐστὶν ἐν τῷ πίνεσθαι ἐντατική, ἢ τὰ ῥιζία (ῥιζεῖα G.) τοῦ πολυγόνου γάλακτι ἑψηθέντα καὶ κατατριβέντα. (βοηθεῖ om. G.) V. 266. Τὸ δὲ ἀμπελόεις ἀμπελοέσσας. ὁ τρόπος μετάληψις. ἄλλοι δὲ αἰτιατικὴν πληθυντικῶν φασὶν εἶναι ὁμόφωνον τῇ εὐθείᾳ. αἱ ἀμπελόεις γάρ ἐστιν ὡς τὰς πανηγύρεις, αἱ πανηγύρεις. V. 267. Ὁμοίως καὶ τοὺς κλάδους τοῦ βάτου. εἴρηται δὲ βάτος διὰ τὸ ἄβατος εἶναι. V. 268. Νέα δὲ τέρφη ἀντὶ τοῦ χλωρὰ λέπη κασπάνου, τοῦ εὖ τρέφειν δυναμένου. V. 269. Δασυφλοίοιο εἶπε, διότι χνοώδης ὁ ἐντός ἐστι φλοῦς, ἢ τὸ δασὺ πρὸς τὸ στρυφνὸν τοῦ λέπους ἔφη.

γράφεται

γράφεται δὲ καὶ λαχυφλοίοιο, ἤτοι ἐλάχιστον φλοιὸν ἔχοντος. V. 270. Νείαιραν δὲ σάρκα τὴν ἐσωτάτω λέγει. ἀμφοτέρους γὰρ τοὺς φλοιοὺς ἀφελέσθαι κελεύει. νείαιραν οὖν τὸν ἐνδότερον περὶ τὴν σάρκα ὑμένα, τὸν στύφοντα λέγει. σκύλος, τὸ δέρμα, ἤτοι τὸ ἔνδυμα· ὅθεν καὶ τὸ σκυλεύω. νῦν δὲ τὸ μαῦρον καὶ ξηρὸν λέγει ἔνδυμα· γυμνώσειας δὲ σὺ τοῦ καλῶς τετραμμένου καρύου ἢ τοῦ καλῶς τρέφοντος τοῦ καστάνου τὰ νέα τέρφη τοῦ δασυφλοίου. τὸ δὲ κάλυμμα, ὅπερ κατὰ τὴν νείαιραν ἐστὶ σάρκα. Περὶ σκύλος, ἤγουν περὶ τὸ δέρμα καὶ ἔνδυμα τὸ μέλαν, τουτέστι, τὸ μετὰ τὴν ἄκανθαν, ἐκεῖνο, φησὶν, ἑψήσας, δίδου πιεῖν, οἱονεὶ τὸ στύφον. V. 271. Τὸ Κασταν̀ις ἔτρεφε, πόλις Θεσσαλίας, ὅθεν τὰ καστάνια, ἀπὸ τῆς Κασταν̀ιδος γῆς. ἢ Κασταν̀ις πόλις Πόντου, ὅπου πλεονάζει τὸ καστάνιον. (Καστανέα ὄρος - - - - ἐξ οὗ τὰ κάστανα Schol. recentia G.) τῶν δὲ καστάνων τὸ μὲν σαρδιανὸν, τὸ δὲ λόπιμον, τὸ δὲ μαλακὸν, τὸ δὲ γυμνόλοπον. (γυμωλικὸν edita.) V. 273. Τουτέστι τῆς κλοπῆς τῆς ἐστιώσης τὸν νάρθηκα, ἤτοι τὸν κλέψαντα τὴν κλοπὴν τοῦ κλέπτου Προμηθέως. κλοπὴν γὰρ λέγει αὐτὸ τὸ πῦρ. (κλέψαντα τῆς κλοπῆς τὸν νάρθηκα, τὴν κλοπὴν τοῦ κλέπτου Προμηθέως G. ubi Scholiastes recentior addit: ὅστις νάρθηξ ἀνεδέξατο τὴν κλοπὴν, τουτέστι τὸ πῦρ τῆς φῶρας - - - - sic mutilus) V. 274. Φιλόζωον δὲ λέγει τὸν ἕρπυλον, διότι ἀεὶ ἀνθεῖ καὶ οὐδέποτε φυλλοῤῥοεῖ. V. 275. Εὐφίμου δὲ τοῦ φιμοῦντος τῇ στύψει ἤτοι τοῦ στυπτικοῦ.

V. 279. Τὸ τοῦ ἰξοῦ δηλητήριον. Ἰξία δὲ καὶ βούπρηστις σιλφίων γένη μελαινῶν πινόμενα δὲ κατέχει τὴν τροφὴν ὡς ἰξός. V. 280. Οὐλοφόνον δὲ τὰ οὖλα βλάπτον, ἢ ὅλον φονευτικόν. ὠκιμοειδὲς δὲ ὅπερ μάλιστα ὡς ὤκιμον ὄζει. ὤκιμον δέ ἐστιν εἶδος βοτάνης, παραπλήσιον ἡδυόσμῳ, ἀλλ' οὐ δασύ ἐστιν. V. 282. Ἐμπλάζεται ἦτορ. ἀντὶ τοῦ περιφέρεται τῇ διανοίᾳ, ἤτοι ταράσσεται καὶ ἔμπληκτος γίνεται καὶ λυσσηθεὶς ἀντὶ τοῦ μανεὶς κατατρώγει τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ. Ἰξία γένος ἐστὶ τῆς σίλφης· ἔστι δὲ τῇ χροιᾷ

μέλαν,

μέλαν, τῇ δὲ ὀσμῇ ἐν τῇ πόσει ὅμοιον ὠκίμου σπέρματι, ἤτοι τῆς βασιλικοῦ πνοὴν ἔχον, ποθὲν δὲ τὸ Φάρμακον τοῦτο τὴν μὲν γλῶσσαν οἰδεῖ Φλέγον αὐτὴν καὶ παραΦροσύνην ἐμποιοῦν ἐσθίειν αὐτὴν παρασκευάζει. δίκην δὲ ἰξοῦ τὴν τροΦὴν κατέχει ἔμΦραξιν ἐργαζόμενον οὔρου τε καὶ κόπρου, καταπνῖγον δὲ τὸ πνεῦμα περὶ τὰς στενὰς τῶν ἐντέρων ὁδοὺς εἰλεῖσθαι ποιεῖ, καὶ δι' ἕδρας ψόΦους παρασκευάζει, ἢ διὰ στόματος ἐρεύγεσθαι δίδωσι. τοῦτο τὸ ποτὸν πολλάκις ἐμεῖν παρασκευάζει τὴν τροΦὴν παραπλήσιον τοῖς ἄνευ ὀστράκων ὠοῖς τῶν ὀρνίθων, οἷον τοῖς ἀτελέσι καὶ ἐν τῷ ὑμένι οὖσι, τουτέστι νεωστὶ, τεθρομβωμένοις ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῶν καὶ ὑμένας μόνους ἔχουσιν. v. 285. Εἰκῇ, ἀδιαχώριστον, Φησὶ, γίνεται εἰκῇ καὶ ἄνευ λόγου, ἐντὸς ἐνειλούμενον τὸ πνεῦμα ψόΦον ἀποτελεῖ. v. 287. Ἐν ὀλίγῳ δὲ Φυσήματι ἑλίσσεται, τουτέστιν, ἐν μικρῷ πνεύματι ταράσσεται. μικρὸν γὰρ τὸ πνεῦμα (εὐθὺς addit L.) ἀπολλύει. (ἀπολύει G. et L.) v. 287. Ῥόχθῳ δὲ (ὄγμῳ G. et L.) τῷ ἀναΦερομένῳ εὐθὺς (om. εὐθὺς G. L.) πνεύματι. (ἄρτι δὲ καὶ τῷ Φερομένῳ. λέγει δὲ καὶ τοῦ Φυσέλου add. G.) οὗ τὴν ὑπερβολὴν εἴκασε βροντῇ, ἢ ἤχῳ θαλασσίῳ, (post βροντῇ G. sic: Φαντασίας δὲ βροντῶν ἢ ἤχων θαλασσίων. ἢ ὁποῖος ῥόχθος ἐπηχεῖ (ὑπηχεῖ G.) ταῖς σπιλάσι. πολλάκις δὲ, Φησὶ, ταῖς βρονταῖς τοῦ Ὀλύμπου ὁμοιούμενος, ποτὲ δὲ τοῖς ἤχοις τῆς θαλάσσης παραπλήσιος ὤν. v. 288. Ἀνομβρήεντος δὲ πολύομβρου. (ὥς Φησιν Ὅμηρος· οὐδέ ποτ' ὄμβρῳ δεύεται. om. G.) v. 291. Στρευγομένῳ, ἐλαυνομένῳ, ἢ συνεχομένῳ. οἱ δὲ γλωσσογράΦοι κατὰ στράγγα ἀπολλυμένῳ. v. 292. Λύματα δὲ ἀκαθαρσίας. (ἀντὶ τοῦ καθάρματα. G.) τὰ πινόμενα, Φησὶ, τῶν Φαρμάκων παρασκευάζουσι διεΦθορυῖαν τὴν τροΦὴν, παραπλησίαν τοῖς ἄνευ λεπύρου τικτομένοις καὶ διεΦθαρμένοις ὠοῖς. πολλὰ γὰρ διά τινα πληγὴν ἢ περίστασιν ἐκβάλλει ἡ ὄρνις χωρὶς τοῦ κελύΦου τῶν ὠῶν. v. 293. Φαρμακόεις δὲ ἀντὶ τοῦ Φαρμακόεσσαι, (ἀλεξιΦάρμακοι om. G.) αἱ Φαρμακώδεις πόσεις, Φησὶ, τὰς ἀκαθαρσίας ἔχεαν ὁμοίας τοῖς ὠοῖς, οἷα ἡ νομὰς

ὄρνις

ὄρνις, ἐκβάλλει νεοσσὶ τεθρομβωμένα, καὶ φυσοειδῆ χωρὶς τοῦ κελύφου. v. 294. Καὶ αἰχμητῆσι νεοσσοῖς, τοῖς ἀλεκτρυόσι δηλαδή. οὗτοι γὰρ πρὸς ἀλλήλους πολεμισταὶ γίγνονται. v. 295. Πάσχει γὰρ καὶ ἀπὸ πληγῆς καὶ ἐκ πλήθους ἐναποκειμένου αὐτῇ. τὸ ῥίπτειν, φησὶν, ἀτελῆ τὰ ᾠὰ καὶ οἷα φύσας τινὰς, καὶ ἀνόστρακα πολλάκις καὶ ἀπὸ νόσου τινὸς γίνεται (τοῦτο add. L.) αὐτῇ. v. 297. Δύσπεπτον δὲ γόνον, ἀντὶ τοῦ ἀμετάβλητον τὸν γόνον ἔτι ἐν τῷ ὑμένι ὄντα ἐκβάλλει. v. 298. Εὐβρεχέος τῷ μὲν τοῦτο πεπωκότι τὸ ἄλγος ἀρήξει τὸ μετὰ γλεύκους ἔνστυφον πόμα τοῦ ἀψινθίου. εἴωθε γὰρ τὰ πικρὰ καὶ δριμέα στύφοντα καλεῖν. τοὺς γοῦν ὄμφακας ἐπιστύφοντας εἶπε. ὄμφακας δὲ, ἡνίκα χεῖλος ἐπιστύφουσι ποθεῖσαι. κελεύει οὖν ἐν γλεύκει βρέχειν ἀψίνθιον, καὶ οὕτω διδόναι πίνειν. προστάττει δὲ καὶ ῥητίνην τερεβινθίνην ἢ πευκίνην λαβεῖν ἢ πίτυος δάκρυον μετὰ γλεύκους, καὶ τὰ ἑξῆς. v. 299. Νεοτρίπτῳ δὲ ἤγουν νεωστὶ τριβέντι, οἷον θλιβέντι, πατηθέντι, τουτέστι μετὰ γλεύκους τὸν τοῦ ἀψινθίου ζωμόν. v. 301. Γοερῆς, ὅτι πολὺ στάζει δάκρυον, ἢ ὅτι ἐν αὐτῇ ἀπεδερματίσθη Μαρσύας. Μυθεύεται γὰρ, ὡς ἐπεὶ δὴ Μαρσύας δεθεὶς ἐκ πίτυος ἐξεδάρη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ πίτυς συμπαθὴς ἐπ᾽ αὐτῷ γινομένη, θρηνώδης ὑπάρχει. Τμῆξαι δὲ ἀντὶ τοῦ κόψαι ἢ ξέσαι, ἢ μίξαι. ἢ τῆς πίτυος, φησὶν, ἧχι τοῦ Μαρσύου τὸν φλόα ὁ Φοῖβος ἀπεδύσατο ἐκ τῶν μελῶν, τουτέστιν, ὅπου αὐτὸν ἔξεσεν· εἰς πίτυν γὰρ αὐτὸν ἔξεσε, καὶ ἐξέδειρε κρεμάσας. αὕτη δὲ ἡ πίτυς τὸν μόρον τοῦ Μαρσύου τὸν πολύπυστον ἐπαιάζουσα κατ᾽ ἄγκη καὶ τὰ ἑξῆς. v. 305. Κέρεσον αὐτὸν τοῦ ἄνθους τοῦ μυοκτόνου πολίου. ἰδίως δὲ μυοκτόνον εἴρηκεν. οὕτω γὰρ οὔτε κέκληκέ τις, οὔτε μῦας ἀναιρεῖ. κελεύει οὖν λαβεῖν πολίου ἄνθος καὶ πηγάνου βλάστας (καὶ νάρδον add. L.) καὶ κάστορος ὄρχιν. v. 307. Λιμναῖον δὲ ἔφη, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις διαιτᾶται, καθάπερ καὶ ὁ ἱπποπόταμος. δοκεῖ δὲ ὁ ὄρχις τούτου ὅμοιος εἶναι τῷ τοῦ κάστορος. οὗτος δὲ ὁ κάστωρ, ὥς φασι, διωκόμενος κόψας τοὺς ὄρχεις ῥίπτει, εἰδὼς ὅτι δι᾽ αὐτοὺς

 διώκεται.

διώκεται. v. 308. Ἢ ὀβελὸν σιλφίου τῷ χαρακτηρικῷ κνηστῆρι, ἤγουν μαχαίρα, κατάτριψον, οἷον ξέσον, κόψον σιλφίου, τῆς ῥίζης τῆς ὀποῦ, ὀβελοὺς δύο, καὶ τραγορίγανον, ἢ γάλα προσφάτως ἠμελγμένον. τραγορίγανον δέ ἐστιν ὄρειον, ὅπερ ἐσθίοντες οἱ τράγοι γίνονται καταφερεῖς, διὸ οὕτως εἴρηται. αὕτη ἡ ῥίζα λέγεται σίλφιον, ὁ δὲ ταύτης ὀπὸς κυρηναϊκὸς καλεῖται ὀπός. v. 310. Ἢ τοῦ γάλακτος τοῦ νεωστὶ πηγνυμένου ἐν τῇ νεαμέλκτῳ πέλλῃ κορεσθείη, τουτέστι τοῦ νεωστὶ τυροῦ πήξαντος.

v. 312. Τὸ ταύρειον αἷμα φησὶ Πραξαγόρας πινόμενον πήγνυσθαι (ἐν τῷ στήθει om. G.) καὶ θρομβοῦσθαι· ἔπειτα συνέχον τὸ πνεῦμα, (συνεχομένων τῶν πνοῶν G.) θνήσκειν ποιεῖ. οὐ λανθάνει δὲ πινόμενον, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δηλητήρια πολλάκις ἀγνοοῦνται. ἔστι γὰρ εὐτονώτερον τοῦ τῶν ἄλλων ζώων αἵματος, ὡς Ἀριστοτέλης. διὸ καὶ ἀφρόνως εἶπέ τινες ἀποκαρτεροῦντες πίνουσιν αὐτὸ καὶ τελευτῶσιν. εἶαρ δὲ τὸ αἷμα, παρὰ τὸ ἐν ἔαρι πλημμύρειν καὶ πλεονάζειν. θρομβοῦται δὲ ἀντὶ τοῦ πήγνυται τὸ ταύρειον αἷμα ποθὲν καὶ ἐμφράσσει τοὺς πόρους τῆς ἀναπνοῆς, καὶ οὕτως ἀπόλλυται ὁ πίνων. v. 316. Οἱ πόροι τῶν πινόντων φράσσονται, τὸ πνεῦμα θλίβεται ἐντὸς, οἱονεὶ σφίγγεται τοῦ αὐχένος ἐμπλασθέντος, οἱονεὶ ἐμφραχθέντος καὶ ἀποκλεισθέντος. v. 318. Μεμορυγμένος, τουτέστι μεμολυσμένος τῷ ἀφρῷ, περιφραστικῶς δὲ ἀφρίζων. v. 319. Ἀποκραδίσσειας, ἀπὸ τῆς κράδης κόψειας, οἷον ἀποσυκίσειας, τουτέστι λάβοις. ἐρινοὺς δὲ τοὺς κλάδους τῆς συκῆς· ἐρινεὸς γὰρ ἡ συκῆ, παρὰ τὸ ἐρίζειν παντὶ φυτῷ· ἔστι δὲ ἐρινεὸς ἡ ἀγρία συκῆ. Ἄλλως. ἀφέλοιο τοὺς τῆς ἀγρίας συκῆς ὀλύνθους. οὗτοι γὰρ μηδέπω ὄντες πέπειροι ἔχουσιν ὀπόν. v. 320. Τὸ δ' ἀθρόον. ἀθρόον καὶ πολὺ ὄξος μίξας ὕδατι συγκέρασον καὶ δὸς πιεῖν. τὸ δὲ ὄξος, φησὶν, ἤτοι τὸ εἰς ὃ ἀπεβράχησαν οἱ ὄλυνθοι τῆς ἀγρίας συκῆς, ἢ ἁπλῶς δι' ἑτέρου βοηθήματος. εἰ δὲ τὸ πρότερον εἴη, τὸ ἐμπίσαιο ἀντὶ τοῦ βρέξον. v. 322. Ἐκφλοίοιο. ἐκσύρειας, ἐκθλίψειας. κλύσον, φησὶ, τὴν γαστέρα,

ἢ καὶ

ἢ καὶ τοῦ τῆς συκῆς φλοίου. Καταχθέος, κατάγοντος τὰ περιττώματα τῆς γαστρὸς, ἢ πολυαχθέος τῆς πολὺ ἄχθος ἐχούσης, δηλονότι περιττωματικήν. (καταχθέος τῆς πληθυνούσης κατὰ τοῦ κατάγοντος. καταχθέα ῥύματα γαστρὸς G.) v. 323. Πυτίαν, φησὶ, λαβὼν ἢ προκὸς, ὅ ἐστι δορκάδος, ἢ ἐρίφου, ἢ νεβροῦ, ἢ λαγῶου, κόψον καὶ ἤθησον ἐν ῥάκει λεπτῷ, καὶ τρεῖς νίτρου ὀβολοὺς τρίψας καὶ μίξας ἐν οἴνῳ δίδου πιεῖν. Πολυωπεῖ δὲ, ἤτοι πολυώπῳ κόλπῳ τῆς ὀθόνης. v. 328. Ἐνι-δεύκεϊ βάκχου. καὶ γὰρ τὸ ἐνὶ δεύκεϊ, ἡδὺ, ἡδέως· ἰδίως δευκέα λέγει τὸν ἡδὺν, ἢ μᾶλλον τὸν παλαιὸν, ὡς πικρίζοντα. σιλφιόεσσαν δὲ λίτρην ἀντὶ τοῦ ἴσην μοῖραν λαμβάνειν σιλφίου καὶ ὀποῦ, καὶ σπέρμα κράμβης μετὰ ὄξους. Ἄλλως. καὶ σιλφίου, φησὶ, καὶ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ καὶ σπέρμα κράμβης τῶν τριῶν ὁμοῦ λίτραν μεμοιραμένην. v. 332. Κατασμώξαιο, κατάτριψον τὰ ἁπαλὰ τοῦ βάτου. τούτῳ τὴν πῆξιν τοῦ ταυρείου αἵματος ῥαδίως (ῥ. om. G.) σκεδάσειας, ἤτοι ἐστῶσαν ἐν τῇ γαστρὶ διαθρύψειας.

v. 335. Βούπρηστις ζῶόν ἐστι χερσαῖον. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμπιπρᾶναι τοὺς βόας, ἐπειδὰν δηχθῶσιν, ἢ αὐτὸ μόνον περιχάνωσι. Φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων, ὅτι ἐὰν καὶ ἵππος περιχάνῃ τὸν λεγόμενον σταφυλῖνον, ἐστὶ δὲ ζῶον ὅμοιον σφονδύλῃ, διαφθείρεται. Ἄλλοι δέ φασι ζῶον εἶναι ὅμοιον κανθαρίδι. Μὴ λάθῃ σε ἡ ἀλγηδόνα παρέχουσα πόσις τῆς βουπρήστιδος· παύσῃ δὲ καὶ γνώσῃ δαμαζόμενον τὸν πιόντα ἄνδρα. Βούπρηστις δὲ ζῶόν ἐστι παραπλήσιον φαλαγγίῳ, ὃ διατίθησι τοὺς βόας κακῶς. τοῖς οὖν πίνουσι, φησὶ, τὴν βούπρηστιν, ὀδύνη παρακολουθεῖ. v. 337. Ἡ βούπρηστις ἐγχρωτάζουσα εἰς τὰ χαλινὰ λίτρῳ ὁμοίαν ἔχει τὴν γεῦσιν. Νίτρῳ τὴν χροιὰν παραπλησίαν γίνεσθαί φησι κατὰ τοὺς χαλινοὺς τῶν πινόντων, εἰ μὴ ἄρα νιτρώδεις φησὶν αὐτοὺς ἔχειν προφορὰς κατὰ τὴν ἀντίληψιν. περὶ δὲ τὴν κοιλίαν πόνοι καὶ οὔρων περικράτησις. καὶ ἡ κύστις ῥοχθεῖ, ὅ ἐστι ψοφεῖ. τοῖς δὲ ὑδρωπικοῖς παραπλησίως ὀγκοῦται τοῦ δέρματος αὐτῶν παράτασιν λαμβάνοντος, ὡς καὶ τῶν βοῶν, ὅταν φάγωσι τὰ καυ-

 λεῖα,

λεῖα, τουτέστι τὰς βοτάνας, ἐν αἷς τὰ θηρία. V. 339. Ὑπερβατόν. ἐν τοῖς στόμασι τῆς γαστρὸς τὰ ἄλγη περιπολεύοντα ὄρωρε. V. 341. Διαπίμπραται, Φυσᾶται ὡς ὑπὸ ὕδρωπος. τρία δὲ γένη ὑδρώπων, ὧν ὁ εἷς τυμπανόεις λέγεται. V. 342. Ἀφυσγετὸς δὲ καλεῖται κυρίως μὲν ὁ ἐκ τῶν ποταμῶν γινόμενος συρφετὸς, ἤτοι ἡ ἀθροιζομένη χορτώδης ὕλη· νῦν δὲ εἴρηκε, διὰ τὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν τοῦ σώματος εἰς τὴν γαστέρα συνεῤῥυηκέναι. V. 345. Ὁππότε θῆρα, τουτέστιν ὅτε δατέονται καὶ μερίζονται τὸν τῶν θηρῶν τόπον βοσκόμενοι. (Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐνταῦθα τὸν ἐξηγητὴν δατέονται καὶ μερίζονται τὸν θῆρα ἤτοι μᾶλλον κατατρώγουσι, τὰ γὰρ μασσώμενα καὶ κατατρωγόμενα μερίζονται, ἔφη κακῶς, αἱ δαμάλεις καὶ οἱ μόσχοι νομαζόμενοι καὶ βοσκόμενοι τὸν τόπον τῶν θηρῶν addit Schol. recentior G.) Ἄλλως. γράφεται· πίμπραται ἐσχατιῇσιν ὅταν καυλεῖα φάγωσιν· ὅταν, φησὶν, ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς (περὶ τὰ πρόποδα τῶν ὀρῶν om. G.) τὰ καυλεῖα (αὐτῆς, τουτέστι add. G. et L.) τῆς βουπρήστιδος φάγωσι. V. 347. Τῷ καὶ εὐκραδέης. διχῶς ἡ γραφὴ καὶ ἡ ἐξήγησις. μία μὲν οὕτω. τῷ καὶ εὐκραδέης τριπετῆ ἐν νέκταρι μίξαις, καὶ τὰ ἑξῆς, ἵνα συνταχθῇ οὕτω· διὰ τοῦτο καὶ τῆς καλῆς κράδης τὴν τριπετῆ τῶν σύκων πόσιν τὴν ἱκανῶς ξηρανθεῖσαν καὶ ὀμφαλόεσσαν ἐν νέκταρι μίξαις. τριπετῆ οὖν, οἱονεὶ τριπέτηλον, τὴν ἐκ σύκων σχιζομένων εἰς τρία πέτηλα. τὰ γὰρ σῦκα ξηραινόμενα εἰς τρία σχίζονται· ἢ ὅτι τὰ φύλλα τῆς συκῆς εἰς τρία ἔσχισται· ὀμφαλόεσσαν δὲ ἢ τὴν τῷ ὀμφαλῷ προσιζάνουσαν, ἢ τὴν ἐκ σύκων τῶν ὀμφαλοὺς ἐχόντων. τὰ γὰρ σῦκα κάτω τρύπας ἔχουσι δίκην ὀμφαλοῦ, δι᾽ ὧν τρυπῶν ὁ ὀπὸς αὐτῶν ῥεῖ. γράφεται καὶ, τριετεῖ ἐν νέκταρι, ἵν᾽ ᾖ, τῆς καλῆς κράδης τὴν ἐκ τῶν σύκων αὐανθεῖσαν ἅλις πόσιν, τὴν ὀμφαλόεσσαν ἐν τριετεῖ νέκταρι μίξαις. Ἄλλως. αὐανθεῖσαν τὴν ἀπὸ ξηρῶν σύκων. τριπετῆ δὲ τρίσχιστον, ὅτι τὰ φύλλα τῆς συκῆς εἰς τρία ἔσχισται. γράφεται, τοῖς δὲ καὶ εὐκραδέος. κελεύει οὖν ξηρὰ σῦκα μετ᾽ οἴνου ἑψήσαντα διδόναι πιεῖν. ἢ ὀμφαλόεσσαν τὴν τροφόεσσαν παρὰ τὸν ὀμφαλόν. βρῶσις γὰρ

(ὁ

(ὁ om. G.) ὀμφαλὸς, ἐπεὶ δι' αὐτοῦ τὰ ἔμβρυα πάντα τὴν τροφὴν δέχεται καὶ ἀναπνεῖ, τοῦ σ7όματος μεμυκότος, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑγρῶν, ἵνα μὴ ἀπόληται. v. 351. Μελιζώροιο. ἀμφίβολον πότερον τὸ σύκων πόμα μελίζωρον εἴρηκεν ἢ ἕτερον ἐκ τῆς μελιζώρου βοτάνης. v. 352. Τὸ δὲ γλάγος εἰν ἐνὶ χεύαις, ἀγγείῳ δηλονότι. v. 353. (Ψαφαρὸν, αὐχμηρόν. ξηροὺς δὲ φοίνικας κελεύει εἰς τὸ γάλα μιγνῦναι add. G. et L.) μίξον δὲ, φησὶ, τὸ γάλα τοῖς ξηροῖς φοίνιξιν. v. 354. Ἄλλοτε δ' ἀναλέης. ἀπὸ κοινοῦ τὸ καταμίσγεο καρπόν. ἀχρὰς δὲ καὶ βάκχη καὶ μυρτίνη εἶδος ἀπίων. (ἔσ7ι δὲ καὶ εἶδος ἐλαίας μυρτίνη καλουμένη om. Lorr.) v. 356. Θηλάζειν φησὶ τὸν πάσχοντα ποτὲ μὲν γυναῖκα, ποτὲ δὲ βοῦν. Ἅτε δὴ βρέφος, ὡς οἷα βρέφος ἀρτιγενές, οὕτως ἐμπελάσοι (τῷ δεσμῷ ἤγουν om. G.) τῷ μασ7ῷ. μοσχηδὸν δὲ, δίκην μόσχου. δι' οὗ σημαίνει τὸ ἁπαλὸν καὶ τρυφερόν· μόσχευμα γὰρ πᾶν τὸ ἁπαλόν. Ὅμηρος. μόσχοισι λύγοισιν. v. 358. (Ὁποῖα ἡ νεαλὴς add. G.) ὅ ἐσ7ιν ἡ νεαρὰ μόσχος τὰ οὔθατα ἀνακρούουσα ἐκ τῶν ὑμένων ταράσσει τὴν μενοεικέα χύσιν τῆς θηλῆς καὶ τὰ ἑξῆς. v. 360. Ἔλαιον, φησὶ, θερμὸν λαβὼν βίαζου ἐμεῖν ἐντιθεὶς τὰς χεῖρας ἢ π7ερὸν ἢ ἀπὸ τῶν παπύρων τὸν πρὸς ἔμετον ἐπιτήδειον (τῶν κακῶν φησὶ τοῦ φάρυγγος om. G. et L.) ἑλκυσ7ῆρα. Ἀνακεφαλαίωσις τῆς θεραπείας τῆς βουπρήσ7ιδος. Ἀπὸ συκῆς ξηρῶν σύκων τετριμμένων μετ' οἴνου πόσις, ἢ μελιζώρου ἱκανὴ πόσις. ἢ γάλακ7ος καὶ φοινίκων καρποῦ μεμιγμένη πόσις, (δόσις G. et L.) ἢ ψυκ7ῆς ἀχράδος, ἢ ἄλλων ἀπίων μετ' οἴνου· ἢ ἵνα θηλάζῃ μασ7ὸν γυναικὸς ὡς παιδίον. ἢ θερμοῦ ἐλαίου εἰς κόρον πόσις. δεῖ δὲ ἐφ' ἑκασ7ῃ πόσει (ἑκάσ7ῳ ποτῷ G. et L.) τοὺς δακ7ύλους χαλᾷν ἢ πάπυρον, ἢ π7ερὰ ἐμβάλλειν εἰς τὸ σ7όμα καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν, ὅπως τάχισ7α τῆς νόσου ἀπαλλαγῇ.

v. 364. Ἐὰν δὲ θρομβωθῇ, ὅ ἐσ7ι τυρωθῇ τὸ νεαλὲς γάλα, ἤγουν τὸ νεωσ7ὶ ποθὲν, πνιγμὸς ἐπακολουθεῖ, εἰς ἓν ἀθροιζομένου τοῦ πόματος ἤγουν τοῦ γάλακ7ος. (τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ γ. G. et L.) v. 366. Τρισσὰς δὲ πόσιας ἀντὶ τοῦ τρεῖς

 μοίρας,

μοίρας, μέσας μὲν ὄξεος, δοιὰς δὲ γλυκέος, τουτέστι τὰς δύο μοίρας γλυκέος καὶ τὴν μέσην τούτων, τουτέστι τὴν μίαν ὄξους. v. 368. Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκ τῆς Λιβύης σιλφίου τὰς ῥίζας. Ποτῷ ἐγκνήθεο, τουτέστιν ἔντριβε. v. 369. Ὀποῦ τοῦ κυρηναϊκοῦ λέγει. Ἰστέον ὅτι οὗτος ὁ ὀπὸς συνεστηκώς ἐστι καὶ πεπηγὼς, ὥσπερ τὸ κομίδιον ἢ ὁ λίβανος ἢ ἡ μαστίχη ἢ εἴ τι τοιοῦτον. διὰ τοῦτο οὖν εἶπε τήξας, οἱονεὶ ἀναλύσας. Ἐνὶ βάμματι. ἀντὶ τοῦ ἐν ὄξει διαλύσας. ὁ γὰρ κυρηναϊκὸς ὀπὸς διαλύει τὴν Φαρμακείαν. καὶ γὰρ ἐὰν πεπηγότι γάλακτι ἐπιχέῃ αὐτόν τις, διαλυθήσεται. ἔστι δὲ καὶ τὸ νίτρον διαλυτικὸν τοῦ γάλακτος. v. 370. Κονίλην, ἤτοι κονίαν, ἢ θύμου καρπὸν ἢ τῆς εὐκνήμου βότρυν, ὅπερ κόριον καλοῦσι, μετ' οἴνου. v. 371. Ἄλλοτ' ἀμύνει. ἄλλοτε δὲ ἀμύνει καὶ βότρυς εὐκνήμου, ὡσανεὶ τῆς καλὰς κνήμας ἐχούσης ἀμπέλου, κνήμας δὲ τὰ μεταξὺ τῶν κονδύλων ἢ τῶν κάμψεων λέγει, τοῦ βότρυος βρεχθέντος ἐν οἴνῳ. (ἡ εὔκνημος εἶδος βοτάνης. G.) v. 373. Τοῦτο ἄξιον θαύματος πῶς διαχεῖ ἡ πυτία τὸ συνεστηκὸς ἐν τῇ κοιλίᾳ γάλα. ἀλλ' οὖν ἄλλο ἐπισυνίστησι. καὶ τὸ μελισσόφυλλον δὲ, φησὶ, δίδου σὺν ὄξει, ἢ μελίσσης ποτὸν ἔφη τὸ μέλι. v. 374. Στυφόεν δὲ ποτὸν τὴν ἡδύοσμον ἔφη κατ' εὐφημισμόν. Μίνθη Ἀΐδου παλλακὴ οὕτω καλουμένη, ἣν διεσπάραξεν ἡ Περσεφόνη, ἐφ' ᾗ τὴν ὁμώνυμον πόαν ἀνέδωκεν ὁ Ἅδης.

v. 376. Τὸ δορύκνιον, ὃ καὶ μελισσόφυλλον καλεῖται, ἀγρία βοτάνη ἐστίν. αὕτη κοπτομένη ὀπὸν ἀποστάζει ὅμοιον γάλακτι τὴν θέαν καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμὴν, ὅθεν καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τῷ πίνοντι, πότερον γάλα ἐστὶν ἢ οὔ. (δορ. τῶν θανασίμων πινόμενόν ἐστιν, ὑπάρχει δὲ κατὰ μὲν τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν γάλακτι ὅμοιον· εἰ δέ τις αὐτὸ κλάσειε, γάλακτος ἀποστάζει. ὅθεν καὶ etc. Goett.) Δημοφῶν δὲ ἐτυμολογῶν φησὶν οὕτω κεκλῆσθαι διὰ τὸ δόρατι αὐτὸν ἴσον εἶναι κατὰ τὴν ἀναίρεσιν. Λυσίμαχος δὲ ὁ Ἱπποκράτειος, διὰ τὸ ξύλον εἶναι κνίφης παρασκευαστικὸν τοῖς προσενεγκαμένοις. Ὠπὴ δὲ ἡ πρόσοψις, ἢ θέα, τὸ εἶδος. καὶ ἡ βρῶσις παρὰ τοῖς στόμασιν ἀπεικάζεται γάλακτι. λυγμοὶ δὲ αἱ τοῦ πνεύματος ἀναγωγαί. v. 382. Τηγεσμῷ,

νεσμῷ, τῇ διατάσει. διαφέρει τηνεσμὸς καὶ δυσεντέριον, σύνεγγυς μέντοι ἀλλήλων. καὶ γάρ ἐσῖι πάθος, ὃ καλεῖται (vulgo ἐσῖι) χόρδαψος. τηνεσμὸς δέ ἐσῖιν, ὃν νῦν λέγομεν βιασμόν. Ἄλλως. τοῖς τηνεσμώδεσι παρακολουθεῖ δυσεντερία, εἶτα ὁ χόρδαψος. ἕτεροι δὲ (ὃν δὴ G.) φασι συναμματιζομένου ἐντέρου, οὗ (ὅτε G.) προηγεῖται τηνεσμός. (ὅτε δυσεντερία τηνεσμῷ περὶ τὸ δυσεντέριον τάσις add. G.) v. 387. Καὶ τῆς ὄρνιθος τηκομένη ἡ σάρξ τῶν εὐτραφῶν σῖηθῶν ἤμυνε βρωθεῖσα. τὸ σῖῆθος τῆς λιπαρᾶς, φησὶν, ὄρνιθος βρωθὲν ὠφελεῖ. θωρήκων οὖν τῶν σῖηθίων σαρκῶν. v. 389. Χυλὸς ἅλις. ἤτοι τοῦ σῖήθους τῆς ὄρνιθος ὁ χυλὸς ἢ ἕτερον βοήθημα λέγει, χυλὸν πῖισσάνης· ἄμεινον δὲ τὸ πρότερον. v. 390. Καὶ ὅσα κατὰ τοὺς φυκιόεντας ἀγμοὺς, ὅ ἐσῖιν αἰγιαλοὺς, περιβόσκεται κνώδαλα, κωβιοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα. v. 393. Κάλχης. εἶδος πορφύρας, ἀφ' ἧς αἱ γυναῖκες κάλχιον (προχάλκιον G.) βάπῖουσι. καλχαίνειν γὰρ τὸ πορφύρειν. τὸν δὲ σῖρόμβον, ὃν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι ὄσῖρακον τῶν κογχυλίων, οἷς καὶ ἐχρῶντο ἀντὶ σάλπιγγος. καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Ὁμήρου οὕτως εἶπε· Στρόμβον δ' ὣς ἔσσευεν. v. 394. Αἰθήεντος δὲ ἐρυθροῦ καὶ πυῤῥοῦ κατὰ τὴν σάρκα. v. 376. Τήθη τε, τὰς ἀγρίας λεπάδας, ἃς ἡμεῖς ὠτία λέγομεν. ὁ δὲ Ἀρισῖοτέλης ὄσῖρεα, καὶ Ὅμηρος κοινῶς τὰ ὄσῖρεα. τὸ δὲ δὴν ἔσεται, ἤτοι πολὺ ἀπέσῖαι, ἀντὶ τοῦ ἐκῖὸς ἔσῖαι. καὶ τὸ γεραιόμενον αὐξανόμενον ἐν τοῖς βρύοις, ἢ νηχόμενον, ἢ ἀγρευόμενον, ἢ κοσμούμενον.

v. 398. Τὸ Φαρικὸν ὁμοίως τῶν θανασίμων ἐσῖιν. Ἱσῖορεῖ δὲ Πραξαγόρας κληθῆναι αὐτὸ ἀπὸ Φαρικοῦ τινος Κρητὸς, τοῦ ἐξευρόντος αὐτό. Ἄλλως. τοῦτο φησιν ἐν Φάροις τῆς Ἀρκαδίας εὑρεθῆναι. καλεῖται δὲ καὶ Μηδικόν. τινὲς δὲ φασὶν αὐτὸ πρῶτον ἐν Θεσσαλίᾳ εὑρεθῆναι ἐν Φέραις· ἄλλοι δὲ ἐν Λακεδαίμονι. Φάρις γοῦν ἐσῖὶ τῆς Λακωνικῆς. Φαρίν τε Σπάρτην τε. Τοῦτο δὲ τὸ ποτὸν τῇ μὲν γεύσει ἐσῖὶν ὅμοιον νάρδῳ, τοῦ δὲ πεπωκότος τὰς μὲν σιαγόνας ἐνέπλησε, τοῖς δὲ τοῦ σώματος πᾶσι μέλεσι τρόμον ἐπήνεγκε καὶ παραφροσύνην ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς νοήμασιν ἐνέθηκεν. v. 399. Γευθμῷ, τῇ γεύσει.

ἰσαιομένην, ὁμοίαν. v. 400. Ἤνυσε δὲ σφαλεροὺς, ἐποίησε τρομεροὺς καὶ παράφρονας· καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πολλάκις πρὸς θάνατον ἤγαγε. μονήρει γὰρ ἀκλῖνι, ἀντὶ τοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀναιρεῖ τὸν ἄνδρα τὸν βαρὺν, ἤτοι γενναῖον, ἰδίως δὲ μονήρει εἶπε. v. 402. Σταδίην δὲ σταθμῷ, ἢ ἀντὶ τοῦ σταθμηθεῖσαν. οὐκ εἶπε δὲ πόσιν. καὶ θυλακόεσσαν, τὴν ἐμφερῆ θυλάκῳ. σχηματίσας δὲ εἶπεν ἀπὸ τῆς ῥίζης. τοιαύτη γὰρ (αὕτη om. G.) ἡ τῆς νάρδου ῥίζα θυλακώδης τῷ εἴδει. (διὸ καὶ παρά τινων θυλάκιον τῆς νάρδου ὀνομάζεται add. G.) v. 404. Αἱ ἐξοχαὶ αὐξάνουσι Κέστρου, ποταμοῦ Παμφυλίας ἢ Κιλικίας. v. 405. Τὸ σμυρνεῖον παραπλήσιόν ἐστι νάρθηκι, τὸ δὲ σπέρμα πράσου ἔχει, ὀσμὴν δὲ σμύρνης. Αἴνυσο, λάβε. v. 406. Τὸ δὲ ἶριδα, ὤφειλεν ἶριν, ὥσπερ ἔριν. εἴη δὲ (καὶ om. G.) ὀξυτόνως ἰρίς, ὥσπερ βολίς, ἢ ὡς Κύπριδα. Λειριόεν κάρη, τὸ τοῦ κρίνου ἄνθημα. Ἀφρὼ, ἡ Ἀφροδίτη, ἢ ἀφρογενής· ὑποκοριστικῶς. v. 407. Θρίοις, φύλλοις. Ὀνειδείην, αἰσχύνην, βρωμήεντος, τοῦ ὄνου. Ἐναλδήσασα, ἐναυξήσασα, Κορύνην, τὸ αἰδοῖον τοῦ ὄνου. Λειριόεν κάρη, τὴν κεφαλὴν τοῦ κρίνου. (τοῦ λειρίου. λείριον δέ φασι τὸ κρίνον. G.) Τοῦτο δὲ λέγει ἐρίσαι τῇ Ἀφροδίτῃ περὶ εὐχροίας, τὴν δὲ ὀργισθεῖσαν· ὅμοιον αἰδοίῳ ποιῆσαι ὄνου. v. 412. Σκύλαιο, ξύρησον. Ἐπασίνατο, ἔβλαψεν. Περὶ κόρσεα πλάσσοις· ἐπίπλασσε τὴν κεφαλήν. Σκύλαιο κάρη. κελεύει ξυρᾷν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ καταπλάττειν πηγάνῳ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ καὶ ποτίζειν νάρδῳ ὡς πλεῖστον, καὶ ὄξους ἐσκευασμένου. βλάπτεσθαι δέ φησι τὸ πήγανον ὑπὸ τῆς κάμπης. Ἄλλως. Ξύρισον, φησί, τὴν κεφαλὴν, καὶ κατάπλασσον ὠμῇ λύσει μετὰ πηγάνου. τὸ δὲ πήγανον παρὰ τὸ πήγνυσθαι τὴν γονήν· ἔστι δὲ καὶ ἐπισχετικὸν τῆς συνουσίας· διὸ καὶ οἱ μυούμενοι αὐτῷ χρῶνται. ἢ διὰ τὸ ἐν πάγοις φύεσθαι τὸ πήγανον. Ἄλλως. Σκύλαιο, φησί, τὴν κεφαλὴν τοῦ πηγάνου καὶ ἔπαρον αὐτοῦ τὴν λάχνην, ἤγουν τὸ ἄνθος, (καὶ om. G.) κόψας αὐτὸ κάτωθεν εὐήκει ξυρῷ, ὅ ἐστιν εὐακονήτῳ, (καὶ add. G.) ἕψησον ἄλευρα κριθῶν νεάλεστα,

καὶ

καὶ φύλλα πηγάνου ἐν ὄξει, καὶ ποίησον τροχίσκους, καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πάσχοντος κατάπλασσε.

V. 415. Μηδεὶς ἀπείρως ἔχων τοῦ ὑοσκυάμου τὴν νηδὺν κορέσηοι, οἷα ποιοῦσιν οἱ σφαλλόμενοι ταῖς φρεσίν. ἰδίως δὲ εἴρηκε τὸ αἰδρήεντα, ἀντὶ τοῦ αἰδρηέντως. λέγει οὖν, ὅτι ἐάν τις ἀπείρως προσενέγκῃ τὸν ὑοσκύαμον περὶ τὰ ἁπαλὰ λάχανα σὺν τοῖς σπέρμασιν ἁπαλοῖς οὖσι, ἢ καὶ ὅταν τὰ παιδία προσενέγκηται, ποίει παραφυλάτ]εσθαι. παρασφαλέες δὲ σπέρχονται, ἀντὶ τοῦ οἱ ἐσφαλμένοι τρέχουσι καὶ σπεύδουσι. (V. 418. Κοῦροι. ὅπερ οἱ παῖδες οἱ ἄρτι ἐπισύρεσθαι παυσάμενοι καὶ τὰς τροφοὺς ἀπαρνησάμενοι ποιοῦσιν ἀγνοίᾳ, καὶ ἐμβάλλοντες εἰς τὰ χαλινὰ αὐτῶν ὅπερ ἂν αὐτοῖς ὑποπέσηται ἢ εὕρωσι add. G.) V. 417. Ἠὲ νέον. σπείρημα λέγει (λέγεται G.) τὸ ἄκρον τῆς κόμης, ὅ ἐσ]ιν ἁπαλόν. ὃ δὴ πολλάκις συμβαίνει τοῖς ἤδη δυναμένοις παισὶ χωρὶς τῶν τιθηνῶν πορεύεσθαι καὶ ἐσθίειν. Ἄλλως. Νέον σπείρημα. οἱ ἔτι τὰς τρίχας ἀπὸ τῆς σπορᾶς φθεροῦντες. σπείρημα γὰρ τὸ σπέρμα. Ἀμφικάρηνα κομάων. ἤγουν τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν τῶν κομῶν. γράφεται δὲ τὸ σπέρχονται καὶ τεύχονται, ἀντὶ τοῦ ποιοῦσιν. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος· τὰ παιδία τὰ νεωσ]ὶ ἐκφυγόντα τὸ ἐπὶ γασ]έρα σύρεσθαι καὶ τετραποδίζειν, καὶ ἀπειπάμενα τῶν τριχῶν τὸ ἀμφικάρηνον, τουτέσ]ι, τὰ νεωσ]ὶ κουρευθέντα καὶ ἀρξάμενα περιπατεῖν ἄνευ τῆς τροφοῦ. λέγει δὲ τὰ ὄντα περὶ τὰ τέσσαρα ἔτη καὶ τὰ πέντε. ταῦτα γὰρ ἐπιτυγχάνοντα τῷ ὑοσκυάμῳ ἐσθίουσιν αὐτὸν καὶ βλάπ]ονται. ὀλοὴν γὰρ ἑρπυδόνα γυίων τὸν τετραποδισμὸν καὶ τὸν συρμόν. Ἄνις δὲ ἀντὶ τοῦ (ἄνευ. addo. verſ. 420.) τῇ ἀφροσύνῃ τρώγωσι τοὺς κακανθήσαντας κλάδους. V. 421. Οἷα γὰρ οἱ νεωσ]ὶ ἐν τοῖς γναθμοῖς τοὺς βρωτῆρας ὀδόντας ὑποφαίνοντες, τοιοῦτος, φησί, κνηθμὸς ἐν τοῖς φαγοῦσιν ὑοσκύαμον, οἷος ἐν τοῖς παισίν, ὅταν ἀποβάλλωσι τοὺς ὀδόντας. V. 424. Βουκέραος. εἶδος βοτάνης. τοῦτο δὲ καμπύλον ἐσ]ί, καθάπερ βοὸς κέρας, διὸ καὶ τῆς ὀνομασίας ταύτης ἔτυχε. καὶ σιτηγόνου τοῦ εἰς σιτισμὸν καὶ τροφὴν γινομένου. γράφεται καὶ χιλογόνου. Ὄρρα κεραίας.

ραίας. ὅπερ βούκερας κεραίας τινὰς εὐκαμπεῖς κάτωθεν ὑπὸ τοῖς ὑπηνεμίοις φύλλοις αὔξει. Ἄλλως Σιτηγόνου, γράφεται καὶ κεβληγόνου, τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχοντος τὸν γόνον. κέβλη γὰρ ἡ κεφαλὴ, ἐν συγκοπῇ τοῦ α καὶ τροπῇ τοῦ φ εἰς β. v. 426. Ἀτμενίῳ δὲ τῷ ἐλαίῳ τῷ μετὰ κακοπαθείας γινομένῳ. ἀτμένες γὰρ οἱ δοῦλοι, οἷς ἕπεται τὸ κακοπαθεῖν. μέγα, φησὶν, ὄνειάρ ἐσ͂ι τὸ βούκερας, ὅτε ἐμπλεύσῃ καὶ βραχῇ τῷ ἀτμενίῳ ἐλαίῳ. v. 428. Τουτέσ͂ιν ὠμὰ τὰ φύλλα διαμασήσασθαι, καὶ τὸν χυλὸν αὐτῶν καταπίνειν. v. 429. Κίχορα δὲ καὶ καρδαμίδας, εἴδη λαχάνων, καὶ γηθυλλίδας, εἶδος κρομμύων, ἤτοι τὰς κεφαλὰς, ἢ τὰς ῥίζας, ἢ τὰ ὑπ' ἐνίων λεγόμενα ἀγριόφυτα. (ἀγριόφυλλα G.) v. 432. Καὶ εὔαγλις, καλὰς ἀγλῖθας ἔχουσα. ἀγλῖθες οἱ κόκκοι, ἐξ ὧν αἱ κεφαλαὶ τῶν σκορόδων σύγκεινται, ἅπερ σκελίδια ἡ συνήθειά φησι. (In Goett. Schol. ſic eſt: προπήλιδες δὲ αἱ τῶν σκορόδων δέσμαι. κώδεια ἡ κεφαλή. ἄγλιθες δὲ οἱ κόκκοι, ἐξ ὧν αἱ κεφαλαὶ τῶν σκορόδων συνίσ͂ανται. ubi ex Ariſtoph. Acharn. 813. lege τροπήλιδες.) τὰ δὲ κίχορα οἱ Αττικοὶ κιχήρια φασὶν, ἡμεῖς δὲ γογγύλια. (Γάθυλλις τὸ νέον κρόμμυον om. G.)

v. 433. Κεβληγόνου, τῆς ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν γόνον ἐχούσης, ὅ ἐσ͂ι τὸ σπέρμα. συγγενὲς γὰρ τὸ β τῷ φ. καὶ Καλλίμαχος· ἀμφί τε κεβλὴν εἰργμένος ἀγλίθων οὖλον ἔχει σ͂έφανον. τινὲς τῆς κατὰ τὴν κεφαλὴν κομώσης μήκωνος. βοτάνη γάρ ἐσ͂ιν ἡ μήκων, ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχουσα τὸν γόνον. (καὶ Εὐφορίων περὶ τῆς Ἀθηνᾶς κεβληγόνου Ἀτρυτώνης. add. G.) μήκων δὲ εἴρηται παρὰ τὸ μὴ κονεῖν, ὅ ἐσ͂ι μὴ ἐνεργεῖν. κονεῖν γὰρ λέγεται τὸ ἐνεργεῖν. κωλυτικὸν δὲ τοῦτο τῶν κατὰ φύσιν ἐνεργειῶν. v. 434. Καθυπνέας, ὑπνοῦντας. ἄγει γὰρ τὸ μηκώνειον εἰς ὕπνον. ἐτυμολογοῦσι δὲ τὴν μήκωνα ἤτοι τὴν μὴ ἀκονεῖν, ὡς εἴρηται, μηδὲ ἐνεργεῖν ποιοῦσαν. v. 435. Ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀνοίγονται οἱ ὀφθαλμοί. τὸ δὲ δέδηεν ἀντὶ τοῦ δέδεται, δεσμεῖται. Ὀδμήεις δὲ ὀζώδης, ὀδμὴν ἔχων τὴν ἀπὸ τοῦ ὀποῦ. φέρεται γὰρ ἱδρὼς ψυχομένου τοῦ σώματος. τὸ δὲ

πρόσωπον

πρόσωπον ὠχρὸν γίνεται καὶ τὰ χείλη ἐμπίμπραται. v. 439. Παῦρον. ἐκ δὲ τοῦ αὐχένος ὀλίγον ἄσθμα ἑλκόμενον ψυχρὸν διέρχεται, καὶ πάρεσις τῶν σιαγόνων γίνεται. πολλάκις δὲ καὶ οἱ ὄνυχες πελιδνοὶ γινόμενοι, (ὡς om. G.) ἐντὸς τοῦ αἵματος χωροῦντος, καὶ ἡ ῥὶς σῖρεβλουμένη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κοῖλοι γινόμενοι θάνατον ἀπαγγέλλουσιν. v. 443. Μέλοιο δὲ ἐπιμελοῦ τῆς θεραπείας καὶ βοηθείας, γλυκὺν θερμὸν οἶνον διδοὺς αὐτῷ. v. 444. Κεκαφηότα ἀντὶ τοῦ ὀλιγοψυχοῦντα πληροῖς, καὶ τινθαλέῳ, θερμῷ, διαπύρῳ. v. 445. Ἔργα μελίσσης, ἀντὶ τοῦ σύμμισγε καὶ μέλι μετὰ θερμοῦ οἴνου. Ὑμήτῖιδος δὲ Ἀτῖικοῦ, ἀπὸ Ὑμητῖοῦ τοῦ ὄρους Ἀτῖικῆς. v. 446. Μόσχου. αἱ μέλισσαι, ὥς φησιν αὐτός· ἵπποι μὲν σφηκῶν γένεσις, ταῦροι δὲ μελισσῶν. v. 448. Κατὰ δρυός. παλαιάν τινα μελιτῖουργίαν ἐκῖίθεται. μήπω γὰρ ἡμερούμεναι αἱ μέλισσαι, ἀλλ᾽ ἔτι ἄγριαι οὖσαι, ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν δρυῶν τὰ κηρία συνετίθεσαν. καὶ νῦν ἔτι ἐσῖὶν ὅτε τοῦτο ποιοῦσιν. (τὸ δὲ ἐκῖίσαντο ἀντὶ τοῦ κατεσκεύασαν. add. G.) Ἄλλως. τοῦτο καὶ Ἡσίοδος· ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας. καὶ Φωκυλίδης· κάμνει δ᾽ ἠεροφοιτὸς ἀρισῖοπόνος τε μέλισσα, Ἠὲ πέτρης κοίλης κατὰ χηραμὸν, ἢ δονάκεσσιν, Ἢ δρυὸς ὠγυγίης κατὰ κοιλάδος ἐνδόθι σίμβλων (Σμήνεσι μυριότρητα κατ᾽ ἄγγεα κηροδομοῦσα. add. G.) v. 449. Φησὶ δὲ ὅτι ἐν τῷ Ὑμητῖῷ πρῶτον ἐγένοντο μέλισσαι. συνομήρεες, συνερχόμεναι βοτρυδόν. πολυωπέας, πολλὰς ὀπὰς ἐχούσας· τοιαῦτα γὰρ τὰ κηρία. v. 450. Ὄμπαι οἱ μέλιτι δεδευμένοι πυροί. καὶ Καλλίμαχος· ἐν δὲ θεοῖσιν ἐπὶ φλογὶ καιέμεν ὄμπνας. τούτους γὰρ Δήμητρι ἔθυον. Νίκανδρος δὲ ἰδίως εἴρηκε τὰ κηρία ὄμπας. v. 451. Ἀντὶ τοῦ διερχόμεναι τὰ θύμα τοῖς ποσί, τὸ δὲ ἀνθεμόεσσαν γράφεται καὶ ἠνεμόεσσαν. ἐρείκη δέ ἐσῖι δένδρον, οὗ τὰ φύλλα οἱ μυούμενοι ὑποσῖρωννύουσι διὰ τὸ ψυκῖικὰ εἶναι καὶ ἁγνά. ἔσῖι γὰρ τὸ ἁγνεύειν, ἀγονεύειν, καὶ χωρὶς γονῆς μένειν. v. 452. (Ἡ σύνταξις οὕτως. ἢ καὶ ἰρινέου μαλλὸν βαθὺν κορέσκων ἕλκοις, ἀντὶ τοῦ ἕλκε τὸν ἰὸν, ὀχλίζων διὰ τὸ κλείειν τὸ σῖόμα

τῇ

τῇ μύσει συνδεδεμένον τοῖς χαλινοῖς, διανοίγων αὐτὸ ἐνθλίβοις τῷ ἐρίῳ ῥόδινον ἢ καὶ ἴρινον ἔλαιον. τότ' ἠμύουσιν, ἀντὶ τοῦ ὅτε ἠμύουσιν οἱ πάσχοντες, τοὺς συμμεμυκότας χαλινοὺς αὐτῶν ἐνθλίβοις τῷ ἐρίῳ βοηθείας χάριν. V. 455. Τοῦ κυπρίου ἐλαίου, φησὶν, ὃ ἐστι θερμαντικόν. καὶ μορόεντος ἀντὶ τοῦ μοροέσσης. καὶ Ὅμηρος· τρίγληνα μορόεντα. V. 455. Διὰ ῥέθος ἔγρεο. κατὰ τὸ πρόσωπον τύπτων καὶ πλήσσων ἔγειρε. V. 457. Παλάσσων, ἀντὶ τοῦ κοιμώμενον κινῶν καὶ σείων, ἀνάστησον, ὅπως κεφαλαλγῶν τὸν ὀλέθριον ὕπνον ἀποβάλλῃ, καὶ τὸν κακὸν πόνον ἐξεμέσῃ βοηθούμενος. V. 458. Κῶμα τὴν μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως καταφορὰν κῶμον καλοῦσιν, ὅθεν καὶ κωμάζειν τὸ ἐπιφοιτᾷν τοῖς κοιμωμένοις. τὸ δὲ τῆμος ἐξερύγῃσι, ἀντὶ τοῦ τηνικαῦτα ἐξεμέσῃ ἀποσοβῶν τὸ κακὸν ἄλγος. V. 460. Ἀλλὰ καὶ σπεῖρα ἤγουν ῥάκη βρέχων ἐν οἰνελαίῳ τρῖβε καὶ ἀναθέρμαινε. V. 462. Ἐν πυέλῳ. κελεύει δὲ αὐτὸν ἐν πυέλῳ ἤγουν ἐν σκάφῃ θερμοῦ ὕδατος καθεῖναι καὶ καταντλᾷν τῷ θερμῷ, ἵνα τὸ συντεθραμμένον δέρμα διαλυθῇ. Ἐμβάπτεο (ἐμβάλλεο G.) σάρκα. τὴν σάρκα αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος δηλονότι. ἄγε ἐκεῖνον αὐτόν. κυρίως δὲ ἐπαιονᾶσθαί ἐστι τὸ ἐπ' ἠϊόνος λούεσθαι. νῦν δὲ τὸ ἐπὶ τινθαλέοις ἤγουν θερμοῖς ὕδασιν (λουτροῖς θερμαίνεσθαι add. G. omiſſo ὕδασιν.) αἷμα δὲ ἀναλυόμενος, ἀντὶ τοῦ τὸ θρομβῶσαν αἷμα τοῦ παθόντος διὰ τὴν ἐκ τοῦ δηλητηρίου ψύξιν ἀναλύων τῇ θέρμῃ τῶν λουτρῶν. Ἐσκληκότα ῥινὸν, τὸ κατεσκληκὸς δέρμα φησί.

V. 465. Τοῦ θαλασσίου λαγωοῦ, ὅς ἐστιν εἶδος ἰχθύος· καὶ Ἱππῶναξ μνημονεύει. (τὴν μὲν ἀσθένειαν ἀφρῷ παραπλήσιος add. G.) τὴν δὲ ἐπιφάνειαν μέλας, θανάσιμος δὲ βρωθείς. οὗ ἡ μὲν ὀσμὴ ταῖς τῶν ἰχθύων λεπίσι καὶ τῷ ἀποπλύματι αὐτῶν ἔοικεν, ἡ δὲ γεῦσις ἰχθύων σεσηπότων γεύσει ὁμοία ἐστι. κακοφθορέος δὲ, κακῶς φθείροντος. V. 466. Ἤγουν τῆς πολυψήφου θαλάσσης. στεῖαι γὰρ αἱ ψῆφοι τῆς θαλάσσης. νεπόδων δὲ ἰχθύων. καὶ σαπρυνθέντων ἀντὶ τοῦ σαπρωθέντων. V. 469. Λοπὶς αὐξίδα. ἢ ὅταν ἡ λοπὶς τὴν

ὅλην

ὅλην αὔξιδα μολύνῃ, τουτέστι τὸ σῶμα φθείρῃ καὶ ἀφανίζῃ. αὐξὶς γὰρ τὸ σῶμα· καὶ γὰρ μετὰ τὸ ἀγρευθῆναι οἷον δή ποτε ἰχθῦν, εἰ μένῃ ἐπ' αὐτῷ τὸ λέπος αὐτοῦ, ἀφανίζει αὐτὸν καὶ ὄζειν ποιεῖ. (post μολύνῃ ita pergit G. ἐξ οὗ δηλοῖ τὸ φθείρει. αὐξὶς εἶδος ἰχθύος ὅμοιον θύννῳ. αὔξιδα χραίνῃ, τουτέστι τὸ σῶμα ἀφανίζει. αὐξὶς δὲ τὸ σῶμα· μετὰ γὰρ τὸ ἀγρευθῆναι οἷον δή τινα ἰχθῦν, εἰ μένοι et cet.) v. 470. Ὁ λαγωὸς νεωστὶ γεννηθεὶς ὅμοιός ἐστι ταῖς θριξὶν ἤγουν κατὰ τὰς τρίχας τῆς τευθίδος. v. 471. Τεύθου. τουτέστι τοῦ ἄῤῥενος. Τῇ ὀστλίγγεσσιν. ἐπειδὴ γληνώδης ὑπάρχει. ὄστλιγγας δὲ λέγει τοὺς βοστρύχους, ὅ ἐστι τὰς κόμας τῶν τευθίδων καὶ σηπιῶν, ἐν αἷς ἄρτι γεννώμενοι οἱ θαλάσσιοι λαγωοὶ διατρίβουσι. v. 473. Χυλῷ, τῷ μέλανι. Ἀγρώστορος. ἐπειδὰν γὰρ ἴδῃ τὸν ἁλιέα, ἐκβάλλει τὸ μέλαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ἀθεώρητος ᾖ. τοῖς δὲ πίνουσιν ἀκολουθεῖ σκότωσις χολώδης, ἰκτερώδης. τοῦτο γάρ φησι· τῶν ἤτοι ζοφόεις· τουτέστι, τῶν φαγόντων τὸν λαγωόν. Περιστολάδην δὲ ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀθρόαι, ἀλλ' οἷον κατὰ σταλαγμὸν ἐλαττοῦνται. ὁ δὲ λόγος· αἱ δὲ σάρκες οἷον κατὰ σταλαγμὸν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον τηκόμεναι καὶ καταστάζουσαι φθείρονται. ὁ δὲ τροφὴν οὐ προσίεται. v. 476. Ῥινός. ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ ῥινὸς, τουτέστι τὸ δέρμα. καὶ τοῦ δέρματος κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν γίνεται ἔπαρμα, μάλιστα δὲ περὶ τὰ σφυρά. περὶ δὲ τὰ τοῦ προσώπου μῆλα γίνεται οἰδήματα ἐν ἐρυθήματι. v. 478. Κυλοιδιόωντος τοὺς ὀφθαλμοὺς διοιδοῦντος καὶ κοίλους ἔχοντος· κοῖλοι γάρ. v. 479. Ἐπακολουθεῖ γὰρ καὶ ὀλιγωτέρα ἔκκρισις τῶν οὔρων, ποτὲ μὲν πορφυρᾶ, ποτὲ δὲ αἱματώδης, διὰ τὸ ξύεσθαι τὰ ἐντός. v. 481. Πᾶς δὲ ἔλλοψ, τουτέστιν ἰχθὺς, φανεὶς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ μισεῖται, τουτέστιν, ἐὰν ἴδῃ ἰχθὺν, ἀποστρέφεται. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἐμυδάξατο. (ἀντὶ τοῦ ἐμυσάξατο add. G.) ἀπεμυκτήρισε, παρῃτήσατο τοσοῦτον ὡς καὶ ναυτιάσαι καὶ ἐμέσαι ὑπὸ τῆς ἀηδίας βιάζεσθαι. v. 483. Τῶν μὲν φοινήεσσαν. γράφεται τῶν μὲν φωκήεσσαν ἀντὶ τοῦ φωκικήν. ἡ γὰρ τοῦ ἐλλεβόρου

πόσις

πόσις ἐν Φωκίδι δοκεῖ εὑρέθῆναι. κελεύει δὲ ἐλλέβορον ἢ σκαμωνίαν διδόναι πίνειν τῷ κάμνοντι, ἵνα τῆς κοιλίας Φερομένης (κατενεχθείσης G.) (συγκριθῇ om. G.) καὶ τὸ τοῦ Φαρμάκου κακὸν συναποῤῥαγῇ. Φοινήεσσαν δὲ εἴρηκε τὴν τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου πόσιν. τὸ κάμωνος κατ' ἔνδειαν τοῦ σ. λέγει δὲ τὸν σκαμωνίας χυλόν. V. 485. Ἀντὶ τοῦ τὰ κόπρια καὶ σκύβαλα ἐκβάλλῃ. V. 486. Βρωμήεντος τοῦ ὄνου, παρὰ τὸ βρωμᾶσθαι. V. 488. Κεδρινέαν νῦν λέγει, εἰ καὶ πίσσαν αὐτὴν εἶπε. πᾶν γὰρ τὸ ἀποστάζον πίσσαν καλεῖ. Πελάνου βάρος, ἀντὶ τοῦ ὀβολοῦ ὁλκήν. οὐ γὰρ μόνον τὸ πέμμα ἤγουν τὸ ἕψημα πέλανος λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ ὀβολοῦ ὁλκή. Ἄλλως. τῆς πεπηγυίας κεδρίνης πίσσης. λέγει δὲ τὴν κεδρίαν. V. 490. Οἰνώπῆς, εἶδος ῥοιᾶς καὶ οἰνάδος. καὶ προμένειον δὲ εἶδος ῥοιᾶς. ὠνόμασε δὲ αὐτὴν ἀπό τινος Προμένου Κρητός. καὶ τὴν αἰγινῆτιν δὲ καὶ ὅσαι τὰ σκληρὰ κάρφη, ἤγουν τοὺς ἁπλοῦς κόκκους (ἁπαλὰ κοκκία Schol. G. recentior) κατ' ἀντίφρασιν, τῇ ἰσχνῇ καλύπτρᾳ καλύπτουσιν. ἢ ὅτι κάρφη τὰ λέπη, τοὺς Φλοιούς. Ἄλλως. διαφράσσουσι καλύπτρῃ τῇ ἰσχνῇ περιβολῇ τῶν κόκκων, ὅσαι, Φησὶ, τὰ σκληρὰ καὶ Φοίνια, ἤγουν ἐρυθρὰ κάρφη, τουτέστι τοὺς ἐρυθροὺς κόκκους. τῇ ἀραχνώδει καὶ ὑμενώδει καλύπτρᾳ διαφράσσουσι, τουτέστι τῷ ἔσωθεν τοῦ δέρματος ὑμένι. V. 493. Τὴν ἐν οἴνῳ Φησὶ τρωγομένην βορὰν, τουτέστι τὴν σταφυλὴν, ἐν κυρτίδι θλίψας καὶ οἱονεὶ ἐκπιέσας δίδου αὐτῷ πιεῖν, οἱονεὶ γλεῦκος, ὃ λέγεται ἐν συνηθείᾳ μοῦστον. κυρτὶς κατασκεύασμά τι ἐκ λεπτῶν σχοινίων γεγονὸς, ᾧ καὶ οἱ μυρεψοὶ χρῶνται περὶ τὴν τῶν μύρων ἔκθλιψιν, ὑλιστήριον αὐτὸ καλοῦντες ἢ καὶ ὑλίστριον. καὶ ὁ τριπτὴρ δὲ κατασκεύασμά τι ἐστὶν, ἐν ᾧ τὰς σταφυλὰς ἀποθλίβουσι. λέγει οὖν, σταφυλὴν δίδου πιεσθεῖσαν.

V. 495. Ἐὰν δέ τις, Φησὶ, ξηρᾷ συνεχόμενος δίψῃ, καὶ προσπεσὼν ἐπί τινα ποταμὸν ἢ λίμνην πίνῃ ταυρηδόν· τῇ δὲ βίᾳ τοῦ ἑλκυσμοῦ προσπέσῃ βδέλλα καὶ τὰ ἑξῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τῆς βδέλλας γίγνεται ὁ οἶστρος. V. 497. Θρῖα δὲ κυρίως

κυρίως μὲν τὰ τῆς συκῆς φύλλα, νῦν δὲ τῶν μύλων φησὶ, τουτέστι τῶν βρύων. V. 498. Τοῦ μέν τε (λείπει τὸ πίνοντος om. G.) τούτου, φησὶ, ῥοιζηδὰ πίνοντος ἡ φιλαίματος βδέλλα προσπελάζουσα ἐπὶ τὰ χείλη αὐτοῦ (ταύτης G.) τῆς βρώμης ἕνεκα τῇ ῥύμῃ τοῦ ποτοῦ, ἤτοι τῇ φορᾷ καὶ τῇ ὁρμῇ προὔτυψε παρὰ τῇ λαπάρᾳ αὐτοῦ ἱμείρουσα καὶ τοῦ φόνου (Ἄλλως om. G.) Ῥύμη ἅλις. βούλεται εἰπεῖν, ὅτι φερομένη τῇ τοῦ ὕδατος ὁρμῇ ὅπου (αὐτὴν τὰ πρῶτα add. G.) ὁ ῥοῦς αὐτὴν ἐλάσει (προσπελάσῃ G.) καταποθεῖσαν, ἀθρόως προσφύεται ἀμέλγουσα τὸ αἷμα. V. 501. Ἢ ὅτε ὑπὸ τῆς ζοφώδους νυκτὸς κεκαλυμμένος τὰς αὐγὰς, ἤγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰ χείλη αὐτοῦ πρὸς τὰ χείλη τῆς ὑδρίας πιέσας καὶ κατακλίνας ἑαυτὸν ἀφραδέως τὸν ποτὸν σχῇ. V. 505. Τὰς μέν. μετέβη ἀπὸ τοῦ ἑνικοῦ εἰς τὸ πληθυντικόν, ταύτας δὲ τὰς βδέλλας, φησὶν, ὅπου ἂν ὁ ῥοῦς ὤσῃ καὶ τὰ ἑξῆς. ἀμελγόμεναι δὲ ἀντὶ τοῦ πιεζόμεναι ἤτοι πιέζουσαι. V. 507. Πύλαισιν. τουτέστι τοῦ πνεύμονος ταῖς πύλαις, ἢ τῇ ἀρχῇ τοῦ λαιμοῦ, ἤτοι τῷ φάρυγγι, ἢ τοῦ ἥπατος ἢ τοῦ στομάχου. V. 509. Ἀντὶ τοῦ ὅτε τῷ στόματι τῆς κοιλίας ἐπίκειται λαμβάνουσα τὴν προσφάτως ἐσθιομένην (ἐπενεχθεῖσαν G.) τροφήν· τὸ δὲ ἐπενήνοθεν ἀντὶ τοῦ ἐπίκειται. πάλιν δὲ ἀνέδραμεν ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἐπὶ τὸ ἑνικόν. V. 510. Ἤτοι ἣν ἄρτι ἔφαγε, διεμερίσθη, καὶ ἐπεβοσκήθη. V. 511. Τῷ σύ. ἤτοι τῷ καταπίνοντι τὴν βδέλλαν νείμειας ὅ ἐστι δοίης συνηρμοσμένην (συνημμένην G.) τῷ ὄξει ψυχρὰν πόσιν. V. 512. Χιονόεσσαν γὰρ, τουτέστιν ὑπὸ χιόνος παγεῖσαν. καὶ τὸ νέον βορέῃσι παγέντος ἀντὶ τοῦ νεωστὶ βορείαις πνοαῖς παγέντος τοῦ κρυστάλλου. V. 514. Γυρώσαιο, ἀντὶ τοῦ σκάψειας, ὀρύξειας. τὸν ὑφάλμυρον βῶλον τῆς γῆς. λέγει δὲ τὸ ἅλας, ἢ τὸν ὀρυκτὸν ἅλα. ἐν ἁλμυροῖς γὰρ τόποις οὐ γίγνεται ἡ βδέλλα. διόπερ ποιεῖ τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ πρὸς ἀντιπάθειαν αὐτῆς. ἅλμην δὲ κελεύει πιεῖν καππαδοκικοῦ ἁλός. V. 515. Ναιομένην δὲ, ἤτοι πατουμένην, ὁδευομένην, ἠροτριωμένην. τὸ θαλερὴν δὲ γράφεται καὶ θολερήν, διότι ὠφέλιμος ἐστιν.

 V. 516.

v. 516. Ἡ αὐτὴ, φησὶ, τὴν θάλασσαν, τουτέστι τὸ θαλάσσιον ὕδωρ διδόναι πιεῖν, ποτὲ μὲν ἡλίῳ θερμαίνοντα, ποτὲ δὲ πυρί. βάπτε γὰρ ἀντὶ τοῦ ἄντλει, γέμιζε. v. 517. Καὶ ἠελίοις ὀπωρινοῖς, τουτέστι ταῖς ἡμέραις. Τότ' ἠνεκὲς, ἀντὶ τοῦ ἐπιπολὺ τῷ πυρὶ θάλψας. v. 518. Ἁλαπηκτὸν, τὸν ὀρυκτὸν, τὸν ἐμμέταλλον. καὶ ἐμπίσας ἀντὶ τοῦ ἐμμίξας τὴν ἄχνην. λέγει γὰρ τὸν ἀφρὸν, ὅντινα ὁ ἁλοπηγὸς ἀνὴρ συνάγει. καὶ τὸ νειόθ' ὑφισταμένην, ἀντὶ τοῦ κάτωθεν ἐκ βάθους συνισταμένην τοῦ κράματος τῶν ἁλῶν, ἐπὰν οὗτοι μίξιν λάβωσιν. Ἰστέον ὅτι οἱ ἁλοπηγοὶ μιγνύουσι τοῖς θαλασσίοις ὕδασι γλυκέα ὕδατα, καὶ συνταράσσουσιν ἀμφότερα, ὥσπερ ἀποπλύναντες τὰ θαλάσσια ὕδατα τοῦ βρώμου τοῖς γλυκέσιν. ἐν γοῦν τῷ ταράσσεσθαι ἀφρὸς τις ἀναδίδοται, ὅντινα λέγουσιν ἄχνην ἁλός.

v. 521. Καὶ γὰρ ζύμωμα εἶπε τὸν μύκητα, ἐπειδὴ ζύμωμα (ζυμῷ?) ἔοικε τῆς γῆς, τουτέστι πηλῷ. ὅμοιος γάρ ἐστι βώλῳ γῆς. Ἄλλως. ζύμωμα κακὸν τοὺς μύκητάς φησιν, ἐπειδὴ ἐκ τῆς γῆς γεννῶνται. οὗτοι δὲ ὁτὲ μὲν ἐν τοῖς στέρνοις ἀνοιδοῦσιν, ὁτὲ δὲ καὶ περὶ τὸν λαιμὸν ἀνίσταται ἡ ἀπ' αὐτῶν κάκωσις. τότε δὲ ἐνεργοῦσιν οἱ μύκητες, ὅταν φυῶσιν ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐφώλευσεν ἔχιδνα. ζύμωμα δὲ αὐτοὺς ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ ἀναζυμοῦνται ἔσωθεν μὴ πατούμενοι, ἢ ὅτι ὥσπερ ζύμωμά εἰσι τῆς γῆς. v. 522. Ἄγχον. οἱ μέν φασι πόαν τινὰ εἶναι πλησίον τοῦ φωλεοῦ τῆς ἐχίδνης φυομένην καὶ τὸ ἆσθμα αὐτῆς ἀνιμωμένην αὐτὴν, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ ὄφεως. τὸ δὲ πολλάκι μὲν στέρνοισιν ἀνοιδέον, καθὸ βρωθέντες οἱ μύκητες ἀνοιδοῦσιν ἐν γαστρί. καὶ τὸ εὖτ' ἐπὶ φωλεύοντα, ἀντὶ τοῦ ὅτε τραφῇ περὶ τὸν φωλεύοντα βαθὺν ὁλκὸν τῆς ἐχίδνης. ἤτοι περιφραστικῶς, περὶ τὸν βαθὺν φωλεὸν τῆς ἐχίδνης. v. 524. Ἤγουν τὸν ἰὸν αὐτῆς ἀποπνέον τῶν στομίων τῆς ἐχίδνης. γράφεται δὲ καὶ ἀνίκμαζον, τουτέστιν ἀνιμώμενον, καὶ ἀναπίνον τὸν ἰὸν καὶ τὸ ἀποφώλιον, ὅ ἐστι χαλεπὸν ἆσθμα, τουτέστι τὴν χαλεπὴν πνοὴν τῆς ἐχίδνης τῶν στομίων. v. 525. (Κεῖνο ποτὸν καὶ ζύμωμα add. G.) τοὺς μύκητας (δὲ om. G.) ἀδιαφόρως ζύμωμα καλοῦσι. v. 526. Παμπήδην, ἀντὶ τοῦ πανταχοῦ, οἱ πλεῖστοι.

ςῖοι. ἢ καθολικῶς μύκητας ὕλκους καλοῦσιν, οἱονεὶ ἀμανίτας. Οὔνομα κέκριται ἄλλο. πολυώνυμον γάρ ἐστι τὸ ζύμωμα. ὃ γὰρ καλεῖται ζύμωμα, μύκης, ἀμανίτης, βῶλος. (βωλίτης?) v. 527. Δίδου, φησὶ, τὸν καυλὸν, ἤτοι τὴν κεφαλὴν τῆς κράμβης, τουτέστι τὸν ἀσπάραγον· ἐπειδὴ ῥαφάνας τὴν κράμβην φησίν. εὔχρηστον γὰρ πρὸς ἀντιπάθειαν. v. 528. Ῥυτῆς δὲ ἤτοι πηγάνου χλωρὸν, θάλλοντα καὶ χλοάζοντα ῥάβδον, ὅ ἐστι κλάδον κόψας. γράφεται καὶ ῥάδικα, οἷον κλῶνα. v. 529. Χαλκοῖο δὲ ἤτοι παλαιᾶς χαλκάνθου. προστάσσει γὰρ χαλκοῦ ἄνθος πιεῖν. v. 530. Κλῃματίδος, φησὶ, θρύψον σποδὸν ἐν τῷ ὄξει, τουτέστιν ἔμβαλλε σποδὸν κλήματος ἐν ὄξει. πυρῖτις δὲ βοτάνη, πύρεθρον καλουμένη. καὶ βάμματι, ὄξει. v. 532. Ἤγουν καὶ τὸ τοῦ καρδάμου φύλλον τὸ ἐν ταῖς πρασιαῖς αὐξανόμενον. καὶ μῆδον δὲ τὸ μηδικὸν καλούμενον. ἔστι δὲ εἶδος φυτοῦ. (γράφεται καὶ μῆλον. ἔστι δὲ τὸ μηδικὸν μῆλον, ὅ ἐστι τὸ νεράντζιον. om. G.) v. 533. Καὶ ἐμπριόεντα σίνηπι, τὸ τραχὺ ὂν τῇ γεύσει, ἢ παρόσον οἱ κλάδοι τοῦ σινήπεως τραχύτητα ἔχουσιν. v. 534. Οἰνηρὴν δὲ ἀντὶ τοῦ οἴνου τρύγα καὶ ὀπτὴν ἐν ὄξει τρίψας δίδου πιεῖν. v. 535. Ἢ καὶ στρουθοῖο πάτον. ἀφόδευμα ὀπτὸν ὄρνιθος κατοικάδος. παραλέλοιπε δὲ τὸ, μετὰ τίνος δεῖ πίνειν αὐτὸ, εἰ μὴ καθάπερ τὰ προειρημένα μετὰ ὄξους. v. 536. Βαρεῖαν χεῖρα τὴν δεξιὰν λέγει. ταύτην, φησὶ, καθεὶς ἐπὶ τὸ ἐμέσαι ὡς ἐπιτηδειοτέραν μὲν καὶ κρατικωτέραν. ταύτην οὖν εἰς τὸν φάρυγγα καθιεὶς κατάσχοις τὴν ὅλην κάκωσιν.

v. 537. Λιποῤῥίνοιο. καὶ γὰρ ἡ σαλαμάνδρα ζῶόν ἐστι τετράπουν, μικρὸν, ὡς ἡ σαῦρα, τῷ χερσαίῳ κροκοδείλῳ ὅμοιος, ψυχρὸν δὲ τῇ φύσει. διὸ καὶ τὸ πῦρ σβεννύει· οὔτε δέρμα ἔχει οὔτε λεπίδα. ὅθεν καὶ λιπόῤῥινον αὐτὴν ἔφη· ῥινὸς γὰρ τὸ δέρμα. ἢ διότι λίπος ἀφίησιν ἀπὸ τοῦ δέρματος. γλίσχρος γάρ ἐστι, καὶ λιπώδης, καὶ ἀπὸ τοῦ σώματος ὑγρασίαν ῥεῖν εἴωθεν, ἥτις τὸ πῦρ σβεννύει. Ἄλλως. Ἡ σαλαμάνδρα εἶδος ἀσκαλαβώτου. Ἀνδρέας δὲ φησὶ κἂν τῷ αἵματι αὐτῆς ἢ χεῖρα ἢ ἐσθῆτα χρίσῃς, ἀβλαβὴς ἔσται ἐκ πυρός. Δυσάλυκτον δὲ ἀντὶ

τοῦ δύσφευκτον. τὸ δὲ γλώσσης βάθος περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ἡ γλῶσσα ἐπρήσθη. τῶν πινόντων γὰρ, φησὶν, ἡ γλῶσσα παχύνεται. Τετράποδες. οὗτοι δὲ σφαλλόμενοι τετραποδιστὶ σύρονται καθάπερ βρέφη. αἱ γὰρ διάνοιαι αὐτῶν ἀμαυροῦνται καὶ ἀφανίζονται. v. 544. Ἀντὶ τοῦ ἐπιτρέχει τῇ σαρκὶ πελιδνότης, ἐξ ἧς ὑγρασία. καὶ ἐπιπορθμευομένης τῆς κακίας ἤτοι σκεδαννυμένης ἢ σκεδαζούσης καὶ τὰ ἑξῆς. βοήθειαν δὲ διδοὺς ῥητίνην πευκίνην ἀναμίσγων (ταύτην C. omittit) τῷ μέλιτι. Σμώδιγγες, αὗται κατὰ σύντηξιν τῆς σαρκὸς στάζουσιν. ἐὰν δὲ στίζουσι γράφηται, καθάπερ οἱ στιζόμενοι. γράφεται γὰρ στίζουσαι, ἵν' ᾖ σημαῖνον τὸ ποικίλως πελιδνοῦσθαι, καθάπερ τοὺς στιζομένους. Κεδαιομένης δὲ ἀντὶ τοῦ μεριζομένης πανταχοῦ τῷ σώματι. v. 547. Τενθρήνης. τενθρήνην εἶπε τὴν τενδρηδόνα. ζῶον δέ ἐστι μελιτοποιὸν, ὃ ὑπ' ἐνίων λέγεται βέμβιξ. (βόμβιξ G.) ἔστι δὲ ἐμφερὲς μελίσσῃ. Ἄλλως. Τενθρήνη εἶδος μελίσσης, ἢ τόπος ὅπου αἱ μέλισσαι διατρίβουσιν, ὡς εἶναι τὸ μελίσσειον. δύναται δὲ κατὰ συγκοπὴν τενθρηδόνος ἀντὶ τοῦ Θεσσαλικοῦ. Ὅμηρος· Πρόθοος Τενθρηδόνος υἱός. ἐπεὶ καὶ ἡ τενθρηδὼν, ὅ ἐστι μελίσσης εἶδος, ποιεῖ ἔργα. παρακελεύεται οὖν ἐκ τούτων τὸ μέλι λαμβάνειν. v. 548. Ἡ τῆς χαμαιπίτυος τοῦ βλαστοῦ μετὰ κώνιον. εἰσὶν οὖν κῶνοι πίτυος οἱ στρόβιλοι· συνεψήσας οὖν, φησὶ, τούτους τοῖς φύλλοις τῆς χαμαιπίτυος δίδου πιεῖν. Ἠὲ χαμαιπίτυος. τῆς πίτυος τὰ φύλλα καὶ τοὺς κώνους ἀφεψήσαντα κελεύει τὸν χυλὸν διδόναι πιεῖν. ὁμωνύμως δὲ λέγεται ὁ καρπὸς καὶ ὁ στρόβιλος καὶ ὁ κῶνος. ἢ τῆς χαμαιπίτυος φησὶ τῆς βλαστήμονος ἀναμεμιγμένως καθεψήσας τὰ φύλλα καὶ τοὺς κώνους ὅσους ἐθρέψατο ἡ πεύκη, τουτέστιν ὅλα ὁμοῦ σύμμικτα ἑψήσας. v. 550. Ἄλλοτε δὲ σπέραδος. κνίδης σπέρμα ξηρὸν, ἢ αὐτὴν ξηρὰν κελεύει κόψαι, καὶ ὀρόβου ξηροῖς ἀλεύροις ἐν ἐλαίῳ μίξαντα διδόναι φαγεῖν εἰς κόρον. (κνίδης σπέρμα καὶ ὀρόβου ἄλευρον κελεύει κόψαντα διδόναι πιεῖν, μετὰ τινὸς δὲ, οὐκ εἴρηκε Scholia G. vetustiora: nova, ut edita). Μυλοεργέι ἀντὶ τοῦ τῷ ὑπὸ μύλης (μύλου editus) κατεργασθέντι ἀλεύρῳ τοῦ ὀρόβου ξηραίνειν καὶ φρύγειν

καὶ

καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐψαλέην ἤτοι ἐψημένην, ξηρανθεῖσαν ὑπὸ ἡλίου, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν κνίδην ἑψῶν πότιζε μίσγων ἀλεύρῳ ὀρόβου ἢ καὶ κριθίνῳ ἀλεύρῳ μετὰ ἐλαίου. v. 555. Χαλβανοέσσα. καὶ ἡ ῥητίνη καὶ μέλι καὶ ῥίζα χαλβάνης καὶ ὠὰ χελώνης διδόναι κελεύει ἑψηθέντα ἐπ᾽ ἀνθράκων. v. 556. Ἀλθαίνει καὶ γέντα. ἐν ἄλλῳ οὕτως· Ἀλθαίνει τότ᾽ ἔνερθε πυρὸς ζαφλεγοῖο κεραίης. τὸ γὰρ ἔνερθε πυρὸς ζαφλεγοῖο κεραίης τὸ ἄγαν σφοδρῶς ἐν τῇ σποδιᾷ τοῦ κέρατος ἑψηθῆναι ταῦτα δηλοῖ. κεραία γὰρ λέγεται τὸ ἄκρον καὶ ἔσχατον. ἡ χαλβάνη δὲ ὀπός ἐστιν ἐκ τῆς ῥίζης τῶν πανάκων πεπηγμένος. v. 557. Ἁλίοιο· θαλασσίου ἢ ἐνύδρου. Ταχινῇσι. γράφεται· ἥτ᾽ ἀκρῇσι διαπλώει. πτερύγεσσι δὲ ἀντὶ τοῦ ποσί. τούτοις γὰρ ἐπινήχεται. Οὐρείης. ἢ χερσαίης χελώνης ἢ ὀρεινῆς. Αὐδήεσσαν δὲ διὰ τὴν λύραν, ἣν ἐποίησε τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὰ τῶν βοῶν. μισθωτὸς γὰρ ὢν Ἀδμήτου ὁ Ἀπόλλων ἔβοσκεν αὐτοῦ τοὺς βόας, οὓς ἔκλεψεν ὁ Ἑρμῆς, καὶ φωραθεὶς ἔδωκεν αὐτῷ ἀντίλυτρον τὴν κιθάραν τὴν ἐκ τῆς χελώνης αὐτῷ κατεσκευασμένην, τὴν λεγομένην χέλυν, ὅθεν καὶ λύρα ἐκλήθη, οἱονεὶ λύτρα τις οὖσα ὑπὲρ τῶν βοῶν. v. 559. Κυτισηνόμου. χελώνης εἴδη δύο, ὄρειον καὶ θαλάσσιον. ὧν αἱ ὀρειναὶ χελῶναι ὑπ᾽ ἀνέμων πληροῦνται, ὥσπερ αἱ ὄρτυγες. ἢ τῆς ἐν κυτίσῳ διατριβούσης. κύτινοι δὲ ἐξανθήσεις τῶν ῥοῶν. v. 561. Κέλειον· ἀντὶ τοῦ, ὄστρακον ποικίλον. καὶ ἀγκῶνας δύο ἤτοι κανόνας, ὅθεν δέδενται αἱ νευραί. καὶ πέζαις, τοῖς ὤμοις φησὶ τοῦ ὀστράκου αὐτῆς δύο παρέθηκε πήγματα, ἅ φησιν ἀγκῶνας. v. 563. Γερύνων δὲ βατράχων καὶ κωφοὺς τοὺς ἀναυδεῖς, διὰ τὸ βοᾷν ἀεὶ τῇ φωνῇ τραχυτέρᾳ. Δαμάσοιο. ἑψήσειας. Τοκῆας. τῶν γερύνων φησί, τουτέστι τῶν μικρῶν βατράχων τοὺς ἀναυδεῖς πρώων, ἢ ῥίζας ἢ ῥύγγου, ὅ ἐστιν εἶδος βοτάνης, προσπάσσων ἀμμωνιακὸν καὶ χορτάσας, ὑγιάσεις τὸν κάμνοντα. Ἄλλως. Χύτρῳ σκαμμώνιον. τούτοις εἰ κορέσοις τὸν ἄνθρωπον, καὶ θανάτου πλησίον ἐλθόντα σώσεις. v. 567. Φρύνοιο. περὶ φρύνου διαλέγεται, ὅς ἐστι βατράχου εἶδος. εἰς δὲ τὸν τέλειον λόγον προσληπτέον τὸ τίς. ἔνιοι δὲ ἀγνοοῦντες γράφουσι μετὰ

 τοῦ

τοῦ ἐν δύσφημον ποιοῦντες τὸν λόγον. Δύο οὖν γένη εἰσὶ βατράχων, χειμερινοί τε καὶ θερινοί· ὧν οἱ μὲν θερινοὶ κράκται εἰσὶ καὶ ἀβλαβέστεροι· οἱ δὲ χειμερινοὶ ἄφωνοι καὶ θανάσιμοι. ἢ οὕτω. Φρύνου ἀντὶ τοῦ φωνητικοῦ· εἰσὶ γὰρ καὶ κωφοὶ, καὶ ἄφωνοι. ὧν πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἶπε φρύνου τουτέστι φωνητικοῦ. (οἱονεὶ φώνοιο G.) ἔστι δὲ καὶ ἐμφερὴς βατράχῳ, ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς μείζονας ἔχει. ταῖς ῥίζαις δὲ τῶν καλάμων ἢ τῶν θάμνων προσκάθηται ὁ φρῦνος. Θερειομένου δὲ τουτέστιν ἐν θέρει κατεσκευασμένου εἰς δηλητήριον. τὴν ἐπιφάνειαν γὰρ τοῦ δέρματος κεντοῦντες ποιοῦσι τραυματίαν, εἶτα τὸν ἰχῶρα τούτου λαβόντες μίσγουσι βρώσει ἢ πόσει, καὶ οὕτω διδόντες ἀναιροῦσιν. ὁμογενῆ δὲ τὰ ζῶά εἰσιν· ὁ δὲ κωφὸς βάτραχός ἐστι, ἀλλ' οὐ φρῦνος. v. 568. Κωφοῖο λαχειδέος. τοῦ ἀφώνου καὶ δασέος. προσφύεται δὲ, οὐ προσκάθηται· καὶ μορόεις, ὁ κακοποιὸς, ἤγουν ὁ μόρον ἄγων. καὶ λιχμώμενος ἔρσην, ἀντὶ τοῦ ζητῶν ἢ λείχων τὴν δρόσον.

v. 570. (Καὶ θερόεις, ἐξ οὗ τῷ θέρει κατασκευάζεται δηλητήριον. Λαχειδέος, δασέος, ὡς οἱ πρὶν ἐξηγησάμενοί φασιν, ἢ ὡς οἴεται ὁ Τζέτζης πρασίζοντος, λαχανοειδέος· καὶ ἐν συγκοπῇ λαχειδέος. Ἄλλως· λαχειδέος τοῦ δασέος ἢ μικροῦ. (Cod. μακροῦ) ἐὰν ἐλαχειδέος G.) Τῶν ἤτοι θερόεις. (ἀνέστρεψαν ἐπὶ τὸν φρῦνον·) θερόεις γὰρ οὗτος· ἐπεὶ τῇ θερείᾳ τὸ ἀπ' αὐτοῦ φάρμακον συντίθεται, ὃ δυναμικώτερόν ἐστιν. (Ἢ ἔτι καὶ κωφοῖο. μεταβέβηκεν ἀπὸ τοῦ φρύνου ἐπὶ τὸν βάτραχον· ἐπεὶ ὁμογενῆ τὰ ζῶά εἰσιν. ὁ γὰρ κωφὸς βάτραχός ἐστιν, ἀλλ' οὐ φρῦνος. δύο δὲ γένη τῶν βατράχων. καὶ ὁ μὲν φθεγγόμενος ἀβλαβὴς, ὁ δὲ κωφὸς θανάσιμος. Horum postrema verba Editus supra habet.) Ἄγει δὲ χλόον, δηλονότι τῷ φαρμακευομένῳ. Θάψου. ὅτι οἱ φαρμακευθέντες ὠχροὶ γίνονται. ὅτι δὲ οὐ πᾶς βάτραχος ἐπιτήδειος, ἀλλ' ὁ ἐν θερμοτέροις διατρίβων τόποις καὶ Ἀπολλόδωρός φησι. τὴν αὐτὴν δὲ πόσιν ἀπὸ οἴνου δοτέον. ἡ δὲ θάψος ἐστὶν εἶδος βοτάνης χλωρᾶς, ἣ προσεικάζει τὴν χροιὰν τοῦ κάμνοντος. τὸ δὲ ἆσθμα αὐτοῦ ἀθρόον συνάγεται, καὶ ἡ ἀναπνοὴ δυσώδης ἐστί. v. 575.

Καὶ

Καί τε σὺπλὴν. καὶ ὁ τῆς λιμναίης καὶ πολυλάλου φρύνης, τῆς βοώσης κατ' ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, τὸ κακὸν βάρος τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου φαρμάκου, τοῦτο γὰρ λείπει, ἤρεισαν, ἐβοήθησα τῷ κάμνοντι βρωθεὶς ὀπός. v. 577. Εἶαρ. τὸ θυμηρέστατον, τὸ τῇ ψυχῇ ἡρμοσμένον. v. 578. Αὐτὰρ ὅγ' ἄφθογγος. οὗτος δὲ κέρβερος καλεῖται, ἄφθογγος ὤν. ἐνταῦθα γὰρ περὶ τοῦ ἀλάλου (ἀφώνου G.) φρύνου διαλαμβάνει, ἐπειδὴ ἄνω περὶ τοῦ εὐλάλου εἶπεν. v. 580. Τουτέστιν ἀγόνους κατασκευάζει τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, διὰ τὸ ἐπιπολὺ ἐξυγραίνεσθαι τὸ σπέρμα, ὥστε ἐκ τοῦ αὐτομάτου ῥεῖν. ἀγένους. φησὶ τοὺς πίνοντας γίνεσθαι, διὰ τὸ διαλύεσθαι τὸ σῶμα καὶ ῥοώδεις γίνεσθαι. Χολόεν στόμα. χολαῖς ὑγραίνει τὸ στόμα, τουτέστι χολῆς ἀποπληροῖ. v. 581. Καρδιόωντα. ἤτοι τὴν καρδίαν ἀλγοῦντα. καὶ κατικμάζων, ἀντὶ τοῦ καταστάζειν ποιῶν (ἄνευ γονῆς omittit G.) Σκεδάων γυίοισι. ἀντὶ τοῦ σκορπίζων τὸν σπόρον τοῖς μέλεσιν ἀποτελεῖ ἀγόνους τοὺς φαρμακευθέντας, κἂν τε ἀνὴρ ᾖ, κἂν τε γυνή. v. 584. Ἀφυσγετὸν δὲ ἀντὶ τοῦ πολὺ, δαψιλὲς, ἀφύσιμον, καὶ ἀρύσιμον. v. 586. Ἠὲ πίθου. δεῖ δὲ αὐτὸν, φησὶν, ἐν πίθῳ διθύρῳ ἐνθέντι ξηροπυρίαν λαμβάνειν, ὥσπερ οἱ ὑδρωπικοί. Ἐναλθῆ ἤγουν τὸν θεραπείας ἐπιδεόμενον. γράφεται καὶ ἀναλθῆ. v. 587. Θερμάσαιο. ἀντὶ τοῦ θέρμανον. Νήχυτον ἱδρῷ· τουτέστιν ἵνα ἱδρώσῃ τὸν νήχυτον, οἱονεὶ τὸν πολύχυτον, τὸν πολὺν ἱδρῶτα. Αὐξηρῶν. ἤτοι τῶν μεγάλων. γράφεται καὶ οὕτως. Ἢ ξηρῶν, τῶν αὐχμηρῶν. Πραξαγόρας δὲ φησὶ τὰ χλωρὸν τῶν καλάμων ἐσθιόμενον ὠφέλιμον ὑπάρχειν τοῖς ὑπὸ φρύνων πεφαρμακευμένοις. v. 589. Οἴνῳ ἐπεγκεράσαιο. τῷ οἴνῳ, φησὶν, ἐν ᾧ τὰ ἀποβρέγματα τῶν ῥιζῶν τῶν καλάμων εἰσὶν, ἢ τοῦ κυπείρου. v. 592. Τρίβοιο πανάπαστον. ἀνατρίψαι (ἀνάτριψε G.) αὐτὸν νῆστιν. Ὑποτάτροφε. ἐκεῖ (οἰκεῖ G.) ἐν ταῖς τῶν καλάμων ῥίζαις, ᾗ ἐτράφη ὑπὸ λίμνην. Οἰκαίη. ἤγουν ἑκάστη οἰκειουμένη αὐτοῖς. Ἑρπετὰ νήχει. τοὺς μικροὺς βατράχους λέγει. βατράχων δὲ εἴδη δύο, τὸ μὲν κρακτικὸν, τὸ δὲ ἄφωνον· ἀμφότερα δὲ θανάσιμα. ἡ δὲ φαρμα-

καὶ ἡ διὰ τῶν βατράχων γιγνομένη, ἐσ]ὶ τοιαύτη. Λαμβάνουσι καὶ καταιεντοῦσιν ὅλον τὸ σῶμα, Φυλασσόμενοι κατὰ βάθος ποιεῖσθαι τὰ κεντήματα, αὐτὴν δὲ μόνην παίοντες τὴν ἐπιΦάνειαν τῆς σαρκὸς, καὶ εἰς ἀπίσσωτον σ]άμνίον βαλόντες μικρὸν ὕδωρ ἐπιῤῥαίνουσι, καὶ τὸ ἀποῤῥέον τούτου συμμίσγουσι βρωτῷ ἢ ποτῷ, καὶ οὕτως ἀναιροῦσι. Νήχει. ἀντὶ τοῦ περιπατεῖ. δύο δὲ εἴδη κυπείρου ; ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν. Φιλόζωον δὲ αὐτό Φησι, διὰ τὸ τὴν ῥίζαν ἔχειν σ]ερεωτάτην. v. 592. Τρίβοις. περιπάτοις ἀναγκάζει αὐτὸν χρῆσθαι μακροῖς, μήτε βρωτὸν μήτε ποτὸν προσΦέροντα, ξηραίνοντα δὲ τὸ σῶμα, ἵνα κατισχνωθῇ. καὶ καταϊρύσαιο δὲ γυῖα, ἀντὶ τοῦ κατίσχνωσον αὐτοῦ τὰ μέλη. v. 594. Καὶ τῆς λιθαργύρου τὸ πόμα θανάσιμόν ἐσ]ι, μάλισ]α δὲ οἱ περὶ Ἀπολλόδωρον αὐτὸ Φασὶ δίδοσθαι μετὰ Φακοῦ ἢ πισσίου ἢ πλακοῦντος. διὰ τοῦτο γὰρ λανθάνει ὁμοχροῦν· Φησὶ δὲ τοῖς ἐνεγκαμένοις παρέπεσθαι βάρος κατὰ τῆς κοιλίας, μετὰ δὲ τὴν μέσην αὐτὴν πνεύματα βορβορίζοντα ἀνειλεῖσθαι, τὰ δὲ μέλη πίμπρασθαι, τὴν δὲ χροίαν ἐοικέναι μολίβδῳ. v. 596. Πνεύματ' ἀνειλίσσοντα, ἤγουν ἐμπνευματοῖ παραπλησίως σ]ρόΦῳ ἢ λύγγῳ (εἰλίγγῳ?). Εἰλίγγοιο δυσαλθέος, τῆς κοιλιοσ]ροΦίας Φησίν. v. 599. Οὐ μὴν τῶν οὔρων. γράΦεται καὶ, οὐ μὲν τῶν γ' οὔρων, ἀντὶ τοῦ τῷ κακωθέντι ὑπὸ τοῦ λιθαργύρου (καὶ οὕτω καὶ omitt. G.) ἡ τῶν οὔρων ῥύσις κατέχεται, τὰ δὲ μόρια πίμπραται. καὶ τὸ εἰδήνατο χροιὴν ἀντὶ τοῦ ὡμοιώθη. v. 601. Δύο ὀβολοὺς σμύρνης. Ἄλλοτε οὔρειον, ὅ ἐσ]ιν ὀρεινὴν ὑπέρεικον, ἄλλοτε ὁρμίνιον. ἔσ]ι δὲ εἶδος βοτάνης. ἄλλοτε ὑσσώπου κλάδους. Κράδην τὴν ἀγρίαν συκῆν. Σπεραδός τε σελίνου· τοῦ ὀρεοσελίνου καλουμένου. Φυτὸν γὰρ τοιοῦτόν ἐσ]ι διουρητικόν. Ἴσθμιον. ἡ ἱσ]ορία εὔγνωσ]ός ἐσ]ι πᾶσι τοῦ ἀγῶνος τοῦ Μελικέρτου. ΣισυΦίδαι δὲ οἱ Κορίνθιοι· ἄγεται δὲ τῷ Μελικέρτῃ ὁ Ἰσθμιακὸς ἀγὼν, ἐν ᾧ ὁ σ]έΦανος ἦν πρότερον τοῖς νικῶσιν ἀπὸ σελίνου, ὕσ]ερον δὲ ἀπὸ πίτυος· γίγνεται δὲ Φησὶν, ἐπὶ Σίνιδι τὸν Θησέα διαθεῖναι· ὁ δὲ Ποσειδῶνι τῷ πατρῴῳ θεῷ τελεῖσθαι· οἱ πλεῖσ]οι δέ Φασι τελεῖσθαι τῷ Μελικέρτῃ. v. 607. Ῥυσίμα. ἐρύσι-

χρήσιμον ἐστὶν εἶδος βοτάνης, ἰδίως δὲ αὐτὸ εἴρηκε χωρὶς τοῦ ε, ὅ τινες πήγανόν φασιν. Ἐνομήρεα δὲ ἀντὶ τοῦ ἀμαῦρμίξας. v. 609. Κύπρου. οἱ μὲν εἶδος φυτοῦ τὴν κύπρον φασίν, οἱ δὲ τὰ ἀπὸ τῆς Κύπρου νήσου βλαστήματα. καὶ τῆς Κύπρου φησὶ τὰ νεοανθῆ βλαστεῖα, καὶ τοὺς τῆς σίδης ἤτοι τῆς ῥοιᾶς. v. 610. Κυτίνοιο. τὸν ἀθήμονα καρπὸν μετὰ οἴνου τρίψας πάρασχε αὐτῷ πιεῖν. κύτινόν φασι τὸ ἄνθος τῆς ῥοιᾶς ὅπερ αὐξηθὲν ῥοιὰ γίγνεται.

v. 611. Ἡ σμῖλος φυτόν ἐστιν ἐλάτῃ ὅμοιον, διὸ καὶ ἐλατηΐδα εἶπε. περὶ δὲ τῆς σμίλου φησὶν Ἀνδρέας περὶ Αἰτωλίαν πληθύνειν, καὶ τοὺς ἐγκοιμηθέντας αὐτῇ ἀποθνήσκειν· ὁ δὲ Θεόφραστος περὶ μὲν τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν εἴρηκεν, αὐτὸ δὲ μόνον, ὅτι τὰ λόφουρα τῶν ζώων γευσάμενα ἀποθνήσκει. λόφουρα δέ εἰσι βόες, ἡμίονοι. Καλλίμαχος δὲ, ἑρπετὰ τῶν αἰεὶ τεθρύφαται λοφιαί. Οἰταίην. τὴν οὕτω καλουμένην, ἢ τὴν ἐν Οἴτῃ φυομένην, ὄρει τῆς Αἰτωλίας. χαλιφροτέρη, ἀντὶ τοῦ ἀκρατεστέρα, πόσις οἴνου πολλὴ παραχρῆμα ἰάσατο.

v. 616. Ἤτοι καὶ ταῦτα μὲν ὁ Νίκανδρος τῇ ἰδίᾳ κατέθετο βίβλῳ τὰ ἐπίπονα καὶ φαρμακώδη ἑκάστῳ ἀνδρὶ τὰ ἐκ τοῦ μύκητος. λείπει δὲ τὸ γιγνόμενα, ἢ τὰ μύκητος, ὅ ἐστι τὰ δηλητήρια. Ἄλλως. παρ' ἀνέρι· ἡ παρὰ πρὸς τὸ κατέθετο, ἵν' ᾖ, παρακατέθετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐν τῇ ἰδίᾳ βίβλῳ, μοχθήεντα, ἀντὶ τοῦ ἐπίπονα. ἢ οὕτω. τῷ ἐπὶ φαρμάκῳ μύκητι κακοπαθοῦντι ἀνθρώπῳ. ταῦτα γὰρ βοηθήματα ἐν τῇ ἰδίᾳ βίβλῳ κατέθετο. v. 618. Πρὸς δέ τι σοι. πρὸς δὲ τούτοις, φησὶ, βοηθεῖ καὶ ἧστινος τοὺς κλῶνας ἐμίσησεν ἡ Δήκτυννα. λέγει δὲ περὶ τῆς μυρσίνης· (φησὶ γὰρ, αὐτὴν ἡ Δίκτυννα μισεῖ omitt. G.) καὶ μόνη αὕτη ἡ μυρσίνη τῆς Ἰμβρασίας Ἥρας οὐχ ὑπεδέξατο τὸ στέφος, τουτέστιν οὐκ ἐγένετο στέφος τῆς Ἰμβρασίας Ἥρας, διότι κάλλους ἕνεκεν εἰς ἔριν διηγέρθησαν αἱ ἀθάνατοι θεαί, ὅτι τὴν Κύπριν ἐκόσμησεν αὕτη ἡ μυρσίνη. Ἰδαίοισιν. ἐν τοῖς τῆς Ἴδης κατὰ Τροίαν ὄρεσιν. Ἄλλως. καὶ ἡ μυρσίνη, φησὶ, βοηθεῖ, ἧς τοὺς κλῶνας ἐμίσησεν ἡ Δίκτυννα καὶ μόνη οὐκ ἐδέξατο τὸ

(οὐκ ἐγένετο στέφος G.) τῆς Ἰμβρασίας Ἥρας στέφος, ὅτι τὴν Ἀφροδίτην ἐκόσμησεν, ὅτι περὶ κάλλους αἱ ἀθάνατοι ἤρισαν θεαί. ἢ οὕτω. τὴν Ἴδην ἐκόσμησαν αἱ θεαὶ τοῖς ἄνθεσι τῶν βοτανῶν, καὶ ταῖς λόχμαις, ἔνθα διὰ κάλλους εἰς ἅμιλλαν κριθησόμεναι παρεγένοντο. Δίκτυννα δὲ καὶ ἡ Ἄρτεμις λέγεται. καὶ τὸ τέης, ἥστινος ἐμίσησε. v. 622. Ταύτης οὖν, φησί, τῆς μυρσίνης τὸ εὐανθὲς ὄφελος. ὁ γὰρ καρπὸς αὐτῆς ὠφέλιμός ἐστι τοῖς πάσχουσιν, ὅ ἐστι τὴν καρπὸν τὸν πορφυροῦν, τὸν συναύξοντα ταῖς χειμεριναῖς νυξὶν, οἱονεὶ τῷ ἔαρι. ἢ τὸν συναύξοντα ταῖς χειμεριναῖς πνοαῖς ἢ ἡμέραις· μᾶλλον γὰρ τῷ χειμῶνι ἀνθεῖν τοῦτόν φησι τὸν καρπὸν, ἀπὸ τῆς εὐύδρου νάπης λαβὼν, καὶ θαλφθέντα ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖσι λειώσας, τουτέστι, ξηρανθέντα λειώσας, καὶ τὸν χυλὸν δι' ὀθόνης ἢ κυρτίδος ἐκπιέσας δίδου κοτύλην τῷ μέτρῳ πεπληρωμένην ἐν κυάθῳ, ἢ καὶ κοτύλης πλεῖον. Εὐκλθὲς, τὸ εὐανθὲς ὄφελος. καὶ ἠελίοιο βολῇς, ἤτοι ταῖς ἀκτῖσι. καὶ σχοινίδι κύρτῃ, τῇ ἐκ σχοίνου πεποιημένῃ. Ὀνήϊον, ὠφέλιμον. καὶ ἄρκιον βοηθητικὸν καὶ ὠφελιμώτατον. Ὑμνοπόλοιο, τοῦ ἐν τοῖς ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς καὶ ποιήμασιν ἀναστρεφομένου, τουτέστι ποιητοῦ. ἐν τῷ μεμνῆσθαι τοίνυν ἡμῶν τὸν νόμον φυλάσσοις τοῦ ξενίου Διός. Μνῆστιν γὰρ ἀντὶ τοῦ μνείαν.

ΤΕΛΟΣ.

ANIMADVERSIONES
IN
NICANDRI ALEXIPHARMACA.

Scholia monent alios carmen hoc inscripsisse περὶ θανασίμων, alios ἀντιφάρμακα. Etymologicum Magnum laudavit Nicandrum εἰς τὰ ἀντιφάρμακα p. 24 r. 11. et in δερμευνάδα p. 256. 55. ubi Suidas in eodem vocabulo habet εἰς τὸ ἀντιφάρμακον. In reliquis locis Etymol. M. laudare solet τὰ ἀλεξιφάρμακα.

v. 1. Τεύχεα male Medic. Scholia: εἰ καὶ μὴ σύνεγγυς ἔχομεν τοὺς κλήρους τῶν πόλεων ἐπὶ τῆς Ἀσίας — δήμους λέγει τὰ ἀθροίσματα τῶν τε προγόνων καὶ τῶν κτισ7ῶν· σύγκληρα, σύνοικα τῶν αὐτοκλήρων. Eutecnius: εἰ καὶ μὴ τῆς αὐτῆς εἶναι πόλεως μηδ' ἔθνους, ὦ Πρωταγόρα, τοῦ αὐτοῦ διακληρώθημεν, οἴκου τε δὴ καὶ συγγενείας οὐδαμοῦ, καθάπερ ἄλλοις ἔξεσ7ι, τῶν τ' αὐτῶν ἀπολαύειν ἡμῖν. Callimachus in Del. versu 280. αἵ τε πρὸς ἠοίην αἵ θ' ἕσπερον αἵ τ' ἀνὰ μέσσην κλήρους ἐσ7ήσαντο. In Lavacro Pallad. 142. καὶ Δαναῶν κλάρον ἅπαντα σάω. In Carmine 469. Antholog. Reiskianae est οὐ μέγα τοῦτο κληρίον. Hinc πὰρ ἔγκληρον ἀρούρης et ἀμαζόνος σύγκληρον πέδον apud Lycophr. p. 138. et p. 144.

v. 2. Τύρσεσιν. Scholia: δεῖ ἀκούειν τὰς πόλεις, ἀλλ' οὐ τὰς ἐπάλξεις. τὸ δὲ τέων οὐκ ὀρθῶς κεῖται· σημαίνει γὰρ τὸ τίνων. βούλεται δὲ λέγειν ὧν. βλάσ7ας δὲ τὰ βλασ7ήματα, τὰ γένη. ubi Goett. addit: Τζέτζης τέων τῶν ὧν δωρικῶς, καλῶς ἔχει. Lorr. habet Τζέτζης φησὶ ληρεῖν τὸν σχολιογράφον περὶ τοῦ τέων. De voce τύραις vide Galeni et Ero-

Erotiani Glossaria Hippocratis, Foesii Oeconom. h. v. Suidam et Galenum T. 12. p. 376. ed. Charterii. — *τέων* pro *ὧν* est ut apud Callimachum H. in Dianam versu 224. *τάων*.

v. 3. *Ἀέργει* Paris. Scholia: *δολιχὸς, μακρὸς, πολύς.* Eutecnius: *οὐ γὰρ δὴ ἐστί τις ὀλίγη κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ τὰς πατρίδας ἡμῶν κομιδῆ διείργουσα χώρα.* Protagoram Cyzicenum hunc aliunde ignoro, nisi sit Protagorides is, cujus varios libros laudavit Athenaeus, ex cujus loco 3. p. 124. cognoscitur eum Antiochi regis aetate vixisse. Sed Antiochum illum, quis intelligendus sit, ignoramus.

v. 4. *Ῥεῖα.* Scholia: *ἀλλὰ τὸ σοὶ προσφωνεῖν τῶν ἀνολβείων ἡγοῦμαι.* Eutecnius: *οἷον εἴπερ οἴκου τέ σοι καὶ πατρίδος ἦν τῆς αὐτῆς μετεσχηκὼς, ἐγὼ περὶ τῶν βοηθημάτων ἂν φαρμασσομένων τοῖς ἀνθρώποις εἰς ἐπικουρίαν παρὰ τῆς φύσεως ἐξηύρηται, οὐδὲ ὑποχειρίους συγχωρεῖ τῷ θανάτῳ τις φνοὺς ὁπωσοῦν λανθάνειν, διεξελεύσεσθαί εἰμί σοι πάσης σαφῶς προθυμίας ἐντός.* Quae sunt partim vitiosa.

v. 5. *Ἄτε.* Scholia: *ἔδει εἰπεῖν αἵτινες, αἱ πόσιες.* respexisse igitur poetam ajunt ad vocabulum *φάρμακα*, latens in *φαρμακοέσσας.* Mox in hoc v. corrig. *ἐνιχριμφθέντα.*

v. 6. Paris. habet *πολυστρόβοια.* Scholia: *τῆς πολυταράχου, παρὰ τὸ στροβεῖν τὰς ναῦς, ὅ ἐστι ταράσσειν.* Addit Goett. liber et Lorr. *κατὰ παρένθεσιν τοῦ Τ πολυστρόφου, τῆς πολλὰς στροφὰς ἐχούσης.* Idem vocabulum Orphicis Argonauticis versu 1092. restituit Gesner.

v. 7. *Ἐνάσσεο* Riccard. Eutecnius: *οὐκοῦν οἰκεῖα μὲν γὰρ σὰ ταῦτα καὶ ἐν οἷς δίαιτα, κατὰ τὸ μεσαίτατον τῆς Ἀρκτου κείμενα τυγχάνει. ἀπέχει δ' ἐν οἷς ταῦτα οὐ πολὺ θαλάσσης, ἀλλ' ἐστι πλησίον.* Scholia: *ὀμφαλὸν δὲ καλεῖ τὸν βόρειον πόλον, ὡς μεσαίτατον, ἢ αὐτὴν τὴν ἄρκτον, διὰ τὸν παρακείμενον αὐτῇ τῶν ἄστρων χορόν. ὀμφαλόεσσαν εἴρηκε, διὰ τὸ περὶ τὸ μέσον τοῦ βορείου κεῖσθαι· ἀρκτικωτέρα γὰρ ἡ Κύζικος τῆς Κολοφῶνος. τινὲς δὲ ἐπειδὴ δοκεῖ ὁ κατὰ τὰς ἄρκτους τόπος εὐβοτώτατος, ὀμφαλόεσσαν φασιν εἰρῆσθαι τὴν*

τρο-

τροφώδη. ὀμφαλὸς γὰρ ἀπὸ τῆς ἄμπνης εἴρηται, ἥ ἐστι τροφὴ, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἡ Δημήτηρ ἀμπνία. Ἄλλοι δὲ τὴν Κρητικήν. Ὄμφαλος γὰρ τόπος ἐν Κρήτῃ. Locus Callimachi, quem addunt, est in Hymno in Jovem versu 44. Pertinet huc glossa Hesychii: ὀμφαλόεσσα ἄρκτος, διὰ τὸ μέσον τὸν βόρειον πόλον περιέχειν. τινὲς δὲ τὴν εὔστροφον χώραν· ἢ ὀμφαλοὺς ἔχουσα, ἢ στρογγύλη. Postremam interpretationem equidem probo. Ita Aeneas Gazaeus, quanquam recentior poeta, versu 1151 καὶ τροχαλὴν κρύσταλλον ἐς ἄντυγα διψάδος ἄρκτου. Polus enim est rotundum corpus. Contra Vossius ad Catullum p. 160. interpretatur Ἄρκτον de monte Cyziceno Arcto, et ὀμφαλόεσσαν de antris seu antro in medio monte, ubi magnae matris sacra celebrabantur. Scio equidem montem ἄρκτων ὄρος Cyzico imminere, et ipsam Cyzicum olim ἄρκτων νῆσον dictam fuisse, auctore Steph. Byz. et Plinio 5. c. 40. sed ὀμφαλόεσσα ita non habet aptam interpretationem. Eo enim sensu quo Vossius dici voluit, ut significetur antrum in monte Arcto excavatum, equidem dici posse vix credo; deinde ipse poeta paulo post clarissime plures thalamas Cybelae indicat in montibus Cyzico vicinis. Reliquae explicationes a Scholiis et Hesychio allatae non merentur operam refellendi.

v. 8. Λοβρίνης θαλάμαι. Paris. θάλαμοι. Scholia: τόποι ἱεροὶ ὑπόγειοι ἀνακείμενοι τῇ Ῥέᾳ ὅπου ἐκτεμνόμενοι τὰ μήδεα κατετίθεντο οἱ τῷ Ἄττει καὶ τῇ Ῥέᾳ λατρεύοντες. εἰσὶ δὲ Λόβρινα ὄρη Φρυγίας, ἢ τόπος Κυζίκου. δύο γὰρ ὄρη εἰσὶν ἐν Κυζίκῳ, Δίδυμον καὶ Λοβρίνιον. Sed recte Schol. Goett. Lobrinium montem Rheae sacrum dicunt, ubi Atten sepultum fuisse a Rhea suspicari licet, quamvis ad montem Agdisten sepultum fuisse tradat Strabo p. 660. et Pausanias p. 8. qui ex Hermesianacte res Atyos enarrat p. 430. Cf. et Plutarch. in Sertorio p. 364. T. III. ed. Bryani. Formam Ἄττης pro Ἄττις Laconibus adscribit Hesychius. Cf. Salmasii Exercit. Plinian. p. 37. Alterum montem Dindymon vulgo vocant. Vide Plinium 5. c. 40. et Scholia ad Apollonii Argon. I. 985. Eutecnius

tecnius breviter: καὶ τὰ τῆς Ῥέας ὄργια παρὰ τούτοις μένει, ὅτε τοῦ Ἄττεω γάμος καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις, ὅσα παρά σφι τελεῖται. Hesychius: Κύβελα ὄρη Φρυγίας καὶ ἄντρα καὶ θάλαμοι. ubi recte θαλάμαι emendat Hemsterh. ad Lucian. p. 90. Plinius tamen 8. f. 71. de Api: delubra ei gemina, quae vocant thalamos. Sunt etiam Dioscurorum θαλαμαί; ita enim has scribi voluit cum Dionysio Eustathius ad Iliad. p. 906. De Lobrino vide Memoires de l'Academ. des B. L. T. 23. p. 224 - 226. Sacra haec Cybelae accurate olim descripserat Neanthes, teste Harpocratione in Ἄττις. Vide interpretes ad Herodoti librum 4. p. 318. Hinc apparet cur sacerdotes Rheae et Galli θαλαμηπόλοι dicantur. Ita in Epigr. Rhiani Ἀρχυλὶς ἡ Φρυγίη θαλαμηπόλος. Ipse Atys Κυβέλης θαλαμηπόλος in Epigr. Dioscoridis, apud Reiskium no. 471. ubi ipsum illud κάταντες ἄντρον postea θαλάμη vocatur. Idem in Carmine no. 655. ἱερὰ τᾶν Κυβέλαις vocat sacra Rheae, et sacerdotem Ἰδαίης ἀμφίπολον θαλάμης.

v. 9. Κρεούσης. Scholia: Ἐρεχθέως καὶ Ἀπόλλωνος Ἴων, ἀφ' οὗ Ἴωνες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ Ἰάδες πολλαὶ πόλεις· ἡ δὲ Κολοφὼν τῆς Ἰωνίας. Glossa interl. Goett. παῖδες, ὁ Ῥάκιος καὶ ὁ Κλάρος. Eutecnius: τὸ δὲ ἐμὸν οἰκητήριον ἡ πόλις Κολοφὼν τυγχάνει. Ἀπόλλωνος δέ ἐστιν ἄρα παρ' αὐτὴν ἱερὸν Κλαρίου, καὶ τὸ ὄνομα Κλάρου ἐτέθη τούτῳ τῷ μαντείῳ, ὅτι δὲ (δὴ lego) ὁ χῶρος οὗτος κλῆρος ἐγένετο τῶν Κρεούσης παίδων Ῥακίου καὶ Κλάρου, οἱ περὶ τούτων ἡμᾶς σαφέστατα διαγγέλλοντες διδάσκουσι λόγοι. De Rhacio et Claro postea videbimus. Intelligit poeta celeberrimam Jonum coloniam ab Jone Creusae nepote deductam in Asiam.

v. 11. Ἑζόμενοι. Ita Medic. Ricc. Mosquensis et Eutecnius. Vulgo ἑζόμενος. Scholia: γράφεται καὶ ἑζομένη Κλαρίοιο θεοῦ παρὰ κίονι νηῷ. Sed ibi legendum est ἑζόμενοι. In Paris. est Κλαρίου Ἑκάτοιο. Ἕκατος Apollo est in Epigrammate apud Pausaniam p. 631. et in loco Simonidis apud Julianum Epist. ad Serapionem p. 146. in Collectione Cujacii.

Per-

Pergunt Scholia: Κλάρος γὰρ εἴρηται παρὰ τὸ κεκληρῶσθαι τὸν τόπον Ἀπόλλωνι, ἢ ὅτι ἐκεῖ ἐκληρώσαντο Ζεὺς, Ποσειδῶν καὶ Πλούτων· ἢ ὅτι ἐκεῖ ἔκλαυσεν ἡ Μαντὼ σὺν τῷ ἀνδρὶ Βακχιάδῃ διὰ τὴν τοῦ τόπου ἐρημίαν. Origines Clari easdem fere tradunt Scholia Apollonii Rhodii I. 308. et Eustathius ad Dionysium versu 444. In Scholiis Apollonii pro verbis Ποσειδῶνα καὶ Ἄρην Codices regii Parisini no. 2727. et 2846. rectius habent scriptum καὶ Ἄδην; et pro verbis Κλάρου τινος ἥρωος habet Codex: ὑπὸ Κλάρου τοῦ Ἄλωος κατὰ Θεόπομπον. Sed totum scholion ponendum est: Κλάρος πόλις πλήσιον Κολοφῶνος ἱερὰ Ἀπόλλωνος καὶ χρηστήριον τοῦ θεοῦ ἀπὸ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγάτρος καθιδρυμένον, ἢ ἀπὸ Κλάρου τοῦ Ἄλωος κατὰ Θεόπομπον. Νέαρχος (Cyzicenus) δέ φησιν, ὅτι κατὰ κλῆρον ὁ Ἀπόλλων ἔλαχε τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ τοῦ κλήρου οὕτως αὐτὴν ὠνομάσθαι. Οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες φασὶν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ εἰς Δέλφους πεμφθεῖσα, καὶ κατὰ χρησμὸν Ἀπόλλωνος ἐξερχομένη περιέπεσε Ῥακίῳ τῷ Λέβητος υἱῷ Μυκηναίῳ τὸ γένος, καὶ γημαμένη αὐτῷ (τοῦτο γὰρ περιεῖχε τὸ λόγιον, γαμεῖσθαι ᾧ ἂν συναντήσειε) συνῆλθεν αὐτῷ εἰς Κολοφῶνα, κἀκεῖ δυσθυμήσασα ἐδάκρυσε διὰ τὴν τῆς πατρίδος πόρθησιν. διόπερ ὠνομάσθαι Κλάρος ἀπὸ τῶν δακρύων. συγγενὲς γὰρ τῷ λ τὸ ρ, ὡς ὑδρηλοὶ ἀντὶ ὑδρηροί. λέγεται δὲ καὶ κρήνην ἀναβλύσαι ἀπὸ τῶν δακρύων Μαντοῦς κατὰ Κλάρον, καὶ μαντεῖον ἐκεῖ Ἀπόλλωνος αὐτὴν κατασῆσαι. Οἱ δὲ Κλάρον φασὶ κληθῆναι διὰ τὸ κληρώσασθαι ἐκεῖ Ποσειδῶνα καὶ Ἄδην. ὁ δὲ Ῥάκιος οὕτως ὠνομάζετο διὰ τὴν πενιχρότητα καὶ κακοειμονίαν. Clarum cum Brancho tanquam Apollinis amasium nominat Philostratus Epist. 41. Hic mihi videtur Clarus esse Theopompi, non historici Chii, sed Colophonii poetae, quem laudat Athenaeus 5. p. 183. De Manto alios auctores secutus Mela I. 17. ita refert: Ibi Lebedos Claresque Apollinis fanum, quod Manto Tiresiae filia fugiens victores Thebanorum Epigonos; et Colophon, quam Mopsus

ejusdem Mantus filius statuit. De Racio et Clarii oraculi origine ita Pausanias p. 400. ed. Sylb. Ἐχόντων δὲ ἔτι τὴν γῆν Καρῶν ἀφικέσθαι φασὶν ἐς αὐτὴν πρώτους τοῦ Ἑλληνικοῦ, Κρῆτας Ῥάκιον ἔχοντας ἡγεμόνα, καὶ ὅσον εἵπετο ἄλλο τῷ Ῥακίῳ πλῆθος, ἔσχον τε τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ νησσὶ καὶ ἴσχυον, τῆς δὲ χώρας τὴν πολλὴν ἐνέμοντο ἔτι οἱ Κᾶρες. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκους καὶ Ἀργείων ἑλόντων Θήβας ἄλλοι τε αἰχμάλωτοι καὶ ἡ Μαντὼ τῷ Ἀπόλλωνι ἐκομίσθησαν ἐς Δελφούς — ἐκπέμψαντος δὲ σφᾶς εἰς ἀποικίαν τοῦ θεοῦ, περαιοῦνται ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ὡς κατὰ τὴν Κλάρον ἐγένοντο, ἐπεξιᾶσιν αὐτοῖς οἱ Κρῆτες μετὰ ὅπλων καὶ ἀνάγουσιν ὡς τὸν Ῥάκιον. ὁ δὲ (μανθάνει γὰρ παρὰ τῆς Μαντοῦς οἵτινές τε ἄνθρωποι ὄντες καὶ κατὰ αἰτίαν ἥντινα ἥκουσι) λαμβάνει μὲν γυναῖκα τὴν Μαντὼ, ποιεῖται δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῇ συνοίκους. Μόψος δὲ ὁ Ῥακίου καὶ Μαντοῦς τὸ παράπαν τοὺς Κᾶρας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γῆς. Apud Athenaeum p. 297. exstat locus Heropyti (vel Herophyti Samii, cujus meminit Plutarchus in Cimone p. 118. T. 3. ed. Bryani) ἐν ὅροις Κολοφωνίων de condita Phaselide, ubi coloniae auctor Λάκιος dicitur, ut etiam a Philostephano, qui tamen ab aliis Argivum, ab aliis Lindium et fratrem Antiphemi conditoris Gelae, proditum fuisse monet. Lacius hic cum Mopso advenisse et terram Phaselitarum occupasse dicitur; tamen in eodem loco est statim postea: ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρός. Sed in verbis ὑπὸ Μόψου πεμφθέντα, videtur esse vitium; nam antecessit: τὸν σὺν Μόψῳ ἀφικόμενον. Ceterum dubitari non potest, quin Lacius hic idem sit cum Rhacio ab aliis vocato. Λάκιον Antiphemi fratrem ex Aristaeneto nominat Stephanus Byz. in Γέλας; sed idem in Παμφυλία sic: ὑπὸ Παμφύλης τῆς Ῥακίου καὶ Μαντοῦς. Eundem plane esse hominem non vetat nominis varietas. Scholia Apollonii Cretensem faciunt, et nomen interpretantur κακοείμον. Ecce vero Hesychius: Λάκη, ῥάκη Κρῆτες. Itaque Cretensis Lacius a reliquis graecis Rhacius fuit appellatus, eadem

nominis

nominis significatione. Hinc etiam fit probabile, Lacium seu Rhacium fuisse Cretensem. De Mopso Clarii oraculi sacerdotium post matris Mantus obitum sortito narrationem habes apud Cononem cap. 6. Sed haec satis ad Scholia illustranda. Eutecnius cum auctore glossae Goett. manifesto Rhacium et Clarum alieno loco commemoravit; Nicander enim Creusam, ejusque filium Xuthum nepotemque Jonem intelligit, qui multo tempore postea coloniam in Asiam deduxit, ibique Colophonem multasque alias urbes condidit. Recte igitur Eutecnium taxavit Ruhnken ad Vellejum p. 17.

Breviter nunc videamus adhuc de lectione ἑζόμενος, quam et libri scripti cum Eutecnio damnant, et sententia loci et grammatica reprobant. Pejor tamen lectio jam olim videtur imposuisse Dionysio Phaselitae, ex cujus libro de Poetis refert incertus Vitae Nicandri auctor: ἱερέα φησὶν αὐτὸν τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος, ἐκ προγόνων τὴν ἱερωσύνην δεξάμενον. Antiquis temporibus sacerdotium Clarii Apollinis feminis et maribus commune fuisse testatur fabulosa historia; seriori vero tempore hereditate posteris traditum fuisse, et quidem maribus plerumque Mileto accitis testatur Tacitus Annal. 2. 54. Non femina, inquit, illic, ut apud Delphos, sed certis e familiis et ferme Mileto accitus, sacerdos. Ex qua narratione Spanhem. de U. et P. Numism. Differt. IX. p. 575. arguit Colophonem aliquando a Mileto colonos accepisse. Contra quem monuit quaedam nuper auctor Differt. de Mileto ejusque Coloniis, F. E. Rambach, Halae 1790. p. 33. sed causam consanguinitatis is ponit, cur sacerdotes Clarii Apollinis fuerint Mileto accersiti. Haec ipsa narratio Taciti, si de temporibus Nicandri etiam valet, admodum improbabilem facit Dionysii Phaselitae traditionem; nec puto eum alia fuisse auctoritate commotum, nisi vitiosa hujus loci lectione, ut sacerdotium Nicandri memoraret, quod poeta ipse in tam apta occasione hujus loci tacuit.

v. 12. Χολόων Parif. Scholia interpretantur natum ex vomitu Cerberi protracti ex inferis, et lucem non ferentis. Gloffa Goett. χολὴν ἐμποιοῦν. et fic Eutecnius: ἐπιγνώσῃ δὲ τὴν βοτάνην αὐτίκα δὴ μάλα προσενεχθεῖσαν τῷ στόματι τὴν ἀκόνιτον οὕτως ὀνομαζομένην· πικρά τε γάρ ἐστιν ἱκανῶς καὶ κίνδυνον οὐ τὸν τυχόντα ἐπάγει, ἥν τινι δῷς πιεῖν. Diofcor. cap. 7. Aconitum ftatim inter bibendum linguam cùm aftrictione quadam dulci fapore imbuit, ac fubinde, praefertim cum affurgere conantur, vertiginem inducit. Ita etiam Paulus et Actuarius. Aetius: εὐθέως ἐν τῷ πίνεσθαι γλυκαίνει τὴν γλῶτταν μετά τινος στύψεως, εἶτα μικρὸν ὕστερον πικραίνεται τὸ στόμα. καὶ σύνδεσις τῶν χελυνῶν παρακολουθεῖ. ubi in margine adfcribitur χαλινῶν. Scribonius c. 56. Aconiti guftus eft aufterus atque fubamarus; potum autem protinus facit corpus grave ac difplicens. Mordet autem ftomachum et cor afficit; itaque fudor e veftigio infequitur multus ac frigidus, qui maxime circa oculos et frontem apparet.

v. 13. Ἀχερωΐδες libri fcripti omnes. Vulgo Ἀχερωνίδες. Scholia: πνυθείης, πνῦθι, σύνες, γνῶθι. Ἀχέρων ποταμὸς ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ποντικῇ, ἔνθα τὸν τοῦ ᾅδου κύνα ὁ Ἡρακλῆς ἐξήγαγε, καὶ ὁ λόφος ἀκόνιτος λέγεται. Eutecnius: παρὰ μέντοι τὸν Ἀχέροντα αὐτὴ φύεται ποταμόν, αὐτόθι δήπου καὶ πλησίον κατὰ τοῦ χάσματος, ὅθεν πέρ φασι τὰς ψυχὰς διαπορθμεύειν τὸν θάνατον, καὶ ὁ θεσμὸς τὴν ὑπεισελθοῦσαν καθάπαξ τὸ στόμιον λέγει πάλιν χωρεῖν μηδέν. Tzetzes ad Lycophr. p. 67. Ἀχερουσία δὲ λίμνη ἐστὶν Ἡρακλείας τοῦ Πόντου, ὡς καὶ ποταμὸς Ἀχέρων, ὃς νῦν καλεῖται Σωοναύτης. Sed Apollonius Rhod. II. 748. a Nifaeis Megarenfibus ait vocatum Soonautem fluvium Acherontem. Ἀχερωΐδα λεύκην dixit Homerus. Vide Euftath. T. II. p. 958. l. 61. et Schol. Theocriti II. 121.

v. 14. Φύουσι Goett. Εὐβουλῆος. Scholia: τοῦ ᾅδου, κατ' εὐφημισμόν. Hefychius: εὐβουλεὺς ὁ Πλούτων. Antiqui poetae fere omnes deos vocarunt hoc nomine. Bacchum habet

Plu-

Plutarchus Symp. Q. 7. 9. alios Hymni Orphici 40, 8. 41, 2. 55, 3. 51, 4. 29, 6. 28, 8. 17, 12. et Paufanias Attic. I. 14. p. 34. Vide Gesneri notas ad Orpheum. Cicero de Nat. Deor. III. 21. unum ex tribus ἄναξι nominat Eubulea. Vide Interpp. Hefychii ad l. c.

Χάσμα. Hic fuiſſe ψυχοπομπεῖον vel νεκυομαντεῖον refert Plutarchus de S. N. V. p. 41. ed. Wyttenb. et in Cimone p. 114. ed. Bryani. Simile fuit in Taenaro, unde Cerberum ab Hercule fuiſſe eductum fabula traditum fuit, de qua Paufan. p. 212. Pompon. Mela I. 19. juxta Heracleam eſt ſpecus Acheruſia ad manes ut aiunt pervius, atque inde extractum Cerberum exiſtimant. Plinius 27. c. 2. ortum aconitum fabulae narravere e ſpumis Cerberi canis extrahente ex inferis Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam, ubi monſtratur is ad inferos aditus, gigni. Vide Holſten. ad Stephan. B. p. 61. a.

v. 15. Καταστρεφθέντα Parif. Scholia: τὰ ἄστυρα πολίσματά εἰσι, καὶ χωρίον οὕτω λεγόμενον. Ὁ δὲ Πριόλαος υἱὸς Λύκου βασιλέως (βασιλεὺς G.) Μαρυανδηνῶν, ὃς ἀπέθανεν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ποντικῇ, Ἡρακλέους πολεμοῦντος τοῖς πλησίον, οὗ εἰς ὄνομα ὁ πατὴρ τὴν πόλιν ἐκάλεσεν ἐγγὺς οὖσαν Ἡρακλείας. Lorrianus poſt οὕτω λεγόμενον addit: πληθυντικὸν δέ ἐστιν ἀνθ' ἑνικοῦ. Eutecnius: δείκνυνται δέ γε παρὰ ταῦτα καὶ αἱ τοῦ Λύκου παιδὸς Πριολάου πόλεις ὥς εἰσιν ἔρημοι, καὶ οἶκοι, παρ' οὓς ἀκόνιτος ἡ βοτάνη ἐνταῦθα φυομένη ἐστί. Steph. Byz. Ἄστυρα πόλις Μυσίας πρὸς τῇ Τρωάδι. ubi vide Holſten. Idem: Πριόλα πόλις πλησίον Ἡρακλείας. ubi Holſten. laudavit Scholia Apollon. Rhodii ad II. 782. ubi Priolas dicitur frater Lyci. Lycum Ponti regem nominant Argonautica Orphica verf. 715. Vide etiam Scholia Apollonii ad II. 760. et Caſaub. ad Strabon. p. 29. e.

v. 16. Ὑπήνην. Scholia: ἡ τὸ ἐπάνω τοῦ χείλους τρίχωμα ἢ τὴν ὑπερώαν, ἤτοι τὸν οὐρανίσκον καταχρηστικῶς. Eutecnius: δῆσαι δὲ ἱκανὴ τὰ χαλινὰ τότε πᾶν στόμα γίγνε-

 ται

ται ὁμοίως ἧδε τοῦ πιεῖν λαχόντος. Hesychius: ὑπήνη τὸ γένειον, ἤτοι πώγων, ἄλλοι μύσταξ, ἄλλοι ὑπήνη, ὅς ἐστιν ὑπὸ τὴν ῥῖνα τόπος. Ita etiam Etymol. M. h. v. Alter Scholiorum auctor: οὐ. ἡ πόσις πικρὰ οὖσα τὸ μὲν στόμα ἅπαν στύφει.

v. 17. Ὑποστύφει. Eutecnius: στύψις τε τὰ οὖλα καρτερὰ πρὸς τούτοις καὶ ἅμα τῇ γλώττῃ τὸν οὐρανὸν σφοδρῶς ἐμπέσσοῦσα λυπεῖ.

v. 18. Εἰλύεται. Glossa interl. Goett. habet ἐμφέρεται et ad ἀλάλυγγι habet λυγμῷ. Scholia: τὸ δὲ πνεῦμα ὑπὸ καταψύξεως τοῦ πνεύμονος ἐπικόπτει, λυγμοὺς συνεχεῖς ἀποτελοῦσα, διὸ καὶ τὸν στόμαχον ἀκίνητον ὄντα ἐμποδίζουσα ἀλεῖαι. Eutecnius: ἐπειδὰν δὲ καὶ τῶν ἐντὸς τοῦ στήθους τὸ δεινὸν ἅψηται, τὸ μὲν πρῶτον λυγμὸν ποιεῖ, καὶ ἀμηχανίαν, εἰς τὸ ἀλύειν τε αὖ καὶ ἀδημονεῖν οὐχ ἁπλῶς ἄγει τὸν πάσχοντα. Hesychius: ἀλάλαγξ, ἡ πλάνη. qui locus ex hoc nostro corrigendus. Hinc ἀλαλύκτημαι κατὰ διάνοιαν ταράσσομαι ex Iliad. κ. 94. Ab ἀλύω est ἀλαλύω, ab ἄλυς ἄλυγξ et ἀλάλυγξ. Hesychius: ἀλαλύεσθαι, φοβεῖσθαι, ἀλύειν. Idem ἀλυχία, ἀδημονία, ἀκηδία. Diosc. et gravitatem pectori hypochondrioque affert, cum flatuum multorum eruptione. Multo accuratius Aetius: καὶ καρδιωγμὸς, καὶ πόνος πλευρῶν καὶ θώρακος βάρος καὶ ὑποχονδρίων. ἐπερείδει γὰρ ὀδύνη τις καὶ ὕλη περὶ τὸν ὀμφαλόν. Quae pessime vertit Cornarius.

v. 19. Δύῃ. Scholia: τῇ ταλαιπωρίᾳ τοῦ πάθους τὸ τῆς καρδίας ἄκρον ὑποδάκνεται. Post ἐπικαρδιόωντα excidit colon.

v. 20. Νειαίρης. Scholia: τῆς κοίλης, τῆς κατωτάτω, κατὰ τὸ ἄκρον καὶ ἄκλειστον στόμα τῆς νειαίρης γαστρὸς ἀειρόμενου τὸ φάρμακον. στόμα δὲ γαστρὸς, ὁ στόμαχος. ποιητικῶς δὲ ἐξέφρασεν. ἡ δὲ κάκωσις, φησὶν, ἐπιτίθεται τῷ στόματι τῆς κοιλίας, ὃ δὴ δια παντὸς ἀνεῳγός ἐστι. Eutecnius: ὅτε δὴ στόμαχος ὀδυνᾶται, καὶ μάλιστα δὴ ἔνθα εἰσὶν αἱ τοῦτου λεγόμεναι παρὰ πάντων πύλαι. Noster infra 270. νειαίραν σάρκα intimam, extremam carnem vocat. Erotianus in Glossario Hippocr. recte interpretatur τὴν κάτω κοιλίαν. ubi

vide

vide Heringae Obſerv. p. 8. Arati γασ]έρι νειαίρῃ Germanicus *alvum* vertit. Latini ſimiliter *alvum inferiorem* dixerunt, ut docui ad Catonis de Re ruſtica cap. 156. 2. Alter Scholiorum auctor ad h. l. τὴν δὲ καρδίαν δάκνει.

v. 21. Τεύχεος. Scholia: τοῦ σ]όματος τῆς κοιλίας, ἣν οἱ μὲν καρδίαν καλοῦσιν, οἱ δὲ δοχεῖον τῶν ἐντέρων τῆς βρώσεως· λέγει δὲ τὸ κῶλον. Gloſſa interl. Goett. ἣν ἐπιδόρπιον καλοῦσι τοῦ τεύχους ἀγγεῖον. Galenus T. I. p. 262. l. 57. ed. Baſil. ὥσπερ γὰρ τὸ κατὰ θώρακα σπλάγχνον, οὕτως καὶ τὸ κατὰ γασ]έρος σ]όμα καρδίαν ὀνομάζουσιν οἱ παλαιοί — ὁ μέντοι Νίκανδρος ὧδέ πως Φησίν· ἣν καρδίαν ἐπιδόρπιον, οἱ δὲ δοχαίην κλείουσι σ]ομάχοις. Male Scribonius καρδίαν cor interpretatus eſt.

v. 22. Πύλῃ. Scholia: ἐμπέΦρακται τῶν παχέων ἐντέρων ἡ εἴσοδος· τοῦτο γάρ Φησιν, ὅτι Φράτ]εται τὰ δοχεῖα μέρη τῶν σιτίων διὰ τὴν ἀλγηδόνα. Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ λοιπὸν ὅθεν περ δίεισιν ἡ τροΦὴ, ἄκλεισ]ον ὥς Φησι χωρίον διὰ παντὸς μένον, τῶν πόνων ἐπιτριβόντων αὐτὸ, καὶ τῶν ἀλγηδόνων αὐτῇ τε τῇ γασ]ρὶ τὴν ἄσην καὶ τῷ κάτω παρέχειν ἐντέρῳ Φλεγμονὴν πέΦυκεν. τινὲς τοῦτο κῶλον προσαγορεύουσι τὸ ἔντερον. ἀρχὴ δέ ἐσ]ι μὲν τοῦτο τῶν κάτω τοῦ ἀνθρώπου μερῶν, ἔχει δὲ ὁμοίως καὶ τοῦτο πύλας τὸ μόριον. ἀρχὴ μέντοι τῆς δοχαίης ταύτης, καὶ γὰρ οὕτως οἶμαι τόδε ὀνομαζόμενον ἐπίσ]ασθαι, ὁ σ]όμαχός ἐσ]ιν. ὅτι δέ γε ἐσ]ὶ καθάπερ ἥδε δεκ]ικὴ σιτίων, καὶ παρὰ ταύτην Φέρεται τὰ ἐσθιόμενα, αὐτὴ τοῦ ὀνόματος ἡ κλῆσις μαρτυρεῖ. Quae ſunt admodum obſcura et inepta. Scholia interpretantur πύλην hanc de pyloro, et ἐπικέκλιται explicant, quaſi ſcriptum ſit ἐπικέκλεισ]αι. Ita etiam Gorraeus: craſſaque claudantur magno inteſtina dolore. De pyloro aſſentior Scholiis; de reliqua interpretatione minime. Poeta grammaticus haec verba quaſi epiſodium adjunxit mentioni oris ventriculo, quo clarius ſitum ejus demonſtraret anteriorem et ad verſum pyloro ſeu initio inteſtinorum. Atque ita video etiam alterum Scholiorum auctorem in para-

 phraſi

phrasi hujus loci intellexisse verba poetae: Ita enim ille: διὸ καὶ τὸν στόμαχον ἀκίνητον ὄντα ἐμποδίζουσα κλείει. τὴν δὲ κοιλίαν πνευμάτων ἐμπίπλησι καὶ τὸ κῶλον.

v. 23. Πρῶτον κώλων — ἐμφέρετ' αἰδαίς vel αἰδῶς Paris. Nam postrema vox nota est perscripta. Ad κόλων glossa interl. Goett. ἐντέρων.

v. 24. Νοτέων ὑπολείπεται Paris. Scholia: παρακολουθεῖ δὲ ἀεὶ ἐκ τῶν βλεφάρων καὶ τῶν μελῶν ὑγρὰ ὑπόσταξις. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ ἐπακολουθεῖ τῆς ἀκονίτου τοῖς πιοῦσιν ἀπὸ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν φέρεσθαι καὶ ἀποστάζειν ὑγρὸν (an ὑγρῶν?) πλῆθος αὐτῶν πολὺ, ῥέεσθαι δὲ καὶ τὴν γαστέρα. Dioscor. oculorum humiditatem prolicit. Aetius: οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ταραχώδεις γίγνονται καὶ ὕφαιμοι, καὶ δακρύουσιν. In Codice male est τροχώδεις scriptum. Scribonius sudorem frigidum circa oculos et frontem maxime apparere ait. Vides dissensum medicorum! Alter Scholiorum auctor: καὶ τοῖς μέλεσιν ἱδρῶτας.

v. 25. Κυκωωμένη Paris. ἤλιθα Goett. Scholia: τὴν δὲ κοιλίαν πνευμάτων ἐμπίμπλησι καὶ τὸ κῶλον.

v. 26. Ἔνερθε κατὰ M. R. Lorr. et Goett. nisi quod Riccard. vulgatum ὑπὲρ est in lacuna. Deinceps λίζει Paris. Scholia: ἡ δὲ γαστὴρ πνευματουμένη καὶ ταρασσομένη τὰ μὲν πολλὰ τῶν πνευμάτων ἄνωθεν ἐκβάλλει, τὰ δὲ λοιπὰ, ἅτινα κατὰ τὸν ὀμφαλὸν ἱδρυνθέντα, ἐμφράσσει τὴν κοιλίαν. Eutecnius: πνευμάτων τε ἐν αὐτῇ γίγνεσθαι διαδρομὰς συχνὰς, ἃ καὶ στηρίξαντα πολλάκις περὶ τὸν ὀμφαλὸν αὐτὸν ἀσχέτους τοὺς ὀδύνας πέφυκεν ἐμποιεῖν. Aetius: καὶ φορὰ γίγνεται μετὰ πνευμάτων πολλῶν. Cornarii versio expressit vitiosam Codicis lectionem φθορά. Scribonius: Inflantur intestina, et venti plurimum emittunt, qui biberunt. Similis locus est infra versu 595. τότε γαστρὶ πέσῃ βάρος, ἀμφὶ δὲ μέσσον πνεύματ' ἀνειλήσαντα κατ' ὀμφάλιον βρομέῃσι. ubi vide notas.

v. 27. Εὐβάρος Paris. Scholia: πνευμάτωσις δὲ πολλὴ καὶ βάρος κεφαλῆς καὶ κροτάφων παλμός. Sed alter auctor Scholiorum: καὶ τῇ κεφαλῇ βάρος, τοῖς δὲ κροτάφοις παλ-

μόν

μὸν παρέχουσα — ἔκφρονας ποιεῖ καὶ ἀσθενεῖς. Eutecnius: βαρύτης τε δεινὴ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τούτοις καὶ τῶν κροτάφων παλμὸς ἀνύποιστος κρατεῖ. Aetius: βαρύνεταί τε κεφαλὴ καὶ κρόταφοι πάλλονται — ἐπιμένοντος δὲ τοῦ κακοῦ καὶ τρόμος καὶ παλμὸς καὶ οἴδησις παντὸς τοῦ σώματος ἐπακολουθεῖ. Scribonius: capitisque dolorem habent cum vertigine quadam assidua quidem, sed praecipue, cum se e lectulo levare conantur. Proprium est autem hujus mali medicamenti protinus lividos articulos et artus facere. Quae postrema signa praeterea nemo posuit.

v. 28. Διπλόα. Scholia: διπλᾶ ὁρᾷ, οἷα συμβαίνει τοῖς ἐσκοτωμένοις τῇ μέθῃ· οὕτω, φησὶ, βαρεῖται ὑπὸ τοῦ φαρμάκου ὁ πιὼν αὐτὸ, ὡς ἀνὴρ κραιπαλῶν. Eutecnius: ὁρᾶν τε οἱ τῶν τοιούτων ὀφθαλμοὶ δοκοῦσιν οὐ κατὰ τὰ αὐτὰ, οὐδ' ᾗπερ προσήκει τοῖς ὁρῶσιν, ἀλλ' ἐνηλλαγμένως. τὸ γοῦν αὐτὸ καθ' αὑτὸ πολλαπλοῦν νομίζει, καὶ τὰ δύο ὁρῶν οἴεται τέσσαρα, ὥσπερ ἂν ἔξοινός τις οὗτος ὢν καὶ κραιπαλῶν τύχῃ.

v. 29. Δεδημένος Parif. Voluit δεδμημένος, credo. Ad χαλικραίῃ gloffa interl. Goett. habet χαλώσῃ κάρα et ad νύχιος habet ἑωθινός. A χάλις, χάλιξ, merum vinum, fit χάλιμος, χαλικρὸς, χαλίκραιος. Vide Hefychium h. v. Etymol. M. Scholia Apollonii Rhodii l. 473. Euftath. ad Homer. p. 1471. ad Dionyfii Perieg. verf. 948. Tzetzem ad Lycophr. p. 88. et p. 152. denique Philemonis excerpta apud Villoifon in Apollonii Lexico Homeric. p. 849. Tom. II.

v. 30. Ἀγριόεσσαν. Scholia: τὴν σταφυλὴν τὴν ἀγριοποιὸν ἐκπιέσαντες. Eutecnius: οἷα μὲν λέγουσι τοὺς τῷ Διονύσῳ στρατεύοντας τοὺς Σιληνοὺς δῆτα ἐπιτελεῖν τρυγῶντας καὶ ἐμφορουμένους οἴνου καὶ ὑπαφρίζοντας, ἔπειτα διαλυομένους οἷον καὶ λυγιζομένους τὸν αὐχένα καὶ παρασυρομένους τὴν φωνὴν μεθυσθέντας τε αὐτοὺς ὑπόθερμον βλέπειν, καὶ κεῖσθαι οὐκ ἐν κόσμῳ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὄντας τῶν φρενῶν ἐρήμους. τοιαῦτα ἄττα καταλαμβάνεσθαι ποιοῦντας τοὺς τῇ βλάβῃ περιτυχόντας εὕροις ἂν τῇ τοῦ ἀκονίτου.

v. 31. Διονύσοιο M. R. Male Edd. Διωνύσσοιο. Scholia monent Bacchum cornutum dici et ταυρόκερωτα, quoniam mos antiquus cornua in usum poculorum trahebat, ἢ διὰ τὸ ταυρωτικὸν τῶν πινόντων.

v. 32. Θωρηχθέντες. Scholia: μεθύοντες καὶ Ἱπποκράτης τὴν οἰνοποσίαν θώρηξιν εἴρηκε.

v. 33. Ὄθμασι. Ita Goett. In Med. est ὄθμασι, sed corrigitur ὄμμασι, quod vulgo legitur. Deinde ὑπὸ Goett. et Lorrianus. Infra vers. 188. ἐδίνησεν δὲ καὶ ὄσσε. Hippocrates L. I. de Morbis muliebr. p. 600. ὄμματα ἀναδινέει καὶ ζοφώδεα ὁρῇ.

v. 34. Νυσκίην M. R. Vulgo Νυσσαίην. Deinceps ἐπίδρομον Paris. Scholia: ἀνὰ τὴν κλιτὺν τοῦ Νυσσαίου ὄρους. De Nysa vide Martial. 4. 44. et Wernsdorf ad Himerii Orat. III. p. 437.

v. 35. Βεβαρηότες M. R. G. Paris. Vulgo βεβαρηκότες.

v. 36. Μέντοι Paris. Eutecnius: λέγεται δ' οὖν ἡ αὐτὴ καὶ μυοκτόνος ἡ βοτάνη· διότι δὲ λέγεται, καὶ τοῦτο ἡ αἰτία δηλοῖ, ὅτι τοὺς ἀχρειοτάτους ἀναιρεῖν δοκεῖ καὶ λίχνους καὶ δυσεργοὺς μύας, ἢν αὐτῆς γεύσωνται. A μῦς fit μύραξ et abjecto μ ὕραξ, unde latinum *sorex* derivat Reinesius Epist. ad Hoffm. p. 10. quem sequitur Menage ad Diog. Laert. I. s. 74. Lacones similiter ab ὗς formabant ὕσσακες, porcelli, apud Aristoph. Lysistr. vers. 1000. Plinius procul et e longinquo mures occidere odore inepte augens miraculum asserit. Aconiti napelli Linnaei radicibus in cibo utitur lubenter mus oeconomus Cl. Pallas Nov. Spec. Glir. p. 229. quem a napello nominavit jam olim Avicenna, cujus locum ex Matthiolo et Aldrovando posuit Pallas; eundem latine integrum posuit Vincent. 9. c. 105. unde clare apparet murem ipsius veneni napelli remedium fuisse olim creditum.

v. 37. Παμπήδην M. R. Paris. Vulgo παμπήγην. Vide infra ad versum 526. Scholia: λιχμήρεας τοὺς περιλείχοντας.

ὕρακας

δράκας τοὺς μῦας, κατὰ Αἰτωλούς. Hesychius: παμπήδην, ὁλοσχερῶς, παντελῶς.

V. 38. Ἐπὶ Medic. Ad οἵ δέ τε intellige καλέουσι. Scholia: πελώροις, ταῖς πορδάλεσι ταῖς μεγάλαις. Aconito pantheras leones et lupos occidi, et pantheras in remedio stercus humanum sumere monet Aristoteles H. A. 9. 6. Cibis animalium misceri ait Xenophon Cyneg. c. 11. ubi est ἀκονιτικῷ φαρμάκῳ. Pardalium vocat auctor Mirab. Ausc. c. 6. Pollux Onom. 5. 12. pantheras ait hoc veneno ingesto ex animari diarrhoea. Vide etiam Aelianum H. A. 4. 49. Tigrin aegrotantem idem remedium sibi quaerere refert Anatolius in Fabricii B. G. Vol. IV. p. 297. Boves Cypri contra tormina eodem uti non solum proverbio vulgatum est, sed auctoritate etiam Plinii 28. f. 81. Vide etiam Beckmanni notam ad Librum de Mirab. Ausc. p. 24.

v. 39. Βουπελάται. Scholia: βουκόλοι.

v. 40. Κνημοῖσι, Paris. νεμέεσσι. Deinceps βήσσαις M. h. G. Lorr. Paris. Vulgo βήσσης. Praeterea Φαλακραίαις Paris. Scholia κνημοὺς interpretari videntur κορυφὰς, ἐξοχάς.

v. 41. Θηλυφόρον Paris. Scholia: ὅτι ἐὰν ἅψηται μορίου θήλεος, διαφθείρει τὸ ζῶον. παντός φησι ζώου θήλεος εἰς τὴν φύσιν ἐντιθέμενον τὸ ἀκόνιτον, φθορᾶς αἴτιον γίγνεται. Κάμμορον κακῷ μόρῳ ἀναιροῦν. Eutecnius: ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ παρδαλίαγχες ἤδε παρ' ἐνίων προσαγορεύεται, ἐπεί τοι καὶ ταύτῃ τῇ βοτάνῃ πρὸς ἀναίρεσιν τῶν θηρίων οἵ τ' (ἂν deleo) αἰπόλοι καὶ ποιμένες καὶ νομεῖς τῶν βοῶν ἔν τε τῇ Φαλάκρᾳ καὶ τῇ Ἴδῃ τοῖς ὄρεσι κεχρῆσθαι δοκοῦσιν. ἄλλως τε δὴ καὶ παντὸς θήλεος. καὶ δὲ ἐντεθεῖσα μορίῳ ζώου ἀποθνήσκειν ποιεῖ ἡ βοτάνη αὕτη, ἧς ἐστὶ τοὔνομα ἀκόνιτον.

Κάμμορον. Alii scripturae vitio decepti κάμμαρον dixerunt et ad similitudinem cammari marini retulerunt e cancrorum genere. Plinius 27. f. 7. radicem cammaro similem facit, ideoque aconitum ipsum cammaron appellari ait. Idem

Idem accidit Galeno in Gloss. Hippocr. qui radicem squillae similem facit, et nominis rationem inde derivat.

Ἀκοναίοις. Medic. ἀκοναίῃ. Scholia: ἐν τοῖς τόποις, οὗ γίγνονται αἱ ἀκόναι. τὰς δὲ ἀκόνας οἱ μὲν ἐν Ἡρακλείᾳ φασὶ γίγνεσθαι, οἱ δὲ ἐν Ἑρμιόνῃ, οἱ δὲ ἐν Τανάγρᾳ. Plinius 27. ſ. 2. Naſcitur in nudis cautibus, quas aconas vocant, et ideo aconitum aliqui dixere, nullo juxta ne pulvere quidem nutriente. Hanc aliqui rationem nominis attulere. Alii quoniam vis eadem in morte eſſet, quae cotibus adferri aciem deterendam, ſtatimque admota velocitas ſentiretur. Altera etymologia reſpicit verbum graecum ἀκονιτὶ, ſine pulvere. Aelius Promotus in libro περὶ ἰοβόλων καὶ δηλητηρίων φαρμάκων manuſcripto in Vaticana Bibl. apud Mercurialem V. L. 3. c. 4. τὸ ἀκόνιτον φύεται μὲν ἐν ἀκόναις. λόφος δέ ἐστιν ἐν Ἡρακλείᾳ οὕτω καλούμενος ἀκόναι, ὥς ἱστορεῖ Θεόπομπος καὶ Εὐφορίων δὲ ἐν τῷ Ξενίῳ. ἔστι δὲ τὸ ἀκόνιτον ῥιζίον ἀγρώστιδι διαφερές ἀπὸ τοῦ τόπου τοῦτο ὄνομα κέκληται, ὃ καὶ παρδαλιαγχές τινες ὀνομάζουσιν, διὰ τὰ τὰς παρδάλεις ἀπογευομένας τούτου πνιγμὸν ὑπομένειν. Antigonus Caryſt. in Hiſt. Paradoxa c. 131. Θεόπομπος δέ φησιν ὁ ἱστοριογράφος τὸ καλούμενον ἀκόνιτον γίγνεσθαι μὲν περὶ Ἡρακλείαν — ἐν ταῖς ὀνομαζομέναις Ἀκόναις, ὅθεν καὶ τῆς προσηγορίας τετυχηκέναι· δυναμικὸν δὲ ἐναργῶς ὃν οὐκ ἐνεργεῖν οὐδὲν ἂν πίῃ τις πήγανον ταύτην ἡμέραν. Ὡς Ἀγαθάρχου τοῦ τυράννου πολλοὺς ἀποκτείναντος φαρμάκῳ καὶ πειρωμένου λανθάνειν, ὡς ἐγένετο συμφανὲς, τοὺς πλείστους Ἡρακλειωτῶν οὐ πρότερον ἐξιέναι πρὸ τοῦ φαγεῖν πήγανον. Eadem ex Theopompi Hiſtoriarum triceſimo octavo libro narravit Athenaeus 3. p. 85. ubi rectius Clearchus tyrannus, ſed vitio librarii venenum κώνειον nominatur. De Clearcho hoc vide Memnonis Excerpta p. 63. ed. Oxon.

v. 42. Θηλείην. Mirum eſt libros ſcriptos in hac lectione conſentire, aperte tamen vitioſa. Meliorem medicinam ea, quam attulit Salmaſ. ad Solin. p. 884. τῆλε λίην legens, equidem

dem non habeo; nam viri cujusdam docti θηλείη ἀκόνιτος nauci non est. In Goett. glossa interl. adscribit: θηλεῖα. Etymol. M. ἀκόνιτον βοτάνη δηλητηριώδης, ὅτι ἐν τοῖς ἀκονιαίοις ὄρεσι τῆς Μαριανδυνίας φύεται, ἢ ὅτι ἀκαταπάλαιστον — Εὐφορίων δὲ θηλυκῶς λέγει τὴν βοτάνην — οὕτω Μεθόδιος. In Etymologico Gudiano MSto legitur ἀκονίοις, et multa desunt ex edito supplenda, adeoque nomen Methodii. Eadem fere habet Eustathius ad Dionysii Perieges. vers. 787. et 791. Locum Euphorionis integriorem habent Scholia Apollonii II. 354. Etsi vero ita constat Euphorionem dixisse femineo sexu τὴν ἀκόνιτον, nihil tamen inde proficimus ad hujus loci emendationem, nisi malis legere θηλείη ἀκόνιτος. Ubi tamen, quem sensum tribuas τῷ θηλείη, dubium est.

Ὀρόγκοις. Scholia: τοῖς μετεώροις τόποις, ἀπὸ τοῦ τοὺς ὀρεινοὺς τόπους ὄγκους ἔχειν, ἢ τοῖς τόποις τοῖς ἐξοχὰς ἔχουσιν. Stephanus Byz. Ἀκόναι πολίχνιον πλησίον Ἡρακλείας. Hesychius: ὀρώγκη, τῶν ὀρῶν τὰ ὀγκώδη, ἃ καὶ ὀρόγχθους καλοῦσιν. ubi legendum ὀρόγκη — ὀρόγκους.

Ceterum de ipsa herba ita Theophr. H. P. 9. 19. Τὸ δὲ θηλυφόνον, οἱ δὲ σκορπίον καλοῦσι, διὰ τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίαν ἔχειν τῷ σκορπίῳ — ἀπόλλυσι δὲ καὶ βοῦς καὶ ὑποζύγια καὶ πρόβατα καὶ ἁπλῶς πᾶν τετράπουν, ἐὰν εἰς τὰ αἰδοῖα τεθῇ, ἡ ῥίζα ἢ φύλλον, αὐθημερόν. χρήσιμον δὲ πρὸς σκορπίου πληγὴν πινόμενον. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον κυκλαμίνῳ, τὴν δὲ ῥίζαν, ὥσπερ ἐλέχθη, σκορπίῳ. φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ γόνατα ἔχει, φιλεῖ δὲ χωρία σκιώδη. Quem locum latine vertit Plinius 25. f. 75. Scholia Nicandri, ῥιζίον τί ἐστι βοτάνης ὅμοιον ἀγρώστιδι. Aetius c. 59. aconitum ait a quibusdam irin silvestrem dici. Sed Codex graecus integrior sic habet: τὸ ἀκόνιτον ἀπὸ τοῦ τόπου ἀκονίστομον ὀνομάζεται, ὅ τινες ἶριν ἀγρίαν καλοῦσιν. ἔστι δὲ ῥιζίον ἀγρώστῃ ἐμφερές, ὃ καὶ φαρμακιάδα φασὶ, διὰ τὸ σίνειν τὰ ζῶα τὰ γευσάμενα αὐτοῦ. Irin silvestrem alio nomine xyrin ex Diosc. 4. 22. nominat Plinius 21. f. 83. Diosc. 4. 77. aconitum, pardalianches,

ches, thelyphonum, myoctonum et cammaron dictum radicem habere ait scorpionis caudae similem; eamque carnibus admistam occidere pantheras, lupos et sues, atque omnino omnes feras. Alterius aconiti lycoctoni et cynoctoni dicti radices esse similes squillae tentaculis et nigras, easque admistas carnibus cnidis lupos occidere refert cap. 78. Hujus vero radicem Theophr. H. P. 9. 16. similem esse ait *καρύῳ* forma et colore; ubi Marcellus et Saracenus reponunt *καρίδι* i. e. squillae. De veneno ita Plinius: ea est, inquit, natura, ut hominem occidat, nisi invenerit, quod in homine perimat; cum eo solo colluctatur, velut pari intus invento. Sola haec pugna est, cum venenum in visceribus reperit; mirumque exitialia per se ambo cum sint duo venena, in homine commoriuntur, ut homo supersit. Hujus mirabilis sententiae argumentum et exemplum praebet Plutarchus in Crasso T. III. p. 96. ed. Bryani, ubi Orodi, morbo aliquo in hydropem converso laboranti, filius Phraates aconitum propinasse, atque ita praeter exspectationem et consilium morbo allevasse aegrum dicitur.

Recentiorum herbariorum opiniones de aconito collegit Becmann ad Aristotel. Mirab. Ausc. p. 124. post quem comparari potest J. E. F. Schulze in Toxicologia Veterum. Halae 1788. p. 13. et seqq. Equidem ad liquidum perducere disputationem hanc non possum; igitur plura de variis virorum doctorum opinionibus memorare nolui. Nicander aperte uni aconito tribuit cognomina plura, quae alii totidem fere diversis plantis assignarunt. Qui vero in posterum accuratius et meliori cum fortuna hujus veneni historiam examinabunt, reperient illi saltem hic congestam notitiarum materiam copiosissimam et accurate dispositam.

v. 43. *Ἄρκος* Medic. et G. pro *ἄλκαρ*. In Goett. adscribitur: *γράφεται καὶ ἄλκαρ.* Scholia: *Φησὶ δράκα κονίας ἀσβέστου μισγομένην οἴνῳ βοηθεῖν τῷ πεπωκότι. τίτανος γὰρ ἡ ἄσβεστος.* Euteenius: *τὸν τοίνυν πονηρῶς ποτε ἐκ ταύτης ἔχοντα ἰάσῃ, μεστὴν κονίας μὲν ποιήσας μέτρῳ τὴν σεαυτοῦ χεῖρα.*

ὡς

ὡς οἴοντε δέ γε μάλιστα καταλειωθείσης κοτύλη οἴνου καὶ ταύτης μέλανος ἐπίμεστος μέτρον ὑπαρχέτω· εἴσω τὴν χεῖρα τῆς κονίας ταύτης ἐπιβάλλειν σε χρή. Diosc. κονία σὺν οἴνῳ. In Parab. c. 146. κονία μετ' οἴνου καὶ ἀβροτόνου. Hesychius: τίτανος — καὶ κονία ἄσβεστος. οἱ δὲ γύψου χρίσμα. ex emendatione Arnaldi p. 129. Geoponica 7. c. 8. τίτανον per ζῶσαν ἄσβεστον explicant. Aetius κονίαν στακτὴν σὺν οἴνῳ nominat. Scilicet graece κονία non solum cinis lixivius, humorque cinerum percolatus, sed et lixivium calcis, ipsamque calcem vivam significat. Ut egregie docuit Cornarius ad Galenum de Compos. medic. sec. loca p. 303. et 304.

v. 44. Ἀφύσσῃς M. R. et Lorrianus. κίῤῥειν ἀφύσσεις Paris. Vulgo ἀφύσσαι. Scholia: οἶνον πυῤῥὸν ἐν τρυβλίῳ μετρηδὸν (ita G. pro μετρητὸν) ἀντὶ τοῦ μετρήσας, ἀφύσσῃς. Eutecnius: κιῤῥὸν interpretatur μέλανα. In Theriac. 519. similiter κιῤῥάδες οἴνης interpretantur Scholia nigrum vinum; nescio, quam bene. Vox εὔτριβι mihi suspecta est pro vase τρυβλίῳ; et video nunc Zeunium in Animadv. ad Nicandrum Wittebergae 1776. editis p. 10. supicari olim fuisse h. l. ἐνὶ τρυβλ.

v. 45. Πέλοι Medic. dedit pro πέλει.

v. 46. Ἀκροτόνοιο Paris. Scholia: θάμνου τοῦ θαμνώδους ἢ τοῦ θαμνώδη φύλλα ἔχοντος κλῶνας. Eutecnius: ἀβροτόνου τε δὴ καυλοὺς ἐν θάμνοις ἐπιτυγχανούσης, πρασίου τε ὁμοίως τῆς καὶ μελίφυλλον καλουμένης. Scribonius item proficit abrotoni pondo sextans ex vino datum.

v. 47. Ἢ χλοεροῦ M. R. Lorr. Goett. Vulgo καὶ χλ. Scholia tria monent esse prasii genera, igitur poetam addere meliphylli nomen; hoc vero esse amarum: οὗ τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ λήψησον πληρώσας τὴν χεῖρα, ἢ ἀβροτόνου, καὶ ποτήριον πληρώσας δὸς πιεῖν. Diosc. χρησόμεθα δ' ἐν προποτισμῷ ὀριγάνῳ, ἢ πηγάνῳ ἢ πρασίῳ, ἢ ἀψινθίου ζέματι μετ' οἴνου ἀψινθίτου ἢ ἀειζώου ἢ ἀβροτόνου ἢ χαμελαίας ἢ χαμαιπίτυος. Ubi in Codd. est: ἢ πρασίῳ μετ' οἴνου ἢ ἀψινθίου ἢ ἀειζώου ἢ ἀβρο-

ἢ ἀβροτόνῳ etc. In Parab. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα, ὃ καὶ βρωθὲν ἄπρακτον καθίστησιν, πράσιον σὺν οἴνῳ, χαμελαία σὺν οἴνῳ, πήγανον ὁμοίως. Et iterum: ἀειζώου τοῦ μείζονος ἄνθη μετ' οἴνου. Aetius: μετὰ τοὺς ἐμέτους καὶ κλυσμοὺς ποτίζειν ὀρίγανον, πήγανον, πράσον, ἀψίνθιον, εὔζωμον, ἀβρότονον, χαμελαίαν, χαμαίπιτυν μετὰ οἴνου — ἡδύτατα δὲ αὐτοῖς ποιεῖ χαμαίπιτυς πινόμενος — καὶ πήγανον. τινὲς δὲ φασὶν ὑπὸ μηδενὸς τούτων βοηθεῖσθαι. De marrubio Plinius 20. f. 89. Item contra venena inter pauca potens. De nominibus variis polii vide ad Theriac. verf. 554. et 677. et Diofc. 3. c. 109.

v. 48. Ἀειθαλέος. Scholia: ὅτι ἀεὶ χλωρά ἐστιν. Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς ἀγήρω καὶ ἀειθαλοῦς χαμελαίας βλαστούς.

v. 49. Πηγάνιόν τε. Scholia monent dubium esse utrum genus rutae poeta intelligi voluerit; duo enim esse genera. Eutecnius: καὶ πήγανον σὺν πᾶσι τούτοις κομίζων ἔμβαλε. Asclepiades ap. Galenum Audit. II. 7. ποθὲν πήγανον χειροπληθὲς λεανθὲν μὲν μετ' οἴνου, καὶ ζωμὸς ὄρνιθος λιπαρᾶς. Plinius 20. f. 51. quaecunque autem ruta et per fe pro antidoto valet foliis tritis et ex vino fumtis, contra aconitum maxime. De ruta confentit etiam Theopompus apud Athenaeum III. p. 85.

Βάμμασι. Male Edit. Colon. βράμμασι. Gloffa interl. Goett. ἐν μέλιτι. Scholia: πᾶν ὑγρὸν βάμμα καλεῖται. σημείωσαι ὅτι μόνον βάμμα τὸ ὄξος. εἰ δὲ μετά τινος, δηλοῖ ᾧ μέμικται. Igitur h. l. βάμματι, (ita enim malim legere) σίμβλων fignificat ὀξύμελι. Vide notam fequentem.

v. 50. Σβεννὺς αἴθαλ. omiffo τε Medic. et Goett. αἰγιθαλόεντα Parif. Scholia: σίδηρον πεπυρακτωμένον: ἤτοι καικαυμένον ἐναποσβεννὺς εἰς ὕδωρ πῖνε. Alius deinde ubi τρύγα, σκωρίαν interpretatur: καὶ ταύτην δὲ σβέσας ἐν μέλιτι πότιζον τὸ ἀπόβαμμα αὐτῆς, τὸν κάμνοντα. Eutecnius: αὐτὰρ οὖν δὴ διάπυρον πάνυ σφόδρα ἐμβαλὼν μέλιτι σβέννυε σίδηρον, καὶ τὴν ἐν ταῖς καμίνοις τῶν σιδηρέων γιγνομένην τρύγα, ἢ σκωρία κέκληται,

κέκληται, Φέρων δὴ σὺν τούτοις καὶ ταύτην μίγνυε. Ad πυράγρης glossa interl. G. habet ὀξυλάβου. Vides Eutecnium cum altero Scholiorum auctore legisse σβεννὺς αἰθ. omissa copula τε, et verba praecedentis versus ἐνὶ βάμμασι σίμβλων conjunxisse cum sententia hujus versus. Nunc vide mihi medicos graecos. Diosc. σιδήρου σκωρία ἢ αὐτὸς ὁ σίδηρος ἢ χρυσὸς ἢ ἄργυρος διάπυρος ἐν οἴνῳ σβεσθεὶς, τοῦ ὑγροῦ λαμβανομένου. Ita etiam Paulus. Sed in Parabil. σιδήρου σκωρία πεπυρωμένη καὶ ἐν ὀξυμέλιτι σβεσθεῖσα, ἢ σιδήριον πυρωθὲν καὶ μέλιτι σβεσθὲν — ἄργυρος καὶ χρυσὸς πεπυρωμένα σβεσθέντα μέλιτι. Contra Aetius: σιδήρου σκωρίαν ἢ αὐτὸν τὸν σίδηρον, ἢ χρυσὸν ἢ ἄργυρον ἢ λίθον μυλίτην διάπυρα ἐν οἴνῳ σβέσας δίδου πίνειν ἔνθερμον τὸν οἶνον. Scribonius cum auctore Parabil. favit: item acetum melle mixtum, in quo ferri stercus, quod σκωρίαν Graeci vocant, ustum prius inferuescat saepius et ita detur: Scribonius fere ipsius poetae verba convertit. Vides igitur medicos graecos in liquore variare, quo restingui volunt ferrum. Nicander ὀξύμελι nominat βάμμα σίμβλων. Vocem μύδρον forte alii fuerunt interpretati λίθον μυλίτην, quem nominat Aetius. Anaxagoras solem vocaverat μύδρον διάπυρον, quod Xenophon Memor. 4. 7. §. 7. interpretatur λίθον διάπυρον, ubi vide notam p. 277. Molarem lapidem igne liquefactum fluere, atque ideo metallis excoquendis additum fuisse olim, monui in Analectis ad Histor. rei metallicae Veter. p. 26.

v. 51. Τρύγα. Scholia: τὴν σκωρίαν τοῦ σιδήρου, ἣν ἐν τῇ καμίνῳ ἡ τοῦ πυρὸς φλὸξ ἐχώρισεν ἀπὸ τοῦ σιδήρου.

v. 52. Χοάνοιο. Scholia: ἥντινα ἔντοσθεν τῶν καμίνων τοῦ χωνευτηρίου διχῇ ἤλασεν ἡ τοῦ πυρὸς λιγνύς. τὸ μὲν γὰρ τοῦ χωνευομένου καθαρὸν ἐστι, τὸ δὲ ἀκάθαρτον. λιγνὺς δὲ κυρίως τὸ καπνῶδες τοῦ πυρὸς, νῦν δὲ αὐτὴ ἡ φλόξ. Eutecnius: χρυσόν τε αὖ πεπυρωμένον καὶ ἄργυρον σφόδρα τῷ πυρὶ καὶ τοῦτον προσομιλήκοτα: ἐμβαλὼν σβέννυε τῷ μέλιτι. Hesychius: χοάνας κοιλώματα, εἰς ἃ ἐγχεῖται τὸ χωνευόμενον.

 Idem

Idem χώνην τόπον, εἰς ὃν μεταχεῖται τὸ χωνευόμενον. Vide Salmasii Homonym. p. 231. De voce λιγνὺς vide Etymol. M.

v. 53. Ἄλλοτε δὴ Medic. Scholia: καὶ χρυσοῦ δὲ ἀπόβαμμα ἢ ἀργύρου πινόμενον ὠφελεῖ, τοῦ ἐληλασμένου καὶ ζέοντος.

v. 54. Θερερῷ Parif. πλώματι Lorrianus. Intelligitur oxymeli.

v. 55. Θρίων. Scholia monent proprie ficus folia ita dici, ut vitis οἴναρα, sed poetam nunc folia chamaepityos vocare ita. Contra Eutecnius: εἶτα δὴ τὴν χεῖρα εἰς ἥμισυ τῶν φύλλων πλήσας (vulgo ποιήσας) τῆς συκῆς χαμαιπίτυός τε τῆς ὀρείας, καὶ ταύτης τὰ φύλλα αὐανθείσης μέντοι. τῆς τε αὖ ὀνίτιδος ὁμοίως καὶ πολυκνήμου τῆς βοτάνης τοὺς κλῶνας, (ὅτε insero) εἰσὶ νεαροὶ, τετράδι κυάθων οἴνου γλυκέος ἀνάμισγε. Quae ita sunt collocanda: χαμαιπίτυός τε, τῆς τε αὖ ὀνίτιδος ὁμοίως τῆς ὀρείας, καὶ ταύτης τὰ φύλλα αὐανθείσης μέντοι, καὶ πολυκνήμου etc. Ceterum inepta est interpretatio Eutecnii.

v. 56. Scholia: χαμαιπίτυος, ἣ καὶ ὀνόγυρος καὶ σιδηρῖτις λέγεται καὶ ὀνία ἀγρία (sed recte Schol. B. Goett. et Lorrianus ἰωνιὰ ἀγρία habent) ὀνίτιδα λέγει τὸ ὀρίγανον. δύο δὲ γένη ὀριγάνων, ᾧ ἡμεῖς χρώμεθα, ὃ καὶ ἥμερον λέγεται, καὶ ὃ οἱ ὄνοι σιτοῦνται, ὃ καὶ παρείληφεν, ὃ καὶ ὀνῖτις λέγεται, ἧς λαμβάνειν κελεύει τὰ φύλλα, εἰς ἥμισυ πληροῦντα τὸ βάθος τῆς χειρὸς, ἢ τοῦ πολυκνήμου, ἢ τῆς χαμαιπίτυος, καὶ μετὰ τεσσάρων κοτυλῶν οἴνου ποτίζειν. Huc pertinet etiam Scholion alieno loco ad versum 49. adscriptum: ὅμως δὲ καὶ αὐτὸ ληφθὲν εἰς ἥμισυ βάθος χειρὸς πλήρωμα, καὶ μετὰ οἴνου ἑψηθὲν ἢ μέλιτος, καὶ τεσσάρων ποτηρίων ἢ κοτύλων ποθὲν ὠφελεῖ. Athenaeus 15. c. 8. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ θηρίων φησὶ χαμαίπιτυν, οἱ δ' Ἀθήνησιν Ἰωνιὰν, οἱ δὲ κατ' Εὔβοιαν σιδηρῖτιν, οἱ δὲ ὁλόκυρον. Ita enim ex Codice Mediceo hunc locum supplevit Gronov. ad Aeliani H. A. 8. 7. Dioscorides III. 65. χαμαίπιτυν οἱ ἐν πόντῳ ὁλόκυρον. Diosc. in Alexiph. λέγεται δὲ καὶ ἡ χαμαίπιτυς ἰδίως ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζειν, ἢ ἐν μὲν Ἡ-

ρακλείᾳ

ῥακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, ἐν ᾗ καὶ τὸ ἀκόνιτον γεννᾶται, ὀλόκληρος, Ἀθήνησι δ' Ἰωνιὰ καλεῖται, ἐν Εὐβοίᾳ σιδηρῖτις. Ubi Paulus habet ὁλόκληρον — διδονία. In Parabil. est: χαμαίπιτυς καλῶς ποιεῖ, ὀρίγανος ὀνῖτις, πολύκνημον σὺν οἴνῳ. Scribonius: et origani pondo sextans eodem modo datum ex vino: prodest et vinum chamaepityn decoctam in se habens.

Ὀνίτιδος. Hesychius: ὀνῖτις, ὀρίγανον. Lexicon ab Alberti laudatum: ὀνείτης ὑπὸ Νικάνδρου ὀρίγανον. Apud Diosc. 3. 32. et 33. male scribitur ὀνῆτις. Vide etiam Plinium 20. c. 17. Marcellus c. 30. Cunila, quam graeci onitin vocant.

v. 57. Ῥάδικα. Scholia: ῥάβδον. Polycnemi duo genera esse simul monent. Glossa interl. Goett. κλάδον. Utitur etiam Diodorus Sicul. I. p. 165. ubi vide Wessel. et infra ad vers. 331.

v. 58. Χαδεῖν. Glossa interl. Goett. βάλε.

v. 59. Ἢ ἔτι M. R. Deinceps iidem libri cum Lorriano recte ἴσχοις. Vulgo ἴσχεις. Scholia: τὴν ἐκ τῆς ἑψήσεως σύντηξιν τῶν ὀρνιθείων σαρκῶν, ἢ τὸν ὡς μυελὸν γενόμενον ἐκ τῆς ἑψήσεως ζωμόν. κελεύει δὲ τὴν κατοικίδα ὄρνιν ἕψεσθαι, ἕως ἂν τακῇ αὐτῆς τὰ κρέα καὶ γένηται ὡς χυλὸς, καὶ τότε προσφέρεσθαι τὸν ζωμόν. Eutecnius: ἄγε δὴ καὶ καθεψηθείσης πάνυ σφόδρα σχεδὸν ταχὺ διαλυομένης ὑπὸ πυρὸς τὸ ὕδωρ ὄρνιθος τῶν ἐν ποσὶ δήπου καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις ἀναστρεφομένων, ἤτοι νεοττῶν γε ὧν τρέφουσιν αὗται, ἑψηθέντων καὶ τούτων τὸ ὕδωρ κιρνῶντα δεῖ πίνειν μετὰ τοῦ μέλιτος. Ita Aelianus H. A. 5. 50. τοὺς ἐν ποσὶ τρεφομένους καὶ ἐξεταζομένους. Idem 2. 3. ὄρνισιν οἰκέταις, 8. 20. πελαργὸς οἰκέτης. 9. c. 41. iterum: denique 3. 50. ὄρνις ἠθάδας καὶ τοὺς ἐν ποσὶ τρεφομένους. Demetrius in Hieracosophio saepe etiam κατοικίδας ὀρνίθας gallinas vocat. Ad χαλίκρ. glossa interl. Goett. ἡδύτατον. Plinius 29. s. 33 jus gallinacei veteris large haustum peculiariter contra aconitum, addi parum salis oportet. Diosc. ὄρνις καθεψηθεῖσα ἢ κρεῶν λιπαρῶν βοείων ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ. Ita et Paulus; quan-

quam in quibusdam Diosc. libris est ὄξει. In Parab. ζωμὸς βόειος — ὄρνιθος καθεψημένης συγχυλωθείσης ζωμός. κρέως λιπαροῦ ὁμοίως. Aetius: νεοσσὸν ὀρνίθιον τρυφερὸν, λιπαρότατον ἑψήσας καὶ κατατήξας ἐν τῇ ἑψήσει, ἄχρις ἂν τὰ ὀστᾶ μόνα καταλειφθῇ, δίδου τὸν ζωμὸν πίνειν μετ' οἴνου, ἢ καθ' αὑτόν. ποιεῖ δὲ καὶ μόσχειος λιπαρὸς ζωμὸς μόνος πινόμενος ἢ καὶ μετὰ πηγάνου καὶ ἐμούμενος. Scribonius: adjuvantur ruta quam plurima pota cum vino, item jure gallinae pinguis vel bubulae.

v. 60. Χύτρων Goett. et Lorrianus. Ceterum adversus praecedentis χαλικρότερον monendum adhuc, Plinium videri legisse ἁλυκότερον. quia parum salis vult addi juri gallinacei. Infra versu 535. στρουθοῖο κατοικάδος iterum est de gallina vel gallo. Cf. Bochart. Hieroz. II. p. 146.

v. 62. Περιφλίοντος M. R. περιφλιόδοντος Goett. Scholia: καὶ μοσχαρίου κρέατα ἑψήσας περισφριγῶντος καὶ περιπλήθοντος τῷ λίπει, πλήρωσον τὸ ποτὸν τοῦ ζωμοῦ. Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν βοῒων καθεψηθέντων κρεῶν αὐτῇ πιμελῇ τὸ ὕδωρ ἄδην πινόμενον τοῖς ἄλλοις ὁμοίως ὠφελεῖ. De verbo φλιδᾶν vide infra ad 556. Plutarchus Symp. Q. II. 9. φλιδᾶν τοῖς δέρμασι καὶ ῥακοῦσθαι. Ceterum nescio unde Plinius habeat haec 28. s. 45. Omasi quoque jure poto venena supra dicta expugnari putant, privatim vero aconita et cicutas, itemque vitulino sero — Vocem γέντα recte glossa Goett. interpretatur κρέατα. Vide infra ad vers. 556.

v. 63 Ἐγχανέα Medic. εὐχάνδεα Goett. κορήσαιο ποταμῷ ἐνιχανδέα Paris.

v. 64. Μὴν βαλσάμοιο M. R. βαλσάμοιο etiam Paris.

v. 65. Χέων Paris. Scholia: μετὰ γάλακτος γυναικείου ἢ μεθ' ὕδατος. πώλοιο, νέας, πρωτοτόκου γυναικός — ὅτι δὲ χρήσιμον τὸ γυναικεῖον γάλα, καὶ Ἐρασίστρατος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ θανασίμων. Πῶλον et δάμαλιν graeci poetae de nova nupta etiam dicunt. Vide Interpretes Anacreont. Od 4. Eutecnius: δύναται δὲ δὴ ταῦτα καὶ μιγὲν βάλσαμον γάλακτι, νῦν

μέντοι

μύνοι τετοκυίας πώλου ὑπαρχέτω γάλα, ἀλλ' ἤν τις αὐτὸ πιὼν μὴ παρακτήσηται, ὀνίνησι σφόδρα. Plinius 23. f. 47. de oleo balsamino: adversatur aconito ex lacte potum: Diosc. ὀποβαλσάμου ὁλκὴ Λά. σὺν μέλιτι ἢ γάλακτι. In Parabil. ὀποβάλσαμον μετὰ γάλακτος — ὀποβάλσαμον σὺν γάλακτι γυναικείῳ ἢ ὕδατι. Simeon Sethi p. 16. de balsamo: δοθὲν μετὰ γυναικείου γάλακτος τοῖς δηλητηρίου μετασχοῦσιν. Aetius: ὀποβαλσάμου Λά. μετὰ ὀνείου γάλακτος νεοβδάλτου ἢ μετ' οἴνου. Cum vino opobalsamum propinat Paulus.

v. 66. Παναεργέα. Scholia: προσέμεσῃ πιὼν τούτων ἕκαστον (G. ἑκάτερον) προσφερόμενον χρησίμως, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐμέσαι. παναεργέα, ἀργὸν, ἀνέψητον, ἀδιέργαστον, ἀδιάπεπτον. Glossa interl. G. τὴν ἀκατέργαστον. Eutecnius: δεῖ δὲ καὶ ὕδατος ἐπιπίνειν εἰς τοσοῦτον τούτοις, εἰς ὅσον ἂν πᾶσαν ἀπαμέσας τις τὴν τροφὴν τὸ δεινὸν δυνηθῇ διαφυγεῖν. Ceterum h. l. vitiose laudatur a Suida in voce δερκευγέος ita: Νίκανδρος εἰς τὸ ἀντιφάρμακον· εὖτ' ἂν ὑπὲρ φάρυγγος χεύῃ πάντα δ' ἄεργα ἄπεπτα δόρπα πολλάκι δ' ἢ σκύλακος. Cum Suida eadem habet Etymol. M. p. 256. 55. sed ibi rectius est εἰς τὰ ἀντιφάρμακα — σκίνακος. Pars glossae videtur pertinere ad vers. 138. ubi est ἄπεπτα — δόρπα.

v. 67. Σκίνακος. Scholia: τοῦ σκιρτητικοῦ λαγωοῦ, τοῦ ἐν τῷ κοιμᾶσθαι βλέποντος καθάπερ καὶ ὁ λέων καὶ ὁ ὄφις. Diosc. πυτία ἐρίφου ἢ λαγωοῦ ἢ νεβροῦ σὺν ὄξει. Ita et Paulus. Aetius: πυτίαν ἐλάφου ἢ λαγωοῦ ἢ ἐρίφου μετ' ὄξους. Scribonius: praecipue autem adjuvabit, si quis coagulum leporis hinnuli, et porci in unum miscuerit, et dederit ex vini hemina aut cyathis tribus * P. I. vel victoriati pondus: ubi nomen *porci* vitiosum est. Coagulum hinnuli ut optimum, leporis secundo loco memorat Aristot. H. A. 3. 21. Vide ad Theriac. 577. τάμισον σκίνακος νεαροῖο λαγωοῦ. Ceterum δὴ forte a librariis propter metrum invectum pro δὲ,

v. 68. Ἐν νέκταρι M. R. G. ἐνέκταρι Parif. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ καὶ ἡ πυτία πρὸς τούτοις χρήσιμος τοῦ λαγωοῦ, καὶ

μετά τοι ταύτην ἢ τοῦ νεβροῦ, ἀμφότεραι μέντοι φύρασθαι οἴνῳ, ἑκατέρα καὶ καθ' αὐτὴν ὑπάρχει χρήσιμος.

v. 69. Ἀπορίζεα Goett. Plinius 23. f. 70. fuccus mori adverfatur aconito et araneis in vino potus. Nicander in Georgicis apud Athenaeum: καὶ μορέης, ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι, πρῶτον ἀπαγγέλλους βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώραν.

v. 70. Ὄλμου M. R. G. Vulgo ὄλμῳ. Vide Theriac. verfu 951. Scholia: καὶ συκαμίνου προστάσσει τὰς ῥίζας λαμβάνειν, καὶ ἐν ὄλμῳ ξυλίνῳ κόπτειν ὁμοῦ καὶ ἕψειν μετὰ οἴνου καὶ διδόναι πιεῖν. Addit Goett. μετὰ μέλιτος. λέγει δὲ οὐχ ἁπλῶς τὰς ῥίζας τῆς συκαμίνου ἀλλὰ τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης. Eutecnius: ἀλλ' οὖν καὶ ἡ ῥίζα τῆς μορέας πρότερον ἐν ὄλμῳ συντριβεῖσα εἶτα ἑψηθεῖσα ἐφ' ὅσον οἷόν τε μετ' οἴνου δίδοσθαι, μέλιτος προσπλακέντος αὐτῇ τοῖς πάσχουσιν ὠφελεῖ. Jam olim ὄλμου correxit Arnaldus p. 124. comparata gloffa Hefychii: στύπεα, στέλεχος, κόρμος, καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ σῶμα καὶ τὸ κύτος.

v. 71. Ἐνιψηθέντα M. R. ἐνὶ ψηθέντα Parif. καμάτῃσι idem Parif. μελίσσαις M. et Ricc.

v. 72. Ἀλάλκῃς M. Ricc. Eutecnius: ὅπως γὰρ ἂν δόξῃ τις οὖν ὑπὸ τοῦ δεινοῦ κεκρατῆσθαι, χρησάμενος τοῖσδε δὴ τοῖς βοηθήμασιν ἄρα τὸ ἀσφαλὲς ἕξει καὶ σῶος ἀπελεύσεται χρώμενος οἴκαδε τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.

v. 74. Ἐχθρήν. Ita pro ἐχθρὰν Med. Ricc. Lorr. Goett. Parif. Repon. autem πέσιν, accentu retracto.

v. 75. Ψιμυθίου Goett. et Ricc. ψιμιθίου Medic. Jam olim Moeris Atticifta monuit ψιμύθιον Attice dici, quod vulgariter ψιμμίθιον eft. Igitur vulgatum ψιμμυθίου correxi. Eutecnius: μετὰ ταῦτα τοίνυν λέγεσθαι χρὴ καὶ περὶ ἧς ἀναπομόργνυται τὸ ψιμίθιον τοῖς ἀνθρώποις γινόμενον βλάβης — λωβᾶται γὰρ αὐτῶν τὴν ὑγίειαν, καὶ τοῦ βαδίζειν ἄρα αὐτοῖς ἐμποδὼν ἵσταται. ἔοικε δὲ δήπου τὴν γοῦν χροιὰν ἐν ὥρᾳ ἔαρος φαινομένῳ γάλακτι τὸ ψιμίθιον δὴ τοῦτο καὶ ἐπαφρίζοντο, ὁπόταν ἢ κατὰ ἄλλας (lego ἢ κατὰ πέλλας) ἐν τῇδε δείκνυται τῇ ὥρα

τρο-

τροφιμώτερόν τε ὄνομα καὶ διαυγέστερον ἑαυτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἄγγει ἔτι περ . . . . ενω ἂν ὁ βδάλλων αὐτὸ ἐκ τοῦ παραχρῆμα δεξάμενος. τοῦτο (an. ἔτι περ ᾖ, ἐν ᾧ ἂν ὁ β. — δεξάμενος ᾖ. τούτῳ?) δὴ τὸ ψιμίθιόν ἐστι προσφερὲς τὸ εἶδος. Dioscorides 6. 22. τὸ δὲ ψιμ. λαθεῖν οὐ δύναται διὰ τὸ χρῶμα. ἀκουσίως γὰρ ληφθὲν λευκαίνει τὸν οὐρανίσκον καὶ τὰ οὖλα καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὀδόντων. Ita etiam Actuarius, sed Paulus habet ἑκουσίως δέ. Aetius: ψιμ. λαθεῖν μὲν οὐ δύναται διδόμενον διὰ τὴν χροιάν. ληφθὲν δὲ θερμαίνει (Cornarii versio *inalbat*, ergo λευκαίνει) τὸν οὐρανίσκον καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὰ οὖλα, ἔνθα καὶ μέρος τι τούτοις ψιμμυθίου εὑρεθήσεται. Scribonius c. 51. Cerussam qui biberunt, facile deprehenduntur. Linguam enim albam habent, commissurasque dentium albicantes. Nicander cerussae colorem sumtae comparat cum lacte spumante seu recente.

v. 77. Γρώνησιν Med. Ricc. Lorr. Paris. Vulgo γρώνεισι. A πελις (unde latinum *pelvis*) factum πελλὰς, πελλίς, doricum πέλιξ, et πελίχνα, vas ligneum. De quibus vide Pollucem 10. f. 19. et 20. ibique Hemsterh. item ad sect. 78. Athenaeum p. 495. et Etymol. M. in πελλάς.

v. 78. Ῥυσαίνεται Medic. Ricc. Paris. Deinde versu 79. ἐμπλάσσεται vulgatum correxi ex Riccard. Paris. Lorr. In Medic. est ἐμφράσσεται, quam lectionem in Ricc. reposuit aliena manus. Scholia: ὁ ἀφρὸς ἐπιστύφων ἐμπελάζει. Alius maxillorum partem interiorem monet intelligi, qua sunt dentes: διὸ καὶ ῥαδίως ῥυτιδοῦνται, ὑπὸ τοῦ ψιμμυθίου ψυχόμενα ὡς ξηρανθεῖσαι. ὁ γὰρ ἀφρὸς αὐτοῦ ὡς λεπτομερὴς περιπλάζει τοῖς οὔλοις. Prior scholii auctor videtur ἐμπλάζεται legisse. Eutecnius: ἀλλ' οὖν ἐνταῦθα τοῦ πιόντος τὸ μὲν πρῶτον ῥυποῦται (lego ῥυσσοῦται) τὰ οὖλα, ὅπως δέ τις κατὰ τῶν γενύων οἷον συνίσταται πολὺς ἐπὶ τούτοις ἀφρὸς ἐμπεπλασμένος, ὥσπερ οὖν καὶ αὐτὸς δακώδης κατ' αὐτῶν αἴρεται τῶν σημείων. In quibus sunt quaedam vitiosa; legisse tamen apparet ἐμπλάσσεται. In Aeliani H. A. 15. 11. περιχάλαιν ἐμπλάσσεται ἰδεῖ

ἀγκίσ]ρῳ. Medic. liber dat ἐμπαλάσσεται; et sic est 16. 25: τοῖς νεκροῖς ἐμπαλατ]όμενοι. Ubi Gesner malebat ἐμπλατ]όμενοι. Usum Hippocraticum docuit Foësii Oeconomia. Theophrastus H. P. v. 8. de ligno serrabili: τὰ δὲ χλωρὰ λίαν — καὶ ἐμπλάσσει. Unde Plinius 16. c. 83. viridia pertinacius resistunt serrarumque dentes replent aequalitate inerti. Nicander cerussae veluti spumam et colorem lacteum impingi habet palato (ὑπὲρ γένυας) et rugosis gingivis dentium. Aetius etiam partem cerussae in gingivis haerere ait.

v. 79. Ἀμφὶ καὶ Med. Ricc. Lorr.

v. 80. Νέατος δ' ὑπὸ κάρφεος Medic. Paris. omisit δὲ. Vulgatam ita interpretantur Scholia: ἡ μὲν γλῶσσα τραχύνεται, ὁ δὲ νέατος ἢ ἔσχατος ἰσθμὸς ἤγουν τὰ παρίσθμια ὑποξηραίνεται ἢ τραχύνεται. Eutecnius: ἥτε γλῶτ]α ὑποφλεγομένη. ξηρὰ καθίσ]αται καὶ τὸ φθέγμα πρόεισι τετριγὸς καὶ βαρὺ, τά τε λεγόμενα παρίσθμια αὐαινόμενα κατὰ πολὺ τοῦ κατὰ φύσιν ἐνεργεῖν εἰς λήθην ἔρχεται. Quasi legisset τέτριγε, nisi est error in Eutecnii scriptura. Dioscor. γλώτ]ης ξηρότητα nominat cum Paulo et Actuario; Aetius propius ad poetae verba: γλώσσης τε καὶ φάρυγγος ξηρότητα.

v. 81. Ἐπιλλίζων Goett. cum glossa interl. ξηρὰ βήσσων ταράσσεται, βήχει. In Paris. est χελύσσεται suprascripto altero sigmate. Scholia: βήσσων διὰ χέλυος τουτέσ]ι τοῦ σ]ήθους, τὴν ἀναφορὰν τῶν ἐρυγμάτων ποιεῖται ἀπαύσ]ως. Legerunt igitur ἐπιλύζων. Locum Hippocratis laudant hunc: ἀναχελύσσεται καὶ ἐρυγγάνει θαμινὰ πνεύματα. Esse videtur sumtus ex tertio de Morbis c. 10. p. 259. οὔτε τὸ σιαλον κατὰ τὰ οὔτε ἄλλο οὐδὲν, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ πονέετόν τε καὶ ἐξέχετον ὡς ἀπαγχομένοισι, καὶ βλέπει αὐτοῖσιν ἀσαφές, καὶ ἐπισ]ρέφειν οὐχ οἷός τε ἐσ]ὶν αὐτοὺς, καὶ λύζει καὶ ἀναίσσει θαμινὰς καὶ τὸ πρόσωπον καὶ φάρυγξ πίμπραται, γαργαρεὼν καὶ βρόγχος etc. ubi ἀναχελύσσεται θαμινὰ legi debere suspicor. Χέλυν pro pectore dixit auctor libri Hippoc. de Anatome §. 3. ubi vide Trilleri notam in Specimine p. 14.

Eu-

Eutecnius: βήξ τε ἐπιγιγνομένη καρτερὰ καὶ οὔτε ἠρεμεῖν συγχωροῦσα τῷ κακοπαθοῦντι διὰ τὴν κατὰ τοῦ στήθους στηριχθεῖσαν ἐκ τῆς βηχὸς ὀδύνην ἄσχετον, οὔτε ἀναφορὰν τοῦ φλέγματος λεπτοτάτου (χαλεπωτάτου lego) λίαν καὶ σχεδὸν ἀπόρου (ἀνυπόστου lego) τυγχάνοντος ῥαδίαν συγχωροῦσα γίγνεσθαι, (lego συγχωροῦσα γίγνεσθαι) ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἐμεῖν μὲν δοκεῖν ταλαιπωρίαν καὶ κακοπάθειαν, μηδὲν δὲ (ἐνεγκεῖν vel simile verbum addo) τὸν ἄνθρωπον ἄγειν. (lego ἄγει.) Haec in editione corruptissima leguntur, nec dum satis sana praestare ausim. Apparet Eutecnium ἀφρὸς ἐπιστύφων interpretari: δακνώδης. Reliqua non satis extrico. Dioscorides etiam cum Paulo et Actuario lectionem ἐπιλύζων approbat: ἐπιφέρει δὲ λυγμοὺς καὶ βῆχα. Ita etiam Aetius, qui βῆχας posuit. Singultus omisit Gorraeus, vulgatum ἐπιλύζων obscure aut plane non interpretatus.

v. 82. Ἀβλεμὲς — κεῖνο — βάρος Med. Ricc. Goett. Lorr. In Paris. etiam est βάρος. Vulgo ἐκεῖνο — κάρος. Scholia ἀδρανὲς interpretantur τὸ ἀβλεμές. Vide Hesychii et Apollonii Lexico Homerico Interpretes. Gorraeus vulgatum addit: caput infirmum nutat.

v. 83. Ναυσιόεις. Ita pro ναυτιόεις Medic. Goett. Lorr. Solus Scribonius: praeterea nauseant, rejiciunt poto medicamento.

v. 84. Ἄλην. In Goett. olim fuerat ἀλλήν, sed deinde ἄλην repositum cum glossa πλάνην. Solus Scribonius haec explicat: caligant, magis magisque vertigine quadam urgentur: postea spiritus vis intercluditur et praefocantur.

v. 85. Δειπναλέος Medic. Deinde Goett. ὑποδάμνεται. Scholia: ἄλλοτε δὲ ὥσπερ κοιμώμενος ἀποψύχεται τὸ σῶμα καὶ ψυχροῦται ὅλος καταβαρυνόμενος ὕπνῳ. Eutecnius: ἄγει δ' ὅτε ἐπ' αὐτοῖς τὸ φάρμακον καὶ τοῦτο πρὸς ὕπνον καὶ ἀποψύχεται ὁ μετ' αὐχένος αὐτοῦ, καὶ τὰ μέλη τοῦ κινεῖσθαι ὥσπερ τὸ πρότερον ἤδη τοῦ κατὰ φύσιν ἀφαιρεῖται, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ θάνατος αὐτὸν καλύπτων ἄγει. Huc pertinent verba Diosc.

 ψύξιν

ψύξιν ἀκρωτηρίων μετὰ παρακοπῆς καὶ δυσκινησίας. Ita etiam reliqui medici graeci. Ceterum Plutarchus Symp. Q. 6. 5. ita de veneno cerussae: καὶ μὴν ὅτε μόλιβδος τῶν φύσει ψυχρῶν ἐστὶ, ὅσγε τριβόμενος ὄξει τὸ ψυχτικώτατον τῶν θανασίμων φαρμάκων ἐξανίησι ψιμμίθιον. Reliquam historiam explicavit Mercurialis de Venenis p. 99. Avicenna plura edidit signa veneni quam medici graeci, sed nihil ad poetae interpretationem affert utilitatis.

v. 87—89. Sensum ita reddit Eutecnius, cujus locus ex Codice Goett. ita legendus est: ἐνταῦθα οἴ τις ἐπιπίνειν ἔλαιον διδότω· τὸ δὲ ἔλαιον ἐξ ὀρχάδος ἢ πρημαδίας ἢ μυρτίνης ἐλαίας ὑπαρχέτω. τοῦτο μέντοι τὸ ἔλαιον εἰς τοσοῦτον πινέτω οὗτος, ἐς ὅσον ὄλισθον ἡ γαστὴρ ὑπομείνασα ἐξελάσαι τῶν ἐντέρων τὸ σύστροφον δυνήσεται κακόν. Scholia hic tacent. Eutecnius de vomitu an de alvi exitu haec interpretetur, dubium est. Sed ad vomitum pertinere docet locus Plinii 23. s. 40. de oleo: venena omnia hebetat, praecipue psimmythii et gypsi in aqua mulsa aut ficorum siccarum decocto potum — per se potum redditumque vomitionibus contra omnia supra dicta venena. Vide tamen ad vers. 89. notam. Poeta varia olearum genera nominat, quae singula videbimus.

Πρημαδίης. Cod. Paris. et Mosq. πρηκαδίης. Deinde ἐλαίας. In Med. et Ricc. est Πρημαδίην. Paris. Nomen habere videtur ab inventore vel cultore ut Licinia Sergia et similes latinae. Mercurialis Var. Lect. I. p. 10. suspicabatur Pausiam Virgilii intelligi, quia etiam ab eo cum orchade conjunctim nominetur. Pisces πρημαδίαι apud Aristotelem H. A. 8. 15. in Codd. sunt Πρημάδες, Πριμάδες et Πρημνάδες. Vide Arted. Synonym. Pisc. a me editam p. 63. — ὀρχάδα latini etiam orchadem, (Virgil. Georg. II. 85.) alii orchitin appellant, a similitudine testiculorum. εἶαρ vocat succum oleae, seu oleum. Hesychius: εἶαρ αἷμα, ἢ ψυχή. Idem in ἔαρ, et ibi Interp. Pro sanguine posuit Callimachus Frag. 247. ubi

vide

vide Ruhnk. Aliter Orpheus Λιθικ. 18, 49. ἠδ' ἐρατόν τε μελίσσης ἄνθιμον εἶαρ.

v. 88. Ἢ ἔτι μυρτίνης. Cod. Goett. ἠέ τι. Oleam murteam vocat Columella V. 8. 3. Scholia fructum ejus seu baccam brevem et parvam esse aiunt. — Vocem σχεδίην glossa interlinearis Cod. Goett. reddit παραχρῆμα, atque ita etiam Eutecnius ante verba supra posita.

v. 89. Ἀνολισθήνασα Med. Cod. habet. Eutecnius videtur legisse ὄφρ' ἂν ἐλισθ. Sed possumus etiam interpretari et legere: ὄφρ' ἂν ὀλισθήνασα χύῃ i. e. ἀναχύῃ. Si de vomitu dixit poeta; sed ventris mentio, nisi pro ventriculo dicatur, ubi recrementa intelligi arguit.

v. 90. Διοιδέα. Ex Codice non nominato διειδέα posuit Bandini. Eutecnius: ναὶ μὴν καὶ γάλακτος ἡ πόσις ἀλλὰ τοῦ προσφάτου πρὸς τόδε ὠφελεῖ. ἡ γὰρ δὴ τοῦ παλαιοτέρου ἐστὶν οἶμαι οὐ λίαν ἐπωφελής. Ita enim recte Cod. Goett. Vulgo λαμπρῶς ἀφελὴς vel ὠφελής.

v. 91. Πόροις. Med. Φέροις. Ita et Ricc. ex correctione.

Γρῆϋν. Scholia: τὸν πεπηγότα ἀφρὸν, vel τὸν ἐπὶ τοῦ γάλακτος γινόμενον πάγον interpretantur, et a Siculis σύφαρα dici monent. Glossa interl. Cod. Goett. φαρὴν reddit λευκήν. Eutecnius verba haec omisit. Vocabuli Jonici usum debet Hippocrati περὶ ἀφόρων p. 297. l. 29. εἶτα ψυχθέντος τὴν ὑγρὴν ἀφελεῖν. Ubi Foesius in Oeconomia recte conjecerat legendum esse γρῆϋν. Ita enim omisso articulo τὴν clare Codex Palatinus habet scriptum, cujus varietatem Obsopaeus adscripsit exemplo editionis Basileensis quod est Lipsiae penes clarissimum Prof. Fischerum. Galenus φιαρὸν in Gloss. interpretatur λαμπρὸν ὑπὸ ὑγρότητος. Quod h. l. convenit. Etymol. M. p. 241. γρῆϋν τὸ ἐπιπολάζον τῷ γάλακτι. Νίκανδρος εἰς τὰ ἀντιφάρμακα. In melle simul et lacte pellicula haec ζωὴ dicitur auctore Hesychio h. v. ubi vide Interpp. Ceterum Dioscor. in Alexiph. cum Aetio γάλα θερμὸν, in Parab. simpliciter lac nominat. Scribonius: lacte cum melle poto.

V. 92. Καὶ δέ σύ γ' ἦ. Ita Med. et Goett. In Riccard. est ἠδὲ σύ γ' ἦ. In Parif. εἰ δὲ σύ γ' ἦ. Vulgo καὶ σὺ δέ γ' ἦ. Deinde Cod. Goett. φιδάλους cum glossa κλάδους. Postea πήξας Medic. habet; sed glossa interl. C. Goett. vulgatam σήψας interpretatur. Eutecnius: καὶ τὸν χυλὸν μὲν μὲν τῆς μαλάχης παρεγγυᾷ πίνειν ὡς πλεῖστον τοῖς φλαύροις ἔχουσι καὶ κατειλημμένοις ὑπὸ τούτου.

V. 93. Κλώθοντι. Scholia: τῷ ἀσ νῆμα κλωθομένῳ χυλῷ τῆς μαλάχης μετὰ οἴνου κεράσσαις. Glossa C. G. interlin. τῷ πλημμυροῦντι. Male Schol. B. χλωρῷ addit. Dioscorides μαλάχης ἀφέψημα. In Parab. μολόχης ἀφέψημα σὺν ταῖς ῥίζαις. Asclepiades apud Galenum II. 7. μαλάχης ἑφθῆς χυλόν. Celsus V. 27. si cerussam, jus malvae vel juglandis ex vino contritae maxime prosunt. Scribonius: facit et malva discocta concisa, sale et oleo pipereque condita et pro sorbitione data per se vel cum urtica herbaque mercuriali. Post κεράσσαις punctum pone in textu.

V. 94. Eutecnius: καὶ σήσαμα κατακνύψας καὶ λήνας αὐτὰ δίδοθι μετ' οἴνου. καὶ γὰρ πινόμενα τυγχάνει λυσιτελέστατα πρὸς ὑγιείαν. Dioscorides: σήσαμον λεῖον μετ' οἴνου.

V. 95 — 97. Sensum reddit Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τῶν κλημάτων τῆς ἀμπέλου τέφρα ἐστιν ἐπωφελὴς θερμῷ μὲν ὕδατι πλυθεῖσα, διυλισθεῖσα δὲ (Codex alius διηθηθεῖσα) ἐπιμελῶς ὡς ὅτι μάλιστα. καλαθίσκος δὲ ὑπαρχέτω ὁ ταύτην διηθῶν τὴν τέφραν, καὶ ἀποκαθαίρων, ἤ τις ἠθμὸς τυχὼν, ὅστις ἐπισχεῖν τὴν ὕλην τὴν ἀπὸ ταύτης δυνήσεται, καὶ σφι μετ' ἐλαίου τὴν ἰλὺν συναναμιγνύων κέχρησο πρὸς τὰ προειρημένα. Brevius Asclepiades ap. Galenum l. c. ἡ τέφρας κληματίνης ἀπήθημα δίδου. Diosc. κονίαν κληματίνην. Scribonius: Item lixivia calda ex cinere sarmentorum facta.

V. 96. Ῥύμμα. Eutecnius: ὕλην. Scholia: ῥύπον, σμῆγμα, κάθισμα. Vide Hesychium in h. v. et Steph. Thes. T. 3, p. 729. ubi Scholia edita emendavit. In Parif. est ῥῦμα.

v. 97. Ἰκμήνειας. Glossa interl. Goett. διυλίσειας. Ita etiam Eutecnius et Scholia. Post ἰκμ. ponendum erat colon.

v. 99. Ξηρὰ ἀπό olim lectum fuisse monent Scholia. Eutecnius: ῥύεταί του κακοῦ τούτου καὶ ὁ ξηρὸς δὴ τοῦ τῆς περσείας καρπὸς, περσείας ἐκείνης, ἣν ὁ Περσεὺς ἐξ Αἰθιοπίας μετὰ τὸ τὴν τῆς Μεδούσης ἐκτεμεῖν κεφαλὴν τῇ χρυσῇ ἅρπῃ χρησάμενος ἤγαγεν εἰς Μυκήνας καὶ κατεφύτευσε Κηφέως δωρησαμένου, ὃς τότε βασιλεὺς ὢν τῶν Αἰθιόπων ἐτύγχανε, τῷ Περσεῖ τὸ φυτόν. πλησίον τοίνυν ἐστὶ τῶν Μυκηνῶν ὄρος, ὃ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Μέλανθον, καὶ κρήνη ἐν αὐταῖς Μυκήναις. ἀλλὰ καὶ ταύτην τοι Λαγγίαν ἐπονομάζουσι τὴν πηγήν· ἔνθα δὴ καὶ τὸ τῆς θήκης ἄκρον, μύκην καλοῦσιν, αὐτὸς ἣν ἔφερεν ἅρπης ὁ Περσεύς, ἐκπεσεῖν λέγεται. Γενέσθαι μέντοι λέγουσι τὸ κατατρετὸν Μύκην, παῖς τε τῆς Δανάης πρὸς τροφὴν μέλλοντος. Eutecnius igitur ξηρὰ legit. Sed praeterea Scholia aliam varietatem vocabuli περσείης memoraſſe videntur, sed verba ſunt admodum vitioſa. Forte olim non ξηρὰ ſed σκηρὰ fuit ſcriptum. Heſychius: σκηρὸν, τραχὺ, σκληρόν. Idem σκηρώσασθαι σκληρῦσθαι. Idem in σκιρθῶσι comparetur, et Philo T. II. p. 396. In Hippocrate eandem olim formam fuiſſe teſtatur Erotiani Gloſſarium.

Κάρυα. Fructum ſiccum Eutecnius, λέπη et ὀστέον Scholia interpretantur. Dioſcorides περσικῶν τὰ ὀστᾶ. In Parabil. περσέων ὀστᾶ σὺν ἐλαίῳ. Scribonius: proſunt et nucleorum perſeorum interiora ex vino trita atque pota quam plurima: male Celſus juglandem ex h. l. retulit. Ita tamen etiam Aſclepiades apud Galenum: κάρυα βασιλικὰ πέντε λεάνας μετ' ἐλαίου δίδου πίνειν. Fructum perſeae etiam Theophraſtus κάρυον dixit IV. H. P. c. 2. monente etiam Scholiaſte, in quo ἐν τῷ τετάρτῳ legendum eſſe monuit jam olim Cognatus Obſ. Var. II. 22. Ex vulgata: τῷ τέσσαρες καὶ δεκάτῳ multa inepte arguit de numero librorum Theophraſti Bodaeus p. 57.

Βλάβος. In Medic. eſt βάρος et deinceps ἐρύξοι. Quod ex correctione habet etiam Riccard. Equidem vulgatum οἷον non ſatis intelligo.

v. 100. Ἢ ὅτι Medic. Κηφ. γαῖαν glossa interl. Goett. τὴν Αἰθιοπίαν interpretatur cum Eutecnio. Etymol. M. p. 512. Κηφηΐδα γαῖαν Νικ. ἀπὸ Κηφέως — τὴν Αἰθιοπίαν. Alii Persidem, quidam Chaldaeam intelligunt. Stephanus Byz. Χαλδαῖοι οἱ πρότερον Κηφῆνες ἀπὸ Κηφέως τοῦ πατρὸς Ἀνδρομέδης, ἀφ' ἧς καὶ τοῦ Περσέως τῆς Δανάης καὶ Διὸς Περσεύς. Agatharchides p. 2. de Persei expeditione in Aethiopiam: ἐκαλεῖτο δὲ τότε Κηφηνία. De Persicorum origine Persica vide Macrob. Saturn. III. 28. Plinius 15. c. 13. de Persea a persico diversa: Eam quoque eruditiores negaverunt ex Perside propter supplicia translatam, sed a Perseo Memphi satam, et ob id Alexandrum illa coronari victores ibi instituisse in honorem atavi sui. Graeci Persicum cum persea aegyptiaca saepe confuderunt, recte jam olim monente Plinio. Vide Salmasii Homonym. p. 85. et notas ad Columellae Hortum.

v. 102. Ἐνηέξησεν glossa interl. Goett. ἐφύτευσεν cum Eutecnio. Deinde ἀρούραις. Med. Ricc. Goett.

v. 103. Κηφῆος. Parif. Κυφῆνος.

Μύκης. Quae Scholia tradunt de notione verbi, fere eadem habet Etymol. M. p. 594. l. 10 seqq. Illustrat etiam Pausanias in Argolicis p. 113. seqq. et Winkelmann Monumenti antichi inediti p. 168. Est proprie μύκης fungus qui finem vaginae claudit exemtilis, ut Herodotus III. 64. et Pausanias II. 16. docent, atque hunc μύκητα illustrant Picturae Herculanenses T. I. tab. XIII. ubi vide Interpretes. Sed deinde μύκης etiam dictus fuisse videtur capulus, ut arguere licet ex Hesychio, Suida et Etymologici M. loco laudato.

v. 104. Ὑπὸ. Ita Medic. Goett. et Lorrianus, ὑπὲρ Parif. Vulgo ὑπαί.

v. 105. Λαγγείης Medic. Ricc. Parif. Langiam fontem in Nemeaea silva habet Vibius Sequester p. 103. ed. Oberlin. Commemorat etiam Statius Thebaid. IV. 277. Apud Pausaniam in Laconicis p. 203. fons Λαγκεία incerti situs est. Montem Melanthon vel Melanthin nullibi memoratum reperi.

v. 106.

v. 106. Ἀκοσταῖς. Eutecnius: ὠφελήσειε δ' ἄντι τοῦ τοιοῦτον καὶ τοῦ ἐν Γέῤῥῃ τῇ Ἀράβων χώρᾳ γεωργουμένου λιβανωτοῦ ἐπιπασθέντος (ἐπιπαθόντος Goett.) δηλαδὴ ὀπτηθείσῃ τροφῇ καὶ ἑψηθείσῃ ταχύ. Glossa interl. Goett. Schol. B. τροφαῖς similiter. Sed recte Scholia πεφρυγμέναις κριθαῖς, et ptisanam inde confectam interpretantur. Hesychius: ἀκοστή, κριθὴ παρὰ Κυπρίοις. Homericum: ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνης varie sunt interpretati Grammatici, quorum sententias vide apud Eustathium T. II. p. 658. ubi Nicandri locum laudat, et a Thessalis ait omnem cibum ἀκοστὴν dici. Cf. etiam Etym. M. h. v. Inepta imitatione Gazaeus Aeneas de Noti equo versu 264. ἀμφιλαφὴς ἑκάτερθεν ἀκοστήσαντα χαλέπτων. Remedium ita posuit Diosc. περιστερῶν ὠὰ σὺν λιβάνῳ ἢ κριθίνῳ ἀφεψήματι ἢ κοκκομήλοις. In Parabil. thus omisit. Sed λιβανωτὸν nominant Paulus et Actuarius. Scribonius: adjuvantur autem post vomitum ab oleo vel aqua mulsa cremore ptisanae caldo largiore accepto, sed bene uncto.

Ὀπταλέῃσιν. Medic. ἀσταλέῃσιν. Ricc. αὐαλέῃσιν. In Parif. est αὐχλέῃσιν.

v. 107. Περιπηγέα. In Parif. περιηγαθέα est. Vulgatam sequitur glossa interl. Goett. ἐπεὶ περιπέπηγε τοῖς κλάδοις τὸ δάκρυον τοῦ λιβάνου. Ita etiam Scholia.

v. 108. Καί τε σὺ ἢ omisso γε Goett. Eutecnius: ναὶ μὴν ἀλλὰ καὶ δάκρυον καρύας τοῦ φυτοῦ καὶ μέντοι καὶ τοῦ ἀταλύμνου τοῦ οὕτω λεγομένου φυτοῦ τοῦ καὶ κοκκυμήλου προσαγορευομένου, ἀτὰρ δὴ καὶ τὸ τῆς πτελέας ἐπιβάλλων ὑγρὸν ὅπερ δὴ πολὺ καταρρέει ἀπὸ τῶν αὐτῆς ὄσχων ἤτοι κλάδων (οὐκ ἔστι χαλεπὸν θεάσασθαι omitt. G.) ἐπιφέρων ταῦτα τῷ κάμνοντι πίνειν ἐπίτρεπε. ἐμῶν τε γὰρ οὗτος ἀπὸ μὲν ἐνίων τοιούτων, ἀπὸ δὲ τοῦ τοῖς ἑψητοῖς ἐντυγχάνειν ὑδατίοις καὶ πίνειν ἕξει διαφορούμενος τὸ ἀσφαλές. Ita haec ex Cod. Goett. legenda sunt. Scholia afferunt primum dubitationem Interpretum de καρύᾳ, num vulgaris, an diversa intelligatur; deinde ὄσχας interpretantur cum Eutecnio κλάδους. Ἀτάλυμνος:

glossa

gloss. interl. G. cum Eutecnio κοκκυμηλέαν i. e. prunum interpretatur. Dioscorides cum reliquis etiam κοκκύμηλα nominat; in Parabil. τὸ κοκκυμήλων κόμμι. Reliqua sic Dioscor. κόμμι πτελέας ἢ τὸ ἐν τοῖς φύλλοις τῆς πτελέας ὑγρὸν μετὰ χλιαροῦ ὕδατος. ἐμείτωσαν δέ. In Parab. est τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις τῆς πτελέας. Diosc. I. 96. de ulmo: τὸ δὲ ἐν ταῖς φύσαις κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν εὑρισκόμενον ὑγρὸν στίλβει πρόσωπον — ξηραινόμενον δὲ τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἀναλύεται εἰς θηρία κωνωποειδῆ. Theophrastus H. P. III. 14. ubi gummi et culices ibi nidulantes memorat, κωρύκους vocat; quem locum pessime vertit Plinius 13. c. 11. In Dioscoridis priore loco pro φύλλοις esse reponendum φύσαις ex Paulo et Actuario, recte jam olim monuit Saracenus; post eum Bodaeus ad Theoph. p. 216. Paulus omissis columbarum oris, (quae tamen Actuarius habet) ita: ἢ λιβανωτὸν, ἢ κοκκυμήλων κόμμι ἢ πτελέας τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις ὑγρὸν — ἐμείτωσαν δὲ ἐφ' ἑκάστου. Lacuna etiam in Diosc. reperit scriptum: ἢ κοκκυμήλου ἢ πτελέας κόμμι. Saracenus locum Dioscoridis ex Paulo reconcinnari voluit, obstante tamen ex parte Actuario, ut jam monui.

v. 109. Καλλείβεται ὤσχαις. Codex Lorrianus et Goett. Iidem in Scholiis ubique ὤσχας et ὠσχοφόροι scribunt. In Riccard. et Paris. est καταλείβεται. Medic. καταλείπεται. Vulgatum καλλείπεται recte jam olim corrigi jussit Arnaldus p. 115. ὄσχαι sunt h. l. folliculi in teneris ulmorum foliis enati, vermiculorum seu aphidum nidus, de quibus plura ad Palladium. Reliqua de voce ὄσχη et ὤσχη vide ad Scholia.

v. 110. Χλιόωντι. Ita Medic. Ricc. Paris. Lorr. et Goett. Male Edd. habent vulgo χλιοέντι. In Goett. annotatur γράφεται καὶ χλιδόωντι.

Τήξαις. Ita Riccard. et Lorr. τύξαις Paris. πήξαις Med. Vulgo τῆξον.

v. 111. Ἐψητοῖσι δ. ὑδάτεσσι. Cod. Paris. male ἐρίγγας — δαμάσας habet. Ad potum haec retulit Eutecnius

contra

contra Scholia: ὅπως τὰ μὲν ἐμέσῃ, τὰ δὲ πέψῃ ἐκλυθεὶς ἐν ἑψητοῖς ὕδασι τουτέστι λουτροῖς. ὅτε γὰρ ὑγρανεῖ τὸ σῶμα ὁ ἱδρὼς, τουτέστι μετὰ τὸ ἱδρῶσαι αὐτὸν εἰς τὸ προμάλακτον, ἵνα εὐθέως ἐμβαίνῃ εἰς τὴν ἔμβασιν καὶ χρονίσῃ μέχρις ὅτου ἐκλυθῇ καὶ διαπέψῃ. Hanc interpretationem secutus est Gorraeus. Sed medici graeci hanc curam ignorant. Huc pertinet Pauli et Aetii ἐμείτωσαν ἐφ' ἑκάστου.

v. 112. Ἰκμαίνῃ. Ita Med. Ricc. Goett. Lorr. Parif. Vulgatam ἐκμήνῃ ex Codice vetere emendari jussit etiam Dorville ad Charit. p. 359. Nicander apud Athenaeum IV. 4. θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσιν. Veram expressit Euteenius cum Scholiis.

v. 113. Καί κεν ὅτ' ἄλλοτε Medic. et Parif.

v. 114. Κορέσαιτο ex correctione Ricc. habet, atque ita Parif.

Ἀκλέα. Ita Cod. Lorr. et Parif. Vulgatum ἀλκέα recte jam emendavit Dorville ad Charit. p. 359. Maximus poeta versu 156. ἡμιτελῆ γυίων ἀποσείσεται ἀκλέα παῖδα. Ad πιοπέρης glossa interl. Goett. habet: λιπαρῆς, ἀδόλου. Sententiam ita reddit Eutecnius: καὶ ἄλλοτε μὲν ἐσθίων καὶ ἱδρῶν, ἄλλοτε δὲ πίνων τὸν δυσώνυμον ἂν οὕτω καὶ ἄδοξον διαφύγοι ῥαδίως θάνατον. Ciborum et vini copiam maleficia venenorum temperare et interdum vomitus aut alvi dejectionis occasionem praebere monet Gorraeus. Aetius reliquis medicis multo brevior in hac cura sic ait: οἷς ἁρμόζει διδόναι μελίκρατον ἢ γλεῦκος (σύκων Cornarii versio et margo Codicis) καὶ μαλάχης ἀφέψημα ἢ γάλα. θερμὸν ἢ σήσαμον λεῖον μετὰ γλυκέος, ἢ κονίαν κληματίνην ἢ ἴρινον ἔλαιον. πᾶσι γὰρ ἔλαιον δαψιλὲς παραμίσγειν χρή. ἐμείτωσαν δὲ ἐφ' ἑκάστου (Codex ἀφ') ποιεῖ δὲ καὶ σκαμμωνία σὺν μελικράτῳ πινομένη. Plinius 22. s. 33. de aqua mulsa: contra venenum psimmythii salutaris addito oleo. Avicennae versio quaedam habet a graecis medicis diversa, nescio an interpretis errore.

v. 115. Σιτηβόρου Medic. Ricc. Goett. Lorr. In Goett. glossa adscripta habet σιτοφάγου. In Paris. est: καὶ μὲν σιτοβόρου. Scholia cantharides κοπροφόρα καὶ σιτοφόρα ζῶα appellant. Eutecnius: κανθαρὶς ἐστὶ σιτοφάγος, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῇ ἐπίκειται ἀπὸ τοῦ πράγματος. ὄδωδε δὲ βαρὺ μὲν αὕτη καὶ οἱονεὶ πίσσα. οἷα δὲ τὰ τῆς κέδρου κάρφη φαίνεται τῷ μασησαμένῳ, τοιαύτη καὶ ἡ τῆς κανθαρίδος ποιότης ὁτῳοῦν ἅπαντι. τῷ δὲ ἐκ ταύτης μήποτε γένοιτο πόματι κατεσκευασμένῳ ἐντυχεῖν ἀνθρώπῳ. ἅμα τε γὰρ προσενέχθη τὸ ἐξ αὐτῶν ποτὸν κατεσκευασμένον ἀνθρώπου χείλεσιν, αὐτίκα δὴ καὶ παραχρῆμα δριμυτάτης ὀδύνης ἐμπίμπλησιν αὐτὸν, προϊὸν δὲ ἐπὶ τὰ εἴσω κατεσθίει πάντα τὸ στῆθος, τὴν γαστέρα καὶ τὰ τῆς κύστεως χωρῆσαν εὐθὺς ἐκβιβρώσκει αὐτήν. Nunc de lectione σιτηβόρου et natura cantharidum breviter dispiciamus. Cantharides veluti segetum pestem ex Demetrio Scepsio memorat Plinius 28. f. 23. atque etiam Theophr. H. P. 8. 10. inter vitia tritici cantharin nominat; unde Plinius 18. f. 44. est et cantharis dictus scarabaeus parvus frumenta erodens. De iisdem est locus Aristotelis H. A. 5. 19. cantharides, inquit, oriuntur ex erucis natis in ficu, pyro silvestri et pino (πεύκῃ); his enim omnibus innascuntur vermes; et ex erucis in spina alba (κυνακάνθᾳ) natis. Sectantur etiam foetida, quoniam ex simili materia natae sunt. Unde Plinius 11. f. 41. cantharides vermiculi ficorum et piri et peuces et cynacanthae et rosae. Venenum hoc alae medicantur, quibus demtis letale est. Plinius igitur Aristotelis cantharidas de medicato et venenato genere interpretatus est. Sed Aelianus 9. 39. cantharides in tritici segete alnis et ficu nasci tradit, adhibita Aristotelis auctoritate; qui si locum, qui solus hodie exstat, respexit, aliam lectionem in suo libro habuisse videtur. Erucas fici in cantharides mutari tradunt etiam Geoponica 15. c. 1. In Graeco Aetii Codice, quo utor, initium capitis sic habet: Cantharides nascuntur ab erucis ficorum, populi albae (λεύκῃ) pyri silvestris (ἀπίῳ) etiam cynacantharum sunt vermes, qui deinde,

deinde alas accipiunt. Ex quo apparet olim in Ariſtotele pro πεύκη fuiſſe lectum λεύκῃ.

Palladius de R. R. I. 35. cantharides quae in roſis reperiuntur nominat, ubi Geoponica 5. 30. erucas in roſis repertas; deinde idem deinceps cantharides vitibus nocentes habet, ubi Geoponica 5. 49. et 13. 16. ſimiliter cantharides nominant. Easdem cantharides in perticarum, quibus vites ſuſtinentur, corticem ſubrepere et ibi latere monent Geop. 5. 22. Verum hoc genus cantharidum an idem ſit cum medicato, ignoramus. De veneno ita Plinius 29. ſ. 30. ipſae, inquit, cantharides venena ſunt potae veſicae cum cruciatu praecipuo — ipſarum venenum in qua parte ſit, non conſtat inter auctores. Alii in pedibus et capite exiſtimant eſſe, alii negant. Convenit tantum pennas earum auxiliari, in quacunque parte ſit venenum. Ipſae naſcuntur ex vermiculo in ſpongia maxime cynorrhodi, quae fit in caule, ſed foecundiſſime in fraxino: ceterae in alba roſa minus efficaces. Potentiſſimae inter omnes variae luteis lineis, quas in pennis transverſas habent, multum pingues; inertiores minutae, latae piloſae: inutiliſſimae vero unius coloris macraeque. Conduntur in calice fictili non picato et linteo colligato, congeſtae roſa matura, et ſuſpenduntur ſuper acetum cum ſale fervens, donec per linteolum vaporentur; poſtea reponuntur. Vis earum adurere corpus, cruſtas obducere. Eadem pityocampis in picea naſcentibus: eadem bupreſti, ſimiliterque praeparantur. Haec translata ſunt a Dioſcoride I. 65. ubi cantharides eas optimas ad medicinam judicat eſſe, quae de frumento legantur; eas in vas non picatum mitti, orificio linteum tenue et rarum circumligari, deinde vas ipſum converti atque vaporem aceti acerrimi et ferventis tamdiu excipere, donec cantharides ſuffocentur, lino deinceps transfigendae et reponendae. Efficaciſſimas eſſe varias, quae luteas in pennis vittas habeant transverſas, corpore oblongo, magnas (ἁδρὰς, alii craſſas) et veluti blattas (σίλφαι) pingues. Imbecillas eſſe unicolores. Vides Plinium multo

plura exſcripſiſſe ex communi auctore, Sextio Nigro, puto. Aceto cur ſalem addiderit, neſcio. Locum Dioſcoridis ex antiqua verſione poſuit Vincentius c. 123. ubi eſt: *Quae vero circa roſas colliguntur, infirmiores ſunt, et unius coloris, quas faciunt tamen in aliquibus antidotis.* Videtur igitur interpres integriorem codicem Dioſcoridis habuiſſe et auctiorem.

Ex recentioribus primus F. Imperatus Hiſt. nat. libro 28. p. 901. eas cantharides, quae optimae a Dioſc. judicantur, Hydrunticas et faſciatas dixit, rudi etiam pictura p. 921. expreſſit. Meloen cichorii hoc genus vocavit Linnaeus; quam ſatis accurate deſcripſit Haſſelquiſt Itiner. p. 450. Habitat in floribus cichorii, Graecis hodie Mauropuli a nigritie dicitur, teſte Forskôl p. 22. qui maris elytra rubra, feminae flava eſſe ait. Eandem in euphorbio cypariſſia ſed magnitudine diverſam reperit Fueslin Helvetus. Haec in officinis Chinenſium ad veſicatoria venalis proſtare dicitur. Hanc eandem Graecorum cantharin eſſe affirmat etiam Gallus *Dorthes* in Journal de Phyſique 1789. Majo p. 357. Vulgaris noſtra etiam in Gallia frumento (*bled*) nocet; de qua noxa idem Gallus docuit in Mémoires d'Agriculture de la Societé de Paris 1787. Trimeſtre de Printems.

Genus alterum minutum latum et piloſum nondum agnovi in noſtris; meloe enim cichorei etſi thoracem hirſutum habet, vix tamen ea huc referri poſſe videtur. Tertium genus, unius coloris macrumque ſeu minus pingue, non magis agnovi, et forte non magis quam cantharis roſarum et vitium ad meloarum genus Linnaeanum pertinet.

Speciem primam variam, luteis alarum cingulis transverſis in frumento repertam praefert etiam Galenus de S. M. Facult. et Avicenna. Scribonius c. 90. Alexandrinas cantharides varias et oblongas eſſe ait; quas equidem ignoro, eaedem an diverſae ſint. Propria quadam vi veſicam exulcerare poſuit Galenus in Theriaca ad Piſon. c. 4. et de S. M. Facultate. 3. c. 23. Vulgares noſtras cantharides, virides auro ſplendentes,

dentes, seculo decimo et tertio collectas jam fuisse in usum medicum arguit locus auctoris Gallici de natura rerum apud Vincentium c. 122. quem exscripsit Albertus M. libro 26. p. 251. De Sicularum cantharidum natura vide Sestini Sicul. Epistol. T. I. p. 158. vers. germanicae. Historiam generationis enarravit nuper *Loschge* in Naturforscher Parte XXIII.

Superest comparatio blattae (σίλφης) breviter illustranda. Aristoteles H. A. 8. 17. nominat cum culice (empide) inter insecta, quae senectutem exuunt, deinde coleoptera, ex iisque cantharum nominat. Satis igitur hinc arguere licet, ad coleoptera non pertinere silpham. Camotii editio in Aristotele nominat σίλλφην, solenni Atticorum geminatione; Phrynichus Sophista p. 132. τίλφην probat. Pinguedinem silphae olentis (βδεούσης) in oleo rosaceo colliquatam in remedio aliquo adhibet Galenus Comp. Medic. sec. loca 5. c. 9. Aetius 8. 33. eum locum transscribens silpham hanc domesticam et olentem simul dixit. Plinius in eodem remedio 29. c. ultimo: est, inquit, et quaedam pinguedo blattae, si caput evellatur; hanc tritam cum rosaceo auribus mire prodesse. Paulus in Succidaneis libro 7. pro buprestide silpham olentem adhiberi posse ait. Ubi verbum βδέουσα adhibent medici graeci, quod proprie de ventris crepitu, sed generatim etiam de quovis foetido odore dicitur. Ita Aristophanes in Pace versu 920. insectum sphondylam dictum in fuga tetrum odorem spargere ait (βδεῖν); ubi Scholia eadem de silpha tradunt. Sed eadem ad Acharnenses versu 920. ubi poeta insectum aliquod per canales reperire solitum tiphen appellat, idem esse aiunt, quod alio nomine silpha vocetur, animal cantharo simile. Suidas sub voce νεώριον ex vetustis Aristophanis Scholiastis similiter animalculum cantharo simile dixit. — Ab hoc insecto plane diversum est, quod eodem nomine appellat Euenus poeta in Analectis Brunckii T. I. p. 167. librorum chartas perforans et destruens. Latini etiam blattam libris et chartis inimicam vocarunt. Blatta quae in pistorum officinis reperiri solet, auctore Diosc. 2. 38.

 et

et quam Plinius l. c. myloecon vocat, tenebrarum alumna dicitur eidem 11. f. 34. et in balineis maxime humido vapore pronasci. Hinc balnea blattaria Senecae Epist. 86. Blattarum cubilia in alveariis memorat Virgilius Georg. 4. 243. Verbascum flore aureo conspicuum blattas congregare ait Plinius 25. f. 60. Ubi Dioscorides 4. 104. silphas nominat. Cunilaginem odoris foedi omnes e tota domo blattas congregare idem Plinius tradit 20. f. 63. Ex his dictis sequi videtur, plura olim et diversa insectorum genera communi silphae et blattae nomine fuisse appellata, quae hodie difficulter agnoscere et distinguere possumus.

v. 116. *Κεῖνα ποτόν.* Similiter Marcellus Sidetes versu 93. *σκορπίου εἰναλίου δὲ πολυσχοίνων ἀπὸ κύρτων αὐτίκ' ἐπὶ κρητῆρσι βεβριθόσιν ἡδέος οἴνου πνιγομένου πόμα κεῖνο πιών.*

v. 117. *Ῥώθωσιν.* Inepte glossa interl. G. *ταῖς ῥίζαις,* deinde *χαλινοῖς* interpretatur *τῷ φάρυγγι.* Dioscorides: *καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν πίσσῃ ἢ κεδρίᾳ ὅμοιόν τι ἐγγίγνεσθαι δοκεῖ.* Aetius: *εὐθέως μὲν ἀνάδοσις ἐπὶ τὰς ῥῖνας γίνεται, πίσσῃ ἐοικυῖα ὀδμὴ, πίτυος δὲ ἢ κεδρίας ἐμφέρεσθαι ποιότητα κατὰ τὴν γλῶτταν δοκεῖ.* Pro *πίτυος* Cornarius dedit *picis.* Scribonius C. 57. Cantharides gustum et odorem similem pici e cedro factae habent.

v. 118. Scholia: *ἡ δὲ γεῦσις κεδρίσι — τὰ ψήγματα τῆς κέδρου κεδρία λέγει κάρφη.* Sed Nicander ubique *κάρφη* dixit pro *καρπός.* Igitur h. l. cedri fructus, seu *κεδρίδας* intelligi voluit.

v. 119. *Χείλεσι* pro *χείλει* dedi ex Goett. Lorr. Parif. Deinde *δηχμὸν* Medic. *δήγμειν* Parif. Scholia: *ποτὲ μὲν δηγμὸν ποιοῦσιν ἐπὶ τῷ διύγρῳ ποτῷ ποθέντι τῷ χείλει, ποτὲ δὲ περὶ τὰ νείατα καὶ ἔσχατα τῆς γαστρὸς, τουτέστι περὶ τὸ στόμα αὐτῆς, ἤγουν περὶ τὸν στόμαχον.* Legerunt igitur *χείλει.*

v. 120. *Τεύχουσι* Goett. Recte Parif. *τοτὲ* pro *τότε* vulgato. Dioscorides: *σχεδὸν ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι κύστεως πάντα δάκνεσθαι δοκεῖ αὐτοῖς.* Aetius: *ἐπακολουθεῖ δὲ*

καὶ δηγμὸς στομάχου καὶ κοιλίας καὶ νεφρῶν καὶ μάλιστα κύστεως. Scribonius: potae ſtomachi dolorem, morſusque excitant, praecipue veſicae. Quamobrem, qui biberunt eas difficulter urinam et cum ſanguine reddunt, exulcerata ſcilicet veſica. Praeterea animo ſubinde linquuntur deficiuntque. Hinc Heſychio ἑλκοποιὸν, κανθαρίς.

v. 122. Περιψαύουσι. Eutecnius: ἐκ τούτου ἵσταντω ὀδύναι πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ περὶ τὸν χόνδρον. ἔστι δὲ ἔντερον ὁ χόνδρος ὁ πλησίον μὲν αὐτοῦ που τοῦ θώρηκος κεῖται, πρὸς αὐτῷ δὲ τῷ κύτει τῆς γαστρὸς ἠρεμιᾷ. Dioſc. φλεγμαίνουσί τε τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον καὶ δυσουροῦσι. πολλάκις δὲ καὶ αἷμα προΐενται δι' οὔρων. φέρεται δὲ αὐτοῖς κατὰ κοιλίαν ὅμοια τοῖς ἐπὶ δυσεντερικῶν. λειποθυμίαις τε καὶ ἄσαις καὶ σκοτοδινίαις περιπίπτουσιν· ἐπὶ τέλει δὲ παραφέρουσι τὴν διάνοιαν. Ita plane etiam Paulus et Actuarius. Contra Aetius: ὁ δὲ κατὰ στόμα τῆς κοιλίας τόπος ὀδυνᾶται σφόδρα, ὡς δοκεῖν αὐτὸν τὸν χόνδρον τὸν ξιφοειδῆ λεγόμενον ὀδυνᾶσθαι. φλεγμαίνει δὲ καὶ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον· ἔπειτα δὲ καὶ δυσουρία καὶ ἰσχουρία παρέπεται. δαπανᾶται δ' αὐταῖς καὶ τὸ ὁρατικὸν τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ παραφρονοῦσιν καὶ ῥιπτάζονται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ceterum vide an h. l. περιψαίρουσι legere praeſtet. In Hippocratis Morbis 2. p. 655. ὥστε τὰς ὑστέρας ψαίρειν Galenus interpretatur ἐννήχεσθαι, προσψαύειν: ut recte monuit Foëſius. Ita conjungenda ſunt deinde verba θώρηκος τόθι χόνδρος. De cartilagine xiphoide nota omnia phyſiologiae peritis. Poeta chondri nota ſitum coli deſignare voluit. Colon autem in dextro inguine exortum ſurſum reflectitur verſus jecur et hypochondrium, et tandem in ſiniſtro inguine retro inteſtino recto adnectitur, docente etiam Rufo de Part. Corp. hum. p. 62. ed. Lond.

v. 124. Ἀσχαλόωσιν, ἄλῃ. Ita Med. Ricc. Goett. In Pariſ. eſt ἀσχαλόωσιν ἄλλῃ. Vulgo ἀσχαλόωσ, ἄλλῃ. Euteenius: ἀλύει δ' οὖν τὸ ἐντεῦθεν ὑπό τε ἀμηχανίας καὶ φροντίδων ἀπροσδοκήτων οὐ συγχωρούμενος ἡσυχάζειν, ἀλλ' οἷα δὴ

φασὶ τῶν κιναρῶν τὰς ἐκγήρους καὶ παλαιὰς γεγενημένας ἐφ' αὐτῶν γήρια κομίζειν· καλοῦσιν, οἶμαι, αὐτὰ πάππους. ὑπὸ τῶν ἀνέμων οὗτοι πανταχοῦ ὁρῶνται κινούμενοί τε οἱ πάπποι καὶ ῥιπιζόμενοι τοῦ ἀέρος. τοιαῦτα ἄτ7α μοι δοκεῖ καὶ ἡ γνώμη διακοπ7ομένη τοῦ ἀνθρώπου καὶ μεριζομένη τοῦ πιόντος πάσχειν, τὸ φάρμακον πάσχειν ὑπὸ τῶν φροντίδων. Unde apparet Eutecnium legisse ἄψυχος κεδάει. Verbum enim κεδαίειν saepe interpretantur Scholia μερίζειν, διακόπ7ειν. Inepte etiam error mentem vincire, non dissipare diceretur a poeta; qui mentis errorem dixisse videtur a statu suo dejectae, cum Eutecnius de turbata ipsius corporis quiete haec verba interpretetur. Utramque opinionem conjungit Aetius. Ceterum voces ἄλλη et ἄλη saepe fuisse confusas docet Dundass ad Oribasii Anatomen p. 16. et Dorville Vanni Critic. p. 230. qui h. l. tractavit, sed ex memoria laudavit verba poetae. Similis est locus nostri infra 212. πολλάκι δ' ἐς κραδίην π7οίην βάλε, πᾶν δὲ νόημα ἔμπλημ7ον μεμόρηκε κακῇ ἐσφαλμένον ἄτῃ. Qui correctionem meam confirmare videtur.

v. 125. Πελάσει Paris. Scholia: φιν abundare et ἤθεα φωτὸς dici pro τὸν ἄνδρα monent. Paullo ante post γασ7ρὸς pon. colon.

v. 126. Scholia: οὕτω φέρεται αὐτῶν ἡ γνώμη ὡς ἀκάνθης ἄνθος. Theriac. vers. 329. σκίδναται ὡς γήρεια καταψυχθέντος ἀκάνθης. Ubi Scholia: ἡ τῶν κιναρῶν ἐξάνθησις· ἀκανθώδης δ' ἐσ7ι. Scholia ad hunc versum: γήρεια τὰ ἄνθη τα λευκὰ καὶ πολιοειδῆ. πάππος δὲ ὁ καυλὸς αὐτῶν, ἐξ οὗ θρύπ7ονται καὶ πίπ7ουσιν, ἢ αὐτὴ ἡ σύσ7ασις. Griphum habet Athenaeus 10. p. 450. de pappo hunc: οἶδ' ἐγὼ ὃς νέος ὢν ἐσ7ὶν βαρὺς, ἂν δὲ γέρων ᾖ ἄπ7ερος ὢν κούφως πέτεται καὶ γῆν ἀφανίζει. quem ipse Eubulus poeta ita explicat: πάππος ἀπ' ἀκάνθης. οὗτος γὰρ νέος μὲν ὢν ἕσ7ηκεν ἐν τῷ σπέρματι, ὅταν δ' ἀποβάλῃ τοῦτο, πέτεται κοῦφος ὤν, ἠπόθεν ὑπὸ τῶν παιδίων φυσώμενος. quem locum retulit etiam Eustath. ad Homer. T. II. p. 1343. l. 25. Apparet inde pappum

puni esse seminis plantarum stilum cum filamentis lanuginosis insidentibus, qui cum semine maturo excidit ventisque dissipatur, aut a pueris ludentibus excutitur, ut apud nos fit pappo leontodontis. Hesychius: γήρεια τὰ τῆς ἀκάνθης ἐξανθήματα ἅπερ ἔνιοι πάππους λέγουσιν, ad quem locum vide Arnaldi Lect. Gr. p. 33. In reptilibus γῆρας est senecta, exuviae, quae tandem exsiccatae exuuntur. De uva Antholog. I. p. 21. καὶ σταφύλη γῆρας αἰσθάνεται ῥυτίδων. Aratus Diosem. versu 189. ἤδη καὶ πάπποι, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου. Unde Plinius 8. f. 86. Lanugo populi, aut spinae volitans aquaeque pluma innatans. Male igitur is λεύκης legit et interpretatus est. Avienus in versione posuit: jamque super latices florum volitare senectam. Plinius naturam pappi bene docet in carduo silvestri 20. c. 24. alter florem purpureum emittet inter medios aculeos, celeriter canescentem et abeuntem cum aura. A similitudine canorum in senis capite πάπποι dicuntur, peculiari plantis vocabulo, cum γήρεια sit etiam animalium exuviis commune. Festus Pappi, carduorum flores. Sophocles in Excerptis Grotii p. 151. γραίης ἀκάνθης πάππος ὡς φυσώμενος. Verbo θρύπτεσθαι utitur in eadem similitudine Theocritus Idyll. 6. 15. ἁ δὲ καὶ αὐτόθι τοι, διαθρύπτεται, ὡς ἀπ' ἀκάνθας ταὶ καπυραὶ χαῖται, τὸ καλὸν θέρος ἁνίκα φρύγει. Plinius 25. f. 106. de erigeronte: nomen hoc graeci dederunt, quia vere canescit. Caput ejus numerosa dicitur lanugine (πάπποις) qualis est spinae inter divisuras exeunte, quare eam Callimachus acanthida appellat, alii pappum. Dioscorides 6. sub finem: οἱ νεκροὶ πάπποι· ἄνθη δέ ἐστιν. ἀκάνθης τῆς λεγομένης κάκτου, ἐφ' ὧν ἔμετος μόνος παραληφθεὶς ἀποκαθίστησι τοὺς λαμβάνοντας. Vide Salmasii Homonym. p. 63.

v. 128. Γληχώ. In Medic. est γληχών. In Ricc. ex correctione γλήχην. In Paris. est γληχὼν νύμφαις. Infra etiam versu 237. Medic. γλήχην habet.

v. 129. Vulgo κύμβεσι. Goett. κύμβεϊ. Sic et Lorr. sed Parif. κύβεϊ. Gloffa interl. Goett. γλήχω interpretatur βλησκούνιον, verbum ἐμπλήθην autem τέλειον; contra Scholia ἀντὶ τοῦ πληρώσας. Atque ita Eutecnius: πληρεστάτην τοίνυν κύλικα ποιήσας τοῦ λεγομένου κυκεῶνος δίδοθι πίνειν ἀσίτῳ ταύτης ἐντὸς γενέσθαι λαχόντι τῆς κακοπαθείας. ἔστι δὲ ὁ κυκεὼν γλήχους ποταμίας μίξις καὶ ἀλφίτων ὁμοῦ μεθ' ὕδατος. Diofc. γλήχων μεθ' ὕδατος τριφθεὶς. In Parab. γλήχων σὺν ὕδατι. Aetius: καὶ γλήχων νεαρὸς λεῖος μετὰ ὕδατος πινόμενος. Plinius 20. f. 54. pulegium naufeas cum fale et polenta in frigida aqua pota inhibet; ftomachi autem ex aqua item rofiones fiftit, et vomitiones cum aceto et polenta. Vide Diofc. III. 46. Nominis originem aperit Diofcorides III. 36. καλοῦσι δέ τινες αὐτὴν βλήχωνα, ἐπειδὴ τὰ γευσάμενα κατὰ τὴν ἄνθησιν τῶν ποιμνίων βληχῆς ὑποπίμπλανται. quae repetiit Plinius fect. 55. Guftatum, inquit, a pecore caprisque balatum concitat; unde quidam Graeci litera mutata blechona vocaverunt.

v. 130. Μορόεν. Male gloffa interl. G. ἐπώδυνον. Eutecnius recte κυκεῶνα interpretatur. An hinc moretum latine dicitur? Infra verfu 135. χηνὸς μορόεν ποτὸν Scholia varie interpretantur. Et verf. 229. πυρὸς μεμορημένον αὐγαῖς i. e. ἑψηθέντα, ut recte Scholia.

v. 131. Λαυκανίην Goett. Ἀσ7. Ιππ. gloffa interl. G. explicat ἀνὰ τὴν Ἐλευσῖνα.

v. 132. Ὑπὸ ῥήτρῃσιν. Ex Medic. Goett. et Lorr. correxi vulgatum ὑπαί. Deinde Medic. ῥήτροισιν. Hefychius: ῥῆτραι συνθῆκαι διὰ λόγων, ἢ δίκαι ἢ ὁμιλίαι. Lycophron p. 143. ῥήτρας πολίταις ἐρεῖ et p. 174. ῥητρεύειν.

v. 133. Δήποτε δὴ Medic. Deinde Goett. συάλοιο male. Hefychius: σιαλοὶ εὔτραφεῖς, λιπαροί. Scholia ad Iliad. I. 208. et Odyff. P. 181. ubi ὗς σίαλος eft. Maximus Tyrius Differt. 20. §. 4. σιάλους ὗς ἢ αἶγας εὐτραφεῖς. Sed cum Nicandro Porphyrius de Abft. II. p. 146. fimpliciter σιάλους pro fubus dixit.

v. 134.

v. 134. Σπεράδεσσιν. Ita recte Med. Ricc. Goett. pro σποράδεσσι. Deinde σελίνου Medic. Ricc. Atque hanc varietatem voluisse videntur annotare Scholia, sed vitium haesit. Vulgatam interpretantur: τὴν κεφαλὴν ἑψηθεῖσαν (adde σὺν) σπέρματι λίνου ἤτοι τῷ λινοσπέρμῳ καλουμένῳ. Eutecnius: ἔστω δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις εἰς τὴν περὶ τούτων θεραπείαν ἐγκέφαλος συὸς εὐτραφοῦς καὶ ἀμνοῦ μετὰ τῆς βοτάνης τῆς λεγομένης λινοσπέρμου. Glossa interl. Goett. συάλοιο καρήατος explicat χοίρου τοῦ ἐγκεφάλου, deinde κορσεῖα ita: ἢ νέαν κεφαλήν. Schol. B. ἢ ἐγκέφαλον addidit. Scribonius lini semen ex passo datum laudat. Plinius. 28. c. 10. simili modo verrinum jecur — vel cerebrum in vino potum.

v. 135. Χιμαίρης. Glossa interl. Goett. αἰγάγρου. Eutecnius: Χρησιμώτατος ἔσει καὶ νέας αἰγὸς ἐγκέφαλος καὶ καθεψηθέντος ὕδωρ χηνὸς ὡς πλεῖστον εἰς ποτὸν διδόμενον· ἄχρι μέντοι τοσούτου τὸ ὕδωρ ἐστὶ (ἔστω lego) πινόμενον, ἄχρις οὗ κορεσθεὶς ὁ πίνων εἰς ἔμετον τραπῇ.

v. 136. Ἠ ἔτι. Ita Medic. Ricc. Vulgo Edd. quaedam ἠέ τι, quod est etiam in Goett. Vocabulum μορόεν explicant Scholia: πολυέψητον ἢ μορίδιον, ἀντὶ τοῦ αἴσιμον — ἢ τὸ ἁρμόζον τῷ πάθει. Glossa interl. Goett. τὸ ἐπώδυνον, ἢ καλόν. Remedia haec ita posuit Diosc. κρέα ὀρνίθεια καὶ ἄρνεια, δελφάκεια. καὶ ἐρίφεια, λιπαρὰ δὲ ταῦτα καὶ ἁπαλώτατα καὶ καθεψημένα σὺν λινοσπέρμῳ. In Parab. ἐλάφου ἐκ τῆς πιμελῆς ζωμὸν — λινόσπερμα συγκαθεψήσας αἰγὸς πιμελὴν ἢ προβάτου ἢ χηνὸς σάρκα ἐσθιέτωσαν. Paulus: ζωμὸς λιπαρὸς βόειος ἢ χήνιος ἢ προβάτειος, κρέα τε ὀρνίθεια ἢ ἄρνεια ἢ προβάτεια ἢ δελφάκια, τακερὰ δὲ καὶ λιπαρά, ἡψημένα σὺν λίνου σπέρματι. Propius ad poetam Aetius: καὶ ζωμὸν λιπαρὸν χοίρειον ἢ χήνειον, καὶ κρέα ὀρνίθων καὶ ἄρνεια ἢ δελφάκια λιπαρά, πάνυ καθέφθα, καὶ ἐγκεφάλους χοιρείους. ἐπιπλέον δὲ τὸν ζωμὸν δίδου ῥοφᾷν, ἄχρις ἂν πρὸς ἔμετον ὁρμήσῃ. ἐπιπινέτω δὲ καὶ οἶνον γλυκὺν χλιαρὸν κεκραμμένον πλείστον· πίνων τε ἔκαστον ἐμείτω, καὶ πλειστάκις τὸ αὐτὸ ποιείτω.

ποιείτω. Scribonius: adjuvat bene et jus pingue agninum vel ex bubula factum, et farina triticea pultis more cocta, plurimum anserini adipis habente. Plinius 29. s. 33. jus ex carne arietum privatim adversus cantharidas, item lac ovium calidum, praecipue iis, qui buprestin aut aconitum biberint. Idem 28. s. 45. sic quoque lacte bubulo cuncta venena expugnari tradunt, maxime supra dicta, et si ephemerum impactum sit, aut si cantharides datae, vomitione omnia egeri. Sic et caprino jure cantharidas. — Lac (caprinum) vero contra cantharidas remedio est.

v. 137. Βράσσαις Med. Riccard.

v. 138. Paris. ἐμπαπέων. Hesychius: ἐμματέων, ψηλαφῶν, φιλονεικεῖν ὁρμῶν. Similis est locutio Hippocratica: καταματτευόμενος πτερῷ ἐμέτω. Et alibi: εἰσματτευόμενος. Vide Foësii Oeconomiam. Scholia: τὰ δὲ φάρμακα ἀθρόα κάτωθεν ἀναβάλλεις τοὺς δακτύλους καθιεὶς διὰ τοῦ στόματος εἰς τὸν φάρυγγα. ἐμμάττειν γάρ ἐστι τὸ καθιέναι τοὺς δακτύλους εἰς κοῖλον τόπον. Ceterum lectio Paris. monstrat originem vitii in Theriac. versu 809. ubi libri omnes habent κέντρον δὲ πληγῇ περικάλλιπεν ἐμπατέουσα. Solus Paris. habet: ἐμπαττέουσα. unde lego ἐμματέουσα.

Ἔτ᾽ ἄπεπτα πύλῃ. Scholia: ἔτι τοῦ ληφθέντος ἐν τῇ κοιλίᾳ παρακειμένου καὶ μήπου διὰ τῆς πύλης (pylori) ὡρμηκότος πρὸς ἀνάδοσιν. τότε γὰρ μετ᾽ αὐτῆς τῆς τροφῆς συναπενεχθήσεται καὶ τὸ φάρμακον. Eutecnius: καθιέτω δὲ δὴ τοὺς δακτύλους διὰ τοῦ στόματος, ἵνα μηδέπω τῆς τροφῆς εἰς πέψιν ἐλθούσης ἀποβληθείη τὰ σιτία. πάντως γὰρ τῇ τροφῇ τὸ φάρμακον συμπλακὲν δήπου συνεξελεύσεται. Intelligit poeta cibum intra ventriculi portam seu pylorum servatum, necdum in cola et venas distributum.

v. 139. Δ᾽ ἐν κλυστῆρι. Male Edd. quaedam omittunt ἐν. Sensum hujus et sequentis versus reddunt Scholia: γάλα νεωστὶ ἀμελχθὲν βαλὼν ἐν ἐργαλείῳ δὸς ἔνεμα διὰ τῆς ἕδρας ὅπως ὑπάρδῃς τὴν γαστέρα. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐνιέσθαι

τὸν

τὸν τοιοῦτον, προσήκει γάλακτι. ὑπαγομένη γὰρ ῥαστώνην ἡ γαστὴρ τούτῳ καθάπαξ κομίζει. Diosc. post vomitum jubet clystere uti. In Parab. ἔγκλυζε δὲ γάλα, καὶ ἀμπέλου καυλοὺς τρίψας σὺν γλυκεῖ δίδου. De vite in Alexiph. sic: ἀμπέλου ἀκρέμονες ἁπαλοὶ λεῖοι μετὰ γλυκέος.

v. 141. Ἀλυσθαίνοντι. Eutecnius: οὐ μὴν ἀλλά τοι καὶ δεινοπαθοῦντι καὶ ἐκλυομένῳ τὸ γάλα ἐπωφέλεστατον, ἢν πίνῃ τις αὐτὸ τῶν πεφαρμαγμένων. De verbo ἀλύσθαίνειν vide ad Theriac. 427. et Interpretes Callimachi ad Hymnum in Delum versu 212. Eustathius ad Iliad. p. 1636. explicat ἀδυνατεῖν. Scribonius: adjuvantur autem cum saepius rejecerunt, passo cum oleo poto, vel omni lacte, sed debent plurimum ejus sumere: Paulus: βοηθεῖ γαλακτοποσία. Aetius: γάλα συνεχέστατα διδόμενον μετὰ μέλιτος ὀλίγου τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ καθ' ἑαυτὸ νεόβδαλτον — μετὰ δὲ τοὺς ἐμέτους ἐνιέναι διὰ κλυστῆρος γάλα νεόβδαλτον — ἢ λινοσπέρματος μετὰ στέατος χηνείου ἢ ὄρνιθος. ἐκκλύσεων δὲ ἢ δήξεων γενομένων δίδου συνεχῶς γάλα βόειον νεόβδαλτον πίνειν, καὶ ἐμείτω.

v. 142. Κόψας. Ita pro κόψας Medic. Ricc. Lorr. Eandem lectionem ex correctione habet Goett. Glossa tamen interl. τρίψας, et ad γλύκει adscripsit γλεύκει. Scholia: κόψαι κελεύει κλήματα ἀμπέλου χλωρὰ σὺν τοῖς φύλλοις καὶ ἐν γλεύκει ἢ μέλιτι ἑψήσαντα δοῦναι πιεῖν. τοῦτο γὰρ παραδεκτέον. Legit igitur κόψαις et sensum continuavit usque ad finem versus 144. Eutecnius: καὶ τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα σὺν αὐτοῖς ὁμοίως τοῖς κλήμασι μετ' οἴνου κοπέντα τοῦ γλυκέος ἀπεριόπτως ἐκσώζειν τὸν κακοπαθοῦντα, ἐπειδὰν τις πίῃ αὐτοῦ εὐπετῶς, δύνηται· ἀτὰρ δὴ καὶ ἡ λεγομένη σκορπίουρος μετὰ μέλιτος, ὥστε πίνειν αὐτήν, ἐστὶν ἐπιτηδεία. Mellis igitur mentionem cum scorpiuro conjunxit. Recte. Aetius: ἀμπέλου βλαστήματα κόψας δίδου μετὰ γλυκέος κεκραμμένα.

v. 144. Ἐνι. Ita recte Goett. pro ἐνί. Ad μορύξαις glossa interl. μολύνας.

V. 145.

v. 145. Ῥίζια. Ita Lorr. ῥιζία Goett. Vulgo ῥίζεα. Scholia edita nomen plantae omittunt et verba ψαφαρῆς γαίης interpretantur: τῆς πετρώδους καὶ ὀρεινῆς γῆς. Glossa interl. Goett. λευκῆς καὶ ψαμμώδους. Scholiastes Goett. B. scorpiurum nominat et eum melle coquendam esse monet. Dioscorides in Parab. σκορπιοειδὲς σὺν μέλιτι. Aetius: καὶ ἡ τοῦ σκορπίου ῥίζα μετὰ γλυκέος πινομένη μάλιστα ποιεῖ καὶ πρὸς βούπρηστιν. De ipsa planta vide ad Theriac. versu 886.

v. 146. Ὕψι τέθηλεν. Scholia: τοῖς κλωσὶν ὑψηλήν. Eutecnius: εἰς ὕψος δὲ αἴρεται καὶ θάλλει ἡ σκορπίουρος αὕτη καὶ τὰ καυλία φέρει λεπτὰ, καὶ ἡ μολύθουρος διὰ ταῦτα προσέοικεν αὐτῇ. Vide notas ad Theriac. vers. 678. ubi scorpiuros describitur.

v. 147. Ἔνισχνα. Paris. ἔνιχνα. Scholia: ἰσχνὰ καὶ λεπτὰ καὶ καλαμώδη interpretantur. De molothuro posuerunt Scholia locum Euphorionis: πτῶκας ἀεὶ χλώροισιν ἰαύεσκον μολοθούροις. Hesychius: μολόθουρος, ἀσφόδελος, ἢ ὄσπριόν τι, καὶ ἡ ὁλόσχοινος.

v. 148. Sensum horum versuum ita explicant medici. Diosc. γῆς τῆς καλουμένης ἀστέρος ἑκάστου δράχμας δ. μετὰ γλύκεος δρ. α' λαμβανομένη. In Parab. σαμίας δρ. α' μετὰ σιραίου. Paulus: τῆς κιμωλίας δρ. δ. μετὰ μελικράτου. Actuarii libri vitiosi et lacunosi sunt. Aetius: γῆς σαμίας Lα' μετὰ λιβανωτοῦ Lα' καὶ μελικράτου διδόναι. ἢ τὴν γῆν μόνην μετὰ μελικράτου. quem locum minus integrum legit Cornarius, qui pro λιβανωτὸν vertit rorem marinum. Scribonius: prodest et Samiae cretae P. IV. cum passi cyathis quatuor mixtisque aqua datum. Mensurae notae in his locis videntur esse vitiosae, si recte Scholia et Eutecnius poetae διπλήρεα πόσιν de drachmis octo sapae interpretantur. Potuit tamen etiam sapam cum terra samia miscendam generatim dicere potionem duplicatam, διπλήρεα. Samiae seu lemniae terrae usum contra cantharides et leporem marinum expertus testatur Galenus de

Simpl.

Simpl. M. F. IX. 2. p. 248. ubi altera appellatam accurate describit p. 249. Cf. Reinesii Var. Lect. III. p. 533.

v. 149. Παρθενίης. Callimachus in Delum versu 49. μαστὸν Παρθενίης. οὔπω γὰρ ἔην Σάμος. ubi vide Interpretes; et quae deinceps de Imbraso monebo.

Φυλλίς. Ex Scholiastarum dubitatione apparet h. l. olim fuisse h. l. lectum Φυλλὶς et Φυλλὰς. Itaque Φυλλὰς etiam de planta alias μελιτοφύλλῳ dicta interpretantur. Contra Φυλλὶν esse ajunt locum Sami, alias γεωφάνιον dictum, et μελάμφυλλον. Hesychius: Φύλλις ἡ Σάμος τὸ πάλαι. In oraculo apud Jamblichum de vita Pythagorae c. 2. de Samo legitur nomen Φυλλάς. ubi Jamblichus Samum propter soli ubertatem ait fuisse appellatam μελάμφυλλον. Vide Interp. ad Hesychii γεωφάνιον et μελάμφυλλος, Pollucem VII. f. 23. Multa temere posuit Spanhem. ad Callimach. p. 361.

v. 150. Ἰμβρασίδης Medic. Deinde idem cum Riccard. Goett. et Parif. habet αἴης. Itaque videtur olim fuisse Ἰμβρασίης αἴης. Versu sequente Parif. habet χησηΐκδησι. Imbrasum et Chesium Sami amnes nominat Plinius. Etymol. M. in ἀστυπάλαια ex Themistagora haec posuit: Πατροκλῆς καὶ Τεμβρίων ἀποικίαν στείλαντες εἰς Σάμον πρὸς τοὺς ἐνοικοῦντας Κᾶρας κοινωνίαν θέμενοι ᾤκησαν παρὰ τὸν Χήσιον ποταμὸν, καὶ εἰς δύο φυλὰς τὴν πόλιν διένειμαν, ὧν τὴν μὲν Χησίαν ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ Χησίου ποταμοῦ παρακειμένου τῇ πόλει, τὴν δὲ Ἀστυπάλαιαν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ἐκεῖσε ὄντος ἄστεος. unde auctor Lexici MSti Kalliani habet Προκλῆς καὶ Τομβρίων. atque ita etiam Strabo XIV. p. 939. ubi vide Interpp. Imbrasum nominat etiam Pausanias p. 403. ubi de Junone Imbrasia loquitur, quam noster infra 619. nominat Ἥρης τ' Ἰμβρασίης. Antea fuisse Parthenium dictum ex Callimacho tradit Schol. Apollonii I. 187. Vide Holstein ad Steph. Byz. p. 281.

v. 151. Samiam terram nota caprae fuisse signatam arguit locus Aetii I. 11. 4. ubi σφραγὶς αἰγὸς dicitur, recte monente Reinesio Var. Lection. III. p. 542. Mandrabulus etiam

repertis

repertis metallis arietem aureum dedicasse dicitur apud Suidam in verbis ἐπὶ τὰ Μανδραβούλου.

v. 152. Κερκετέω. Mons Sami Κερκετεὺς est apud Strabonem X. p. 747. Plinius de Samo 5. f. 37. Amnes in ea Imbrasus, Chesius, Ibettes. Fontes Gigartho, Leucothea. Mons Cercetius. Est etiam Thessaliae mons Cercetius. Diana χησίας est apud Callimachum in Delum versu 228. nympha apud Athenaeum VII. p. 283. ubi vide Casaubonum, et Interpretes Steph. Byz. in voce χήσιον.

Σχοινώδεσιν. Cod. Lorr. χιανώδεσι. Paris. σκηνώδεσι. Cujus fluminis sub monte decurrentis ὄχθας voluerit intelligi, non apparet.

v. 153. Σειραίοιο. Ita Ricc. Paris. Goett. σηραίοιο Lorr. σειραίοισι Med. Vulgo σηραίοισι. Deinde διπλήρεα dedi pro διπληθέα ex Ricc. et Paris. Glossa interl. Goett. σειραίοιο explicat ἑψήματος. Scholia: διπλῆν κελεύει πόσιν τῶν τεσσάρων δραχμῶν δοῦναι, ὅ ἐστι ὀκτὼ δραχμῶν, καὶ σὺν τῷ ἑψήματι πηγανίου κλῶνας δοῦναι καὶ ῥόδινον μύρον, ἢ ἴρινον μῦρον. Alius deinde auctor: μιγνύων γῆν τὴν παρθενίαν ἢ καταβρέχων ἐλαίῳ ῥοδίνῳ (ἢ addo) τῷ ἀπὸ ἴριδος γινομένης (ἐνῷ lego) μύρῳ ἤγουν ἐλαίῳ, τουτέστι τὸ ῥόδινον ἔλαιον μίξας ἄλειψον μετὰ πηγάνου κλάδων. Eutecnius: ἐπιδέξιον τοίνυν τοῦ γλυκέος οἴνου τὸ διπλάσιον τοῦ ῥηθέντος μέτρου διδόμενον ποτόν· τούτῳ μέντοι τῷ οἴνῳ εἴτουν ἑψήματι πηγάνου κλωνία συνεκλαίου, καὶ ῥόδινον μῦρον ἐπίβαλλε, εἶτα συντάραττε ἐπιπολύ. οὐ γὰρ μὴ τοῦ δεινοῦ περιγενόμενον διοίσει καὶ περισώσει τοῦ κινδύνου τὸν πλημμεληθέντα. Plinius 23. f. 30. de sapa: usus contra cantharidas buprestin — salamandras et contra mordentia venenata.

v. 154. Ἐνιθρίψειας Paris. ὀράμνους Scholia κλῶνας, κλάδους explicant. Asclepiades apud Galenum II. 7. ἢ πήγανον λεάνας καὶ Ἰρίνῳ μύρῳ μίξας δίδου πιεῖν. Finum columbinum ad cantharides cum rutae foliorum duabus partibus commendas Plinius 30. f. 41. Vide eundem 20. f. 41.

v. 155.

v. 155. Ῥοδέων Paris.

v. 156. Vulgo ἠρινέῳ. Medic. ἰρινέα. Paris. ἰρινέῳ. Ita etiam G. et Lorr. Diosc. ἴρινον ἢ ῥόδινον μῦρον μετὰ πηγάνου ἀφεψόμενον. In Parab. πήγανον μετ' ἰρίνου καὶ τὸ σπέρμα. Paulum ex Diosc. supplebis. Scribonius: Item oleum irinum ex ruta tritum et potum.

v. 157. Κορίοιο. Eutecnius: τόγε μὴν οὕτω καλούμενον κόριον ἐστι μὲν δυσαλθὲς ποθὲν τοῦτο δὴ καὶ δυσθεράπευτον. Asclepiades apud Galenum Antid. 2. 7. τοῖς δὲ χλωρὸν κορίανον πιοῦσι βοηθεῖ οἶνος ἄκρατος. Galenus de Simpl. Medic. Facult. monet veteres κορίανον dixisse, quod recentiores medici κόριον. Dioscorides 3. 64. de coriandro simpliciter: πλεῖον δὲ ληφθὲν κινεῖ τὴν διάνοιαν ἐπικινδύνως, ὅθεν δεῖ φυλάττεσθαι τὴν πλείονα καὶ συνεχῆ χρῆσιν αὐτοῦ. Scholia haec de agresti coriandro interpretantur, quod ita notant: τὸ δὲ ἄγριον παραπλήσιον τῷ ἡμέρῳ, πλατυφυλλότερον δὲ καὶ εὐμηκέστερον καὶ πολλὰς ἔχον παραφυάδας, καὶ πολύῤῥιζον, καὶ πολυανθές. Deinde τὸ χύλισμα, succum ejus expressum viridis noxas a poeta memoratas inferre ait. Silvestre coriandrum in Theriacis poeta contra scorpionum et phalangiorum ictus laudavit. Recentiorum opiniones de veneno coriandri collectas posuit Schulze in Toxicologia p. 31. Ab odore cimicum appellatur κόριον. Cimex enim κόρις est graece. Succum viridis coriandri contra narium profluvium in pecore commendat Columella 6. 33. 2. unde vis refrigerandi cognoscitur.

v. 158. Ἀφραδέος Medic. Scholia: ἀφρόνως, ἀπείρως. τὸ γὰρ χύλισμα τοῦ κορίου τῆς γεύσεως ἀλλότριον ὑπάρχον οὐ δύναται λαθεῖν διδόμενον, εἰ μή τις αὐθαιρέτως αὐτὸ βουληθείη λαβεῖν ἐν καιρῷ περιστάσεως. Ad vulgatum πάσηται monent deesse τις, cum glossa interl. Goett. ubi est γεύσηται. λείπει τὸ τις. Sed Medic. et Ricc. habent πάσωνται, quod sequentibus melius convenit. Eutecnius: τῶν γὰρ μεταχόντων αὐτοῦ καὶ πιόντων ὅλως, οἱ μὲν ἄφρονες καὶ φλύαροι αὐτίκα γίγνονται, καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς οὐ σώζει τὴν τάξιν. οἱ δὲ

 παρα-

παραπλῆγές τε ἄλλως καὶ ἐκμανεῖς, καὶ βοῶσιν ὀξὺ περ οὗτοι, καθάπερ αἱ βάκχαι οἰστρηθεῖσαι. Diosc. c. 9. τὸ δὲ κόριον λαθεῖν μὲν οὐ δύναται διὰ τὴν ὀσμὴν, ποθέν τε τὴν Φωνὴν δασύνει καὶ μανίαν ἐπιΦέρει ὁμοίαν τοῖς διὰ μέθην βλαβεῖσι μετ' αἰσχρολογίας. καθ' ὅλου δὲ τοῦ σώματος αὐτῶν ἡ ὀσμὴ διαΦαίνεται τοῦ κορίου. Ita Paulus et Actuarius. Aetius c. 61. τὸ κόριον ποθὲν τὴν Φωνὴν δασύνει καὶ παραΦροσύνην μανιώδη ἐπιΦέρει τῇ ἀπὸ μέθης ὁμοίαν σὺν τῷ αἰσχρολογεῖν τοὺς σεμνοὺς τῷ ἤθει πρώην ὄντας· καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἡ ὀσμὴ τοῦ κορίου ἐξικνεῖται. Scribonius cap. 53. Coriandrum datum apparet quidem ab odore spirationis totiusque corporis; redolet enim et hoc herbam ut infectum. Intelligitur autem ex gustu; facit porro raucitatem et mentem movet.

v. 159. Οἴξ τε Medic. Lorr. et Parif. Vulgo οἴζγε.

v. 160. Δήμαι. Scholia: ἐν τῷ δήμῳ λάβρως Φωνοῦσι. καὶ Ὅμηρος, τί πάρος λαβρεύεαι. παραπλῆγες, παράΦρονες. Nescio an poeta respexerit simul ad verbum δημοῦσθαι, quod nugari significat apud Platonem in Theaeteto p. 132. ubi vide notam Fischeri.

v. 161. Ὀξὺ. Scholia: διατεταμένον καὶ μέγα, ἀταρμύκτῳ, ἀΦόβῳ. ἀπὸ τοῦ τάρβους καὶ τοῦ μύειν. Similes etymologias habet Etymol. M. in hoc vocabulo, ubi in fragmento Euphorionis pro ἀτάρμυκτον τρέπον ὄμμα. Lexicon MStum Kallianum habet πρέπει ὄμμα. Est a voce τάρμος pro τάρβος. Hesychius: ταρμύξασθαι, Φοβηθῆναι.

v. 162. Τῷ μέν τ' ἐξεδανοῖο Medic. Ricc. (Male supra excusum est ἐδάκωοι) μέν τ' etiam Parif. ἐξ ἐδάνοιο Goett. Parif. et Mosquensis. Vide infra ad vers. 181. Vulgo τῷ μήτ' legitur, quod vitium Dorville ad Charit. p. 783. e Codice corrigebat: τῷ γ' ἤτ' pro τῷ γα ἤτοι. Euteenius: ἀλλὰ τούτοις μὲν βοηθεῖ οἶνος ὁ παλαιὸς ἄκρατος, καὶ οὗτος εἰς πλῆθος πινόμενος· ὠΦελιμώτατος δὲ καὶ ὁ πράμνιος. Diosc. γλυκὺς σὺν κονίᾳ παραλαμβανόμενος, καὶ ἅλμη δὲ πινομένη. In Parabil. οἶνος ἄκρατος σὺν ἀψινθίῳ. Aetius: οἶνος ἄκρατος

σὺν

σὺν ἀψινθίῳ πινόμενος καὶ καθ' ἑαυτόν. Scribonius: adjuvari autem debent ex vino mero atque plurimo, vel aqua marina, vel muria dura pota. Plinius 24. c. 18. de musto: cantharidum naturae adversatur; privatim contra buprestin valet. Contra meconium lactis coagulationem, cicutam, toxica, dorycnium ex oleo potum, redditum vomitionibus. Ad omnia infirmius album. De coriandro non meminit.

v. 163. Ὑπεσ7ήσατο Parif. Glossa Goett. ἐλακ7ίσθη, ἐπατήθη, ἐτυπώθη. Scholia: Πράμνιος οἶνος ἀπὸ ἀμπέλου πραμνίας, ἣν καὶ ψιθίαν τινὲς καλοῦσιν. αὐτοκρηὲς, αὐτοκέρασ7ον, ἀμιγὲς, ἄκρατον.

v. 164. Πήξαιο Parif. Scholia: πεπληρωμένον τοῦ θαλασσίου ὕδατος τὸ τρυβλίον. Eutecnius: ἔτι μέντοι καὶ ἅλμη πρὸς τούτοις ποθεῖσα δριμεῖα ἐπίκουρος γίγνεται τῇ συνενεχθείσῃ τῷ ἀνθρώπῳ τῇ ἀπὸ τοῦ κορίου τούτου κακοδαιμονίᾳ. Κύμβην alibi κύμβον et κύμβος dixit. Oppianus Halieut. l. 335. κύμβην γλαφυρὰν dixit testam conchyliorum.

v. 165. Ἀπαλήν. Scholia annotant varietatem ἀλάλην, ἤτοι ὅτι ἐσ7έρηται τοῦ λαλεῖν, ἢ ὅτι χωρὶς σ7ενάγμου τίκ7ει. Goett. ἁπαλὴν ὠδῖνα τὴν σ7ερομένην βιάς, ἐπεὶ τίκ7ουσιν ἄνευ ἀλγηδόνος. Ad ὀρτιλίχων Scholia: τὰς ὄρνιθας λέγει. οὐ γὰρ τὰ νήπια (ὀρτάλιχοι) ὠοτοκεῖ, ἀλλὰ τὰ τέλεια. κελεύει τὸ ὠὸν κενῶσαι καὶ ἀφρὸν θαλάσσης συμμιγνῦντα κεράσαι. Eutecnius: καὶ ὠὰ ὄρνιθος κενωθέντα καὶ θαλάσσης ἀφρῷ συναναφυρέντα ζωὴν περιποιεῖ τῷ τοιούτῳ καὶ τὸν θάνατον ἐπιόντα προσελθεῖν οὐκ ἐᾷ. Mihi hoc loco placet ἀλάλην. nam ovum partu naturali editum vix dici potest ὠδὶς ἁπαλή, sed immaturum, quale poeta non voluit intelligi. Diosc. ὠὰ κενωθέντα ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χλιανθέντα σὺν ἅλμῃ καὶ ῥοφούμενα. Paulus λειανθέντα, Actuarius λειανθέντα καὶ χλιανθέντα simul legit. In Parab. est ἄλφιτα ὠμὰ σὺν θαλάσσῃ. Aetius: ὠά τε εἰς ἓν κενωθέντα καὶ χλιαθέντα καὶ σὺν ἅλμῃ ῥοφούμενα. Scribonius: adjuvantur ovis anserinis sorbilibus plurimum salis habentibus.

Ὀρταλίχων. Hesychius: ἐνορταλίζειν, ἅλλεσθαι. ἐν-

 τεῦθεν

τεῦθεν καὶ οἱ νεοττοὶ ὀρτάλιχοι. Vide etiam Scholia Aristophanis ad Equites versu 1341. et Etymol. M. in ὀρταλίζειν. Ovum ὠδῖνα βαρεῖαν piscium vocat Oppianus Halieut. I. 758.

v. 167. Ἐπισποῖ Ricc. Lorr. Paris. Goett. nisi quod G. et Paris. ἐπίσποι habent. Goett. σάοι. Eutecnius: τούτῳ τοι ἁλισκόμενόν ἐστι καὶ τὸ κέπφος ἰδεῖν. ἔστι δὲ ὄρνεον θαλάσσιον, ὃ καλοῦσι κέπφος. θηρῶσι δ' οὖν τὸ ὄρνεον τοῦτο ἀφρὸν συναναμιγνῦντες τοῖς ὠοῖς ἁλιέων παῖδες. ἐπειδὴ γὰρ δεῖπνον ἀφρὸς τῷ ὀρνέῳ γιγνόμενός ἐστι, καὶ ζωῆς αἴτιον τὸ αὐτὸ καὶ θανάτου πρόξενον γίγνεται. οὗτοι δὴ οὖν οἱ ταύτην ἐπιμελῶς τὴν ἄγρην τῶν ὀρνέων εἰδότες κατὰ σμικρὸν τὸν ἀφρὸν μετὰ τοῦ ὠοῦ μίξαντες πέμπουσιν εἰς δέλεαρ τούτοις τοῖς ὀρνέοις. οἱ δὲ ἑπόμενοι τῇ τούτων ἀπάτῃ κατὰ βραχὺ καὶ μεταποιούμενοι καὶ κατεσθίοντες, ἐνίσχονται μὲν δὴ τῇ ἄγρᾳ δολερᾷ τε οὔσῃ καὶ ὑπούλῳ, οὐδὲ διαφυγγάνουσι γὰρ οὖν τῶν ἀσπαλιευτῶν ἐπιμόχθους χεῖρας

v. 168. Δόλης Paris. Νήχοντα οἰωνὸν vocat poeta non cepphum avem, sed spumam natantem, quam infecit vel adspersit velut escam, et triste mortis auspicium avi piscator: Cepphus enim non natat, sed volat, quanquam natanti similior, quoniam summas aquas attingit. Recte Eutecnius οἰωνὸν interpretatur δέλεαρ. Χραίνειν dicitur pictor colores, quos tabulae illinit. Vide infra ad versum 337.

v. 169. Εἰς χέρας Goett. χραίνωσιν. Glossa G. βρέχωσιν. Scholia: οἱ γὰρ ἁλιεῖς χερσὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἀνακλύζοντες, ἀφρὸν προσενεγκεῖν καταναγκάζουσι καὶ τοῦτον δολίως τῷ κέπφῳ προτείνουσιν. Schol. G. χραινόντων γὰρ καὶ ποιούντων ἀφρὸν προσέρχεται τῷ ἀφρῷ καὶ οὕτως ἁλίσκεται. Aristoteles H. A. 9. 35. οἱ δὲ κέπφοι ἁλίσκονται τῷ ἀφρῷ, κάπτουσι γὰρ αὐτόν. διὸ προσραίνοντες θηρεύουσιν. Intelligi avem e genere Linnaeano Procellariarum docui in Promtuario Lipsiensi Historiae naturalis anni 1786. p. 501 seqq.

v. 170. Κλύδα. Glossa Goett. ῥανίδα. Hinc κλύδιον πέλαγος apud Hesychium et συγκλύδες. Vide Dorville ad Cha-

Charit. p. 612. Ceterum hunc versum laudant Scholia Arati ad Diosem. p. 116. ed. Oxon. et Aristoph. ad Plut. 912. et Pacem 1067. Illa ὄρνεον λιπέσαρκον dicunt. Aratus instante vento gregatim volare contra ventos ait: εἰδηλὰ φέρονται versu 185.

v. 171. Θάλασσαν Med. Ricc. Lorr. Goett. Paris. Vulgo θάλυσσαν, nisi quod Steph. et Lectius verum restituerunt. Scholia: ἀγλεύκην, ἀγλυκῆ καὶ πικράν. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ σύ γε τὴν ἄγλευκῆ καὶ μελαίνην ἐπὶ τούτοις λάμβανε ἐνταῦθα θάλασσαν, ἣν ὑποτάσσεσθαι καὶ δουλεύειν ὁ τοῦ Ποσειδῶνος ἐθέσπισε τοῖς ἀνέμοις νόμος.

v. 172. Ἀτμεύειν. Scholia: δουλεύειν, ὑποκεῖσθαι. ἄτμενες γὰρ οἱ δοῦλοι.

v. 173. Δὴ πνοιαῖς Ricc. Lorr. et Paris. Vulgo δὴ τὸ πνοαῖς. Eutecnius: ἐθέσπισε δὲ ἄρχειν ἄρα καὶ τοῦ πυρὸς ὁ Ποσειδῶν τοὺς ἀνέμους δεῦρο.

v. 174. Ἀχύνετον. Scholia: πολύχυτον· ἀργέσ7ας, τοὺς ἀνέμους. Vide Etymol. M. in ἀχύνετον, et Scholia Apollonii Rhodii 3. versu 530.

v. 175. Φιλοργής M. R. Lorr. Paris. Vulgo φιλεργός. Scholia: ἀκοσμήσασα ἡ ἄτακ7ος, ἡ μὴ κοσμίως κινουμένη. φιλοργὸς δὲ διὰ τὸ ῥοῶδες, ἢ φιλοῦσα ὀργίζεσθαι, καὶ ὀργᾷν καὶ μαίνεσθαι διὰ τὰς τρικυμίας. Eutecnius: ἡ μὲν οὖν θάλασσα ταραχώδης οὖσα καὶ χαλεπὴ δεσπόζει τῶν νεῶν καὶ τῶν διαφθειρομένων ἀνθρώπων ἐν αὐτῇ, ὑπὸ τῶν ἀνέμων αὕτη βασιλευομένη. Oppianus Cyneg. 4. 60. ἀργέσ7αισι νότοισι. Est proprie Argestes ab occasu solstitiali ventus flans, auctore Plinio 2. c. 47. et Vitruvio l. 6.

v. 176. Ἐμφθορέων M. R. G. Paris. Deinceps ἁλιήων Ricc. et Paris. Vulgo ἐμφορέων αἰζηῶν. Scholia: τῶν ἐν θαλάσσῃ φθειρομένων.

v. 177. Ἐχθόμενοιο. Quod vulgo in Scholiis legebatur, ἀχθόμενον ex libris scriptis correxi. Eutecnius: τὸ δὲ

ἡ πῦρ ἄρχει μὲν τῆς ὕλης ἄρα, καὶ ἀπηχθημένον ἐστὶν αὐτῇ, σβεννύμενον δὲ ἀνέχεται πάλιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων.

v. 178. Ἀτμένιον. Scholia: τὸ μετὰ πολλοῦ καμάτου γιγνόμενον διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου σκευασίαν, ἢ ὃ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ γεωργοὶ κατεσκεύασαν. οἱ δὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, ἐπεὶ καὶ ἁμωτέρω εἴρηται, ἤντε καὶ ἀτμεύειν. κελεύει δὲ ἔλαιον μιγνύντα μετὰ οἴνου νεωστὶ πεπατημένου πίνειν ἢ χιόνα μετὰ γλεύκους. Eutecnius: ἔτι μὴν καὶ ἔλαιον, ἀλλὰ σὺν οἴνῳ διδόμενον, τοῦτο ἐπωφελέστατον τῷ κάμνοντι. Infra versu 426. iterum dixit ἀτμενίῳ ἐλαίῳ.

v. 179. Eutecnius: καὶ χιὼν μετὰ δὴ γλεύκους πινομένη ἀπαλλάττει πόνου. Ψιθίας δὲ ἔστιν τῆς ἀμπέλου παραχρῆμα ὁ τρυγηθεὶς οἶνος καὶ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καθ' ὃν οἱ τρυγήσαντες πατοῦντες θλίβουσι τοὺς βότρυς. Diosc. in Parab. χιὼν σὺν γλυκεῖ. quae verba male tentant Interpretes.

v. 180. Ζακλῆσι Goett. Parif. ζάγκησι Medic. ζαγκλῆσι Lorr. Scholia: ταῖς δρεπάναις τῶν τρυγητῶν. Hesychius: ζάγκλη δρέπανον, καὶ ὄνομα πόλεως.

v. 181. Ῥυσσαλεήν M. R. Lorr. et Parif. Vulgo ῥυσαλέην. Deinceps ἐδάνοιο hic et supra Parif. Scholia: τὴν ἐρρυσσωμένην, ἤτοι τὴν πεπαυθεῖσαν καὶ πέπειρον. ἐδανοῖο τοῦ γλυκυτάτου (G. et L. ἡδυτάτου) γλεύκεος. ψιθία δὲ εἶδος ἀμπέλου ἥτις καὶ πραμνία λέγεται. ἐλίνοιο τοῦ κλάδου τῆς ἀμπέλου. Etymol. M. ἔλινος ἡ ἄμπελος, ὡς Ἀπολλόδωρος. Φιλήτας δὲ ἐν γλώσσαις τὸν κλάδον τῆς ἀμπέλου. Νίκανδρος Θηριακοῖς. Sed in Theriacis non exstat. Hesychius: ἔλινοι, κλήματα τὰ τῶν ἀμπέλων. Maximus poeta περὶ καταρχῶν versu 401. ἐπεὶ σφύγξει περίαλλα Ἰκαρίου κούρη ἐλίνους καὶ ἀδευκέας οἴνας. Nonnus Dionyf. 16. verf. 23. ἐλινοφόρῳ κορύμβῳ dixit.

Ἐδάνοιο. Gorraeus cum Scholiis hic et supra versu 162. interpretatur *dulcis*. Sed ecce Hesychius: ἐδανὸν, εὐῶδες, ἡδύ. Idem tamen: ἐδάνη εἶδος ἀμπέλου. Quae glossa ex h. l. sumta videtur, et veram interpretationem continere. Praemium

mnium enim vinum non est dulce, sed austerum. De psithia vite Plinius 12. s. 60. fit e vite psythia aut aminea, cum sint acini ciceris magnitudine. Pramniam vitem cum psithia eandem faciunt Scholia, nec inepte. Vide Hesychium in Πράμνον et Πραμνειοις. Ex Virgilio Georg. II. 91. nominat etiam Columella 3. 2. 24. psithiam vitem.

v. 182. Θλίβωσι M. R. G. Paris. Vulgo θλίβουσι. Paulo antea κρίνοντες Paris. Scholia: κόπτοντες πατῶσι καὶ πιέζωσι. ὅτε ῥοιζηδὸν αἱ μέλισσαι ἐπὶ ταῖς ῥαξὶ τῶν βοτρύων πεσοῦσαι νέμονται τὸ γλεῦκος.

v. 183. Πεμφρηδὼν Paris. Deinceps καὶ αἱ βέμβικες Goett. βέβικες Medic. Scholia: Πεμφρηδὼν δὲ ζῶόν ἐστι τῶν σφηκωδῶν, μεῖζον μὲν μύρμηκος, μελίσσης δὲ ἔλασσον, ἐπτέρωται δὲ καὶ ποικίλην ἔχει λευκῷ καὶ μέλανι τὴν ἐπιφάνειαν. τοῦτο δὲ κατὰ τὴν ὀρεινὴν νεμόμενον δρέπεται ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἄγκεσι θαμνῶν παντοῖα ἄνθη καὶ φερόμενον εἰς τὰς κοίλας καθίπταται δρῦς. καὶ αἱ βεμβίδες δὲ τῶν σφηκωδῶν εἰσιν εἶδος μελισσῶν, ἃς ἔνιοι βέμβικας καλοῦσι. Quae de pemphredone sunt ipsa Clitarchi verba servata a Diodoro Siculo 17. p. 218. sed minus integre, ut monui ad Demetrii librum περὶ ἑρμηνείας p. 187. Hinc constat idem insectum dici ἀνθρηδόνα et τενθρηδόνα. Aelianus H. A. 15. 1. ἀνθηδόνα nominat; Aristoteles H. A. 9. 43. τενθρηδόνα, sed haec sub terra habitat.

v. 184. Δαίνυνται Goett. Deinceps vulgo ἐπιῤῥαγέεσσι. Eutecnius: ὅτε τε δὴ αἵτε μέλιτται καὶ σφῆκες καὶ αἱ τενθρηδόνες περιπετόμεναι καὶ ἐφιζάνουσαι ταῖς σταφυλαῖς μάλιστα ἐμφορῶνται τοῦ γλεύκους, καὶ τῷ τῶν ἀμπέλων ἀλώπεκας λυμαίνονται καρπῷ.

v. 185. Κηκάς. Scholia: κακωτική, κακοποιός, κακοῦργος ἢ χλευαστική. Ita etiam Etymol. M. p. 510. l. 17. Fragmentum Callimachi a Scholiis et Etymol. M. laudatum: κηκάδι σὺν γλώσσῃ. Etymol. Gudianum sic laudat: κηκάδος ἐκ γλώσσης. Vide Bentley ad Fragm. Callim. no. 253. Κηκάσμασιν

τιν ὠκριόωμένοι est apud Lycophr. p. 85. Ceterum πιότερον rescribi voluit Zeune Animadv. ad h. I. p. XI. recte, puto.

v. 186. Κωνείου. Scholia: τοῦτο οἱ μὲν κορίανον, οἱ δὲ ἀνησοειδὲς καλοῦσι. σημεῖον δὲ τούτου τὸ καρηβαρεῖν. Ita Goett. Vulgo οἱ μὲν κρομανὸν οἱ δὲ κορίανον, οἱ δὲ ἀνησοειδὲς καλοῦσι. Hesychius: ἀννησοειδὲς, κώνειον. Idem ἐφήμερον τὸ κώνειον. Coriandri folia habere refert Plinius loco infra laudando; Dioscor. 4. 79. ferulae foliae comparat, semen aniso simile favit. Scholia integriora excerpsit Etymologicum M. h. v. τὸ κώνειον παραπλήσιόν ἐστι τῷ καυλῷ τῆς λαπάθης, τὰ δὲ φύλλα σελίνῳ ἀγρίῳ. λέγεται δὲ καὶ ὑπόπικρος, καλεῖται δὲ καὶ ἐφήμερον διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἀναιρέσεως. κώνειον δὲ αὐτὸ καλοῦσι διὰ τὸν γινόμενον εἰλιγμὸν καὶ σκότον τοῖς πίνουσι. τὸ γὰρ στρέψαι κωνῆσαι ἔλεγον οἱ παλαιοί. ἢ παρὰ τὸ καίνειν καὶ κόπτειν, ἢ παρὰ τὸ κόμμημα. Idem κωνῆσαι — κωνᾶν γὰρ τὸ στρέφειν — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς τὸ περιενεῖκαι κωνῆσαι λέγει. Lexicon MStum Kallianum: κωνῆσαι δὲ τὸν ἵππον κύκλῳ ἀγαγεῖν. ἦτα. κονίσαι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀγωνιάσαι μικρὸν καὶ ἰῶτα. Photius Lexico MSto: κωνειαζομέναις, θανάσιμον φάρμακον πινούσαις. Etymologiam subobscuram habet Galenus T. 5. p. 447. ed. Charterii: καὶ μέντοι καὶ διὰ τί μωρίαν αὐτὴν ἐργάζεται πόθεν κώνειον, ᾧ καὶ τοὔνομα ἔνθεν παρώνυμον ἀπὸ τοῦ πάθους ὁ πάσχον ὁρᾷ ὑπ' αὐτοῦ τὸ σῶμα. Deinde p. 448. monet cicutae venenum esse frigidae naturae. Atticam, ubi poena mortis infamis fuit, cicutam ὠκυμορώτατον fuisse, asserit Plutarchus Vit. Parall. T. V. p. 214. Coos Heraclides Ponticus p. 443. narrat cicuta pota vel opio sponte vita exire. Plinius 25. f. 95. Cicuta quoque venenum est, publica Atheniensium poena invisa, ad multa tamen usus non omittendi. Semen habet noxium. Caulis autem et viridis estur a plerisque et in patinis. Laevis hic et geniculatus ut calami, nigricans, altior saepe binis cubitis, in cacuminibus ramosus, folia coriandri, teneriora, gravi odoratu; refrigeratoria vis; quos enecat, incipiunt

cipiunt algere ab extremitatibus corporis. Remedio est, priusquam perveniat ad vitalia, vini natura excalfactoria. Sed in vino pota irremediabilis existimatur. Semine trito expressus succus et sole densatus in pastillos necat sanguine spissando. Haec altera vis; et ideo sic necatorum maculae in corporibus apparent. Livorem solus praeter Plinium Aetius memorat. Eadem fere Dioscor. 4. 79. Theophrastus H. P. 9. 8. ἔστι δὲ τῶν μὲν ἄλλων ῥιζῶν τὸ χύλισμα ἀσθενέστερον τοῦ καρποῦ, τοῦ κωνείου δὲ ἰσχυρότερον καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ῥαδίως ποιεῖ καὶ θᾶττον, μικρὸν πάνυ κατὰ πότον δοθέν. Ex quo loco constat succum conii fuisse non spissum sed aqueum; ideo χύλισμα dicitur. Idem caput 17. refert Thrasyam Mantinensem conium ex locis umbrosis et frigidis praetulisse ad veneni compositionem; Chios vero, cum antea, ut reliqui Graeci, radicem conii conterere solerent, postea hoc more relicto radicem cortice ablato in mortario contudisse, farinamque bene cribratam aquae inspersisse in usum veneni. Ubi tamen Bodaeus malebat ἐπ' οἶνον legere pro ἐφ' ὕδωρ. Pro Chiis alii nominant Coos. Sanguinem a cicuta refrigeratum densari tradit etiam Aelianus H A. 4. 23. addens sues sine noxa cicutam comedere. De capris idem Lucretius V. 597. de sturnis Galenus S. M. T. 3. 18. De capris traditionem falsam in cicuta virosa Linnaei experti sunt nuper Sueci. Ocimum quoque capras aspernari Chrysippus medicus olim tradiderat, auctore Plinio 20. f. 48. sed ocimum insecuta aetas acriter defendit: *nam illud esse capras, nec cuiquam mentem motam* addit Plinius; ubi tamen Codex Vesontinus Chiffletii habet scriptum: *nam id esse capras, nec minus quam mentham aut rutam*; teste G. H. Welsch de Aeagropilis p. 37. quam veram esse lectionem confirmat etiam Vincentius Spec. natur. 10. c. 102.

Ceterum κώνειον et ἀκόνιτον quidam temere permutarunt scriptores; ut patet ex Stephano Byz. in ἀκόναι; et Erotianus in Glossario monet Italiotas cicutam nominare κάμμορον. Vide Salmasii Homonym. p. 59.

v. 187. Φοινόν. Scholia: πεφοινιγμένον ἢ ὀλέθριον, φόνιον κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι. Eutecnius: ὑπάρχει δὲ πιόντι κώνειον βλάπτεσθαι μάλιστα τὴν κεφαλὴν, φοινίττεσθαι δὲ ὡς ὅτι μάλιστα τὸ σῶμα. Etymol. M. in φοινικοῦν — ἢ παρὰ τὸ φοινόν. τοῦτο παρὰ τὸ φόνος πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα καὶ καταβιβάσει τοῦ τόνου φοινὸς ἤγουν πυῤῥός. Sed h. l. unice probari debet interpretatio illa, ut pro φόνον seu exitio dicatur.

v. 188. Φέρων M. R. Dioscorides: κώνειον ποθὲν ἐπιφέρει σκοτώματα καὶ ἀχλὺν, ὥστε μηδ' ἐπ' ὀλίγον βλέπειν. λυγμόν τε καὶ διανοίας παραφορὰν, καὶ ψύξιν ἄκρων. ἐπὶ τέλει δὲ σπώμενοι πνίγονται στάσιν λαμβάνοντος τοῦ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν πνεύματος. ubi Paulus habet πνιγμὸν καὶ στάσιν λαμβάνοντες. Sed μηδὲ τὸν ἥλιον βλέπειν legendum est ex Actuario, etsi etiam Aetius habet μηδ' ὀλίγον βλέπειν, qui praeterea ἄκρων omisit; contra is addit: ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ πνιγμὸς, νωθρότης τε καὶ πελιότης. ἐπὶ τέλει δὲ πνίγονται — λαμβάνοντες κατὰ τὴν ἀναπνοὴν πνεύματος. Actuarius legit: πνιγμοῦ τάσιν λαμβάνοντος vel simili modo. Vertit enim interpres ejus: praefocationis tensione corripiuntur arteriarum spiritu intercepto. Scribonius c. 47. Cicutam potam caligo, mentisque alienatio, et artuum gelatio insequitur, ultimoque praefocantur, nihilque sentiunt.

v. 189. Ἐμπλάζοντες M. R. Lorr. Paris. Scholia: σφαλλόμενοι δὲ τοῖς σκέλεσι ταῖς χερσὶ βαδίζουσι, ὅ ἐστι πίπτοντες ἐπερείδονται αὐταῖς. Eutecnius: πόδες τε οὐκ ἔτι δύνανται αὐτοῖς τὸν χρώμενον φέρειν καὶ αἱ χεῖρες, ὡς αἱ τῶν ἐν τῷ σκότῳ βαδιζόντων ἀνὰ τοὺς στενωποὺς πλανώμεναί εἰσι καὶ ἐπαφωμένων τὸν ἀέρα.

v. 190. Ὑπονείατο Paris. Scholia: ἤτοι τὰ ἐσωτέρω καὶ κατωτέρω τοῦ στόματος. Eutecnius: ὑπολαμβάνει τοιγαροῦν αὐτὸν ἐπὶ τούτοις πνιγμὸς, καὶ στενουμένης τῆς φάρυγγος ἐμφράττεσθαι δοκεῖ. Videtur igitur Eutecnius lectionem Paris. non vulgatum ὑπὸ νείατα expressisse, quam ipse etiam praefero.

v. 191. Ἐφράσσεται Paris. Dictum est pro ἐμφράσσεται.

v. 192. Δ' ἐπιψύχει Ricc. Parif. Vulgo δέ τοι ψύχει. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν ἄρθρων ἐπιψυχομένων, οὐκ ἔτι σωφρονεῖ etc.

v. 193. Στέλλονται. Scholia: αἱ ἀρτηρίαι μεγάλως σφύζουσι, ἢ αἱ πρὶν ἐῤῥωμέναι συστέλλονται. Eutecnius: οὐκ ἔτι σωφρονεῖ, ἀλλὰ σκοτούμενος ὡς τὰ πολλὰ κατὰ τῆς γῆς πίπτει. καὶ καθάπαξ πρὸς τὸν θάνατον ὁρᾷν ὁ τοιοῦτος δοκεῖ. In quibus non apparet, quam lectionem expreſſerit Eutecnius. Sanguinem refrigeratum denſari a cicuta docent medici graeci, quorum pars τοῦ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν πνεύματος στάσιν nominat, ex antiqua ſcilicet opinione, quae ſanguinem venis, arteriis ſpiritum ineſſe ſtatuebat. Nicander venas quamvis fortiſſimas frigore contrahi ait, itaque frigore ſanguinem denſari voluit ſignificare. Altera Scholiorum interpretatio de pulſatione arteriarum forti eſt plane inepta.

Παῦρον ἀλύξει Medic. In Scholiis memoratur varietas haec, ſed ibi Codex Lorr. habet bis ἀλύζει. Parif. et Mosquenſis ἀτύζει. Atque ita Scholia: ἀτίζει (Lorr. ἀτύζει) ἀντὶ τοῦ ἀτενίζει, βλέπει νῦν, ἢ ἕλκει, ὅ ἐστι σπᾷ τὸν ἀέρα, καὶ ὀλίγον ἀναπνεῖ. εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ταραχῆς αὐτὸ τέθεικεν Ὅμηρος εἰκὼς πατρὸς Φίλου ὄψιν ἀτιχθείς. (Lorr. ἀτυχθείς) Scholia prima Goett. παῦρον ἀλέξει. ἀναπνεῖ, ἀποβλέπει, ἢ παρσπᾷ τὸν ἀέρα καὶ ὀλίγα πνεῖ. Scholia recentiora: ἀτύζει δὲ νῦν etc. In ipſo textu Goett. liber habet ἀλέξει, ſupraſcripto ἀέξει οἱονεὶ ἔχει, in margine: γρ. καὶ ἀτυ. . . . Voluit ἀτύζει. Vulgare ἀτίζει eſt etiam in Iliade Υ. 165. ubi ἀτίζων Euſtathius explicat περιφρονῶν. Vide etiam Schol. Theocrit. I. 56. Sed comparemus Etymol. M. p. 108. l. 13. ἀτύζων. ὁ δ' ἠέρα παῦρον ἀτύζει οἷα κατηβολέων, ἀντὶ τοῦ καταπίπτων σώματι καὶ ψυχῇ. Ψυχὴ δ' ἀΐδωνέα λεύσσει. ἀτίζων ἀφροντιστῶν. ἀτύζων, ἄτῃ περιφερόμενος, καταπίπτων. οὕτως εὗρον ἐν ὑπομνήμασι Νικάνδρου Θηριακῶν. Legit igitur olim in h. l. ἀτίζει et ἀτύζει. Equidem ἀτίζει, i. e. ἀφροντιστῶν praefero. Qualem lectionem Scholia ἀτενίζει vel ἕλκει interpretentur, non excogito.

v. 19.

v. 194. Κατηβολέων. Scholia: λειποθυμῶν, τὴν ὑστάτην εἱμαρμένην ἔχων. ὁ δὲ οἷα ἐν καταβολῇ ὢν καὶ κάτω διὰ λειποθυμίαν βλέπων, ὀλίγον ἀέρα διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἕλκει, τὸν θάνατον ὁρῶν καταπλήττοντα. Infra versu 458. ὄφρα κατηβολέων ὀλοὸν διὰ κῶμα κεδάσσῃ. Plato in Gorgia: ὅταν οὖν ἔλθῃ ἡ καταβολὴ αὕτη τῆς ἀσθενείας. Hesychius: καταβολή·— ἡ τοῦ πυρετοῦ περίοδος καὶ ὁρμὴ — καὶ ἱερὰ νόσος. Vocabulum est Hippocraticum. Unde Galenus in Glossario κατηβολέοι explicat περιοδικαῖς ἀρχαῖς παροξυσμῶν. Photius: κατηβολὴ περιοδικὴ νόσος.

v. 195. Ἢ ἀναμισγέος M. R. Eutecnius: δόξαις μέντ' ἂν βοηθεῖν τῷ κάμνοντι ταύτῃ καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ φαρμάκου αὐτὸν ἐξείργειν συμφορᾶς, εἰ δίδοις ἔλαιον καθ' ἑαυτὸ καὶ οἶνον εἰς κόρον, ὥστε πίνειν θερμὸν καὶ ἄκρατον τοῦτον, ἵνα δὴ τοῦτο τὸ φάρμακον μετά τε τοῦ οἴνου καὶ ἐλαίου ἀναμιγνύμενον ἔνδον, εἶτα ἀπεβλυσθὲν (ἀποβληθὲν Goett.) ἀπαθῆ τὸν μετεσχηκότα αὐτοῦ φυλάξῃ τῶν ἐξ αὐτοῦ κακῶν. ubi verba priora ita habet Goett. liber: τοῦτον τὸν πεφαρμακευμένον πότιζε ἐν . . . . . καὶ οἶνον ὁμοίως εἰς κόρον ἄκρατον, ἵνα δὴ etc. Eutecnius vulgatam expressit.

v. 196. Ἐξερύγησε Paris.

v. 197. Ὀπλίζεο. Scholia: τεῦχος κατασκεύαζε ἐμβαλὼν, ἀντὶ τοῦ παραπέμψας. ἐν δὲ τῷ μὴ λέγειν κλυστῆρα ποιὸν, δῆλον ὅτι κεῖνον λέγει. Eutecnius: ἔνιοι δὲ καὶ τὴν γαστέρα ἐλαίῳ πρότερον ὑπέχριον. καθαίρων γὰρ αὐτὴν διὰ τοῦ κλυστῆρος εἰς ῥαστώνην ἄξεις. Intelligit igitur clysterem ex oleo.

v. 198. Δάφνης. Scholia: Θεσσαλικῆσι, διότι πρῶτον ἐκεῖ εὑρέθη τὸ φυτόν. Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ οἴνου μετὰ καὶ τούτου ἀκράτου δαύκου τε ὁμοίως τῆς βοτάνης τὰ ἁπαλώτατα καυλία ἢ δάφνης τὰ φύλλα, ἣν τὰ Θεσσαλίας μὲν τὸ πρῶτον ἐκόμισε Τέμπη, ἐστεφανώσατο δὲ ὁ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλων τὴν κεφαλὴν τοῖς ἐκείνης κλάδοις. Sequitur Nicander illos qui Daphnen Penei filiam tradiderunt; alii Ladonis Arcadici

radici fecerunt. Diosc. et Aetius: δάφνης τὰ φύλλα. in
medio posuit Paulus: δάφνης τὰ ἁπαλὰ φύλλα. Actuarius:
δάφνης τὰ σπέρματα.

v. 199. Ἢ δαύκοιο. Ita vulgo legitur. Sed ἠδ' αὐχμοῖο M. R. G. δαυχμοῖο Paris. Deinceps καυλέα M. R. G. P. et Lorr. In Goett. etiam εὐκαυλέα annotatum est. Vulgo καυλία. Scholia: λέγει δὲ ἢ ἀπὸ δάφνης μετὰ κοινοῦ πόσιν δίδου, τουτέστι δαφνέλαιον δίδου πιεῖν. ubi manifesto quaedam desunt. Eutecnius vulgatam expressit, sed daucum ante laurum collocat, laurique folia nominat. Glossa interl. Goett. ad αὐχμοῖο habet ξηρᾶς. Possis suspicari olim h. l. ut alibi δαύχνοιο scriptum fuisse; sed dauci mentionem hoc loco non ferunt leges grammaticae; nec daucum in remediis contra cicutam memorant medici graeci aut latini. Igitur in voce vitiosa latet epitheton lauri; quod investigare nondum potui.

v. 201. Μίγα M. R. G. Editio Stephani, et Lectii. Vulgo μέγα. Deinceps λειήνας Paris. λιήνας Goett. Scholia: καὶ κνίδης σπέρμα σὺν πεπέρει λεάνας διὰ τὸ σφόδρα θερμαντικὸν δίδου χρῆσθαι. Eutecnius: πέπερί τε καὶ κνίδης σπέρμα ἅμα τρίψας συναναλάμβανε, προσεπιβάλλων δηλαδὴ καὶ ὀποῦ καὶ ἰρίνου μύρου. Diosc. πεπέρεως μετὰ κνίδης σπέρματος σὺν οἴνῳ. Ita enim ex Aetio legendum est. In Parabil. πέπερι σὺν κνίδης σπέρματι καὶ οἴνῳ. Plinius 22, c. 13. de urtica: semen ejus cicutae contrarium esse Nicander affirmat.

v. 202. Τοτὲ recte Goett. vulgo τότε. Deinceps ἐν πεύκαι M. et Goett. Vulgo ἐμπεύκαι. Scholia: ἐν πεύκει ἀντὶ τοῦ μίξας τῷ πικρῷ ποτῷ. λέγει δὲ τῷ κυρηναϊκῷ. Diosc. in Alexiph. et in Parabil. σιλφίου ὀπὸς σὺν ἐλαίῳ καὶ γλυκεῖ. καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος δὲ καθ' ἑαυτὸν πολὺς πινόμενος ἱκανῶς ἁρμόζει. Paulus: σίλφιον ἢ ὀπὸς αὐτοῦ σὺν οἴνῳ καὶ γλυκεῖ. sed Actuarius: σὺν ἐλαίῳ καὶ γλυκεῖ. Aetius: ἢ σίλφιον ἢ λάσαρ ἢ ὀπὸν κυρηναϊκὸν — σὺν οἴνῳ γλυκεῖ πάντα. Saracenus ad Diosc. p. 128. Scholiasten secutus censet laseris radicem cum oleo

conteri

conteri a poeta, fucoum ipfum cum vino dulci propinari. Lafere vino dat Celfus V. 27.

v. 203. Ἐρέξαις Parif. Scholia: ἴρινον μῦρον λέγει — παραλέλοιπε δὲ τῆς πόσεως τὴν ποσότητα. Diofc. in Parab. ἔλαιον ἴρινον commendat.

v. 204. Ἀργήεντος. Scholia: καὶ σιλφίου ῥίζαν τρίψαντα μετὰ λευκοῦ ἐλαίου παρέχειν πίνειν. τὸ δὲ σίλφιον καὶ ῥίζαν κυρηναϊκὴν καλοῦσί τινες, ἐξ οὗ γίνεται ὀπός. νῦν δὲ περὶ τοῦ ῥιζίου φησί. Eutecnius; σιλφίόν τε μετ' ἐλαίου λευκοῦ λειώσας τὸν νοσοῦντα πίνειν ἀπλείστως κέλευε.

v. 205. Γλυκέος. Scholia: ἀντὶ τοῦ μελικράτου. Eutecnius: ἀλλά τε καὶ γλυκέος οἴνου, μετὰ γάλακτος ἑψῶν ἠρεμαίῳ πυρὶ δίδοθι καὶ τοῦτο ὥστε πίνειν αὐτῷ. (Vindob. αὐτὸν)

v. 206. Θάλψαις M. R. Lorr. G. Parif. Editio H. Steph. et Lectii. Vulgo πίνειν. Scholia: καὶ γάλακτος δὲ τὸ ἀφρῶδες, τουτέστι τὸ ἐπιπόλαιον καὶ πεπηγὸς ὡς ἀφρὸς, νέμε ἐπὶ πυρὸς θάλψας τὸ τεῦχος ἠρέμα, ὅ ἐστι θερμάνας. Diofc. διὰ τῶν ἐμέτων αὐτὸ κομιούμεθα (ἀποκομιούμεθα Paulus) ἔπειτα κενώματι χρησάμενοι τὸ εἰς τὰ ἔντερα παρολισθηκὸς ἐκκρινοῦμεν, καὶ τότε ἐπ' ἀκρατοποσίαν παραγιγνόμεθα, διδόντες μεταξὺ διαστήματα ἐν οἷς πιεῖν διδόμενον βοηθεῖ γάλα ὄνειον ἢ βόειον. In Parab. c. 151. ἀκρατοποσία commendatur etiam. Aetius: κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν δεῖ ἔμετον ἐξ ὑδρελαίου αὐτοῖς κομιστέον, καὶ τὸ εἰς τὰ ἔντερα παρωχισθακὸς κενώσει συνεκκριτέον, εἶτα ὡς ἐπὶ μέγιστον βοήθημα ἐπὶ τὴν τοῦ γλυκέος ἀκράτου πόσιν ἰτέον, ἐν ταις μεταξὺ τῶν ἀκρατοποσιῶν ποτίζοντας γάλα ὄνειον ἢ βόειον νεόβδαλτον. Vinum cum ipfa cicuta miftum celeriorem efficere mortem cum poftea potum vim veneni redundat, cum Plinio annotavit etiam Plutarchus Q. Symp. 3. 5. Celfus 5. 27. vinum merum calidum cum ruta quam plurimum ingerendum eft, deinde is vomere cogendus. Scribonius: adjuvari debent in initiis vino mero fubinde quam plurimo caldo et per fe et cum pipere et cum ftorace poto. Atque maxime prodeft lac afininum datum; fi minus vacci-

num

num aut quodlibet; oportet autem et alvum acri clystere ducere eorum. Lac recens significat poeta, dum *ἀφρίοεν* dicit.

v. 207. *Καί κε* Goett. *παρασχεδὸν* recte continuo scriptum est in Parisf. Deinceps *ἀμύνῃς* Medic. Parisf. Scholia: *καὶ τὸ ἐπὶ τῷ λοιγήεντι τοξικῷ ἄχθος ἐπαμύνοις* (*ἀμύνοις* G.) *καὶ ἀποδιώξοις, παρασχεδὸν, παραχρῆμα. λείπει δὲ τὸ οὕτως, ἵν' ᾖ, οὕτως ἀμύνοις, καὶ διώξοις.* Eutecnius: *παραχρῆμα δ' ἂν ἐπαμύνειν ἔχοις τῷ πεπωκότι τὸ τοξικὸν, ἣν θεασάμενος τὸν ἄνθρωπον εὕροις μὲν πρῶτον βαρυνόμενον καὶ ὥσπερ πεφορτισμένον αὐτὸν, ἔπειτα κάτωθεν μὲν παχεῖαν τὴν γλῶτταν ἔχοντα, ξηρὰ δὲ τὰ χείλη. καὶ τὰ στόμια οἰδαίνεται.* Scholiorum auctorem alterum legisse puto *λοιγήεντι ἐπὶ σχεδὸν ἄχθος ἀμύνοις*, ut *σχεδὸν* sit dictum pro statim, ut alibi *σχεδίην* apud Nicandrum. Sed vulgata bene habet: *ἀμύνειν τοξικῷ* dicitur poetice pro *τῷ πεπωκότι τὸ τοξικόν.*

v. 208. *Ἀχέεσσι.* Scholia: *ἡνίκα πιών τις βαρύνηται ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν.* Glossa Goett. interl. *κακοῖς.* Sed malim deinceps *ποτοῦ.*

v. 209. *Νέρθε* Medic. Scholia: *παχύνεται, οἰδαίνεται, φυσσᾶται.* Diosc. *χειλέων καὶ γλώττης φλεγμονὴ μανία τε ἀκατάσχετος, ποικίλαις ἐπιβάλλουσαι φαντασίαις, ὡς καὶ διὰ τοῦτο δυσιάτους εἶναι ἐν ταῖς θεραπείαις, σπανίως δὲ καὶ σώζεσθαί τινας τῶν πεπωκότων.* Aetius post *φλεγμονὴ* addit: *πτυελὸς ξηρὸς, καὶ ῥῆξις τῶν οὔλων, καὶ λοξὰ βλέπουσιν οὗτοι καὶ τρίζουσι τοὺς ὀδόντας, μανία τε ἀκατάσχετος κατέχει τούτους ποικίλαις ὑποβ. τ. φ. ὥστε καὶ δ. τ. δυσιάτως ἔχειν αὐτοὺς, σπανίως τε σώζεσθαί τινα τῶν τοῦτο πεπωκότων.*

v. 210. *Οἰδαλέα.* Scholia: *διῳδηκότα καὶ ἐξωγκωμένα.* Glossa interl. G. *ὑγρὰ, ὀγκούμενα, διῳδηκότα καὶ βαρέα γίνεται τὰ χείλη.*

v. 211. *Νέοθε* Goett. Ad *ξηρὰ* Scholia: *ἐπειδὴ ξηραίνει τὸ δηλητήριον, τὰ δὲ οὖλα τῶν ὀδόντων ἐκ βάθρων ῥήγνυνται.* Eutecnius: *ἢ τὰ δὴ φάρυγξ τε καὶ αὐτὰ ὑπομείνασα τοῖς χείλεσι*

φλέγμα

φλέγμα λεπτὸν καὶ ξηρὸν ἀνακάμπτει σφόδρα, ἔπειτα ἐκ βάθρων αὐτοῦ τὰ μὲν οὖλα ῥῆξιν ὑπομένει.

v. 212. Πτοίην. Eutecnius: ἡ δὲ διάνοια ταράττεται. Erotianus in πτοιώδεα. τὴν πτοίαν οἱ μὲν δέχονται τὸν κίνδυνον, οἱ δὲ ταραχὴν, οἱ δὲ τὸν φόβον.

v. 213. Ἔκπληκτον μανικὸν. μεμόρηκεν, ἐκάκωσε παρὰ τὴν μοῖραν. Glossa interl. Goett. μεμόρηκε, ἐδάμασε, ἐκάκωσε, μανιωδῶς κακοπαθεῖ. Hesychius: μορῆσαι, μοιρῆσαι, διελεῖν, ἐλθεῖν. Apollonius I. 646. μεμόρηται habet, ubi Scholia dici monent pro μεμοίρηται. Noster infra 229. μεμορημένον αὐγαῖς. Unde in Carmine 687. Antholog. Keiskianae κῆρες μεμορμέναι dicuntur.

v. 214. Μυκάζει Parif. Scholia: μηκᾶται ὡς πρόβατον, οὕτω βοᾷ καὶ κράζει φλύζων, φλυαρῶν ὑπὸ τῆς μανίας. καὶ οἱ Ἰταλιῶται τοὺς φλυαρογραφοῦντας φλυζογράφους ἐκάλουν. Quinam hi sint Italiotae, docet Hemsterh. ad Hesychii ἰαροχρεῖαν. De Phlyzographis vide Petiti Miscell. VII. p. 189. A verbo φλύειν fit φλύζειν, et φλυαρεῖν. Illo utuntur Aeschylus Prometh. versu 503. Sept. contra Theb. versu 667. et Dioscorid. Epigr. 23. T. I. p. 498. Ὄνειδος φήμην τε στυγερὴν ἔφλυσεν Ἀρχίλοχος. Altero Apollonius I. 275. ἐκφλύξαι. ubi Scholia: φλύζειν δὲ κυρίως τοὺς λέβητας φαμὲν καιομένους ἀναβάλλειν τῇ θερμότητι τὸ ὕδωρ. Idem tamen ἀποφλύειν 3. versu 583. et ἐπιφλύειν I. 481. Ex Hippocrate φλάζειν eodem sensu annotavit Galeni Glossarium. Hesychius: φλυάσσει, φλυαρεῖ, φλύει. Dictum igitur fuit olim φλύειν, φλύζειν, φλυάζειν, φλυάσσειν, φλυαρεῖν, φλάζειν. Eutecnius: βοᾷ τε ὡς ὑπ' ἐκπλήξεως γεγονὼς κάτοχος δειλίᾳ, φωνῇ τ' αἰγὸς ἐοικυίᾳ χρῆται καὶ ὥσπερ οἱ μισανθρωποῦντες μοχθηρὸν φθέγγεται, καὶ ἁπλῶς οἷον οἱ τῶν ἀποκοπτομένων τὰς κεφαλὰς παρασύρει τὴν γλῶτταν. Scribonius cap. 62: Toxicum cujus sit gustus, haud facile quivis dixerit. Verum quum potum est, e vestigio ciet dolorem omnium interaneorum infinitum, et velut telo trajectorum, concitatque mentis furorem, cogit-

cogitque exululare et palpitare lingua similiter decollatorum capitibus; nihil enim potest intelligi ex voce eorum. Quae ex graeco conversa esse, nemo facile infitiabitur. Videtur toxici nomen repetere a similitudine doloris telo trajectorum.

v. 215. Ἐμπελάδην. Scholia: συνεχῶς βοᾷ. οἱονεὶ ἐμπελαστικῶς καὶ ὁρμητικῶς. Alter auctor: καὶ γὰρ ὥσπερ πλησιάζοντος αὐτῷ ἀνθρώπου τινὸς, μισανθρωπίαν κακῶν καὶ βαρούμενος προΐεται φωνὴν, ὡς ἀποκεφαλιζόμενος. Legit ergo: ὅτε τις πελάσῃ φώς. eamque lectionem sequi videtur Eutecnius, etsi leges grammaticae eam h. l. non ferunt.

v. 216. Ἀπὸ ξυφέεσσιν M. R. G. P. Lorr. Vulgo ὑπό. Sed verum interpretatur Scholiastes ἀποτμηθείς et Eutecnius. Ἀμφιβρότην Scholia explicant: τὴν ὅλον τὸν ἄνδρα συνέχουσαν κεφαλήν. Homerus scutum, quod virum seu militem totum obtegit, ἀμφιβρότην ἀσπίδα dixit; eum imitatus Empedocles apud Plutarchum Sympos. Q. 5. 8. ἀμφιβρότην χθόνα dixit τὸ τὴν ψυχὴν περικείμενον σῶμα.

v. 217. Οἷά τε Medic. βωμήστρια Paris. Scholia: ἡ τοὺς κρατῆρας φέρουσα ἱέρεια. κέρνους φασὶ τοὺς μυστικοὺς κρατῆρας, ἐφ' ὧν λύχνους τιθέασι. ζάκορος δὲ ἡ νεωκόρος. De κέρνῳ et κερνοφόροις in pompa Dionysiaca vide Pausaniae Arcadica c. 36. p. 673. Sylburg. ad Clement. p. 14. Spanhem. ad Callimach. p. 116. et Interpp. Hesychii in hac voce. Locus classicus est Polemonis apud Athenaeum XI. p. 478. etc. 476. τὸ κέρνος περιενηνοχότα· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους etc. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας, οἷον λικνοφορήσας τούτων (frugum et fructuum in cotyliscis positorum) γεύεται. Eutecnius: οἷα δὴ τῆς κερνοφόρου Ῥέας ἡ ὑποζάκορος [illegible] ἐπὶ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ χωρία στρεφομένη, ἐμμανής τε οὖσα καὶ ἔνθεος, ἀθρόως κέχρηται καὶ μακρᾷ τῇ φωνῇ.

v. 218. Εἰνάδι Paris. Voluit igitur εἰνάλι vulgatum simul et εἰνάδι reddere. Deinceps λαοφόροισι Goett. et Paris. Vulgo λαιοφόροισι. Postea κελεύθους Medic. Scholia: εἰνάδι

τῇ πρὸ μιᾶς ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς τὰ μυστήρια αὐτῆς ἐπιτελοῦσιν. ἡ εἰκάδι, τῇ ἐνάτῃ (lege εἰκοστῇ) τῆς σελήνης. τότε γὰρ κατὰ τὴν σελήνην ἐμέτρουν τὸν ἐνιαυτόν. Ad ἐνιχρ. glossa Goett. προσπαλαίζουσα. Ex Synesii Epistola 57 p. 160. haud scio an recte colligi possit: μέλλει γὰρ καὶ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἑβδόμην κωδωνίσασθαί τε καὶ πυργοφόρος, καθάπερ ἡ Κυβέλη περιελαύνεσθαι. Cybelae sacra septimo quovis mensis die fuisse celebrata Synesii tempore.

v. 219. Ῥέουσιν Medic. Scholia: τρέουσιν ἤγουν οἱ Κορύβαντες, ἢ αἱ παρατυχόντες, φοβοῦνται. Eutecnius recte: οἱ δὲ ἀλλαχόσε εὐλαβοῦνται τῆς Ἰδαίας Ῥέας τὸ φοβερώτατον ὕλαγμα, ὁδὸν καὶ μανίας πλήρες.

v. 220. Ἰδαίης. Scholia: τῆς ὀρεινῆς. Ἴδη γὰρ καταχρηστικῶς πᾶν ὄρος καλεῖται.

v. 221. Ἀήσσῃ vitiose Gorraei editio et Florentina. Deinceps ἀσφαλμένος βραχνάαιτο Paris. ἐσφαλμένος, et ex correctione βραυχανάαται Riccardi. Scholia: βραυκανάαται γράφεται καὶ βρυχανάαται, βραχᾶται, κλαυθμυρίζει, ὡς παιδίον κλαίει, ἢ δακρύει ὡς Μένανδρος. Sed Codicis Goett. Scholia recentiora: βρυκανάαται γράφεται καὶ βρυχανάαται. Sed illa: βρυχανάαται γράφεται καὶ βραυχανάαται. Hesychius: βρυκανάασθαι ἐπὶ τῶν κλαιόντων παιδίων λέγεται, ὀργιζομένων φωνῆς. Idem βρυκανήσομαι, βοήσομαι. Alibi: βρυχηθμός, σάλπιγγι παραπύλη. Eutecnius: τοιαῦτα καὶ οὗτος ἐσφαλμένα καὶ λύσσης γέμοντα φθέγγεται, καὶ ὥσπερ οἱ παῖδες τὰ πολλὰ κλαυθμυριζόμενοι καὶ ὠρυόμενος διατελεῖ.

v. 222. Ὠρυδόν. Scholia: μετὰ φωνῆς (G. et Lorr. μετ' ὀργῆς) ὡς λύκος ὠρυόμενος. Lectum igitur videtur olim h. l. etiam ὀργηδόν. Sed praestat ὠρυδόν. Ita est βρυχηδόν apud Apollonium 3. versu 1373.

v. 223. Goett. adscriptum habet ῥαιβὸν pro λευκόν. Eutecnius: ταυρηδόν τε ὑποβλέπεται, καὶ ὑπαφρίζει τῷ στόματι καὶ τοὺς ὀδόντας παρατρίβων ἦχον ἀποτελεῖ.

v. 224. Πολυστρέπτοισι Ricc. et Parif. πιούσας Parif. Recte πιάξας Goett. cum gloffa δωρικῶς. Vulgo πιέξας. Vide Interpretes Theocriti, qui faepius hac forma utitur, et Hefychii h. v. Eutecnius: ὥστε χρὴ τοῦτον μὲν φυλάττειν τὸ πρῶτον δήσαντα, ἔπειτα οἶνον ἐγχεῖν τούτῳ πολὺν καὶ μὴ βουλομένῳ. Diofc. δεῖ μέντοι συνέχειν αὐτοὺς δεσμοῖς ἀναγκάζοντας καὶ βιαζομένους γλυκὺν οἶνον σὺν ῥοδίνῳ πίνειν. Aetius: δεῖ τοίνυν δεσμοῖς μὲν συνέχειν αὐτοὺς ἀναγκάζειν τε γλυκὺ μετὰ ῥοδίνου πίνειν καὶ ἐμεῖν πτερῶν καθέσει. Scribonius: adjuvantur rofa pota aut oleo irino, coactique frequentius rejicere, item alvo acri clysmo faepius ducta, poftea paffo, lacte et antidoto mithridatico: ubi legi debet: *rofaceo poto aut oleo irino.* Diofc. in Parab. ἢ ῥόδινον ἢ ἴρινον — σὺν οἴνῳ. Afclepiades ap. Gal. Antid. 2. 7. τοῖς δὲ τὸ τοξικὸν πιοῦσι βοηθεῖ οἶνος πινόμενος γλυκύς.

v. 226. Ἠὲ βίης Medic. βιασάμενος Goett. ὀχλίζεις Parif. Scholia: ἀνενοχλήτως (ἡσύχως G.) βιαζόμενος τῇ σῇ χειρὶ ἄνοιγε τὸ μεμυκὸς αὐτοῦ στόμα, ἕως οὗ ἐμέσῃ. Alter auctor: ἠρέμα βιαζόμενος, καὶ μὴ κακώσῃς αὐτόν. βρύκον, τὸ μεμυκὸς στόμα. συνερείδει γὰρ τοὺς ὀδόντας τὸ βρύκον αὐτοῦ στόμα, ἤγουν τὸ συνδεθὲν καὶ σφιγχθέν. ὀχλίζοις, ἄνοιξον, ὄχλισον. Eutecnius: κἂν ᾖ συνηγμένους τοὺς ὀδόντας ἔχων, ἔνιθι τὸν οἶνον διεπαίρων αὐτοὺς, ὅπως ἂν ἐξέμῃ.

v. 227. Ὑπεξερύῃσι M. R. ὑπεξερύγησε Parif. fed correctum deinde fuit. In Mofquenfi libro fimiliter a prima fuit manu fcriptum ὑπεξεῤῥύησι. Eutecnius: ἵν' ἐξεμόντος μετὰ βίας αὐτοῦ τῆς ἐκ τῶν δακτύλων συνεξέλθῃ τὸ δεινὸν ἐκεῖνο φάρμακον καὶ θανατηφόρον.

v. 228. Scholia: καὶ μετὰ τὸν τοῦ γλυκέος ἔμετον πότιζε αὐτὸν ζωμὸν πολὺν χήνειον. μεμορημένον, δεδασμένον καὶ ἑψηθέντα τῷ πυρί. Eutecnius: ἀλλά τοι καὶ καθεψηθέντος νεογνοῦ που χηνὸς καὶ διατακέντος τὸ ὕδωρ πρὸς ἴασιν ἄγει πινόμενον σφόδρα. Aetius: ἔπειτα ζωμὸν νεοσσοῦ (χυλὸς deleo) λιπαροῦ διδόναι καταῤῥοφεῖν.

v. 230. Ῥηχώδεος et τρηχώδεος olim ſcriptum fuiſſe monent Scholia, utrumque ſignificare τῆς τραχείας. Eadem κάρφη explicant τὰ δέρματα ἢ τὰ ἄνθη. Eutecnius: τῆς τε μηλέας τῆς ἐν ὄρει ὁμοίως ὁ καρπὸς, καὶ ὁ φλοιὸς τῆς αὐτῆς μηλέας δεῦρο κοπεὶς ἄριστα ἴαται. Dioſc. in Parab. μήλων ἀγρίων καρπὸς ἐσθιώμενος.

v. 231. Σίνεα. Scholia: τὰς σινωτικὰς ἀκάνθας ἀποβαλὼν, ἢ μᾶλλον τὰ δέρματα τῶν μήλων λεπίσας ἔσθιε.

v. 232. Κλήροισιν. Scholia: μέτοχα τοῖς ἡμετέροις χωρίοις, τὰ τοῖς ἡμῶν κήποις ἐπιβάλλοντα, οἱονεὶ τὰ ἡμέτερα. Eutecnius: καὶ τῆς ἐν κήποις δὲ τραφείσης μηλέας ὁ καρπὸς πρόσφορος. ἔστω δὲ τὰ μῆλα εἰαρινά. De voce ἐπήβολος vide Porphyrii Q. Homeric. 1. quem exſcripſit Etymol. M. h. v. Pertinet ad ſententiam hujus loci Artemidorus p. 61. μῆλα τὰ ἐαρινὰ γλυκέα καὶ πέπονα — τὰ δὲ χειμερινὰ κυδώνια καλούμενα, λυπηρὰ διὰ τὸ στύφειν. In Theophraſto H. P. 4. 9. verba ἡλίκον μῆλον ἐαρινὸν Plinius 12. c. 21. vertit *cotonei mali amplitudine.*

v. 233. Κούροις Medic. ἑψιήματα Pariſ. Scholia: τὰ παίγνια. παίζουσι γὰρ αἱ κόραι καὶ τέρπονται τοῖς μήλοις.

v. 234. Κύδωνος. Scholia: τοῦ στυπτικοῦ κυδωνίου ὃ μάλιστα ἐν τῇ Κρήτῃ φύεται. Eutecnius: εἰ δὲ μὴ παρείη ταῦτα, τοῖς λεγομένοις ἐνταῦθα κέχρησο στρουθίοις, ἢ οἷς (Medic. οἴοις) ἐκόμισεν ἡ Κρήτη στύφουσι τὰ Κυδώνια μῆλα. Dioſcorides: καὶ μῆλα κυδώνια ἐσθιόμενα ἢ λεῖα σὺν γλήχωνι καὶ ὕδατι (μεθ᾽ ὕδατος Paulus) πινόμενα. Aetius: καὶ κυδώνια μῆλα ἐσθιόμενα ἢ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν καὶ γλήχωνος. Dioſc. in Parab. στρουθία μῆλα, ὁμοίως κυδώνια λειώσας ἐν ὕδατι σὺν γλήχωνι. Serenus Sammonicus: Aut quae poma Cydon Cretaeis miſit aboris. Urbem poeta pomi epitheto vocavit *auſteram.*

v. 235. Ἐκομίσσαν ἄναυροι Ricc. ἐκόμισσαν ἄρουραν Medic. ἄναυροι etiam Pariſ. et Scholia ubi eſt: ἄναυροι, ἔθρεψαν αἱ ὄχθαι τῶν ποταμῶν. ἅλις, ἱκανῶς. Vulgo ἄγουραι.

ἄναυροι οἱ ἐν χειμῶνι ῥέοντες ποταμοὶ proprie, docente Scholiaste Apollonii I. 70. Tzetze ad Lycophr. p. 175. et in Chiliad. XI. 500.

v. 236. Καὶ αὀλλέα Parif. Scholia: καὶ ἀολλέα, ὁμοῦ κόψας. Eutecnius: πάντα τοίνυν σφύρῃ ταῦτα συγκόψας εἰς ὕδωρ ἔμβαλε, τὸ δὲ ὕδωρ ἐχέτω καὶ γλήχους.

v. 237. Γληχὴν Medic. νέκυ δ' ὀσμήρεα Parif. Scholia: ὀδμὴν ἔχουσαν, εὐώδη.

v. 238. Βάλοιο συνόμηρέα Parif. ἐν ὀμήρεα Goett.

v. 239. Vulgo inepte ῥοδέοις. Scholia: τοῖς ῥόδοις, ἢ ῥοδίνου ἐλαίου (ubi G. τοῖς ῥοδίοις) θυόεν τοῖς ῥόδοις ἔλαιον, ἤτοι τὸ ῥόδινον σ7άζε μετ' ἐρίου εἰς τὸ σ7όμα αὐτοῦ. unde constat olim recte etiam lectum fuisse: ῥοδέου. quam lectionem et sententia postulat, et locus geminus infra vers. 453. confirmat. Eutecnius: διανοιγομένου δὲ τὸ σ7όμα ἐνσ7αζέτω τις τοῦ ἀνθρώπου τούτου τὸ ῥόδινον μύρον ἢ ἴρινον, ποιῶν τε τοῦτο συνεχῶς καὶ ἐν ἡμέραις πάνυ πολλαῖς ῥύσασθαι τῆς τε μανίας καὶ πλάνης καὶ κακοπαθείας τῆς ἐκ τοῦ τοξικοῦ τούτου δυνήσεται τὸν ἄνθρωπον. Rofaceum oleum in potu commendat Afclepiades apud Galen. Antid. 2. 7.

v. 241. Μόγις δέ κε M. R. Parif.

v. 242. Ἴηλα γράφεται Goett. fed varietas annotata periit. Vulgo ἴηλαι. Diofc. καὶ εἴτινες αὐτοῦ φύγωσι τὸν κίνδυνον πολὺν χρόνον κλινοπετεῖς διαμένουσι καὶ ἀνασ7άντες ἐπ7οημένοι τὸν λοιπὸν χρόνον διάγουσι. Aetius: εἰ δέ τις ἐκφύγοι τὸν κίνδυνον κλινοπετεῖς διαμένει χρόνιος, ἐπ7οημένος τε καὶ ἀκατάσ7ατος τὸν λογισμὸν τὸν λοιπὸν χρόνον διαμένει. Male igitur in Diofc. corrigebat Manardus ἐφθοημένοι. Restitutam fanitatem fimili phrafi expreffit Epigramma Anthol. III. p. 34. ed. Wechel. ὅς με τὸν ἐκ νούσου τρὶς ἐπ' ἀσφαλὲς ἤγαγες ἴχνος.

v. 243. Ὄθμα Goett. et Lorr. Vulgo ὄμμα. Hunc verfum omifit Mediceus, nec interpretatus eft Eutecnius. Maximus περὶ καταρχῶν verfu 163. feqq. ἦν δὲ κατ' εὐκεραοῖο

βοὸς μεταγειστομένη που ἰνδαλθῇ κερόεσσα, τότ' αὖ μέγα θαρσαλέος σοι αὐδήσω πλοιητὸν ἐπ' ἀνέρι πορσύνουσαν ἦτορ, καὶ πραπίδων ἑτερηρέα δύσφορον ὁρμὴν πλαζομένοιο νόοιο, πότμον γέ μεν οὔτι φέρουσαν, νοῦσον ἔχειν δ' ὠκεῖαν ἀκεσφορίην ἐρατεινήν. Ita corrigo locum misere luxatum. Emendationem firmat locus versu 585. τότ' οὐ μάλα θαρσαλέος σοι αὐδήσω καλλίνορσον ἀλεῖν κλέαρ.

v. 244. Γερραῖοι. Scholia: ἔθνος Ἀῤῥαβίας ἀπὸ Γέῤῥας μιᾶς αὐτῶν πόλεως. Ceterum facile apparet hos versus ad initium hujus tractationis esse retrahendos. Ita etiam Dioscorides et Aetius statim ab initio toxici originem addunt. Hoc vero in loco inepte fuerunt a librario collocati.

v. 245. In Codice Mediceo deest versus 243. ac deinde versus 245. ad versum 275. inclusum hoc numero; quem defectum margo annotavit his verbis λείπουσι σῖχοι λα΄. Diosc. τὸ τοξικὸν δοκεῖ μὲν ὠνομάσθαι ἐκ τοῦ τὰ τόξα τῶν βαρβάρων ὑπ' αὐτοῦ χρίεσθαι. Paulus habet ὑπὸ τῶν β. ἐν αὐτῷ χρ. Aetius: τὸ δὲ τοξικὸν καλούμενον ἐν διαφόροις διάφορόν ἐστι, καὶ δοκεῖ μὲν ὀνομάζεσθαι ἐκ τοῦ τὰ τοξεύματα ἢ τὰ βέλη ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξ αὐτοῦ χρίεσθαι. ἔστι δὲ σύνθετον παρ' ἐνίοις. Actuarius etiam τοξεύματα legit.

v. 246. Χραίνουσι Goett. τὸ δὲ Parif. Scholia: βάπτουσι. Eutecnius: ἐπαλείφουσι δὲ τούτῳ μὲν τὰς αἰχμὰς τῷ φαρμάκῳ Αράβων Νομάδες, καταχρίουσι δὲ τὰς ἀκίδας τῶν βελῶν οἱ τὴν παρὰ τὸν ποταμὸν κειμένην τὸν Εὐφράτην γεωργοῦντες χώραν. ἔστι δὲ ὡς ἔπιταν τοῖς τιτρωσκομένοις τοῦτο τὸ τοξικὸν πολέμιον. ἐμπεσὸν μὲν γὰρ τῷ σώματι καὶ γευσάμενον καθάπαξ τοῦ τρωθέντος ἔπειτα τρέπει αὐτὸ καὶ νεκρῶδες ποιεῖ, καὶ διαδέχεται αὐτὸ ἐκ τούτου ὕδαρος, ὁ δὲ ἰὸς τοῦ ἀνθρώπου κατασηπομένου καὶ ῥήξεις ὑπομένοντος τούτου κατὰ παντὸς μέρους ἔξω χωρεῖν βιάζεται σὺν ὕδατι πάνυ πολλῷ καὶ ἀκαθαρσίᾳ. Vides igitur Eutecnium expressisse lectionem Parif. τὸ δὲ, quam restitui. Vulgo τὰ δὲ. Ceterum huc pertinere videtur glossa Etymol. M. in σίζω. ὅθεν Νίκανδρος ἐν τοῖς

ἀλε-

ἀλεξιφαρμάκοις ἐπαλίζοντας. οἶστοὺς τοῦ λύκε τὸ θέμα θαλάρφας αἰτῶν; ἔφθειμι ... τοῦ ... μίμησιν. οὕτω Ζηνόβιος. Suspicor h. l. versus aliquot vel excidisse vel aliter olim lectos fuisse. Certe in aperto est, hunc locum a librariis olim fuisse turbatum.

v. 247. Μελαινομένην πηρῶε. ὑποβόσκεται ὕδρης Goett. ὑποβόσκεται etiam Ricc. Paris. et Lotr. Postrema vox ὕδρης nota est perscripta in Paris. Eutecnius scripturam legit ὑδρωψ. quam equidem lectionem veram puto esse. Vulgo pessime legebatur: σάρκα μελαινομένην ... ὑποβόσκεται ὕδρης ἰὸς σηπόμενον δὲ μάδει etc. Intelligi debet hydrops ἀνὰ σάρκα vel ὑποσαρκίδιος dictus, cum partes omnes corporis solidiores in aquam resolvi videntur, cum pallore et tumore. Ita Aelianus H. A. 3. 18. de physali veneno: γίνεται πᾶς ὑπὸ σήψεως διανγέσθαντες ὡς ὑδεριῶν. Si Eutecnii lectionem praeferas, tum vero sequens versus ita est legendus: ἰῷ σηπόμενον δὲ etc. Vulgatam tamen lectionem respicere videtur Scholiastes, qui statim ab initio toxici etymologiam tradens ait: ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐκ τοῦ αἵματος τῆς ὕδρας ἀνεφύη. τὴν δὲ ὕδραν τόξοις ἀνεῖλεν ὁ Ἡρακλῆς, καὶ διὰ τοῦτο τοξικὸν καλεῖται.

v. 248. Ἐῤῥήγνυται Goett. ἔρφος Scholia explicant: τὸ δέρμα ὅπερ οἱ Ἴωνες σἰέρφος φασί, διὸ καὶ σἰερφῶσαι λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. ubi G. et L. habent: τέρφος — τερφῶσαι. Noster Theriac. 323. τέρφει habet; Apollonius Rhodius 4. 1348. σἰέρφεσιν. ubi Scholia: δέρμασιν, ὅθεν καὶ σἰερφῶσαι. Ἴβυκος δὲ σἰερφωτῆρα σἰρατὸν εἴρηκε τὸν ἔχοντα δέρματα. ὅθεν καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἀξιοῦσι γράφειν μελανοσἰέρφων γένος, οὐχ ὥς τινες μελανοσἰέρνων — ὅθεν καὶ τὸ χερνίμιον σἰέρφος λέγεται. De toxico nunc pauca addo, et primum quidem Scholiorum verba: τοξικὸν καλεῖται διὰ τὸ ὁμοίως τοξεύμασιν ἀναιρεῖν παραχρῆμα βρωθὲν ἢ ποθέν· ἢ ἐπεὶ οἱ Πάρθοι καὶ Σκύθαι τοξεύοντες τούτῳ παραχρίουσι τὰς τῶν βελῶν ἀκίδας. οὐ γάρ, ὥς τινες, τὸ κώνειον ἀποσἰέον.

ἄξιον. ἢ διότι ὁμοίως τόξου ἀφέσει ἀναιρεῖ βρωθὲν ἢ ποθὲν λέγεται ὑπό τινων καὶ σκυθικόν. Asclepiades apud Galenum Antid. 2. 7. inter simplicia venena refert, et Dioscor. in Praefat. Alexiph. inter herbas, cum Aetio. Aelius Promotus apud Mercurialem de Venenis p. 97. toxicum et phariticum ad venena composita retulit. Ad herbarum genus referebant etiam qui teste Plinio 16. f. 20. a taxo arbore dicta veluti taxica asserebant, ineptissima etymologia. Eandem vegetabilem naturam significavit Lucanus 9. vers. 819. Non tam veloci corrumpunt pocula leto, stipite quae diro virgas mentita Sabinas toxica fatilegi carpunt matura Sabaei. Qui locus ingenia interpretum miris modis exercuit et vexavit obscuritate sua. Plane enim similitudinem illam virgarum Sabinarum ignoramus, de lectione etiam valde dubitatur. Scythicum nominat Aelianus H. A. 9. 15. ubi Scythas tingendis sagittis adhibere, et in parando veneno humani sanguinis corrupti saniem addere tradit auctore Theophrasto, cujus locus hodie non exstat. Sed ex eodem haec narrat distinctius Auctor Mirabil. Auscult. c. 153. Scythicum venenum ad tingendas sagittas componi ex viperarum gravidarum carnibus putrefactione colliquatis, iisque saniem sanguini humano innatantem aquosam, postquam ollae bene clausae indita et de fossa in fimeto computruerit, admisceri, atque ita venenum fieri letale. Plinius 11. f. 53. Scythae sagittas tingunt viperina sanie et humano sanguine, irremediabili id scelus mortem illicò affert levi tactu. In Aeliani loco codex Mediceus pro scythico plane toxicum nominat. Serpentis felle litas sagittas memorat Ovidius ex Ponto Epist. 4. 9. 83. Herculis sagittae Echidnae seu Hydrae Lernaeae veneno infectae dicuntur ab eodem Metam. 9. 158. Veneno illi, quo tunica Herculi a Deianira oblata fuit infecta, sanguinem ex vulnere suo admiscuerat Nessus Centaurus, ut a Sophocle in Trachiniis traditur.

Toxicum Celticum seu gallicum memorat Auctor Mirab. Ausc. c. 87. quo Celtae sagittas inficiebant. Ferarum iis percussarum

cussarum ex corpore statim particulam venerio tactam resecuisse ait, ne totum corpus computresceret. Contra hoc venenum remedium in quercus cortice fuisse repertum; alios contra plantam (φύλλον graece est) coracium dictam nominare. Sed antiquae hujus libri Editiones non toxicum sed ξενικόν, quasi peregrinum, nominant; et pro φύλλον recte Conr. Gesner emendare videtur πεντάφυλλον. Itaque ejusdem fere naturae hoc toxicum Celticum fuisse videtur cum graeco, quippe cujus remedia duo eadem commemorat auctor Auscult. quae graeci medici, quercus nempe corticem et quinquefolium. De utroque autem Nicander tacet.

De celtico toxico ita Plinius 27. f. 76. Limeum herba appellatur a Gallis, qua sagittas in venatu tingunt medicamento, quod venenum cervicarium vocant. Ubi C. Gesneri emendatio *xenicum* substituentis peccat contra literarum ordinem, quem Plinius secutus est ibi. Vocabulum aliquod et nomen herbae ponere voluisse videtur Plinius, non ipsius veneni, quod graece toxicum, latine cervarium appellat etiam Festus grammaticus, nulla Gallorum mentione facta. Alibi Plinius herbam latino nomine edere videtur 25. f. 25. de elleboro: Galli, inquit, sagittas in venatu elleboro tingunt, circumcisoque vulnere teneriorem sentiri carnem affirmant. Quem locum repetiit Gellius 17. c. 15. De eodem esse videtur locus Celsi V. 27: venatoria venena, quibus Galli praecipue utuntur, non gustu sed in vulnere nocent. Quodsi vere asseritur, argumento esse potest longe diversum esse Nicandri toxicum, quod gustu etiam exitiosum traditur; sed idem videtur cum Celtico auctoris Auscult. mirab. In Nothis Dioscoridis gallicum hellebori albi nomen editur *Lagınon*, quod tamen graecum esse videtur, quasi leporinum dicas. Ita helleborus niger ab aliis eleaphine, id est cervarium appellari traditur. Itaque suspicor in vocabulo *Limeum* apud Plinium leporis aut cervi nomen gallicum latere.

Diversum est toxicum illud, quod ex succo fructus arboris alicujus fico similis in Celtica, aut ut alii ex Theophrasti H. P. 9. 15. volunt, Belgica, nascentis ad sagittas tingendas colligi tradit Strabo 4. p. 304. Apud Lucianum in Nigrino Cretenses tela dicuntur inficere ὀπῷ, quo vocabulo graeci scriptores de lacte fici uti solent. Denique Hispani ad incerta fortunae toxicon ex herba apio simili, aponon appellatum, secum gerebant, auctore Strabone 3. p. 251. Unde orta videtur narratio Scholiastae Nicandri, toxicum a quibusdam conium dici, quod conium apio simillimum est. Diversum est toxicon Hispanicum, de quo Plinius 16. c. 10. tradit.

v. 249. Μηδείης. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ καὶ τοῦ τῆς Μηδείας ἐπειδὰν ὅλως τις μεταληφὼς εὑρεθῇ φαρμάκου, ὀλεθρίου τε δὴ τούτου καὶ καυστικωτάτου τυγχάνοντος, ἐφημέρου τε πρὸς πάντων ἐπονομαζομένου, πρῶτον μὲν etc. Andromachus apud Galenum Theriac. ad Pison. cap. 7. ὠκύμορον πόμα Μήδης vocat. Themistocles ex quorundam opinione φάρμακον ἐφήμερον sumsit in Asia, auctore Plutarcho T. I. p. 282. Vit. Parallel. Antiquissimus locus est Theophrasti H. P. 9. 16. καὶ τὸ ἐφημέρου φάρμακον εὑρῆσθαι. ἕτερον γάρ τι ῥίζιον εἶναι ὃ ἐφήμερον ἀπαλλάττει. τοῦτο δὲ φύλλον ὅμοιον ἔχειν τῷ ἐλλεβόρῳ ἢ τῷ λιρίῳ, καὶ τοῦτο πάντας εἰδέναι. διὸ καὶ τ' ἀνδράποδά φασι πολλάκις παροργισθέντα χρῆσθαι. Deinde monet pro varia apparandi ratione celerius vel serius interficere venenum hoc, et callere hanc artem in primis Heracleae Tyrrhenos. De letifero colchico ita Diosc. 4. 84. κολχικόν, οἱ δὲ ἐφήμερον, οἱ δὲ βολβὸν ἄγριον. λήγοντος τοῦ φθινοπώρου ἀνίησιν ἄνθος ὑπόλευκον ὅμοιον κρόκου ἄνθει — γεννᾶται δὲ πλεῖστον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ καὶ Κολχοῖς. βρωθεῖσα δὲ κτείνει κατὰ τὸν πνιγμὸν ὁμοίως μύκησι. ἀνεγράψαμεν δὲ αὐτὴν ἵνα μὴ λάθῃ βρωθεῖσα ἀντὶ βολβοῦ. παραδόξως γάρ ἐστιν ἐπαγωγικὴ διὰ τὴν ἡδονὴν τοῖς ἀπείροις. De altero non letali ita c. 85. ἐφήμερον οἱ δὲ ἶριν ἀγρίαν, φύλλα δὲ καὶ καυλὸν ὅμοια ἔχει κρίνῳ, λεπτότερα δὲ, ἄνθη λευκά, καρπὸν δὲ μαλακόν.

κόν. ῥίζα δ' ὕπεστι δακτύλου πάχος μία, μακρὰ, στυπτικὴ, εὐώδης. φύεται ἐν δρυμοῖς καὶ παλινσκίοις. quem locum repetiit Galenus libro 6. De Simpl. Medic. Facult. Plinius, qui eundem cum Diosc. auctorem exscripsit, 25. s. 107. florem purpureum tribuit ephemero. Obiter ῥίζιον hoc nominavit etiam Diodorus Siculus T. I. p. 298. Vides Theophrastum unius ephemeri meminisse, seriores scriptores duo genera distinxisse. Venenatum genus esse putant colchicum autumnale Linn. cujus vires venenatas in animalibus et hominibus spectatas enarravit Gmelin in Historia venenatarum plantarum p. 32 seqq. Nunc videamus Scholia: ἤτοι τὸ ἐφήμερον σκευαστικόν ἐστι φάρμακον (ὃ καλεῖται κολχικόν, ὃ βαρβ. Lorr.) ὃ καὶ οἱ βάρβαροι νάφθαν καλοῦσιν· ὃ οἱ χριόμενοι ἢ ἱμάτιον ἀληλιμμένοι ὑπ' αὐτοῦ φορδῦντες — ἔστι γὰρ καυστικόν. δοκεῖ δὲ ἡ Μήδεια τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ εὑρηκέναι, διὸ καὶ κολχικὸν λέγεται. οἱ δὲ ἶριν αὐτὸ προσαγορεύουσιν. ἄλλοι φαρικὸν, ἕτεροι ἐφήμερον, (ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ποθῇ, ἀναιρεῖ. γίνεται δὲ παρὰ τὸν Ὕπανιν τὸν ποταμόν. τοῦτο γεννᾶται ὄρθρου, μαραίνεται δὲ περὶ μεσημβρίαν. Goett. et Lorr.) διὰ τὸ ἕωθεν ἀναδίδοσθαι κατὰ τὸν Τάναϊν ποταμὸν, ἢ τὴν Κολχίδα. τῇ γὰρ μεσημβρίᾳ τελειοῦσθαι, πρὸς ἑσπέραν δὲ αὐαίνεσθαι. ἢ διὰ τὸ ἡμέραν μὴ δύνασθαι ἐξαρκεῖν τοὺς πιόντας αὐτό. Haec verba variis primi auctoris vel excerptoris erroribus plena sunt, ut jam ante me viderunt viri docti. Primum naphtam, olei genus, male permutavit cum ephemero veneno. Naphtam apud Medos in usus bellicos adhiberi et Μηδείας ἔλαιον vocari, tradit Procopius in sexto Gothicorum. Herba quadam infectum condiri et ad diuturnitatem servari refert Ammianus 23. cap. 6. Ignem graecum in usu bellico dixerunt scriptores historiae Byzantinae; cujus historiam perscripsit Hanow. Pallam oleo hoc infectam a Medea pellici Jasonis missam memorant veteres scriptores, qua fuerit illa combusti, cum arae igni appropinquasset. Vide Plinium 2. s. 109. Dioscor. I. 101. Aquam Medeae causticis phar-

pharmacis infectam naphtam etiam appellari refert ex Isigono Sotion de Aquis mirabil. p. 127. Vide etiam Rufum in Oribasii Collect. medic. 5. c. 3.

Deinde Scholiorum auctor venenum ephemeron similitudine nominis falsus permutavit cum insecto ephemero; de quo locus est classicus Aristotelis H. A. 5. 19. quem exscripsit Aelianus H. A. 5. 43. μονήμερον vocans. Plinius hemerobium dixit. Vide et Ciceronem Tusc. Quaest. I. 8. Diversum est ἐφήμερον ab Aeliano memoratum 2. 4. ubi vide notas.

v. 250. Κεῖνό τις ἐνδέξηται Ricc. Lorrianus et Paris. In Goett. libro eadem lectio in litura est perscripta; olim enim aliter legebatur, ideoque haec lectio rubrica suprascripta fuerat, quae deinde recentiore manu fuit illata textui. Deinceps περὶ Ricc. in Paris. prima litera sola exarata fuit a dubio librario. Nostram lectionem expressit Eutecnius. Vulgo est: κείνῳ ποτὸν δέξηται. Diosc. c. 5. τοῖς δὲ τὸ ἐφήμερον λαβοῦσιν, ὃ ἔνιοι καλοῦσι κολχικὸν ἢ βολβὸν ἄγριον, παρακολουθεῖ κνησμὸς καθ' ὅλον τὸ σῶμα ὡς ὑπὸ σκίλλης ἢ κνίδης ἐρεθιζομένοις· τὰ δ' ἐντὸς ἀναδάκνονται. ubi Paulus addita habet verba: διὰ τὸ ἐν Κολχίδι φύεσθαι. Aetius: τοῖς δὲ ἐφήμερον λαβοῦσιν, ὃν ἔνιοι κολχικὸν ἢ βολβὸν ἄγριον καλοῦσιν, αὐθημερὸν ἡ ἀναίρεσις. ἔστι δὲ, ὥς φασί τινες, καὶ τόδε σύνθετον, οἱ δὲ ἁπλοῦν λέγουσι τὸ φάρμακον. παρέπεται οὖν τούτοις κνησμὸς ὅλου τοῦ σώματος, ὡς ὑπὸ σκίλλης ἢ κνίδης ἠρεθισμένοις, ἀναδάκνονταί τε οὗτοι καὶ καυσοῦνται τὸν στόμαχον μετὰ βάρους ἱκανοῦ. Scribonius c. 61. ephemeron potum protinus quidem totum os prurire facit velut scilla tactum; postea etiam adurit quasi pipere manducato: secundum haec quoque stomachum mordendo exulcerat. Ex quo loco et ipsa re patet, in Diosc. et Aetio legi debere ὅλου τοῦ στόματος, ut monuit etiam Saracenus, et ante eum C. Hoffmann Var. Lect. I. c. 10.

v. 251. Κνηθμός. Scholia: ἐν μὲν τῇ γεύσει εὐθὺς τὰ ἔσω τῶν χειλέων κινεῖ πρὸς κνησμὸν ὡς ἀπὸ γάλακτος συκῆς ἢ

σκίλλης

σκίλλης ἢ κνίδης. Eutecnius: πρῶτον μὲν ἔνδοθεν ἐγείρεται καὶ περὶ τὰ χείλη τοῦ πίοντος ἀμήχανος κνησμός, καὶ οἷος δὴ τοὺς χριομένους τῷ ὀπῷ τῆς κράδης κνησμὸς κατέχειν πέφυκεν, ἢ τούσγε τῇ τραχύτητι τῶν κνιδῶν ἐντετυχηκότας, ἢ οἷος ἀπὸ τῆς σκίλλης προστριβείσης κνησμὸς ἐγγίγνεσθαι μετ' ἐρυθήματος τοῖς σώμασι φιλεῖ, τοιοῦτος ἔνδη (Medic. ἔνδει forte ἐν δὴ) τοῦ πίοντος τῷ στόματι δακνώδης καὶ βαρὺς καθάπαξ εὑρίσκεται κνησμός.

v. 252. Κνήθη Paris. Scholia: λευκῷ ὀπῷ τῆς συκῆς.

v. 253. Μιαινόμενοι. Glossa interl. G. ἀλειφόμενοι. Deinde ad σπειρώδεϊ κόρσῃ Scholia: σπερματώδει, ἢ πολλαῖς περιβολαῖς περικαλυπτομένῃ. αὕτη γὰρ ἡ βοτάνη ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ σπέρμα ἔχει, ἢ σπειρώδεϊ, τῇ πολλὰ σπεῖρα ἤγουν ἐνδύματα ἐχούσῃ. De humoris cujuscunque admistione vel adspersione dicitur μιαίνειν, ut vel ex Homero constat. Hinc in Hippocrate ἕως ἂν ἐκμιαίνηται recte ἐκκρίνηται, ἀποκρίνηται τὸ σπέρμα explicat Galenus. Vide Mercurialis V. Lect. 2. c. 11. Loco hoc Nicandri male abusus est Wesseling ad Herodot. p. 463.

v. 254. Φοινίξατο. Scholia: τὴν ἁπαλὴν σάρκα ἐπύρωσεν. Glossa G. interl. ἐφλέγμανε. Porphyrius de abstin. p. 98. τεμνόμενοι, φοινισσόμενοι καιόμενοι. Hinc φοινιγμοὶ dicuntur medicorum, qui fiunt per scillam, allium, et similia.

v. 255. Ἐπισχομένοιο. Scholia: καταποθέντα. sed Lorr. καταποθέντος. Scholia haec ita παραφράζει: ἐν δὲ τῇ καταπόσει ἐσθίον τὸν στόμαχον καὶ δηγμοὺς ἰκανοὺς παρέχον, βάρος εἰς αὐτὸν ἐνίησιν. Recte Eutecnius τοῦ πίοντος. Apollonius I. 472. ἦ, καὶ ἐπισχόμενος πλεῖον δέπας ἀμφοτέρῃσι πῖνε.

v. 256. Ἀναρεπτόμενον Goett. et Mosq. Vulgo ἀνερεπτόμενον. Scholia: ἀνερευγόμενον τῇ παρατρίψει. συρμῷ τῷ ζέσει καὶ τῇ ὀλεθρίᾳ καύσει τὸν στόμαχον ἑλκωθέντα. Eutecnius: καταποθὲν μὲν οὖν τὸ φάρμακον τοῦτο τὸν στόμαχον εὐθὺς εἰς ἕλκωσιν τοῦ ἀνθρώπου φέρει. Male Scholia explicant συρμῷ; recte Gorraeus: diro vomitu. Graeci συρμαισμοὺς

τὸ γάλα. Cum Scholiis facit Aetius: θαυμαστῶς δὲ παισὶ καὶ βόειον γάλα νεόβδαλτον πινόμενον συνεχῶς καὶ κατεχόμενον ἐν τῷ στόματι, ὡς ἄλλου μὴ δεῖσθαι βοηθήματος. Plinius 28. f. 33. de lacte: privatim bubulum his qui colchicum biberint.

v. 264. Ἀρήξει Goett. et Parif. Vulgo ἀρήξοι. Scholia in paraphrasi: βοηθεῖ δὲ καὶ ὁ βλαστὸς τοῦ πολυγόνου, ἢ καὶ ἡ ῥίζα κατακοπεῖσα καὶ ἐν γάλακτι ἑψηθεῖσα ἢ ἐν ἀποβρέγματι μήλων ἢ κυδωνίων ἢ στυπτικῶν μύρτων ἢ ἑλίκων· ἀμπέλου ἢ βάτου κλάδων. Vides diverso ordine sententiam poetae memorari. Scholia ad h. l. τὸ δὲ πολύγονον βοτάνη ἐστὶν ἐν τῷ πίνεσθαι ἐντατική· ἢ τὰ ῥίζια τοῦ πολυγόνου γάλακτι ἑψηθέντα καὶ κατατριβέντα βοηθεῖ. Eutecnius: βοηθήσειε δ' ἂν καὶ τὸ πολύγονον ἡ βοτάνη καὶ αὖθις (Vindob. ἄλλοτε) ταύτης τὰ ῥίζια τρύτῳ, ἣν ἑψηθῇ ταῦτα ἐν γάλακτι. Dioscorides: ἢ πολυγόνου χυλὸς, ἢ ἀμπέλου ἀκρεμόνων ἢ βάτου. In Parab. πολυγόνου χυλὸς καὶ ῥίζα σὺν γάλακτι γλυκεῖ, ἀμπέλου ἢ βάτου χυλὸν, ἢ καυλοὺς λείους σὺν ὕδατι. Aetius: πολυγόνου χυλὸν ἢ ἀμπέλου ἕλικας κεκομμένους ἢ βάτου ἀκρεμόνων, ἢ μύρτων ἀπόβρεγμα μετ' οἴνου. Scribonius: adjuvantur polygoni succo quam plurimo per se poto, vel arido trito pondo librae, dato cum aqua; praemacerantur autem mala cydonia aut vitis capreoli: Asclepiades ap. Galen. χυλὸς πολυγόνου.

v. 265. Δὴ — καταψυχθέντα Parif. δὴ etiam Goett.

v. 266. Ἀμπελόεις. Scholia monent dici pro ἀμπελόεσσας. Eutecnius: καὶ ἀμπελῶνος ἕλικας ὡσαύτως ἰάσαιντ' ἂν βλάβος ἐναποβραχέντες ὕδατι.

v. 267. Ἴαως. Scholia: ὁμοίως καὶ τοὺς κλάδους τοῦ βάτου.

v. 268. Τέρφη. Scholia: χλωρὰ λέπη. Eutecnius: καὶ κάστανοι τὸν φλοιὸν περιαιρεθεῖσαι, ἃς ἡ λεγομένη Κασταναία τὸ τῆς Θεσσαλίας ὄρος ἐκόμισεν ποτε. Hesychius: τέρφη, λέπυρα.

v. 269. Κασ̓ήνου Ricc. Parif. Lorr. Deinceps vulgo est ταχυφλοίοιο. In Ricc. est τασυφλοίοιο. Voluit δασυφ. quam

ipsam

ipsam lectionem habet Paris. et Scholia explicant: διότι χνοώδης ὁ ἐντός ἐστι φλοῦς· ἢ τὸ δασὺ πρὸς τὸ στρυφνὸν τοῦ λέπους ἔφη. Deinde memorant lectionem λαχυφλοίοιο, ἤτοι ἐλάχιστον φλοιὸν ἔχοντος. Hanc ipsam lectionem exhibent Goett. et Lotr. cum glossa μικροφύλλου.

v. 270. Σκύλος. Scholia: νείαιραν σάρκα τὴν ἐσωτάτω λέγει. ἀμφοτέρους γὰρ τοὺς φλοιοὺς ἀφελέσθαι κελεύει. νείαιραν οὖν τὸν ἐνδότερον περὶ τὴν σάρκα ὑμένα τὸν στύφοντα λέγει. σκύλος τὸ δέρμα ἤτοι τὸ ἔνδυμα, τὸ μαῦρον καὶ ξηρὸν, τὸ δὲ κάλυμμα ὅπερ κατὰ τὴν νείαιραν ἐστὶ σάρκα, περὶ σκύλος, ἤγουν περὶ τὸ ἔνδυμα τὸ μέλαν, τουτέστι τὸ μετὰ τὴν ἄκανθαν, ἐκεῖνο φησὶν, ἑψήσας δίδου ποιεῖν, οἱονεὶ τὸ στύφον. Eadem in paraphrasi sic: καὶ τοῦ ἐρπύλου τὰ φύλλα ἑψηθέντα ἐν ἀποβρέγματι τῶν ἐντοσθίων τοῦ νάρθηκος ἢ σαρδιανῶν βαλάνων καὶ ποθέντα βοηθεῖ. In Goett. libro est περισκύλος continuo scriptum. Diosc. ὁ τῶν σαρδιανῶν βαλάνων ὑμὴν μέσος ὠμὸς (hoc vocabulum omisit Paulus) λαμβανόμενος μετά τινος τῶν προειρημένων χυλῶν. In Parab. κασταναίων τὸ ἐντὸς λεῖον σὺν οἴνῳ. Diosc. I. 126. de castanea: στύφουσι δὲ μάλιστα οἱ μεταξὺ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ λέπους φλοιοί. ἡ δὲ σὰρξ καὶ τοῖς ἐφήμερον πεπωκόσιν ἁρμόζει. Aetius: καὶ καστάνου τὸ ἐντὸς μετ᾽ οἴνου ποθέν. Glossa Goett. interl. ὀπάζει· τὸν ἐνδότερον περὶ τὴν σάρκα ὑμένα τὸν στύφοντα ἀέξει. An igitur olim h. l. lectum fuit ἀέξει? Hesychius: σκύλον, δέρμα, κώδιον, οἱ δὲ ῥάκος καὶ τριβώνιον, ἢ δέρμα ἄρκτου, τὸ τοῦ καστάνιου κάλυμμα. Idem σκυλῶσθαι ἀπὸ τοῦ σκυλεῦν τὸ κεκαλύφθαι. Denique: συνεσκελυμμένον, τὸ συγκεκαλυμμένον. lege συνεσκυλυμμένον. De castaneis ad h. l. Scholia ita: τῶν δὲ καστάνων τὸ μὲν σαρδιανὸν, τὸ δὲ λόπιμον, τὸ δὲ μαλακὸν, τὸ δὲ γυμωλικόν. ubi Turnebus Adverf. 5. 12. corrigebat Τιμωλικόν; sed recte Casp. Hoffmann Var. Lect. 3. 30. legit γυμνόλοπον, et comparat cum Plinii balanite; de qua ille 15. f. 25. armatum his (spinato vel addit Vincentius) echinato calyce vallum, quod inchoatum glandibus. — Proxima corpori membrana et in

his et in nucibus, saporem, ni detrahatur, infestat. — Sardibus eae provenere primum; ideo apud Graecos sardianos balanos appellant; nam dios balanum postea imposuere excellentioribus satu factis. Tarentinae planae figura, rotundior, quae balanitis vocatur, purgabilis maxime et sponte prosiliens. Pura et plana est ex eis et Salariana; Tarentina minus tractabilis, laudatior Corelliana et ex ea facta insitione Eterejana, quam rubens cortex praefert; triangulis et popularibus nigris, quae cocticae vocantur. — Ceterae suum pabulo gignuntur scrupulosa corticis intra nucleos quoque ruminatione. Idem sect. 34. putamine clauduntur nuces, corio castaneae; detrahitur hoc iis; at in mespilis manditur. Dioscor. I. 145. αἱ δὲ σαρδιανοὶ βάλανοι, ἃς τινες λόπιμα ἢ κάσ7ανα καλοῦσιν ἢ μότα ἢ διὸς βαλάνους. Agelochus apud Athenaeum 2. p. 54. arbores castaneas vocari ait ἄμωτα. Ita etiam Galenus de Alim. facult. 2. 38. Hesychius: λόπιμα, κάσ7ανα, οἱ δὲ εὔβοικα. Theophrastus κάρυον εὔβοϊκον et διὸς βάλανον dixit; discrimen quale utriusque nominis esse voluerit, obscurum est. Hippocrates castaneas vocat κάρυα πλατέα, earumque membranas (χιτῶνας) alvum sistere ait; avellanas contra κάρυα τὰ σ7ρόγγυλα vocat. Atque ita Xenophon in Anabasi 5. 4. 29. κάρυα τὰ πλατέα, οὐκ ἔχοντα διαφυὴν μηδεμίαν vocavit. Asiaticos suo tempore σαρδιανὰς, et λευκηνὰς, a loco montis Idae Λεῦκαι vocato, dixisse monet Galenus de boni et mali succi cibis c. 4. ubi omnium deterrimas ait esse τὰς προμήκεις μὲν κατὰ τὸ σχῆμα, παραπλησίας ταῖς τῶν φοινίκων, easque magis in porcorum quam hominum cibos natas esse. Has vero balanites Plinii esse statuunt viri docti satis probabiliter. Genus aliquod Hesychius vocat ἀσκηρὰν, puto a sacci figura oblonga, ut genus papaveris fuit πιθῖτις μήκων. λόπος idem est quod λέπος; hinc verbum λοπᾶν de arboribus, cum librum remittunt. Hinc λόπιμον cortex echinatus castaneae nucis, quem λοπίμου πώγωνα dixit medicus apud Galenum de Comp. Medic. sec. loca I. c. 1. Hinc γυμνόλοπα videntur esse nuces illae, quae facile

calyce

calyce isto echinato spoliantur aut plane carent; μαλακὰ autem, quae corium nuclei molle, non durum lignosumve habent. Aetius Serm. 8. c. 73. memorat βαλάνου κασταναίου φλοιὸν, quem recte Cornarius castaneae corticem interpretatur. Nunc ad poetam revertamur, quem optime interpretatur locus Dioscoridis Alexiph. Corium enim durum nucleum includens vocat τέρφος seu ἔρφος, item κάλυμμα; hoc auferri jubet, et tenuem et amaram membranam, quae nucleum sub corio includit, eximere. Hanc vocat σκύλακος ἄνθον, eamque circumdare ait carnem interiorem seu corpus nuclei, περιοπάζει νείαιραν σάρκα. Quod ad varietatem reliquam attinet, δασυφλοίοιο notat hispidum calycem, λαχυφλοίοιο vero notat brevem calycem. Forte ita γυμνόλεπτον significare voluit poeta. Est ex ἐλαχὺς vocabulum breviatum.

v. 271. Καρύκοιο Paris. qui etiam supra versu 369. καρυκίοιο habet. Ab urbe Thessaliae aut Ponti Scholia edita dici monent; Goett. Scholiastes recentior addit: Κασ]άνεα ὄρος.... ἐξ οὗ τὰ κάσ]ανα. Lacunam ex Eutecnio licet explere. Stephanus Byz. Κασ]άναια. Εὔδοξος δὲ διὰ τοῦ θ φησί. ἔστι καὶ Κασ]ανία διὰ ἰῶτα πόλις πλησίον Τάραντος. Ubi monet Berkel ab Herodoto et Strabone urbem Κασθάναιαν inter Penei ostia et Sepiada promontorium collocari. Etymol. M. κασ]άνεα πόλις Μαγνησίας, ὅθεν καὶ Κασ]άνεια κάρυα τὰ ἀπὸ Κασ]άνης τινός. Theophr. H. P. 4. 6. circa Magnesiam ait esse εὐβοϊκὰ κάρυα πολλὰ i. e. castaneas nuces. Sed etymologia nominis dubia est.

v. 272. Scholia in paraphrasi: καὶ ἡ ἐντεριώνη τοῦ νάρθηκος τετριμμένη ποθεῖσα. βοηθεῖ δὲ καὶ ἡ ὀρίγανος λειανθεῖσα. De origano nihil poeta. Eutecnius: νάρθηκός τε τῇ ἐντὸς δὴ τῇ (lego ἢ τῇ) τοῦ Προμηθέως ἐπὶ τῷ πυρὶ λέγεται γενομένῃ συλλαβέσθαι κλοπῇ. Diosc. νάρθηκος ἁπαλοῦ τῆς ἐντεριώνης. In Parab. νάρθηκος ἐντεριώνη μετ' οἴνου. Alibi medulla ferulae ἦτρον dicitur, ignis seminibus et scintillis servandis apta.

v. 273. Scholia sic: τουτέστι τῆς κλοπῆς τῆς ἐστιώσης τὸν νάρθηκα, ἤτοι τὸν κλέψαντα τὴν κλοπὴν τοῦ κλέπτου Προμηθέως. κλοπὴν γὰρ λέγει αὐτὸ τὸ πῦρ. Goett. liber habet: τῆς κλοπῆς τὸν νάρθηκα, τὴν κλοπὴν τοῦ κλέπτου Προμηθέως. Scholiastes recentior G. addit: ὅστις νάρθηξ ἀνεδέξατο τὴν κλοπὴν, τουτέστι τὸ πῦρ τῆς Φωρᾶς. Prometheum ignis semina furatum ex coelo ad homines detulisse servata in ferulae medulla vetus est fabula. Nicandri verba manifesto vitiosa levissima opera ita sano, ut Προμηθείοιο πυρὸς ἀνεδέξατο Φωρὴν legam. Ultima syllaba in πυρὸς caesura fit longa h. l. Hesychius: Φωρὰ, κλοπή. Isidorus Orig. 17. 9. ferula vocata medulla; nam ilum Varro tradit esse ferulae medullam, quam asphodelum graeci vocant. Idem 10. littera N. hilum autem Varro ait significare medullam ejus ferulae, quam graeci asphodelon vocant. De quo loco vide De Rooy. Spicileg. Critic. p. 67.

v. 274. Φιλοζώοιο. Scholia: διότι ἀεὶ ἀνθεῖ καὶ οὐδέποτε φυλλοῤῥοεῖ. Eutecnius: καὶ ἕρπυλλος ἢ βοτάνη καὶ μύρτα ὁμοίως.

v. 275. Εὐφίμου recte G. Lorr. et Scholia: τοῦ φιμοῦντος τῇ στύψει, τοῦ στυπτικοῦ. Vulgo εὐφήμου. Diosc. μύρτων μετ' οἴνου, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μύρτα λεῖα κοπέντα καὶ ἐνατοβραχέντα ὕδατι βοηθεῖ, τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ λαμβανομένου. In Parab. μύρτων καρπόν. Aetius: μύρτων ἀφέψημα μετ' οἴνου. Scribonius: myrti baccae aut ejusdem folia.

v. 276. Κάλυμμα. Glossa Goett. τὸ λέπος τῆς σίδης, ἤγουν τοῦ καρποῦ. Scholia in paraphrasi punicum malum omittunt, et pro eo origanum nominant. Sed eadem in polygoni mentione addunt: ἢ ἐν ἀποβρέγματι μήλων ἢ κυδωνίων ἢ στυπτικῶν μύρτων. Eutecnius: ὅτε τῆς σίδης ἐπὶ τούτοις ἀποβρεχθεὶς, ἐν ὕδατι σὺν τοῖς ἄλλοις φλοιὸς ὠφελεῖν δύναται. μάλιστα δὲ πάντων ὠφελιμώτατον πινόμενόν ἐστι τοῦτο (Vind. τούτων) τὸ ἐκ πάντων ὕδωρ. Diosc. σιδίων ἀφέψημα. In Parabil. ῥοιᾶς λέπη ἀποβρέξας ἐν οἴνῳ.

v. 277. Ἐμπίσσεο μύρτης Medic. ἀμίγδην — ἀμπίσεο Parif. Voluit μιγάδην. Gloffa interl. G. πῖε. Ita infra verfu 349. eft μιγάδην, igitur vulgatum μίγδην correxi.

v. 278. Νοῦσον δὲ κεδάσσαις. In his vitium apertum eft. Otiofum enim δὲ et fententiae contrarium. Expectabam νοῦσον διακεδάσῃς. Haefit etiam Zeune Animadv. ad h. l. p. XI. qui malebat νούσημα κεδάσσῃς.

v. 279. Μέν τι Parif. Eutecnius: μή ποτε οὖν (Vindob. μὴ μὲν οὖν ποτε) σε τῆς ἰξίας τὸ δολερὸν ὅλως διαλάθοι ποτὸν, μηδέ γε ἔλθοι τοῦτο τινὸς σ1όματος πλησίον δεινὸν ὂν φάρμακον. Diofc. 6. 21. ἰξίας δὲ ὃς καὶ οὐλοφόνον καλεῖται, ἐν τῷ πίνεσθαι ὄζοντι ὠκίμῳ κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ἐμφαίνει. Sed Paulus habet ἰξίας δὲ ἥτις. et recte deinceps ὠκίμου. Aetius: ἰξία δὲ ἥτις καὶ οὐλοφόνος καλεῖται, ὠκίμῳ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμὴν ἐοικυῖαν ἔχει. Scribonius c. 60. Ixia, quam quidam chamaeleonta vocant, odorem habet cum fumitur ocymi; pota autem linguae tumorem facit. Etymol. M. in ἰξεύω — καὶ τὸ ἰξιόεν τῶν θανασίμων ἐσ1ὶ φαρμάκων. ὠνόμασ1αι δὲ οὕτως ἐπειδὴ τὰς ἔνδον τροφὰς κατέχει ὡς ἰξὸς, ὀδμὴν δ' ἔχει παραπλήσιον ὠκίμῳ. Quorum maxima pars etiam in Scholiis legitur. Sed de ixiae natura vide in fine hujus tractationis notas.

v. 280. Λύσσειεν ὅτῳ κυμοειδὰς Medic. Scholia: οὐλοφόνον τὰ οὖλα βλάπ1ον ἢ ὅλον φονευτικόν. ὠκιμοειδὲς ὅπερ μάλισ1α ὡς ὤκιμον ὄζει. Alter auctor: τῇ δὲ ὀσμῇ ἐν τῇ πόσει ὅμοιον ὠκίμου σπέρματι, ἤτοι βασιλικοῦ πνοὴν ἔχον. Eutecnius: τὴν μὲν γὰρ ὀδμὴν προσεοικυῖαν τούτῳ τῷ ὠκίμῳ δοκεῖ. ποθεῖσα δὲ τραχύνει τὴν γλῶτ1αν καὶ ἐξελκοῖ σφόδρα. Diofcorides in hiftoria chamaeleontis nigri: ὁ δὲ μέλας ὃν ἔνιοι οὐλοφόνον ἢ ἰξίαν ἢ κυνόμαζαν ἢ ὠκιμοειδὲς ἐκάλεσαν, καὶ αὐτὸς τοῖς φύλλοις σκολύμῳ ἔοικε. Unde Plinius 22. c. 18. Vide Salmaf. Homonym. p. 62. qui tamen non recordabatur loci in Parabil. c. 150. ubi ἰξίαν interpretatur chamaeleontem nigrum.

v. 281. Τρηχύνεται. Scholia: τὴν μὲν γλῶσσαν οἰδεῖ φλέγον αὐτήν. Diofc. ἐπιφέρει δὲ γλώτ1ης φλεγμονὴν ἰσχυρὰν

καὶ παρακοπὴν, καὶ τὰς ἐκκρίσεις ἐπέχει πάσας. Ita etiam Paulus et Aetius. Scribonius: linguae tumorem facit, mentem abalienat, ventremque et omnes naturales exitus supprimit.

v. 282. Ὁ δὲ Ricc. ἐμπλάζεται M. R. G. ὁ δὲ οἱ etiam Goett. Scholia: ἐμπάζεται (G. ἐμπλάζεται) ἦτορ, ἀντὶ τοῦ περιφέρεται τῇ διανοίᾳ, ἤτοι ταράσσεται καὶ ἔμπληκτος γίνεται, καὶ λυσσηθεὶς ἀντὶ τοῦ μανεὶς κατατρώγει τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ. Alter auctor: καὶ παραφροσύνην ἐμποιοῦν ἐσθίειν αὐτὴν παρασκευάζει, δίκην δὲ ἰξοῦ τὴν τροφὴν κατέχει ἔμφραξιν ἐργαζόμενον οὔρου τε καὶ κόπρου. Eutecnius: ἔπειτα τοῦ πιόντος ἡ ψυχὴ πεπλανῆσθαι δοκεῖ καὶ κατεσθίεσθαι μὲν τὴν γλῶτταν ὑπὸ τῶν ὀδόντων. ἔμπληκτος δέ ἐστι, καὶ ὡς ἀπολωλεκὼς τὰς φρένας μετεωρίζεται.

v. 284. Δάμναται M. R. G. Parif. Mofquenfis et Lorr. Vulgo δάμνεται.

v. 285. Ἐπιφρίσσουσα Medic. Εἰκῆ Goett. Scholia: ἀδιαχώριστον γίνεται εἰκῇ καὶ ἄνευ λόγου ἐντὸς ἐνειλούμενον τὸ πνεῦμα ψόφον ἀποτελεῖ. Eutecnius: ἀμφοτέρους τοίνυν τοὺς πόρους ἐκ τούτου στένωσις λαμβάνει, ὥστε μήτε τὰ οὖρα προχεῖσθαι τοῦ λοιποῦ, μήτε τὴν γαστέρα κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἐκκρίνεσθαι φύσιν συγχωρεῖσθαι. Andromachus ap. Galenum Theriac. ad Pifon. c. 6. εἰ καὶ που δαμνομένοιο πόρου οὔρου ἐπιφράσσοιτο.

v. 287. Ὄλμῳ Medic. ὄγμῳ Goett. et Lorr. Vulgo ὀλκῷ. ὑποδραμέει Parif. Scholia: καταπνῖγον δὲ τὸ πνεῦμα περὶ τὰς στενὰς τῶν ἐντέρων ὁδοὺς εἰλεῖσθαι ποιεῖ καὶ δι' ἕδρας ψόφους παρασκευάζει, ἢ διὰ στόματος ἐρεύγεσθαι δίδωσι. Alter auctor Scholiorum: ἐν ὀλίγῳ δὲ φυσήματι ἑλίσσεται, τουτέστιν ἐν μικρῷ πνεύματι ταράσσεται. μικρὸν γὰρ τὸ πνεῦμα (εὐθὺς addit G.) ἀπολύει. (ἀπολύει Goett. et Lorr.) ῥύχθῳ (ὄγμῳ G. et Lorr.) δὲ τῷ ἀναφερομένῳ πνεύματι (ἄρτι δὲ καὶ τῷ φερομένῳ. λέγει δὲ καὶ τοῦ φυσέλου addit G.) οὐ τὴν ὑπερβολὴν εἴκασε βροντῇ. Eutecnius: ἀλλά τοι τὸ πνεῦμα διαδεχ-

μας

μας μὲν ἔνδον ἀποκλεισθὲν ἀπεργάζεται, ἠχεῖ δὲ μόνον ἐν ταύτῳ καὶ βορβορύσσεται. Difficile eſt dicere, quam lectionem Scholia interpretentur, nec facilius judicium de varietate lectionis. Thoracem ὄλμον dici docet Bernard ad Hypatum p. 148. τὸ ἀπὸ τοῦ τραχήλου μέχρι τῶν αἰδοίων καθῆκον κύτος, ὃ καὶ ὄλμος καλεῖται Etymol. M. p. 400. l. 16. Sed haec notio huic loco non eſt apta. Ergo ὀλκῷ aut ὄγμῳ ejusdem fere notionis probandae ſunt lectiones.

v. 288. Δὲ βροντῇσιν M. R. G. Vulgo δ' ἐν βρ. Pariſ. βροτοῖσι. Scholia: πολλάκις δὲ ταῖς βρονταῖς τοῦ ὀλύμπου ὁμοιούμενος. ἀνομβρήεντος, πολυόμβρου. Forte ita eſt in Euripidis Bacchis verſ. 406. ῥοαὶ ἄνομβροι ποταμοῦ. Eutecnius: ὁτὲ μὲν βροντῆς ἦχον ἀπεργαζόμενον, ὃν ἠχεῖν τὴν βροντὴν τὴν ἐν Ὀλύμπῳ λόγος, ὁτὲ δὲ τὸν ἐκ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης περὶ τὰς πέτρας γινόμενον ἐκμιμεῖσθαι κτύπον. Dioſc. βορβορυγμούς τε καὶ ψόφους μετὰ λειποθυμίας ἐπιφέρει δίχα τοῦ προχωρεῖν τι. Aetius: βορβορυγμούς τε καὶ λειποθυμίας ἐπάγουσα δίχα τοῦ ἐκκρίνειν τι. — In poetae verbis aut excidit verſus, aut vitium graviſſimum haeſit. Nam ſi etiam εἰδομένη (ut ad νηδὺς referatur) legas, ſequens tamen οἷος non habet, quo referatur. Venter tumultuante intus vento conſtrictus nimis ridicule cum coeli irati tumultu comparatur, ut in Ariſtophanis Nubibus ab inepto Strepſiade.

v. 289. Ποτὲ Medic. τοτὲ Pariſ. vulgo τότε. Deinceps κακῆς ῥήχθησι Pariſ.

v. 290. Ὑποβρέμεται. Scholia: τοῖς ἤχοις τῆς θαλάσσης, ἢ ὁποῖος ῥόχθος ὑπηχεῖ ταῖς σπιλάσι. Apollonius Argon. 3. 1370. ὡς ὅτε πόντος ἴαχεν ὀξείῃσιν ἐπιβρομέων σπιλάδεσσι. In Scholiis Nicandri erat ἐπηχεῖ, ſed Goett. liber habet ὑπηχεῖ. Andromachus apud Galenum Theriac. Piſ. c. 6. ἢ ὁπόταν περὶ γαστρὶ κυκώμενον ἔνδοθι πνεῦμα κυμαίνῃ κοῦφον κῦμα βιαζόμενον.

v. 291. Στρευγομένῳ. Scholia: ἐλαυνομένῳ ἢ συνεχομένῳ. οἱ δὲ γλωσσογράφοι κατὰ στράγγα ἀπολλυμένῳ. Eutecnius:

ἄλλα τε καὶ μετὰ κινδύνῳ τὸ πνεῦμα ἄνεισι πολλάκις τῇδε, ἀτὰρ οὖν καὶ μόλις. Vide Scholia Apollonii ad IV. 385. 621. et versum. 1058. ubi est: ὅθεν καὶ σ]ράγξ ἡ κατὰ βραχὺ πρόσθεσις τοῦ ὕδατος. οὕτω Δίδυμος· ἐντεῦθεν καὶ ἡ σ]ραγγουρία, ἀπὸ τοῦ κατὰ σ]ράγγα οὐρεῖν. Vide Valckenar. ad Ammonium p. 130.

v. 292. Πέσσοις Medic. Deinceps λύματ' Medic. Vulgo λύμματ'. Scholia: τοῦτο τὸ ποτὸν πολλάκις ἐμεῖν παρασκευάζει τὴν τροφὴν παραπλήσιον τοῖς ἄνευ ὀσ]ράκων ὠοῖς τῶν ὀρνίθων, οἷον τοῖς ἀτελέσι καὶ ἐν τῷ ὑμένι οὖσι, τουτέσ]ι νεωσ]ὶ τεθρομβωμένοις ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῶν καὶ ὑμένας μόνους ἔχουσιν. λύματα τὰ καθάρματα. Alter auctor: τὰ πινόμενα τῶν βοηθημάτων (φαρμάκων G.) ἐμεῖν παρασκευάζουσι διεφθαρυῖαν τροφὴν παραπλησίαν τοῖς ἄνευ λεπύρου τικ]ομένοις καὶ διεφθαρμένοις τῶν ὠῶν. Eutecnius: τὰ τοίνυν φαρμάκων δὴ ταῦτα ἐπειδὰν καὶ ποθῇ ἐκκρίσεις ἀπεργάζεται τῆς γασ]ρὸς χαλεπάς. Scholia monent φαρμακόεις esse pro φαρμακόεσσαι. Sic alibi noster ἀμπελόεις ἕλικας dixit pro ἀμπελοέντας.

v. 293. Post ὠοῖσι Paris. Codex statim addit νέον θρομβήϊα γασ]ρὸς reliquis omissis. Eutecnius: καὶ οἷα τῶν ὠῶν τὰ διεφθαρμένα, ὅτ' ἂν αὐτοῖς αἱ κατ' οἶκον ὄρνιθες ἐπικαθήμεναι ἐποίσωσι βλάβας (Vind. βλάβος) ἢ καὶ ἄνευ τῶν κελύφων οὐκ ἐν ὥρᾳ τεχθῇ, ἢ πληγῆς αἰτίαν παρασχούσης ἢ νόσου συνεπιλαβούσης εἰς τὴν τούτων φθοράν.

v. 294. Αἰχμήτῃσι recte Steph. edidit. Vulgo αἰχμητοῖσιν. Sed in Scholiis recte legitur αἰχμητῇσι, τοῖς ἀλεκ]ρυόσι.

v. 295. Scholia: πάσχει γὰρ καὶ ἀπὸ πληγῆς καὶ ἐκ πλήθους ἐναποκειμένου αὐτῇ. De caussis ovorum vitratorum in utero vide Aristotel. H. A. 6. c. 2.

v. 296. Ἐν μήνιγξιν ἔβαλλεν ἀν' ὀσ]έα Medic. μήνιξιν Paris. Scholia: οἷα οἱ νομὰς ὄρνις ἐκβάλλει νεωσ]ὶ τεθρομβωμένα καὶ φυσοειδῆ χωρὶς τοῦ κελύφου — καὶ ἀνόσ]ρακα. Vocabulum νομὰς explicat Bochart Hieroz. II. p. 112. Empedocles

eles apud Ariſtot. de Senſu c. 2. ὡς δὲ πάτ' ἐν μήνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον πῦρ.

v. 297. Ὑπένγονον Goett. δαμναμένη — ἔκχεα Pariſ. Scholia: δύσπεπτον γόνον, ἀμετάβλητον, ἔτι ἐν τῷ ὑμένι ὄντα ἐκβάλλει. Editiones quaedam ὑπ' ἔκγονον; Morelliana ἔχει, unde Dorville ad Charit. p. 782. efficiebat: ὑπεκέγχεε. Sed vulgata bene habet. Ita ſupra adfuit παρὲκ — ἀνά.

v. 298. Εὐβρεχέος M. R. εὐβραχέος Goett. Deinceps ἐρύξει R. et Pariſ. Scholia: τῷ μὲν πεπωκότι τὸ ἄλγος ἀρήξει τὸ μετὰ γλεύκους ἔνστυφον πόμα τοῦ ἀψινθίου. εἴωθε γὰρ τὰ πικρὰ καὶ δριμέα στύφοντα καλεῖν. κελεύει οὖν ἐν γλεύκει βρέχειν ἀψίνθιον καὶ οὕτω διδόναι πιεῖν. Eutecnius: θεραπευθείη μέν τ' ἂν ὁ βλαβεὶς ὑπὸ τῆς ἰξίας ἢν πίνῃ γλεῦκος ἐναποβραχέντος ἀψινθίου. Dioſc. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς πινόμενον ἀψινθίου ἀπόβρεγμα σὺν οἴνῳ πολλῷ ἢ ὀξυμέλιτι. ubi ex Aetio Paulo et Actuario lege: πολλῷ ἢ ὄξει ἢ ὀξυμέλιτι. In Parab. ἀψίνθιον τριπτὸν μετὰ ὄξους. Dioſc. de abſinthio 3. c. 26. σὺν οἴνῳ δὲ πρὸς ἰξίαν καὶ κώνειον. Plinius 27. ſ. 28. adverſatur fungis ex aceto item viſco, cicutae ex vino. Scribonius abſinthium cum vino potum habet. Aſclepiades ap. Galenum Antid. 2, 7. τοῖς δὲ τὴν ἰξίαν πεπωκόσι βοηθεῖ ἀψίνθιον πινόμενον μετ' οἴνου καὶ καστορίου καὶ πηγάνου.

v. 299. Νεοτρίπτῳ. Scholia: νεωστὶ τριβέντι, θλιβέντι, πατηθέντι, τουτέστι, μετὰ γλεύκους τὸν τοῦ ἀψινθίου ζωμόν.

v. 300. Καί ποτε R. Pariſ. et Goett. ſed hic a recentiori manu. Vulgo καὶ δ' ἀπό. Deinceps σπερμινθίδα Medic. Scholia: προστάττει δὲ καὶ ῥητίνην τερεβινθίνην ἢ πευκίνην λαβεῖν ἢ πίτυος δάκρυον μετὰ γλεύκους. Itaque poſt τερμινθίδα comma poni debebat. Eutecnius: ἢ τερεβινθίνης ῥητίνης ἢ πευκίνης ἐπιλαμβάνει, τῆς τε θρηνώδους ἐπὶ τούτοις δάκρυον πίτυος. Dioſc. ἐλατίνῃ ῥητίνῃ σὺν οἴνῳ ἢ νάρδου ἢ καστορίου ἢ σιλφίου ἑκάστου ὀβελός. ubi Saraceni editio habet: ἢ τερεβινθίνῃ ῥητίνῃ ἢ νάρδου. Codex cum Paulo habet πηγάνου pro νάρδου. In fine poſt ὀβελὸς addit Saraceni editio

σὺν οἴνῳ. Postea iterum Diosc. ἁρμόζουσι δὲ καὶ οἱ τῆς βασιλικῆς καρύας καρποὶ λεῖοι (σὺν οἴνῳ ἢ addit Paulus) σὺν ῥητίνῃ καὶ καστορίῳ καὶ πηγάνῳ, ἑκάστου L α΄. ὁμοίως χαμελαίας L β. ἢ ἀψινθίου χυλοῦ L β σὺν μελικράτῳ καὶ ὄξει πολλῷ πινόμενον. ubi Paulus pro ἀψινθίου habet θαψίας et deinceps: καὶ ὄξος θερμὸν πινόμενον. atque hanc postremam lectionem sequitur Cornarius et Saracenus. Actuarius: nucis juglandis surculi cum vino triti aut resinae etc. Legit igitur in Diosc. βλάστοι. quam lectionem ex Parabil. restitui voluit etiam C. Gesner. Aetius: ἢ ῥητίνης τερεβινθίνης ἀνὰ L α΄. In Parab. ῥητίνη τερμινθίνη ἢ πιτυΐνη. Plinius 24. f. 22. de resinis: privatim adversantur visco.

v. 301. Τμῆξαι. Scholia: κόψαι ἢ ξέσαι ἢ μῖξαι. Pessime Salmasius in Solinum p. 834. corrigi volebat: χοιρὰς — τῆξαι. Vulgatam praefert etiam Tzetzes in Chiliad. l. 358. ubi hunc locum posuit, et defendit similis locus supra vers. 68. et infra 546. Asclepiades apud Galen: χρηστέον δὲ καὶ τῇ τοιαύτῃ σκευασίᾳ πηγάνου L ς΄, ῥητίνης L δ΄, καστορίου L β΄, χαμαιλέοντος κοχλιάρια γ΄. ταῦτα τρίψας καὶ ὄξει θερμῷ διαλύσας πότιζε. ubi recte Cornarius correxit χαμελαίας.

v. 302. Δύσατο recte libri scripti quatuor M. R. G. P. Μυρσίου Medic. Vulgo δεύσατο. Tzetzes δύσσατο laudat. Scholia: ἤχι τοῦ Μαρσύου τὸν Φλόα ὁ Φοῖβος ἀπεδύσατο ἐκ τῶν μελῶν, ὅπου αὐτὸς ἔξεσε. εἰς πίτυν γὰρ αὐτὸν ἔξεσε καὶ ἐξέδειρε κρεμάσας. Eutecnius: παρ' ἣν ἀπέδειρεν ἐρίζοντα Μαρσύαν ὁ Ἀπόλλων ἐλθών. ἡ δὲ ἀπ' ἐκείνου ὀδύρεται κατά τε τὰ ἄγκη καὶ τοὺς δρυμοὺς, τὸν παρὰ πάντων ᾀδόμενον μόρον τοῦ Φρυγὸς ἐκείνου. De vocabulo Φλοῦς vide locum egregium Plutarchi Symp. Q. 5. 8. et 9. c. 10. et in Opusc. p. 912. ubi Empedoclis locus est: οἶνος ἀπὸ φλοιοῦ πέλεται σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ. Eundem posuit p. 919. De locis Antimachi a Plutarcho laudatis vide Fragm. Antimachi auctore Schellenberg. p. 101. Nonnus Dionys. 14. vers. 16. ταυρείην ἀδόρητον ἀπεφλοίωσε καλύπτρην. Varro apud Nonium in Cortex:

tex: Sic invitata matura anima corporeum corticem facile relinquit.

v. 303. Ἐπαυάζουσα M. R. G. Parif. et Scholia. Vulgo ἀπ' αἰάζουσα. In Tzetzae Chiliad. legitur: ἐπαλάζουσα. Fabulam eandem refpexit Lucianus in Tragodopodagra fub finem: οὐκ ἐρίσας ἐχάρη Φοίβῳ Σάτυρος Μάρσυας, ἀλλὰ λιγυψαίρει καίνου περὶ δέρμα πίτυς. Intelligitur fcilicet τὸ ψιθύρισμα τῆς πίτυος, ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται apud Theocritum Idyll. 1. verf. 1. Pinos loquentes femper Virgil. Eclog. 8. 22. Marfyae fabulam copiofe explicuit Gefner ad Claudianum T. I. p. 286. Adde Pellerin T. III. Supplément p. 228. Planche 132. ad numum Nicomedienfem, et Winckelmanni Monumenti antichi inediti Vol. 2. p. 49. Num. 42. Nonnus Dionyf. 19. p. 528. ἀλλά ἑ γυμνώσας λασίου χροὸς ἔρνεϊ δήσας ἔμπνοον ἄσκον ἔθηκε καὶ ὑψόθι πολλάκι δένδρου εὐδόμυχος κόλπωσε τύπον μιμηλὸς ἀήτης, οἷα πάλιν μέλποντος ἀσιγήτοιο νομῆος.

v. 304. Ἀδινῆς Parif. Gloffa G. ἐλεεινὰν, ὀξεῖαν. Hefychius: ἀδινὸν, οἰκτρὸν, γοερὸν, λεπτόν. Cf. Scholia Apollonii I. 1083. Veteres Editiones h. l. habent συννεχέως, recentiores συνεχέως. Et hoc pofterius operas dare iufferam. Ex platano pependiffe Marfyam in Aulocrena narrant alii apud Plinium 16. f. 89. Vide de ἀσκῷ Marfyae Euftath. ad Dionyfii Perieg. verf. 321. Fragmentum veteris carminis de hoc Marfyae certamine habet Plutarch. Op. Mor. p. 456. et Tzetzes Chiliad. I. 373.

v. 305. Ἄργεος M. R. G. Parif. Vulgo ἄρσενος. Scholia: κόρεσον αὐτὸν τοῦ ἄνθους τοῦ μυοκτόνου πολίου. Monent μυοκτόνον polium nullum praeter poetam auctorem dixiffe, nec interimere mures. Gloffa G. ἄργεος τοῦ λευκοῦ. Eutecnius: λαμβάνων τοίνυν τοῦ πολιοῦ τοῦ λευκοῦ πρὸς τούτοις τὰ ἄνθη, βοτάνη δέ ἐστι τὸ πόλιον, καὶ καλοῦσιν αὐτὸ μυοκτόνον. Polium reliqui medici graeci non nominant, fed χαμελαίας L β. et Scribonius: facit bene et chamelaea * P. III. ex vini cyathis tribus

tribus aquae mixtis. De polio Plinius 21. f. 84. nec magis alia herba convenit medicamento, quod alexipharmacon vocant. Montanum et campestre is cum Dioscoride distinguit, sed maris et feminae, aut albi nigrive nullam differentiam posuit. Alii tripolium et leucen vocarunt communi polii nomine, sed ne de his quidem aliquid commemoratum legi, quare μυοκτόνοι dici possint, nec earum vires theriacae ullae laudantur.

v. 306. Πέδνας Ricc. πεδνὰς Lorr. Deinceps ἀγαμέργοο M. R. Goett. cum glossa ταπεινὰς ἀπόκοπτε. Eutecnius: πηγάνου τε βλαστοὺς καὶ νάρδον. Diosc. πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα ἢ σιλφίου ῥίζα. In Parab. ὄξος σὺν πηγάνου ἀγρίου σπέρματι. Aetius: ἢ πηγάνου ἀγρίου ῥίζης ἢ τραγοριγάνου ἀφέψημα. Plinius 20. f. 51. quaecunque autem ruta et per se pro antidoto valet foliis tritis et ex vino sumtis, contra aconitum maxime et viscum. Idem f. 13. de raphanis sativis: et contra viscum quoque dari Apollodori duo jubent, sed Citieus semen ex aqua tritum, Tarentinus succum. Scribonius: item castorei * P. II. dato ex vini cyathis quatuor et rutae fructibus quinque vel sex: ubi vereor ut recte βλαστοὺς verterit.

v. 307. Νάρδου λιμναίου στιχαδόν Paris. Glossa Goett. ad χαδὼν λείπει ὁ καὶ βαλών. Eutecnius: καὶ κάστορος τοὺς κρεμαστῆρας. ὀβολὸς δὲ δὴ τοῦ καστορίου τυγχανέτω σταθμὸς, καὶ σίλφιον· ὁ δὲ σταθμὸς ὑπαρχέτω καὶ τούτου ὀβολός. Dioscor. 2. 26. de castorio: πίνεται δὲ σὺν ὄξει καὶ πρὸς θανάσιμα φάρμακα ἰξίαν. Plinius 32. f. 13. auxiliantur privatim contra viscum ex aceto — adversum elleborum album ex aqua mulsa.

v. 308. Ὀβελόν Paris. Scholia: ἢ ὀβελὸν σιλφίου, τῷ χαρακτηρικῷ κνηστῆρι ἤγουν μαχαίρᾳ κατάτριψον, οἷον ξέσον κόψον σιλφίου τῆς ῥίζης τῆς ὀποῦ ὀβελοὺς δύο. Alius auctor: αὕτη ἡ ῥίζα λέγεται σίλφιον, ὁ δὲ ταύτης ὀπὸς κυρηναϊκὸς καλεῖται ὀπός.

v. 309. Ἄλλοτε δ' ἴσον R. ἄλλοτε δ' ἴσον Goett. ἄλλοτε δ' ἀποτμήξειας ὀπείου Medic. σιλφίου δ' ἄλλοτ' ὀλίζον ἀπο-

τμήξας

τμήξας Paris. Eutecnius nostram lectionem expressit. Olim forte scriptum Scholiastes legit ἄλλοτε ῥίζαν. Diosc. σιλφίου ὀβελός. In Parab. σιλφίου ὀβελὸς μετ' οἴνου. Scribonius radicem laseris ex vino dat.

V. 310. Eutecnius: τραγοριγάνου τε τοσοῦτον ὅσον περ χεὶρ χωρεῖ, ὠφελεῖ σὺν οἴνῳ πινόμενα, καὶ τυρὸς ἔτι μὴν ἁπαλὸς προβάτειος ἐσθιόμενος. Scholia: τραγοριγάνου δέ ἐστιν ὄρειον, ὅπερ ἐσθίοντες οἱ τράγοι γίγνονται κατωφερεῖς, διὸ οὕτως εἴρηται. Eadem Etymol. Magnum p. 763. l. 31. ubi ex h. l. laudatur ἀγροτέρης τραγοριγάνου. Quod recepi. Vulgata enim non potest defendi. Eutecnius nisi simul nomen tragorigani posuisset, possit videri legisse δράκ' ὀριγάνου. Diosc. 3. 35. καὶ τοῖς ἰξίαν πεπωκόσι μετ' οἴνου. Eadem Plinius 20. f. 68. contra viscum. Diosc. in Alexiph. τραγοριγάνου ἀφέψημα σὺν οἴνῳ ἢ ὄξει ἢ ὀξυμέλιτι. ubi Saraceni editio addit ἢ γάλακτι. Paulus ἀπόζεμα. Cum editione Saraceni facit Aetius. In Parab. est etiam ἀπόζεμα σὺν γάλακτι, ut in Paulo. Tragoriganum ex vino dat Scribonius.

V. 310. Νεημέλκτῃ M. R. G. νεομέλκτῃ Paris. Vulgo ῥεημέλκτῃ. Scholia: ἢ τοῦ γάλακτος τοῦ νεωστὶ πηγνυμένου ἐν τῇ νεαμέλκτῳ πέλλῃ κορεσθείη, τουτέστι τοῦ νεωστὶ τυροῦ πήξαντος. Eutecnius caseum recentem ovillum nominat; contra Plinius 28. f. 45. caprinus caseus recens his qui viscum biberint. Quem locum non recordatus Cornarius ad Galenum de Compos. Medic. sec. loca p. 532. Scholiasten hoc loco taxat, quod caseum interpretatur γάλα πηγνύμενον. Ita et Eutecnius; sed medici graeci lactis simpliciter meminerunt; asininum nominat contra viscum Plinius 28. f. 45. Ipse Cornarius recens lac simpliciter, aut recentis lactis spumam γρῆυν vel ἀφρόγαλα interpretatur ex Dioscoride, Paulo et Aetio. Atque ita noster versu 75. ἦτε γάλακτι πάντοθεν ἀφρίζοντι νέην εἰδήνατο χροιὴν πελλίσιν ἐν γρώνοισιν, ὅτ' εἴαρι πῖον ἀμέλξαις. Hinc Cornario assentior poetam simpliciter lac recens commemorare; nam in mulctra lac non cogitur in caseum.

Diffi-

Difficultatem tamen habet verbum πηγνυμένου, quod jam olim Interpretes et Plinium moviſſe videtur, ut caſeum interpretarentur. Forte intelligitur lactis ἐπίπαγος ille quem verſu 91. γρηῦν dixit.

Videamus nunc de Ixiae natura breviter: Scholia: ἰξιόεν, τὸ τοῦ ἰξοῦ δηλητήριον. ἰξία δὲ καὶ βούπρηστις σίλφιον γένη μελαινῶν, πινόμενα δὲ κατέχει τὴν τροφὴν ὡς ἰξός. οὐλοφόνον δὲ τὰ οὖλα βλάπτον ἢ ὅλον φονευτικόν. ὠκιμοειδὲς δὲ ὅπερ μάλιστα ὡς ὤκιμον ὄζει. ὤκιμον δέ ἐστιν εἶδος βοτάνης παραπλήσιον ἡδυόσμῳ, ἀλλ᾽ οὐ δασύ ἐστι. Alter auctor: ἰξία γένος ἐστι τῆς σίλφης, ἐστὶ δὲ τῇ χροιᾷ μέλαν, τῇ δὲ ὀσμῇ ἐν τῇ πόσει ὅμοιον ὠκίμου σπέρματι, ἤτοι βασιλικοῦ πνοὴν ἔχον. Etymol. Magnum, quod haec fere omnia excerpſit ex antiquis commentariis, cum Lexico arabico-graeco apud Salmaſ. Homonym. p. 62. blattarum tamen mentionem omiſit; quam nemo ſcriptorum veterum praeter Scholia tradidit in hujus veneni hiſtoria. Dioſcorides ἰξίαν ſeparatim a chamaeleonte nominat inter venena cum Paulo; et Aetius deinceps nigri et albi chamaeleontis venenum memorat. Quosdam tamen ἰξίαν hanc venenum ad chamaeleontem nigrum retuliſſe patet ex iis, quae ſupra ex Dioſcoride 3. c. 11. retuli, ubi chamaeleontis hiſtoriam tradit, eademque vocabula ponit, quae poeta ἰξίᾳ aſſignavit ſuae. Inter radices ixiam cum chamaeleonte refert idem in Praefatione Alexipharmacorum cum Aetio; adeo ut nulla de blattae genere ſuſpicio illorum animo obverſata fuiſſe videatur. Nomen eſt ab ἰξός, viscum. Chamaeleon albus, quia ad radices gummi genus vel maſtichae exſudabat in uſum mulierum olim collectum, ipſe ἰξίας hinc vocabatur, auctore Dioſc. 5. 10. atque inde Plinius 22. ſ. 27. Theophraſtus H. P. VI. 4. plantam ixinem ejusque gummi ſeu maſtichen memorat, ſed idem 9. c. 13. ſeparatim chamaeleontem album et nigrum deſcribit; quanquam viri docti ixinem album chamaeleontem Dioſcoridis interpretantur. Ipſum viſcum, plantam paraſiticam, Theophraſtus

ἰξίαν

ἰξίαν vocat, unde factum est, ut Plinius ixiae venenum ubique viscum interpretaretur. Chamaeleontis nigri radicem δηλητήριον vim habere testatur etiam Galenus, cujus ut etiam aliorum medicorum loca collecta posuit Salmasius in Homonymia l. c. et Bodaeus ad Theophrastum. Paullo levius hanc disputationem tractavit Schulze in Toxicologia Veter. p. 17. qui errore opinionis delapsus est ad chamaeleontem album seu Carlinam acaulem Linnaei, etsi scio etiam hujus radicem ab Aetio inter venena memorari.

v. 312. Eutecnius: ἐπειδὰν δέ τις ἀβουλήτως πλήσας τῷ αἵματι τῷ ταυρείῳ χρήσηται πρὸς ποτὸν, τῇ ἀπὸ τούτου περιπίπτει κακώσει τοιᾶδε. Diosc. αἷμα δὲ ταύρου νεοσφαγοῦς ποθὲν δύσπνοιαν ἐπιφέρει, καὶ πνιγμὸν, ἐμφράττον τοὺς περὶ τὰ παρίσθμια καὶ τὴν καταποσιν πόρους μετὰ σπασμοῦ ἰσχυροῦ, εὑρίσκεταί τε ἐπ' αὐτῶν ἡ γλῶττα ἐρυθρὰ καὶ ὀδόντες βεβαμμένοι καὶ θρομβία μεταξὺ αὐτῶν. Ita enim legendum est ex Paulo pro ταύρειον νεοσφαγὲς — πνιγμοῦ ἰσχυροῦ, etsi Actuarius vulgatum expressit. Male vero Paulus βεβρωμένοι habet pro βεβαμμένοι. In Parabil. c. 167. signa ponit ἀφωνίαν πόνον σ7ομάχου, οὐρῆσαι οὐ δύναται. Aetius: τὸ νεοσφαγὲς αἷμα τοῦ ταύρου ποθὲν θρομβοῦται κατὰ κοιλίαν καὶ δυσπνοίαν ἐπιφέρει, καὶ πνιγμὸν θλίβοντα τὸ σ7όμα τῆς γασ7ρὸς καὶ σπασμοὺς ἰσχυροὺς ποιεῖ. εὑρίσκεταί τε τῶν κινδυνων ἡ γλῶσσα ἐρυθρὰ καὶ τὰ οὖλα διαβεβρωμένα, θρόμβοι δὲ αἵματος μεταξὺ τῶν ὀδόντων. ubi legi debet βεβαμμένα, etsi etiam Cornarius gingivas corrosas vertit. Scribonius c. 64. tauri sanguinis potum quamvis quis difficile celaverit, hunc tamen vestigia cruoris relicta inter dentium commissuras produnt. Nauseant autem et praefocantur, qui biberunt, quum gelatur. Plinius 11. f. 90. taurorum sanguis celerrime coit atque durescit, ideo pestifer potu maxime. Idem 28. f. 41. ait Aeginae sacerdotem terrae impune bibere hunc sanguinem. Sed Pausanias p. 450. Aegas nominat Achajae. Hoc se vene-

no

no peremerunt Midas, Themiſtocles et Hannibal, auctore Plutarcho in Flaminio T. 2. p. 426. ed. Bryani.

v. 313. Στρευγεδόνι. Gloſſa Goett. κακώσει. Ita etiam Eutecnius.

v. 314. Πιλνάμενον. Gl. Goett. πηγνύμενον. Ad εἶαρ Scholia: εἶαρ τὸ αἷμα, παρὰ τὸ ἐν ἔαρι πλημμυρεῖν καὶ πλευνάζειν. Eutecnius: ἐμπεσοῦσα τοῖς σ̓τέρνοις ἡ τροφὴ πήγνυται, ἔπειτα διὰ τῆς γασ̓τρὸς χωρῆσαν θρομβοῦται τὸ αἷμα. In fine huius v. dele comma.

v. 315. Θρομβοῦται. Scholia: πήγνυται.

v. 316. Θλίβεται. Scholia: τὸ δὲ πνεῦμα θλιβόμενον ἐντὸς οἱονεὶ σφίγγεται τοῦ αὐχένος ἐμπλασθέντος, οἱονεὶ ἐμφραχθέντος καὶ ἀποκλεισθέντος. Eutecnius: ἐμφράσσονται δὲ οἱ πόροι οἱ τῆς ἀναπνοῆς, εἶτα τοῦ πνεύματος ἔνδον ἀπωθαι βουλομένου (lege ἀποθλιβομένου. In Vindob. eſt ἀποθλαι vel ἀποθαι) ἐπὶ θάτερα μὲν ὁ αὐχὴν ἀποκλίνει μέρη, ὑπό τε ἀδημονίας καὶ σπασμῶν συνεχόμενος ἀδύνατός τε ὢν ἀντέχειν κατὰ τῆς γῆς πίπτει καὶ οὐδὲ ἁπλῶς, ἀλλὰ ὑπαφρίζων καὶ σπαίρων, καὶ ὅσα τοιαῦτα ὑπομένων οὗτος ἀπαλλάττει κακῶς.

v. 317. Σπαδόνεσσιν Ricc. et Pariſ. Gloſſa Goett. σπάσμασιν. Medici graeci σπασμοὺς nominant. Uſum vocabuli Hippocraticum docet Foëſii Oeconomia. ἐμπλασθέντος Scholia et gloſſa Goett. ἐμφραχθέντος interpretantur: Eutecnius longe diverſam lectionem expreſſit, ἐγκλασθεντος, vel ſimilem.

v. 318. Σκαίρει M. R. G. Pariſ. cum gloſſa λακτίζει. Eutecnius σπαίρει expreſſit.

Μεμορυχμένος Medic. Scholia: τουτέσ̓τι μεμολυσμένος τῷ ἀφρῷ, ἀφρίζων. In cura hujus veneni Aetius monet generatim haec: ἐπὶ τούτων τὸν ἔμετον παραιτητέον· προσεσφηνωμένων γὰρ τῷ σ̓τόματι τῆς γασ̓τρὸς τῶν θρόμβων, κωλύουσι τὸν ἔμετον, διδόναι δὲ αὐτοῖς ὅσα διαλύειν δύναται τοὺς θρόμβους. — κλύζειν δὲ καὶ κοιλίαν κλύσμασι λιπαροῖς καὶ ὀλισθηροῖς. Dioſc. in Parabil. φλεβοτομεῖν δεῖ κοιλίαν τε κινεῖν.

Ven-

Ventrem ciere jubet etiam Asclepiades apud Galenum Antid. 2. 7.

v. 319. Ἀποκραδήσειας Medic. Scholia: ἀπὸ τῆς κράδης κόψειας ἤγουν ἀπὸ συκισκίας τουτέστι κλάδοις. ἐρινοὺς δὲ τοὺς κλάδους τῆς συκῆς. ἐρινεὸς γὰρ ἡ ἀγρία συκῆ παρὰ τὸ ἐρίζειν εἰς ὕψος ἀεὶ τῷ πλησίον φυτῷ. Alius auctor: ἀφέλοιο τοὺς τῆς ἀγρίας συκῆς ὀλύνθους, οὗτοι γὰρ μηδέπω ὄντες πέπειροι ἔχουσιν ὀπόν. Eutecnius: τῷ μέντοι ταῦτα ὑποστάντι ἐπειδὰν θελήσῃς βοηθῆσαι ἄμυναι τοιῶσδε. τὸν τῆς ἀγρίας συκῆς ἀπόκοπτε καρπὸν, ἐμβαλὼν δὲ ὄξει τοῦτον ἄρα πλεῖστον ὅσον μεθ' ὕδατος, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὄξους δίδοθι τῷ τοιούτῳ πίνειν. Diosc. τοὺς ὀλύνθους πλήρεις ὄντας τοῦ ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ, addit etiam κονίαν συκίνην. In Parab. ὄλυνθοι σὺν ὄξει. Aetius: ὀλύνθους συκῆς μάλιστα ἀγρίας πλήρεις ὀποῦ ὄντας μετ' ὀξυκράτου καὶ νίτρου δίδου, ἢ τὸν ὀπὸν τῆς συκῆς ὁμοίως καὶ κονίαν στακτὴν ἐκ συκῆς ξύλου μάλιστα γεγενημένην, ἢ τοὺς ἀκρέμονας τῆς συκῆς λειώσας δίδου σὺν ὀξυκράτῳ καὶ νίτρῳ. ὁ δὲ τῆς ἀγρίας συκῆς καρπὸς καὶ ξηρὸς ἐσθιόμενος παραχρῆμα λύει τοὺς θρόμβους. Plinius 23. f. 64. grossi caprifici resistunt taurino sanguini poto. Asclepiades apud Galen. Antid. 2. 7. ἐρινεῶν καρπὸν τρίψας μετ' ὄξους δίδου. — Ceterum σῦκον ἀποκράδιον dixit Leonidas Epigr. in Analect. T. I. p. 223. no. 13.

v. 320. Ἐμπίσαιο. Glossa G. βρέξον, πότισον. Scholia: ἀθρόον καὶ πολὺ ὄξος μίξας ὕδασι, συγκέρασον καὶ δὸς πιεῖν. τὸ δὲ ὄξος φησὶν ἤτοι τὸ εἰς ὃ ἀπεβράχησαν οἱ ὄλυνθοι τῆς ἀγρίας συκῆς, ἢ ἁπλῶς δι' ἑτέρου βοηθήματος. εἰ δὲ τὸ πρότερον εἴη, τὸ ἐμπίσαιο ἀντὶ τοῦ βρέξον. Igitur si ad sequentia referas ἐμπίσαιο, tunc cum glossa G. interpretari debes πότισον. Scribonius: sed adjuvantur aceto valido saepius poto et injecto (per clysterem) per se vel cum nitro laserisve radice: Eutecnius priorem Scholiorum interpretationem recte sequitur, sed tum legendum censeo τὸ δ' (scilicet ὄξος) ἀθρόον ὕδασι μίξας. Sequens versus ita ad sententiam totam non

necessarius esse videtur, sed clarius tamen explicat illud τόδε per ἔνστυφον ποτὸν ὄξευς.

v. 321. Ὀπὸν Paris. pro ποτόν.

v. 322. Καταχθέας. Male Editio Coloniensis κατεχθέα. Deinceps ἔργματα. Glossa Goett. ἔρματα περιττώματα. Scholia: ἐκσύρειας, ἐκθλίψειας. κλύσον, φησὶ, τὴν γαστέρα, ἢ καὶ τοῦ τῆς συκῆς φλοιοῦ. καταχθέος, κατάγοντος τὰ περιττώματα τῆς γαστρὸς, ἢ πολυαχθέος, τῆς πολὺ ἄχθος ἐχούσης, δηλονότι περιττωμάτων. Sed Goett. liber sic habet: καταχθέος τῆς πληθυούσης, κατὰ τοῦ κατάγοντος. καταχθέα ῥύματα γαστρός. Eutecnius: ταῦτα καταγαγεῖν πεπληρωμένην τὴν γαστέρα καὶ κενοῦν ἀνιέντα αὐτὴν τούτῳ κεχρημένον τὰ περιττώματα ποιεῖσθαι χρὴ λόγον. Diosc. δεῖ δὲ τὴν κοιλίαν ὑπάγειν. εἴωθε δὲ τοῖς σωζομένοις ἀποδίδοσθαι διὰ τῆς ἕδρας καὶ ῥοώδη. Paulus habet: κοπρώδη καὶ δυσώδη. Cornarius corrigebat; δυσώδη καὶ ῥοώδη. Saracenus p. 130. ex Albucasi malebat κρονώδη. Sed ecce Actuarius: solentiis qui servantur alvo deponi recrementa quae condimentis e sanguine confectis assimilantur, graeci καρυκώδη nominant. Legit igitur in Diosc. καρυκώδη, quae vera est lectio. Hippocrates etiam excrementa καρυκώδη nominat subcruenta. Vide Foësii Oeconomiam. Ceterum ἔργματα et ἔρματα saepe fuerunt confusa in libris. Vide Interpr. ad Hesychii ἔργματα. In Oppiani Cyneg. 4. 447. pro ἔγκασι libri scripti habent ἔργμασι. Ceterum olim hoc loco scriptum etiam fuit, in libris quibusdam, ἐκ φλοιοῖο καταχθέος i. e. ἐκ φλοιοῦ κατάγοντος. Forte etiam καταχθέα ῥύμματα.

v. 323. Πυετίην. Scholia: πυετίαν λαβὼν ἢ πρόκος, ὅ ἐστι δορκάδος, ἢ ἐρίφου ἢ νεβροῦ, ἢ λαγωοῦ κόψον καὶ ἤθησον ἐν ῥάκει λεπτῷ καὶ τρεῖς νίτρου ὀβολοὺς τρίψας καὶ μίξας, ἐν ὕδατι δίδου πιεῖν. πολυωπεῖ, πολυωπῷ κόλπῳ τῆς ὀθόνης. Eutecnius: αὖθις δὲ ὀθόνης δι' ἀραιᾶς διηθῶν πυτίαν ἄλλοτε μὲν νεβροῦ ἄλλοτε δ' ἐρίφου ποτὲ δ' αὖ λαγωοῦ ἐγχεῖσθαι ἐπιδιδοὺς οἴσεις πρὸς ὑγίειαν τὸν κάμνοντα. Dioscorid. πυτία

ἅπασα

ἅπασα σὺν ὄξει καὶ σιλφίου ῥίζῃ ἢ τῷ ὀπῷ. Paulus habet καὶ σιλφίου ῥίζαι σὺν τῷ ὀπῷ. In Parabil. πυτία ἐρίφου ἢ λαγωοῦ μετ' οἴνου. Aetius: δίδοται ὠφελίμως καὶ σιλφίου ῥίζα μετ' ὄξους. coagulo omisso.

v. 324. Ποτέ Ricc. et Parif. ἰθύνοιο Parif. Deinde νεβροῦ recte Medic. Parif. Goett. et Scholia cum antiquis Edd. Male quaedam Edd. νευροῦ, Florentina etiam νεαροῦς. Plinius 28. f. 45. coagulum hoedi contra viscum — sanguinemque taurinum, contra quem et leporis coagulum ex aceto.

v. 325. Τότε δ' αὖ σύ recte Parif. Vulgo τοτὲ δ' ἂν συ.

v. 326. Εὐαλθὲς Medic.

v. 327. Λίτρου Medic. Goett. Vulgo νίτρου. Vide Interpretes Moeridis Atticistae et Salmasium de Hellenistica lingua p. 52. Dioscorides 5. c. 131. de spuma nitri: πρὸς ταύρειον αἷμα σὺν σιλφίῳ. unde Plinius 31. f. 46. his qui sanguinem tauri biberint, cum lasere datur. Ad σ]ήδην glossa Goett. σ]αθμηδόν. Eutecnius: ναὶ μὴν καὶ λίτρου κομιδῇ λειωθέντος καλῶς τριῶν ὑπάρχοντος ὀβολῶν, καὶ τούτου δηλαδὴ τοῦ σ]αθμοῦ ἔσ]ω μετ' οἴνου δὴ τῷ πάσχοντι διδομένη πόσις. Diosc. καὶ νίτρον δὲ καθ' ἑαυτὸ ὠφελεῖ. Paulus: τοὺς]ε ὀλύνθους πλήρεις ὄντας ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ καὶ νίτρῳ δοτέον. In Parabil. ὄλυνθοι σὺν ὄξει ποθέντες, καθ' ἑαυτὸ ὄξος, νίτρον σὺν σιλφίῳ. Actuarius in Diosc. legit: καὶ νίτρον δὲ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ σιλφίου ῥίζῃ ἢ ὀπῷ. In Parab. est: νίτρον σὺν σιλφίῳ. Deinde: νίτρου Lα μετ' οἴνου.

v. 328. Εὐκῆδέος Parif. Deinceps ἐν τεύχει Medic. Scholia: ἰδίως ἀδευκέα (G. et Lorr. δευκέα) λέγει τὸν ἡδὺν ἢ μᾶλλον τὸν παλαιὸν ὡς πικρίζοντα. Videtur olim lectum fuisse etiam ἐν ἀδευκεῖ, quod Scholiastes interpretatur παλαιὸν πικρίζοντα.

v. 329. Μοιράδα Parif. Scholia: ἴσην μοῖραν λαμβάνειν σιλφίου καὶ ὀποῦ. Alius auctor: καὶ σιλφίου καὶ ὀποῦ κυρηναικοῦ. Eutecnius: λάμβανε δὲ καὶ ὀπὸν τὸν ἰσοσ]άσιον τοῦ σιλφίου σ]αθμόν. Aetius: σιλφίου ῥίζα μετ' ὄξους. Paulus:

σιλφίου ῥίζαι σὺν τῷ ὀπῷ. Asclepiades: σιλφίου ὀβολὸν ἢ ἡμιωβόλιον ἢ νίτρου διόβολον διέντας οἴνῳ διδόναι πίνειν.

v. 330. Μεμορυχμένου Medic. Scholia: καὶ σπέρμα κράμβης μετὰ ὄξους. Alter auctor: καὶ σπέρμα κράμβης τῶν τριῶν ὁμοῦ λίτραν μεμοιραμένην. Eutecnius: καὶ κράμβης ἐν ὄξει τὸ σπέρμα ἐναποβραχείσης. Diosc. κράμβης σπέρμα. In Parabil. addit σὺν ὄξει. Aetius: ἀμαράντου καὶ κράμβης σπέρμα. Plinius 20. f. 36. brassicae semen tostum auxiliatur contra serpentes, fungos, tauri sanguinem.

v. 331. Ἄσαι δέ M. Goett. Vulgo ἄσαι δή. Eutecnius: καὶ κονύζης ἔτι μὴν τοὺς κλῶνας τῆς βοτάνης κόπτων καὶ πέπερι cet. Dioscorides: καὶ κονύζης σπέρμα σὺν πεπέρει. (Codd. addunt καὶ ὄξει) καὶ βάτου χυλὸς σὺν ὄξει. In Parab. κονύζας φύλλα σὺν πεπέρει, ἢ βάτου χ. σ. ὄξει. Aetius: καὶ κονύζης τὰ φύλλα μετὰ πεπέρεως καὶ κονίας. Inulae semen ex Diosc. posuit Actuarius. κονύζας φύλλα — καὶ βατράχου σὺν ὄξει habet Paulus; quae posterior lectio ex βάτου χυλὸς corrupta est, ut in MSto Dioscoridis Lacuna reperit scriptum paulo antea πίτυν ἀποζέσας pro πίτυα πᾶσα σὺν ὄξει. Ita alibi ex ἀφόδευμα factum fuit in Dioscoride ὠὰ ἀφεψημένα. Plinius 22. f. 44. sonchi succum ex Agathocle laudat. Ceterum κακοφλοίοιο Gorraeus *olidae* vertit; non inepte. Supra enim docui ex graeco φλόος esse latinum flos. Addo locum Aristotelis H. A. 9. 29. ubi aranearum telam ait esse non excrementum, sed ἀπὸ τοῦ σώματος οἷον φλοιόν.

v. 332. Πέπεριν ἢ βλάστα κατασμώξαιο M. R. Goett. Vulgo πέπερι βλάστας τε καταρμόξαιο. In Paris. est etiam πέπεριν et deinceps κατασμώξαιο. In Scholiis Lorrianus liber καταδμύξαιο, Goett. et Editiones aliquae κατασμώξαιο, Gorraei editio κατορμόξαιο, κατάτριψον τὰ ἁπαλὰ τοῦ βάτου. Eutecnius: καὶ πέπερι· ἥκιστα μὲν τὸν καρπὸν λέγω, ἀλλὰ τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἐξ οὗ γίνεται τὸ πέπερι. Ita Goett. liber. Vulgo erat: καρπὸν λέγω, ἀφ' οὗ δὲ γίγνεται τὸ πέπερι, τὰ φύλλα δὲ λέγω τοῦ φυτοῦ. Pergit: μετὰ δὲ τῶνδε καὶ βλάστους

σ]οὺς σύγκοπ]ε τῆς βάτου. Unde Eutecnius folia piperiferae arboris duxerit, non reperio.

v. 333. Καὶ κε πηγὴν Goett. κεάσας Parif. Eutecnius: τοῖς δὲ γὰρ οἷς εἶπον χρησάμενος ὧδε τότε παγὲν ἔνδον ἤδη καὶ θρομβωθὲν αἷμα διαλῦσαι καὶ ἀποσμῆξαι ῥαδίως δυνήσῃ.

v. 334. Ἐσ]ηυῖαν M. R. Parif. Vulgo ἑσ]ηκυῖαν. Praeterea διαθρίψειας Parif. Scholia: τούτῳ τὴν πῆξιν τοῦ ταυρείου αἵματος ῥαδίως σκεδάσειας, ἤτοι ἑσ]ῶσαν ἐν τῇ γασ]ρὶ διαθρύψειας.

v. 335. Ἀπαλγύνουσα M. R. βουπρίσ]ιδος Parif. Scholia: μὴ λάθῃ σὲ ἡ ἀλγηδόνα παρέχουσα πόσις τῆς βουπρήσ]ιδος. Eutecnius: μὴ διαλάθῃ δέ σε μηδὲ ἡ βούπρησ]ις, καὶ τὸ ἐκ ταύτης ὑπό σου περιγιγνόμενον ἀγνοηθῇ τοῖς ἀνθρώποις κακόν. Inter plantas, quae primis ftatim imbribus poft aequinoctium florent, numerat bupreftin Theophraftus H. P. 7. 8. Galenus in Gloffario Hippocr. βούπρησ]ις, τότε ζῶον, τὸ τῇ κανθαρίδι παραπλήσιον, ἔτι δὲ καί τι λάχανον ἄγριον, οὗ μέμνηται Διοσκουρίδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑγιεινῶν καὶ ἐν τῷ περὶ λαχάνων. Plinius 22. f. 36. bupreftin magna inconftantia Graeci in laudibus ciborum, etiam habuere, iidemque remedia tanquam contra venenum prodiderunt. Et ipfum nomen indicio eft boum certe venenum effe, quos diffilire degustata fatentur. Quapropter nec de hac plura dicemus. Hac nominis cognatione decepti etiam fuiffe videntur, qui verfum poetae infra 346. ita legebant: πίμπραται ἐσχατιῇσιν ὅταν καυλεῖα φάγωσι. ubi alter Scholiorum auctor: τὰ καυλεῖα αὐτῆς τουτέσ]ι τῆς βουπρήσ]ιδος. Ceterum Scholia fic tradunt: βούπρησ]ις ζῶόν ἐσ]ι χερσαῖον. ὠνόμασ]αι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμπιμπρᾶναι τὰς βόας, ἐπειδὰν δηχθῶσαν ἢ αὐτὸ μόνον περιχάνωσιν. Φησὶν Ἀρισ]οτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων, ὅτι ἐὰν καὶ ἵππος περιχάνῃ τὸν λεγόμενον σ]αφυλῖνον, ἐσ]ὶ δὲ ζῶον ὅμοιον σφονδύλῃ, διαφθείρεται· ἄλλοι δέ φασι ζῶον ὅμοιον εἶναι κανθαρίδι — Poftea alter auctor: ζῶον παραπλήσιον φαλαγγίῳ. Plinius 30. f. 10. fcarabaeo longipedi fimillimum facit;

cit; unde arguere licet longos infecto fuisse pedes, ita ut ob eos alius cum scarabaeo longipede, alius cum phalangio compararet. Aelianus 6, 35. βούπρηστις ζῶόν ἐστι, ὅπερ οὖν, ἐὰν βοῦς καταπίῃ, πίμπραται καὶ ῥηγνύμενος ἀπόλλυται οὐ μετὰ μακρόν. ubi quaedam de natura et genere ejus admonui in nota. Vegetius Mulom. III. 15. 10. bestiolae etiam quae appellantur buprestes, araneae similes cum devoratae fuerint, animal praefocant. Hippiatrica p. 113. γίνεται δὲ καὶ ὃ καλοῦσι βούπρηστιν, ὅμοιον Φαλαγγίῳ, ὃ ἐγγεννᾶται ἐν τῷ χόρτῳ, ὃ ἐὰν προσλάβῃ τρώγων, ὡσαύτως ἐμπρησθήσεται, καὶ κινδυνεύσει. Ibid. p. 106. ἔστι δὲ ὅμοιος Φαλαγγίῳ σκώληξ, ἢ ὅταν ἀράχνιον ἢ τὸν λεγόμενον λύκον Φαλάγγιον, ὅπερ πολλάκις ἐν τῷ χόρτῳ γεννᾶται. Hierocles ibid. p. 105. εἰ ἐμπεσὸν εἰς τὸν χόρτον Φάγῃ ἀράχνιον μικρὸν ὅμοιον Φαλαγγίῳ, ὃ καλοῦσι βούπρηστιν, πίμπραται γὰρ ἐπὶ τούτῳ, ὡς καὶ ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνος. Vegetius III. 78. equus si buprestem comederit in foeno vel in pabulo, haec signa statim sequuntur. Venter ei inflatur, a cibis resilit et stercora minutatim et frequenter reddit etc. Locus Aristotelis de staphylino est in H. A. 8. c. 24. cui similis exstat in Hippiatricis p. 266. sed rationem ignoro, cur Scholia ejus insecti mentionem h. l. fecerint. Remedia quaedam contra buprestidis venenum tradunt Geoponica 12. c. 18. In Plinii loco 30, f. 10. Vincentius l. c. legit *animal est parvum* (non *rarum*) *in Italia;* atque ita etiam Albertus M. p. 253. a. qui vitiose Stupestrem vocat. Dioscorides, Galenus et Plinius viribus et specie similem cantharidi faciunt buprestin, et ad usus medicos recondi monent. Bellonius Observ. I. 45. in monte Atho cantharidis genus, vulgari crassius, alatum, pallidi sive lutei coloris, admodum putidum, quod rubo, cichorio, urtica conyza aliisque herbis vescatur, et quo cum herbis ingesta animalia ruminantia intumescant et moriantur, antiquo nomine *bupristi* vocari refert. Pennius apud Monfetum Theatri Insectorum p. 141. veram buprestim reperisse sibi visus est, eamque pinxit. Quod licet ex figuris

exsisti-

existimare, pertinent ad Linnaei cantharides aut carabos. Pallas Itinerarii T. III. p. 533. inter carabum bucidum et meloes genus fluctuat, magis tamen in eam opinionem recte inclinat, ut putet melvam aliquam intelligi, quam morsu bobus noxiam etiam Kirgenses populi perhibent.

Cum pityocampis veteres medici saepe memorant buprestin; illorumque venenum, venenique signa exposuerunt, a poeta Nicandro omissa. De pityocampis seu pinorum erucis exstat elegans disputatio Galli Dorthes in Rozier Journal de Physique 1789. Majo p. 353. qui docet esse Fabricii bombycem pityocampen.

v. 336. Πεπύθοιο. Scholia: *πεύσῃ δὲ καὶ γνώσῃ δαμαζόμενον τὸν ἄνδρα.* Entecnius: *πεύσῃ γὰρ πρῶτον μὲν ὡς ἄρχεται ὀδύνας παρέχειν τοῦτο τοῖς πιοῦσιν αὐτό.*

v. 337. Ἦ δή τοι Goett. Scholia: *ἡ βούπ. ἐγχρωτάζουσα εἰς τὰ χαλινὰ λίτρῳ ὁμοίαν ἔχει τὴν γεῦσιν.* Alius auctor: *νίτρῳ τὴν χροιὰν παραπλησίαν γίνεσθαί φησι, κατὰ τοὺς χαλινοὺς τῶν πινόντων, εἰ μὴ ἄρα νιτρώδεις φησὶν αὐτοὺς ἔχειν προφορὰς κατὰ τὴν ἀντίληψιν.* Λίτρον aeolice, *νίτρον* attice dici annotat Phrynichus p. 134. Verbum *ἐπιχρώζουσα* est *tangens*. Sic *γούνατα χρώζειν* apud Euripid. Phoeniss. versu 1619. quem locum cum aliis laudavit Eustathius ad Iliad. T. I. p. 467. Sed poteris etiam alia ratione interpretari. Scilicet *συναναχρώζουσαι τῆς ἀπ' αὐτῶν ὀσμῆς* est in Geoponicis 6. c. 2. et 10. cap. 1. Similiter Plutarchus de Discrimine Adul. *ἂν μή τις οἷον ὀφθαλμίας ἀπόῤῥοια καὶ ἀνάχρωσις — ἀναπλήσῃ φαυλότητος.* De pictore *χρώζειν* dixit Plato Legg. 6. p. 629. Plutarchus Opusc. p. 89. de luctatoribus: *ἀλλὰ συμπάσσουσιν ἀλλήλους εἶτα φύρονται καὶ ἀναχρώννυνται συμπεσόντες ὑπ' ἀλλήλων.* Galenus T. 3. p. 145. ed. Charter. *διὰ τὸ πλείονι χρόνῳ κατεγχρωσμένα πίττεσθαί τὰ τοιαῦτα.* Egregie Timaeus in Glossario Platonico p. 276. *χραίνειν τὸ χρώζειν διὰ τοῦ ῥαβδίου, τὸ δὲ ἀποχραίνειν τὸ τὰ χρωσθέντα ἑνοποιεῖν.*

ὠϛ ἀνθεῖν. ubi nollem interpres tacuisset in re tam nova. Vide notam ad Xenophontis Memorab. p. 209. et ad Varronis R. R. 3. 17. 4.

v. 338. Εἴξεται Paris. Eutecnius: λιτρώδης τέ τις αὐτίκα περί τε τὰ χείλη καὶ τὸ σ/όμα, καὶ οἷπερ ἐσ/ὶν ἡ γεῦσις τοῦ Φαρμάκου τούτου ποιότης, ἵσ/αται. ubi vitiosum est οἷπέρ. Mallim ὁπούπερ. Diosc. τοῖς δὲ βούπρησ/ιν πεπωκόσι δοκεῖ κατὰ τὴν γεῦσιν ὅμοιόν τι βρωμώδει νίτρῳ. ubi Paulus omisso νίτρῳ rectius habet additum συναισθάνεσθαι. Cornarius malebat συνισ/άνεσθαι. Aetius: βούπρησ/ις εἶδος μέν ἐσ/ι κανθάριδος βρωμώδης κατά γε τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν. In Dioscoride Actuarius legit scriptum plane ut Paulus. Scribonius c. 58. buprestis gustus est nitri similis: facit autem tumorem stomachique infinitum dolorem et inflat totum corpus in speciem hydropici.

v. 339. Δινεύοντα. Scholia: περὶ δὲ τὴν κοιλίαν πόνοι. ὑπέρβατον· ἐν τοῖς σ/όμασι τῆς γασ/ρὸς τὰ ἄλγη περιπολεύονται. Eutecnius: ἐπὶ τὰ κάτω γενόμενον, ἀλγεῖν μὲν τὴν γασ/έρα τὸ Φάρμακον ποιεῖ ταύτης, καὶ ὡς ἐπίπαν πονηρὸν τῷ σ/όματι γίγνεται· ἐμΦράσσεται δὲ ὁ τῶν οὔρων πόρος. ἤγε μὴν κύσ/ις ὑπὸ πνευμάτων ὀχλουμένη ὑπομένει ψόφους. Diosc. παρακολουθεῖ δὲ ἄλγημα σ/ομάχου καὶ κοιλίας σΦοδρὸν, ὄγκος τε σ/ομάχου καὶ κοιλίας σΦοδρὸς ὁμοίως ὑδρωπικοῖς, καὶ περιτείνεται αὐτοῖς ἡ ἐπιΦάνεια ὅλου τοῦ σώματος, τά τε οὖρα ἐπέχεται. ubi rectius Paulus: ὄγκος τε τῆς κοιλίας. Aetius: παρέπεται ἄλγημα σ/ομάχου καὶ κοιλίας, σΦοδρὸν, ἕλκοῦται δὲ τὸ τῆς κοιλίας σ/όμα καὶ ἡ γασ/ὴρ, ὅλον τε τὸ σῶμα ἐπαίρεται, ὡς ἐπὶ τῶν ὑδρωπικῶν, καὶ ἐμπίπραται, καὶ τὰ οὖρα ἐπέχεται.

v. 340. Ὀρεχθεῖ Paris. Scholia: καὶ οὔρων περικράτησις. καὶ ἡ κύσ/ις ῥοχθεῖ, ὅ ἐσ/ι ψοφεῖ. Cf. Reiske ad Theocrit. XI. 43. p. 213. Oppianus Halieutic. 2. 583. σφακέλῳ δὲ οἱ ἔνδον ὀρεχθεῖ μαινομένη κραδίη, Φλέγεται δὲ οἱ ἦτορ ἀνίῃ.

v. 341.

v. 341. Διαπίμπλαται Paris. Deinceps ὡς ὑπὸ θ' ὕδρωψ M. R. G. Vulgo ὡς δ' ὑπὸ θ' erat. Scholia: τοῖς δὲ ὑδρωπικοῖς παραπλησίως ὀγκοῦται τὰ δέρματα αὐτῶν παραῤῥύσιν λαμβάνοντος, ὡς καὶ τῶν βοῶν, ὅταν φάγωσι τὰ καυλεῖα τουτέστι τὰς βοτάνας, ἐν αἷς τὰ θηρία. Lorr. παραφυσᾶται G. φυσᾶται interpretatur διαπίμπραται. Eutecnius: καὶ δὴ καὶ ὄγκος περὶ τὴν γαστέρα τούτου ἐγείρεται πολὺς, καὶ τοῖς ὑδέρῳ περιπεπτωκόσιν ἔοικε τὴν χροιάν. ὥσπερ οὖν καὶ διῳδωμένοις συῤῥέοντος εἰς αὐτὴν παντὸς δήπου τοῦ κακοῦ τῶν ἔνδον καὶ συνισταμένου, τὸ δ' οὖν δέρμα ἐκτέταται, καὶ τοῦτο ἐπὶ πάντων ὡς ἐστι τῶν μελῶν δείκνυται.

v. 342. Ἀφυσγετός M. R. Vulgo ἀφυσγετόν. Deinceps ἕζει Parif. Scholia: ἀφυσγετὸς καλεῖται κυρίως μὲν ὁ ἐκ τῶν ποταμῶν γινόμενος συρφετὸς, ἤτοι ἡ ἀθροιζομένη χορτώδης ὕλη. νῦν δὲ εἴρηκε, διὰ τὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν τοῦ σώματος εἰς τὴν γαστέρα συνεῤῥυκέναι. τρία δὲ γένη ὑδρώπων, ὧν ὁ εἷς τυμπανώδης λέγεται. Eadem Etymolog. M. h. v. Vide et Scholia Oppiani Halieutic. I. 779. De bupreſtide eadem Aretaeus de Signis Morborum 2. 1. p. 50. ἀτάρη δὲ ἔδεσμα φυσῶδες, καὶ βούπρηστις ἔτεκον ὕδρωπας. Plinius 30. ſ. 10. bupreſtis animal eſt rarum in Italia, ſimillimum ſcarabaeo longipedi; fallit inter herbas bovem maxime, unde et nomen invenit, devoratumque facto felle ita inflammat, ut rumpat. ubi Gorraeus cum Petito ad Aretaeum p. 192. malebat legi *inflat*. Liber de natura rerum apud Vincentium 20. c. 121. cum autem bos bupreſtim inter herbas jacentem devoraverit ac fel ejus tetigerit, ita inflammatur atque tumeſcit, ut protinus rumpatur laceratis viſceribus. Scilicet ex graeco duxit Plinius, ubi πίμπρασθαι eſt inflari et inflammari. De hydrope locus eſt in Orphicis Λιθικοῖς 14. 10. ὕδατος ἀτηρὴν ὀλέκῃ κατὰ γαστέρος ὕλην, ἤ τε καταΐγδην ὑπὸ νέρτερα νηδύος ἀνδρῶν σευομένη φέρει ὄγκον ἀειδέα βουβώνεσσι. Vulgo erat δευομένη. Ceterum recte Scholia interpretantur genus hydropis τυμπανίας dictum, Hippocrati ξηρόν, quoniam auctore Galeno

M. 5 κρουό-

ἀρθαιρόμενον τὸ ὑποχόνδριον ἀποτελεῖ ψόφον οἷόνπερ τὰ τύμπανα — διὰ τοῦ περιτεταμένου δέρματος. Commentar. in Aphorismos 4. f. 11. Cf. Paulus Aegineta 2. 49. Hinc tympanitici Plinio 25. f. 24.

v. 344. Ex interpretatione Scholiorum, ὡς καὶ τῶν βοῶν ὅταν φάγωσι τὰ καυλεῖα, apparet olim h. l. lectum fuisse οἷά τε που δαμάλεις. Parif. ἐρυγάστορας. Eutecnius: πάλιν δ' αὖ ὥσπερ τὰς δαμάλεις καὶ τοὺς μόσχους ἐμπίμπρασθαι καυλία φαγόντας ἐκ παντὸς συμβαίνει, οὕτω δὴ καὶ τῶν ὑπὸ τούτου κατεσχημένων τοῦ φαρμάκου ὀγκοῦσθαι συμβαίνει τὴν γαστέρα. Mihi versus hi transpositi, et ad suum locum statim post versum 335. ponendi videntur. Quodsi vero cui durum videatur, tam longe rejici verbum λήσειεν, ille mecum leget ἢ καί που etc. atque haec ipsa verba ad bupreftin referet. Certe vulgata ἢ που inepta est; nec altera οἷάτε melior. Recte ad πίμπραται glossa interl. G. πιμπρᾷ, φυσᾷ.

v. 345. Πίμπραται ἐσχατιῇσιν ὅταν καυλεῖα φάγωσιν Ricc. et Parif. Hanc lectionem memorant etiam Scholia, ubi male vulgo fic legitur: θῆρα δαμαζόμεναι. fed interpretatio: ὅτε δατέονται καὶ μερίζουσι τὸν τῶν θηρῶν τόπον οἱονεὶ τὸ ὄρος νομαζόμενοι καὶ βοσκόμενοι, docet auctorem scripsiſſe νομαζόμενοι. et fic G. liber exhibet, ubi Scholiaſtes recentior rectius explicat τὸν θῆρα κατατρώγουσι. Ceterum in vulgata Goett. habet δατέωνται. Mihi videtur legendum πατέονται. Etiam in Herodoto 2. 66. et 37. ex melioribus libris Weſſeling. reſtituit πατέονται ubi vulgo erat δατέονται. Vide ibi Weſſeling. et ad 4. cap. 186. Ἐσχατιαὶ proprie extremi agri, fed h. l. ut alibi generatim agri. Vide Caſaub. ad Theocriti 13. 25. Hemſterh. ad Lucian. T. I. p. 143. Erneſti ad Callimachum in Delum verf. 139. Toup in Wartoni Theocrito Vol. II. p. 329. Ἐσχατιαὶ Λιβύων Νασαμωνίδες ſunt in Antholog. Reiskianae Carm. 708. De ipſa varietate quid mihi videatur, ad initium tractationis hujus jam dixi.

v. 346.

v. 346. Οὕνεκα Medic. Eutecnius: διά τοι τοῦτο καὶ λέγουσιν, οἶμαι, οἱ νομεῖς παρ' ἐφ' ὧν τὸ ζῶον βούπρηστιν: quae vitiosa sunt.

v. 347. Εὐκραδέης τριπέτῃ Medic. Ricc. Steph. et Lect.; et sic in Scholiis exhibet scriptam varietatem priorem Goett., cum Edd. antiquis. ubi explicant sic: καὶ τῆς καλῆς κράδης, τὴν τριπετῆ τῶν σύκων πέσιν τὴν ἱκανῶς ξηρανθεῖσαν καὶ ὀμφαλόεσσαν ἐν νέκταρι μίξαις. τριπετῆ οἷον τριπέτηλον, τὴν ἐκ σύκων σχιζομένων εἰς τρία πέτηλα· τὰ γὰρ σῦκα ξηραινόμενα εἰς τρία σχίζονται. ἢ ὅτι τὰ φύλλα τῆς συκῆς εἰς τρία ἔσχισται. (hinc θρία dicta volunt.) ὀμφαλόεσσαν δὲ ἢ τὴν τῷ ὀμφαλῷ προσιζάνουσαν ἢ τὴν ἐκ σύκων τῶν ὀμφαλοὺς ἐχόντων. τὰ γὰρ σῦκα κάτω τρέπας ἔχουσι δίκην ὀμφαλοῦ, δι' ὧν ὁ ὀπὸς αὐτῶν ῥεῖ. ἢ τὴν τροφόεσσαν παρὰ τὸν ὀμφαλόν. βρῶσις γὰρ ὁ ὀμφαλός. Deinde alteram lectionem memorant τριετεῖ ἐν νέκταρι. Postea est: γράφεται τοῖς δὲ καὶ εὐκραδέος ubi Goett. τοῖς δὲ γράφεται εὐκραδέος. Eutecnius: ἀλλά σὺ μὲν ξηρὰ σῦκα μετ' οἴνου, ἑψήσας πίνειν ἐπίτρεπε τῷ τῆς θεραπείας δεομένῳ ταύτης. ὡσαύτως δὲ σφύρᾳ κόψας πάνυ καὶ ἑψήσας πάλιν σῦκα ξηρά, ἄριστον ἕξεις δὴ τῷ νοσοῦντι βοήθημα τοῦτο, ὥστε χρὴ πίνειν ἐπιτρέπειν εἰς κόρον τῷ κακοπαθοῦντι. ἄμεινον γὰρ ἕξει ἀπ' αὐτοῦ. Diosc. ὠφελοῦνται δὲ ἰδίως μετὰ τὸ διὰ τοῦ ἐμέτου καὶ κλυστῆρος κενωθῆναι σῦκα ξηρὰ λαμβάνοντες καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν σὺν οἴνῳ. In Parabil. c. 162. ἰσχάδας τρίψας καὶ ἑψήσας οἴνῳ δίδου πιεῖν. Aetius: βοηθεῖ δὲ τούτοις ἅπινα καὶ τοῖς κανθαρίδας εἰληφόσιν, ἰδίως δὲ μετὰ τοὺς διὰ λιπαρῶν ζωμῶν καὶ τοῦ γλυκέος ἐμέτους καὶ τοὺς διὰ κλυστῆρος ἐκκρίσεις, ἁρμόζει σῦκα λιπαρὰ ἐσθιόμενα καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν μετὰ οἴνου πινόμενον. ubi Cornarii versio additum habet καὶ ξηρά. Scribonius: adjuvantur aqua ficus aridae decoctae, et ipsa ficu plurimum sumta: item passo plurimo et lacte muliebri. Nunc breviter verba examinemus. In ficu, ὀμφαλὸς dicitur, et πεῖσμα, et ποθμὴν, pars quae pediculi vicem gerit. Dixit igitur poeta σύκων πόσιν ὀμφαλόεσσαν pro

σύκων

σύκων ὀμφαλίων πόσιν. Ita alibi Φωνήεσσαν πόσιν ἐλλεβόρου pro πόσιν ἐλλεβόρου φωνήεντος. Deinde τριπετῆ non aliter licet interpretari, nisi ficum siccam triplicem, seu in tres partes divisam. Ita duplex ficus sicca dicitur et in duas partes divisa. Vide notas ad Palladii Martium c. 10. sect. 35. σῦκον ὀμφάλιον vel ὀμφαλόεν est igitur ficus cum pediculo lecta. Ita in Anthologia est σῦκον ἐπομφάλιον. αὐανθεῖσαν πόσιν est item pro σῦκον αὐανθέντων dictum. Male glossa interl. Goett. πόσιν interpretatur ὀπόν. Sed vocabulum τριπετῆ vitiosum puto, et substituendum δρυπετῆ. Ita dicitur et olea et ficus matura, vel caduca, quasi δρυπετής; ut in libris multis scriptum exstat. Latini ex graeco duxerunt drupas. Plinius 15. s. 2. de divis: optima aetas ad decerpendam inter copiam bonitatemque, incipiente bacca nigrescere; nostri vocant drupas, Graeci drypetas.

v. 348. Αὐανθεῖσαν. Recte Scholia: τὴν ἀπὸ ξηρῶν σύκων. τριπετῆ, τρίσχιστον. κελεύει οὖν ξηρὰ σῦκα μετ' οἴνου ἑψήσαντα διδόναι πιεῖν. Deinde in repetitione argumenti: ἀπὸ συκῆς ξηρῶν σύκων τετριμμένων μετ' οἴνου πόσις. Asclepiades ap. Galenum Antid. 2. 7. γλυκοῦ πλεῖστον πίνειν, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν, καὶ θερμὸν γάλα — καὶ ἀφέψημα σύκων δοτέον πίνειν.

v. 349. Ἢ ἔτι M. R.

v. 350. Πορέειν M. R. Paris. Vulgo πυρετῶν. recte tamen Steph. et Lectius πορέειν ediderunt. Deinceps ἀλιτήρια Medic.

v. 351. Μελιζώροιο. Inepte Scholia dubitant, haec verba ad ficorum mentionem praecedentem, an alio pertineant.

v. 352. Μαιμώσσοντα Medic. λαιμάσσοντα suprascripto λαιμώσσοντα. cum glossa ἀλγοῦντα τὸν λαιμόν. Paris. λαιμένδοντα — γλάος εἰ ἐνί. Vide ad Theriac. vers. 470. Steph. et Lectius λαιμάσσοντα ediderunt.

v. 353. Ψαφαρόν. Scholia: μίξον τὸ γάλα τοῖς ξηροῖς φοίνιξιν. Alter auctor: καὶ φοινίκων καρποῦ μεμιγμένη πόσις

(G.

(G. δόσις.) Goett. ψαφαρὸν, αὐχμηρὸν· ξηροὺς φοίνικας κελεύει εἰς τὸ γάλα μιγνύναι. Eutecnius: ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ ξηρὸν τὸν φοινίκων καρπὸν ἐναποβρέχειν ἄρα προσῆκον γάλακτι, εἶτα που διδόναι τὸ γάλα πίνειν τοῦτο δὴ τῷ πεφαρμαγμένῳ. Diosc. παρακμάζοντος δὲ τοῦ κατ' ὀξύτητα κινδύνου ὠφελοῦνται θηβαϊκὰς βαλάνους ἐσθίοντες ἢ λελεασμένας σὺν οἰνομέλιτι ἢ γάλακτι πίνοντες. In Parab. γάλα σὺν φοίνιξι λείοις. Aetius: ἐν παρακμῇ δὲ ὄντος τοῦ κινδύνου βάλανοι θηβαϊκαὶ ἐσθιόμεναι καὶ ἀφέψημα αὐτῶν πινόμενον.

v. 355. Μυρτίνης M. R. Parif. μυρτήνης Goett. οἰνωδιαβράχων Parif. Scholia: ἢ ψυκτῆς ἀχράδος ἢ ἄλλων ἀπίων μετ' οἴνου. Eutecnius: ξηρανθεισῶν τε ἀπίων ὡσαύτως καὶ ἀποβραχεισῶν ἐν οἴνῳ τὸ πόμα λυσιτελέστατον, ἤντε τῆς βάκχης λεγομένης ὁ καρπὸς, ἤντε τῆς μυρτάδος ἦ, ἤντε τῆς σύρνιδος. (Flor. liber σύρινδος.) Diosc. ἀπίων ἅπαν τὸ γένος ἐσθίοντες. In Parab. ἀχράδας ξηρὰς πολλὰς σὺν οἴνῳ λείας. De fenfu hujus loci grammatico fatis dixi ad verf. 513. Theriacorum. Vocabulum σύρνιδος aliunde ignoro; nifi eft vitiofe fcriptum pro μυρτίδας vel σμυρτίδος.

v. 365. Ὅτε Parif. θηλῇ Medic. θηλῆς Goett. Scholia: ἢ ἵνα θηλάζῃ μαστὸν γυναικὸς ὡς παιδίον. Alter auctor: θηλάζειν φησὶ τὸν πάσχοντα ποτὲ μὲν γυναῖκα, ποτὲ δὲ βοῦν ἐμπελάσῃ τῷ δεσμῷ ἤγουν τῷ μαστῷ. fed Goett. verba τῷ δεσμῷ omittit. Eutecnius: πίνειν τε, αὖ καὶ γάλα γυναικὸς ἐπωφελέστατον, ᾧ (malim ὃ) πίνειν ὁ λόγος ἐπιτρέπει παραινούμενος σφι τῆς συμφορᾶς. ὥσπερ μέντοι τὰ βρέφη προσάγοντα αὐτὸν τῇ θηλῇ τὸ στόμα τῆς γυναικὸς τὸ γάλα χρὴ πίνειν. Diosc. in Parab. γάλα βόειον νεαρόν· καὶ οὖρον γυναικεῖον πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον. ubi fine dubio γάλα corrigendum eft. In Alexiph. καὶ γάλα γυναικεῖον πίνοντες. Aetius: ὠφελιμώτατον δὲ καὶ τούτοις καὶ τοῖς κανθαρίδας εἰληφόσι τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικείων μαστῶν θηλάζειν συνεχῶς γάλα. Diosc. 2. 178. de lacte muliebri: ὠφελεῖ δὲ θηλαζόμενον στομάχου δῆξιν καὶ φθίσιν. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς

λαγωῶ

λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν. Plinius 28. f. 21. lac feminae peculiariter valet potum contra venena e marino lepore, bupreftide et ut Ariftoteles tradit dorycnium. Ceterum recte Scholia interpretantur lac femineum aut bubulum esse potandum; male Eutecnius.

v. 357. Ἀμέλγει Parif. Galenus T. 6. p. 426. lac muliebre contra phthifin laudari monet ab Euryphrone et Herodoto: ἀξίουσι δὲ θηλάζειν ὥσπερ τὰ παιδία τὴν γυναῖκα. ἐκπεσὸν γὰρ τῶν τιτθῶν εὐθέως ἀποβάλλει τι τῆς οἰκείας ἀρετῆς.

v. 358. Ἐπ' οὔθατα Medic. ἐπὶ οὔθατα Ricc. ὑπὸ οὔθατα Goett. Vulgo ὑπὸ οὔθατι. Varietatem οὔθατα annotavit etiam Steph. et Lectius. Eutecnius: καθάπερ δὲ τῶν μόσχων οἱ ἄρτι τεχθέντες θηλάζοντες ἀνακρούουσι τῷ στόματι τοὺς μητρῴους μαζοὺς, ἵνα δὴ αὐτοῖς τὸ ῥεῖθρον ἐπιδιδοῖ πλέον τοῦ γάλακτος, οὕτω καὶ τῷ τῆς γυναικὸς χρὴ τότε τὸν κακοπαθοῦντα προσφέρεσθαι θηλῇ.

v. 359. Βράττει. In Scholiis editis eft: ἐξ ὑμένων βράττει ἡ νεαλής. ὅ ἐστιν ἡ νεαρὰ μόσχος τὰ οὔθατα ἀνακρούουσα ἐκ τῶν ὑμένων ταράσσει τὴν μενοεικέα χύσιν τῆς θηλῆς. Goett. fic incipit: ὁποῖα ἡ νεαλὴς ὅ ἐστιν ἡ νεαρὰ etc. Gloffa interl. G. βλάπτει, ψοφεῖ, ἀναταράσσει. Quafi olim θράττει lectum etiam fuerit.

v. 360. Πόσιος M. R. G. P. Vulgo πόσσιος. Deinceps κορέσκοις M. R. Stephan. et Lectius. κορέσκεις Parif. Vulgo κορέσσοις. Scholia: ἔλαιον θερμὸν λαβὼν βιάζου ἐμεῖν ἐντιθεὶς τὰς χεῖρας ἢ πτέρον ἢ πάπυρον τὸν πρὸς ἔμετον ἐπιτήδειον. Deinde in repetitione argumenti: θερμοῦ ἐλαίου εἰς κόρον πόσις. δεῖ δὲ ἐφ' ἑκάστῳ ποτῷ τοὺς δακτύλους χαλᾶν ἢ πάπυρον ἢ πτέρα ἐμβάλλειν εἰς τὸ στόμα καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν ὅπως τάχιστα τῆς νόσου ἀπαλλαγῇ. Eutecnius: καὶ μὴν καὶ ἔλαιον τὸ θερμὸν ἐπιτρεπτέον ὥστε πίνειν, εἶτα πρὸς ἔμετον ἄγειν δεῖ καὶ μὴ βουλόμενον, καὶ τοὺς δακτύλους ἐμβάλλοντα ἢ πτερῷ χρώμενον, ἢ βίβλινον καθιέντας στρέψαντα δι' αὐτοῦ τοῦ λαιμοῦ. Diofc. in Parab. ἔλαιον χλιαρόν. Sed

quod

quod primo loco commemorare debebat poeta remedium, ut medici reliqui, ipse male postremo posuit, recte monente Gorraeo. Plinius 23. f. 40. de oleo: contra cantharidas, buprestin, salamandras per se potum redditumque vomitionibus.

v. 362. Βίβλου Medic. Vide Eustathium ad Odyss. p. 1913. l. 28. et ad Dionysium vers. 912. στρεπτὸν ἐρυτῆρα Guilandinus de papyro interpretatur funiculum ex papyro, vomitorium. Recte. De loro vomitorio vide Rhodium ad Scribonium p. 269.

v. 363. Ἐπιγνάψαιο Goett. quam varietatem annotavit etiam Steph. Scholia: ἑλκυστῆρα.

v. 364. In textu corr. ἐπιθρομβωθῇ. Scholia: ἐὰν δὲ θρομβωθῇ ὅ ἐστι τυρωθῇ τὸ νεαλὲς γάλα ἢ τὸ νεωστὶ παθέν. Eutecnius: ἐὰν δὲ τὸ γάλα ἐν τῇ γαστρὶ παγὲν μὴ ἀποβλύζηται, ὁ δὲ πνιγμὸς ἐπιθέμενος ἀνιαρεῖ τὸν ἐν τῇ συμφορᾷ, πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα ἴεσο τῶν βοηθημάτων. Plinius 28. f. 43. etsi coagulum alicui nocuerit; nam id quoque venenum est prima lactis coagulatione. Dioscorides Alexiph. 31. καὶ τοῖς λαβοῦσιν ἐμπυτιασθὲν γάλα ἀθρόον πολὺ πνιγμὸς γίνεται διὰ τὸ θρομβοῦσθαι. Ita enim Actuarius legit, ubi vulgo est: ἀθρόως πολύς. et Paulus etiam ἀθροῦν πολὺ habet. Aetius: περὶ γάλακτος ἐνθρομβωμένου. Γάλα δὲ ἐμποτιασθὲν ἢ ἄθροον ποθὲν πνιγμὸν ἐμποιεῖ ἐνίοτε θρομβώμενον. Scribonius: Lac potum et gelatum odore spirationis cognoscetur; praefocantur autem et hoc homines. Asclepiades apud Galenum Antid. 2. 7. γάλακτος ἐκθρομβώσεις vocat. De lactis in ventre coagulatione docet etiam Galenus T. VI. p. 433. ed. Chart.

v. 365. Scholia: πνιγμὸς ἐπακολουθεῖ εἰς ἓν ἀθροιζομένου τοῦ πόματος ἤγουν τοῦ γάλακτος. sed Goett. et Lorr. habent: τοῦ πνεύματος καὶ γάλακτος. Pessime. Nam recte monet Gorraeus lac non aliter nocere, nisi statim, ut inditum coagulum est, antequam in vasculo suo concrescat, hauriatur, ita ut in ventriculo et in venas receptum glacietur et suffocationem inferat. Vide notam ad versum 373. Lac calculis

seu

seu ferreis orbiculis candentibus injectis, dum serum omne consumatur, paratum ad ventriculum ab acrimonia humorum morsum, facile in ventriculo coire in caseum, ideoque ad misceri mel cum sale, ut lacti etiam asinino, ne coeat monet Galenus de Alim. facult. 3. c. 14.

v. 366. Ὄξεος Goett. Scholia: τρισσὰς πόσιας ἀντὶ τοῦ τρεῖς μοίρας. μέσας μὲν ὄξεος, δοιὰς δὲ γλυκέος, τουτέστι τὰς δύο μοίρας γλυκέος, καὶ τὴν μέσην τούτων, τουτέστι τὴν μίαν ὄξεος. Aetius eadem remedia hic valere monet, quae contra sanguinem taurinum coagulatum; vomitum etiam hic ciendum negat, nec salsi quicquam assumendum esse monet.

v. 367. Στεγανὴν gl. G. ξηράν. Eutecnius: καὶ πρῶτον μὲν οἶνον γλυκὺν ὥστε πίνειν δίδου, εἶτα τὸ δεύτερον ὄξους μετὰ δὴ τοῦτο τυγχανέτω, καὶ ὁ τρίτος πάλιν οἴνου πινέσθω ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτοις κρητήρ. πάντως γὰρ ἡ γαστὴρ ὑπαχθήσεται τοῦ πιόντος οὕτως. Est vero στεγνὴ γαστὴρ adstrictus venter, quem laxare jubet poeta. Diosc. in Parab. γλυκὺς σὺν ὄξει, ἡδύοσμον σὺν ὄξει. καὶ κοιλίαν δὲ λύει. ἔνιοι δὲ ἡ δύοσμον σὺν οὔρῳ διδόασιν. quae vitiosa esse viderunt interpretes. Equidem ex Nicandro verba ita ordino: γλυκὺς σὺν ὄξει καὶ κοιλίαν δὲ λύει. ἡ δύοσμον — ἔνιοι δὲ etc. Scholiorum interpretationem recte sequitur Gorraeus, pessime haec explicavit Eutecnius.

v. 368. Ἠ ἔτι M. R. Steph. et Lect. ἠέ τι Goett. ἢ καὶ ἔτι καὶ Paris. Deinceps ἐνικνήθεο Ricc. ἐνινήθεο Med. ἐν κνήθεο G. et Paris. Scholia: ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκ τῆς Λιβύης σιλφίου τὰς ῥίζας τῷ ποτῷ ἔντριβε. Eutecnius: ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Λιβύης ῥιζῶν ἀποίσῃ τὸ κέρδος ἐναποβρέχων δηλαδὴ τῷ ποτῷ ταῦτα τῶν δεινρπαθούντων. τοῦτο δὴ σιλφίου καὶ ὀποῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγω. Diosc. 3. 94. de silere: καὶ τοῖς γάλα τεθρομβωμένον ἔνδον πιοῦσι — μετ' ὀξυμέλιτος ληφθεὶς βοηθεῖ. unde Plinius 22. s. 49. aeque ex aceto his qui coagulum lactis sorbuerint. Inepte haec vertit Plinius. Diosc. Alexiph. σιλφίου ῥίζαν ἢ τὸν ὀπὸν σὺν ὀξυκράτῳ. Scribonius:

mius: laseris radix cum posca. Male igitur Asclepiades apud Galen. Antid. 2. 7. σιλφίου καὶ θείου τὸ ἴσον λεανθέντα μετ' ὀξυκράτου.

v. 369. Ὀποῖο. Scholia: τοῦ κυρηναϊκοῦ. ἰστέον ὅτι οὗτος ὁ ὀπὸς συνεστηκὼς ἐστι καὶ πεπηγὼς ὥσπερ τὸ κόμμιδιον ἢ ὁ λίβανος ἢ ἡ μαστίχη ἢ εἴ τι τοιοῦτον. διὰ τοῦτο οὖν εἶπε τήξας οἱονεὶ ἀναλύσας, διαλύσας ἐν ὄξει. ὁ γὰρ κυρηναϊκὸς ὀπὸς διαλύει τὴν φαρμακείαν. καὶ γὰρ ἐὰν πεπηγότι γάλακτι ἐπιχέῃ αὐτόν τις διαλυθήσεται.

v. 370. Ῥύπτειραν Goett. θρύπτειραν Paris. Glossa Goett. σμηκτικήν. Scholia: κονίλην ἤτοι κονίαν ἢ θύμου καρπὸν ἢ τῆς εὐκνήμου βότρυν, ὅπερ κόριον καλοῦσι μετ' οἴνου. Eutecnius: καὶ μέντοι καὶ νίτρον (Vindob. λίτρον) προσμιγνὺς τῇ πόσει ὀνήσεις τὸν πεφαρμαγμένον. Et huc pertinent verba in Scholiis alieno loco posita vulgo: ἐστι δὲ καὶ τὸ νίτρον διαλυτικὸν τοῦ γάλακτος. Uterque igitur auctor legit h. l. scriptum κονίην, quod restitui, non quod vulgo exstat κονίλην. etsi Gorraeus recte lixiviam vertit. Dioscor. καὶ τὴν πιλοποιητικὴν κονίην. Vulgo erat πηλοποιητικήν. Vitium correxit Saracenus et Rhodius ad Scribon. p. 308. Idem in Alexandro Trall. liano p. 4. sustulit Goupylus p. 3. Multa de hac κονία ad Aeginetam Paulum et Galenum de Comp. Medic. secundum loca p. 304. disputavit Cornarius. In Parabil. ὀπὸς σιλφίου σὺν ὀξυκράτῳ ἢ κονίᾳ. ubi recte jam Conr. Gesner admonuit de κονίᾳ πιλοποιητικῇ, deinde etiam Gorrhaeus ad h. l. Est lixivium unde operantur coactiliarii apud Marcellum Empiricum c. 14. Cremati roboris cinerem nitrosum esse Theophrastus H. P. 3. 7. et Plinius 16. f. 11. monent. Hic etiam 31. f. 46. de nitro: quercu cremata nunquam multum factitatum est et jam pridem in totum omissum. Nitro autem et lomento sordes elui constat vel ex Ciceronis Epist. ad Div. 8. 14. Hanc ob caussam lectionem ῥύπτειραν praetuli vulgatae θρύπτειραν: quae tamen etiam inde defendi potest, quod de taurino sanguine incidendo et differendo posuit versu 334. διαθρύψειας.

θρύψειας. Ceterum sales lixiviales causticos caseum resolvere, experimentis nuperrime demonstrarunt Galli *Parmentier* et *Deyeux* in Analysi chemica lactis, inserta Vol. VI. des Annales de Chimie.

v. 371. Κρυκόεντα Ricc. Deinceps ἀμείνει Paris. Euteenius: ἀτὰρ οὖν καὶ θύμου σ7άχυν συμβαλλόμενον εὑρήσεις πρὸς τὴν βοήθειαν. Diosc. θύμον τε σὺν ὄξει. ubi Paulus σὺν οἴνῳ habet. Gorraeus spicam semine grauem vertit. Ad βρυόεντα glossa interl. Goett. habet adscriptum ἀνθώδη. recte!

v. 372. Εὐκνήμοιο M. R. Paris. quod ipsum vulgato εὐκνήμοιο substitui voluit Dorville ad Charit. p. 17. Scholia: ἢ τῆς εὐκνήμου βότρυν ὅπερ κόριον καλοῦσι. Alter auctor: βότρυς εὐκνήμου, ὡσανεὶ τὰς καλὰς κνήμας ἐχούσης ἀμπέλου. κνήμας δὲ τὰ μεταξὺ τῶν κονδύλων ἢ τῶν κάμψεων λέγει. τοῦ βότρυος βρεχθέντος ἐν οἴνῳ. addit Goett. ἢ εὔκνημος εἶδος βοτάνης. Euteenius: καὶ βότρυς ἐν οἴνῳ βεβρεγμένος μετὰ εὐκνήμου τῆς βοτάνης βρωθεὶς οὐκ ἔστι βοηθεῖν ἀδόκιμος. Pejorem rationem secutus Gorraeus vertit: sarmentosaeque racemus vitis. Quo referatur Scholiorum κόριον, difficile est dicere. Praeter coriandrum genus hyperici κόρις et κόριον dicitur apud Diosc. 3. 171. et 174. et Plinium 26. s. 53. 54. 73. 80. et 81. Hippocrati κόρη dicitur, monente Galeno in Glossario. Vide Foësium. Hoc hyperico poeta infra contra lithargyrium utitur versu 603. Sed puto corymbum polycnemi intelligi. Diosc. 3. 108. πολύκνημον — τὸν καυλὸν πολυγόνατον — μικρὰ δ' ἐπ' ἄκρῳ κορύμβια. μετ' εὐωδίας τινὸς δριμείας. unde Plinius 26. s. 88. Polycnemon — multis geniculis, corymbo odorato acri et dulci odore. De eucnemo dixi ad Theriac. vers. 648. Sed sententia et ratio grammatica postulat ut βότρυς ἀμύνει separatim ab εὐκνήμοιο interpretemur. Igitur fortasse artemisia intelligenda est, quam contra calculos ex vino dulci et ad stranguriam laudat Diosc. 3, 127. et Plinius 26. s. 49. Idem Plinius 27. s. 31. botrys fruticosa herba est luteis ramulis — medetur orthopnoicis. Hoc Cappadoces ambrosiam

siam vocant, alii artemisiam. Ita etiam Diosc. 3. 130. Haec igitur sive botrys sive artemisia forte a poeta intelligitur, quanquam a medicis graecis inter remedia haec omissa.

V. 373. Ταμίσοιο. Scholia: τοῦτο ἄξιον θαύματος πῶς ἡ πυτία διαλύει τὸ συνεστηκὸς ἐν τῇ κοιλίᾳ γάλα, ἀλλ' οὖν ἀλλὸ ἐπισυνίστησι. Eutecnius: καὶ τάμισον δὲ πινόμενον διαλύει τὸ ἐν τοῖς ὑπερώοις ἄρα πεπηγμένον κακόν. Aetius: βοηθεῖ δὲ τούτοις πυτία πᾶσα μὲν, μάλιστα δὲ λαγωοῦ πινομένη μετ' ὄξους. καὶ γὰρ τὸ πρόσφατον γάλα πήγνυσιν ἡ πυτία ἐμβληθεῖσα, τὸ δὲ ἤδη θρομβωθὲν διαλύειν πέφυκε. Diosc. πυτία σὺν ὄξει. In Parabil. πυτία λαγωοῦ ἢ νεβροῦ ἢ ἐρίφου ἢ δορκάδος ἢ βουβάλου ἢ μόσχου σὺν ὄξει. Scribonius: item coagulo agnino leporino, porcino, victoriati pondere ex aqua bis terve dato: ubi porcinum coagulum inepte memoratur, quod nullum est. Asclepiades apud Galenum l. c. συμφέρει ὄξος ποτίζειν, διδόναι δὲ χρὴ καὶ πυτίαν μεθ' ὕδατος κρηναίου. Invitante hac occasione dicemus pauca de lactis usu apud veteres et origine vocis πυτία, quam Nicander una cum Aristotele H. A. 3. 21. πυτίαν dixit; cujus originem vulgo cum Gaza a πήγνυμι, πήσσω repetunt, quoniam in libris quibusdam male πητύα scriptum repererant. Quem errorem non miror obrepsisse etiam H. Stephano; has enim origines qui recte explicare voluerit, rerum is naturam probe cognitam habeat oportet. Primum igitur lac quod a partu statim sequitur, graece πύος latine colostrum dicitur, fuitque antiquitati graecae et romanae in deliciis. Aristophanes Vesparum 710. καὶ πύῳ καὶ πυριάτῃ. Ita etiam Eubulus comicus apud Athenaeum 14. p. 640. Πυριάτης dictus etiam πυριέφθης. Athenaeus 14. p. 658. οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα. Eustathius ad Odyss. p. 1626. l. 3. ἔστι δὲ πυὸς τὸ πρωτόῤῥυτον γάλα καὶ νοστιμώτατον κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ὅ τινες πύαρ φασίν. ἡ χρῆσις παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Εἰρήνῃ (versu 1150.) ὅθεν καὶ πυαρίτης τὸ πύρεφθον, ὃ γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου γάλακτος. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄγαν ἡδέων ἡ λέξις. Sed Eustathius vitiosa librorum lectione decep-

ptus fuit, qui in Aristoph. Vesp. 710. πυαρίτῃ habent, correcti a Brunckio. Ita Plautus Poenul. 1. 2. 154. meum mel, meum cor, mea colostra, meus molliculus caseus. Hesychius: πυριατὸν, τὸ ἑφθὸν πυρὶ, ὃ γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου γάλακτος. Idem πυρίεφθα τὸ πρῶτον γάλακτος. Pollux etiam 6. f. 54. πυὸν πυριάτην et πυρίεφθα nominat, sed non explicat. Idem I. 248. πυριάτης, τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον πυρίεφθον. Publice Athenis venditatum fuisse πυὸν arguere licet ex fragmento Aristoph. apud Athenaeum p. 372. B. Aetius etiam πυριάτην nominat 2. cap. 99. Ex lacte isto coagulato in ventriculo postremo ruminantium animalium, dum lactent, consistit dicta πυετία vel πυτία. Aristoteles H. A. 3. 21. ἡ δὲ πυτία γάλα ἐστὶν ἔχον ἐν ἑαυτῷ τυρόν. τῶν γὰρ ἔτι θηλαζόντων ἐστὶν ἐν τῇ κοιλίᾳ: γίνεται μὲν οὖν ἡ πυετία ἐκ τῆς τοῦ ζώου θερμότητος πεττομένου τοῦ γάλακτος. Ita locus iste corrigendus est ex libris scriptis, ubi vulgo πῦρ legitur pro τυρόν. Nunc de colostro audiamus Plinium 11. sect. 96. Ex primo semper a partu colostra fiunt, quae, nisi admisceatur aqua, in pumicis modum coeunt duritia, pullis asinarum ubi pingue pabulum, biduo a partu maternum lac gustasse letale est. Genus mali vocatur colostratio — crassissimum lac asinae, ut quo coaguli vice utantur. Idem 28. f. 33. utilissimum cuique maternum lac. Concipere nutrices exitiosum est: hi sunt enim infantes qui colostrati appellantur, densato lacte in casei speciem. Est autem colostra prima a partu spongiosa densitas lactis. Martialis 13. Epigr. 38. surripuit pastor, quae nondum stantibus hoedis de primo matrum lacte colostra damus. Veteres latini teste Nonio colostram dixerunt. Lac igitur primum in ventriculo ruminantium et lactentium animalium dum calore coagulatur, consistit πυετία, quod deinde lacti alii additum coaguli vicem praebet, ut ficorum siccus, cneci semen et alia remedia, quibus olim utebantur rustici. Colostram ipsam graeci πυὸν, factum inde coagulum πυετίαν vocarunt. Primum lac seu colostra in cineribus calidis aliquantisper fervefactum sive

coagulo

coagulo coit, teste Galeno de Alim. facul. 3. 15. Hoc comicis antiquis dici τυρώτησ, asiaticis suae aetatis hominibus πόριεφθον, addit; modo coagulo et melle indito cogi, quod praecipue probat Galenus.

v. 374. Ἀπὸ φυλλάδος teste M. R. Vulgo ἀπόφυλλάδες. Scholia: καὶ τὸ μελισσόφυλλον δὲ δίδου σὺν ὄξει, ἢ μελίσσης ποτὸν ἔφη τὸ μέλι. σίσυμβρον δὲ ποτὸν τὴν ἡδύοσμον ἔφη κατ' εὐφημισμόν. Deinde subjungunt quae Goett. liber omisit, haec: Μίνθη ᾅδου παλλακή· οὕτω καλουμένη, ἣν διεσπάραξεν ἡ Περσεφόνη, ἐφ' ᾗ τὴν ὁμώνυμον πόαν ἀνέδωκεν ὁ Ἅδης. Eutecnius: καὶ ἡδύοσμον ἐπὶ τούτοις καὶ ὃ λέγουσι μελισσόφυλλον. καὶ γὰρ δὴ ταῦτα οἴνου μετὰ σἰσύφοντος ὠφελεῖν δύναται τοὺς δεομένους πινόμενα. Etymol. Paris. apud Gesnerum ad Orpheum p. 411. Μίνθη, ἥν τινες ἡδύοσμον καλοῦσι. ἔστι δὲ καλάμινθος ἄγριον ἡδύοσμον, ὅπερ λυπουμένη ἡ Δημήτηρ ἰδοῦσα ἐμίσησε καὶ ἄκαρπον ἐποίησε. Ὀρφεύς· τὸ πρὶν ἐὸν μέγα δένδρον ἐπὶ χθονὶ καὶ φερέκαρπον. Ita enim fragmentum Orphicum ex Etymol. Gudiano correxit Kulenkamp in Specim. p. 34. Fabulam de Mintha pulcre cecinit Oppianus Halieutic. 3. 486. et ante eum Strabo libro 8. πρὸς ἕω δ' ἐστὶν ὄρος τοῦ Πύλου πλησίον ἐπώνυμον Μίνθης, ἣν μυθεύουσιν παλλακὴν τοῦ Ἅδου γενομένην κατηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κόρης εἰς τὴν κηπαίην μίνθην μεταβαλεῖν. ita enim ex Oppiano vulgatum ἀπατηθεῖσαν correxit *Sevin* in Mémoires de l'Academ. des B. L. T. V. p. 155. Ex Strabone fabulam refert etiam Pollux 6. sect. 11. Photii Lexicon MStum: Μίνθη καλαμίνθη ἡδύοσμος βοτάνη εὐώδης. Ab odore dicitur etiam μινθοῦν τὸ δυσφραίνεσθαι, καὶ μινθωθῆναι τὸ μολυνθῆναι, ἀσχημόνως, ut Photius explicat. Denique idem: Μίνθα τὸ παρ' ἐνίοις ἡδύοσμον, εἰς ὃ μεταβαλεῖν φασὶ τὴν Ἅδου παλλακήν· ἀφ' ἧς καὶ τὸ περὶ τὴν Ἦλιν ὄρος. Ζηνόδοτος δὲ τὴν Ἴυγγα ὑπ' ἐνίων μίνθαν λέγεσθαι, θυγατέρα μὲν οὖσαν Πειθοῦς, παῖδα δὲ νύμφαν. Ἀριστοκλῆς δὲ ἐν τῷ περὶ Γιγάντων διαπλασθῆναι τὸν ἐπ' αὐτῇ μῦθον διὰ τὸ καρπώδες εὑρεθὲν ὑπὸ κατεφρονηθῆναι τὸ φυτόν. quibus corrigendis

 nunc

hunc non immorari licet. De verbo μινθοῦν vide Interpretes Aristoph. Plut. versu 313. et Ranar. 1075. Plinius 20. s. 53. menta acescere aut coire densarique lac non patitur. Quare lactis potionibus additur, ne hujus coagulati potu strangulentur. Vide et Diosc. 3. 41. et Geoponic. 12. 24. Aetius: καὶ καλαμίνθης χλωρᾶς ἢ ξηρᾶς τὰ φύλλα λεῖα καὶ τὰ εἰρημένα ἐπὶ τοῦ θρομβωθέντος αἵματος. Scribonius: menta quam plurima saepius sumta. Diosc. καλαμίνθης τὰ φύλλα ξηρὰ ἢ τὸν χυλὸν ὁμοίως. Idem 3. 36. de menta sativa: καὶ γάλα ἀτύρωτον φυλάσσει, ἐναποκλυσθέντων αὐτῷ τῶν φύλλων.

v. 375. Στύφοντι ποτῷ. Inepte Scholia: στυφόεν ποτὸν τὴν ἡδύοσμον ἔφη κατ' εὐφημισμόν. quae habet etiam gl. interl. G. et ad μεμορυγμέναι notat. βεβρεγμέναι. Ceterum μελίσσης nullo modo melissophyllum licet interpretari, sed pertinet ad ποτῷ, ergo mel significatur. Deinde ἀνστύφοντι (ita enim legi malim, ut v. 321. ἔνστυφον ποτὸν ὄξευς) ποτῷ ὄξευς quomodo Scholia ad ἡδύοσμον trahere potuerint, aut Eutecnius μετὰ στύφοντος οἴνου interpretari, nisi οἴνης legerit scriptum, ignoro.

Addo locum Diosc. 2. 105. de cera: πινόμενος δὲ μεγέθη κεγχριαῖα δέκα οὐκ ἐᾷ τυροῦσθαι ἐπὶ τῶν τιθηνῶν τὸ γάλα. quae ineptissime vertit Plinius 22. s. 55. adversatur lactis naturae, ac milii magnitudine decem grana cerae hausta non patiuntur coagulari lac in stomacho.

v. 376. Ἀλλά γε δὴ Goett. Eutecnius: τὸ δορύκνιον γάλακτι μὲν ἔοικεν τὴν χροιὴν, γάλακτι δὲ ἔοικεν ὁμοίως τὴν γεῦσιν. ὁ μέντοι τοῦ δορυκνίου τούτου τῆς κακῆς πόσεως μετεσχηκὼς ὑπομένει τοιάδε. Etymologicum M. p. 283. δορύκνιον παρὰ Νικάνδρῳ ἀντιφάρμακον. γράφεται καὶ δορύχνιον. τὸ δορύκνιον τῶν θανασίμων ὑπάρχον πινόμενον.– ἔστι δὲ κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν γάλακτι παραπλήσιον, εἰ δέ τις αὐτὸ κλάσειε γάλακτος ἀποστάζει. ὅθεν δυσδιάκριτον τῷ πίνοντι διὰ τὸ εἶναι γάλακτι παραπλήσιον. Δημοφῶν δ' ἐτυμολογεῖ αὐτὸ οὕτω καλεῖσθαι διὰ τὸ δόρατι ἴσον εἶναι κατὰ τὴν ἀναίρεσιν ubi legi debet ἐν ἀντιφαρμάκοις, ut ab initio hujus poematis jam monui. Eadem

dem paulo diversa leguntur in Scholiis editis, sed in Codice Goett. plane eadem; nisi quod vulgata addunt ea, quae recentior Scholiastes Codicis Goett. in margine addidit: τὸ δορύκνιον ὃ καὶ μελισσόφυλλον καλεῖται, βοτάνη ἐστὶν ἀγρία. αὕτη κοπτομένη ὀπὸν ἀποστάζει ὅμοιον γάλακτι τὴν θέαν, τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμήν. De varietate scripturae δορύχνιον nulla fit mentiō in Scholiis his vel editis. Contra addunt ineptam etymologiam ex Lysimacho, διὰ τὸ ξύλον (δόρυ) εἶναι κνίδης (male κνίφης) παρασκευαστικόν. Dorycnium idem cum solano furioso facit Auctor Alexipharmacorum Dioscoridi adscriptorum, Paulus et Aetius. Contra Dioscorides IV. 75. a solano furioso distinguit; atque etiam auctor Parabilium Dioscoridi adscriptorum de utroque separatim tradit. Dorycnion a Cratena halicacabum (communi solani halicacabi nomine) aut calliada (vel callaida ut est in Aldina editione cap. 72. vulgo enim in cap. 75. male legitur caleam) vocari ait Dioscorides IV. 75. et de ipso halicacabo solano in quibusdam Codicibus nomina dorycnii et callaidos addita leguntur cum romano Apollinaris minoris. Atque ita etiam in Kyranidum libro tertio p. 137. doriginum explicatur, herba Apollinaris. Apollinarem et dorycnion de solano furioso habet etiam Apulejus de Herbis c. 22. Dorycnii nomen eidem addit Galenus Medic. sec. loca X. 3. Plinius 21. s. 105. strychnum seu solanum furiosum interpretatur dorycnion. Hoc est, inquit, venenum, quod innocentissimi auctores simpliciter dorycnion appellavere, ab eo quod cuspides in praeliis tingerentur illo passim nascente. Qui parcius insectantur, manicon cognominavere; qui nequiter occultabant, erythron aut neurada, ut nonnulli perisson. Idem Plinius halicacabum callion etiam appellari ait. Variatur igitur lectio inter callias, callais, calea et callion. In remedio lac muliebre commendat Plinius 18. s. 21. ex Aristotele, nisi lectio fallat; alibi mustum, lac asininum, echinos marinos, cancri marini decocti jus et mitulos marinos. Galenus de Simpl. M. Fac. 17. 4.

 dorycni-

doryenidion ait temperamento naturae simile esse papaveri et mandragorae, virtute frigidum et quidem vehementer; parva quantitate sumtum soporem inducere, copiosius ingestum occidere. Aetii Codex graecus initio capitis haec a recentiori manu addita habet: Dorycnii radicis drachma una potata phantasmata solum excitat, praeterea non nocet; drachmae autem duae a mente alienant furiosum factum per tres aut quatuor dies, et interimunt. Quapropter aliqui solanum furiosum appellant. In fine vero capitis eadem manus addidit haec: τινὲς δὲ ἕτερον εἶναι φασι τὸ δορύκνιον, οὗ καὶ ταύτην εἶναι τὴν σημείωσιν, καὶ τὴν θεραπείαν, τὸν δὲ μανικὸν στρύχνον ἀναιρεῖν πάντα τὸν πιόντα ἐκμανέντα τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ. De melissophyllo quod Scholia annotant, nemo praeterea tradidit. Recentiorum suspiciones et opiniones de dorycnio retulit et judicavit Schulze in Toxicologia Veterum Halae 1788. p. 20 et seqq.

v. 377. Dioscorides: παρακολουθεῖ ὥσπερ γάλακτος ποιότης ἐν τῇ γεύσει καὶ λυγμοὶ συνεχεῖς γλώττης τε ὑγρότης. Paulus rectius ξηρότης habet in editione Aldina. Hoc est enim ξηρὸν στόμα nostri versu 384. ὑγρότης male etiam Codex Aetii graecus habet. Scribonius cap. 59. Dorycnion gustum quidem habet lactis, potum vero singultus crebros facit, et vomitus frequenter concitat.

v. 378. Τῇ δ' ἤτοι M. Ricc. Scholia: λυγμοὶ αἱ τοῦ πνεύματος ἀναγωγαί. Eutecnius: λυγμῷ συνέχεται χαλεπῷ, ὑπανακρούεταί τε τὸν αὐχένα, δυσφορεῖ τε λίαν αὐτοῦ τῆς γαστρὸς τὸ στόμα. ἐμεῖ σὺν αἵματι τὴν τροφήν. αἱ διὰ τῶν χωρίων κάτω ἐκκρίσεις μυξώδεις γίγνονται. ubi Goett. liber habet rectius τοῦ χορίου. Verbum ἀηθέσσειν habes apud Apollonium Argon. I. 1171. et IV. 38.

v. 380. Αἱματόεσσαν. Diosc. καὶ αἵματος ἀναγωγὴ ἀθρόα, κατὰ κοιλίαν δὲ αὐτοῖς μυξώδη φέρεται ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν. Ita etiam Paulus et Actuarius. Contra Aetius: ῥιπτασμός, ἄλγημα στομάχου, στρόφος, καὶ κατὰ κοιλίαν μυξώδη

φέρεται

φέρεται καὶ ξυσμώδη: addit Cornarii verſio in reliquis minus integra: quemadmodum in dyſentericis fieri conſuevit. Scribonius: rejiciunt autem a ſtomacho ramenta, quae etiam ſimillima torminoſis, ſubindeque animo deficiuntur. Quae minus integra eſſe comparatio docet. Hippocrates περὶ παθῶν T. II. p. 312. edit. Mack. τεινεσμὸς ὅταν λάβῃ, διαχωρέει αἷμα μέλαν καὶ μύξα, καὶ μόνος ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ γίνεται, καὶ μάλιστα ὅταν ἐς ἄφοδον ἴξῃ. τούτῳ ξυμφέρει τὴν κοιλίην διυγραίνειν καὶ λιπαίνειν καὶ ἀλεαίνειν (vulgo male λεαίνειν) καὶ ὑπάγειν τὰ ἐνέοντα καὶ λούειν θερμῷ πλὴν τῆς κεφαλῆς. Vocem μέλαν ex Codice ſcripto addidit Mack.

v. 381. Νηδυΐων. Ita M. R. G. pro νηδύων. Pariſ. omittit θολερήν. Eutecnius pro νηδυΐων habet χυρίων, gloſſa interl. G. ἐντέρων. Homeri Apolloniique exempla dabunt Lexica.

v. 382. Τηνεσμῷ δ᾽ ὡσεί τε vulgo legitur. Nobiſcum M. R. G. Scholia: τῇ διατάσει. διαφέρει τηνεσμὸς καὶ δυσεντέριον· συνεγγὺς μέντοι ἀλλήλων. καὶ γάρ ἐστι πάθος ὁ καλεῖται χόρδαψος. τηνεσμὸς δ᾽ ἐστὶν, ὃν νῦν λέγομεν βιασμόν. Ἄλλως. τοῖς τηνεσμώδεσι παρακολουθεῖ δυσεντερία, εἶτα ὁ χόρδαψος. ἕτεροι δέ φασι (ὃν δὴ φ. Goett.) συναμματιζομένου ἐντέρου οὗ (τότε G.) προηγεῖται τηνεσμός. Eutecnius: τηνεσμὸς δέ ἐστιν αὐτῷ, ᾧ κατεχόμενος ἀνιᾶται· καλοῦσι δὲ δυσεντέριον τηνεσμὸν οἱ ἐξ Ἱπποκράτους. ubi in Goett. libro haec legi potuerunt verba reliqua: τηνεσμῷ καὶ διατάσει . . . . ὁ λεγόμενος βιασμός ἐστιν, ὃν οἱ ἐξ Ἱπποκράτους δυσεντέριον τηνεσμὸν καλοῦσιν. Hippocrates de Morbis I. p. 129. μεταπίπτει εἰς δυσεντερίην τεινεσμός. Affinem facit etiam περὶ παθῶν p. 184. l. 4. Vide Foëſium. Vocabulum βιασμὸς ex Gloſſariis illuſtravit Langii Gloſſarium Graecum.

v. 383. Καρόουσι Pariſ.

v. 384. Ὁ μὲν ποθέει Medic. Deinceps στόμα ξηρὰ βρ. Goett. βρύξαι Medic. Eutecnius: ἀνιώμενος τετυχαροῦν ἐπὶ τούτῳ σφόδρα κάμνων τε τὸ σῶμα ὑπὸ ξηρότητος ἔφεσιν οὐδεμίαν ἔχει μεταλαβεῖν ποτοῦ.

v. 385. Σὺ μὲν πολλάκι Goett. Eutecnius: ἀλλὰ σὺ τούτῳ μὲν εἰς πλῆθος γάλα ἐπίτρεψον πίνειν, καὶ ποτὲ μὲν μίξας δίδου, ποτὲ δὲ καθ᾽ αὐτὸ, ἔπειτα χλιανθὲν τοῦτο. οὐ γὰρ ἄλλως κρεῖσσον. Diofcor. μελίκρατον ἢ ὄνειον ἢ αἴγειον γάλα. In Parab. c. 158. γάλα γλυκὺ ἔλαιον. quem locum vitiofum effe monent Interpp. Scribonius: adjuvari autem debent laefi eo, lacte afinino, equino, bubulo. Aetius: βοηθεῖ δὲ πρὶν τούτων τι παρακολουθήσει μετὰ τὸν ἔμετον καὶ τοὺς κλυσμοὺς μελίκρατον ὄνειον ἢ αἴγειον γάλα νεόβδαλτον πινόμενον συνεχῶς. Afclepiades apud Galenum l. c. γάλα βόειον καὶ γλυκύ. Eutecnius γλυκὺ ad lac retulit: alii muftum intelligunt, quod γλεῦκος et γλυκὺ vel γλυκὺς οἶνος dicitur.

v. 386. Γλυκὺ libri fcripti omnes. Vulgo γλυκὺν — ἀλυκότερον. fed Med. Ricc. Goett. ἀλυκρότερον cum gloffa interl. χλιαρότερον. Ita etiam Eutecnius. Aetius poft fuperiora ita: γλυκὺς οἶνος χλιαρὸς μετ᾽ ἀνίσου πινόμενος. ἀμύγδαλα πικρά. tria amygdala amara pofuit Cornarius. Hefychius: ἀλυκὸν, ἁλμυρὸν, χλιαρὸν, ψυχρὸν, οἱ δὲ θερμόν. Scilicet etiam in ifto loco confufae funt diverfae voces ἀλυκὸν, ἁλμυρὸν, et ἀλυκρὸν, χλιαρὸν, θερμόν. Dicitur etiam θαλυκρὸν pro tepido. Vide ad Hefychium.

v. 387. Φιαρῷ Med. Ricc. Scholia: τῶν στηθίων σαρκῶν ὄρνιθος τῆς λιπαρᾶς. Eutecnius: ναὶ μὴν καὶ ὄρνιθος καθεψηθείσης ποθὲν ἐπαμύνει τὸ ὕδωρ καὶ τὸ στῆθος ἀδρυνθείσης κατεσθιόμενον ἐπωφελέστατον. Diofc. στήθη ὀρνίθεια καθηψημένα. In Parab. ὄρνιθος στῆθος καθεψηθὲν, λεῖον ποθὲν καὶ ὁ ζωμός. ubi poftrema corrupta effe verba monent Interpretes. Equidem lego: κογχύλια καὶ ὁ ζωμός. Aetius: στήθη τε ὀρνίθων καθεψημένα. Ceterum notum eft graece gallinam praecipue dici ὄρνιν. De voce φιαρὸς alibi dictum fuit fatis.

v. 388. Ἤμυνε Goett. εὐτροφέων Parif.

v. 389. Χυλός. Scholia: ἤτοι τοῦ στήθους τῆς ὄρνιθος ὁ χυλὸς ἢ ἕτερον βοήθημα λέγει χυλὸν, πτισάνης. ἄμεινον δὲ τὸ πρό-

πρότερον. Eutecnius: καὶ χυλὸς πτισάνης ῥοφούμενος πρὸς τούτῳ χρήσιμον. De ptisana tacent medici graeci. Sed et latini succum ptisanae dixerunt, vel simpliciter succum. Ita Apicius IV. 4. de ptisana vel succo sed in eadem compositione V. c. 5. est alicam vel succum ptisanae sic facies. Videntur igitur Graeci etiam χυλὸν simpliciter dixisse succum ptisanae; unde error Scholiorum ortus est, quae vocem χυλὸς retulisse videntur ad sequentia conchylia. Male!

v. 390. Ὑπὸ pro ὑπὲρ dederunt libri scripti omnes, πετρήεντος pro πετρήεσσιν Medic. Ricc. et Goett. Eutecnius: ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ τρεφομένων πρὸς ταῦτα ἐπιεικῶς ἀφανέστερον ζώων, ὧν τὰ μὲν ὠμά, τὰ δὲ ὀπτηθέντα καὶ ἄλλα ἑψηθέντα κατεσθιόμενα παρέχει τῷ κακοπαθοῦντι χορηγίαν ζωῆς. Dioscor. πάντα τὰ κογχύλια ὠμὰ καὶ ὀπτὰ ἐσθιόμενα καὶ κάραβοι καὶ ἄσταχοι καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμὸς πινόμενος. In Parab. ἔχινοι κόγχοι καὶ πορφύραι καὶ γραφίδες (legunt καρίδες vel κηραφίδες) πῆνες (legunt πίνναι) κτένες, κήρυκες, ὠμὰ καὶ ἑφθὰ ἐσθιόμενα. Scribonius: conchyliis omnibus crudis atque decoctis. Aetius: καὶ πάντα τὰ κογχύλια, ὠμὰ καὶ ὀπτὰ ἐσθιόμενα καὶ κάραβοι καὶ ἀσταχοὶ καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμὸς πινόμενος. Ita etiam Asclepiades apud Galenum l. c.

v. 391. Περιβρέμεται M. Ricc. Scholia: περιβόσκεται αἰγιαλούς, κωβιοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα. Strombi sunt turbinatum genus conchyliorum, a forma nucum pinearum, quas ipsas Nicander στρόμβους vocavit. Ad hoc genus pertinet purpura, eique simillimus κῆρυξ, quo olim pro buccina utebantur. Hinc nomen traxit. Pectines diversi sunt generis, hodie omnibus noti; item pinnae generis bivalvium ostreorum. Ceterum ipsos etiam pisces, qui in alga degant eaque vescantur, (φυκοφάγοι) plerumque pinguiores esse monet Aristoteles H. A. 8. 19.

v. 393. Χάλκης M. Ricc. Edd. quaedam ᾗ ἔτι habent. Scholia: εἶδος πορφύρας, ἀφ' ἧς αἱ γυναῖκες κάλχιον (πρεχίλκιον G.) βάπτουσι. καλχαίνειν δὲ τὸ πορφύρειν. Eutecnius:

οἱ

οἵ τε δὴ κοχλίαι πολὺ πλέον καὶ αἱ κυραφίδες πίννικί τε ὁμοίως, καὶ ἔχινοι καὶ τῶν κ7ενῶν γένος. Schol. Soph. ad Antig. v. 20. κάλχη γάρ ἐσ7ιν ὁ κόχλος τῆς πορφύρας, ἥτις ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνιοῦσα τῆς θαλάσσης βάπ7ει τὴν καλλίσ7ην πορφύραν. Hesychius etiam πορφύραν interpretatur χάλκην. Strabo κάλχην pigmenti genus facit. Quod de herba addunt Scholia, falsus eorum auctor fuit vocabulo ἄνθος, quod de purpura dicitur, ut χαλκοῦ ἄνθος. Calche enim herba, latinorum calthá, flore purpureo non est, recte monente Salmasio de Homonym. p. 29.

In fragmento Georgicorum apud Athenaeum XV. 9. Nicander inter coronarios flores nominat χάλκας, ubi cum Scaligero Casaubonus corrigit κάλχας. Florem aureum κάλχης esse docent loca allata ab Athenaeo XV. p. 682.

Κηραφίδος. Eutecnius omisit, nec Scholia explicant vocabulum. A purpura distinxit auctor Parabilium; recte. Sunt dictae Hesychio καραβίδες et γραῖες. Idem Hesychius: χήραφις, κάραβος. ubi h. l. respexit. Καραβίδες sunt Alexandro Tralliano 7. p. 103. ubi glossa habet λουκούσ7αι. Hesychius: κωρίδες γραῖες, ζῶον θαλάσσιον. Sophron apud Athenaeum III. p. 166. ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων. Ex Sophrone et Archilocho χήραβος meminit Athenaeus III. p. 86. quae eadem mihi videtur esse. Vide notam ad Oppiani Halieutic. p. 387.

v. 394. Πίννης τε libri scripti omnes pro δέ. Medic. πίνης ut Lectius. Scholia: αἰθήεντος ἐρυθροῦ, πυῤῥοῦ κατὰ τὴν σάρκα. Glossa interl. G. πυῤῥώδη γὰρ ἔχει τὴν σάρκα. Τζέτζης δὲ φησὶ τεφρωειδοῦς. Plinius 32. f. 20. contra dorycnium echini maxime prosunt — praecipue jure sumto; et cancri marini decocti jus contra dorycnium efficax habetur; et sect. 21. et ostrea adversantur iisdem — purpurae quoque contra venena prosunt. In extremo versu dele comma.

v. 395. Κτένος Paris. Eutecnius: οἱ γὰρ δὴ κήρυκες οὐχ ἀνομοίως τοῖς τοιούτοις δύνανται βοηθεῖν. ἀλλὰ καὶ ἡ τήθη ὡσαύτως δύναται βοηθεῖν. αὔξεται δὲ ἄρα καὶ τρέφεται

ἐν

ἐν τοῖς βρύοις ταῦτα. ἄπεσ7ι δὲ τοῦ βοηθεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ δορυκνίου κακουργημένοις οὐδὲ τα ὄσ7ρεα." Ita locus hic ex Goett. est supplendus; praeterea τὰ τήθη legendum.

v. 396. Γραιόμενα Medic. Scholia: τήθη, τὰς ἀγρίας λέπαδας ἃς ἡμεῖς ὠτία λέγομεν — γεραιόμενα, αὐξανόμενα ἐν τοῖς βρύοις, ἢ νηχόμενα ἢ ἀγρευόμενα ἢ κοσμούμενα. Aristoteli H. A. 4. 4. τήθυα audiunt. Plinius 32. f. 31. tetheae — inveniuntur hae in foliis marinis sugentes, fungorum verius generis, quam piscium: eaedem et tenesmum dissolvunt renumque vitia. Xenocrates de Alimento Aquat. c. 29. τήθεα γίνονται ἐν βορβόρῳ καὶ φυκιοφόροις ἀκ7αῖς, εὑρίσκεται δὲ ἐν βρύοις καὶ πράσοις καὶ φυκίοις. ἔοικε φυτῷ θαλασσίῳ, μύκητι. — ἐξαρκεῖ δὲ τοῖς νεφροῖς ἢ σ7όμαχον κακουργουμένοις καὶ τηνεσμώδεσιν. Ubi Codex Parif. habet τήθυα. Formam τῆθος et τήθη habet Athenaeus III. p. 88. Pertinere videntur ad ascidiorum genus Linnaeanum. Ceterum interpretatio ἀγρευόμενα respicere videtur ad variam lectionem ἀγρειόμενα vel κεραιόμενα. Hinc κεραΐσ7ής piscator apud Hesychium. Cf. Toup Epist. Critic. p. 17.

v. 397. Φαρικοῦ. Scholia Medicum etiam appellari monent; nomen accepisse vel a Pharico Cretensi, inventore veneni, vel ab urbe Thessaliae Pheris, vel Arcadiae Pharis, vel Laconica Phari. Primae opinionis auctorem nominant Praxagoram. Apud Athenaeum III. p. 81. ex Phylarcho historico nominatur Φαριακὸν φάρμακον. Inter herbas recenset Dioscorides in Praef. Libri VI. et Galenus II. Antidot. Inter radices venenatas Aetius in Prooemio nominat ἀγαρικόν; deinde cum thapsia helleboro elaterioque simul nominat ἀγαρικόν, et sic de eo tradit: τὸ δὲ ἀγαρικὸν ἐπί τινων μὴ ὑπαχθὲν τρόμον ἢ πάρεσιν εἰργάσατο. Numerat igitur inter medicamenta purgantia, quae in salutem homini data interdum corpori noxam inferunt. Remedia separatim nulla posuit. Scribonius cap. 63. Pharicum, inquit, et ipsum dicitur ex pluribus componi. Hesychius Φάρικον, φάρμακον σύνθετον θανάσιμον. Scholia

in

In Ephemeri historia monent ephemerum, a Medea inventum, dici ab aliis pharicum. Plinius semel nominavit pharicum 8. s. 45. ubi lac asininum commendat contra venenum ejus. Mihi quidem videtur venenum intelligi ex agarico paratum, quod alii pharicum dixere, incerta nominis origine. Ipsum agaricum Dioscorides III. 1. ab Agaria Sarmatiae regione dictam censet; et nasci in Galatia Asiae et Cilicia ait. Plinius 25. s. 57. agaricon ut fungum nasci tradit in arboribus circa Bosporum, colore candido; gallicum infirmius esse. Ponticum agaricon theriacae Andromachus miscet apud Galenum Antid. I. 7. Hinc factum esse puto, ut aliqui idem cum ephemero, a Medea Pontica invento, esse putarent. Conveniunt etiam signa veneni tradita a Nicandro, Dioscoride, Paulo et Aetio. Primum et antiquissimum nomen fuisse videtur Pharicum; postquam magis innotuit ejus usus in medicina, veneni suspicio sensim exolevit cum vetusto nomine. Quod vero ad radices refert Aetius; in eo sequitur communem Graecorum medicorum usum, de quo vide Casp. Hoffmann de Medicam. Officin. I. p. 4. seqq. Dioscorides adeo 6. c. 33. nigrum agaricum ad venena refert, inprimis si tenuissime teratur, etiam albus. Pharicum esse Pisum venenum a Garcia memoratum fuit opinio Hermolai Barbari, rejecta jam olim a C. Hoffmann. l. c. p. 371. Post eum, qui de pharici natura suspicatus aliquid fuerit, equidem novi neminem. Atque hanc meam suspicionem de agarico vereor tamen ipse, ut multis approbare possim.

v. 399. Γευθῷ — μάθεν ἀρδῷ Mediceus. Dioscorid. τὴν μὲν γεῦσιν πᾶσαν νάρδῳ ἀγρίᾳ ἔοικεν. Paulus nardum simpliciter nominat, libro V. 52. Eutecnius: τὸ δέ γε ἐκ τοῦ Φαρικοῦ γιγνόμενον ποτὸν θανάσιμον ὂν μηδεὶς ἀγνοείτω. διατίθησι μὲν κάκιστα τὸ στόμα, ὀδμὴν δὲ παρέχεται εἰς ταὐτὸ τῇ νάρδῳ.

v. 400. Ἤνυσε δὲ. Ita M. R. et Lectius. ἤνυσε καὶ G. P. cum Edd. Eutecnius: ποιεῖ δὲ ἐπισφαλῶς τῷ βαδίζειν χρῆσθαι,

χρῆσθαι, ἔκφρονα πρὸς τούτοις καθίστησιν, ἐν μιᾷ τὸν πιόντα αὐτὸ ἡμέρᾳ ἀναιρεῖ. Diosc. ἐπιφέρει δὲ παράλυσιν πόθεν μετὰ παρακοπῆς καὶ σπασμοῦ. Scribonius: potum facit spasmum, cito exanimat. Ceterum phrasis similis est in Epigrammate Reiskianae Anthol. no. 761. ταγόν σε τραγικοῖο κατήνυσαν θιάσοιο.

v. 401. Βαρύν. Scholia: γενναῖον.

v. 402. Σταδίην. Scholia: σταθμῷ, σταθμηθεῖσαν. οὐκ εἶπε δὲ πόσιν. Infra sensu eodem dixit στήδην.

v. 403. Ῥίζίδα φυλακόεσσαν Medic. ῥιζίδα etiam G. Scholia a figura radicis interpretantur; hinc vocari θυλάκιον τῆς νάρδου. Eutecnius: χρῆσθαι τοίνυν ἀναγκαῖον πρὸς ὑγίειαν τοῦ πεφαρμακωμένου τοῖς ῥιζίοις τοῦ νάρδου σταθμῷ. φέρει δὲ ταῦτα τὰ ῥιζία τὰ Κιλίκων ὄρη, ὅθεν περ ὁ Κέστρος δεῦρο τοῦ ῥεῖν ἄρχεται ποταμός. Ita haec ex Cod. Goett. correxi. Dioscorides: δεῖ δὲ μετὰ τοῦ ἐξεράσαι αὐτοὺς ποτίζειν οἶνον ἀψινθίτην σὺν κινναμώμῳ ἢ σμύρνῃ ἢ νάρδῳ Κελτικῇ (Κιλικίᾳ Paulus rectius) ἣν ἔνιοι σαρίνην ἐκάλεσαν, ἢ νάρδος τάχυος ὁλκὰς δύο καὶ σμύρνης ὀβολοὺς δύο μεμιγμένους σὺν γλυκεῖ, ἢ ἶριν μετὰ κρόκου σὺν οἴνῳ. Ubi Cornarius monuit legi debere: σαλιούγκαν. Ita enim nardum celticam dici ait ipse Dioscorides l. c. 7. Scribonius: adjuvantur vero laesi ab eo saliunca id est nardo silvestri quam plurima ex vino saepius data. In Parabil. Diosc. est cap. 155. νάρδος Κιλικία σὺν οἴνῳ. Deinde Diosc. I. c. 8. ἡ δὲ ὀρεινὴ νάρδος, καλουμένη δὲ ὑπό τινων θυλακῖτις καὶ νῖρις γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ καὶ Συρίᾳ. ubi Paulus habet σαῖτις, vel ut C. Gesner ad Diosc. Parabil. p. 851. laudat ἰσᾶτις. Utrumque nomen est vitiosum, et corrigendum σακκῖτις i. e. θυλακῖτις. In Parabil. Dioscor. ἄκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ ἢ κινναμώμῳ.

v. 404. Πρηῶνες Medic. Deinceps παρὰ pro περὶ dederunt M. R. G. In Paris. est παρὰ δὲ omisso Κέστρου. Hesychius: ἀλδαίνει αὔξει, ἀπὸ τῆς ἄλσεως, ὅ ἐστι τῆς αὐξήσεως. Cestrum Pamphyliae tribuit Mela I. 14. In moneta Sagalassi

Cestrus

Cestrus fluvius est apud Pellerin, quem vide T. III. p. 23. Explications des Fleurons p. 20.

v. 405. Αἴνυσο Vulgo. Sed Medic. ἄλλοτε. Eutecnius: σμύρνιον δὲ, καὶ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἐπωφελέστατον πρὸς ταῦτα, λάμβανε; καὶ ἶριν ὁμοίως καὶ λίριον. Scholia etiam αἴνυσο expresserunt, quae smyrnion ferulae simile, semine prasi, odore myrrhae esse monent. Diosc. cum Paulo σμύρνης ὀβολοὺς δύο μεμιγμένους σὺν γλυκεῖ, ἢ ἶριν μετὰ κρόκου σὺν οἴνῳ. ubi Paulus habet: ἢ ἴριδι καὶ κρινίνῳ ἄνθει σὺν οἴνῳ. Saracenus censebat etiam in Nicandro intelligi debere σμύρνην myrrham, non plantam smyrniam. Sed ecce Scribonius: item olusatri radice aut semine ex vino dato. Deinde myrrhae et galbani separatim meminit. Est vero smyrnon latinis olus atrum. Vide ad Theriac. 848. Porro in Diosc. in Parab. ἶρις ἀγρία ὁμοίως. Sed ex Nicandro manifestum fit in Diosc. loco priore et in Paulo legendum esse: σὺν κρινίνῳ ἄνθει.

v. 407. Ἐριδαίνεσκε Medic. Parif. Deinceps θρύοις Parif. Eutecnius: ἔστι δὲ βοτάνη τὸ λείριον καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς ὡς ὄνου δείκνυται τὸ μόριον. ἐρίσαι γὰρ σὺν τῇ Ἀφροδίτῃ περὶ λευκότητος ἡ φήμη καὶ τοῦτο διαγγέλλει· τὴν τοίνυν Διώνης καὶ Διονύσου νεμεσῆσαι ἐπὶ τούτῳ. μεταξὺ τῶν φύλλων τοῦ λιρίου ἀνέχειν ὥσπερ τὴν τοῦ ζώου κορύνην ἔδωκεν. ubi quaedam desunt. Verbum ἐριδμαίνειν frequentant Nonni Dionysiaca.

v. 408. Ὀνειδείην. Ita M. R. G. Vulgo ὀνειδίην. In Parif. est μεσάτῃσιν.

v. 409. Ἐναλδήνασα κορύνην Parif. Vulgo ἐναλδήσασα. Scholia: τὸ αἰδοῖον τοῦ ὄνου. Nicander in Georgicis apud Athenaeum 15. c. 9. ἃ κρίνα λείρια δ' ἄλλοι ἐπιφθέγγονται ἀοιδῶν, οἱ δὲ καὶ ἀμβροσίην, πολέες δέ γε χάρμ' Ἀφροδίτης. Ἤρισε γὰρ χροιῇ· τὸ δέ που ἐπὶ μέσσον ὄνειδος, ὅπλον βρωμήταο διαστέλλον πέφυτισται. Κορύνη, ut ῥόπαλον, de membro virili dixit praeter alios Automedon in Epigr. Analector. T. II. p. 208. no. 3. In Theriac. 853. est κράδης κυέουσαν

κορύνην,

κορύνην, quod interpretantur κλάδον, ῥάβδον, quo fenfu latini rei arborariae fcriptores clavam dixerunt. Germen arborum κορύνην dixit Theophraftus H. P. 3. 6. ubi vide Bodaeum p. 140. et 602. Etiam genitales plantarum partes, inprimis femineam a Linnaeo piftilli nomine vocatam, Phanias Erefius, Theophrafti difcipulus, κορύνην et σπερματικὴν κορύνησιν dixit, teftante loco apud Athenaeum II. p. 61. Et in liliaceo flore illud ipfum piftillum intelligi debet h. l. clavae enim fimilitudinem gerit.

v. 410. Θάλψαις. Ita M. R. G. Parif. ξηρῷ vitium Parif. Eutecnius: ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας ξυρῷ περικειρούμενος κατάπλαττε αὐτὴν, ἄρτι μὲν ἀλεσθεισῶν κριθῶν τῷ ἀλεύρῳ, ἄρτι δὲ πηγάνου συναχθέντος φύλλοις ὁμοῦ συναναφυρέντων πρόσαγε τῇ χρείᾳ, πρότερον μέντοι ποτίζων τὴν κεφαλὴν νάρδῳ, εἶθ' οὕτως θάλπειν αὐτὴν ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐπίτρεπε. Expreffit igitur φυλλάδα, et ad rutam retulit. Sed pro ὁμοῦ forte ὄξει eft legendum, fi voluit βάμματι reddere. Sed unde verba duxit haec: πρότερον μέντοι ποτίζων τὴν κεφαλὴν νάρδῳ? Atque ita etiam alter Scholiaftes habet: κελεύει ξυρᾶν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ καταπλάττειν πηγάνῳ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ καὶ ποτίζειν νάρδῳ ὡς πλεῖστον καὶ ὄξους ἐσκευασμένου. ubi Codex Goett. habet ἐσκευασμένος. Addit tamen idem Scholii auctor βλάπτεσθαι δέ φησι τὸ πήγανον ὑπὸ τῆς κάμπης. quae quidem Eutecnius non expreffit. Itaque verborum loco, ἥν τ' ὤκιστα — κάμπη, alia legiffe videtur, quae nardi mentionem continebant. In Scholio laudato potuit recentior manus verba poftrema addere ex alia lectione Codicis ducta.

v. 411. Vulgo νεοθηλέα, φυλλάδα τ' ἰσχυὴν. Mediceus νεοηλέα, φυλλάδας ἰσχνήν. Ricc. νεοηλέα φυλλάδα τ' ἰσχνήν. Scholia ἄλευρα νεάλεστα et ὠμὴν λύσιν interpretantur. Demofthenem fimpliciter νεήλατα intellecto ἄλφιτα dixiffe monet Mofchopulus de Schedis p. 45. Gloffa interl. G. ad φυλλάδα habet εἶδος βοτάνης. Scholia vulgatam interpretantur. ἤτοι

O fun t

funt proprie *βρώματα*. Vide Suidam et Interpp. Homeri Iliad. N. 103. Odyff. B. 289. Empedocles apud Porphyr. de Abftin. II. p. 152. *θυμὸν ἀποῤῥαίσαντες ἐεδμένοι ἤϊα γυῖα*, de membris animalium in cibo fumtis.

v. 412. *Σκύλαιο*. Scholia: *ξύρησον*.

v. 413. *Βορῇ ἐνεσίνατο* Goett. *ἐνεσίνατο* etiam Lectius. Editiones reliquae *ἐπεσίνατο*, quam lectionem et Scholia explicant. Rutam forte hortenfem voluit intelligi, quae ut erucis careat, cinis femini mifcetur, tefte Plinio 19. f. 45.

v. 414. *Βάμματα* male Med. Rice. Scholia acetum interpretantur, reliqua verba fic: *ἐπίπλασσε τὴν κεφαλὴν, κατάπλαττε πηγάνῳ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ, ἢ τομῇ λύσει μετὰ πηγάνου.* Sed alius auctor totam fententiam longe aliter refert: *σκύλαιο τὴν κεφαλὴν τοῦ πηγάνου καὶ ἔπαρον αὐτοῦ τὴν λάχνην ἤγουν τὸ ἄνθος, κόψας αὐτὸ κάτωθεν εὐήκει ξυρῷ καὶ ἕψησον ἄλευρα κριθῶν νεάλεστα, καὶ Φυλλάδα πηγάνου ἐν ὄξει καὶ ποίησον τροχίσκους καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πάσχοντος κατάπλαττε.* Similiter gloffa interl. G. ad *περιαίνυσο* habet *ἔπαρον* et ad *κόρσεα* adfcriptum *τροχίσκους*. Ex hac diverfitate conficitur duplicem olim ordinem verfuum fuiffe; et eum quidem, quem Eutecnius cum altero Scholiorum auctore expreffit, hunc:

Πολλάκι δὲ σκύλαιο κάρη, περὶ δ' αἴνυσο λάχνην
κέρσας εὐήκει νεόθεν ξυρῷ· ἐν δέ νυ θάλψαις
ἤϊα κριθάων νεοάλεα, Φυλλάδα τ' ἰσχνὴν
πηγάνου, ἥν τ' ὤκιστα βορῇ ἐπεσίνατο κάμπη·
βάμματι δ' ἐνδεύσαιο, καὶ εὖ περὶ κόρσεα πλάσσοις.

Alter Scholiorum auctor hunc verfuum ordinem habuit in libro fuo:

Πολλάκι δὲ σκύλαιο κάρη, περὶ δ' αἴνυσο λάχνην
πηγάνου, ἥν τ' ὤκιστα βορῇ ἐπεσίνατο κάμπη,
κέρσας εὐήκει νεόθεν ξυρῷ· ἐν δέ νυ θάλψαις
ἤϊα κριθάων νεοήλεα, Φυλλάδα τ' ἰσχνὴν,
βάμματι δ' ἐνδ. κ. τ. λ.

Hic

Hic quidem ſententiam aliquam, ſed ineptam et alienam a re fundit; vulgaris vero ordo plane omni ſenſu caret; quare non dubitavi eo neglecto priorem Eutecnii ordinem ut verum et rei aptum reſtituere. Confirmat emendationem Dioſcorides, qui ita pergit: δεῖ δὲ καταπλάσσειν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ξυρήσαντας κριθίνῳ ἀλεύρῳ σὺν πηγάνῳ λείῳ καὶ ὄξει. In Parabil. eſt: πήγανον σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει. Quae fuerit olim ſcriptura in loco verborum ab Eutecnio omiſſorum, ἥν τ' ὠκισ7α βορῇ ἐπεσ7ύατο κάμπῃ, divinatione aſſequi non poſſum. Apparet tamen nardi ibi mentionem factam fuiſſe, vel nardini olei. De uſu rutae Plinius 20. f. 51. ſi ſit cephalaea, cum farina hordeacea et aceto — ſuccus et phreneticis ex aceto tritae inſtillatur in tempora et cerebrum, adjecerunt aliqui et ſerpyllum et laurum, illinentes capita et colla. Vegetius Molum. 3. 43. rutae ſuccum ſupra cerebrum rabioſi equi ponit.

Κόρσεα. Alibi κόρσεια κεράεντα dixit noſter.

v. 415. Αἰδρήεντα. Scholia dictum cenſent pro αἰδρηέντως. Eutecnius: ὡς ἔσ7ι χαλεπὸν καὶ λίαν ὁ ὑοσκύαμος, δεῖ τε ἀπέχεσθαι αὐτοῦ, καὶ μὴ δι' ἄγνοιαν φαγόντα τοῖς ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένοις ὁμιλῆσαι κακοῖς μηδεὶς ἀγνοήσῃ. Senſit igitur cum Scholiis.

v. 416. Σπέρχονται. Scholia: τρέχουσι καὶ σπεύδουσι. Varietatem fuiſſe olim monent τεύχονται, quam interpretantur ποιοῦσι. παρασφαλέας explicant οἱ σφαλλόμενοι ταῖς φρεσί.

v. 417. Σπείρημα. Difficilem locum varie interpretantur Scholia. Primum igitur ita: ἐάν τις ἀπείρως προσενέγκῃ τὸν ὑοσκύαμον περὶ τὰ ἁπαλὰ λάχανα σὺν τοῖς σπέρμασιν ἁπαλοῖς οὖσιν. ἢ καὶ ὅταν τὰ παιδία προσενέγκηται. Hanc opinionem ſequitur Eutecnius, qui ſic locum vertit: νηπίων ἔνιοι γὰρ δίκην ἀγνοοῦντες περιπίπ7ουσιν ἐσθίοντες αὐτοῦ, εἶτα τὸ σπέρμα ἀπέχοντα ἢ τὰ ἐπικείμενα τῇ κόμῃ, τῶν ἄρτι ἀπαγορευσάντων μὲν νηπίων τὸ τετραποδίζειν, πρὸς δὲ τὴν ὀρθὴν χωρησάντων ἐξ ἀνάγκης βάσιν. Aliam deinde rationem afferunt Scholia: σπείρημα λέγει τὸ ἄκρον τῆς κόμης ὃ ἐσ7ιν ἁπαλόν.

ἁπαλόν. Alius ſic: οἱ ἔτι τὰς τρίχας ἀπὸ τῆς σπορᾶς φθειροῦντες. σπείρημα γὰρ τὸ σπέρμα. Deinde ἀμφικάρηνα κομάων τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν τῶν κομῶν (ita gloſſa interl. Goett.) — τὰ νεωστὶ κουρευθέντα παιδία. λέγει δὲ τὰ ὄντα περὶ τὰ τέσσαρα ἔτη καὶ πέντε. Primum videamus de voce σπείρημα, quam ineptiſſime veteres Interpretes σπέρμα interpretantur. Eſt enim a σπεῖρον, σπείρημα, faſcia, quibus infantes σπειρῶνται. Vide Euſtathium ad Dionyſii Peregeſ. verſu 1153. et Spanhem. ad Callimach. p. 15. Eſt igitur σπείρημα idem quod σπάργανον. Deinceps ἀμφικάρηνα κομάων, quid ſit, difficilius eſt definire. Proprie dicuntur capilli in occipite et ſincipite nati. Scilicet pueri triennes et quadriennes comam ponebant, et ſacrificio oblato tertia Apaturiorum die, quae hinc κουρεῶτις a tonſa coma dicebatur, nomen apud φράτορας ſeu curiales profitebantur. Proclus in Timaeum Platonis p. 27. ἡ δὲ τρίτη κουρεῶτις. ἐν ταύτῃ γὰρ τοὺς κούρους ἐνέγραφον εἰς τοὺς φράτορας τριετεῖς καὶ τετραετεῖς ὄντας etc. Pueris capillos poſt tertium aetatis annum detonſos teſtatur Epigramma Analectorum T. III. p. 287. no. 646. οὔπω τοι πλόκαμοι τετμημένοι, οὐδὲ σελάνας τοὶ τριετεῖς μηνῶν ἀνιοχεῦντι δρόμοι. Male vulgo κουρεῶτιν ἡμέραν a voce κοῦρος derivant. Ephebi iterum comas ponebant. Hinc Seneca in Hercule Fur. verſu 853. ephebi nondum poſitis comis.

Veterum interpretum hallucinatio quo fiat manifeſtior, de hyoſcyamo nunc breviter tradamus, quae huc pertinent. Plinius 25. ſ. 17. Herculi quoque eam adſcribunt, quae Apollinaris, apud Arabas altercum, apud Graecos vero hyoſciamus appellatur. Plura ejus genera: unum nigro ſemine, floribus paene purpureis, ſpinoſum. Talis naſcitur in Galatia. Vulgare autem candidius eſt, et fruticoſius, altius papavere. Tertii ſemen irionis ſemini ſimile: et omnia inſaniam gignentia capitisque vertigines. Quartum genus molle lanuginoſum, pinguius ceteris, candidi ſeminis, in maritimis naſcens: hoc recepere medici; item rufi ſeminis — Semen, niſi cum inaruit,

nullum

nullum legitur. natura vini, ideoque mentem caputque infestans. Usus seminis per se et succo expresso. Exprimitur separatim et caulibus foliisque: utuntur et radice — quippe etiam foliis constat mentem corrumpi, si plura quam quatuor bibantur. Dioscorides 4. 69. de primo genere: καὶ τοὺς κοτίνους σκληροὺς καὶ ἀκανθώδεις — φύλλα σμίλακι ὅμοια. Seminis nigri et rufi usum improbant medici graeci, album innoxius esse censent. Hesychius: ἑλίκη — καὶ ἡ ἰτέα, τινὲς καὶ σπέρμα τοῦ ὑοσκυάμου. Arcades ἰτέαν dicebant ἑλίκην. Vide Salmasii Homonym. p. 96.

v. 418. Κοῖροι Medic. Deinde pro γυίων Paris. μι sic scriptum habet. Deinceps in Scholiis legitur ἑρπυδόνα, quod interpretantur συρμὸν, τετραποδισμόν. Hanc equidem lectionem praefero.

v. 419. ἄνις. Goett. habet ἄνευ. Deinceps μονεροῖο. Medic. Sophocles Philoct. 702. ἕρπει γὰρ ἄλλοτ' ἄλλα τότ' ἂν εἰλυόμενος παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας.

v. 420. Ἠλεσύνῃ habent M. R. G. Vulgo ἀλοσύνῃ. Paris. ἀλοσύνῃ. Deinceps κὰκ ἀνθήσαντας M. R. G. Postea βρίκωτι Paris. Ἠλοσύνη est ab ἦλος, fatuus. Vide Etymol. M. in ἄλλως, et ad Iliad. 15. vers. 128. Hesychius: ἀλοσύνη, ἡδονή. Alio sensu ἀλοσύνη est in Etymolog. M. in ἀλοσύδνη. Ceterum vulgatum βρύκωσι nullo modo ferri potest, nisi versus aliquis excidit, unde hic pendebat. Possis emendare βρύκοντες. sed ita participia nimis frequentabit poeta. Malim igitur in versu aliquo antecedenti fuisse ὅταν, unde pendebat βρύκωσι. Ὀράμνους in poetae versu 92. Theriacorum, et 154. Alexiph. interpretantur Scholia κλάδους. Poeta igitur voluit significare flores inprimis allicere pueros, ut ramos decerptos cum floribus ori ingerant et temere comminuant dentibus. Quod hodieque accidere pueris cum maximo vitae periculo novimus.

v. 422. Ὑφαίνοντες Paris. Scholia: οἷα γὰρ οἱ νεωστὶ ἐν τοῖς γναθμοῖς τοὺς βρωτῆρας ὀδόντας ὑποφαίνοντες τοιοῦ-

τος, φησὶ, κνηθμὸς ἐν τοῖς φαγοῦσιν ὑοσκύαμον, οἷος ἐν τοῖς παισὶν, ὅταν ἀποβάλλωσι τοὺς ὀδόντας. Eutecnius: τοῖς τε συνσπασμοῖς ἐκείνοις καὶ τοῖς κνησμοῖς περιτυγχάνουσιν οἱ τοιοῦτοι, οἷοίσπερ οὖν καὶ τὰ παιδία, ὁπόταν ὑποφύεσθαι αὐτοῖς τὸ πρῶτον οἱ ὀδόντες ἄρχωνται. Dioscorides Alexiph. c. 15. nulla hyoscyami ingesti signa edidit; quod miror: sed in Parab. c. 150. haec leguntur: ὑοσκύαμος δὲ ποθεὶς ἢ βρωθεὶς παρακοπὴν τοῖς μεθύουσιν ὁμοίαν ἐπιφέρει. ἔστι δὲ εὐίατος βοηθούμενος μελικράτῳ πολλῷ ποτιζόμενος καὶ γάλακτι, μάλιστα ὀνείῳ, εἰ δὲ μὴ αἰγείῳ ἢ βοείῳ. Atque ita Paulus et Actuarius. Aetii Codex graecus: ὑοσκύαμος ληφθεὶς παραφροσύνην ὁμοίαν τοῖς μεθύουσιν ἐπιφέρει, καὶ ῥιπτασμὸν μετὰ διαστροφῆς καὶ ἔκλυσιν λειποθυμιώδη· ἐπιγίνεται δὲ ὀφθαλμῶν ἔρευθος [καὶ κατὰ τὰ αἰδοῖα καὶ ταῦρον κνησμὸς καὶ ἔκλυσις τοῦ σφυγμοῦ καὶ διάτασις, καὶ παρέκκοπὴ καὶ δῆξις οὔλων.] καὶ κνησμὸς ἐν ἀρχῇ, εἶτα πόνος. εἰσὶ δὲ παράληροι καὶ δοκοῦσι μαστιγοῦσθαι ὑπό τινος τὸ σῶμα. Verba inclusa versio Cornarii non habet, et deinde pro πόνος expressit τρόμος. Scribonius c. 49. Altercum, quod Graeci ὑοσκύαμον vocant, qui biberunt, caput grave venisque distentum habent; mente abalienantur cum quadam verborum altercatione; inde enim hoc nomen herba tulit altercum; postea sopiuntur, et omni sensu carent, lucescentibus membris eorum. Caelius Aurel. Acut. II. 4. altercum bibentes opprimi gravatione sorbili sopori simili scribit, ubi vocem *sorbili* satis ingeniose defendit Mercurialis V. Lect. I. 11. p. 26. Etymolog. M. ὑοσκύαμος ὃν οἱ πίνοντες μαίνονται. καὶ ὑοσκυαμᾷν τὸ μεμηνέναι, τὸ παραπαίειν. ὡς Φερεκράτης Κοριαννοῖς. Photii Lexicon MStum habet: Κοριαννοῖ. ὑοσκυαμᾷς ἀνὴρ γέρων. Ex locis medicorum graecorum allatis, praecipue vero Aetii, est manifestum signa veneni plurima in Nicandro nescio quo casu excidisse. Ex versibus autem omissis et perditis pendere debebant verba reliqua οἷα νέον etc., quae nec cum antecedentibus nec cum sequentibus jungi ullo modo possunt. Eutecnius

codi-

codicem integriorem non habuit, nisi quod συνάπτομένυς habet, qui in verbis poetae reliquis non insunt. Ceterum signum a poeta positum egregie illustrat locus Aetii ex codice graeco positus supra: καὶ δῆξις οὔλων. Verbum δάμναται positum est pro δάμνησι.

v. 423. Τῷ δόμεναι Paris. solus habet; quam lectionem unice veram puto. Vulgaris τῷ δ' ὁτὲ μὲν ostendit glossatorem Goett. qui adscripsit λείπει τὸ δίδου. Dioscorides: γάλα μάλιστα ὄνειον, εἰ δὲ μή γε, αἴγειον ἢ βόειον. In Parabil. simpliciter lac nominat. Eutecnius: ἀλλὰ τούτῳ μὲν πίνειν γάλα χρὴ διδόναι. Aetius: εἰσὶ δὲ εὐίατοι μελικράτῳ πολλῷ ποτιζόμενοι καὶ γάλακτι μάλιστα μὲν ὀνείῳ, εἰ δὲ μὴ, καὶ αἰγείῳ ἢ βοείῳ, καὶ σύκων ξηρῶν ἀφεψήματι, καὶ στρόβιλοι δὲ αὐτοῖς ἁρμόδιοι καὶ τὸ σικύου σπέρμα λεῖον μετὰ γλυκέος πινόμενον, καὶ ἁλμυρὸς οἶνος σὺν πιμελῇ ὑείᾳ προσφάτῳ καὶ γλυκείᾳ. quae Cornarii versio minus integra habet. Scribonius: adjuvantur lacte poto asinino quam plurimo, vel quolibet alio recenti per se et decocto. Sed ii prius aqua mulsa saepius pota cogantur per pinnam rejicere. Opio laesi similiter curentur. Asclepiades ap. Galenum Antid. II. 7. cum melicrato calido lac asininum vel quodvis aliud propinat. Cum lacte maxime asinino aquam mulsam Plinius 22. s. 52. mulsum fervens bibendum, aut quodlibet lac maxime asininum Celsus monet 5. 27.

v. 424. Σιτηγόνου. Goett. in margine varietatem κεβληγόνου annotat. Scholia: τοῦ εἰς σιτησμὸν καὶ τροφὴν γινομένου. γράφεται καὶ χιλογόνου, καὶ κεβληγόνου, τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχοντος τὸν γόνον. Etymol. M. p. 207. 36. βούκερα — νῦν δὲ εἶδος βοτάνης ἀπὸ τοῦ σχήματος τοῦ παρὰ τὴν θέσιν· ἐπειδὴ κέρατι βόος ἔοικε· καὶ Νίκανδρος ἐν Ἀλεξιφαρμάκοις παρετυμολογεῖ αὐτὴν λέγων ἄλλοτε βουκέραος χιληγόνου ὅρα κεραίας etc. Unde apparet olim h. l. χιληγόνου, non χιλογόνου, quod in Scholiis est, lectum fuisse. Dioscorides in Parab. τῆλις σὺν ἐλαίῳ. Scilicet foenum graecum

 teste

teste Diosc. II. 93. a figura siliquae βούκερας, αἰγόκερως et κεράτις dicebatur. Vide ad Hesychium in αἰγοκέρως τῆλις. Eutecnius: ἔστι δὲ βούκερώς τις βοτάνη, ἡ διὰ τοῦτο βούκερως προσαγορεύεται, διότι τοῖς κέρασι τὸ σπέρμα ἔοικε τοῦ βοός. εἶναι δὲ καὶ ἄλλως ἀγαθὴ πέφυκεν ἤδε πρὸς τροφὴν τοῖς ζώοις· αὕτη τοίνυν ἡ βοτάνη ἅμ' ἐλαίῳ ἑψηθεῖσα τοὺς ἀπὸ τοῦ ὑοσκυάμου βλαβέντας ἐστὶ περισώζειν δεινή. Videtur igitur lectionem χιληγόνου expressisse.

Κεραίας. Medic. κεραίαις. Paris. εὐκαμπής. Quod ad ὄῤῥα attinet, monent Scholia ad Apollonii III. vers. 37. Aristarchum maluisse ὄρα scribi, Heracleonem tamen praetulisse ὄῤῥα, τόῤῥα et similia. De foeno graeco Plinius 24. s. 120. Nec foeno graeco minor auctoritas, quod telin vocant, alii carphos, aliqui buceras, alii aegoceras, quoniam corniculis semen est simile, nos siliciam. De usu alexipharmaco nil addit.

v. 426. Ἐμπλώησιν. Scholia: βραχῇ. Ita versu 504. ἐπιπλῶον ὑδάτεσσι. De oleo similiter ἀτμένιον λίπος dixit supra versu 178.

v. 427. Ἀναλεσκνίδης Medic. Eutecnius: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ σπέρμα τῆς κνίδης ξηρανθὲν ὠφελεῖ, καὶ αὐτὰ τῆς κνίδης τὰ καυλεῖα τὸν μασσησάμενον ἄρα καὶ ἀπομυζήσαντα τὸν χυμόν.

v. 428. Φυλλά δ' ἀμέλξαι Med. Ricc. φύλλα δ' ἀμέρξας. Paris. ἀνὰ φυλλάδ' ἀμέλξαι suprascripto ἀμέρξαι Goett. Vulgo φύλλα τ' ἀμέλξας. Diosc. καὶ κνίδης σπέρμα ὁμοίως. In Parabil. κνίδης σπέρμα σὺν οἴνῳ ἢ τὰ φύλλα. Eutecnius expressit ἀμέλξας. Scholia: ὠμὰ τὰ φύλλα διαμασσήσασθαι καὶ τὸν χυλὸν αὐτῶν καταπίνειν. Etiam ἀμέλξας expresserunt. Aëtius: κνίδης σπέρμα ὁμοίως ἢ τὰ φύλλα ἐν γάλακτι ἑφθά: cocta ex vino salsa folia propinat versio Cornarii. Urticam adversari hyoscyamo ex Apollodoro monet Plinius 22. s. 15. Idem 20. s. 81. porcilacam seu peplion hyoscyamo adversari ait, succo expresso e passo poto.

v. 492.

v. 429. Καρδαμίδας M. R. G. Contra δαρδαμίδας Parif. quod vulgo in Scholiis ad h. l. et in Edd. quibusdam legebatur. Sed in Scholiis δαρδαμίδη Cod. Goett. mutat in καρδαμίδας. Praeterea fic Scholia: κίχορα δὲ καὶ καρδαμίδας εἴδη λαχάνων — τὰ δὲ κίχορα οἱ Ἀττικοὶ κιχῆρια φασὶν, ἡμεῖς δὲ γογγύλια. Alter Scholiaftes: κίχορα ἡμεῖς μὲν γιγγίκδια, οἱ δὲ Ἀττικοὶ κιχέρια. Ne de gingidio Syriaco cogites! Eutecnius: πάλιν δὴ καὶ τοῦτο ποτε δὴ κάρδαμον καὶ κίχορα· ἄγρια δέ γε ταῦτα τυγχάνει λάχανα. ἔτι μὴν καὶ τὸ λεγόμενον κάρυον περσιμόν. ubi ineptiffime περσεῖον de nuce perfica interpretatur, fecutus fine dubio veteres Interpretes. Male etiam Gorraeus περσαῖον interpretatur perfeam arborem. De cardamide vide infra ad verfum 533. et ad Theriac. verf. 876. Diofcorides: ἁρμόζει καὶ κιχώριον καὶ νάπυ καὶ κάρδαμος καὶ ῥάφανος καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα, ἕκαστον τούτων σὺν οἴνῳ λαμβανόμενον. ubi Paulus habet κίχωρια — κάρδαμον. recte. In Parabil. eft κάρδαμον, νάπη χλωρὰ ῥάφανος. ubi legi jubent recte νάπυ, κιχώρια, ῥάφανος. Aetius: ἢ κιχώριον καὶ κάρδαμον δίδου ἐσθίειν ἢ μετ' οἴνου πίνειν. μέγιστον γὰρ βοήθημα ταῦτα, δίδου αὐτοῖς καὶ ῥάφανον καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα μετ' οἴνου. ἀποχάχεσθαι χρὴ ὡς τὸν οἶνον πέψωσιν. ὠφελοῦνται δὲ καὶ γάλα γυναικεῖον θηλάζοντες. Cornarii verfio haec habet: *Sinapi praeterea et raphanus, nafturtium, caepe, allia eis conveniunt, unumquodque ex vino falfo. auxiliatur etiam eis muliebris lactis fuctio.* Plinius 20. 4. 13. de raphanis fativis: falutaris et contra fungorum aut hyofcyami venena: aeque ut Nicander tradit.

v. 430. Νάπειον M. R. Vulgo νάπειον. Eutecnius: καὶ ῥάφανον πάλιν τὴν ἀγρίαν νάπυ τε ὁμοίως σώζει. Locutionem ἐν δέ τε, veluti verfu 295. illuftrat Dorville ad Charit. p. 126. et Ernefti ad Callimach. in Jovem verfu 83. — ῥάφανον θ' ἅλις illuftrat idem Ernefti ibidem ad verfum 84. et Burmann. ad Ovidii Metamorph. 3. 149.

v. 431. Γηθυλλίδας. Ita M. R. G. Vulgo γαθυλλίδας. Gloſſa interl. G. κεφαλάς. Scholia: γηθυλλίδες εἶδος κρομμύων, ἤτοι τὰς κεφαλὰς ἢ τὰς ῥίζας, ἢ τὰ ὑπ' ἐνίων λεγόμενα ἀγριόφυλλα. Alius auctor: γαθυλλὶς τὸ νέον κρόμμυον. Eutecnius: καὶ αἱ λεγόμεναι γηθυλλίδες, κρόμυα δέ γε τὰ λεπτὰ γηθυλλίδες εἰσί. Suidas γηθυλλὶς, λάχανον πράσῳ ὅμοιον ὅτινες ἀμπελόπρασον λέγουσι. Moeris: γηθυλλὶς ἀττικῶς, ἀμπελόπρασον ἑλληνικῶς. Eſt a γήθυον. Ariſtophanes apud Athenaeum 8. p. 372. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσας σκοροδομίμητον φύσιν. Idem Ranar. verſu 621. πλὴν πράσῳ μὴ τύπτε τοῦτον μηδὲ γητείῳ νέῳ. Ubi Scholia monent pueros ingenuos caedi ſolere τῷ ἐκκαυλήματι τοῦ πράσου. Atque ita ubique Ariſtophanes γήτειον nominat inter condimenta ciborum. Ex Epicharmo γηθυλλίδας ponit Athenaeus l. c. et Epaenetus ita dici ait, quae ſuo tempore κεφαλωτὰ vocentur; haec vero Diphilus medicus etiam πράσια appellari affirmabat. Denique Didymus grammaticus γήθυα eadem eſſe docuit, quae γηθυλλίδες dicantur, ſimilia ampeloprafis. Locum Athenaei exſcripſit et etymologia ex Naucrate ſophiſta auxit Euſtathius ad Homer. T. II. p. 1155. l. 20. Ceparum poſtremum genus γήθυον facit Theophr. H. P. 7. 4. ex quo Plinius 19. ſ. 32. gethyon cepam condimentoriam eſſe et latinis pallacanam dici monet; ſine capite eſſe et quaſi longa cervice conſiſtere; igitur germinationem fere totam in fronde eſſe, ſaepiusque tonderi ut porrum. Pallacanam nominat Apicius 4. 2. Galli *Ceboule*. Nicander igitur κραμμύων γηθυλλίδας improprie dixit, ut alibi ἀχράδα καρπὸν μυρτάδος ἐξ ὄχνης, et iterum μυρτίδας βάκχης et μυρτίνης, ſpeciem generi tribuens. In Scholiis Salmaſius legi volebat ἀγριογήθυα. Quod dedi, habet Cod. Goett.

Ἥρως δ' ἄτην. Ita recte Pariſ. et Goett. Vulgo αὐτήν. Eutecnius ἄτην interpretatur βλάβην.

v. 432. Εὐάγλις. Scholia: καλὰς ἄγλιθας ἔχουσα. ἄγλιθες οἱ κόκκοι ἐξ ὧν καὶ κεφαλαὶ τῶν σκορόδων σύγκειται ἅπερ σκελίδια ἡ συνήθεια φησί. Addit G. προπήλιδες δὲ αἱ

τῶν

τῶν σκορόδων δέσμαι. Κώδεια ἡ κεφαλή. Eutecnius: καὶ ἄγλιθες αἱ τῶν σκορόδων σ' ἀρκέσαι δύνανται ταῦτα πάντα τὴν (ἀπὸ) τοῦ ὑοσκυάμου διώσασθαι βλάβην. ubi ἀπὸ supplevi; in verbis σαρκέσαι latet allii nomen aliquod. Plinius 20. f. 23. de allio: item hyoscyamum debellat — ad serpentum quidem ictus potum cum restibus suis efficacissime ex oleo illinitur. Σκορόδου κεφαλὴν et ἀγλῖθας in eodem loco dixit Aristoph. Vesparum versu 678. Ἀγλῖθας Theophrastus γέλγιδας dicit, latini nucleos et spicas, quibus caput alliorum componitur, membrana aliqua communi nucleos includente, quam Graeci φύσιγγα dicunt. Aliorum genus unum, quod capite est simplice sine nucleis μώλυζαν vocavit Hippocrates. Alii nucleos σκελίδας dixerunt. Crinagoras in Epigr. Reisk. Anthol. nō. 481. ποτιμοὶ γέλγιθες — δαψιλῆ οἰνοπόταις γαστρὸς ἐπεισόδια. Nicander igitur cum dixit εὔαγλις κώδεια, voluit allium spicatum, non simplice capite intelligi.

v. 433. Καὶ δὲ σύ. Ita libri scripti omnes. Vulgo καὶ σὺ δέ. Vocem κεβληγόνου Scholia explicant: τῆς ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ σπέρμα ἐχούσης — τινὲς τῆς κατὰ τὴν κεφαλὴν κομώσης. Eutecnius: μήκωνος δὲ τῆς ἐν κεφαλῇ φερούσης τὸ σπέρμα οἱ τοῦ ὀποῦ πεπωκότες πάσχουσι τοιάδε. Asclepiades apud Galenum Antidot. 2. 7. distinguit μήκωνος ὀπὸν et μηκώνιον i. e. papaveris cocti succum, et contra utrumque separatim ponit remedia. Plinius 20. f. 76. e sativis calyx ipse teritur, et e vino bibitur somni caussa — e nigro papavere sopor gignitur scapo inciso, ut Diagoras suadet, cum turgescit, ut Iollas, cum deflorescit — incidi jubent sub capite et calyce; nec in alio genere inciditur ipsum caput — largus densatur et in pastillos tritus in umbra siccatur — si copiosior hauriatur etiam mortifera per somnos, opion vocant. — Cum capita ipsa et folia decoquuntur, succus meconium vocatur, multum opio ignavior. Ita etiam Dioscorides 4. 65. Vide Mercurialem de Venenis p. 95.

v. 434. Ἄκρα. Ita libri ſcripti omnes pro ἄκραι. Praeterea πίνωσι Goett. Eutecnius: καθυπνοῦσι πολλὰ, ἔπεισι τὰ ἄρθρα αὐτῶν ψυγμός. τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους ἔχουσιν. ἱδροῦσιν ἀθρόον καὶ δυσώδες, ὁποίαν τῆς μήκωνος ὀπὸς ἀφίησιν ὀδμὴν, τοιαύτην τούτων ἱδρὼς παρέχεται πνοήν. Dioscorides, quem ſequitur Paulus et Actuarius: μήκωνος δὲ ὀποῦ ποθέντος παρακολουθεῖ καταφορὰ μετὰ καταψύξεως καὶ κνησμοῦ ἐπιτεταμένου, ὡς πολλάκις ἐνισχύοντος τοῦ φαρμάκου ἐπιγίνεσθαι τοσοῦτον κνησμὸν ὥστε διεγείρεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Aetii Codex graecus: καταφορὰ ὑπνώδης, ὀφθαλμῶν κοίλωσις, δυσάνασπα βλέφαρα, θώρακος πόνος μετὰ καταψύξεως καὶ κνησμοῦ τεταμένου, ὡς ἐνίοτε αὐτοῦ διεγείρεσθαι αὐτούς. γλώττης ἐμποδισμὸς, ὀσμή τε τοῦ ὀπίου δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐκδίδοται τούτοις. καὶ χαλᾶται ἡ κάτω γένυς, καὶ οἰδίσκεται χείλη. λυγμὸς ἐμπίπτει, διαστροφὴ τῆς ῥινὸς, ὠχρίασις, πελίωσις ὀνύχων, ὑποχονδρίων ἀνασπασμὸς, ἀναπνοὴ ψυχρὰ καὶ πυκνὴ καὶ ὑγρὰ καὶ ἐκ διαλημμάτων ῥωγμὸς, ἐπὶ τέλει τε καὶ σπασμός. ubi Cornarii verſio: reſpiratio parva et frigida, et per intervalla fiſſurae. Scribonius c. 48. Opium potum facit capitis gravitatem, gelationem et livorem artuum; ſudoresque frigidos manare. Praeterea ſpirationem impedit, mentem ſoporat, ſenſusque abalienat.

v. 435. Ἀνακίνυται. Scholia: οὐκ ἀνοίγονται.

v. 436. Αὕτως Goett. δέδησεν. Scholia: δέδεται, δεσμεῖται.

v. 437. Ἀμφὶ καὶ M. R. G. ὀδμήεις. Scholia: ὀζώδης, ὀδμὴν ἔχων τὴν ἀπὸ τοῦ ὀποῦ. φέρεται γὰρ ἱδρὼς ψυχόμενος τοῦ σώματος. Dioſcor. ὀσμή τε τοῦ φαρμάκου δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐκδίδοται.

v. 438. Ἀχραίνει Ricc. Pariſ. Scholia: τὸ δὲ πρόσωπον ὠχρὸν γίνεται, τὰ δὲ χείλη ἐμπίμπραται. Eutecnius: ὠχροὶ τὰ πρόσωπα τυγχάνουσι.

v. 439. Δεσμά. Scholia: πάρεσις τῶν σιαγόνων γίνεται. Eutecnius: τὰ γένεια ἀνέχειν οὐχ οἷοί τε εἰσὶν, τῶν ἐπὶ τού-

τοις

τοῖς σφίσι χαλασθέντων δεσμῶν. κεχήνασι δ' οὖν διὰ παντὸς, καὶ τὰ χείλη τὴν προτέραν αὐτῶν οὐ φυλάττουσι τάξιν.

v. 440. Διανείσεται G. Pariſſ. διανείσσεται Ricc. Scholia: ἐκ τοῦ αὐχένος ὀλίγον ἆσθμα ἑλκόμενον ψυχρὸν διέρχεται. Eutecnius: ψυχρὸν δὲ διὰ τοῦ αὐχένος σφῶν διέρχεται πνεῦμα. Hippocr. Prognoſtic. T. I. p. 61. πνεῦμα ψυχρὸν ἐκπνεόμενον ἐκ τε τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος ὀλέθριον κάρτα ἤδη γίνεται.

v. 442. Στεβλὸς Med. ὑπαγγέλλει Pariſ. Deinceps ὅτὲ μὲν Medic. Scholia: πολλάκις δὲ καὶ οἱ ὄνυχες πελιδνοὶ γινόμενοι, ὡς ἐντὸς τοῦ αἵματος χωροῦντος, καὶ ἡ ῥὶς στρεβλουμένη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κοῖλοι γινόμενοι θάνατον ἀπαγγέλλουσι. Eutecnius: πελιδνωθέντων δὲ τῶν ὀνύχων (καὶ addo) διαστρόφου φανείσης ὁποτοῦν τῆς ῥινὸς, παραπόδας ὁ θάνατος ἐφίσταται τούτοις. Hippocrates Aphor. 40. ἐν μὴ διαλείποντι πυρετῷ ἢν χεῖλος ἢ ὀφρὺς ἢ ὀφθαλμὸς ἢ ῥὶς διαστραφῇ — ἐγγὺς ὁ θάνατος.

v. 443. Ἀρωγῷ Pariſ. Scholia: ἐπιμελοῦ τῆς θεραπείας, γλυκὺν θερμὸν οἶνον διδοὺς αὐτῷ. Eutecnius: ἀλλὰ σὺ ταῦτα μὲν ὁρῶν καταπληγῇς μηδὲν, ἀλλὰ ἐπάμυνε.

v. 444. Κεκαφηότα. Scholia: ὀλιγοψυχοῦντα πληροῖς. Eutecnius: καὶ μετὰ τοῦ καρποῦ τῶν μελιττῶν οἶνον μιγνὺς παρὰ πόδας τῷ πάσχοντι δίδου. Ceterum etſi γλυκόεντι ποτῷ et Scholia et Eutecnius quaſi ἐπεξήγημα vocabuli οἰνάδι interpretantur, mihi tamen legendum eſſe videtur λιπόεντι vel λιπόωντι. Rationem vide ad verſum 452. Dioſcorides 2. 109. de melle: καὶ πρὸς μήκωνος πόσιν μετὰ ῥοδίνου θερμὸν λαμβανόμενον. De uſu vini contra opium locus eſt Galeni praeclarus de Simpl. Med. Facult. 3. 20.

v. 445. Τινθαλέῳ. Scholia: θερμῷ, διαπύρῳ. σύμμισγε καὶ μέλι μετὰ θερμοῦ οἴνου. Ariſtoph. Veſp. 328. διατινθαλέῳ κεραυνῷ. Scholia ibi διαθερμῷ. Scribonius: adjuvari debent aqua cum oleo in vinum admixtis ſaepius datis, et frequenter rejectis per pinnam aut lorum vomitorium.

Prodeſt

Prodest et vini cyathus et passi et olei cyathus eadem ratione datus. item vinum et acetum pari mensura datum ex aqua mulsa, cum rosa ejusdem mensurae, ita ut ista subinde cogantur rejicere: quae sana equidem non praestiterim. Ceterum in Nicandro versuum ordinem permutatum jam olim esse suspicor atque ita corrigendum ut antecedat: δή ποτε δ' ἢ ῥοδέοιο usque ad finem versus 455. Tum sequi debet versus 444. οἰνάδι καὶ — πιμπλὰς τινθαλέῳ· ποτὲ δ' ἔργα. et reliqui deinceps. . . Atque hunc ordinem facile tibi approbabunt loca medicorum graecorum a me apposita, et ipsa verborum structura. Tum vero mutare γλυκόεντι in λιπόωντι non erit necesse, quod antea fueram suspicatus.

Διαδρύψαιο. Ita Goett. διατρέψαιο M. R. διαθρέψαιο Paris.

v. 446. Ὑμηττίδος. Ita Medic. et Paris. Vulgo Ὑμμηττίδος. Eutecnius: τὸ δὲ τούτων γένος τῶν μελιττῶν ἐκ μόσχου σκήνους μὲν τὴν ἀρχὴν εἶναι κατὰ φύσιν ἐδέξατο· ἐγένοντο δ' οὖν αἱ μέλιτται ἐν νεμέᾳ πρῶτον, καὶ αἱ ταύτῃ δρύες εἶχον αὐτάς. Galenus Antid. l. 11. monet omnibus antidotis mel tale miscere, quod tempore procedente non transeat in vini qualitatem; tale esse Cnidium, quod tamen prope ad Hymettium accedat, et Rhodium.

v. 448. Ἐκτίσσαντο. Scholia G. κατεσκεύασαν.

v. 449. Θαλάμας M. G. θαλάμους Ricc. Paris. cum Edd. Deinceps συνομηρέας M. R. Goett. Scholia: συνομηρέας, συνερχόμεναι βοτρυδόν. πολυωπέας, πολλὰς ὀπὰς ἐχούσας. τοιαῦτα γὰρ τὰ κηρία.

v. 450. Μ.ησάμενοι M. R. G. ex correctione tamen Ricc. Deinceps ἤνυσαν ὄμπας M. R. G. ἤνυσαν etiam Paris. In Scholiis etiam G. liber habet ὄμπαι οἱ μέλιτι δεδευμένοι πυροί. — Νίκανδρος δὲ ἰδίως εἴρηκε τὰ κηρία ὄμπας. Atque ita Etymol. M. ὄμπη πυροὶ μέλιτι κεχρισμένοι, μεμελιττωμένοι. Eutecnius: μιμούμεναι γὰρ δὴ τὴν Δήμητρα ἀνὰ μέσον τούτων τῶν δρυῶν καὶ τῶν ἐν ταύταις τυγχανόντων κοίλων, ἐργάζοντο

δὴ

δή που τὰ κηρία τε καὶ ἐποίουν μέλι, τήν τε δὴ ἐρείκην καὶ θυμὸν αἴδε ποιούμεναι τροφήν. Ita haec ex Goett. libro correxi. De voce ὄμπνη vide Scholia Apollonii ad Argon. 4. 989. et Tzetzes ad Lycophr. p. 95. ubi male est: ὄμπνοὶ κυρίως πυροὶ μέλιτι βεβρεγμένοι, et Interpretes ad Callimachi Fragm. 183. Vulgatum μνησάμεναι si voluit exprimere Eutecnius, qui ponit μιμούμεναι τὴν δήμητρα, videtur Δηοῦς legisse, et ἤνυσαν. Mihi vero olim lectum h. l. fuisse videtur: μησάμεναι Δηοῖ ὤπασαν. Cereris jussu primum in Attica, cui Dea eadem et frugum primum usum concessit, mel congesserunt apes. Simonides apud Plutarchum Opp. Moral. p. 79. et p. 41. ed. Francof. τὴν μέλιτταν ξουθὸν μέλι μηδομέναν.

v. 451. Ἐρύκην Paris. Varietatem ἠνεμόεσσαν annotant Scholia. Hesychius: ἀνθεμόεσσα ὑψηλὰ ἄνθη ἔχουσα.

v. 452. Δή ποτε δὴ Medic. Ricc. Paris. δή ποτε δ' ἢ Goett. Deinceps λήνει dedi ex Medic. et Goett. Vulgo λίνῳ. quod corrigi jussit Dorville ad Charit. p. 767. et Toup ad Theocrit. Wartoni T. II. p. 401. Vide Hesychium et Scholia ad Theocriti I. 139. Scholia: τῷ ἁπαλῷ καὶ εὔτριχι ἐρίῳ. Eutecnius: ἀτὰρ δὴ καὶ ῥόδα ἀποθλίβων αὐτοῦ (αὐτῶν lege) τὸ ὑγρὸν ἔνσταζε διὰ τῶν χαλινῶν, μᾶλλον δὲ ἔριον ἀποβρέχων εἰς ἔλαιον ῥόδων ἐπίτιθες πλῆρες τὸ στο . . . . ι ποτὲ μὲν ἐξανιστᾶν τις αὐτὸν . . . . ποτὲ δὲ ἐμποδὼν αὐτῷ καὶ διασείειν καθεύδοντα, ἵνα τὸν ὄντα καὶ δοκοῦντα τῆς καρηβαρίας ὕπνον ἀποθέμενος διασωθῇ ἐξεμέσας τὸ ἐν αὐτῷ δηλαδὴ φάρμακον. ubi quaedam supplevi verborum fragmenta, sine accentibus scripta omnia. Quodsi legit Eutecnius μαλλὸν, tum corrigendum erit in verbis ejus: μαλλὸν δὲ ἐρίου. Ceterum expressit δή ποτε δή. Dioscor. primum vomitum oleo citum et clysma acerrimum commendat, deinde ὀξύμελι σὺν ἁλσὶ πινόμενον ἢ μέλι σὺν ῥοδίνῳ θερμῷ, καὶ ἄκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ ἢ κινναμώμῳ. In Parab. γλυκὺς, μέλι θερμανθὲν σὺν ῥοδίνῳ. ubi Paulus habet: κλύσμα τε, ὀξυμέλιτι συναλείφειν μέλιτι σὺν ῥοδίνῳ θερμαίνειν καὶ ἄκ. π. ἐν ἀψινθίῳ

καὶ

καὶ κα. Actuarius vulgatam Diosc. lectionem reddidit, nisi quod habet καὶ κινναμ. Aetius: ὀξύμελι πινόμενον καὶ ὄξος θερμὸν καθ' αὐτὸ, καὶ ὁ κιῤῥὸς οἶνος ἄκρατος πολὺς μετ' ἀψινθίου καὶ κασσίας. Hinc suspicor in poeta legendum esse λιπόωντι ποτῷ i. e. ἐλαίῳ versu 444.

v. 453. Καὶ ἠμύουσι Ricc. εἰμύουσι Paris. et ex correctione Ricc. Deinceps χαλινοὺς M. Ricc. Scholia: τοῦ στόματος μεμυκότος βιάζου διανοίγειν αὐτὸ διοχλίζων τὸν κυνόδοντα, καὶ ἰρινέου μᾶλλον βαθὺν κορέσκων ἕλκεις, ἀντὶ τοῦ ἕλκε τὸν ἰὸν μετὰ τοῦ ἐρίου τὸ ῥόδιον ἔλαιον ἐπιβάλλων. Deinde alius auctor: καὶ εἰ μύουσιν οἱ πάσχοντες, τοὺς συμμεμυκότας χαλινοὺς αὐτῶν ἀνοίγειν (ἀνοίγων lege) ἐνθλίβεις τῷ ἐρίῳ βοηθείας χάριν. ἐνθλίβοις δὲ ἀντὶ τοῦ πιέζοις. Ita etiam Schol. Goett. nisi quod addunt: τότ' ἠμύουσιν ἀντὶ τοῦ ὅτε ἠμύουσιν οἱ πάσχοντες τοὺς συμμεμυκότας χαλινοὺς αὐτῶν ἐνθλίβοις τῷ ἐρίῳ βοηθείας χάριν. Apparet igitur primum non μᾶλλον, sed μαλλὸν legendum esse in poeta. Igitur vulgatam correxi; deinde duplex fuit olim hujus lectio; altera τότ' ἠμύουσι χαλινοῖς; altera: καὶ εἰ μύουσι, χαλινοὺς ἐνθλίβοις. Posteriorem hanc Cod. Ricc. et Paris. habent ex parte. In textu nostro corr. χαλινοῖς, accentu mutato.

v. 454. Κεκορεσμένον dedi ex libris scriptis pro κεκορεσμένος. refertur enim ad μαλλόν. Simillimus locus est supra versu 239. καί τε σύγ' ἢ ῥοδέου θυόεν μαλλοῖσιν ἀφύσσων παῦρα λίπος σταξειας ἀνοιγομένοις στομάτεσσιν, ἠὲ καὶ ἰρινέοιο.

v. 455. Τότε δ' αὖ Ricc. τοτέ Goett. et Paris. Vulgo ποτέ. Deinde ἐλαίου Med. et Goett. Scholia: τοῦ κυπρίνου ἐλαίου, ὅ ἐστι θερμαντικόν. μορόεντος ἀντὶ τοῦ μοροέσσης. Expresserunt igitur ἐλαίης. Diosc. in Parab. ῥόδινον ἢ ἴρινον commendat.

v. 456. Τόν γ' M. R. G. P. Scholia: κατὰ τὸ πρόσωπον τύπτων καὶ πλήσσων ἔγειρε. Etiam supra versu 438. ῥέθος interpretantur πρόσωπον. Hesychius: πρόσωπον, παρειά. Aeoles ita dicere, annotant Scholia ad Iliad. X. 68. Cf. ad

Theo-

Theocriti Idyll. 29. 16. Toupium in editione Wartoni T, II. p. 406. Maximus περὶ καταρχῶν versu 111. δρασσομένη χαίτης ἢ καὶ ῥαθάεσσιν ἐφεῖσα ἀτηρὰς παλάμας. Sed h. l. ut Theriac. versu 721. significat corpus. Diosc. δεῖ δὲ καὶ τούτους διεγείρειν τοῖς ὀσφραντικοῖς καλουμένοις. Aetius: δεῖ καὶ τούτους πίτῃ καὶ κεδρίᾳ καὶ βράθοι καὶ τοῖς ὁμοίοις ὀσφραντοῖς διεγείρειν, κεφαλῇ τε καὶ θριξὶ καὶ νυγμοῖς, καὶ κραυγῇ, καὶ μὴ ἐᾷν ὑπνοῦν, ἀλλὰ διαφορεῖσθαι etc.

v. 457. Σαλάσσων M. R. G. cum glossa σείων. Paris. παλάσσων. Vulgo μαλάσσων. Scholia παλάσσων habent, quod interpretantur: κοιμώμενον κινῶν καὶ σείων ἀνάστησον, ὅπως κεφαλαλγῶν τὸν ὀλέθριον ὕπνον ἀποβάλλῃ, καὶ τὸν κακὸν πόνον ἐξεμέσῃ βοηθούμενος. Similiter in Dioscoride 4. 168. μαλάσσει τὴν κοιλίαν legit Plinius 27. f. 93. ubi hodie editur ταράσσει.

v. 458. Κῶμα. Scholia: τὴν μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως καταφορὰν κῶμον καλοῦσιν ὅθεν καὶ κωμάζειν, τὸ ἐπιφοιτᾶν τοῖς κοιμουμένοις. Paris. habet: κατηβολέων.

v. 459. Τῆμος. Scholia: τηνικαῦτα ἐξεμέσῃ ἀποσοβῶν τὸ κακὸν ἄλγος. Paris. habet: ἐξερρίγησιν.

v. 460. Λίπει καὶ πρὸ δὲ Paris. Scholia: ῥάκη βρέχων ἐν οἰνελαίῳ τρῖβε καὶ ἀναθέρμαινε. Eutecnius: προσαγέσθω δὲ καὶ ῥάκια ἐλαίῳ πρότερον καὶ οἴνῳ βραχέντα κατὰ παντὸς μέλους, ἵν' ἀποψυγέντα ἐκθερμανθῇ ταύτῃ.

v. 461. Τρῖβε Goett. ἐψηγμένα Paris. Diosc. καὶ ἐμβιβάζειν εἰς θερμὸν καὶ πυριᾶν διὰ τὸν ἐπιγενόμενον κνησμόν. ὀνήσει αὐτοὺς καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν χρῆσθαι ζωμοῖς λιπαροῖς μετ' οἴνου ἢ γλυκέος, καὶ μυελὸς δὲ μετ' ἐλαίου πινόμενος. Aetius: ἀλλὰ διαφορεῖσθαι καὶ ἐμβιβάζειν εἰς θερμὸν ἔμβασιν καὶ πυριᾶν καὶ λούειν διὰ τὸν κνησμὸν ἢ τὴν σύμπηξιν τοῦ αἵματος, τὴν ὑπὸ τοῦ ψύχους. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν διδόναι λιπαροὺς ζωμούς, καὶ μᾶλλον ἐλάφειον. ubi Cornarius vertit μυελὸν ἐλάφειον. Scribonius: Caput rosa et aceto sine inter-

missione curetur, eorumque pedes assidue fricentur manibus siccis, aut linteo aspro involutis.

v. 462. Ἐμβάλλεο Medic. Ricc. Scholia: κελεύει αὐτὸν ἐν πυέλῳ ἤγουν ἐν σκάφῃ θερμοῦ ὕδατος καθεῖναι καὶ καταντλᾶν τῷ θερμῷ, ἵνα τὸ συντεθραμμένον δέρμα διαλυθῇ. Deinde ἐμβάλλεο σάρκα (ita G. pro ἐμβάπτεο) τὴν σάρκα αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος. ἄγε ἐκεῖνον αὐτόν. Eutecnius: ἀποβρέχεσθαι δὲ ἐν πυέλῳ καὶ λούειν τὸ σῶμα αὐτοῦ καθάπαξ προςήκει, ὥστε τὸ μὲν αἷμα etc. Expressit igitur lectionem ἐμβάπτεο. Hesychius: δροίτη, πύελος, σκάφη. Scholia Lycoph. ad vers. 1108. Glossa interl. Goett. λεκάνῃ. male. Sed omnino hic locus lacerus est et minus integer, quod vel ex Dioscoride et Aetio licet arguere. Versum hunc puto olim alios secum junctos habuisse, quibus poeta jusserat carnes decoquere, et jus aegro inde propinare pingue. In vulgata lectione κεράων sensu caret, et σάρκα pro σῶμα durum et ineptum mihi quidem videtur. Forte olim fuit scriptum κρεάων. ἐμβάλλεο σάρκα: tum sequebatur nomen animalis, cujus carnes decoqui volebat poeta. Quicquid sit de hac suspicione, certe mendum est in vulgari lectione.

v. 463. Ἐπαυνάασθαι M. R. sed in Ricc. corrigitur ἐπαιονᾶσθαι Goett. ἐπαιονάασθαι cum Paris. Scholia: καταντλᾶν. κυρίως δὲ ἐπαιονᾶσθαι ἐστὶ τὸ ἐπὶ ἠϊόνος λούεσθαι, νῦν δὲ τὸ ἐπὶ θερμοῖς λοετροῖς θεραπεύεσθαι. De ipso verbo vide Arnaldi Lect. Gr. p. 7. et Pierson ad Moerin p. 73. Hinc καταιονήματα apud Aelianum N. A. 8. 22. Suidas: τινθαλέοισι, χλιαροῖς, θερμοῖς. τινθαλέοισι κατικμήναιντο λοετροῖς. χλιαροῖς, θερμοῖς καθυγρανθείησαν. Nonnus Dionys. V. 10. καὶ χρόα χυτιπόνοισι καθικμαίνουσα λοετροῖς. Suidae locus si ex Nicandro est translatus, tum vero olim ita h. l. lectum fuisse suspicor: τινθαλέοισι κατικμήναιο λοετροῖς.

v. 464. Ἐσκληότα M. Ricc. Scholia: τὸ θρομβῶσαν αἷμα τοῦ παθόντος διὰ τὴν ἐκ τοῦ δηλητηρίου ψύξιν ἀναλύων τῇ θέρμῃ τῶν λουτρῶν. ἐσκληκότα ῥινόν, τὸ κατεσκληκὸς

δέρμα

δέρμα. Eutecnius: ὥστε τὸ μὲν αἷμα ὑγρανθῆναι, τὸ δὲ δέρμα κατεσκληκὸς τὸ τούτου καταχαλασθῆναι. De verbo ἐσκληκότα vide Interpretes Hesychii in h. v. et Pierson ad Moerin. p. 49. Hippocrates de Fracturis p. 751. τετανώτατον καὶ ἀκαμπτότατον dixit. Supra versu 343. est τέτανον ἔρφος.

v. 465. Λαγωοῖο Medic. κακοφθόρεος. Scholia: κακῶς φθείροντος. Eutecnius: κατ' αὐτὰ δὲ καὶ τοῦ λαγωοῦ γιγνώσκειν περὶ δή σε γέ που χρὴ τοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὃς δὴ τυγχάνει μὲν τὴν φύσιν τῶν πάντων ὀλεθριώτατος. Plinius 32. f. 3. non sunt minus mira, quae de lepore marino traduntur. Venenum est aliis in potu aut in cibo datus, aliis etiam visus. Siquidem gravidae, si omnino adspexerint feminam ex eo genere duntaxat, statim nausea et redundatione stomachi vitium fatentur ac deinde abortum faciunt. Remedio est mas, ob id induratur sale, ut in brachialibus habeant. Eadem res in mari et tactu quidem nocet. Vescitur eo unum tantum animalium, ut non intereat, mullus piscis; tenerescit tantum et ingratior viliorque fit. Homines quibus in potu datus est, piscem olent. Hoc primo argumento veneficium id deprehenditur. Cetero moriuntur totidem diebus, quot vixerit lepus, incertique temporis veneficium id esse auctor est Licinius Macer. Idem 9. f. 48. nec cessant venena dira, ut in lepore, qui in Indico mari etiam tactu pestilens vomitum dissolutionemque stomachi creat. In nostro offa informis, colore tantum leporis similis. In India et magnitudine et pilo duriore tantum, nec vivus ibi capitur. De eodem repetit 23. f. 3. Sed Indicus, longe diversus, ad pisces referri debet, ut docui ad Aelianum 16. c. 19. et in Synonymia Pisc. p. 119. Venenum leporis hujus memorat Amipsias poeta apud Athenaeum 10. p. 446. Eodem veneno Titum a Domitiano interfectum esse solus narrat Philostratus in Vita Apollonii, quod repetiit Glycas Annal. III. p. 185. ed. Venet.

v. 466. Πολυστείου. Scholia: πολυψήφου θαλάσσης. στεῖαι γὰρ αἱ ψῆφοι. Lepus marinus in Gallia maritima au-

 dit

dit *Chat marin*, cujus sexum et genitalia descripsit Reaumure in Histoire de l'Academ. de Paris 1715. p. 11. Reliquas partes egregie descripsit et pinxit Bohadsch de quibusdam animal. marinis Dresdae 1761. p 1—53. Duplex genus, corniculis senis, alterum colore aurantio, alterum purpureo, catum marinum Reaumurii et Linnaei Aplysiam depil. accurate descripsit et ad limacis genus retulit Guettard Memoires de l'Académ. 1756. p. 156. Tertium genus nigrum innoxium tentaculis quatuor nuper notavit Poiret Itiner. Numid. T. II. p. 67.

v. 467. Λοπίδων. M. et G. cum glossa λεπίδων. quod vulgo legitur. δή τι — πνεύματος Paris. Scholia: οὗ ἡ μὲν ὀσμὴ ταῖς τῶν ἰχθύων λεπίσι καὶ τῷ ἀποπλύματι αὐτῶν ἔοικεν. Entecnius: ὀδμὴν δὲ τοιάνδε παρέχεται οἵαν περ ἂν τὸ ὕδωρ οἶμαι πλυθέντων ἰχθύων. Diosc. 6. 30. λαγωοῦ θαλαττίου ποθέντος παρακολουθεῖ γεῦσις ὁμοία ἰχθύσι βρωμώδεσιν. Ita et Paulus et Actuarius, qui Dioscoridem exscripserunt; quod fecit et Nonnus c. 277. quem emendavit Bernard. ad Demetrium de Podagra p. 34. Aetius: γεῦσις ὁμοία ἰχθύσι βρωμώδης, μικρὸν δὲ ὕστερον κοιλίαν ἀλγεῖ. unde etiam in Dioscoride, annuente Paulo, legendum est βρωμώδης. Scribonius c. 54. Leporis marini gustus non dissimilis illotis piscibus aut etiam putentibus. Ceterum de odore in urina demum et sudore meminerunt medici graeci; igitur vide an versus hic retrahendus forte sit post 480. atque ita legendus: τῶν sc. οὔρων, δή τοι λοπίδων et reliqua.

v. 468. Σαπρυνθέντων. Scholia: σαπρωθέντων. Entecnius: τὴν δὲ γεῦσιν ἀπ' αὐτῶν ὡς ὄντων αὐτῶν καὶ διεφθαρμένων. ubi alterum αὐτῶν vitiosum est.

v. 469. Ἀῤῥύπτων Goett. cum glossa ἀπλύτων. Paris. ἀῤῥύπων. Vulgo ἀπλύντων glossa locum verae lectionis occupavit. Dein λόπις recte M. R. λοπὶς Paris. ὁππότ' ἂν λοπὶς G. Scholia: ὅταν ἡ λοπὶς τὴν ὅλην αὐξίδα μολύνῃ τουτέστι τὸ σῶμα φθείρῃ καὶ ἀφανίζῃ. αὐξὶς γὰρ τὸ σῶμα. μετὰ γὰρ τὸ ἀγρευθῆναι οἷον δή ποτε ἰχθὺν, εἰ μείνει ἐπ' αὐτῷ τὸ λέπος

πος αὐτοῦ, ἀφανίζει αὐτὸν καὶ ὄζειν ποιεῖ. Addit Goett. αὔξις εἶδος ἰχθύος ὅμοιον θύννῳ. In Aristotele H. A. 4. 8. πλῦμα τῶν ἰχθύων Plin. 10. f. 90. male vertit *piscium sanguinem*.

v. 470. Λιπόεις solus Parif. Mox ὑπὸ σ7λίγεσσιν idem. ὑπὸ σ7ίλγεσσιν Riccard. Scholia: ὁ λαγωὸς νεωσ7ὶ γεννηθεὶς ὅμοιός ἐσ7ι ταῖς θριξὶν ἤγουν κατὰ τὰς τρίχας τῆς τευθίδος. τεύθου τουτέσ7ι τοῦ ἄῤῥενος. Alius: ἐπειδὴ γληνώδης ὑπάρχει. ὄσ7λιγγας δὲ λέγει τοὺς βοσ7ρύχους, ὅ ἐσ7ι τὰς κόμας τῶν τευθίδων καὶ σηπιῶν, ἐν αἷς ἄρτι γεννώμενοι οἱ θαλάσσιοι λαγωοὶ διατρίβουσι. Eutecnius: μέλας δέ ἐσ7ιν τὴν ἰδέαν καὶ ὑπὸ ταῖς τῆς τευθίδος ἢ τεύθου πλεκ7άναις φέρεται. ὑποφέρεται δέ γε ὁμοίως καὶ ταῖς τῆς σηπίας, ἥπερ δειλίας ἕνεκά που ἀφίησι θόλον, ᾧ τὸ ὕδωρ θολοῖ. Scholion Goett. εἶδος ἰχθύος — τὴν μὲν ἀσθένειαν ἀφρῷ παραπλήσιος, τὴν δὲ ἐπιφάνειαν μέλας· θανάσιμος δὲ βρωθείς. quorum pars etiam in Editis exstat; ubi γλινώδης legi malebat C. Gesner in Hist. Lep. marini p. 567. qui vulgatum ῥυπόεις rectius verti *sordidus* monet. Idem deinceps ἐμφέρεται h. l. non *similis est* cum Scholiis interpretatur, sed cum altero Scholiorum auctore pro ἐνδιατρίβει, propter additum ὑπ' ὀσ7. Sic est ἐμφέρεται apud Oppianum Halieutic. I. 81. In Apollonii Argon. II. 170. ἔνθα μὲν ἠλιβάτῳ ἐναλίγκιον οὔρεϊ κῦμα ἀμφέρεται alii Codices habent ἐμφέρεται. Ceterum ὄσ7λιγγες in vite sunt cirrhi Theophrasto H. P. 3. 18. De verbo vide Scholia Apollonii I. 1297. Koppiers Obferv. Philol. p. 149. Hesychius: ὄσ7αλιγξ, πλόκαμος, ἕλιξ, βόσ7ρυχος, ἢ τὸ ἐν βότρυσι γινόμενον. Dictum etiam fuit ἄσ7λιγξ, docente Ruhnkenio ad Hesychii glossam ἄσ7λαξ.

v. 471. Νεαλὴς Parif. Duplicem Scholiorum interpretationem antea posui. Audiamus nunc Aetium: ὁ θαλάσσιος λαγωὸς εὑρίσκεται ὡς ἐπίπαν μεταξὺ τῶν τευθίδων, ζῶον μικρὸν, βρωμώδη ὀσμὴν ἔχων. Dioscorides II. 20. leporem marinum parvae loligini similem ait esse, tritumque psilothri instar adhiberi. Praeclare Aelianus aut quem is exscripsit 2. 45.

λαγὼς θαλάττιος βρωθεὶς καὶ θάνατον ἤνεγκε πολλάκις, πάντως δὲ τὴν γαστέρα ὠδύνησε. τίκτεται γὰρ ἐν πηλῷ καὶ οὐκ ὀλιγάκις δὲ ταῖς ἀφύαις συναλίσκεται. εἴη δ' ἂν κατὰ τὸν κοχλίαν τὸν γυμνὸν τὸ εἶδος. Ad alienum genus ſub Aplyſiae depilantis nomine retulit Linnaeus, ad cochlearum proprium auctoritate etiam Aeliani ductus reduxit egregius Pallas. Τεύθου et τευθίδος differentiam docet Ariſtoteles H. A. 4. 1. et 5. 18. Vide quae dixi in Hiſtor. naturali Sepiar. p. 114. Loliginum et ſepiarum ſimilitudo nulla eſt, niſi in tentaculis, quae quaterna et ſena lepores marini, dena loligines habent. Praeterea, etiam forte color tranſiens in alienum in utroque genere ſimilis. Ceterum ἐμφέρεται eſſe h. l. vertendum *ſimilis eſt*, docet ſequens geminum ἄτε. Et Dioſcorides 2. 20. ἔοικε μικρᾷ τευθίδι.

v. 472. Σηπιάδος. Σηπιὰς pro σηπία eſt etiam in loco Antiphanis apud Athenaeum, monente Gesnero in Hiſtor. Aquatil. p. 1034. De Thetide formam ſepiae aſſumente fabulam narrant Scholia Apollonii ad Argon. I. 582. unde Etymol. M. in σηπιὰς ἄκρα. Habetur eadem in Scholiis ad Aram Doſiadae apud Valckenair Diatr. in Eurip. Fragm. p. 132.

v. 473. Χολῇ. Scholia: τῷ μέλανι. Deinceps ἀγρώστηρος Goett. Scholia: ὅταν γὰρ ἴδῃ τὸν ἁλιέα, ἐκβάλλει τὸ μέλαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ἀθεώρητος ᾖ. Eutecnius: ὁ γὰρ δὴ ταύτης τῆς σηπίας λεγόμενος θόλος διὰ τὸ φοβεῖσθαι τοὺς ἁλιεῖς καὶ τὴν γιγνομένην εἰς αὐτὰς παρ' ἐκείνων θήραν ἀφίεται ὑπὸ τῆς σηπίας κατὰ τοῦ ὕδατος. καὶ οὐκ ἐνέχονται παρά σφιν ἐκ τούτου τῇ ἄγρᾳ, ἀλλὰ διαφυγγάνουσιν οὕτως τοὺς παρ' αὐτῶν δόλους. χολὴ μέντοι παρ' ἐνίων ὁ ἐξ αὐτῶν ὠνόμασται γιγνόμενος θόλος. Fellis uſum praebere atramentum ſepiae cenſet Ariſtoteles H. A. 9. c. 1. unde Plinius 9. ſ. 45. male dixit pro ſanguine eſſe. De atramento ſepiarum ejusque uſu nota hodie omnia. In tenebris lucere monuit jam olim Ariſtot. de Senſu c. 2.

V. 474.

v. 474. Τὸν ἤτοι Goett. Scholia: τοῖς δὲ πίνουσιν ἀκολουθεῖ σκότωσις χολώδης, ἰκτερώδης. τῶν ἤτοι τῶν Φαγόντων τὸν λαγωόν. Eutecnius: ἀλλ' οὖν ζοφώδης μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐπανθεῖ τοῖς μέλεσι καὶ δυσαλθὴς χροιὰ, ἴκτερος δὲ ἐπινέμεται παντὶ τῷ προσώπῳ. Aetius: καὶ ἡ χροιὰ τοῦ σώματος ἐπὶ τὸ ἰκτερῶδες ἐκτρέπεται, εἶτα καὶ μολιβδῶδες Φαίνεται μετὰ οἰδήματος τοῦ προσώπου· ἐμπίπραται δὲ καὶ τὰ σφυρὰ, καὶ τὸ αἰδοῖον ἐν οἰδήσει γιγνόμενον ἐπέχει τὰ οὖρα. Scribonius: Coloris mali et veluti plumbei fiunt. Andromachus apud Galenum Theriac. ad Pif. c. 6. ἢ ὁπόταν χολόεντες ὅλον δέμας, ἔξοχα δ' ὄσσε, καὶ μερόπων χροιὴν πάμπαν ἀνηνάμενοι ἴκτερον ἱλάσκωνται ἀπηνέα, μηδ' ἐπὶ θοίνας, εἰ καί σφιν μακρὸν Ζεὺς πετάσειε πέρας, νεύσοιεν, μοῦνον δὲ κατηφέα θυμὸν ἔχοντες Φεύγουσιν σφετέρων ἤθεα κηδεμόνων.

v. 475. Περισταλάδην Parif. Scholia: οὐκ ἀθρόαι ἀλλὰ οἷον κατὰ σταλαγμὸν ἐλαττοῦνται. Eutecnius: τηκόμεναι δὲ κατ' ὀλίγον αἱ σάρκες αἱ τούτου Φθείρονται, καὶ τὸ ἐντεῦθεν εὑρίσκεται σύμπας διατακείς. Aetius: αἱ σάρκες τε αὐτῶν τηκόμεναι ἐκρέουσι καὶ ἱδροῦσι δυσώδη. Scribonius: minutatimque per tabem quafi phthifici confumuntur. Arcefilaum Cyrenaeorum regem morbo lento et tabifico ex potu leporis marini obiiffe narrat Plutarchus de Mulier. virtut. p. 260. Ceterum Scholia videntur περισταλάδην legiffe.

v. 476. Ὁ δὲ δόρπα M. R. G. Vulgo τὰ δὲ δ. Deinceps ῥινοὶ Parif. Scholia: ὁ δὲ τροφὴν οὐ προσίεται. Eutecnius: τροφῆς τοιγαροῦν τὸ παράπαν οὗτος ἔτι προσίεται οὐδὲν, οὐδὲ ἀνέχεται.

v. 477. Ἐποιδαῖνον — πίμπρανται Parif. Deinceps μήλοις recte habent Edd. veteres, libri fcripti omnes et Scholia. Quaedam male μύλοις. Scholia: κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν γίνεται ἔπαρμα, μάλιστα δὲ περὶ τὰ σφυρά. περὶ δὲ τὰ τοῦ προσώπου μῆλα γίνεται οἰδήματα ἐν ἐρυθήματι. Eutecnius: οἰδαίνεταί τε τὸ δέρμα καὶ ὑποπίμπραται τὰ τῶν κνημῶν· καὶ ἐπανθεῖ ταῖς παρειαῖς ἔρευθος. Vulgatum μύλοις fi quis de-

 fendere

fendere conetur, adest μύλλον, labrum, hinc ἀπομυλλαίνειν et προμυλλαίνειν. de quibus vide Foësii Oeconomiam Hippocr. Verbum πίμπραται Rondeletius interpretabatur *turgere, extendi.* Vide postea ponendum locum Hippocratis. Ceterum plura veneni signa posuit Avicenna, cujus locum posuit etiam Vincentius 17. c. 61. qui cap. 62. alium ejusdem affert locum, ubi lepus hic marinus dicitur animal ostreatum lutosum ad rubedinem aliquantulum declinans. Cum et Aelianus in luto nasci leporem affirmet, licebit hinc vulgatum ῥυπόεις interpretari. Mihi in Scholiis legendum videbatur γλοιώδης; quo verbo lectionem λιπόεις expresserunt.

v. 478. Κυλοιδιόωντες Paris. Deinde ὀλιγωτέρη idem. Scholia: τοὺς ὀφθαλμοὺς διοιδοῦντας καὶ. κοίλους ἔχοντος. Scribonius: Oculi eorum exulcerantur, genae inflantur. Gorraeus ad h. l. Ulcerati pulmonis malum Nicander aperte indicat, scribens genas illis rubere, et velut roseo colore pictas videri. Hoc enim fit humorum in pulmonibus putrescentium calore in faciem sublato. Male contra Gorraeum Rondeletius in Lepore marino negat signa pulmonis ulcerati poni a Nicandro. Vide tu mihi locum Hippocratis de morbis L. 2. p. 231. Tom. II. ubi haec vitiosi pulmonis signa ponit: πυρετὸς ἴσχει βληχρὸς καὶ ὀδύνη μέσον τὸ στῆθος καὶ τοῦ σώματος κνησμὸς (an hunc dixit poeta ubi ait πίμπραται etc.?) — καὶ ἐν τῷ στόματι ὀδμὴ οἱ ἐγγίνεται βαρείη οἷον ἀπὸ ἰχθύων ὠμῶν — καὶ τὰ ἄνω λεπτύνεται, μάλιστα δὲ ἅπας. καὶ οἱ κύκλοι τοῦ προσώπου ἐρυθριῶσι, καὶ οἱ ὄνυχες τῷ χρόνῳ ἕλκονται καὶ ξηροὶ καὶ χλωροὶ γίνονται — θεραπεύειν δὲ χρὴ — ἢν δέ σοι καιρὸς δοκέῃ εἶναι ἐλλέβορον πίνειν, — τὴν δὲ κάτω κοιλίαν μὴ κινεῖν φαρμάκῳ, ἢν μὴ οἱ πυρετοὶ λαμβάνωσιν ἰσχυροί. ἢν δὲ μὴ λαμβάνωσιν γάλακτι ὄνου ὑποκαθαίρειν. ubi Galenus κύκλοι προσώπου explicat τὰ μῆλα. Igitur etiam in Nicandro μήλοις legi debet.

v. 480. Πορφυρέη. Scholia: ὀλιγωτέρη ἔκκρισις τῶν οὔρων ποτὲ μὲν πορφυρᾶ ποτὲ δὲ αἱματώδης, διὰ τὸ ξύεσθαι

τὰ

τὰ ἐντός. Eutecnius: καὶ βραχεῖα μὲν τῶν οὔρων ἔκκρισις γίγνεται, τὴν δὲ χροιὰν τὰ μὲν οὖρα ἔοικε πορφύρᾳ, ἔκκρισις δὲ ἐνταῦθά τις αὐτῶν αὖθις ὡς πλείστη γίγνεται. Postrema vitiosa sunt. Diosc. ἐν δὲ τῷ χρονίσαι κοιλία τε ἀλγεῖ καὶ οὖρα ἐπέχεται· εἴποτε δὲ ἐκκριθείη, πορφυρίζοντα τῇ χροιᾷ ὁρᾶται. Aetius: προβαινούσης δὲ τῆς κακίας καὶ θαλασσίζον ἀρεῖται, ἐνίοτε δὲ καὶ αἱματῶδες. ubi male Cornarius, coerulei coloris lotio. Oroscius Annot. in Aetii Interpretes p. 269. in Codice graeco suo reperit θαλάσσιον. Scribonius: Qui sumserunt autem stomacho vesicaque afficiuntur, ita ut urinam quidem difficulter et cum dolore, purpureique coloris reddant. Stomacho item tento et dolenti sunt aversoque ab omni esca, praecipue pisce. Retentionem urinae Aetius ab inflammatione et inflatione veretri, a corrosione interiorum Scholia. Galen. Theriac. Pis. c. 4. pulmonem exulcerari ait leporis veneno; idem de S. M. F. 10. 8. cantharidis et leporis venenum corrodere interiora monet, ideo recte lac praeberi in remedio.

v. 481. Ἔλλοψ. Scholia: ἰχθύς. Aetius: ἀποστρέφονται δὲ καὶ μισοῦσιν. ἰχθῦν ἅπαντα χωρὶς καρκίνου καὶ καρίδων. Deinde in remediis: ἐσθιέτωσαν δὲ καὶ καρκίνους συνεχῶς καὶ τὰς καρίδας. ἰχθὺν γὰρ οὐ προσίενται σημεῖον δὲ σωτηρίας τὸ δυναθῆναι ἰχθὺν φαγεῖν. Ita plane etiam Diosc. Parab. II. 156. nisi quod squillas omisit.

v. 482. Μιαρὴν Medic. Scholia: ἀποστρέφεται. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἐμυδάξατο (ἀντὶ τοῦ ἐμυσάξατο addit Goett.) ἀπεμυκτήρισε, παρῃτήσατο τοσοῦτον, ὡς καὶ ναυτιάσαι καὶ ἐμέσαι ὑπὸ τῆς ἀηδίας βιάζεσθαι. Eutecnius: ἀνέχεται μὲν οὖν ὁ πάσχων ταῦτα οὐδὲ ὁρᾶν ἰχθὺν οὐδὲ τροφῆς μεταλαμβάνειν· ναυτιῶν δὲ οἷος ἐστὶ καὶ μυσαττόμενος. Diosc. ἀποστροφή τε καὶ μῖσος πρὸς πάντα ἰχθύν. καὶ ἱδρῶσι δυσώδη. παρέπεται δὲ αὐτοῖς καὶ ἔμετος χολώδης, ἐνίοτε αἵματι μεμιγμένος. Aetius: ἔπειτα ναυτιώδεις γιγνόμενοι ἐμοῦσι χολώδη αἵματι μεμιγμένα καὶ ποικίλα, ἰχθύος ἀποπλύματος ὄζοντα. Scribonius: nauseant praeterea, et subinde rejiciunt spumosa inter biliosa

aut ſanguinolenta, et maxime quum ſimulavit aut nominavit aliquis piſcem. In ſomnis litoris pulſi fluctus videntur ſubinde audire. Dioſc. in Parab. ſequi ait potum leporis vomitus continuos, vario colore; nam ventriculum velut a putrido cibo nihil continere. Ceterum a δέρκω eſt δράκος, vox rara, pro oculo; verbum μυδάσσεσθαι alibi reperi pro μυσάττεσθαι.

v. 483. Τῷ μὲν recte M. R. G. Vulgo τῶν μέν. Deinceps Φωκήεσσαν ſupraſcripta vulgari Φοινήεσσαν Goett. Atque hanc lectionem interpretatur etiam auctor Scholiorum; alter vulgarem inepte reddit μέλανα ἐλλέβορον. Eutecnius: ἀλλὰ τούτῳ μὲν ἐξ ἐλλεβόρου Φωκικοῦ μεταποιητέον. quae etſi minus integra arguunt, eum lectionem Φωκήεσσαν expreſſiſſe. Dioſcorides: ἐλλεβόρου μέλανος ἢ σκαμμωνίας ὀπὸς μετὰ μελικράτου ῥοῶν τε πυρήνων. In Parabil. drachmae pondus hellebori nigri et ſcammonii definit, et album helleborum adhiberi etiam poſſe monet. Φωκήεσσαν autem album helleborum indicat. Anticyra enim Phocica urbs, albo fuit celebrata. Vide Helladii Chreſtomath. p. 325. et Stephan. Byzant. Ἀντίκυρ. et Salmaſii Homonym. p. 57—59. Hellebori nigri et ſcammonii, utriusque drachmam unam, cum lacte bovillo vel melicrato propinat Aetius.

v. 484. Νεοβλάστοιο M. R. Goett. Vulgo νεοβδάλτοιο. Scholia: τὸν σκαμωνίας χυλόν. Eutecnius: δοτέον δὲ καὶ σκαμμωνίας αὐτῷ νεωστὶ καὶ προσφάτου αὐτῆς σκευασθείσης, ὥστε τὸν ἐκ τοῦ λαγωοῦ ποτὲν οὕτω ὀλέθριον τυγχάνοντα ἅμα δὴ τοῖς ἐκκρινομένοις ἐκβληθέντα ἔξω τοῦ λοιποῦ μετὰ τῶν ζώντων ἀδεῶς διάγειν τοῦ θανάτου παραιτησάμενον τὴν μέλαιναν ψῆφον. quae vitioſa ſunt. Utram lectionem expreſſerit dubium eſt mihi quidem. Male Gorraeus: aut quam preſſa recens lacrimam ſcammonia fundit. Nam ipſa vox δάκρυ arguit ſuccum deſtillantem, e radice ſcilicet ſcammoniae. Vide Dioſcoridem 4. 171. Adulterinum ſcammonium fit ex ſucco Cynanchi Monſpeſſulani coctione inſpiſſato. Vide Murray

Appa-

Apparat. Medic. Vol. I. p. 496. Hanc igitur ob caussam reieci vulgatum νεοβδάλτοιο.

v. 485. Φύρματα. Scholia: τὰ κόπρια καὶ σκύβαλα ἐκβάλλῃ. Hesychius: Φύρμα, κόπρος, ῥύπος.

v. 486. Βρωμήεντος. Scholia: τοῦ ὄνου. Eutecnius: καὶ μὴν προσχρηστέον τῷ τοιούτῳ καὶ ὄνου γάλακτι. Diosc. γάλα ὄνειον ἢ γλυκύ. In Parabil. γυναικὸς γάλα ἢ ὄνου. Asclepiades apud Galenum: γάλα πίνειν, μάλιστα μὲν ὄνειον, εἰ δὲ μήγε, βόειον ἢ αἴγειον. Sic et Plinius 28. ſ. 43. Muliebre lac idem habet 28. ſ. 21.

v. 487. Λιπόωντας M. R. G. Vulgo ῥυπόωντας. Eandem varietatem jam ſupra annotavimus; atque ita in Dioſcoride ſaepenumero variatum fuit. Sic in loco 4. 93. λιπαρὰ φύλλα Plinius 25. ſ. 101. interpretatur ſordida folia, id eſt ῥυπαρά. Eutecnius: καὶ μαλάχης ἀφεψηθείσης ἱκανῶς τῷ χυλῷ. Dioſc. μαλάχης ῥίζης καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀφέψημα — ἢ κεδρίας λείας μετ' οἴνου δραχμὴ μία. In Parab. μολόχης τὸν καυλὸν σὺν τῇ ῥίζᾳ κεδρία σὺν γλυκεῖ ἢ οἴνῳ κεδρίδες ἐσθιόμεναι. Aſclepiades ap. Galenum: καυλοὺς μαλάχης ἑψημένους ἐπιμελῶς φαγεῖν. Plinius 20. ſ. 84. de ſilveſtri ſeu althaea: valent et contra venena, potae vero decoctae cum radice ſua leporis marini venena reſtinguunt, et ut quidam tradunt, ſi vomatur. Dioſcorides eadem 2. 144. de ſativa habet. Aetius: μαλάχης ἀφέψημα καὶ ἐμείτωσαν. Scribonius: prodeſt et malvae ſorbitio bene uncta et ſalſa.

v. 488. Καί ποτε M. R. G. Vulgo καὶ τότε. Scholia: ὀβολοῦ ὁλκήν. Sed alter auctor πελάνου τῆς πεπηγυίας κεδρίνης πίσσης, λέγει δὲ τὴν κεδρίαν. Eutecnius: καὶ κεδρίνης πίσσης τὸν σταθμὸν ἕλκοντος εἰς ὀβολόν. πίνοντι μέντοι αὐτῷ προσχρηστέον τούτοις. Dioſc. I. 90. de liquore cedrino: πρός τε λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν σὺν γλυκεῖ λαμβανομένη βοηθεῖ. poſtea de fructu: καὶ πρὸς λαγωοῦ θαλαττίου πόσιν σὺν οἴνῳ λαμβάνονται. Unde Plinius 24. ſ. 11. cedrus dat picem, quae cedria vocatur — eadem et contra leporis marini venenum

bibere

bibere in passo. Scribonius: Benefacit et pix cedria, si quis inde bina ternave cochlearia ejus sumserit per se vel ex passi cyathis duobus tribusve: item benefaciunt juniperi (κεδρίδας dicit) tritae quam plurimo cum passo aut per se datae. Asclepiades apud Galenum II. 7. κεδρίας ὅσον ὀβολοῦ ἑνὸς ἢ ἡμιωβόλου γλυκεῖ δεὶς πότιζε. De πέλανος varia significatione vide Ruhnken ad Timaeum, Toup ad Suidam I. p. 36. Abresch ad Aeschyl. I. 182. Scholion ad Porphyrium de Abstin. II. p. 112. καὶ ὁ τοῦ μάντεως μισθὸς, ὀβολός. quae fere eadem apud Suidam legas. Ceterum πίσσα proprie resina dicitur; hinc deinde cocta pix. Ita Theophrasti H. P. I. 19. verba de succis arborum: ἡ δὲ πιττώδης οἷον ἐλάτης, τῆς πεύκης, τῶν κωνοφόρων. Plinius interpretatur *resinaceus*. Vide Salmasii Homonym. p. 168. Κεδρείας λείας μετ' οἴνου καὶ πίσσης ὑγρᾶς, ἢ κεδρίαν ὀλίγην μετὰ γλυκέος δίδου ἐκλείχειν. Unde patet veram esse emendationem C. Gesneri et Cornarii in Dioscoride κεδρίδας λείας μετ' οἴνου legentium. Ita scilicet etiam in Aetio erit legendum, ut vertit Cornarius.

v. 490. Κρησίδος. Scholia: οἰνωπῆς εἶδος ῥοιᾶς καὶ οἰνάδος. καὶ προμένειον δὲ εἶδος ῥοιᾶς. ὠνόμασε δὲ αὐτὴν ἀπό τινος Προμένου Κρητός. Eutecnius: ῥοιᾶς τε πρὸς τούτοις ἐσθιέτω, τῆς τε δὴ Πραμνίου οὕτως ὀνομαζομένης καὶ ἄλλως Κρησίδος καὶ οἰνώπης ἄλλης. Videtur legendum esse ἄλλως, nisi malis alterum ἄλλως corrigere. Hesychius: Προμενέοι ῥοαί τινες. Idem Κρῆσσας, Κρητικὸς, ἀπὸ Κρήτης. ubi forte Κρησὶς legendum est ex h. l. Vide Meursii Cretam II. 9. p. 107.

v. 491. Accurate satis interiorem mali punici fabricam pingit Avienus in Carmine, quo ab amico mala punica ex agro Libyco missa petit ad usum medicinae. Ita vero ille versu 13. et seqq. *Illa precor mittas, spisso quibus arta cohaeret granorum fetura situ, castrisque sedentes ut quaedam turmae socio latus agmine quadrant, multiplicemque trahunt per mutua vellera pallam, unde ligant teneros examina flammea casses. Tunc ne pressa gravi sub pondere grana liquescant, divisere domos, et*

pondera

pondera partibus aequant. Haec ut, amice, petam, cogunt fastidia longis nata malis. Deinde generis Italici pomum inferius Libyco esse ait versu 27. seqq. *Nascitur et multis onerat sua brachia pomis; sed gravis austerum fert succus ad ora saporem Illa autem Libycas quae se sustollit ad auras, mitescit meliore solo, coelique tepentis nutrimenta trahens succo se nectaris implet.* Membranam flavam quae omnia grana complectitur sinu, *pallam*, qua singula reticulatim inclusa distinguit, *vellera*, et *casses teneros*, ut Nicander ἀραχνήεντα καλύπτρην, grana ipsa, modo rubra, modo flava, interdum candicantia, osse et nucleo composita, interdum osse carentia et ἀπύρηνα, examina flammea vocat. Italicam punicam saepe poma acida et austera tulisse, docent remedia multa, quibus id vitium curare jubent scriptores geoponici.

Membranam ipsam, qua grana involuta jacent et discreta Graeci κίκκον, teste Hesychio, et latini similiter *ciccum* dixerunt, quod vocabulum ex Plauto Varro et Festus interpretantur membranam tenuem malorum punicorum. In nuce et pomo eandem membranam, sed crassiorem et lignosiorem *naucum* dicebant, teste Festo in h. v. et in *Noegeum.*

v. 492. Medic. et Parif. σὺν καὶ αἰγινίτιν. Ricc. σὺν καὶ αἰγεινίτιν. Goett. σὺν καὶ τ' αἰγινίτιν. Voluisse hic videtur σύν τε καὶ Αἰγ. Deinceps ὅσσα τ' ἐόκληκότα dedi ex Goett. ubi vulgo ὅσσα τὰ σκληρέα. Scholia haec praetereunt; sed ecce Eutecnius: ὡς οἱ τῶν Μεγαρέων δήπου γεωργοῦσι κῆποι. Aegineticum et Megaricum punicum aliunde ignoro, nisi quod Pausanias p. 359. statuam Theogneti Aeginetae memorat, manu punici pomum ferentis, cujus rationem ignorare se fatetur. Historiam mali punici doceo ad Palladii Martium c. 10. unde peti poterunt, quae scire lectorem interest. Megarensium hortos ex vicinia Siduntis, punicorum cultura celeberrimi, huc traxisse videtur Eutecnius. De Sidunte vide ad Xenophontis Hellenica IV. 4. 13. notam. Plinius 4. f. 11. oppidum facit Sidunta, Scylax τεῖχος Σιδοῦς ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ, et

Corin-

Corinthiis attribuit; sed Stephanus Byz. Σιδοῦς Μεγαρέως ἐπί-νειον. Hinc efficitur ut credamus non inepte Eutecnium hortos Megarensium commemorare.

Ἐσκληκότα κάρφη. Scholia: τοὺς ἁπαλοὺς κόκκους κατ' ἀντίφρασιν τῇ ἰσχνῇ καλύπτρᾳ καλύπτουσιν· ἢ κάρφη τὰ λέπη, τοὺς φλοιούς. Alius auctor ita: τῇ ἰσχνῇ περιβολῇ τῶν κόκκων. ὅσαι, φησὶ, τὰ σκληρὰ καὶ φοίνια ἤγουν ἐρυθρὰ κάρφη τουτέστι κόκκους τῇ ἀραχνώδει καὶ ὑμενώδει καλύπτρᾳ διαφράττουσι, τουτέστι τῷ ἔσωθεν τοῦ δέρματος ὑμένι. Breviter Eutecnius: εἰσὶ δὲ ἁπαλαὶ καὶ καλοῦσιν αὐτὰς ἀπυρήνους. Gesner in Leporis marini historia p. 568. suspicatur a poeta indigitari tres punicorum differentias a Dioscoride positas ὀξέων, γλυκέων et οἰνωδῶν; quartam deinde addi a poeta, cujus verba ita corrigi volebat: ὅσαι τ' ἀσκλήρεα κάρφη i. e. quae molles nucleos rubentes tenuissima distinguunt membrana. Nec probat figuram antiphraseos in Scholiis allatam. Supra etiam versu 230. μηλείης ἄγρια κάρφη sunt semina malorum agrestium. Audiamus Plinium 13. f. 34. de punicis seu granatis: apyrenum, cui lignosus nucleus abest, sed candior ei natura, et blandiores sunt acini, minusque amaris distincti membranis: Nucleos habentium quinque species, dulcia, acria, mixta, acida, vinosa. Samia et Aegyptia distinguuntur erythrococcis et leucococcis. Hinc apparet praeter saporis et duritiae nucleorum discrimen, aliud etiam esse coloris nucleorum aut rubri aut albi. Nicander vero docet colorem nucleorum rubrum fuisse spectatum in apyrenis granatis. Ita vero dicuntur, quae vesiculam seu folliculum granorum non lignosum et durum, ut poma multa, habent, sed subtilem tenuem et araneae telae similem. Nucleos ipsos seu κόκκους poeta κάρφη ἐσκληκότα dicit, membranam vero, quae loco lignosarum cellarum rubros nucleos includit, καλύπτραν ἀραχνήεντα, debebat ἀραχνήεσσαν. Vinosum genus granatorum indicat vocabulum οἰνωπή; reliquorum naturam ignoramus. Si recte Eutecnius Πράμνιον dixit, possis inde suspicari austerum genus ita significari; vinum enim

Πράμνειον

Πράμνειον hanc saporis naturam habere dicitur. Sed de auctoritate Eutecnii, et de Promeno Cretensi dubitare licet. Plinius 23. s. 57. dulcia granata apyrina esse ait; vinosa parvum nucleum i. e. folliculum nucleorum habere; deinde sect. 58. contra leporem marinum — acinis detracto cortice tusis, succoque decocto ad tertias, cum croci et aluminis scissi, myrrhae, mellis Attici selibris.

v. 493. Θλίψεις Paris. Pessime Scholia: τὴν ἐν οἴνῳ τρωγομένην βορὰν, τουτέστι τὴν σταφυλὴν ἐν κυρτίδι θλίψας καὶ οἱονεὶ ἐκπιέσας δίδου αὐτῷ πιεῖν, οἱονεὶ γλεῦκος, ὃ λέγεται ἐν συνηθείᾳ μοῦστον. Ita etiam Eutecnius: καὶ μὴν καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ὑποβαλὼν κύρτοις, ἐν οἷς ὁ τῆς ἐλαίας καὶ δῆτα ἐκθλίβεται καρπὸς, τούς τε δὴ μεταξὺ τῶν κόκκων ὑμένας γιγνομένους τῆς ῥοιᾶς τῷ τῆς ἀμπέλου συνέκθλιβε καρπῷ, ἔπειτα καὶ καθ' αὑτοὺς τῆς ῥοιᾶς τοὺς κόκκους ἀποθλίβων, τῷ ἐξ αὐτῶν πρὸς ταῦτα κέχρησο πόματι. Cautus tamen alteram eamque veram interpretationem immiscuit. Dioscor. ῥοῶν τε πυρήνων. ubi Cornarius ex Aetio corrigebat ῥοῶν τε πυρῆνας. recte! Scribonius: item prosunt malorum punicorum grana assidue data. Dioscorides in Parab. ῥοιαὶ ἐσθιόμεναι οἰνώδεις καὶ οἱ πυρῆνες. Scilicet nucleorum succum expressum malorum punicorum vinosorum Nicander bibere suadet, et nucleos οἰνοβρῶτα βορὴν vocat, ut recte monuit C. Gesner ad Diosc. Parabil. p. 864. De differentia triplici punicorum ὀξέων, γλυκέων et οἰνωδῶν vide Dioscorid. I. 131.

v. 494. Ὡσεί τε νοτέουσαν Medic. ὡσεί περ νοτέουσαν R. et G. ὡσείπερ νεοτ7εύουσαν Paris. Vulgo ὥπερ νοτ7εύουσαν. Glossa interl. G. ὑγράν. Deinceps male τριπ7ῆσιν Ricc.

v. 496. Paris. Codex hos versus ita ordinat, ut hunc statim sequatur ille: χείλεσι etc. postea κυώδαλον; deinde τὰς μὲν etc. reliquos omisit. Huic errori finis similis duorum versuum occasionem praebuit. Ceterum Medic. habet προπεσὼν ἐπιταυρηδόν. Scholia: ἐὰν δέ τις ξηρᾷ συνεχόμενος δίψῃ καὶ

προσπεσὼν

προσπεσὼν ἐπί τινα ποταμὸν ἢ λίμνην πίνῃ ταυρηδόν, τῇ δὲ βίᾳ τοῦ ἑλκυσμοῦ προσπέσῃ βδέλλα.

v. 497. Θρία Goett. Scholia: θρία κυρίως τὰ τῆς συκῆς φύλλα, νῦν δὲ τῶν μυίων, τουτέστι τῶν βρύων. Eutecnius: εἰ δέ τις εἴη γεγονὼς ἐν ἐπιθυμίᾳ τοῦ πιεῖν, εἶτα βουλόμενος ἄκεσιν παρ' αὐτὰ τῆς δίψης εὕρασθαι ἐλθὼν πού πλησίον οὗτος καὶ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ καθάπερ ταῦρος ἐπιπεσὼν πίναι τοῦ ὕδατος, τὰ λεπτὰ τῶν μυίων τῇ χειρὶ τοῦ ὕδατος διαστέλλων φύλλα, φερομένη δὲ ὑπὸ τοῦ ῥοῦ βδέλλα ἐμπεσοῦσα τῇ τοῦ πίνοντος καταποθῇ ῥύμῃ, προσφῦσα ἔνθα περ ἂν τύχῃ, ἐκμυζᾷ τοῦ ἀνθρώπου τὸ αἷμα ἐφέσει τῆς τροφῆς. ἔστι γὰρ ἡ βδέλλα λαγαρή τε καὶ αἵματος ἐπαυρᾶσθαι διὰ παντὸς θέλει.

v. 498. Τοῦ μέν τε. Scholia: λείπει τὸ πίνοντος. τούτου, φησὶ, ῥοιτηδὰ πίνοντος, ἡ φιλαίματος βδέλλα προσπελάζουσα ἐπὶ τὰ χείλη αὐτοῦ τῆς βρώμης ἕνεκα τῇ ῥύμῃ τοῦ ποτοῦ ἤτοι τῇ φορᾷ καὶ τῇ ὁρμῇ προὔτυψε παρὰ τῇ λαπάρῃ αὐτοῦ ἱμείρουσα καὶ τοῦ φόνου. Alius auctor: βούλεται εἰπεῖν, ὅτι φερομένη τῇ τοῦ ὕδατος ὁρμῇ, ὅπου αὐτὴν τὰ πρῶτα ὁ ῥοῦς προςπελάσῃ καταποθεῖσαν, ἀθρόως προσφύεται, ἀμέλγουσα τὸ αἷμα.

v. 499. Προὔτυψε. Ita Theriac. versu 176. προὔτυψε δὲ πόντῳ. Iliad. O. 311. Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες. Noster supra 163. ὑπετύψατο ληνοῦ. In Arati Diosem. versu 218. χέρσῳ ὑπέτυψε κορώνη recte habet scriptum Codex Mosquensis cum glossa ὑπῆλθε. Vulgo est ὑπέκυψε.

v. 500. Λαπάρην Goett. Eutecnius legisse videtur λαπαρή. De ipsa enim sanguisuga ille: ἔστι γὰρ ἡ βδέλλα λαγαρή τε καὶ αἵματος etc. Proprie λαπάρη dicitur pars corporis mollis inter costas nothas et ilia, quo hirudo vix pervenit, nisi per ventriculum demum medicamento aliquo pulsa migraverit per intestina. Sed hanc interpretationem Eutecnii reliqua verba non ferunt: est vero versuum horum fabrica satis dura et inepta. Verba ita jungere singula debes: τοῦ μέν τε (malim μέν τοι, scilicet τοῦ πιόντος) μετὰ χείλεϊ παρὰὶ λαπάρῃ

τε

τε ῥοιζῆδα ἐμπελάουσα Φιλαίματος βδέλλα βρώμης καὶ φόνοιο ἱμείρουσα προὔτυψε ῥύμῃ ποτοῦ. De vocabulo ῥοιζηδὸν vide supra ad verſ. 182.

v. 501. Ζοφέης. Scholia: ὅτε ὑπὸ τῆς ζοφώδους νυκτὸς κεκαλυμμένος τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ χείλη αὐτοῦ πρὸς τὰ χείλη τῆς ὑδρίας πιέσας καὶ κατακλίνας ἑαυτὸν ἀφραδέως τὸν ποτὸν ἴσχῃ. Nunc vide mihi Eutecnium: ὁ τοίνυν καταπιὼν τὸ θηρίον τοῦτο οὐκ ἂν ποιοῖ καλῶς εἰ πίνοι χλιαρόν. ἐπινηχόμενον γὰρ δὴ τῷ χλιαρῷ τούτῳ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, καὶ δὴ τοῖς ἔνδον χωρίοις ἐμφυόμενον προσπελάζει καὶ ἀμέλγει τοῦ ἀνθρώπου τὸ αἷμα. Hinc patet Eutecnium verſum ἢ ὅθ' ὑπὸ ζοφέης etc. plane non habuiſſe in ſuo Codice, ſequentem vero aliter ſcriptum, ita fere: ἀφραδέως χλιαροῖο κατακλίνας ποτὸν ἴσχοι. Denique pro ἀκροτάτοισιν ὑδάτεσσι diverſam lectionem repeриſſe videri debet. — Heſychius: ζοφεὸν, μέλαν, σκοτεινόν. Vide Obſerv. Miſcell. Novae Belgic. II. Vol. I. p. 124.

v. 504. Ἐπὶ πλῶον Goett.

v. 505. Ῥόον Pariſ. Scholia: ταύτας τὰς βδέλλας ὅπου ἂν ὁ ῥοῦς ὤσῃ. Recte Scholia monent poetam a ſingulari ſubito tranſire ad pluralem τὰς; poſtea vero rediiſſe ad ſingularem.

v. 506. Ἀμελγόμεναι. Scholia: πιεζόμεναι ἤτοι πιέζουσαι.

v. 507. Πύλῃσιν. Ita libri ſcripti omnes pro πύλαισιν, niſi quod Goett. habet πυλῆσιν, Pariſ. autem omittit τε. Scholia: πύλαισιν τουτέστι τοῦ πνεύμονος ταῖς πύλαις, ἢ τῇ ἀρχῇ τοῦ λαιμοῦ, ἤτοι τῷ φάρυγγι, ἢ τοῦ ἥπατος, ἢ τοῦ στομάχου. Quae ſunt admodum inepta. De ventriculi ore poſtea poeta tradit; igitur h. l. portas ſpiritus appellat guttur ſeu laryngem. Aetius cum Dioſcoride Paulo et Actuario ſanguiſugas monent aut gutturi aut ori ventriculi adhaerere. Vide Aetii locum infra ponendum in remediorum enarratione. Plinius 8. c. 10. cruciatum in potu maximum ſentiunt elephanti hauſta hirudine, quam ſanguiſugam vulgo coepiſſe appellari adverto. Haec ubi in ipſo animae canali ſe fixit, intolerando

afficit dolore. Male igitur glossa interl. G. ἰσθμοῦ interpretatur φάρυγγος.

v. 508. Διανείσσεται M. R. διανείσεται G. διΐσσεται Paris.

v. 509. Ἐπενήνοθε. Scholia: ὅτε τῷ σἵόματι τῆς κοιλίας ἐπίκειται. πάλιν δὲ ἀνέδραμεν ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἐπὶ τὸ ἑνικόν.

v. 510. Νέην. Scholia: ἣν ἄρτι ἔφαγε, διεμερίσθη, καὶ ἐπεβοσκήθη.

v. 511. Τῷ σὺ τότ' ita Goett. Vulgo καὶ σὺ τότε. Medic. male τόδ' habet. Scholia: τῷ σὺ ἤτοι τῷ καταπίνοντι τὴν βδέλλαν δοίης συνηρμοσμένην τῷ ὄξει ψυχρὰν πόσιν. Eutecnius: ἀλλὰ τούτῳ μέν ποτε ὄξος τῷ ἀνθρώπῳ τότε (δίδου?) χιονοφαγητέον δ' αὖ, καὶ πάλιν κρύσἵαλλον ματητέον. Galenus Antid. II. 7. τοῖς δὲ βδέλλας καταπιοῦσιν οἱ μὲν ἅλμην παρήνουν πιεῖν, οἱ δὲ χιόνα. ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης λούειν παρήνει καὶ σπόγγον ἁπαλὸν ψυχρῷ δεύσαντα καθιέναι, ὥσἵε τὴν βδέλλαν ἐπιβᾶσαν τῷ σπόγγῳ κομίζεσθαι, καὶ ἔπειτα φακῆς χυλὸν ἐδίδου. τοὺς δὲ ἔξωθεν τοῦ τραχήλου τόπους τοῖς ψύχουσι καταπλάτἵειν παρήνει. Ὁ δὲ Μῦς Ἀπολλώνιος ὄξει δριμυτάτῳ ἐπότιζε καὶ μετ' ἅλμης ἐχρήσατο. ὁ δὲ χιόνα θερμήνας καὶ λύσας ἐχρήσατο, καὶ τοῖς κατὰ καιρὸν τὴν κοιλίαν καθαίρουσιν ἐδεσἵοῖς τε καὶ ποτοῖς πρὸς τὴν τῶν βδελλῶν ἔκκρισιν. συγκαταφέρεσθαι γάρ φησι ταύτας τοῖς κατὰ τὴν κοιλίαν ἐκκρινομένοις πολλάκις. Plinius 23. f. 27. de aceto: medetur potae hirudini. Dioscoridis c. 32. Pauli et Actuarii loca de sanguisugis cum aqua deglutitis mire fuerunt a librariis et varie vitiata; recte tamen vitia ex Aetio corrigenda esse monuit Cornarius et Saracenus. Quare his omissis ponam Aetii verba ex Codice graeco: Βδέλλαι καταποθεῖσαι σὺν ὕδατι προσφύονται τῷ φάρυγγι, ἢ τῷ σἵόματι τῆς κοιλίας. καὶ πρῶτον μὲν ἡσυχῇ ἐκμυζῶσι τὸ αἷμα, πληρούμεναι δὲ ἀποφράτἵουσι τὴν διόδον τῶν καταπινομένων, ὑπερπληρωθεῖσαι δὲ τὸ ἐκμυζώμενον αἷμα ἔξω προχέουσιν, ὡς φαντασίαν ἀποτελεῖν

λεῖν αἵματος ἀναγωγῆς. ἡ δὲ γιγνομένη αὐτοῖς αἴσθησις κατὰ τοὺς τόπους τῆς ἐκμυζήσεως σημεῖόν σοι ἔστω τοῦ βδέλλας καταπεπόσθαι. Οἱ μὲν οὖν ἐν ἐλαίῳ καταιονοῦσι τὸ στόμα, εἰ δὲ φαίνοιτο, σταφυλοκατόχῳ ἢ τριχολάβῳ καὶ βελεάγρῳ αὐτὰς ἐκβλητέον. ἀναβάλλει δὲ ταύτας καὶ ἅλμη συνεχῶς καταβραχὺ ῥοφουμένη, καὶ πολλῷ μᾶλλον ὀξάλμη προσλαβοῦσα λάσαρ, ἢ χιὼν σὺν ὄξει διαλυομένη συνεχῶς ἀναγαργαριζέσθω, καὶ νίτρον μεθ' ὕδατος γλυκέος ἢ θαλασσίου, ἢ χάλκανθον μετ' ὄξους ἢ νάπυος ἢ ὑσσώπου ἢ ὀριγάνου ἀναγαργαριζέσθω. εἰ δὲ κάτω περὶ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἐμπέφυνται, δίδου μὲν πίνειν τὰ προειρημένα πάντα χωρὶς τῆς χαλκάνθου. χρηστέον δὲ καὶ τοῖς κοιλίαν λύειν δυναμένοις, ἢ καθαρτηρίῳ· συνεκτρέχειν γὰρ εἰώθασι τοῖς διαχωρήμασι. τὰς δὲ τῷ βρόγχῳ προσπεφυκυίας καὶ ἀοράτους ἐκβλητέον οὕτως. ἐμβιβάσαι δεῖ τὸν πάσχοντα εἰς θερμὴν ἔμβασιν μέχρι τοῦ τραχήλου καὶ διδόναι διακρατεῖν ἐν τῷ στόματι ψυχρότατον ὕδωρ, καὶ ἀλλάσσειν συνεχῶς· ἐξελεύσεται γὰρ ἡ βδέλλα τῇ ἐπὶ τὸ ψυχρὸν προθυμίᾳ.

v. 513. Νέον. Scholia: χιονόεσσαν, ὑπὸ χιόνος παγεῖσαν, καὶ τοῦ νεωστὶ βορείαις πνοαῖς παγέντος κρυστάλλου. Scribonius cap. 67. Irudinem, quam quidam sanguisugam vocant, devoratam et adhaerentem faucibus, eoque ipso molestiam titillationemque quandam praestantem, excutere oportebit aceto quam plurimo epoto per se, vel cum sale aut nitro aut lasere. Idem faciunt et nivis glebulae quam plurimum devoratae.

v. 514. Βωλάδα Medic. et ex correctione Ricc. Scholia: σκάψειας, ὀρύξειας τὸν ὑφάλμυρον βῶλον τῆς γῆς. λέγει τὸ ἅλας, ἢ τὸν ὀρυκτὸν ἅλα. — ἅλμην δὲ κελεύει πιεῖν Καππαδοκικοῦ ἁλός. Eutecnius: καὶ λίτρου γενομένου διύγρου λίαν ὡς ποτὸν πρόσφερε. Γυρὸς est proprie lacuscus ablaqueationis; orbem ablaqueationis dixit Columella III. 4. 2. ubi recte Gesner comparavit graecum γυρὸν et γυρῶσαι. Altis gyris ablaqueare idem V. 9. 17. dixit. Hesychius: γυρῶσαι, πληρῶσαι. Scilicet cum lacus repletur terra regesta, tunc dicitur etiam

γυρῶσαι, sed raro; proprie enim est egerere terram. — Ad res quod attinet, quadruplicem salium speciem posuit poeta; primam glebae ex terra salsa effossae atque eliquatae; alteram salis fossilis et a natura coacti et densati; tertiam salis ex aqua marina sole aestivo vel igne vaporata coacti; quartam denique ex spuma maris, affusa aqua dulci subsidentem. Postremam hanc speciem descripsit Manilius V. 682. *quin etiam magnas poterunt celebrare salinas, et pontum coquere, et ponti secernere virus; cum solidum certo distendunt margine campum, adpelluntque suo deductum ex aequore fluctum*, claudendoque negant. *tum demum suscipit undas area; tum pondus per solem humore nitescit. Congeritur siccum pelagus mersique profundo* (i. e. in imo subsidentis) *canities semota maris, spumaeque rigentis ingentes faciunt cumulos, pelagique venenum, quo perit usus aquae succo corruptus amaro, vitali sale permutant, reddantque salubre.* Hunc locum multis in partibus vitiavit Bentlejus ignoratione rerum naturae falsus. Ita edidit: *suscipit auras area, tum posito per solem.* Vulgata vitio caret, etsi absurdissima visa viro sagacissimo. Deinceps dedit: *mensisque profundi canities seposta maris.* Equidem ex lectione Codd. qui *sed nota* habent scriptum, vulgatum *mersique profundi canities emota* correxi. Versum *quo perit usus aquae* ex egregia Bentleji emendatione posui. Verba *claudendoque negant* vix sana esse puto, etsi defendit Scaliger. Ceterum vides Manilio *canitiem maris, spumamque* dici, quae graece ἁλὸς ἄχνη vocatur.

v. 515. Νειομένην Goett. cum glossa ἠροτριωμένην. Deinceps idem annotat legi etiam θαλερὴν, addens διότι ὠφέλιμος. Scholia: ναιομένην, πατομένην, ὁδευομένην, ἠροτριωμένην. Dein θαλερὴν annotant ut Goett. Scholia νειομένην, Eutecnius ναιομένην expressit: διύγρου λίαν. Noster apud Athenaeum libro 15. p. 684. ἄσπορα ναιομένοισι τόποις ἀνεθρέψατο λειμών. Hesychius: ναῖον, ᾤκουν, ἔῤῥεον. ναίειν, οἰκεῖν, ῥέειν. Apollonius similiter I. 1164. ναῖεν dixit pro ἔῤῥεεν. De lectione θολερὴν Scholia nihil admonent. Possis interpretari πηγήν.

In

In Hippocrate θαλερὸν πνεῦμα interpretantur θερμὸν καὶ σφοδρόν. — Salem poeta primum fossilem seu nativum nominat; Scholia Cappadocicum ponunt. Plinius 31. s. 39. Effoditur et e terra sal, ut palam est, humore densato, in Cappadocia. Ibi quidem caeditur specularium lapidum modo. Pondus magnum glebis, quas micas vulgus appellat.

v. 516. Ἠελίοιο Paris. Scholia: τὸ θαλάσσιον ὕδωρ διδόναι πιεῖν, ποτὲ μὲν ἡλίῳ θερμαίνοντα, ποτὲ δὲ πυρί. βάπτε, ἄντλει, γέμιζε. Verbum βάπτειν ita posuit etiam Theocritus 5. 127. ἀνθ᾽ ὕδατος τᾷ καλπίδι κηρία βάψαι.

v. 517. Ἐν φλογὶ Med. G. Vulgo ἐν πυρί. Muriam poeta dicere videtur sole aut ignibus duratam.

v. 518. Πηκτόν. Scholia: τὸν ὀρυκτὸν, τὸν ἐκ μετάλλου. Eutecnius: ἢ ἁλῶν ἐκλυομένων καὶ τούτων τὸ ὕδωρ, ἢ αὐτοὺς τοὺς ἅλας αὐτὸν μασᾶσθαι κέλευε. καὶ μέντοι καὶ τὴν ὑπὸ τῶν πηγνύντων τοὺς ἅλας συναγομένην γῆν εἰς ὕδωρ ἐκλύων πίνειν ἐπίτρεπε τῷ κακῶς ὑπὸ τῆς βδέλλης διατιθεμένῳ. ἁλοσάχνην δὲ τὴν γῆν ταύτην προσαγορεύουσιν οἱ μιγνῦντες πρὸς τὴν τῆξιν τῶν ἁλῶν ὕδατι τὸ ὕδωρ. In Aristotele H. A. 9. 14. ταχὺ διαθραύεται ὥσπερ ἡ ἁλοσάχνη. Plinius 10. s. 32. vertit: frangitur ictu valido ut spuma arida maris. Plutarchus Symp. Q. 3. 10. ἡ γὰρ ἀπιοῦσα τῆς χαλκίτιδός ἄχνη καὶ πίπτουσα τοῖς βλεφάροις ἀδήλως ἀνασπέλλει τὰ ῥεύματα καὶ περιστύφει τὸ δάκρυον. quae male vertit Macrobius Saturn. 7. 16. aura enim, quae ex aere procedit, in oculos incidens haurit et exsiccat; quod male influit. De spuma maris ἄχνην dixit Oppianus Halieutic. 5. 207. Plinius 31. s. 39. Aliud genus salis ex aquis maris sponte gignitur, spuma in extremis litoribus ac scopulis relicta. Hic omnis rore densatur, et est acrior, qui in scopulis reperitur. Haec eadem Diosc. 5. 127. ἁλὸς ἄχνη ἐπίψηγμα ἁλὸς ἀφρῶδες. Plinius s. 41. spumeum salem vocat. Spumam salis sect. 45.

v. 519. Ἐμπίσαι Paris. Deinceps ἐγείρει Goett. Scholia: ἐμπίσαις, ἐμμίξαις τὸν ἀφρὸν, ὅντινα ὁ ἁλοπηγὸς ἀνὴρ συνάγει.

ἄγει. Factitii nunc salis meminit poeta, de quo Plinius 31. f. 39. Vulgaris plurimusque in salinis mari affuso, non sine aquae dulcis riguis, sed imbre maxime juvante, ac super omnia sole multo, non aliter inarescens.

v. 520. Νεῖοθ' ὑφ. Scholia: κάτωθεν ἐκ βάθους συνισταμένην τοῦ κρίματος τῶν ἁλῶν, ἐπὰν οὗτοι μίξιν λάβωσιν. Deinde monent aquae marinae affusa dulci et bene utraque permixta et commota emergere spumam, quae dicatur ἁλὸς ἄχνη.

v. 521. Ζύμωμα. Ita libri scripti omnes habent. Edd. vetustae aliquot male ζύμωνα hic et in Scholiis scriptum exhibent. Scholia ita explicant: ἐπειδὴ ζύμωνα ἔοικε τῆς γῆς, τουτέστι πηλῷ. ὅμοιος γάρ ἐστι βώλῳ γῆς. Alius auctor ita: ἐπειδὴ ἐκ τῆς γῆς γεννῶνται. Addit tertiam interpretationem: ἐπειδὴ ἀναζυμοῦνται ἔσωθεν μὴ πεττόμενοι, ἢ ὅτι ὥσπερ ζύμωμα εἰσὶ τῆς γῆς. Prima ratio respicere magis videtur originem vocis βωλῖται, quae boletos, fungorum genus, denotat. Altera et quarta modum respiciunt, quo hominum ars fungos producere posse traditur, postea explicandum. Tertia sola vera est. Atque hinc fit manifestum, Scholiorum auctorem unum atque alterum ζύμωμα scriptum legisse. Eutecnius: οἱ δὲ μετὰ τὴν βρῶσιν λυπηροὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀναφαινόμενοι πολλάκις μύκητες. (Margo Cod. Vindob. βωλῖται.) Igitur vocem ζύμωμα plane neglexit. Mala terrae fermenta dixit Gorrhaeus.

v. 522. Ἀνοιδέον. Scholia: οὗτοι δὲ ὁτὲ μὲν ἐν τοῖς στέρνοις ἀνοιδοῦσιν, ὁτὲ δὲ καὶ περὶ τὸν λαιμὸν ἀνίσταται ἡ ἀπ' αὐτῶν κάκωσις. addunt deinde: καθὸ βρωθέντες οἱ μύκητες ἀναδιδοῦσιν ἐν τῇ γαστρί. Haec eadem postrema verba pro glossa interl. habet adscripta Codex Goett., sed legi debet ἀνοιδοῦσιν. Eutecnius: ἀνοιδοῦσι γὰρ οὖν ἐν τῇ γαστρὶ, καὶ ὀδύνας σφοδρὰς τοῖς αὐτοὺς φαγοῦσι παρέχουσιν.

v. 523. Τραφῇ βαθὺν ὁλκόν. In Paris. est τραχὺν omisso βαθύν. Deinceps versu sequenti Paris. habet ἀποπνείων.

Scholia:

Scholia: τὸν ἰὸν αὐτῆς ἀποπνέον τῶν στομίων τῆς ἐχίδνης, γράφεται δὲ καὶ ἀνικμάζον τουτέστιν ἀνιμώμενον καὶ ἀναπνέον τὸν ἰὸν καὶ τὸ ἀποφώλιον ὅ ἐστι χαλεπὸν ἆσθμα, τουτέστι τὴν χαλεπὴν πνοὴν τῆς ἐχίδνης τῶν στομίων. Ibi Codex Goett. a prima manu habuit ſcriptum γρ. δὲ καὶ ἀνίκμωνον ἤγουν ἀνιμώμενον: ſed Scholiorum recentiorum auctor repoſuit ἀνικμάζον. Atque hanc quidem lectionem expreſſit auctor Scholii, ad verba ἄλλοτε δ' ἄγχιον ita ſcribens: οἱ μὲν φασι πόαν τινὰ εἶναι πλησίον τοῦ φωλεοῦ τῆς ἐχίδνης φυομένην καὶ τὸ ἆσθμα αὐτῆς ἀνιμωμένην αὐτήν, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ ὄφεως. Verba ὁλκὸν ἐχίδνης ita reddunt. Scholia: ὅτε τραφῇ περὶ τὸν φωλεύοντα βαθὺν ὁλκὸν τῆς ἐχίδνης, ἤτοι περιφραστικῶς περὶ τὸν βαθὺν φωλεὸν τῆς ἐχίδνης. Etiam gloſſa interl. Goett. ὁλκὸν explicat φωλεὸν et ἀποφώλιον per χαλεπὸν reddit. Ceterum verba Scholiorum, quae de planta juxta ſerpentis cubile nata arguunt, et ſudorem ſerpentis memorant, ex vetuſtiori aliquo ſcholio excerpta et manca mihi videntur. Eutecnius: ὁπόταν ἐκ τοῦ τῆς ἐχίδνης ἰώδους ἄσθματος ἐφυπνωσάσης αὐτοὶ μεταλαβόντες εὑρεθῶσιν. Aperte is locum ita legit ſcriptum: τραφῇ βαθὺν ὕπνον ἐχίδνης ἰὸν ἀποπνεῖον στομίων τ' ἀποφώλιον ἆσθμα. Quae lectio mihi valde probatur. Intelligit igitur poeta ſomnum hibernum ſeu torporem ſemeſtrem ſerpentum, quo conditi latent in cubilibus. Vulgatum ὁλκὸν ἐχίδνης alio modo vix licet interpretari niſi volumen ſerpentis. Ita recte Euſtathius ad Dionyſii Perieg. verſu 16. κυρίως γὰρ ὁλκὸς τὸ σῶμα τοῦ ὄφεως. ubi Hill ex Suida malebat reponere τὸ σύρμα. Eundem vocis uſum in Theriacis poetae noſtri ſaepe videmus. Verum eum h. l. repudiat additum βαθύν. Quare Scholiaſtae veteres ὁλκὸν cubile interpretari maluerunt, invita ſermonis graeci conſuetudine. Deinde etiam inepte tum poeta addidiſſet verbum φωλεύοντα, ſi ὁλκὸν cubile intelligi voluiſſet. Itaque Eutecnii lectionem probo; ex quo etiam vulgatum στομίων δὲ correxi. Poſtea ἆσθμα ἀποφώλιον ex propria ratione verbi ἀποφώλιος

interpretor; male enim Scholia χαλεπὸν reddunt. Homericus verbi usus indoctum rusticum significat, de quo vide Hesychium, Apollonium et reliquos grammaticos, et locum Philetae apud Stobaeum p. 324. ubi est: ἐξ ὀρέων ἀποφώλιος ἀγροιώτης. Euripides diverso sensu dixit ἀποφώλιον τέρας apud Plutarchum in Theseo p. 13. et de Curiositate p. 520. Sensum verum vidit auctor scholii, qui ita: τότε δὲ ἐνεργοῦσιν οἱ μύκητες ὅταν φυῶσιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐφώλευεν ἔχιδνα. De origine noxae ita tradit Diosc. 4. 83. παρὰ πολλὰς δὲ αἰτίας γίνονται τοιοῦτοι. ἢ γὰρ ἥλοις κατιωμένοις ἢ ῥάκεσι σεσηπόσιν ἢ ἑρπετῶν φωλεοῖς παραφύονται, ἢ δένδρεσιν ἰδίως βλαπτικοὺς φέρουσι τοὺς καρπούς. ἔχουσι δὲ καὶ γλοιώδη (Sambucus, γλινώδη) ἐπίπαγον — βλάπτουσι δυσπεπτούμενοι, πνίγοντες, ἔμετον ἢ χολέραν ἐπάγοντες. ubi Serapio verbum ἔμετον omisit in versione. Plinius 22. s. 46. inter ea, quae temere manduntur, et boletos merito posuerim, optimi quidem hos cibi, sed immenso exemplo in crimen adductos. Quorundam ex his facile nascuntur venena, diluto rubore, rancido aspectu, livido intus colore, rimosa stria, pallidoque per ambitum labro. — Origo prima causaque e limo et acescente succo madentis terrae, aut radicis fere glandiferae. — Si enim caligaris clavus ferrive aliqua rubigo, aut panni marcor affuerit nascenti, omnem illico succum alienum saporemque in venenum concoquit. — Ducunt ipsi alia vitia: et quidem, si serpentis caverna juxta fuerit, si patescentem primo adhalaverit, capaci venenorum cognatione ad virus accipiendum. Itaque caveri conveniet, priusquam se condant serpentes. Signa erunt tot herbae, tot arbores fruticesque, ab emersu earum (i. e. serpentum) ad latebram usque vernantes: et vel fraxini tantum folia, nec postea nascentia, nec ante decidentia. Et boletis quidem ortus occasusque omnis intra dies septem est. Fungorum lentior natura et numerosa genera, sed origo non nisi ex pituita arborum. Tutissimi qui rubent callo, minus diluto rubore, quam boleti. — Tertium genus suilli venenis accom-

accommodatiſſimi — Quidam diſcrevere arborum generibus, ficu, ferula et gummim ferentibus: nos item fago aut robore aut cupreſſo. Sed iſta quis ſpondet in venalibus? Omnium colos lividus. Hic habebit veneni argumentum, quo ſimilior fuerit arborum fici. — Siccantur pendentes ſuilli, junco transfixi, quales e Bithynia veniunt. — ipſae ſuis manibus deliciae praeparant hunc cibum ſolum, ſuccineis novaculis aut argenteo apparatu comitante. Noxii erunt fungi, qui in coquendo duriores fient; innocentiores, qui nitro addito coquentur, ſi utique percoquantur. Tutiores fient cum carne cocti, aut cum pediculo piri. Proſunt et pira confeſtim ſumta. Debellat eos et aceti natura, contraria iis. Imbribus proveniunt omnia haec. — De piris ſilveſtribus conſentit Dioſcorides I. 168. et locus Aetii, quem deinceps inter remedia ponam. Celſus V. 27. Fungi inutiles ſpecie quidem diſcerni poſſunt ab utilibus, et cocturae genere idonei fieri. Nam ſive ex oleo inferbuerunt, ſive piri ſurculus cum his inferbuit, omni noxa vacant. Dioſcorides adeo Alexiph. c. 23. piri ſilveſtris ligna comburi et cinerem potari jubet. De aceti viribus conſentit Diphilus medicus, apud Athenaeum II. p. 62. — Patet igitur Graece et latine βωλίτας, boletos dici in terra, fungos contra et μύκητας in arborum truncis vel radicibus enatos. Martialis III. 60. ſunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos. Ut pretioſiores boletos nominat idem I. 21. Boletos hodie Gallico vocabulo a re ipſa ducto vocamus *Champignons;* fungos ſuillos Itali appellant hodieque *porcinos;* e rubis et carduis vere natos Galli ſpinulos, prunulos et Cardeolos vocant, teſte Harduino. Horatius Serm. II. 4. 20. fungos vocat generatim boletos his verbis: pratenſibus optima fungis natura eſt: aliis male creditur. Vitium oleae aliquod Theophraſtus H. P. 4. 16. ab aliis clavum, ab aliis λοπάδα, a quibusdam μύκητα ait appellari Plinius 16. ſ. 11. de robore: ſed et boletos ſuillosque gulae noviſſima irritamenta quae circa radices gignuntur, quercus probatiſſimos, robur autem et cupreſſus et pinus noxios.

Boletos generatim innoxios perhibet Galenus T. VI. p. 424. ὑπὸ τῶν βωλίτων μόνων οὐδεὶς ἱστορεῖται τεθνεώς. Ibidem p. 370. boletos omnium innocentissimos, ab his amanitas perhibet, fungos (μύκητας) damnat, ut veneno proximos. Memorat tamen quendam a boletis specie innoxiis male affectum: θλιβέντα τὸ στόμα τῆς κοιλίας καὶ βαρυνθέντα καὶ στενοχωρηθέντα καὶ δυσπνοήσαντα καὶ λειποψυχήσαντα καὶ ψυχρὸν ἱδρώσαντα. Ceterum in Diosc. loco supra posito verba βλαπτικοὺς φέρουσι καρποὺς aperte vitiosa esse arguit versio Serapionis et Oribasii locus inde translatus: hic enim simpliciter βλαπτικοῖς posuit; ille omnia ista verba sic vertit: aut sunt mali mortiferi in specie sua et cognoscuntur, quum super eos invenitur humiditas viscosa. Quare vocem καρποὺς muto in χυλοὺς, aut cum Oribasio scribo βλαπτικοῖς, omisso καρπούς. Cum carnibus erinacei coctos fungos innoxios reddi monet Demetrii Hieracosophion p. 79. quod erinaceum χοίρειον μῦν σκληρὸν vocat. Latine suillos dici ἀμανίτας, monet etiam Bodaeus ad Theophrastum p. 27. Formam pluralem οἱ μύκαι ex Epicharmo Siculo et Diocle Carystio posuit Athenaeus II. p. 60. et ex Antiphane Comico πρινίνους μύκητας ut delicatos laudat. Et Hesychius in voce Μίκαι (lege Μύκαι) λάχανα ὄμβρια, nescio quo auctore, sed non inepte vocans, eandem formam tuetur. Deinde ex Diphilo medico noxias ita distinguit: δοκοῦσι δ᾽ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ ἐπὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνοίκειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ σκληροὶ καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι πησσόμενοι.

De origine noxae dignus est etiam locus Aetii cap. 73. ἐπειδὴ δέ τινες μύκητες ὑπό τινων ἰοβόλων θηρίων βρωθέντες ἢ μολυνθέντες, ἢ ἐν τόποις φυόμενοι ἔνθα φωλεύουσι τὰ τοιαῦτα ζῶα, οὐ μόνον πνιγμὸν ἐπάγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἑλκοῦσι τὰ ἔντερα, δοτέον et cetera. ex quibus quaedam excerpsit etiam Paulus, sed verba ἢ ἐν τόποις — τὰ τοιαῦτα ζῶα omisit.

Fungos

Fungos in nuce nascentes ad culices fugandos incendunt. Geoponica XII. 8. ubi ex Aetio lege καὶ μύκητας τοὺς ἐπὶ ταῖς καρύαις φυομένους θυμιῶν. Eadem cap. 41. docent, quomodo fungorum ortus arte fieri possit. Populum nigram desecare jubent et in plagam trunci stantis fermentum aqua dissolutum infundere; ita statim provenire fungos. (αἰγειρίτας μύκητας.) Addunt ex terra etiam nasci boletos, (male μύκητας vocant) si terram raram montanam et virgulta proferentem pluvia instante incenderis, et pluvia deficiente irrigaveris. Ex ficu procreat Nicander in Georgicis apud Athenaeum II. p. 61. cujus locum, etsi lacerum, ponam, quoniam egregie hanc disputationem illustrat.

ἐχθρὰ δ' ἐλαίης
Ῥοίης τε πρίνου τε δρυός τ' ἔπι πήματα κεῖται,
οἰδαλέα σύγκολλα, βάρη πνιγόεντα μυκήτων
. . . . . συκέης δ' ὁπότε σἶέλεχος βαθὺ κόπρῳ
κακκρύψας ὑδάτεσσιν ἀεινάεσσι ποτίζοις,
φύονται πύθμεσσιν ἀκήριοι· ὧν σὺ μύκητα
θρεπἶὸν μήτι χαμηλὸν ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο
. . . .
καί τε μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφεύσεις.

In hoc loco scripsi ἔπι pro ἀπό. Deinde male Salmasius in Homonym. p. 203. corrigi volebat: οἰδαλέ' οὐ σύγκολλα. Sunt enim fungi mucosae et viscosae naturae; itaque a muco etiam graece dicuntur μύκαι et μύκητες. Versu quarto ποτίζοις Casaubonus ex Codice dedit pro νοτίζεις, sed male idem corrigit κακκρύψαις ὑδάτεσσι τ' ἀειν. Versum quintum ex ejusdem posui emendatione. Vulgo erat: θρεπἶικὰ μήτι χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο. Versu ultimo Eustathius ἀφεύσοις legit, idem T. II. p. 906. lin. 20. ex h. l. laudat ὑδάτεσσιν ἀεινάεσσι νοτίζοις. quod Casaub. monere omisit. De noxa ita generatim Dioscorides in Alexiph. μυκήτων δ' οἱ μὲν τῷ γένει βλάπἶουσιν, οἱ δὲ τῷ πλήθει, ἐπιφέρουσι δὲ πάντες πνιγμοὺς ἐοικότας ἀγχόναις. ubi Paulus habet παντελεῖς

λεῖς ληφθέντες. Lacuna etiam in Codice Diosc. reperit verbum ληφθέντες. Cum Diosc. faciunt Actuarius et Aetius. Scribonius cap. 66. Fungis venenatis quum quis laborat, primum nauseat, nec quicquam magnopere rejicit; postea stomachum ventrisque et praecordiorum infinitos habet dolores: manant sudores frigidi per artus, qui et ipsi gelantur celerrime, nisi cito succuratur.

v. 525. Κεῖνο κακὸν ζύμωμα. Ita recte solus Goett. Vulgo ποτὸν ζύμωμα. Idem tamen liber Goett. in Scholiis ad h. l. κεῖνο ποτὸν καὶ ζύμωμα τοὺς μύκητας ἀδιαφόρως καλοῦσι. Vulgatum vero ποτὸν plane ineptum est vocabulum; fungi enim nullo modo potionibus admiscentur, ut reliqua venena, sed in cibo nocent. Deinde majore incisione haec verba a sequentibus distinxi; sunt enim potius cum praecedentibus copulanda. Eutecnius haec verba plane omisit.

v. 526. Παμπήδην. Scholia: πανταχοῦ, οἱ πλεῖστοι, ἢ καθολικῶς μύκητας ὅλκους καλοῦσιν, οἱονεὶ ἀμανίτας. ubi nomen ὅλκους mihi suspectum est. Finem versus expressit Eutecnius: ἄλλοι γὰρ ἄλλως ὀνομαζόμενοι εὑρίσκονται. Scholia: ὃ γὰρ καλεῖται ζύμωμα, μύκης, ἀμανίτης, βῶλος. Si postrema vox sana est, eandem voluit dare antea scriptor, cum ὅλκους nominaret.

v. 527. Ῥαφάνοιο. Scholia: τὸν καυλὸν ἤτοι τὴν κεφαλὴν τῆς κράμβης, τουτέστι τὸν ἀσφάραγον. Eutecnius: οὗτοι δή τι πονηρὸν οὐκ ἂν δράσειεν τὸν φαγόντα, εἴπερ ἔχοι κατεσθίειν οὗτος τοὺς τῆς κράμβης καυλούς. Diosc. ῥάφανός τε ἢ νάπυ ἢ καρδάμωμον ἐσθιόμενα. Dioscoridem ubique sequitur Actuarius. Scribonius: adjuvantur autem radice ea, quam nos edimus, acri quam plurima per se, vel cum sale manducata, ejusque semine, si ipsa non fuerit, poto ex vino. Aetius: ῥαφανίδας διδόντας πολλὰς φαγεῖν. Plinius 20. s. 13. de raphanis sativis: Salutares et contra fungorum aut hyoscyami venena, ut Nicander tradit. Sed idem sect. 34. de brassica. Apollodorus adversus fungorum venena semen aut succum

eum bibendum censet. Scilicet raphanum Graecorum h. l. male Plinius brassicam interpretatur. Vide Rhodium ad Scribon. p. 284. Asclepiades ap. Galenum II. 7. ῥαφάνους ὠμὰς ὡς πλεῖστας ἐσθίειν. Celsus V. 27. si fungos inutiles quis assumserit, radicula aut e posca aut cum sale et aceto edenda est. Geoponica XII. 17. 8. succum brassicae et cap. 22. 6. succum raphani contra βωλίτας φαύλους laudant. Ceterum poeta dum σπειρώδεα κόρσην ῥαφάνου dicit, ut supra versu 253. scillae, magis brassicae caput ex foliis convolutum intelligi voluisse videtur, quam raphani. Scholia raphani κράμβην et ἀσπάραγον interpretantur.

v. 528. Σπάδικα. Goett. περισπάδικα. cum glossa interl. κλάδον. Scholia: ῥάβδον χλωρὸν θάλλοντα καὶ χλοάζοντα ὅ ἐστι κλάδον πηγάνου. Deinde monet scriptum etiam ῥάδικα fuisse olim, quod κλῶνα interpretatur. Eutecnius: καὶ τοῦ πηγάνου τὰ κλωνία χλωρὰ τυγχάνοντα. Diosc. πήγανον σὺν ὄξει. Scribonius: ruta ex aceto trita et pota. Aetius: πηγάνου φύλλα posuit. Asclepiades rutam et per se comestam et cum aceto tritam ponit. Ceterum de palmae ramo proprie spadicem dici monet Pollux I. 244. Plutarchus Symp. Quaest. VI. 5. et Wesseling. ad Herodot. V. 26. p. 384. Gregorius de Dialectis: σπαδίξας ἐκδείρας. σπάδιξ γὰρ φλοιὸς ῥίζης πρινίνης. οἱ δὲ φοίνικος ῥάβδον. σπάδακες δὲ καὶ οἱ κύνες etc. Vocem ῥάδικα i. e. ῥάβδον saepe jam legimus in Nicandro. De verbo κλώθειν vide ad Ther. 647.

v. 529. Χάλκοιο ἄνθην. Scholia: παλαιᾶς χαλκάνθου. Eutecnius: καὶ τὸ λεγόμενον χαλκοῦ ἄνθος. Diosc. χάλκανθος σὺν ὄξει. In Parab. et in Paulo est χαλκοῦ ἄνθος. Diosc. libro 5. de chalcantho agens, cum aqua potari monet contra fungorum venenum. Itaque ubique χάλκανθος praeferebant Cornarius et Saracenus, ab aeris flore distinguentes; sed temere. Etiam Scribonius: aeris flos datus.

v. 530. Θρύπτεο Medic. et Goett. de qua varietate vide supra ad versum 370. Scholia: κληματίδος σποδὸν θρύψον,

τουτέστιν

τουτέστιν ἔμβαλλε. Eutecnius: προστατέσθω πίνειν ἐπὶ τούτοις ἀμπέλινον τέφραν ὄξει φυραθεῖσαν. Dioscorides: κονίαν κληματίνην ἢ ἐξ ἀχραδίνου ξύλου μετὰ ὀξυκράτου καὶ ἁλῶν ἢ νίτρου. Scribonius: Lixivia cineris ex sarmentis pota. Aetius: κονίαν κληματίνην διηθημένην πίνοντες καὶ μᾶλλον ἐξ ἀχράδων κεκραμμένων (lege κεκαυμένων) εἰ εἴη γενομένη, ὄξους προσεμβαλλομένου καὶ νίτρου. καὶ γὰρ συνεψούμεναι ἀχράδες ἢ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου τοῖς μύκησιν ἀφαιροῦνται τὸ πνιγῶδες αὐτῶν· καὶ ἀπεσθιόμεναι βοηθοῦσι. Asclepiades ap. Galen. κονίας κληματίνης ἀφέψημα. ubi malim ἀπήθημα. Pessime igitur Gorraeus herbam clematidem h. l. posuit.

v. 531. Ῥιζάδα. Ita Med. Ricc. Paris. Vulgo ῥιζίδα. Deinde πυρίτιδα (in textum male irrepsit πορίτιδα) Scholia pyrethron, βάμμα acetum interpretantur. Eutecnius: λαμβανέτω καὶ μέντοι τοῦ καλουμένου πυρέθρου τὰς ῥίζας συγκόπτων καὶ σὺν λίτρῳ λειῶν. Medici non nominant in hac cura. Sed ecce Plinius 22. c. 13. de urtica: semen ejus cicutae contrarium esse Nicander affirmat; item fungis et argento vivo. Atque urticae nec h. l. nec in argenti vivi veneno fit mentio! In Theriac. vers. 683. similiter πυρίτιδα interpretantur Scholia πύρεθρον. ubi vide.

v. 532. Τοτὲ. Vulgo ποτὲ. Med. Ricc. τότε. Paris. ποτὲ. cum Goett. Scribonius: adjuvat et nitrum aceto dilutum et datum. Aetius: νίτρον μετ' ὀξυκράτου χλιαροῦ ἢ ὀξυμέλιτος. Asclepiades l. c. καὶ νίτρον λειωθὲν μετ' ὄξους. Nitri usum in hac cura commendat etiam Simeon Sethi p. 6. scilicet ex Hippocrate L. 7. Epidem. p. 120. Dioscorides V. 131. καὶ πρὸς μύκητας σὺν ὀξυκράτῳ ποθὲν ἁρμόζει. unde Plinius 31. s. 46. succurrit et venenis fungorum ex posca datum. Aphronitrum commendat expertus Galenus Simpl. M. Fac. IX. 3. p. 265. Et Phrynichus Sophista p. 134. pro aphronitro recte dici λίτρον vel λίτρου ἀφρὸν monet.

v. 533. Καρδαμίδος. Scholia: καρδάμου φύλλον. Deinde pro μῆδον varietatem μῆλόν τε annotant; interpretantur τὸ μηδικὸν μῆλον ὅ ἐστι τὸ νεράνζιον i. e. citrum malum. Dubitari tamen potest, ad μῆδον an ad μῆλον sit referenda haec interpretatio. Ceterum hodieque *naranzo* Italis dici malum hoc medicum monet ad h. l. Cagnatus Obs. Var. IV. 13. Vide et Salmas. Homonym. p. 84. Eutecnius: πράσον τε πρὸς τούτοις, καὶ ὡσαύτως μῆλον. Legit igitur μῆλον, sed idem post sinapi addit: καὶ τὴν λεγομένην καρδαμίδα. Diosc. καρδάμωμον, Paulus κάρδαμα, in Parab. Dioscorides καρδαμίνη νάπυ posuit. Ex Paulo Saracenus Dioscoridi κάρδαμον restituebat. In Parabil. Interpretes monent legendum esse κάρδαμον ἢ νάπυ, consentiente Saraceno. In Theriacis versu 876. est: ἢ ἀπὸ Μήδων κάρδαμον. ubi glossa interl. Goett. τινὲς τὸ καρδάμωμον. ubi vide notam. Multa de his duobus locis turbavit Salmasius Homonym. p. 11. et p. 132. Aetius: καὶ κάρδαμον χλωρὸν ἐσθιόμενον ἢ τὸ σπέρμα αὐτοῦ πινόμενον. Noster in hyoscyami veneno versu 429. nominat: κίχορα, καρδαμίδας τε καὶ ἣν περσεῖον ἔπουσι, ἐν δέ τε νάπειον, ῥάφανόν θ' ἅλις. ubi medici graeci omnes κάρδαμον seu nasturtium nominant. Hoc loco genus geminum nasturtii significat, hortense et medicum, seu persicum. Cum Dioscoride II. 185. Babylonium praefert Plinius 20. s. 50. Alias etiam lepidium intelligere possis, quod cardaminem et iberidem alii vocarunt. Ceterum vide ad Theriac. 876. et supra ad vers. 429.

Σίνηπυν. Ita Med. Ricc. Vulgo ἐμπριόεντα σίνηπι. Ita etiam Goett. sed in margine γράφεται καὶ σινήπυος. Scholia ἐμπρίοντα de asperitate vel foliorum vel gustus interpretantur. Eutecnius: σινηπί τε ὁμοίως. Plinius 20. s. 87. sinapi fungorum venena discutit. Lectionem ἐμπρίοντα, quam Med. et Ricc. servarunt cum Scholiis, confirmat locus Theriac v. 71. ἐμπρίον τ' ὀνόγυρον ubi vide notam.

v. 534. Τρύγα. Scholia: οἴνου τρύγα ὀπτὴν ἐν ὄξει τρίψας δίδου πιεῖν. Eutecnius: καὶ πεφρυγμένην οἴνου τρύγα.

Diosc.

Diosc. τρὺξ τε οἴνου κεκαυμένη μεθ' ὕδατος. In Parab. c. 169. etiam cruda faex cum aqua commendatur. Crudam praefert Plinius 23. f. 31. Asclepiades: τρύγα οἴνου καύσας καὶ τρίψας μεθ' ὕδατος. Hippocrates libro 2. Morb. p. 208. T. II. τρύγα κατακαίων οἰνηρὴν similiter dixit.

v. 535. Πάτον. Scholia: ἀφόδευμα ὀπτόν. et monent forte ut reliqua cum aceto dandum esse. Eutecnius: καὶ ὄρνιθος τῆς ἐν ποσὶ τὰ περιττώματα διαφόρως λαμβανέτω. Diosc. in Parab. ἀλεκτόριδος ἄφοδος σὺν ὀξυκράτῳ. Sed in Alexiph. ἀλεκτορίδων ὡς σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενα μετ' ἀριστολοχίας ὁλκῆς α'. ubi Saracenus ex Codice addebat ἀφεψήμενα. Paulus: ἀλ. ὠὰ ἀφεψόμενα καὶ ἐν ὀξυκράτῳ πινόμενα. Cornarius, approbante Saraceno, in posteriore Diosc. et Pauli loco ex ἀφόδευμα ortam esse putat vitiosam scripturam ὠὰ ἀφεψόμενα. Ipse enim Dioscorides IV. 83. et ex eo Paulus stercus gallinaceum in hac medicina probant; de quo vide Reinesii V. L. p. 578. Itaque sic etiam emendandus fuerit Oribasii locus de Morb. curat. III. 65. et Actuarii ex Dioscoride translatus. Aetius: Ὁ δὲ Φιλάγριος φησὶ τὴν τῶν ἀλεκτορίδων λευκὴν κόπρον ξηρὰν λειώσαντες δώσομεν πίνειν μετ' ὀξυκράτου ἢ ὀξυμέλιτος. ταύτης γὰρ καὶ ἡμεῖς πεῖραν ἔχομεν ἐναργῶς βοηθούσης ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις. Plinius 29. f. 33. gallinarum fimum duntaxat candidum in hyssopo decoctum aut mulso contra venena fungorum boletorumque. In Mysia remedium idem didicit, expertusque commendat Galenus Simpl. Med. T. X. 26. et sumendum suadet fimum tritum cum tribus aut quatuor poscae aut mulsi cyathis. Idem T. VI. p. 370. monet, in genera medicamenta incidentia valere contra hoc venenum, veluti oxymel per se, et cum hyssopo vel origano coctum et aphronitro conspersum.

Βχρεῖαν. Scholia: τὴν δεξιὰν ὡς ἐπιτηδειοτέραν καὶ πρακτικωτέραν.

v. 536. Κατεμματέων. Med. κατεμβατέων. Ricc. κατεμματέον. Editio Lectii κατεμματέων habet. Scholia καθιείς

εἰς

εἰς τὸν φάρυγγα. Eutecnius: εἶτα καθιεὶς τοὺς δακτύλους τὸν ἐκ τοῦ μύκητος τῷ φαγόντι κατασκευαζόμενον ἀποβλύζειν ἐῶν παραυτοῦ θάνατον. Vomitum a remediis supra dictis cieri jubent omnes medici graeci; quidam et clysteras addunt.

v. 616. In Paris. est ἐγκατέθετο βύβλῳ. Sed recte M. et Ricc. quorum lectionem vulgatae ἐγκάτθετο substitui. Ceterum hos cum sequentibus versibus huc transtuli ex alieno, quem hucusque obtinuerant, loco, quem numeri in margine collocati satis indicant. Pertinent enim ad fungorum venena remedia haec, ut ex myrtorum mentione tandem deprehendi. Illo vero in loco plane ignorabamus causam et sedem veneni, cui haec remedia opponuntur. Suspicor a grammatico aliquo versus hos esse ex antiquiori aliquo exemplo carminis scripti extremo poemati subjunctos, eorumque sedem propriam indicari versibus prioribus duobus, fere barbaris; quos adeo a grammatici potius quam ipsius poetae ingenio profectos esse censeo.

v. 617. Scholia: καὶ ταῦτα μὲν ὁ Νικ. τῇ ἰδίᾳ κατέθετο βίβλῳ τὰ ἐπίπονα καὶ φαρμακώδη ἑκάστῳ ἀνδρὶ τὰ ἐκ τοῦ μύκητος. λείπει δὲ τὸ γιγνόμενα. ἢ τὰ μύκητος ὅ ἐστι τὰ δηλητήρια. Alius auctor ita explicat: παρακατέθετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐν τῇ ἰδίᾳ βίβλῳ. Deinde ad vocem μοχθήεντα monent τὰ ἐπίπονα. alius ita tradit: τῷ ἐπὶ φαρμάκῳ μύκητι κακοπαθοῦντι ἀνθρώπῳ. ταῦτα γὰρ βοηθήματα ἐν τῇ ἰδίᾳ βίβλῳ κατέθετο. Eutecnius haec omnia omisit, ut jam antea monui. Quoquo te convertas, sententiam aptam ex hoc altero versu nunquam extundes; quare spurium censeo esse. Alter Scholiorum auctor legisse videtur: ἐγ ἐνὶ κάτθετο βίβλῳ μ. μύκητα παρ' ἀνέρι. Alter vero: ἐνικάτθετο — μύκητος ἐπ' ἀνέρι φαρμακόεντος.

v. 618. Πρὸς δ' ἔτι τοι. Vulgo πρὸς δέ τι σοι. In Scholiis Edd. reliquae πρὸς δὲ τοῖσι. sed Gorraeus πρὸς δέ τι σοι posuit. Goett. in textu et in Scholiis habet, πρὸς δέ τί τοι. Scholia: πρὸς δὲ τούτοις, φησί, βοηθεῖ καὶ ἤστινας

τοὺς κλῶνας — λέγει δὲ περὶ τῆς μυρσίνης. — καὶ μόνη αὐτῇ ἡ μυρσίνη et cetera.

Τεῆς. Ita recte libri scripti omnes cum Scholiis. Vulgo τεαῖς. male. In Mediceo est etiam Δίκτυννα.

v. 619. Μούνῃ. Ita libri scripti omnes cum Scholiis, nisi quod Parif. habet μόνῃ. Callimachus in Dianam: τὸ δὲ στέφος ἤματι κείνῳ ἢ πίτυς ἢ σχῖνος· μύρτοιο δὲ χεῖρες ἄθικτοι. Clemens Paedag. II. p. 213. κρίνῳ δὲ ἥδεσθαι Ἥραν φασὶ, καὶ τὴν Ἄρτεμιν μυῤῥίνῃ. Veneri sacram myrtum fuisse norunt omnes. Parin in certaminibus coronari solitum fuisse daphnoide monet Plinius 15. f. 38. et Steph. Byz. in Ἀλεξάνδρεια. Clementis locum vitiosum esse in nomine Dianae et floris ab ea amati, facile apparet. De certamine isto dearum et odio Veneris in lilium dixit supra poeta in versu 406. seqq. Ceterum male Medic. copulam τε post Ἥρης omisit.

v. 620. Ἠέρθησαν Medic. et Goett. Vulgo ἠερέθησαν. Parif. ἠρέθισαν. Scholia: ὅτε περὶ κάλλους αἱ ἀθάνατοι ἤρισαν θεαί. Alter auctor ita struit verba: τὴν Ἴδην ἐκόσμησαν αἱ θεαὶ τοῖς ἄνθεσι τῶν βοτανῶν καὶ ταῖς λόχμαις, ἔνθα διὰ κάλλους εἰς ἅμιλλαν κριθησόμεναι παρεγένοντο. Alter contra: οὐκ ἐδέξατο τὸ τῆς Ἥρας στέφος, ὅτι τὴν Ἀφροδίτην ἐκόσμησεν. Hic quidem recte verba ita junxit: στέφος κάλλεος, οὕνεκα i. e. ὅτι Κύπριν ἐκόσμησεν ἐν Ἴδ. ὄρ. ὅτ' εἰς ἔριν ἠερ. Alter junxit verba ὅτ' εἰς ἔριν κάλλεος οὕνεκα i. e. ἕνεκα, ἠέρθησαν ἀθάναται. Sed ita Κύπριν non habet, unde pendeat; et Scholiastes is videtur legisse κόσμησαν quod est in Parif. libro, forte etiam ἠερθεῖσαι; et ὅτι interpretatur quasi esset ab ὅστις, Sed ineptiae hae sunt. Ceterum ἀθάνατοι habent R. et Parif.

v. 622. Εὐαλδές. Ita Goett. Parif. Vulgo εὐαλθές. In Scholiis Aldina secunda habet etiam εὐαλδές. Schol. recentiora Goett. explicant τὸ εὐαυξές. Vulgata Scholia cum glossa interl. Goett. τὸ εὐανθὲς ὄφελος. Praetuli hanc lectionem vulgatae, quia εὐαλθὲς notionem habet vocabulo ὄνειαρ jam

satis

satis expressam. Vide tamen supra ad versum 326. εὐαλθέ' ἀρωγήν.

v. 623. et 624. Πορφυρέοντα Goett. habet. Deinceps vero βολαῖς M. Ricc. Paris. Scholia: χειμεριναῖς νυξὶν, οἷον ἐν τῷ ἔαρι — ἢ χειμεριναῖς ἀνοχαῖς ἢ ἡμέραις· μᾶλλον γὰρ τῷ χειμῶνι ἀνθεῖν τοῦτον φησὶ τὸν καρπόν. Alius ἀκτῖσι explicat Plinius 23. f. 81. myrti nigrae semen — contra fungos in vino potum. — folia ipsa fungis adversantur trita ex vino. Baccas myrti (τὰ μύρτα) contra fungos venenatos commendant etiam Geoponica 14. c. 24. Ceterum poeta baccas purpureas myrti nigrae hiberno sole siccari siccatasque conteri et succum linteolo vel fiscello vitili percolari jubet. Scilicet auctore Columella XII. 38. mense fere Decembri matura sunt myrti semina. Itaque in siccandis baccis poeta solem hibernum adhibet.

Δοίδυκι. Paris. δύνδικι λειήνας. Dicitur ita ὁ τῆς θυΐας τριβεύς, alias ἀλετρίβανος, auctore Helladio in Chrestom. p. 312.

v. 625. Ὑπαλ λεπτῆς Goett. Scholia: δι' ὀθόνης ἢ κυρτίδος ἐκπιέσας δίδου κοτύλην τῷ μέτρῳ πεπληρωμένην ἐν κυάθῳ ἢ καὶ κοτύλης πλεῖον. Vocabulum σχοινίδι recte interpretantur ἐκ σχοίνου πεποιημένῃ. Ceterum debebat poeta dicere ἐκθλίψας — σὺ — πόροις. Scholiorum auctor legit κυάθῳ.

v. 628. Πόμα Paris. Deinceps τόδε dedi ex Goett. pro τότε. Postea αἴκε ex libris scriptis omnibus. Vulgatum ἦκε Dorville ad Charit. p. 785. mutari volebat in εἶκε.

v. 537. Λιτορίνοιο. Duplicem interpretationem afferunt Scholia; est enim vel nuda corio, sine corio; vel pingui corio. A λιπεῖν et ῥινός, vel a λίπος, oleum, et ῥινός derivant vocabulum. Eutecnius non expressit vocem, sed in sequentibus addit: αὕτη δὲ ἡ σαλαμάνδρα τὸ μὲν εἶδος παρέχεται οἷόνπερ ἡ σαῦρα, δέρμα δὲ λιπαρὸν ἔχει. ἐν πυρὶ δ' οὖσα πάσχει οὐδέν. Male in Paris. legitur λιπορήνοιο et δυσάλθεϊον.

v. 538. Πολυκηδέος.. Goett. Codex πολυμήδεος — κλείουσι. Sententiam eandem ex communi auctore exprimere videtur Aetius c. 52. Ἡ σαλαμάνδρα ἐστὶ ζῶον ὅμοιον ἀσκαλαβώτῃ, τραχύτερον δὲ τῆς Φαρμακίτιδος σαύρας. (Cornarius: simile stellioni, asperius et scabrum magis quam lacerta venenata.) διαβαίνει δὲ τὸ ζῶον διὰ πυρὸς καιομένου καὶ οὐδὲν πάσχει, περισχιζομένης καὶ ὑποχωρούσης αὐτῇ τῆς φλογός. εἰ δὲ ἐμμείνῃ τῷ πυρὶ ἐπὶ χρόνον τινὰ, δαπανηθείσης τῆς ἐξ αὐτοῦ ψυχροῦ καὶ μυξώδους ἐκρεούσης ὑγρότητος καίεται. Φασὶ δὲ αὐτοὶ καὶ βάρος ἔχειν ὅ ἐστι σβεστικὸν καὶ ἐναντίον πυρός. ubi in margine scribitur ταχύτερον τῆς Φάρμ. Verba de gravitate omisit Cornarius. Quod similis ascalabotae dicitur ab Aetio salamandra, id repetiit etiam Scholiastes alter. εἶδος enim ἀσκαλαβώτου ait esse; alter vero terrestri crocodilo similem ait esse. Scilicet Ascalabotes est ex Linnaeano Gekkonum genere; contra crocodilus terrestris est, quam lacertam stellionem dixit Linnaeus, squammis hispidis obsitam, cum Gekkonum corpus plerumque sit squammis minutissimis laevibusque tectum, ut in chamaeleonte, excepta tamen lacerta mauritanica, quae corpus tuberibus asperis vestitum habet. Aetius igitur, postquam similem ascalabotae salamandram dixerat, addit asperiorem tamen esse; atque ita omnino similis esse debet crocodilo terrestri seu lacertae stellioni Linnaei. Corpus praeterea Nicander et Aetius cum Scholiis ajunt habere pingue, atque inde exsudare mucum frigidum et tenacem, qui vim ignis aliquamdiu exstinguere possit. Hanc salamandrae virtutem obiter jam olim commemoravit Aristoteles H. A. V. 19. Deinde discipulus ejus Theophrastus in libro de Igne hanc salamandrae virtutem ignis restinguendi repetiit ab humore viscoso, frigido et venenato, qui ex corpore ejus destillet Unde fieri, ut aquae fructusque efficiantur exitiales, quibus humor iste fuerit admixtus, praesertim mortuae. Tardum esse animal ait; sed si diutius immoretur, ignis majoris flammae non resistere posse. Eadem ratione fieri, ut visco

illita

illita ligna non comburantur, atque aceto cum ovi albumine mixto incendia exstinguantur. Narrationem satis probabilem Plinius translatam 33. c. 5. et 29. sect. 23. auxit miraculis ineptiisque variis. Irrepentem enim arbori salamandram, poma que inficientem populos improvidos necare ait; si contacto ab eo ligno vel pede crusta panis incoquatur, vel si in puteum decidat, idem veneficium esse; denique a saliva ejus quacunque in parte corporis vel in pede imo respersa omnem corporis pilum defluere. Sextius eodem auctore negavit ignem a salamandra restingui; contra venerem cibo ejus accendi affirmavit, si detractis interaneis et pedibus et capite in melle servetur. Unde cognoscimus jam olim salamandra, forte tamen generis diversi a Theophrastea et Nicandrea, quosdam veluti stimulo veneris usos fuisse, quod hodie in Scinco officinali fieri novimus. Sed et salamandrarum Linneanarum genera quaedam a populis Indiae et Africae in eundem venereum usum, simili modo interaneis exemtis, et condita adhiberi ex itinerariorum scriptoribus variis notum est. Atque omnino Plinius videtur alieno loco salamandrae meminisse. Dioscorides enim, cujus locum ex arabica versione latinum posuit Vincentius 20. cap. 64. salamandram exemtis interaneis ablatisque pedibus et capite asservari ait in melle ad usum psilothri et medicaminibus stypticis miscendam. Atque hunc salamandrae usum respexit praeter Petronium Serenus Sammonicus cap. 9. et Martialis II. Epigr. 66.

Ceterum Plinius salivam dixit dubio vocabulo; et defluvium capillorum contactum veneni, nec cibis potuive admixti, sequi male affirmavit. Audiamus eum iterum 11. s. 86. Salamandra, inquit, animal lacertae figura, stellatum, nunquam nisi magnis imbribus proveniens et serenitate deficiens. Huic tantus rigor (i. e. frigus) ut ignem tactu restinguat, non alio modo quam glacies. Ejusdem sanie, quae lactea ore vomitur, quacunque parte corporis humani contacta, toti defluunt pili, idque quod contactum est, colorem in vitiliginem mutat. —

Ex iis quaedam nihil gignunt, ut salamandrae. Neque est iis genus masculinum femininumve. Etiam hic locus male ex Theophrasto translatus fuit a Plinio. Quod enim ille in signo pluviarum posuit salamandram, si subito apparuerit, Plinius ad ipsum salamandrae ortum inepte retulit, quasi ea cum bufonibus pluviis genus suum debeat. De sexu unde fabulam addiderit, nescio. Stellatam salamandram dixisse videtur ideo, quod graeci scriptores cum ascalabota comparant, quem ipse stellionem a stellis seu guttis corporis appellavit. Pessime deinde salivam oris lacteam vocavit, atque ex ea colorem in vitiliginem mutatum capillorumque defluvium derivavit; quod accidere a sanie ex corpore destillante et cibis potuive mista reliqui scriptores referunt. Veneni signa Plinius ex eodem auctore excerpsit, unde Aetius posuit; πρῶτον μὲν γὰρ οἱ σπίλοι λευκοὶ (alio nomine ἀλφοὶ i. e. vitiligines) φαίνονται κατὰ τὸ σῶμα, εἶτα ἐρυθροὶ, εἶτα μέλανες μετὰ σήψεως καὶ ῥύσεως τριχῶν. quae Dioscorides cum asseclis, atque adeo ipse Nicander partim omisit. Defluvium enim capillorum poeta non commemorat. Ceterum ex loco Theophrasti, ubi subitum salamandrae conspectum pluviarum futurarum signum facit, argui posse videtur salamandrae genus illud, cujus sanie ad veneficia utebantur, pertinere ad genus Linnaeanum salamandrarum cute nuda et porosa tectarum, quae opaca et humida loca frequentant, et cum imbre recenti, veluti bufones simili cute tecti, prodire frequentes amant. Quod igitur Aetius ait salamandrae hujus corpus, stellioni seu ascalabotae, id est gekkoni Linnaeano simile ceterum, asperius tamen esse seu magis scabrum, non videtur posse referri ad similitudinem aliquam cum hispidis crocodili terrestris seu stellionis Linnaeani squammis, sed potius pertinet ad glandulas porosas in corpore salamandrarum Linnaearum protuberantes.

De veneno suibus innoxio Plinius 11. c. 116. Apros in Pamphylia et Ciliciae montuosis salamandra ab his devorata qui edere moriuntur; nec est intellectus ullus in odore vel sapore.

sapore. Et aqua vinumque interimit, salamandra ibi immortua, vel si omnino biberit, unde potetur. Eadem nullo regionum discrimine annotato tradunt ex eodem, ut videtur mihi, auctore Sextus Empiricus P. H. l. 14. et Aelianus 9. 28. Montes salamandrae habitationi assignat Plinius; contra Aelianus II. 31. circa opificum ferrariorum caminos versari atque ignem, quem ad opera sua adhibent, interdum exstinguere refert ex inepto nescio quo scriptore, nisi is opifices eos intelligi voluit, qui in montuosis locis ferri massas excoquunt.

Redeamus nunc ad locum Plinii 29. s. 23. Tamen, inquit, talis ac tanti veneni a quibusdam animalibus, ut subus, manditur, dominante eadem illa rerum dissidentia. Venenum ejus restingui primum omnium ab his, quae vescantur illa, ex his verisimile est, quae produntur, cantharidum potu aut lacerta in cibo sumta. Quem locum ita interpretatur Harduinus: verisimile esse intelligitur ex iis, quae produntur, cantharidum potu aut lacerta venenum ejus pariter restingui: quasi cantharides potae veneno salamandrae medeantur; quod ineptum et a veritate alienum esse docet locus Aetii, qui sic curam exorditur: *δοτέον δὲ καὶ τούτοις τὰ ἐπὶ τῶν κανθαρίδων εἰρημένα, καὶ ἐμείτωσαν*, quae repetiit Avicenna. Igitur locum Plinio ita ordinandum atque emendandum esse censeo: *quae vescantur illa, ex his verisimile est, quae produntur in cantharidum potu, aut lacerta* (ipsa scilicet salamandra) *in cibo sumta. Caetera adversantia diximus, dicemusque suis locis.* Forte alius ex libris scriptis meliorem medicinam faciet loco manifeste vitioso. Errorem tamen repetiit Plinius s. 29. cum ait: salamandris cantharidas diximus resistere. Ceterum illud saltem inde deduci potest venenum salamandrae restingui esu carnium suillarum; sues enim sine damno vescuntur salamandra, ut serpentibus quamvis venenatissimi morsus. Atque hinc defenditur versus poetae nostri 556. *ἀλθαίνει καὶ γέντα συὸς φλιδόωντος ἀλοιφῇ.* quem Eutecnius quidem expressit,

 sed

sed medici graeci eosque secutus Avicenna omiserunt. Qua de re paulo post videbimus.

De salamandra hac ita versio Avicennae apud Vincentium 20. cap. 64. Salamandra aestimatur bestia esse lacertae similis, habens quatuor pedes et caudam curtam, et quod ipsa non aduritur, sed si projiciatur in larem, exstinguit ignem. Deinde addit, quae ex medicis Graecis verbotenus sunt translata, sed male ad morsum salamandrae accommodata ab Avicenna aut ejus interprete. Superest difficultas in verbis Aetii supra positis: τραχύτερον δὲ τῆς φαρμακίτιδος σαύρας. quae sine dubio ex communi fonte hausta, plane diversam sententiam a Nicandrea praebent. Poeta enim ipsam salamandram φαρμακίδα vocat, Aetius diversam a salamandra lacertam φαρμακίτιδα nominare videtur. Suspicor tamen errore librarii verba ista τῆς φ. σαύρας a vicinitate nominis salamandrae fuisse disjuncta et corrupta. Forte fuit scriptum ab Aetio: ἡ σαλαμάνδρα, ἡ φαρμακῖτις σαῦρα, ἐστὶ ζῶον et reliqua.

Reliqua quae de salamandra dici poterant, praecepi ad Theriacorum versum 818. ubi vide.

V. 540 Ἐπρήσθη. Dioscorides VI. 4. γλώσσης φλεγμονή. Ita etiam Paulus, Aetius et Actuarius. Scribon. c. 55. lingua exasperatur. Eutecnius: τὴν γλῶσσαν παχύνεται, καὶ μάλα ἰκανῶς. Atque ita etiam Scholia edita. ἄψ δ' ὑπὸ μάλκης. In Mediceo est αἶψα δὲ μάλκης. corrigitur tamen αἶψ' ὑπὸ μ. quod Ricc. habet. Paris. αἶψ' ὑπὸ μάλης. Symptomata ita refert Diosc. διανοίας ἐμποδισμὸς καὶ τρόμος μετὰ νάρκης ἢ φρίκης τινὸς καὶ ἐλκώσεως. Ita enim Actuarius. In Paulo est λαλιᾶς pro διανοίας, et ἐκλύσεως pro ἐλκύσεως. Hanc ultimam lectionem reperio etiam in Aetii codice graeco, qui verba ἢ φρίκης omisit. Scribonius: corpus invalidum fit; praeter hoc torpet rigoribus quibusdam. Expressit igitur ἐκλύσεως. Recte! Eutecnius: ναρκῶδες γίγνεται τὸ σῶμα, καὶ ὅλον ἀσθενὲς, καὶ κομιδῆ τρέμει, οἵτε πόδες φέρειν σφαλλόμενοι τοῦτο ἥκιστα δύνανται. Egregie sensum expressit poetae!

Avicennae

Avicennae locum sic posuit Vincentius 20. c. 64. Accidit autem ex apis morsu vehemens dolor et inflatio in corpore, et gravitas linguae et punctio ejus, et tremor ac stupor.

v. 541. Paris. ἐκβαρύθων.

v. 544. Sensum horum ita posuit Dioscorides: πελιοῦται δέ τινα μέρη κυκλοτερῶς αὐτοῖς τοῦ σώματος, ὡς πολλάκις ἐμμείναντος τοῦ φαρμάκου σηπόμενα ἀποῤῥεῖν. Ita etiam Paulus et Actuarius. Sed plura Aetius: πελιοῦται δὲ αὐτοῖς τινα μέρη τοῦ σώματος κυκλοτερῶς, ὥστε πολλάκις καὶ σηπόμενα ἀποῤῥεῖν. πρῶτον μὲν γὰρ οἱ σπίλοι λευκοὶ φαίνονται κατὰ τὸ σῶμα, εἶτα ἐρυθροὶ, εἶτα μέλανες μετὰ σήψεως καὶ ῥύσεως τριχῶν. quorum partem expressit versio Avicennae ita: multotiens etiam accidit nigredo membri secundum figuram rotundam et casus ejus. Scribonius: et livoribus quasi maculis variatur. Eutecnius: καὶ οὐ πᾶν ἐρυθρὸν ἀλλὰ κατὰ τόπους τὸ σῶμα γίγνεται, καὶ μώλωπας ἔχει, καὶ ζοφώδης αὖθις αὐτοῖς (αὐτῷ) ἐπιτρέχει χροιά. quae sunt ex commentariis vetustis ducta; nec presse verba graeca sequitur Eutecnius, ut nescias, quam lectionem in libris suis habuerit. Pro vulgato σ7άζουσι Scholia veram lectionem σ7ίζουσι annotarunt; quam recepi. Sed praeterea legendum est ἐπὶ τροχόεντες — σ7ίζουσι: Forma insolita, sed Nicandro familiaris, ut in ψολόεντος ἐχίδνης, effecit, ut vulgaris lectio ἐπιτροχόωσιν tandem invalesceret. Ita in Theriacis versu 332. ἄψεα δὲ τροχόεντες ἐπισ7ίζουσι μὲν ἀλφοί. Verbum σμώδιγγες recte Eutecnius μώλωπας interpretatur, et Hesychius σμῶδιγξ ὕφαιμος μώλωψ. Hinc Eutecnius colorem rubrum duxit, et ζοφώδης respondet poetae πελιδναί. Nunc demum apparet Dioscoridem ex eodem cum Nicandro fonte hausisse verba, πελιοῦται τινὰ μέρη κυκλοτερῶς. Et Gorraeus recte quidem posuit: plurima perque cutem vibex livescit in orbem et saniem exstillat: sed is Dioscoridis, non poetae verba expressit. Verba κεδαιομένης κακότητος Diosc. ita expressit: ἐμμείναντος τοῦ φαρμάκου. In Goett. Codice legitur: σ7άζουσι δαιομένης, ita tamen ut olim

aliter scriptum fuisse appareat ex intervallo. Atque ad ἀχωρδίνης refertur glossa in Scholiis μεριζομένης, πανταχοῦ τῷ σώματι. Sed lectionem σἶάζουσι, quam Scholia interpretantur: ἐπιτρέχει τῇ σαρκὶ πελιδνότης ἐξ ἧς ὑγρασία. expresserunt manifesto medici graeci Diosc. et Aetius: ὥστε σηπόμενα ἀπορρεῖν. Hanc igitur veram lectionem ut reliquis verbis accommodes, legendum est: σάρκα διὰ τροχόεντες ἀολλέες — σμώδιγγες σἶάζουσι. Atque ita legisse videtur Gorraeus; nec dubitavi propter tot tantasque auctoritates hanc emendationem vulgatae σάρκα δ᾽ ἐπιτροχόωσιν — σἶάζουσι. substituere.

v. 546. Δάκρυ ὀμόρξας. Ita scripsi pro vulgato δάκρυα μόρξας. In Med. est ταήξαις. Ricc. μόρξαις. In Goett. τμήξας. Sed haec est glossa verbi, de lacrymis abstergendis apud poetas usitati. Resinam, quam pini lacrymam vocat, cum melle misceri jubet. Hesychius ex Euripide Medeae vers. 1200. πεύκινον δάκρυ interpretatur πίσσαν. De tenthredine ex genere apium vide dicta ad Ther. vers. 812.

v. 548. Remedium ita posuit Diosc. χαμαιπίτυος ἀφέψημα συνεκλεανθέντων αὐτῷ σἶροβίλων. In Parabil. χαμαίπιτυς συνεψηθεῖσα σἶροβίλοις σὺν ὕδατι. Ita etiam Paulus et Actuarius. Aetius: σἶροβήλια λεῖα μετ᾽ ἀφεψήματος χαμαιπίτυος. Eutecnius: χαμ. βλαστοὺς καὶ κώνους ὅσους πεῦκαι φέρουσιν, ἑψηθέντας ὁμοῦ καὶ ποθέντας. Scribonius: adjuvari debent melle quam plurimo per se vel cum resina ex pinu, cujus etiam tenera folia cum herba, quam Graeci χαμαίπιτυν appellant, decocta ex aqua mulsa prosunt. Sed ibi legi debere censeo: *cum cujus etiam nucibus tenera folia herbae.*

v. 549. Ἐθρέψατο. Ita Scholia, et Codices omnes. Vulgo ἐψήσατο. In Medic. et Ricc. est ὅσους τε. Similis est locus Theriac. 884. ἠδ᾽ ὅσα πεῦκαι ἀγρότεραι σἶρόμβοισι ὑπεθρέψαντο ναπαίαις. ubi strombos appellat, quos h. l. conos cum Theophrasto, cujus usum explicuit Bodaeus p. 168. et Petitus ad Aretaeum p. 245. Strobilos recentioribus esse eosdem cum antiquorum conis monuit Galenus L. 2. de Alim.

Facult.

Facult. De variis vocis κῶνοι notionibus vide Toupii Emend. II. p. 106. A strromborum seu strobilorum similitudine genus conchyliorum σϛρομβοειδῆ et σϛρόμβοι, coniforme appellatur.

v. 550. Remedium ita posuit Diosc. κνίδης φύλλα συνεψηθέντα κρίνῳ μετ' ἐλαίου. In Parab. κνίδης σπέρμα ἢ φύλλα σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ἐλαίῳ ἑψήσας δίδου. In Paulo et Actuario urticae folia cum lilio (κρίνῳ) nominantur ut in Dioscoride; etiam Aetius: ἢ κνίδης φύλλα συνεψηθέντα κρίνης (liliis, Cornarii versio) μετ' ἐλαίου. Origo varietatis patet nunc ex libro Mediceo, qui pro κρίμνοισι habet scriptum κρίνοισι. Hanc igitur lectionem secutus est auctor Alexiph. a quo diversus sine dubio auctor Parabilium vulgatum expressit κρίμνοις. Eutecnius: ἀλεύροις τε ὀρόβων ἅμα ἑψῶν κνίδης σπέρμα ἐσθίειν εἰς κόρον δίδου — ἐλαίου δὲ ἐχέτω. Igitur verba καί ποτε — ψαφαροῖσιν plane omisit; quae eadem una cum istis, σὺν λίπει χραίνοιο, in suo Codice desiderasse videtur auctor Scholii ex Cod. Goett. a me positi inter Scholia graeca. Vulgata Scholia κρίμνα interpretantur ἄλευρον κρίθινον. Tzetzes ad Lycophr. p. 91. κρίμνον εἶδος κνιθῆς· νῦν δὲ τὸ ἀπόσϛομα τοῦ κυκεῶνος λέγει ὡς καὶ Καλλίμαχος· καὶ κρίμνον κυκεῶνος ἀποσϛάζοντος ἔραζε. Vide etiam Suidam. Farinae hordeaceae (graecis ἄλφιτα dicitur) partem crassiorem κρίμνα interpretatur Galenus in Hippocratis Prognosticis. In libro Med. et Goett. est παλυνόμενος. In Paris. παληνάμενος. — Plinius 22. f. 13. de urticae semine: Apollodorus et salamandris cum jure decoctae testudinis. ubi vereor, ne Plinius disjuncta ab auctore suo copulaverit. — Paris. liber male habet μυράλγει scriptum.

v. 551. Παλήματι Medic. et Goett. Sed παλημάτιον ut vocem rariorem annotavit ex Aristophane Pollux VI. sect. 63. Hesychius: παλημάτιον τὸ λεπϛὸν ἄλευρον. Idem πάλην, ἄλευρα καὶ σποδός· τὸ λεπϛότερον τοῦ ἀλεύρου. Idem παλύνας· τὸ λεπϛὸν τῆς γῆς ἐπιβαλὼν — εἴρηκε δὲ ἀπὸ τοῦ ἀλεύρου; —

ἐπὶ

ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν. Odyff. Ξ. 429. — Poftea περσαίοις Parif.

v. 553. Σὺν λίπει. Ita Medic. et Goett. Vulgo ἐν λίπει. Scribonius: Item lini feminis farina ex aqua mulfa fumta quamplurimum bene adjuvat, ubi forte legi debet: *urticae femen* cum farina; nifi fuos habuerit auctores Scribonius diverfos, quod non puto. Semen urticae Nicander ficcari jubet; forte ut conteratur, vel commolatur: ut fupra verfu 201.

v. 554. Hunc verfum fpurium effe cenfeo, quia fententiam eandem cum verfibus 546. et 547. in verba vulgaria contractam repetit. Igitur inclufi.

v. 555. Idem remedium habet Diofc. Alexiph. ῥητίνην τὴν πιτυΐνην ἢ χαλβάνην σὺν μέλιτι ἀντὶ ἐκλεικτῶν. In Parab. ῥητίνη σὺν μέλιτι. Eadem Actuarius. Paulus: ῥητίνην πιτυΐνην ἢ στροβιλίνην habet. Aetius: ἰδίως δὲ πιτυΐνην ῥητίνην λεάνας μετὰ μέλιτος δίδου ἐκλείχειν, ἢ χαλβάνην μετὰ μέλιτος. Succum galbanae radicibus expreffum et galbanum dictum medici intelligunt; poeta radicem nominat pro fucco inde expreffo. Vide ad Scholia.

v. 556. Mira eft librorum varietas. Scholia monent in aliis libris legi: ἀλθαίνει τότ' ἔνερθε πυρὸς ζαφλεγοῖο κεραίης. Medic. et Riccard. habent ita fcriptum verfum, ubi tamen eft ζαφελοῖο, quod correctum eft ζαφλεγοῖο; deinde fequitur: ἀλθαίνει καὶ γέντα et reliqua ut in libris vulgatis. Ita etiam Parif. ubi fine correctionis nota legitur ζαφελοῖο — φλοιδόωντα. In Goett. poft verfum 555. θιβρὰ χελώνης ftatim fequitur verfus 558., omiffis verfu 556. et 557. qui tamen in margine rubrica fuppleti funt ita: ἀλθαίνει καὶ γέντα συὸς φλιδόωντα ἀλοιφῇ ἀμμίγδην — καθεψηθέντα χελύνης; ubi tamen Scholiaftae recentioris manus fuprafcripfit ω, ut χελώνης legatur, et has gloffas adfcripfit: γέντα, πρόβατα. (dubia tamen fcriptura) ἁλίοιο, θαλασσίου, ἀντὶ ἐνύδρου. Eadem recentior manus in alia marginis parte adfcripfit verfum: ἀλθαίνει τότ' ἔνερθε πυρὸς ζαφέλοιο κεραίης. Itaque in antiquo Codice defuit hic verfus,

versus, ut in vulgaribus Editionibus. Nec enim habuit Eutenius, qui γέντα συὸς interpretatur συὸς ἔκγονα, et χελώνης γυῖα reddit κρέα. Itaque Scholiastes recentior Goett. forte dedit πρόγονα, quod legisse sibi videtur is qui Codicem comparavit, πρόβατα. Sed Hesychius, Arcadius, Suidas, et Eustathius p. 918. et 1854. γέντα interpretantur κρέα, σπλάγχνα. Locum Callimachi posuit Suidas in γέντα et μέλδοντες. Vide supra ad vers. 62. ubi est βοὸς νέα γέντα περιφλιδόωντας ἀλοιφῇ. ubi Codices περιφλίοντος habent. Dioscorides in Alexiph. θαλασσίας χελώνης ἢ χερσαίας ὠὰ ὁποῖα ἂν ᾖ ἡψημένα. in Parabil. χαλβάνη καὶ χελώνης θαλασσίας αἷμα συνεψηθέντα καλῶς καὶ λαμβανόμενα. Ita etiam Paulus et Actuarius; qui versum ἀλθαίνει καὶ γέντα non expresserunt; et videtur in altero Diosc. loco ὠὰ pro αἷμα legi debere; nisi sit aliunde translatus. Ecce enim Aetius: ἢ ὠὰ χελώνης μετὰ καὶ τοῦ αὐτῆς αἵματος δίδου ξηροῦ καὶ μετὰ μελικράτου ἢ ὑδρελαίου. βατράχων δὲ — ἠρυγγίου ῥιζῶν. χελώνης τε ἄκρα κρέα ζωμευθέντα κοινῶν δίδου. ubi nova manus Codici verba de ovis testudinis inseruit. Itaque nec Aetius versum istum expressit, sed alterum, quem ob has auctoritates revocavi. De altero et de carnium suillarum usu supra dixi ex Plinio. Γυῖα Aetius interpretatus est ἄκρα κρέα. Difficultatem verborum in hoc versu non explicant Scholia. κεραίης pro κεραῆς referam ad χελώνης. Cornigeras Troglodytarum testudines marinas infra ex Plinio videbimus. Θιβρὰ ὠεὰ χελώνης κεραίης ἔνερθε πυρὸς dicuntur ova sub igne seu sub cineribus cocta. Partem veri vidit Scholiastes. Formae ὠεὰ exempla posuit Athenaeus II, p. 57.

v. 558. Πτερύγεσσι. Pinnarum piscinarum communi nomine appellat, quia marinae testudines pedes pinniformes habent, quorum remigio natatum adjuvant, et raro incessum e mari egressae ut ova in arena pariant. Varietatem ἠτ' ἄκρησι διαπλώει annotant Scholia.

v. 559. Κυτισήνόμου. Hanc lectionem Scholia non habent, sed κυτινονόμου vel κυτινηνόμου; tertiam etiam κυΐσηνέμου. De quibus vide ad Scholia. Nostram sequitur Eutecnius.

Ἀκάκητα. Male ἀκάκητος Med. Suidas ἀκάκητος ὁ Ἑρμῆς. Alibi ἀκάκιος audit. Sed Ἑρμείας ἀκάκητα est in Iliade Π. 188. inde in Hesychio. Dicitur pro ἀκακήτης, ut Atrida pro Atrides. Orpheus Argum. Lithic. versu 60. ὄφρα μὲν οὖν ἀκάκητα πατηρ ἐμέθεν ζώεσκε. Hymnus Homer. in Mercur. versu 493. furtum Mercurii lyraeque inventionem breviter narrat, atque inde Hygini Astronom. c. 7. p. 439. Sed ea de re vide ad Schol. Locus nostro simillimus est in Hymni versu 25. ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν: quem spurium censuit Ruhnkenius, nescio qua de causa.

v. 561. Ἀπεοῦν νόσφισε Med. Ricc. unde legere possis ἀπὸ νόσφισε. Dorville ad Charit. p. 783. malebat νόσφισσε vel potius: σαρκὸς ἀπ' ἐκ νόσφισσε, vel σαρκὸς ἀπ' ἠνόσφισσε. Pro χέλειου Parif. habet χέλυον. Apud Aratum 494. est χελείου. ubi cum Schol. H. Stephanus malebat χέλυον, improbante Grammio p. 29. qui inde Hesychii χελεινὸν correxit. χελώνειον vocare solet Aelianus H. A. VII. 16. XVI. 17. Idem 14. c. 17. de testudine Libyca montana: καὶ ἔχουσι τὸ χελώνειον εἰς βάρβιτα ἀγαθόν. Plinius 9. f. 12. Troglodytae cornigeras habent testudines ut in lyra annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando remigio se adjuvant. Chelyon id vocatur eximiae testudinis sed rarae. ubi Edit. et MS. *Celticum id genus* vocatur. Idem 6. f. 34. chelyon testudinum in mercibus Troglodytarum enumerat. ubi libri *celtium* habent scriptum. Dorsi partem gibbosam χελώνιον dici monet Pollux II. sect. 177. Infimum navium carinae tegumentum similiter χέλυσμα dicitur auctore Hesychio et Polluce I. f. 86.

Βλασφήμονες male excusum muta in βλασφήμονος.

v. 562. Ἀγκῶνας. Philostratus Icon. I. 10. p. 777. τὴν λύραν πρῶτος Ἑρμῆς πήξασθαι λέγεται κεράτοιν δυοῖν καὶ ζυγοῦ καὶ χέλυος. Orpheus Argon. 381. ἠ λιγυρὰν φόρμιγγα

χελύκλονον

χελύκλουον ἐρμάωνος. Cornua pro cubitis in marinae testudinis figura appellavit Plinius l. c. atque intelligi voluit pedes pinniformes anteriores, plerumque longiores posterioribus. Πήχεως, cubiti, περιθέσιν vocat Eustathius in hac narratione. In lyra ἀγκῶνας et πήχεις esse eosdem, latinis cornua; monet praeter Hesychium in πῆχυς Pollux 4. f. 62. qui monet, olim pro cornibus lyrae fuisse calamos appositos, cum Hesychio in δόνακα ὑπολύριον et Etymol. in δόνακες. Testa caua testudinis partem eam lyrae effecit, quam Pollux ἠχεῖον vocauit. Scholia ἀγκῶνας interpretantur κανόνας, ὅθεν δέδενται αἱ νευραί. Eutecnius vocabulum poetae retinuit. Sed canon potius et lignum inter cornua transversum, unde fides intenduntur per κόλλοπας. Eadem Scholia πέζας interpretantur ὤμους. male. Eutecnius ἄκρας. recte.

v. 563. Γερύνων. Aratus Diof. 215. πατέρες βοόωσι γυρίνων. Ex Ciceronis versione gerinos affert Vossius ad Melam. p. 607. Suidas γύρινοι οἱ μικροὶ βάτραχοι. Hanc formam probauit ipse Aristoteles, qui piscium fetus γυρινώδεις dixit, ubi vulgo male legitur πυρινώδεις. Plinius 9. f. 51. ranae pariunt minimas carnes nigras, quas gyrinos vocant, oculis tantum et cauda insignes; mox pedes figurantur, cauda findente se in posteriores; mirumque semestri vita resolvuntur in limum nullo cernente, et rursus vernis aquis renascuntur quae fuere. Nicander maluit γερύας vel γερύνους dicere, haud scio an pejus. Ceterum remedium ipsum ita tradidit Diosc. in Alexiph. βατράχων ζωμός συγκαθεψηθείσης αὐτοῖς ἠρύγγου ῥίζης. In Parab. βάτραχοι μετὰ ῥίζης ἠρυγγίου ἑψηθέντες καὶ λαμβανόμενοι. Plinius 32. 4. ranarum marinarum ex vino et aceto decoctarum succus contra venena bibitur. ubi succum esse ζωμὸν recte monuit Marcellus. Idem Plinius 22. f. 8. de eryngio vel erynge: omnibus contra et aconita efficaciorem Heraclides medicus in jure anseris decoctam arbitratur. Apollodorus adversus toxica cum rana decoquit, ceteri in aqua. Cum Dioscoride faciunt Aetius, Paulus et Actuarius

rius, eryngium herbam appellantes, ut Eutecnius. Eryngii mentionem omisit Avicenna, qui in superioribus lilium nominavit.

v. 564. Ἠρυγγίδας. Ita recte M. R. Goett. pro vulgato ἢ ῥυγγίδας.

Ἐν δὲ ἐπαρκές. In Goett. est ἐν καὶ ἐπαρκές. In Paris. ἐν δὲ καὶ ἐπαρκές. Utraque lectio possit probari.

v. 565. Σκαμμώνιον. Scholia habent προστάσσων ἀμμωνιακόν. unde Salmasius duxisse videtur conjecturam de Homonym. p. 190. propositam; ubi legi vult ἀμμώνιον, ineptis usus rationibus. Nam locus, quem ille affert, est de lepore marino versu 484. ubi δάκρυ κάμμωνος dicitur. Eutecnius h. l. σκαμμωνίαν nominat. Ceterum nec scammonii nec ammoniaci salis mentionem in salamandra fecerunt medici graeci, quod nescio an sit librariorum culpa factum. Goett. Codex habet σκαμώνιον.

v. 567. Ἴσχης. Hanc lectionem improbant Scholia, et praeferunt alteram ἴσχῃ sc. τις quam habet Codex Goett. Eutecnius etiam πῆγτις. Vocem θερειομένου praeteriit Eutecnius, ut et sequentem θερόεις. Scholia graeca mire fluctuant in hujus loci interpretatione. Primum enim ranas aestivas et hibernas inepte fingunt ex his vocabulis; deinde verbum θερειομένου ita explicant, ut moneant ex Apollodoro aestate et ex ranis (rubetis) in locis calidioribus degentibus confici venenum efficacius. Equidem Eutecnium sequor, qui commentariis antiquis sine dubio confisus terrestrem bufonem nominat; quam notionem nisi ex verbo θερειομένου et θερόεις ducere non potuit. Et dicitur θέρεσθαι res, quae soli exponitur siccanda. Hinc imitatione aliqua sermonis graeci priorem bufonem licebit *apricum* appellare, cum palustris satis aquatici nomine distinguatur a terrestri. Quanquam bufones omnes solem non amant, sed opaca loca, igneus tamen in aquis locisque frigidis non facile reperitur, et maximo solis fervori caput emergens solique opponens ululat.

v. 568.

V. 568. Ἢ ἔτι κωφοῦ. Surdam igitur rubetam a θερειομένῳ distinguit copula disjunctiva ἢ et habitatione. Eundem postea ἄφθογγον, mutum vocat, et frequentare arundines ait; hinc Scholia θάμνους interpretantur καλάμους, et ex oppositione mutae et surdae rubetae arguunt priorem speciem esse vocalem. Euteonius poetae distinctionem male neglexit: ἄφωνος δὲ ἐστὶν ὁ φρῦνος. Sed recte et praeclare ducibus antiquis commentariis monet terrestrem rubetam nominat, etsi alieno loco. Nec enim, quem mutum et surdum vocat poeta, sed quem primo loco nominat, terrestris debet intelligi bufo. Forte poeta utrumque bufonem mutum voluit intelligi, nempe cum rana loquacissima comparatum.

Λαχειδέος. Scholia plures posuerunt varietates. Primum vulgarem hanc interpretantur δασέος, quasi sit a λάχνη, λαχνήεντος. Deinde Codex Goett. affert ἐλαχειδέος, id est parvi, quasi sit pro ἐλαχέος. Atque ita supra 269. simili modo scriptura variabat inter λαχυφλοίοιο et δασυφλοίοιο. Denique Tzetzes positum putavit inepte λαχειδέος pro λαχανειδέος, i. e. viridis. In Medic. et Ricc. est λεχειδέος. In Paris. scriptura inter λαχιδέος et λεχιδέος dubia est. A λέχος novi deductum λεχαῖος, non item λεχεικὸς; nec video, quam possit notionem h. l. aptam praebere. In Tzetzae rationem incidit etiam C. Gesner de Ranis p. 59. sed ea durissima est; nec convenit rerum naturae; nisi forte bufonem viridem Laurentii, Italiae etiam notum, ut ex Valisnerio didici, intellexerit Nicander; reliqui enim omnes colorem luridum, longe a viridi alienum habent. Sed bufo viridis vitam in utroque elemento degit. Mares tamen coitus cupidi vocem nisi in aquis non exercent. Verum nec alter bufo, nobis quidem notus, qui in aquis fere semper vivit, igneus Roeselii, mutus vel surdus dici potuit a poeta. Surdam enim is vocem ululantis edit, etiam in Italia. Scripturam ἐλαχειδέος Euteonius sic reddidit: ἄφωνος δέ ἐστιν ὁ φρῦνος, καὶ τῶν λιμναίων εἰς μέγεθος βατράχων ἀπολιμπάνεται κατακολύ. Magnitudo qui-

 dem

dem ignei bufonis, aquatici, minime est omnium fere ranarum et bufonum, exceptis tamen arboreis. C. Gesner Scholiasten legisse suspicabatur λασειδέος, idque interpretari δασέος. Forte olim scriptum fuit: λοχειδέσιν vel λοχείαισιν ὅσ]᾽ ἐνὶ θάμνοις. Hesychius: λοχειάδες αἱ ὕλαι. Inde λόχμαι. Sed sentio hanc formam θάμνοι λοχειάδες esse durissimam; etsi Nicander elegantiam et regulas saepe contemnit.

v. 569. Male Medic. προσφύρεται, Ricc. ἄρσην. Eutecnius totam sententiam loci his verbis comprehendit: ἔσ]ι δ᾽ ὅδν ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὗτος χερσαῖος βάτραχος. (debebat φρῦνος) βόσκεται μέντοι τὴν δρόσον καὶ τῷ θέρει διηνεκῶς τοὺς θάμνους διώκει. Aetius c. 54. de phryno seu rubeta surda, ex quo venenum parari ait, ut pernicioso: οὗτος δὲ νέμεται ἐπὶ τῶν καλάμων λείχων τὴν δρόσον. Vides Aetium eundem cum poeta auctorem sequi, sed utriusque bufonis notas confundere. Sed interpretis optimi vice ubique fungitur.

v. 570. Pro thapso buxum nominant medici graeci cum Aetio. Ipse poeta in rubeta lacustri buxum nominat. Eutecnius thapsiam vocat. Aelianus XVII. 12. ait genus esse rubetae (φρύνης) potu et visu noxium. Contritae enim sanguinem vino vel alicui potioni admistum statim interimere. Etiam si acriter hominem aspicientem contra intueatur, atque afflet, (καί τι φύσημα ἐμπνεύσῃ) colorem hominis corpori induci inde pallidum, (ὠχρὸν) qui post paucos dies abeat. Quae si Aelianus recte transtulit, de diverso rubetae genere esse intelligenda videntur. Aut potius statuendum est, scriptores alios bufonis alicujus visu et halitu noxii notas tradidisse inter serpentes et reliquas venenatas bestias, quas Nicander in Theriacis omisit. Contra noxam ex sanie bufonum potulentis cibisve mista ortam accurate enarravit in Alexipharmacis. Aetius etiam ejusdem, ut videtur, quem Aelianus nominat, bufonis morsum et afflatum memorat, ipsamque bestiam describit his verbis c. 36. quae ex Codice graeco apponam: Ὁ φρῦνος εἶδος βατράχου ἐσ]ίν. ἐκ τῆς λιμνοβίου δὲ φύσεως

φύσεως μεταβεβηκὼς ἐπὶ τὴν χερσόβιον, Φρῦνος προσαγορεύεται, ἐμφερῶς τῷ χερσύδρῳ, πρὸς δυσαλθῆ κάκωσιν τῶν ἐντυγχανόντων ἅρμοστος. ἔστι γὰρ ζῶον τῷ μεγέθει ὡς μηδὲν ἐλαττοῦσθαι τῆς βραχείας χελώνης. τραχύνει δὲ τὰ νῶτα, καὶ πολὺ ἐπὶ τῇ του πνεύματος ἐμπλήσει διοιδοῖ. τολμηρότερος δέ ἐστι· διαμύνεται γὰρ πρὸς τὸ ἄντικρυς, καὶ τοῖς πηδήμασι τὸ μεταξὺ συναίρει διάστημα, σπανίως μὲν δήγματι χρώμενος. ἆσθμα δὲ τούτῳ πέφυκεν ἰῶδες ἐμπνοιοῦν σφοδρόν, ὥστε κἂν μὴ θίγῃ τῷ ἄσθματι, βλάπτειν τοὺς πλησίον γιγνομένους. πλείονα δὲ περὶ τοῦ ζώου τούτου ἱστορούμενα παρεμπέμπονται, ὡς μόνα τὰ χρήσιμα παρατιθέσθαι. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς ὑπὸ τούτου βλαβεῖσιν οἴδημα ὅλου τοῦ σώματος καὶ κατάῤῥηξις καὶ σύντονος ἀπώλεια. Poſtrema verba ita convertit Cornarius: *corpus diffinditur.* Avicenna hinc habet IV. 6. 5. 25. *Ex morſu* rubetae apoſtema magnum accidit, et interitus velox. Quae Aetius ab initio tradit de origine nominis, valde ſunt inepta. Rubeta enim non poteſt dici rana, quae vitam paluſtrem cum terreſtri permutaverit. Suum enim quodque genus elementum incolit. Bene tamen cecidit, quod has ineptias admiſcuit Aetius. Inde enim cognoſcimus, eſſe illi ſermonem de bufone aliquo terreſtri; eodem ſine dubio, quem ab afflatu φύσαλον nominavit Lucianus in Philopſeude. Easdem cum Aetio ineptias etymologicas clarius explicat auctor Etymologici, cujus haec ſunt verba: Φρύνεος. δηλονότι Φρῦνος, Φρύνεος πλεονασμῷ τοῦ ε, εἶδος βατράχου, παρὰ τὸ ἐμφερεῖς εἶναι πρὸς τοὺς ἄλλους, ἢ ἀπὸ τοῦ φέρεσθαι ἀπὸ τῆς λιμνώδους φύσεως ἐπὶ τὸ χερσαῖον. Quaſi Φρῦνος deduceretur à φέρεσθαι! Dixerunt eundem ſequioribus, ut puto, temporibus Φροῦνον. Ita enim Euſtath. ad Dionyſii Perieg. verſu 752. ubi populi Φροῦνοι nominantur: ὁμωνύμως τῷ ζώῳ. Φροῦνοι γὰρ, καθὰ καὶ ὁ Φίλων γράφει, οἱ βάτραχοι. Phrynum terreſtrem eſſe apparet etiam ex verſu Andromachi apud Galenum Theriac. ad Piſ. c. 6. Φρῦνος ἐνὶ ξηροῖς βοσκόμενος πεδίοις.

Sed omnino genus aliquod ambiguum rubetae intelligi voluisse videtur Aetius, de quo etiam Plinius 8. f. 48. haec: ranae quoque rubetae, quarum et in terra et in humore vita, plurimis refertae medicaminibus, deponere ea quotidie et resumere a pastu dicuntur, venena tantum semper sibi reservantes. Idem 38. f. 21. nam si rana saliva sua oculum adspersserit, praecipuum est remedium lac muliebre; et contra morsum ejusdem bibitur instillaturque. Dixit ranam Plinius, quam debebat rubetam; deinde salivae tribuit, quod alii afflatibus. Sed inter remedia venenorum saepius Plinius ranas nominat, quas alibi rectius rubetas. Salivae aliquam noxam tradit etiam graecus Kyranidum auctor: Si conspuerit, inquit, rubeta hominem, mox pilos omnes amittet ille. Ita laudat hunc locum C. Gesner. Sed in editione Rivini p. 98. est: phrynus est species ranae in aridis degens. Hic si spuerit in homine, mox fiet totus decapillatus. Sanguis autem ejus venenum est pilorum. Huc pertinet etiam, quod ex Sasernae libris de re rustica refert Varro 2. 5. si quem glabrum facere velis, ranam luridam conjectam in aquam usque ad tertiam partem decoqui, eoque ungi corpus jubet. Similem in usum seplasiariorum officinae romanorum salamandras exenteratas servabant in melle, ut supra in Salamandrae historia annotavi.

Rubetas (Φρῦνος) alvearia obsidere apesque sufflatu (Φυσᾷ) evocatas devorare annotat Aristoteles H. A. 9. 40. unde narrationem traduxit Plinius 11. f. 18. rubetas appellans. Sed ubi Aristoteles III. 15. lienem ranae et phrynae parvum esse ait, Plinius 11. f. 37. simpliciter ranas nominat. Dubium est, cur altero in loco Φρῦνον, alibi Φρύνην dixerit Philosophus; juxta phrynum priori in loco ranas palustres (βάτραχοι τελματιαῖοι) nominat. Ceterum bufonem ore aperto assidentem alveario quasi vi magica apes in fauces attrahere affirmat *Algren* in Actis Stockholm. Vol. 38. p. 239. Sed ipsam etiam ranam apibus insidiari testatur Hagström de Apium cultura in Suecia.

Suecia. Holmiae 1773. Ranam addit vasi urticis pleno indi- tam recentibus intumescere et post paucos dies mori.

De sede veneni in bufonibus diversas auctorum senten- tias exposui in Specim. I. Physiol. Amphib. p. 27. Adde nunc locum Plinii obscurum 25. s. 76. Sunt, inquit, et ranis venena, rubetis maxime; vidimusque Psyllos in certamine patinis candefactas admittentes, ociore quam aspidum pernicie. Sed haec plane non intelligo; et Interpretes tacent.

Aetii phrynum, eundem sine dubio cum phryne ab Ae- liano memorata, Laurenti in Synopsi reptilium p. 124. com- paravit cum bufone egregie picto a Roesello in tabula XVII. operis eximii de Ranarum historia naturali. Sed ut eundem agnoscas, multa plura desiderantur argumenta rerum et for- mae. Unum tandem indagavi in loco hoc Plinii 32. s. 18. Sunt, inquit, quae in vepribus tantum vivunt, ob id rubeta- rum nomine, ut diximus, quas Graeci phrynos vocant, gran- dissimae cunctarum, (cum testudine parva magnitudinem com- parat Aetius) geminis veluti cornibus, plenae veneficiorum. Mira de his certatim tradunt auctores — item ex his renis lien contra venena, quae fiant ex ipsis. Ubi multis ex indi- ciis licebit agnoscere bufonem ab Aetio descriptum. Novum vero et egregium formae argumentum praebent gemina veluti cornua, ex quibus agnosco bufonem cornutum Linnaei a Seba primo descriptum et pictum, toto corpore spinosum, et ocu- los ad basin duorum aculeorum, velnti cornium, supra oculos exstantium gerentem; cujus patriam hucusque ignoravimus. Plura de eo dixi in Histor. naturalis Amphib. Specimine al- tero. Hinc apparet vere de bufone hoc irato dixisse Aetium; τραχύνει τὰ νῶτα, i. e. terga exasperat.

Quod de lienis remedio addit Plinius, manifesto est in- dicio, eum verba Nicandri respexisse; καί τε σπλάγχ-ἐλοειδὲς ... ικὸν βάρος ἤρκεσε Φρύνης λιμναίης. Sed pessime lienem ipsius rubetae remedio esse dixit veneno ejus, cum poeta ranae palustris lienem in remedio nominet, ut recte monue-

runt Scholia graeca. Eundem tamen cum Plinio errorem erraruntr post Conr. Gesnerum Interpretes Nicandri recentiores omnes, et qui C. Gesneri libros exscripserunt. De liene ranae vel rubetae in remediis tacent reliqui medici graeci; solus Aetius hepar φρύνου λιμναίου in remedio nominat. Praeterea ex hoc indicio etiam agnoscimus eundem esse Nicandri phrynon cum rubeta Plinii, cui gemina veluti cornua sunt.

His ita disputatis transeo ad explicationem veneni ex gemino bufonem genere sumti, terrestri scilicet et aquatico; quorum alterum, terrestrem Nicander φρῦνον appellavit, alterum κωφοῦ ἀφθόγγου vocabulis signavit, et habitatione palustri distinxit. Comparatione locorum Aetii et Dioscoridis, qui earundem bestiarum venenum ejusque poti signa enarrarunt, multo nunc faciliori et breviori etiam defungi licebit, postquam diversas scriptorum notitias jam ad unum genus terrestre cornutum redegimus.

Aetius igitur c. 54. primum nominat φρῦνον (ranam rubetam dixit Cornarius) ejusque genera duo distinguit. Alterum enim ait esse surdum (κωφὸν,) alterum non item; illum surdum veneno occidere; hunc vero (οὗτος δέ. intelligo genus non surdum) inter arundines vivere roris linctu. Deinde veneni signa, ejusque remedia commemorat, quae plane eadem posuit Nicander, sed diversis generibus distribuit, ut deinceps in singulis locis docebo. Postea cap. 55. tradit Aetius separatim περὶ τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βατράχου, quem in ipsa oratione vocat ἕλειον βάτραχον. Veneni signa eadem plane, uno tamen minora, memorat Nicander, ita ut sit manifestum, eundem bufonem ab Aetio dici βάτραχον ἕλειον, quem Nicander κωφὸν et ἄφθογγον vocans in paludibus habitare inter arundines ait, et quem ipse Aetius in priore capite a surdo (κωφῷ) vita palustri distinxerat. Subjungit deinde Aetius remedia quaedam, plane tamen diversa a Nicandreis, quae scilicet Aetius in unius bufonis terrestris (φρύνου) venenum antea jam contulerat. Nulla igitur dissensio est inter poetam et medicum

Aetium

Aetium, nisi in eo, quod Aetius male bufonem terrestrem κωφὸν appellavit, eique simul omnia veneni signa ejusque remedia assignavit veluti propria, quorum partem poeta aquatico suo seu surdo bufoni vindicat. Deinde hunc aquaticum bufonem pessime ranam palustrem dixit, atque ita interpretes in eum errorem induxit, ut diversum genus a Nicandro bufone aquatico commemorari a Aetio putarent, atque id cum vulgari atque innoxia rana lacustri permutarent.

Dioscorides in Alexiph. c. 31. iisdem vocabulis, quibus Aetius, utitur, eademque plane veneni signa atque eadem remedia commemorat; sed is ita omnia in unum caput congessit; ut plane utrumque genus rubetae confunderet, nec sua cuique signa et remedia tribueret. Quae vero adhuc in numero signorum et remediorum desiderantur, addita reperies in libro secundo Parabilium sub Diosc. nomine editorum c. 157. Quorum auctorem quominus eundem cum Alexipharmacis putem, impedit me illud, quod in salamandra alter ex Nicandro lectionem κρίνοισι i. e. liliis, alter κρίμνοις i. e. farina hordeacia expressit.

Aetii ordinem secutus est Avicenna IV. 6. 2. 8. cujus locum hic ponam ex interpretatione latina, posita etiam a Vincentio: Venenum ranae cognoscitur per abominabilem saporem, sicut leporis marini per odorem. Sunt ranae lacunales (fluviales Vinc.) virides et marinae rubeae, utraeque venenosae. Earum potu accidit obfuscatio coloris ad citrinitatem tendens, et apostematio corporis cum mollitia, et adustio in gutture acore, item difficultas anhelitus, tenebriositas oculorum, vertigo et foetor oris. Et quandoque accidit spasmus ac tetanus, aut solutio ventris dysenterica, nausea, vomitus, permixtio rationis et syncope. Est quando genitura et excrementa involuntario profluunt. Quodsi quis evaserit, dentes tamen excident. Curabitur autem, si evomuerit a potu olei et aquae calidae aut vini copiosi, et plurimum exercitatus fuerit, ac sudaverit in balneo et solio calido, et oleis calidis inunctus fuerit. Salubre etiam ei est medicamentum diacurcuma et

lacha (dialacha Rhazes VIII. 31.) et quicquid hydropicos juvat: item vinum plurimum cum tribus drachmis radicum arundinis, nec non cyperus et calamus aromaticus cum vino. Idem deinde cap. 9. de ranis citrinis sic pergit: Per has tollitur appetitus cibi, et acidi fiunt ructus, color corrumpitur, supervenit syncope, nausea, vomitus et dolor oris stomachi, et venter et crura apostemate afficiuntur. Curandi autem ratio proxima est curationi praecedentium ranarum, quas laconales et marinas vocavimus. Vincentius, qui locum utrumque exscripsit, nescio unde in priore habet: *sperma et urinam et menstrua sine voluntate expellit:* in reliquis nihil admodum variat. Rhazes, qui eadem habet, praeter dentes etiam pilos defluere ait, et in mulieribus conceptionem impediri hoc veneno. Scholia etiam graeca Nicandri cum Eutecnio eandem sententiam ex poetae verbis effinxerunt, quae ita sonant: *saepe effundens et per membra spargens viri feminaeque semen infecundum efficit.* Quae etiam licebit ita interpretari, semen virorum et mulierum temere nullum in generationis usum effundi adeoque infecundum reddi. Hydropicorum mentio facta ab Avicenna in mentem mihi revocat locum Scholiorum, quae sub versum 586. ἠὲ πίθου de ξηροπυρᾷ explicaverant, addunt ὥσπερ οἱ ὑδρωπικοί; et locum recte de ξηρᾷ πυρίᾳ explicant, cujus usum in hydropicis docuit Galenus Comp. med. sec. loca IX. c. 3. Varia fomentorum (πυριατήρια vocant medici) siccorum genera, quibus humores corporis noxii excoquerentur enarravit docte Cornarius ad Galenum de Comp. Medic. sec. loca p. 514. unde petant lectores, quae ad locum Nicandri illustrandum egregie faciunt.

Quoniam Interpretes et plerique historiae naturalis scriptores C. Gesnerum secuti, ad ranas arboreas virides pertraxerunt ea, quae de bufone aquatico tradidit Nicander, in quo vocabulum λαχειδέος, viridem interpretabatur Gesner; operae pretium erit addere, quae scriptores veteres de ranis arboreis, earumque in medicina usu tradiderunt. Ad evellendos

pilos

pilos sanguinem ranae, quam diopeten et calamiten vocant, adhibet Plinius 32. s. 24. et paulo post ranam parvam esse ait in arundinetis et herbis maxime viridem, mutam ac sine voce, quae si forte hauriatur, ventres boum distendat. Hujus humorem corporis specillis derasum claritatem oculis inunctis afferre, ipsasque carnes doloribus oculorum superponi. Denique ibidem addit quosdam ranas conjectas in fictile novum juncis configere, succoque earum, qui ita effluxerit, admiscere vitis albae lacrymam atque ita palpebras emendare. Quas priori in parte loci diopetes et calamitas vocat, eaedem Dioscoridi II. 28. simpliciter sunt ranae virides, quarum sanguis evulsos pilos renasci prohibeat. Similem succi rubetarum colligendi puncturа rationem ad pocula inficienda docent Scholia Nicandrea. Deinde mutam dicere Plinius arboream viridem ranam vix aliter potuit, nisi cum rana lacustri viridi loquacissima comparatam. Deinde psilothrum ex sanguine ranae parvae arboreae viridis fieri posse negat expertus Galenus de Medic. Facult. X. 5. qui antea de Comp. Medic. sec. loca 40. 8. ipsum illud medicamentum ex Papia posuerat.

Pergit Plinius s. 42. ad sanguinem sistendum quosdam cinerem adhibere ranae, quam Graeci calamiten vocent, quoniam inter arundines fruticesque vivat, minima omnium et viridissima. Scilicet rana nostra arborea viridis non solum aestate inter arborum folia degit, sed hieme etiam in aquis condita latet ibique ova edit; unde vere non solum parentes ipsos sed pullos etiam ranarum viridium in aquis reperire inter arundines licet, quae deinde in agros exspatiantur, arundinesque ipsas ascendunt, pluviasque voce satis clara praesagiunt. Manifesto hanc intelligit Plinius sect. 29. est, inquit, rana parva arborem scandens atque ex ea vociferans. Hanc scilicet eam ob causam, a praesagiis pluviarum, vatem (*μάντιν*) graeci vocarunt, auctore Hesychio. Reliqua nomina graeca posui ad Scholia. Eandem arboream ranam Arato *ὀλολυγόνα*, Ciceroni acredulam dici monui in Spec. I. Physiolog. p. 26.

Addam ex Aetii cap. 56. admonitionem, si quis ranam parvam imprudens deglutierit, eaque aucta tormina tumoremque ventris creaverit, multam esse aquam bibendam, ut cum ea revomatur rana. Addit exemplum mulieris, quae tres ascalabotas deglutitos potis tribus vini meri cyathis evomuerit.

Tandem ad interpretationem poetae redeo.

v. 571. Πίμπρησι. Aetius c. 54. παρέπεται δὲ τοῖς λαβοῦσι πυρετὸς καὶ πίμπρησι τὰ ἄκρα, πολλῷ τε ἄσθματι καὶ δυσπνοίᾳ συνέχεται ὁ λαβών. οἴδημα δὲ παρέπεται μετ' ὠχρότητος ἐπιτεταμμένης πυξώδους καὶ σ͂τόματος δυσωδία. Dioscorides pro febre et sequentibus verbis Aetii habet c. 31. ἐπιφέρει οἴδημα σώματος μετ' ὠχρότητος ἐπιτεταμμένης, ὡς δοκεῖν πύξῳ ἐοικέναι, δυσπνοεῖν τε καὶ δυσωδίᾳ ὀδωδέναι τὸ σ͂τόμα. quem sequuntur Paulus et Actuarius. Hi igitur verba communis auctoris, quae retinuisse videtur poeta, non de febre calida et extremarum partium incensione cum Aetio interpretati sunt, sed de tumore membrorum et totius corporis. Verbum autem πίμπρησι significat utrumque, *inflat*, et *incendit*; partes enim combustae vel ambustae corporis simul inflari solent.

v. 573. Καθεψέος. In Medic. Cod. est: καθεψίοιο καὶ ὀπ͂τήν. Unde legendum esset καθεψείοιο. quae scriptura mihi quidem exquisitior et ingenio Nicandri grammatici et poetae dignior esse videtur. Aetius c. 54. πίσσαν μετ' οἴνου propinat, omissa carnium raninarum mentione. Contra Diosc. in Parabil. βάτραχος ἑφθὸς ἢ ὀπ͂τὸς προσφερόμενος, omissa pice. Plura remedia, velut ex testudine habet Aetius cum Dioscoride II. 97. et Plinio 32. s. 14. ubi est: testudinis terrestris sanguis contra serpentium omnium et araneorum et similium venena auxiliatur. ubi veteres editiones ante Harduinum habent additum: *et ranarum*. quod locus Diosc. approbat et Vincentius 20. c. 173. Picem cum vino coquit Eutecnius.

v. 575. Σπλήν. Male Edit. multae σπλῆν'. etsi vel in Scholiis vulgatis rectam lectionem agnoscere licebat ex interpretatione.

pretatione. Rectam exhibent Parif. et G. Verborum conjunctio haec est justa: καὶ σπλὴν Φρύνης λιμναίης ἤρκεσε i. e. ἐθεράπευσε, βάρος ὀλοοῖο sc. Φρύνου. ut recte monent Scholia. Eutecnius: αὐτάρκης πρὸς σωτηρίαν ἂν γένοιτο καὶ σπλήν. Pro splene Aetius c. 54. ἢ ἧπαρ Φρύνου λιμναίου δίδου φαγεῖν. Dioscorides cum asseclis tacent de utroque, versio Cornarii verba allata omisit. Ranarum aquaticarum carnes coctas cum aceto, et hepar cum vino propinat contra araneorum et scorpionum venena noster infra v. 623. ubi vide notam. Aelianus 17. 15. ex Timaeo, Heraclide et Neocle medicis tradit, rubetas (τὰς φρύνας) duo jecinora habere, quorum alterum interimat, alterum alterius remedium esse. Sed noster nunc de rana aquatica, non de rubeta loquitur. Eutecnius nescio qua auctoritate mensuram oboli splenis portioni definit.

v. 578. Ὄγ' ἄφθογγος. Haec ita repetiit Eutecnius: ὁ δέ γ' ἕτερος τῶν βατράχων, ὁ τοὺς θάμνους ἐπιὼν τῷ θέρει, φωνὴν δὲ οὐκ ἔχων. Scilicet ἔαρ de aestate interpretatur.

v. 579. Πύξοιο. Aetius c. 54. de phryno seu rubeta muta: οἴδημα δὲ παρέπεται μετ' ὠχρότητος ἐπιτεταμμένης πυξώδους (Cornarius buxeo, πυξώδους, recte!) καὶ στόματος δυσωδία καὶ λυγμός. ἐνίοτε δὲ καὶ σπέρματος ἀβούλητος ἔκκρισις. et c. 55. de rana palustri symptomata haec ponit: ἀνορεξία, στόματος καθυγρασμὸς, ναυτία, ἔμετος καὶ καρδιωγμὸς κουφότερος. Dioscorides Alexiph. 31. phryno aut rana palustri ingesta corporis tumorem sequi ait cum intenso pallore, qui buxi colorem imitetur; accedere spirandi difficultatem et grauem halitum oris singultumque, atque interdum invitam geniturae profusionem. Eadem cum Dioscoride tradunt Paullus Aegineta et Actuarius.

Χελόεν στόμα. Scholia interpretantur quasi legatur χολῇ. Scilicet etiam versu 12. χολόεν interpretatur glossa interl. G. χολὴν ἐμποιοῦν. Eutecnius: μοχθηρᾶς τὸ στόμα ἐμπίμπλησιν ὀδμῆς λυγμούς τε ἐπιγίγνεσθαι καὶ σπασμοὺς παρέχει.

v. 581. Θερμιότεροι Medic. Ricc. habent. Vulgo θαμινότεροι.

v. 583. Τελίσκει. Ita Codices omnes pro τελέσκει, et deinde χεύαις pro χεύοις. Eutecnius: ἀγόνους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἀντικρὺ τίθησιν. ἐξασθενούντων γὰρ τῶν μορίων καὶ ἐλαττουμένων τῆς σφῶν κατὰ φύσιν δυνάμεως τὸ σπέρμα προχωρεῖ ἀτάκτως καὶ οὐ κατὰ λόγον. Ceterum Parif. θηλυτέροις.

v. 584. Remedium primum est in vino et vomitu. Diosc. in Alexiph. εὐβοήθητοι τε τυγχάνουσι μετὰ τὸν ἔμετον λαμβάνοντες ἄκρατον πολύν. In Parabil.: ποιοῦσι καὶ ἄκρατος πολὺς πινόμενος καὶ ἐξεμούμενος. Aetius c. 54. εἰσὶ δὲ εὐβοήθητοι μετὰ τὸν δι' ὑδρελαίου ἔμετον λαμβάνοντες ἄκρατον πολύν. Cum Dioscoride ubique faciunt Paulus Aegineta et Actuarius: horum igitur verba ponere nolui.

v. 585. Πελάζοις recte Cod. Med. Ricc. pro πελάζεις.

v. 586. Alterum remedium apud Diosc. ita traditur: λούειν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν. In Parab. distinctius: καὶ λοῦε ἐν πυριατηρίοις. quae de siccis balneis interpretatur C. Gesner. Aetius: πίθον δὲ πυρώσας ἢ κλίβανον ἢ φοῦρνον καὶ ἀνασπάσας τὸ πῦρ, καὶ εὐθὺς πλίνθον (ἐπιτιθεὶς ex Cornarii versione supple) καθίει τὸν κάμνοντα, καὶ ἱδρούτω ἐπιπολύ. Recte igitur Eutecnius: καὶ τὰς δι' ὀστράκων πίθου τῷ κακοπαθοῦντι πυρίας πρόσφερε. Scholia recte ξηροπυρίαν appellant, ut jam supra annotavi.

Ἀναλθῆ. Ita Medic. cum Scholiis, quae tamen et vulgarem ἐναλθῆ commemorant.

v. 587. Θερμάσσαιο habent Medic. Riccard.

v. 588. De usu calami et cyperi vide ad Scholia. Aetius: ῥίζας τε καλάμων, ἐν οἷς οἱ αὐτοὶ φρῦνοι νέμονται, κόψας μετ' οἴνου δίδου πίνειν, ἢ τῆς ἐκεῖσε φυομένης κυπέρου λ. β. μετ' οἴνου. Unde apparet ἑρπετὰ h. l. esse ranas; et vocabulum οἰκείη significare consuetam, propriam ranis lacum. Male igitur Eutecnius: τρέφουσι δὲ τοὺς καλάμους τούτους οἱ δίυγροι

φροι πάντως καὶ λιμνώδεις τόποι. Verba reliqua plane praeteriit de ranis.

Αὐξηρῶν. Vulgarem lectionem αὖ ξηρῶν Scholia etiam memorant, quanquam ibi ἢ ξηρῶν fcribitur, quod αὐχμηρῶν interpretantur, nifi forte potius αὐχμηρῶν fuit olim fcriptum, cujus gloffa eft ἢ ξηρῶν. Sed Codicum Parif. et G. lectionem fequuntur Scholia et Eutecnius, μεγάλων interpretatus. In textu vitium corr. et fcrib. ῥιζέα κόψας.

v. 589. Ὑπὸ τέτραφε λίμνῃ οἰκείῃ Cod. Goett. quam lectionem fere praeferam.

v. 591. Corrig. φιλοζώοιο.

v. 592. Poftremum hoc remedium ita tradit Diofc. δεῖ δὲ αὐτὸν ἀναγκάζειν συντόνως περιπατεῖν καὶ τρέχειν διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ναρκῶδες. In Parab. διώκει δὲ καὶ περιπάτοις ἢ δρόμοις χρώμενος. Aetius: ἀναγκαζέσθωσαν δὲ καὶ συντόνως περιπατεῖν καὶ τρέχειν, καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ναρκῶδες. ἐνεργεῖν γὰρ σφόδρα ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ γυμνάσιον· καὶ λουέσθωσαν δὲ καθ᾽ ἡμέραν. ubi lege cum Cornarii verfione διὰ τὸ — ἐνεργεῖ. Eutecnius: ἄλλως δὲ ἀπότρεπε τοῦ πίνειν ἢ ἐσθίειν ὅλως· ἐκ τυχῶν δὲ αὐτὸν ὠφελήσεις προσαναγκάζων ὡς οἷόν τε συχνοῖς περιπάτοις χρῆσθαι. In Scholiis reperitur ἀνατρῖψαι αὐτὸν νῆστιν. quafi τρίβοις fit a verbo τρίβειν. Verbum κατατρύσαιο eadem Scholia referunt ad corporis jejuni macilentiam efficiendam deambulatione et curfu frequenti. Sed confilium hoc alio fpectare, ad pellendum fcilicet corporis torporem, monent medici laudati antea.

v. 593. Κατατρύσαιο. Editio Band. male καθατρύσαιο.

v. 594. Diofc. c. 27. λιθάργυρος ποθεῖσα βάρος ἐπιφέρει στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ καὶ ἐντέροις μετὰ στρόφων ἐπιτεταμένων, ἐνίοτε δὲ καὶ τιτρώσκει τὰ ἔντερα διὰ τὸ βάρος, καὶ ἐπέχει τὰ οὖρα, παροιδεῖ δὲ αὐτῶν τὸ σῶμα καὶ μολιβδώδη ἀπρέπειαν λαμβάνει. quae verbis, non fenfu, variavit Aldina Pauli editio, et Actuarius.

V. 595.

v. 595. Primum in textu corr. ὅτε pro τότε. λήσειε Goett. πίσοι Parif. τότε poni h. l. pro ὅτε monet glossa interl. Goett. Deinceps μέσσων Med. et ex correctione Ricc. Eutecnius: οὐκ ἂν λιθάργυρος ποθεῖσά τινα δηλάθοι ποτέ. αὕτη γὰρ πρῶτον μὲν βαρύτητα προστρίβεται τῇ γαστρὶ ποθεῖσα. Scribonius: Spuma argentea pota, quam Graeci λιθάργυρον dicunt, ventris infert gravitatem, inflammationem, postea dolorem cum urinae difficili exitu: procedente tempore, coloris quidem quasi plumbei fiunt: praecipue haec deformitas circa faciem deprehenditur. Suppurant autem plurimae partes eorum. ubi Rhodius recte monuit legi debere *inflationem*.

v. 596. Πνεύματ' recte etiam Parif. etsi in Edd. quibusdam et in Bandiniana est sine varietate πνεῦμά τ' scriptum. Deinceps κατομφάλιον Goett. κατεμφάλιον Medic. Sed recte ὀμφάλιον Ricc. et Parif. Vulgo ἐμφάλιον. Scholia: *βάρος κατὰ τῆς κοιλίας, μετὰ δὲ τὴν μέσην αὐτὴν πνεύματα βορβορίζοντα ἀνειλεῖσθαι, τὰ δὲ μέλη πιμπράσθαι.* Eutecnius: *ἔπειτά που περὶ τὰ σπλάγχνα πνευμάτων τε κινήσεις ἰσχυρὰς καὶ ἤχους οἷον δή τινας περὶ τὸν ὀμφαλὸν ἐργάζεται.* Noster versu 287. *καταπνίγουσα δὲ πνεῦμα ἐντὸς ὑποβρομέει, ὀλίγῳ δ' ἐνελίσσεται ὅλμῳ.* Sed h. l. lego ἀνειλήσαντα. Hippocrates de vetere medicina T. I. p. 34. *ὅσα δὲ φῦσαν τε καὶ ἀνειλήματα ἐνεργάζονται ἐν τῷ σώματι προσήκει ἐν μὲν τοῖσι κοίλοισι τε καὶ εὐρυχωρήσεσιν οἷον κοιλίῃ τε καὶ θώρηκι ψόφον τε καὶ πάταγον ἐμποιεῖν.* ubi Galenus ἀνειλήματα interpretatur στρόφους. Idem Prognoſt. T. I. p. 66. *φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου καὶ παρδήσεως διεξιέναι ἄριστόν ἐστι, κρέσσον δὲ καὶ σὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλέεσθαι.* In textu noſtro comma expunge poſt θηλυτέρης.

v. 597. Ὄττε Med. Ricc. Scholia: *ἐμπνευματοῖ παραπλησίως στρόφῳ. εἰλίγγειο τῆς κοιλιοστρόφου φησί.* Eutecnius: *εἰλιγγιαῖον παρασκευάζει.* ubi Vindob. Codex ἰλιγγιαῖν παρ. Aetius: *λιθάργυρος ποθεὶς βάρος ἐπιφέρει στομάχου καὶ κοιλίας*

λίας καὶ ἐντέρων μετὰ στρόφων ἐπιτεταμένων εἰλεωδῶν περὶ τοὺς ὀμφαλοὺς μάλιστα ἐρειδόντων. ἐπέχεται καὶ τὰ οὖρα μετὰ καρδιώσεως τοῦ σώματος. πελιοῦται δὲ ὅλον τὸ σῶμα καὶ μολιβδῶδες γίνεται.

v. 598. Ἀπροφάτοισιν recte M. R. ἀπροσφάτοισιν Goett. et Parif. Vulgata inepta. Florentina etiam ἀπροσφώτοισι habet. Antea ἀνέρας pro ἄνδρας M. R. G. Deinceps ἐπαΐσσων dedit Med. Goett. ἐνισπλήσσων Ricc. Vulgo ἐνιπλήττων.

v. 599. Τῶν οὔρων omiſſo γε, quod vulgo interſertum legitur, Med. Goett. οὐ μὴν Pariſ. Scholia: οὐ μὴν τῶν γ' οὔρων (ſed G. omittit γε.) γράφεται καὶ οὐ μὲν τῶν γ' οὔρων ἀντὶ τοῦ τῷ κακωθέντι ὑπὸ τοῦ λιθαργύρου ἡ τῶν οὔρων ῥύσις κατέχεται. Fuit ergo olim lectum οὐ μὴν τῷ γ' οὔρων. in aliis vero οὐ μὲν τῶν οὔρων. Eutecnius: τὰ οὖρα προχεῖσθαι οὐ συγχωρεῖ. ὑποπίμπρησι δὲ καὶ τὰ μέλη, τῷ μολίβδῳ τὸ χρῶμα ἐοικέναι ποιεῖ. Pro ἄνυται poſſis ſuſpicari exquiſitius ἄνεται fuiſſe olim ſcriptum h. l. Vide Interp. Ariſtoph. Veſp. verſ. 399. et Aeſchyli Choeph. v. 797.

v. 600. Μολίβῳ M. R. G. μολίβδου Pariſ. Vulgo μολίβδῳ. Antea πίπραται Pariſ. Aetius: καὶ τὰ ἄρθρα πιμπρᾶται. ἐπὶ τέλει τε καὶ πνιγμὸς παρακολουθεῖ.

v. 601. Διπλόον. Scholia: δυὸ ὀβολοὺς σμύρνης. Eutecnius: ἀλλὰ θεραπεύει ταῦτα πάντα σμύρνη σταθμιζομένη τὴν ὁλκὴν εἰς ὀβολοὺς δύο. Dioſcorides in Parab. myrrhae obolos duo, Aetius τριώβολον. Dioſc. in Alexiph. et cum eo Paulus, plures etiam obolos ponit. Myrrham ſimpliciter nominat Scribonius. Gloſſa interl. G. τριῶν κοκκίων ὁ ὀβολός. Unde fortaſſis origo diverſitatis eſt repetenda.

v. 602. Ὀρμίνθοιο M. R. ὀρμίθοιο Goett. ὀρμήνοιο Pariſ. Scholia ὀρμίνιον habent ſcriptum. Gloſſa interl. Goett. ὀρμίθοιο εἶδος βοτάνης. χύσιν, φύλλα. Eutecnius: καὶ ὅρμινον ἡ βοτάνη, ὑπέρικόν τε δὴ τὸ ἐν τοῖς ὄρεσι τρεφόμενον καὶ ὑσσώπου κλῶνας. Dioſc. ὀρμίνου ἀγρίου σπέρμα, ὕσσωπον,

ubi

ubi male olim legebatur: τερμίνθος ἀγρίου. In Parab. ὁρμίνου σπέρμα, ὑπερικὸν, ὕσσωπον σὺν οἴνῳ. Paulus: πινόμενον σὺν οἴνῳ θερμίνου ἀγρίου σπέρμα. quae correxit Cornarius. Actuarius: terebinthi agrestis semen. Aetius: μετὰ τὸν διὰ τῶν ὀλισθηρῶν ἀφεψημάτων ἔμετον, ποτίζειν μετ' οἴνου ὁρμίνου σπέρμα — ἢ ἀψίνθιον, ἢ σελίνου σπέρμα ἢ ὕσσωπον. Gorraeus χύσιν pocula interpretatur. Scribonius: adjuvantur secundum rejectionem aqua mulsa, acrique curatione, pipere, myrrha, apii semine pondere pari in unum mixtis, ex eodem medicamento * P. unius dare eum vini cyathis tribus quatuorve cotidie potis. In Theriac. vers. 893. κάρφῃ ὁρμίνοιο sunt, ubi Eutecnius ὅρμινθος habet. Hormini silvestris semen venerem stimulare cum Diosc. annotat Plinius.

v. 603. Οὔρειον Scholia habent, et ὀρεινὴν interpretantur, ὀροδάμνους vero κλάδους. Hypericum omittit Aetius; describit Diosc. 3. 171. et inde Plinius 26. f. 53. sed neuter usus alexipharmaci meminit. Locum natalem Diosc. ponit ἐν ἐργασίμοις καὶ τραχέσι τόποις. Est etiam aliud genus, aliis Coris dictum, apud Dioscoridem 3. 174. et Plinium 26. f. 54. utrumque vim diureticam possidet, quae h. l. requiritur. In Hippocrate Galeni Glossarium κόρη interpretatur ὑπέρικον, addens ἔχειν τὸν καρπὸν κορίῳ ὅμοιον. Vide Harduinum ad Plinii locum laudatum.

v. 604. Σπεράδος τε Medic. Scholia: τὴν ἀγρίαν συκῆν. σελίνου, τοῦ ὀρεοσελίνου καλουμένου. Φυτὸν γὰρ τοιοῦτόν ἐστι διουρητικόν. Eutecnius: κράδῃ τε πρὸς τούτοις καὶ μέντοι καὶ τὸ τοῦ σελίνου ἐπὶ πᾶσι σπέρμα, ὃ δὴ ἐν Ἴσθμῳ τὸ πρῶτον λόγος ἔχει φῦναι. Diosc. in Parab. σελίνου ἀγρίου σπέρμα. Ficum agrestem reliqui medici graeci omnes omittunt. Asclepiades apud Galenum Antid. II. 7. βοηθεῖ πέπερι, σέλινον, σμύρνα μετ' οἴνου λειωθέντα καὶ πινόμενα. Plinius 22. f. 13. urticae semen cicutae contrarium esse Nicander affirmat, item fungis et argento vivo. Sed nec in fungis nec h. l. Nicander semen urticae memoravit. Et pessime Plinius lithar-

gyrium

[illegible] argentum vivum. Vide [illegible] Var. Lect. II. [illegible] Sic iterum Plinius [illegible] 93. Columbarum silvestrium [illegible] privatim contra [illegible] vivi potum laudat; ubi Aetius [illegible] habet. Scilicet contra [illegible] venenum eadem valere remedia, quae contra lithargyrum [illegible] etiam [illegible]. [illegible] Contra [illegible] Φάρμακα [illegible]

[illegible] Parisi. Florentina [illegible] sine [illegible] haustu, [illegible] supposuit. In lacunis [illegible] libri [illegible] Goett. aliena manu correctum [illegible] [illegible]

[illegible] Nicandri loco [illegible] [illegible] Pindarus etiam [illegible] corona [illegible] teste Plutarcho in vita Timol. T. II. p. [illegible] Plutarchi Sympos. Q. [illegible] p. 676. ed. Francof. Vide Corsini Dissert. Agonistic. p. [illegible] Pertinet huc locus [illegible] apud Plutarchum S. Q. V. 3. [illegible]

[illegible] ubi vulgo legitur [illegible] In Codice est [illegible] in alio [illegible] vulgo [illegible] sed in Codice est [illegible]

[illegible] Deinceps [illegible] Paris. [illegible] Scholiast. [illegible]

[illegible]

ubi male olim legebatur: τέρμινθος ἀγ
νου σπέρμα, ὑπερικὸν, ὕσσωπον σὺν οἴνω
σὺν οἴνῳ θερμίνου ἀγρίου σπέρμα. quae
Actuarius: terebinthi agrestis semen.
τῶν ὀλισθηρῶν ἀφεψημάτων ἔμετον πο
νου σπέρμα — ἢ ἀψίνθιον, ἢ σελίνου
Gorraeus χύσιν pocula interpretatur.
tur secundum rejectionem aqua mulsa, a
pere, myrrha, apii semine pondere par
eodem medicamento * P. unius dare cum
quatuorve cotidie potis. In Theriac. v
νοιο sunt, ubi Eutecnius ἄρμινθος habet.
men venerem stimulare cum Diosc. ann

v. 603. Οὔρειον Scholia habent,
tur, ὀροδάμνους vero κλάδους. Hyp
describit Diosc. 3. 171. et inde Pliniu
usus alexipharmaci meminit. Locum
ἐν ἐργασίμοις καὶ τραχέσι τόποις. Est
Coris dictum, apud Dioscoridem 3. 17
utrumque vim diureticam possidet, q
Hippocrate Galeni Glossarium κόρη In
dens ἔχειν τὸν καρπὸν κορίῳ ὅμοιον.
Plinii locum laudatum.

v. 604. Σπε ... ος τε Medic.
κήν. σελίνου, τ ... λίνου καλο
τόν ἐστι διουρ ... tecnius:
μέντοι καὶ τὸ ... ἐπὶ πο
τὸ πρῶτον ... D
σπέρμα. ... reliq
tunt. A ... Galenu
σέλινον. ... λ
... n cicut

gyrum vertit

II. 14. Sic

contra

tra lithargyrum

x. 605.

Parif. Plutarchus

bulum

Goett. aliena manus correxit

Nicandri loco

se ex apio.

Timoleonti

Plutarch

emendabis Plutarchi

Differt.

Plutarchum

contra

ON

R

[illegible] Φαρμάκια [illegible].

v. 608. [illegible] Vulgo [illegible] Eutecnius [illegible] Dioscorides [illegible] de erysimo [illegible] φάρμακα. Contra Gorraeus [illegible] relatum interpretatur piper rugosum, ῥυσσὸς quod tamen improbat Diosc. II. 188. Idem in Alexiph. [illegible] In Parabil. omisso pipere ponit [illegible] Piper nominat: Aetius hypericum et erysimon omittit, eorum absinthium ponit. Hesychius: [illegible]. Atque omnino Gorraei interpretationem ipsa grammatica rejicit. Πέπερι seu πέπερι est accusativus [illegible] pendens; igitur erysimum herbam interpretari debemus, quam noster Theriac. versu 894. dixit [illegible], ubi vide. in Erysimum, latinis irionem et hominum horti graeci et romani coluerunt auctore Plinio. Ceterum [illegible] corticem, ubi vulgo [illegible].

v. 609. [illegible] Mutilus sed in [illegible] Scholia: [illegible] Eutecnius: [illegible] Diosc. [illegible] In Parabil. cyprum omisit. Aetius: [illegible]

v. 610. In textu vitium in [illegible] pro [illegible]. Scholia: [illegible] Eutecnius [illegible] ubi Medicis male [illegible] Cydoni mentionem omittunt medici graeci reliqui. Theophrastus H. Pl. I. 22. [illegible] Conf. Plin. [illegible]

τῶν

τῶν φοινικινῶν ὄγκων σφαιρότερα γίνεται καθάπερ τὸ τῆς ῥοιᾶς. ἐκ γὰρ τῶν κυτίνων ἄνθος. Est ergo calyx, quo dehiscente flos in sua folia se pandit. Dioscorides l. 1. 151. et 154. domesticae punicae florem κύτινον, agrestis βαλαύστιον vocari ait. Galenus κατὰ τόπους 7. 1. ὀνομάζουσι δὲ κύτινοι οἱ πρωτόγονοι καθ' ὃν γὰρ χρόνον ἀνθοῦν παύεται τὸ δένδρον, ὁ καρπὸς αὐτοῦ φαίνεται σχηματιζόμενος εἰς ἰδέαν ῥοιᾶς. Plinius 23. c. 6. primus pomi hujus partus florere desinentis cytinus vocatur. Dioscorides 4. 69. in hyoscyamo κυτίνους σκληροὺς dixit, quos ipse postea λοβοὺς vocat. Vide etiam ad Theriac. vers. 870. Cornarium ad Galeni l. c. p. 444. et Bodaeum ad Theophr.

v. 611. Σμίλου Goett. Eutecnius: σμῖλός ἐστι φυτὸν καὶ παρόμοια τῇ ἐλάτῃ, θανάσιμον δὲ γίγνεται τοῦτο τοῖς αὐτοῦ λαβοῦσι; Dioscorides c. 12. σμίλακα dixit, monens ab aliis θύμιον vocari. In Parabil. c. 153. τυθύμαλλον etiam vocari ait, non solum succo letalem, sed etiam umbra, quo tempore praegnans flores proferat. Sed libro 4. 78. θύμαλον habet, et similem foliis et magnitudine abieti esse ait. Hinc ἐλατηΐδα dixit poeta. Monet eam, quae in Carbonia nascitur, tantam vim habere, ut umbra sedentes vel dormientes sub ea laedat vel occidat; gallinaceos fructu Italicae nigrescere. Plinius 16. c. 20. Sextius hanc smilacem a Graecis vocari dixit, et esse in Arcadia tam praesentis veneni, ut qui obdormiant sub ea, cibumve capiant, moriantur. In Dioscoride legunt alii Ναρβωνία. De Aetolica taxo eadem ex Andrea medico referunt Scholia, et montem Aetoliae Oetam huc afferunt. Θύμιον habet etiam Paulus ex Dioscoride. Fumum taxi mures necare tradit Plinius 24. c. 72. succum contra viperae morsum facere edicto publicavit olim Claudius ap. Sueton. c. 16. Calabriam in Dioscoridis loco nominat versio antiqua apud Vincent. 12. c. 107.

v. 612. Πολυκλαύστοιο dedit Lectius, atque ita M. et R. Vulgo πολυκλαύτοιο. Scholia: οἰταίην, τοῦ οἴτου αἰτίαν γιγνομένην, ἢ τὴν ἐν Οἴτῃ ὄρει τῆς Αἰτωλίας φυομένην. Diosc.

καθάπερ ἐπιφέρει ψύξιν καθ' ὅλου τοῦ σώματος καὶ πνιγμὸν ὀξὺν καὶ θάνατον; contra quae valere ait eadem remedia, quae contra cicutam. In Parab. δοτέον οἶνον πολὺν καὶ ὄξος καὶ ὅσα τοῖς κώνειον πεπωκόσι. Aetius: περὶ σμίλακος ἢ θυμήλου ἢ τάξου (lege τάξου) λεγομένης. σμίλαξ δὲ ἡ καλουμένη θύμηλον, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις τάξον· ποθεῖσα ἐπιφ. ψύξιν ὅλου τοῦ σώματος καὶ πνιγμὸν ὀξὺν περὶ τὸν θάνατον. Paulus habet ὀξύτατον. Locus Callimachi a Scholiis positus pertinet ad Trachiniae regionis taxum, ut constat ex Aeliani H. A. 9. 27. Locum Theophrasti H. P. 3. 10. φασὶ δὲ τὰ μὲν λόφουρα ἐὰν φάγῃ τῶν φύλλων ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ μηρυκάζοντα οὐδὲν πάσχειν conciliare eum Scholiis conati sunt Bodaeus p. 176. Meursius Opp. Vol. 4. p. 122. optime autem Cagnatus Obs. Var. 2. c. 22. Montem Aetoliae Oetam ignoro, qui a tergo Doridis est; Oeetam intelligi suspicor ex loco Callimachi apud Aelianum.

v. 613. Ἐμπλείου Medic. Deinceps χολῇ κρατέρῃ Parif. Scholia: ἀκρατοτέρα πόσις οἴνου πολλὴ παραχρῆμα ἰάσατο.

v. 614. Εὐαλθήσεια Med. εὐαλθήσεια Goett. qui deinceps παραχρέος.

v. 615. Φάρυγγος Medic. Eutecnius: καὶ ἀκράτου πόσις οἴνου αὐτὸ οὐκ ἐᾷ κακουργεῖν, ἰᾶται δὲ ὁ οἶνος αὐτὸ ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ἢν μὴ φθάσῃ ἀποφραγῆναι ὅ τε λαιμὸς καὶ τὰ παρίσθμια. ἐναπαντλεῖται γὰρ τὸ δεινὸν ἡ σμίλος τοῖς μορίοις τοῦ ἀνθρώπου, εἴπερ ἂν καὶ ἡ πόσις ἡ ταύτης γένηται.

v. 629. Καί κεν ἔθ' Med. et Goett. καί κεν θ' Ricc. Parif. Vulgo καί κ' ἔνθ' legitur. Eutecnius: ἀλλὰ σέ γε, ὦ Πρωταγόρα, τῶν παρ' ἐμοῦ ῥηθέντων ὅλως ἡ μνήμη τῶν ἐπῶν μήποτε παρέλθοι, φυλάττεσθαι δὲ ὑπὸ σοῦ καὶ τοὺς τοῦ ξενίου Διὸς εἰς ἐμὲ καθήκοι διὰ παντὸς θεσμούς τε καὶ νόμους.

v. 630. Μνῆστιν. Scholia: μνείαν. ἐν τῷ μεμνῆσθαι τοίνυν ἡμῶν τὸν νόμον φυλάσσοις τοῦ ξενίου Διός.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES
IN
SCHOLIA GRAECA.

Verba τὸ ποίημα addunt G. et Lorr. Deinceps vulgo erat ὡς καὶ αὐτός φησι ῥεῖα. Correxi ex Goett.

v. 7. Εὕρηκε διὰ τὸ μέσον τοῦ Βορρᾶ Goett. Deinceps vulgo ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἄρκτον τόπος. Postea G. ἢ ἐστι τροφὴ ἀφ' οὗ καὶ ἡ θηλάζουσα μήτηρ. Locus Callimachi vulgo legitur ὅτε Διὸς ἀπὸ ὀμφάλιος ἔθεν ἐκαλοῦντο. Quod dedi, est in G. libro. Exstat in Hymno in Jovem vers. 44. — Διδύμοιο scripsi pro Διδύμου, monente etiam Holstenio ad Stephani Byz. verba: Δίδυμα ὄρη τῆς Τρωάδος ἀφ' ὧν Διδυμαίη ἡ Ῥέα. De tempore Phrygiorum matris Idaeae sacrorum, mense et die mensis, nihil aliunde compertum habeo. — Ἐπειδὴ ἀντιφάρμακον. Malim εἰ μὴ ἀντιφάρμακον ἔχει. Postea vulgatum ἐξάπτουσιν ἐν δένδρῳ correxi ex G. Κερβέρου φωνὰς dedi ex G. pro φωνήν. Deinde χωρίον λεγόμενον pro χωρία λεγόμενα. Vulgatum ἐσκοτισμένος correxi e G. Postea ταυρωτικὸν ex eodem pro ἐπερβωτικὸν, et σιλαίνειν pro σιλλαίνειν. Deinde vulgo erat: ταυρόκερως γὰρ ὁ Διόνυσος. Euphorion apud Scholiasten Arati ad Phaenom. vers. 172. Ὑῃ ταυροκέρωτι Διωνύσῳ κοτέουσαι. De verbo σιλαίνειν, et σιλλαίνειν vide Hemsterh. ad Pollucem T. II. p. 1132. et Aeliani V. H. 3. 40. Reliqua ceterum Scholia monent ab antiquiori-

bus poetis Silenos, nullos vero Satyros memorant. Vide de hac re Heynii Antiquarische Auffätze T. II. p. 56. Μεθυσθέντες. Vulgo μεθύοντες — Postea τῷ φάρμακι — et bis πάρδαλις, deinde ἐφίκετο — λαβεῖν τοῦ ἀντιφαρμάκου, καὶ μὴ δυναμένη — σφύζουσιν quae omnia correxi ex G. Τὰς δὲ ἀκόνας. Ita Goett. Plinius 6. f. 1. Heraclea Lyco flumini appositum, — portus Acone veneno aconito dirus, specus Acherusia etc. v. 43. Βοηθήσειν. Vulgo βοηθεῖν et post φύλλα ἔχοντος deest λέγειν. v. 55. Οἴναρα. Ita correxi vulgatum οἰνηρά. Deinde ex G. et L. dedi ἴωνιά ἄγρια pro ὄνια ἄγρια. Postea ὀριγάνου, ἡμεῖς — ὃ καὶ οἱ ὄνοι ἐσθίουσι vulgo legitur, quae correxi ex Cod. G. v. 57. Οὕτω τι βοτάνιον G. Deinde vulgo γιγνόμενοι ἀπὸ τῆς ἐψήσεως. quae ex G. correxi, et omisi, quae deinceps sequebantur: ἡ ἐκ τῆς σήψεως, eodem Codice etiam monente, velut inepta. v. Μοσχοφόρῳ κεράστῃ G. pro vulgato κέρατος. Verba καθ' ὑπερβολὴν τῷ ὠφελεῖ idem omittit. v. 65. Vulgo erat νέας γυναικὸς φησὶ καὶ οὐ πάλαι τίκτου. v. 66. Πρόσφατος fr. ex eodem correxi vulgatum ἐκάστοτε πρόσφ. v. 69. Ὀλμῷ ξαλβῇ Goett. Cur Scholiastes Goett. mori radicum corticem intelligi velit, ignoro. Plinius 23. f. 70. de succo arboris: adversatur aconito et araneis in vino potus — hoc idem praestat et cortex tritus — scorpionibus adversatur e radice corticis succus ex vino aut posca potus. [illegible]

v. 87. Verba ἀντὶ τοῦ φανερῶς velut ineptum glossema inclusi. Postea Goett. ἠλαίου τοῦ ἀέρος. In loco Callimachi ὤλισθον dedi ex G. qui tamen deinceps εἶπεν habet. Vulgo ἦλιξεν; quod varie tentarunt viri docti. Vide Fragmentorum Collectionem Bentlejanam no. 201. et ad no. 242. v. 91. Prius ἀπογαλακτιζόμενον omittit G. Deinde vulgatum σύφαρ correxi ex Lorr. Glossa Goett. ad Theriaca vers. 137. γῆρας explicat σύφαρ et Scholia Apollonii Rhodii ad I. 669 ex Callimacho afferunt:

[illegible] καὶ τὸ ῥιπιδον τῦφαρ [illegible] Sophron in Etymol. M. [illegible] [illegible] ξὺν [illegible] τῦφαρ [illegible] quem locum cum aliis posuit ex Herodiano Eustathius ad Homer. p. 1766. ubi de verbo [illegible] (Hesychio [illegible]) affert Democriti locum, qui exstat in Disput. Sceptica apud Fabricium B. G. T. XII. Sophronis locum corruptissimum habet Etym. Gudianum MStum in voce [illegible] v. 95. Σμῆγμα. Ita G. et L. pro μίγμα, quod jam olim correxit H. Stephanus in Thes. G. L. Deinceps ex utroque Codice addidi τὸ κάθαρμα, et paulo ante correxi inde vulgatam [illegible]. In fine ipse correxi vulgatum [illegible] τὴν [illegible] v. 99. Ἐν τῷ τετάρτῳ. Ita recte G. Vulgo ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ. Verba postrema [illegible] δὲ [illegible] τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ Θεοδοσίου καὶ Νικάνδρου μεταγεγραμμένον solus Scholiastes recentior Goett. habet. Memorare videtur voluisse varietatem lectionis aliquam, hodie obscuram nobis. Theodosius Nicander videtur esse Theodosii grammatici editio aliqua, unde vulgaris lectio fluxisse videtur. v. 101. Fragmentum Callimachi ex h. l. relatum est a Bentlejo no. 139. Vulgatum [illegible] correxi ex G. In loco Homeri item vulgatum [illegible] emendavi; ante verba τὴν δὲ [illegible] delevi inutilem copulam καὶ eodem auctore. v. 109. Ὤσχας et ὠσχοφόροι ubique scriptum habent Codd. G. et Lorr. Ex iisdem correxi vulgatam [illegible] πόλεως [illegible]. Deinde Cod. G. [illegible] κόμισας habet. De festo hoc vide Schottum ad Procli Chrestomath. p. 53. ubi Σκιρίδες scribitur, et Athenaeum l. XI. p. 495. ex Aristodemo, qui festum ipsum Σκίρρα, Minervam Σκιρράδα dixit. Photii Lexicon MStum: ὄσχη· τὸ σὺν βότρυσι κλῆμα. Idem [illegible] [illegible] ὀσχοφόρια καλουμένη. ὄσχος γὰρ καλεῖται [illegible] τοὺς βότρυς [illegible] [illegible] εἰς τὸ ἱερὸν Σκιράδος [illegible] [illegible] [illegible] Idem: ὀσχοφόροι δύο [illegible] [illegible] καὶ πλούτῳ διαφέροντες [illegible] ὄσχη [illegible]

ἀεθλ. βοῦ ῥίον[illegible] ἔχειν [illegible] ἱεροχέλω καὶ ἀγῶνι. Similiter ferebantur [illegible] festo die Minervae procedebant, [illegible] gestantes. v. 111. Vulgo [illegible] (Dedi quod habet G. [illegible] et sic quidem locum satis intelligo. [illegible] v. 115. [illegible] legendum esse videtur, etsi Scholii auctor inepte permutat nomina cantharidum et cantharorum. Scarabaei stercorarii, qui in pilulis stercoris ωὰ deponunt, plane sunt alieni generis. v. 123. [illegible] G. Deinceps vulgatum [illegible] correxi ex G. v. 126. Ἀκάνθης εἶδος G. Ex eodem vulgatum deinceps [illegible] correxi. v. 130. Metanira Celei uxor fuit, secundum plurimos auctores. De Metanira et Jambe vide notas egregii Heynii ad Apollodor. p. 59. Scholia ad Euripid. Orest. vers. 962. et Wesseling. ad Diodor. I. 334. Locum Scholiorum horum de Jambo ex Codice Goettingensi emendationem posuit nuper Mitscherlich ad Homericum Hymnum in Cererem p. 166. et 171. De Jambe vide etiam Schottum ad Procli Chrestomath. p. 130. et Eustath. ad Odyss. p. 1684. l. 48. seqq. [illegible] αὐτῇ [illegible] pro [illegible] etiam emendabat Ruhnkenius Hymn. in Cerer. p. 34. Ἀθυμοῦσαν. Ita G. vulgo [illegible]. Deinceps vulgo ὅπερ αὐτῇ πρῶτον εἶπεν. Goett. [illegible] αὐτῇ πρ. εἶπε — Postea ἀναφερομένοις ὕπνοις Goett. Respexit auctor Scholii hymnum in Cererem nuper demum in Moscavia ab amico Matthaei repertum et a Ruhnkenio editum, ubi locus exstat a versu 206. et seqq. Historiam hanc initiatio mysteriorum Eleusiniorum expressit, ubi post jejunium cyceonem sumebant. Vide Meursii Eleus. c. 10. Jambismo etiam illiteria mulieres imitabantur in Thesmophoriis teste Apollodoro p. 16. et Cleomede Meteorol. II. p. 91. Vide etiam Pausaniam VII. 27. p. 596. Plinius 20. f. 54. nauseas cum sale et polenta in frigida aqua pota inhibet pulejum femina. Aliter Diosc. 3. 46. Aristophanes in Pace versu 712. οὐκ [illegible] βλη-

χωνίαν.

χωλῆν. Variis igitur herbis conficiebatur adjectis cyceon. v. 134. Ἐψηθεῖσαν. Voluit συνεψηθεῖσαν. Postea Goett. μορέεν ἢ τὸ μετὰ πόνου γινόμενον καὶ ἑψόμενον ἢ μορίδιον etc. In loco Homerico Iliad. P. 564. Codex Goett. ἐσεμάσσατο habet scriptum; Editiones Homeri ἐσεμάσσετο. Vide Interpretes Hesychii ad ἐπεμάσσατο. — εἰς αὐτὴν χεῖρα. Ita G. pro εἰς τὴν αὐτοῦ χεῖρα. Idem postea ἐμμάτειν praefert et Ἄλλως addit; postea habet εἰς τινα καθιέναι. v. 142. Ἐψήσαντα scripsi pro ἐψήσαντι. v. 146. Vulgo ὑψηλὸς, quod correxi ex G. L. v. 149. Οὐκ αὐτὴ ὕλη. Ita G. vulgo οὐχ ὕλη ἡ Σάμος. — μελιφύλλον legitur. v. 150. Ἴμβρασος γὰρ ποταμὸς legi debebat: interim ex G. vulgatum ποτὲ correxi. Postea vulgo πῶς οὖν αὐτός. Harpocratio: γεωφάνιον χωρίον ἐν ᾧ γῆς μέταλλον· περὶ δὲ τοῦ ἐν Σάμῳ γεωφανίου ὃν τρόπον εὑρέθη Ἔφορος περὶ χωρίων. ubi Valesius p. 107. recte monuit multa in Scholiis his esse inepta et falsa. Plinius 5. c. 31. ex Aristocrito tradit Samum insulam dictam olim Melamphyllon et Cyparissiam fuisse.

v. 157. Περὶ τοῦ ἀγρίου δὲ κορίου. Ita G. vulgo κηρίου. v. 161. Verba de oestro ex eodem sumta auctore, unde sua duxit Aelianus H. A. 4. 51. et 6. 37. ubi vide notas. v. 163. Αὐτοκέρασθον dedi de meo pro αὐτοκόρεσθον. v. 164. Πεπληρωμένην ex Codice correxi vulgatum. v. 165. Στερομένην βίας — ἄνευ ἀληγδόνες G. v. 172. Vulgo erat ἀτμεύειν ὃ ἐστι δ. — ἀτμενεῖς quae correxi ex G. Paulo antea malim ἐστερημένην γλεύκους. v. 174. Vulgo διὰ τούτων Ἡράκλειτος Goett. καὶ Ἡρ. sed punctis suppositis deleri voluit. Respici puto locum Heracliti, qui legitur in Antonini Imper. Comment. 4. 46. ἀεὶ τοῦ Ἡρακλειτείου μεμνῆσθαι, ὅτι γῆς θάνατος, ὕδωρ γενέσθαι, καὶ ὕδατος θάνατος, ἀέρα γενέσθαι; καὶ ἀέρος πῦρ, καὶ ἔμπαλιν. Menecratem puto intelligi Ephesium poetam, laudatum etiam a Varrone R. R. 3. 16. 18. — v. 177. Ter in hoc loco ex G. et L. correxi vulgatum ἀχθομένου,

μένου, et ἀχθόμενοι. v. 178. Καμάτου γινόμενον. Ita Codex; vulgo verbum deest. In verbis μιγνύντα μετ᾽ ἄνου addit G. τῇ θαλάσσῃ, sed postea expunxit recentior manus. Respexit auctor ineptae glossae ad interpretationem illam, quae ἀτμένιον referebat ad mare. v. 181. Τοῦ ἡδυτάτου, τοῦ γλεύκους: ψιάθια δὲ — ἢ τοῦ γλεύκους πόσις χιόνι μεμιγμένη G. v. 183. De insecto pemphredone verba sunt excerpta ex Clitarcho, quae eadem sic posuit Diodorus Siculus T. II. p. 218. ἔστι δὲ καὶ ζῷον κατὰ τὴν χώραν ἐπιτεραμένον, ὃ καλεῖται μὲν ἀνθρηδὼν, λειπόμενον δὲ μελίσσης μεγέθει μεγίστην ἔχει τὴν ἐπιφάνειαν. ἐπινεμόμενον γὰρ τὴν ὀρεινὴν ἄνθη παντοῖα δρέπεται, καὶ ταῖς κοιλάσι πέτραις καὶ ταῖς κεραυνοβόλοις τῶν δένδρων ἐνδιατρίβον κηροπλαστεῖ, καὶ κατασκευάζει χυμὸν διάφορον τῇ γλυκύτητι, τοῦ παρ᾽ ἡμῖν μέλιτος οὐ πολὺ λειπόμενον. quae verba minus integra sunt ex parte, et vitiosa, ubi legitur μεγίστην ἐπιφάνειαν.

v. 186. Vulgo erat οἱ μὲν κρεσέανον, οἱ δὲ κορίανον οἱ δὲ ἀνησοειδές. quae correxi ex G. et Lorriano libro. v. 192. Αἱ πρὶν ἐῤῥωμέναι. Ita G. et L. Vulgo ἢ περιεῤῥωμέναι. v. 193. Schol. G. antiquus: ὁ δ᾽ ἀέρα, κοῦφον ἀλέξει. ἀναπνεῖ, ἀποβλέπει. ἢ παρσπᾷ τὸν ἀέρα, καὶ ὀλίγα πνεῖ. Schol. recentior ἀτύζει δὲ νῦν ἀτενίζει etc. Lorrianus ἀτύζει. In loco Homeri Lorr. ἀτυχθέντες habet, et deinceps bis ἀλύζει. v. 194. Ὧν καὶ γέτω, Lorr. κατασπέπτων, quod ponendum videtur pro vulgato κατασπέπτοντα. v. 197. Κατασκεύαζε Goett. v. 201. Vulgatum καὶ ante ἀμφότερα recte omittit G. Deinceps G. et L. sic: διὰ τὸ κνήθειν. καὶ γὰρ ἡ ἀκαλήφη παρὰ τὸ κάλφεσθαι, ἔστι δὲ καὶ etc. ubi vulgo pessime erat ὄρνεον pro ζῶον, de quo vitio monuit etiam Pierson ad Moerin p. 67. Sed calamarii nomen inepte auctor Scholii accommodavit urticae marinae; (ex genere Medusarum Linnaei) sepia enim vel potius loligo calamarium dicitur a graecis recentioribus. v. 202. Ἐν ποίσει ἐτῷ Goett. Deinceps

sepe vulgatum τότῳ ante λόγῳ mutavi in ἑνῷ. v. 204. Vulgatum φύζαν correxi. — v. 206. Malim τὸ ἐπιπολάζον.

v. 207. Ἄχθος ἀμύνοις G. De meo correxi vulgatum ἀποδιώξοιο et διώξοις. Altero loco G. etiam ἀποδιώξοις et ἀπαμύνοις. Ante τοξευμάτων G. omittit τοῖς. Verba ἢ διότι — τοῦ... ut inutilem repetitionem praecedentium inclusi. Postea καλεῖται ὑπό τ. σκυθικόν G. v. 213. Vulgatum περὶ τὴν μοῖραν correxi ex G. v. 215. Verbum ἀχθόμενος vulgo post ὁρμητικῶς positum, retraxi ante βοῷ, auctore Goett. Deinde vulgo ὁποῖα τις Edd. cum Codice G. sed Gorraeus male dedit ἥτις Φώς. Postea vulgatum ἀποτυμονδαῖα correxi ex Lorr. Locum Homericum ex utroque Codice supplevi. Vulgo erat Φθεγγόμενος — τοῦ γε κακά. v. 217. Ὁ νεωκόρος Lorr. v. 218. Ἐπειδὴ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀνάγκῃ τοῦ μηνὸς ἤγουν τῆς σελήνης. τότε γάρ etc. G. et Lorr. v. 221. Μετὰ ὀργῆς dedi pro vulgato μετὰ Φυγῆς. In G. et Lorr. est μετ' ὀργῆς. v. 223. Vulgo insertum δὲ post διὰ omisi cum G. Ex eodem dedi μηδὲ θέλοντι pro καὶ μὴ θέλ. v. 225. Χράζοντι vulgatum ex utroque Cod. correxi. v. 226. Ὄχλον G. v. 230. Verba ἢ τὰ ἄνθη uterque Codex addidit. κατὰ post περὶ ut inutile inclusi. Deinde ἀκάνθας ἐμβάλλων G. Post λευκώσας, additum vulgo ἴσθι omisi cum G. v. 232. Vulgatum ἐπιβαλόντως ex utroque libro emendavi. v. 234. Vulgo γένη μήλων. Mecum G. qui deinceps εἴδη βοτανῶν. Sed struthium herba huc non pertinet. v. 239. Ῥοδέοισι τοῖς ῥοδίοις G. Postea idem θυόεν τοῖς ῥόδοις ἔλαιον τὸ ῥόδινον λέγεται. Vulgo est: θυόν, ἐν τοῖς ῥόδοις. Sequentia ipse constitui. Vulgo erat: οὕτω δοκιμάζουσι τὰ ἀλεξιφάρμακα, μέρος — εὐθὺς προτάττονται ἀπὸ τοῦ φαρμάκου· ὅταν δὲ τὸ φάρμακον — ἐν τῇ καρδίᾳ. In principio G. δοκιμάζουσι δὲ αἱ τὸ οὕτως Τερραῖοι μέρος; reliqua correxi ex Goett. v. 248. Vulgatum σίσαφος — σίσαφῶσαι ex utroque Codice quominus

nus equigerem, impedit locus Scholiorum Apollonii in notis ad poetam laudatus. Codex φέρβων — ἀσφῦναι habet.

v. 249. Vulgo erat: ἕτεροι ἐφήμερον, διὰ τὸ ἕωθεν ἀναθάλλειν κατὰ τὸν Θύνατόν ποταμὸν ἢ τὴν Κάλχιδα· τῇ γὰρ μεσημβρίᾳ τελειοῦσθαι, πρὸς ἑσπέραν δὲ μύεσθαι. — αὐτὸ τὸ ἐφήμερον. ἐν μιᾷ τῇ ἡμέρᾳ, quae ex G. et L. correxi. In sequentibus etiam vulgatum ἐσθίων et καταξέντας correxi de meo. Deinceps malim ποιοῦσι καὶ αἱ περὶ — προσαγωγή. v. 252. Vulgo καλυπτομένη. v. 255. Vulgo κατασταθέντος. v. 260. Vulgo τῶν καρπῶν. Deinceps G. διαφέρειν γὰρ φησὶ δρῦν καὶ φηγόν. unde malim διαφέρειν γάρ φασι δρῦν καὶ φηγόν. Postea vulgo ἄλλο γὰρ δρῦς καὶ ἄλλο — ἄλλο. v. 266. Vulgo erat: τοῦ δὲ ἀμπελόεις αὐτὰ καὶ τὸ ἄλλο, ὁμοφωνοῦν τῇ λέξει. αἱ ἀμπελόεις etc. v. 269. Vulgo erat χαλυβδαίνει. Nobiscum G. et L. Ex Lorr. vulgatum ἀμφότερα etiam correxi, deinde ἀφελεῖσθαι, et γυμνάσιαις; postea inserui verba δέρμα λιπαρόν. v. 271. Vulgo πόλις Ποντική. v. 273. Αὐτὰ τὰ πῦρ. Ita Lorr. Vulgo αὐτοῦ. Sed Scholia h. l. sunt ineptissima.

v. 279. Δηλήμερον ex G. correxi. v. 280. Vulgo οὐδὲ ἀκοῦ. v. 282. Vulgatum ἀπτάζεται ex G. correxi. v. 282. Vulgatum ἤτοι βασιλικόν — τὸ μὲν φάρμακον — ἐμπεπλήσασι ἐσθίει αὐτήν. τὸ παρασκευάζειν δίκην. δὲ ἰξοῦ. correxi ex G. partim etiam ex Lorr. v. 287. Forte ex Codice ita legi debet δεδίασι φαντασίας βροντῶν ἢ ἤχων θαλασσίων. v. 292. Vulgo λύμματα — βοηθημάτων ἡμεῖν. Deinceps G. διεφθαρμένον. v. 293. Vulgo ἔχειν ὁμοίαν. G. ἔχειν ὅμοια. L. etiam ὅμοια, unde apparet excidisse λύματα. Interim ὁμοίας scripsi. Deinde vulgo φυσοειδῆ. v. 295. Vulgatum φύσσας correxi, quia praecessit φυσοειδῆ. v. 298. Vulgo τῷ μὲν καὶ τούτῳ τὸ ἄλγος. G. τῷ μὲν τούτῳ πεπωκότι. Lorr. τῷ μὲν τούτῳ τῷ πεπωκότι. Verba ἐμφάσας respiciunt fragmentum aliquod Nicandri perditum. Deinde

inde vulgo κνίειν. [illegible] Correxi ex G. et L. v. 305. Vulgo τὸ αἴδος. v. 308. Vulgo [illegible]. Deinde pro μασχάλου G. [illegible] habet et [illegible], sed idem postea [illegible] μασχάλου, φησί, [illegible] τῆς ῥίζης. v. 310. Ἐστι γὰρ νευρωδέστερον. Ita G. et L. Vulgo [illegible]. G. pro γὰρ habet δέ. Aristoteles H. A. 3. c. 6. et 19. de Part. II. 4. taurinum sanguinem παχύτατον, μελανώτατον καὶ ἰνωδέστατον dixit, ideoque celerrime coagulari. v. 316. Vulgo brevius erat φράσσονται οἱ πόροι τῶν πνοῶν. τὸ δὲ πνεῦμα θλιβόμενον [illegible] Integrius scholion dedi ex G. v. 319. Vulgatum ἐρινεὸς — διὰ τὸ ἐρίζειν [illegible] τῷ πλησίον φυτῷ. correxi et auxi ex G. cum quo consentit Codex laudatus a Bodaeo ad Theophrasti H. P. p. 144. v. 320. Ὕδασι συγκέρασον Lorr. Deinde vulgatum ὡς ἑτέρου βοηθήματος ex G. et L. correxi. v. 322. Verba καταχθέα ῥύμματα γαστρὸς nescio alterius poetae an varietas lectionis vulgaris sint habenda. v. 323. Vulgo πυετίαν — μίξον ἐν οἴνῳ καὶ δὸς πιεῖν. Correxi ex G. v. 328. Ex eodem et Lorr. vulgatum ἀδευκέα correxi. v. 333. Vulgatum καταρμόξαιο correxi ex G. et Edd. antiquis. καταμύξαιο Lorr. Deinde vulgo post βάτου legitur: τούτου δέ. Correxi ex G.

v. 335. Vulgo φαλαγγίῳ ἤ. Recte G. v. 337. Vulgo εὕρων περικρότησις. In G. est περικράτησις, suprascripto παρακράτησις. — Postea vulgo δέρματος αὐτοῦ. v. 341. Vulgo pessime legitur περιπολεύονται. Ὀρωρὸ. τρία δὲ γένη. Emendavi ex G. et L. v. 342. Vulgo δυνερρυηκέναι. v. 345. Vulgo erat: ἐσχατίῃσιν ὅταν γράφεται, ὁπότε θῆρα δαμαζόμενοι ἐκτείνονται, τουτέστιν, ὅτε ἐκτείνονται καὶ ῥιζοῦνται τοὺς τῶν θηρῶν τόπους, οἷον [illegible] ὄρος νομαζόμενοι καὶ βοσκόμενοι. καὶ δὲ ἐσχατιῇσιν ὄρων. [illegible] φασιν· ὅταν, φησίν, ἐν καιρῷ etc. In Scholio G. quod addidi, καιρῷ dedi ex conjectura. Codex praeter primam literam α nihil habet hujus

vocis;

νοεῖς, videtur etiam [illegible] addendum. v. 349. Vulgo εὐκραδίης. Sed Edd. antiquae cum G. faciunt. Et postea vulgatum εὐκραδίης [illegible] — δὲ οὕτως ὁ αὐτὸς correxi. Sed etiam Lorr. [illegible] habet. Denique vulgo τῆς ἀπὸ ξηρῶν [illegible]. In G. est etiam τοῖς δὲ γράφεται καὶ [illegible]. Abhinc vulgatum [illegible] — τὴν τροφώδη περὶ correxi ex G. et Lorr. v. 351. Pessime vulgo: [illegible] διὰ τὸ τῶν σύκων πόμα, Recte G. et L. v. 352. Vulgo [illegible] — ἀγγεῖον. Correxit G. et L. v. 356. Verbum [illegible] forte ortum ex lectione [illegible]. v. 358. Vulgo Scholion sic incipit: [illegible] ἐξ ὑφάνων βράσσει ἢ [illegible]. Sequens ταράσσει (verbi βράσσει glossam) omittit Lorr. v. 360. Θερμὸν omittit Goett. Postea vulgo: [illegible] καὶ [illegible]. Correxi ex G. et L.

v. 369. Vulgo ἤ τι τοιοῦτον. Correxi ex G. v. 373. Vulgo ὅπως ἡ πίτυα διαλύει. In G. etiam est ἐπιτάσεως. γράφεται θαύματος addidit Scholiastes recentior. v. 374. Verba de Mentha omisit G.

v. 382. Goett. μέντοι ἀλλήλοις. Deinceps vulgo παρακολουθοῦσι. v. 387. Vulgo εὐτροφῶν. v. 389. Vulgo βοήθημα, χυλὸν λέγει. G. β. λέγει χυλὸν πλισσάνης. v. 393. Vulgo καλχαίνειν δέ. v. 396. Vulgo bis ὄσπρεια. Deinde vulgo ἄπεστιν — ἔσεται. Goett. δὴ ἔσσεται.

v. 398. Φεραῖς Goett. Vulgo Φεββαῖς. Deinceps vulgo τούτου δὲ τὸ ποτόν. Postea ante σιαγονάς ex G. addidi μέν. v. 407. Εὐχροίας. Ita G. pro χροιᾶς. Idem τούτω δὲ λέγεται τὴν Ἀφροδίτην. v. 412. G. [illegible]. Ex eodem vulgatum βάπτεσθαι — ἐπὶ τὴν κεφαλὴν correxi.

v. 415. Vulgo τὰ [illegible]. v. 419. Vulgo [illegible] — τόν τε [illegible] καὶ τοὺς [illegible]. v. 424. Vulgo ὥσπερ ὁ [illegible] — [illegible]. Quae omnia vitia correxi ex G. v. 426. Ἐμπλάσαι vulgatum de [illegible], βρέχαι ex G. cor-

G. correxi. Deinceps vulgo ἀμβλυμένη — πηθυλλίδες quae correxi ex G.

v. 433. In Codice erat Εὐφαρίδης. — v. 435. Vulgo καὶ ἀεὶ ὅτ' ἄν — ἐμπίμπραντα. v. 448. In loco Phocylidis G. habet μυριότητα κατ' ἄνθεα. In vulgatis Phocylidis libris verf. 159. feqq. legitur recte μυριότρητα. fed male etiam κατ' ἄνθεα. Brunck ex Codice aliquo edidit ἠεροφοῖτις. Urfinus ad Virgilii Eclog. IV. 30. verfus hos cum varietate hac pofuit: ἢ κοίλης πέτρης κατὰ χηραμὸν — σμήνεσι μυριόμορφα κατ' ἄνθεα. Quas lectiones ex Manufcripto Codice Scholiorum Nicandri ductas effe fufpicabatur Ruhnken Epift. Critica I p. 89. ed. fec. fed funt ex ingenio Urfini profectae. Recte ceterum Ruhnken l. c. emendavit vulgatum ἄνθεα, qui comparavit etiam Meleagri πολυτρήτοιο νεόρρυτα κάλλεα κηροῦ et Luciani in Epigr. ὁποῖα μέλισσα πολυτρήτοις ἐνὶ σίμβλοις. v. 450. Vulgo ὄμπνα — καὶ πυρῷ. Καλλίμαχος, ἐν δὲ θεοῖσι φλεγὶ καιέμεν. quae correxi ex Goett. libro. Recte tamen alter Scholiaftes in Aldina habet πυροί. v. 451. Goett. ψυκτὰ εἶναι. v. 452. Locus hic vulgo fic legitur, ut fententia quidem exiftat fere eadem, fed verbis minus integris, peffimoque ordine. Quare ex libro G. fubftitui Scholion. Ita vero vulgo: τοῦ στόματος φησὶ μεμυκότος βιάζειν διανοίγειν αὐτὸ, διοχλίζων τὸν κυνόδοντα, καὶ ἰρινέου μᾶλλον βαθὺν κορέσκιον ἔλκοιο, ἀντὶ τοῦ ἕλκε τὸν ἰὸν μετὰ τοῦ ἐρίου τὸ ῥόδινον ἔλαιον ἐπιβάλλων. εὔτριχι λίνῳ. τῷ ἁπαλῷ καὶ εὔτριχι ἐρίῳ. Ἄλλως. καὶ εἰ μύουσιν οἱ πάσχοντες, τοὺς συμμεμυκότας χαλινοὺς αὐτῶν ἀνοίγειν, ἐνθλίβοις τῷ ἐρίῳ βοηθείας χάριν. ἐνθλίβοις δὲ ἀντὶ τοῦ πιέζοις. v. 458. Κῶμον καλοῦσιν. Puto κῶμα fuiffe, de cujus vocis fignificatione medica vide Gorraei Definitiones. v. 462. Vulgo τῷ συντεθραμμένον δέρμα. Deinceps verba τὴν σάρκα αὐτοῦ ex G. addidi. Poftea pro λουτρῶν vulgo λυτρῶν.

v. 469. Male Ed. Gorr. λεπὶς αὐξίδα. Piscis αὐξὶς est apud Aristot. H. A. 6. 17. de thynni partu in Ponto: ἃς καλοῦσιν οἱ μὲν κορδύλας, Βυζάντιοι δὲ αὐξίδας, διὰ τὸ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις αὔξεσθαι. v. 476. Vulgo περὶ ante τὰ σφυρὰ deest. Deinde legitur γίγνονται. v. 483. Τῶν μέν. Ita etiam Codex: etsi legendum est τῷ μέν. Postea G. εἴρηκα δὲ καὶ φοινήεσσαν. v. 490. Vulgo καὶ ὅσα τὰ σκληρά. et paulo antea καλοῦσι pro καλύπτρῃ. Postea G. τῇ ἐρυθροὺς κόκκους ἐχούσῃ τῇ ἀραχνώδει. Post μοῦστον vulgo est ἌΑλως. κυρτὶς. Deinde ὑλιστήριον et ὑλίστριον om. G. Cetera sic habet G. τριπτὴρ δέ ἐστι κατασκεύασμα πρὸς πισμὸν εὔθετον. Ἄλλως. κυρτὶς κατασκεύασμά τι ἐν ᾧ τὰς σταφυλὰς θλίβουσι. λέγει δὲ σταφ. et reliqua.

v. 495. Γίγνεται ὁ οἶστρος. Inepta quidem haec et falsa, sed arguunt tamen, quod hodiernis experimentis constat, plura insecta insectorumque inprimis aquaticorum larvas easdem fere noxas cum aqua ingestas inferre et homini et animalibus. Inde multa mala a potu hirudinis derivantur, quae larvis insectorum aquaticorum debentur, quod in Itinerario Bavarico Schranck, et de Italia vernaculus scriptor nescio quis prodidit. v. 501. Σχῇ. Ita G. Vulgo ἴσχει. v. 516. Vulgatum θερμαίνοντι correxi de meo. v. 518. Verba ἄλα — ἐκμέταλλον om. G.† Idem deinde βρόμον. Neutrum intelligo. Postea vulgo φύσωσι — ἐφώλευεν — πετόμενα. Recte G. ex quo ubique vulgatum ζύμωνα correxi. v. 522. Ἀνοιδοῦσιν ἐν γαστρί. Vulgo male ἀναδιδοῦσιν. v. 527. Vulgo ἀσφάραγον, quod ipse correxi. Deinceps ῥάφανον malim. v. 528. Vulgo κλάδους. v. 530. Vulgo πυρίτιδα — βοτάνην — καλουμένην. v. 533. Vulgo σινάπεως. v. 535. Δεῖ πίνειν τὰ αὐτὰ G. v. 536. Λέγει addidi ex G. μὲν ante οὖν omisi. Postea vulgo κατάσχοιο, G. κατάσχῃς. Vocem ὅλην om. G. An fuit ὀλοήν?

v. 544.

v. 544. Ἐργασία. Ita Cod. pro ἐργασίας deinde πυρευομένης — σκεδαννυζούσης habet. Postea σύντηξιν pro σύνταξιν dedit. v. 548. Κώνων εἶναι. In Codice erat κλώνων, ἐστίν. quod correxi, ut saepius deinceps κώνους reposui, ubi Codex et Editiones vel κλῶνας vel κλῶν habebant scriptum. Reliqua ex Codice supplevi et fideliter ejus scripturam repraesentavi, meliorem ubique, ut puto, vulgata. v. 555. Ubi de galbano traditur, rectius multo Codex πανάκων quam Editus πλατάνων. Scilicet galbanum succus est ex radice ferulae alicujus in Amano Syriae monte crescentis destillans. Ex simili ferula, quam Graeci πάνακας ἡράκλειον vocant, succus destillat opopanax dictus. Propter similitudinem utriusque plantae Scholii auctor galbanum etiam succum πανάκων dixit. Vide Diosc. III. 55. et 97. v. 557. Ἀντίλυτρον recte G. pro ἀντὶ λύρας. Conr. Gesner de Quadrup. ovip. p. 96. vulgatam vitiosam videns corrigebat ἀντὶ λύτρου. Eandem lyrae etymologiam cum Scholiis nostris posuit Etymol. in voce λύτρον. et Schol. Pindari ad Olymp. I. 26. Eustathius ad Odyss. Φ. ἐπειδὴ χελώνης ὄστρακον μέγα τῆχεως περιθέσει καὶ χορδῶν ἐντανύσει λύραν ἀπήρτισεν Ἑρμῆς, ἣν καὶ Ἀπόλλωνι ἐχαρίσατο εἰς λύτρον ἀνθ' ὧν ἔκλεψεν ἐκείνου βοῶν. Testudinem in monte Cyllene repertam in lyrae formam redegisse et septem chordis intendisse tradit Hyginus Astrom. c. 7. p. 439. Montem Arcadiae Chelydoream posuit Pausanias p. 483. v. 559. Duas interpretationes affert Schol. quarum neutra cum vulgata lectione convenit. Prior arguit olim lectum fuisse: κυϊσηνέμου. unde conceptum ex vento effinxit Schol. Recte monuit hoc Gesner l. c. p. 100. Altera lectio aeque inepta fuit: κυτινηνέμου vel κυτινονόμου. Quid enim flores vel fructus punicae ad testudinem terrestrem? v. 563. In verbis πράσων ἢ ῥίζας, ἢ ῥίγγου vitium adhuc latere videtur. Ex codice dedi ἢ ῥύγγου. sed et id vitiosum est; et antecedens πράσων. Deinde lege σκαμμωνιακὸν vel σκαμμώνιον.

Postea vulgatum κορέσσοις — θανάτῳ correxi de meo. De gyrinis multa Eustath. ad Odyss. T. III. p. 1864. ubi male ex Pausania rhetore γερῖνοι vocantur. Attice γυρίνους dixit Plato in Theaeteto p. 131. ed. Fischeri, et Aelianus I. 58. qui tamen male posuit pro ipsis ranis. Vide Alberti ad Hesychii glossam, qui de loco Suidae in Φρῦνος recte admonuit. v. 567. Ex mala interpretatione vocabuli θερόαις et θερειομένου Scholia ineptam ranarum distinctionem in aestivales et hibernas effinxerunt. Aeque inepta est φρύνου interpretatio, veluti φώνοιο, φωνητικοῦ dicti. Scilicet perturbatum verborum ordinem in vulgatis libris non animadverterunt antiqui Interpretes; inde difficultatem, quae ex neglecta rubetarum et ranarum differentia et turbata a librariis notitiae Nicandri serie orta est, explicare non potuerunt.

v. 570. Λαχειδέος. Editus hoc vocabulum non habet antepositum notae. Vulgatum λαχειδέος interpretantur Scholia δασέος; Codex praeterea posuit alteram ἐλαχειδέος, quam interpretatur μικροῦ; quasi esset ab ἐλαχὺς, ἐλάχεια; tertia Tzetzae ratio multo ineptissima est; quasi λαχειδέος dicatur pro λαχανειδέος, i. e. oleri similis, seu viridis. Lectionis λεχειδέος Scholia non meminerunt. v. 578. Κέρβερος. Contra Hesychius: λάλαγες χλωροὶ βάτραχοι περὶ τὰς λίμνας, οὓς ἔνιοι Κεμβέρους· οἱ δὲ ὀρνέου εἶδός φασι. Idem λάσαγγας eodem sensu annotavit. Videtur ex h. l. Κερβέρους legendum esse. Parvas et virides ranas βρέξαντας nominari monet Galenus Med. Fac. X. 5. Apollodori ita meminit Editus: τόποις· καὶ A. δὲ φησὶ τὴν. Secutus sum Cod. G. Malim tamen: τὴν πόσιν δὲ αὐτὴν ἀπὸ οἴνου δ. Codex male πίσαν habet; et vocabulum χλωρὰς post βοτάνης omittit. Βρωθεὶς ὀπός. Voluitne ὠμὸς dicere? Alias inepta haec sunt verba et a sententia aliena. Ἀγόνους φησί. Pro his Editus brevius: οἱονεὶ γὰρ διαλυομένου τοῦ σώματος, ῥοώδες γ. — Χολαῖς ὑγραίνει quasi legisset χολῇ vel χολῆς. Ceterum in

Codice

Codice Scholia anteponunt ἄλλοτε δ' ὑγρανθέν, cum textus habeat ἄλλοτε δ' ὑγρ. Διθύρῳ ἐνθέντι. An voluit διαπύρῳ ἐνθέντα vel ἐνταθέντα? Codex a prima manu ita: πίθον φησὶ θάλψαντα ξηρᾷ χρῆσθαι πυρ. Voluit πυρίᾳ.

Cyperi maris et feminae differentiam duxisse videtur Schol. ex poetae cyperide et cypero. Geminum cyperum habet etiam Plinius 21. f. 69. et 70. cyperum seu juncum triangulum, et cyperum seu gladiolum. Ponit etiam nomen cyperi. Cyperi radicem oblongam, olivae nigrae similem, cyperida vocari ait. Radicem adversus serpentium ictus et scorpionum praesenti remedio esse affirmat. Cf. Dioscorides l. 4. Idem in Alexiph. et Parabil. calami radicem et cyperi cum vino propinat simpliciter. Eutecnius: ταῖς κυπερίσι κέχρησο, sententia dubia. Dioscorides l. 4. nomen radicis non edit, Plinius igitur aliunde *cyperida* addidit. Cur φιλόζωος appelletur, rectius explicabis ex Theophr. H. P. 4. 11. ἀφίησι δὲ καὶ εἰς βάθος τὸν αὐτὸν τρόπον ῥίζας, διὸ καὶ πάντων μάλιστα δυσώλεθρον, καὶ ἔργον ἐξελεῖν. In Anatolio legitur p. 297. κόραξ νοσῶν κυπειρίδας ἐσθίει. quod Rentdorf ex Plinio vertit cyperi radices. Schol. Theocriti ad I. 106. cyperum monet a quibusdam haberi pro butomo. Hesychius: ἐλειόριζον, κύπειρος. v. 594. Ἢ πισσίου. Forte fuit πίσου. aut πτισάνης. Nam cum faba candida ac ptisana coquitur etiam, dum purgatur argenti spuma, auctore Plinio 33. f. 35. Alii scriptores tacent de ratione insidiarum ex hoc veneno parandarum. Γίγνεται δὲ φησίν. Haec sunt vitiosa; exciderunt sine dubio verba aliquot ante φασίν, ita enim est legendum, deinceps οἱ δὲ Ποσειδῶνι. De victo ab Hercule Sini nota omnia, et de origine ludorum Isthmicorum. — Ὅ τινες πήγανον. Cum ruta nemo comparavit, sed cum sesamo. Latine irionem vocarunt. Νεοανθῆ. Ita G. pro νεοθαλῆ. Deinceps vulgo κύτινον δέ.

v. 611. Vulgo περὶ Αἰτωλῶν — κολέφουρα bis. Prius vitium ex codice; alterum certatim a viris doctis fuit correctum. In loco Callimachi vulgo erat: τῶν ἀεὶ τετρύφαται λοφίην. Sed Goett. τετρίφαται λοφιαὶ, Scaliger corrigebat λοφιῇ monente Gronov. ad Aeliani H. A. 9. 27. Verum vidit Bentley ad Callimach. p. 523. Λόφουρα sunt Aristoteli H. A. l. c. 6. et 13. et 16. et 2. c. 1. animalia quorum cauda est setosa. Locus Theophrasti est in H. P. 3. 16. Ex Dioscoride 4. 80. Plinius 16. c. 10. pessime ad fraxinum retulit, similitudine vocabulorum σμῖλος et μελία falsus. Vide et Plutarchi Q. Sympos. 3. 1. In Ida monte raram, in Macedonia et Arcadia frequentem esse taxum ait Theophrastus l. c. — Postea vulgo ἀκροτάτη pro ἀκρατεστέρα. — denique ἰάσατο.

v. 622. Ἀνθεῖν τοῦτόν φησι. Malim ἀνθεῖ. τοῦτον φησι τὸν καρπὸν etc. Εὐαλθὲς. Aldina secunda εὐαλδὲς; Goett. libri Scholiastes recentior: εὐαλδὲς τὸ εὐαυξές.

ALEXI-

ALEXIPHARMACORUM

INTERPRETATIO LATINA.

NICANDRI ALEXIPHARMACA,

SEU

DE VENENIS IN CIBO VEL POTU DATIS EORUMQUE REMEDIIS,

EX GRAECO LATINA PARAPHRASI CONVERSA AB EDITORE.

(Lunulis inclusa verba interpretationis causa addita esse, uncis hujusmodi [ ] inclusa varietatem lectionis graecae significare, denique signo interrogationis notata, et separata a reliquis vocabula conjecturam Editoris indicare aut emendationem, meminisse oportet Lectorem.)

Quanquam ii, quibus orti sumus uterque, Protagora, Asiae populi vicinas sibi urbes invicem non habitant, sed longinqua eas spatia separant, lubet tamen enarrare tibi remedia potuum venenatorum, qui hominem assumti interimunt. Nempe tu versus septentrionalem polum (*aliter*: sub Arcti montis umbilico) juxta mare habitas, ubi Rheae Lobrinae thalami et loca Attis orgiis sacrata visuntur; ego vero continentis terrae regionem fertilissimam incolo, quam filii Creusae sortiti sunt, assidentes (*vulgo* assidens) tripodi Apollinis Clarii. (juxta Clarii Apollinis oraculum.)

(Vers. 12.) Primum igitur nosce aconitum biliosum, quod ripae Acherontis juxta speciem ad Plutonis regna patentem et oppidi Priolai ruinas procreant. Haec quidem potio fellis amaritudine labia cum palato et gingivis paulum adstringit, in primo pectore haerens ventriculi os lacessit malis singultibus gravatum et morsiunculis, ita ut semper pateat sum-

ma ventriculi pars, quam cardian, alii stomachum vocare solent; porta autem (pylorus) quae vocatur, ipsi intestinorum initio apposita, omnem cibum a ventriculo acceptum illuc transmittit; semper ex oculis sudor humidus destillat; ventriculus turbatus ventorum quidem multitudinem emittit, (supra,) alii vero infra medio fere umbilico innituntur; sequitur gravitas infesta capiti, venarum temporalium palpitatio crebra; visa omnia oculis apparent gemina, velut eorum, qui vino mero per noctem inebriant sese. (Vers. 30.) Sicut enim Sileni, Bacchi cornuti educatores, cum uvam agrestem expressernnt, mustique spumantis poculis largius se incitarunt, primum quidem oculi vertiginem patiuntur, deinde vero mente abalienati pedibus titubantibus montem Nysae pererrant; ita caligant etiam hi propter gravem veneni noxam, quod quidam myoctonum vocant, quoniam murium genus ligurientium interimit; alii vero pardalianches appellant, quia pastores armentorum et caprarum in montis Idae vertice Phalacraeo immanibus bestiis per silvas grassantibus exitium struere solent objecto aconito, quod quidam thelyphonum et cammarum nominant, procul in rupibus Aconaeis natum. (Vers. 43.) Remedio erit calcis vivae quantum manu comprehendere possis cum cotyla vini fulvi, mistum et potum; aut abrotoni caules ex frutice resecti, et viridis prasii, (marrubii) quod meliphyllum vocant, et sempervirentis herbosaeque chamelaeae germen cum ruta ex oxymelle pota; lapidem etiam nigrum (alii ferrum ignitum) forcipe arreptum exstingue, aut ferri seorsum in fornacibus ferrariis igne separatam, aut argenti aurive massam candentem mixturae (oxymellis? alii mel aut vinum nominant) immersam exstingue; (eumque potum aegro propina;) saepe etiam prodest dimidius puganus foliorum chamaepityos, aut siccus onitidis (origani) montanae (silvestris) aut recens polyonemi ramusculus quatuor vini dulcis cyathis commixtus et potus; licebit etiam adhibere jus merum ex carnibus bene discoctis et in medullam liquatis gallinae cohortalis aut juvenci

pinguis;

pinguis; (verſ. 64.) bene facit etiam opobalſamum cum lacte mulieris aut aqua potum, poſteaquam ſcilicet cibum (venenum ventriculo ingeſtum) nondum in corpus digeſtum vomitu reddideris. Interdum juvat coagulum leporis aut hinnuli (capreae) cum vino miſtum; item radices mori purpureae in mortario ligneo contunde una cum vino et ſuccum melli incoctum propina, ita enim malo ingraveſcenti occurres hominemque ſervabis, ut firmis pedibus rurſus conſiſtere atque incedere poſſit.

Verſ. 74. Diſce nunc infeſtum ceruſſae poculo immiſtae venenum, quod colore refert lactis pinguis vere recens mulſi atque in mulctra ſpumantis ſpeciem. Hujus ſpuma adſtringens ſupra maxillas (palato) gingivisque dentium rugoſis impacta haeret; linguae tractus exaſperatur et faucium extremae anguſtiae ſubareſcunt; ſingultum ſicca comitatur tuſſis; mala enim eſt illa (illius) gravitas; [capitis gravitas, ſeu ſopor] aeger nauſeabundus exitioſis affligitur laboribus; ſaepe oculis errore ſpecies aliena objicitur, modo ſomniculoſi corpus refrigeratur, membra torpent, malumque ſuperat hominem; cui tu ſtatim propina ſuccum oleae premadiae vel orchadis vel myrteae, ut alvus lubricata malum medicamentum effuſum reddat; aut lac novum praebe, ablata prius pellicula lactis pingui; aut malvae caules vel folia diſcoque ejusque ſucco lento miſerum exple; ſaepe ſeſama cum vino trita porrige; aut ſarmentorum cineres aqua calida perfuſos et percolatos ſporta nova, quae faeces retineat; dura etiam perſicorum oſſa cum oleo albo contuſa malo occurrent; (Verſ. 100.) Perſicum arborem, quae fert perſica haec, primus Perſeus dono acceptam a Cepheo, poſteaquam abſciſſo Meduſae capite terram ejus reliquerat, in agro Mycenaeo plantavit ſub radice collis Melanthidis, ubi fungus gladii (clauſtrum extremae vaginae, a quo graecum Mycenarum nomen derivat poeta) Perſeo exciderat, et Nympha Langeam fontem Jovis filio (Perſeo) indicavit, item lacrimam thuriferae arboris Gerrhaeae circum

circum ramos concretam colliquato cum hordeo tosto; (cremore ptisanae) aut gummi nucis (amygdalae) vel pruni vel ulmi, ubi plurimum in ramis collectum concrescit, tepido potu (aqua) solve pro remedio adhibendum, ut venenum partim vomitus rejiciat; partim vero corporis calido balneo excocti sudor expurget, interdum etiam cibis saturatus, alius pingui vino ingesto mortem inhonestam effugiet.

(Vers. 115.) Cave etiam poculum cantharidis frumentorum pestis, quod liquidae picis odorem gravem naribus bibentis objicit; labiis vero (linguae) gustum fructuum cedri commanducatorum inducit. Haec scilicet cum humore aliquo pota labiorum morsitationes, et ventriculi oris extremi excitat; modo etiam medius ventriculus doloribus vellicatur, aut vesica urinaria arrosa; pectus undique urgent dolores eo in loco, ubi cartilago (xiphoidea) supra ventriculi vas posita est; ipsi indignatione excandescunt, atque animo defecti in errorem prolabuntur et sine salutis spe malo cedunt; (Vers. 125.) sicuti florum pappi vento excussi per aerem volitant aurisque colludunt, (ita scilicet illi statu mentis dejecti aberrant.) His dare oportet pulejum cum aqua fluviatili cyceonis (cinni) instar mixtum; quo potu olim Ceres in urbe Hippothoontis (Eleusine) jocis Jambae Thraciae exhilarata sitim restinxit; aut pingue jus suilli vel agnini caprinive capitis (cerebelli) aut anseris cum semine lini discoctorum propina eo usque, donec cibum infestum nondum in intestina digestum vomitu rejecerint; interdum clystere lac ovillum recens immitte ventrisque sordes universas expurga; lac etiam pingue potum miseris succurret; licebit praeterea vitis cauliculos recentes cum foliis tusos passoque mixtos, aut scorpiuri radicem aculeo scorpionis similem, ex sicca terra desectam, et cum melle mixtam dare; scorpiurus autem herba sublimi sed gracili surgit caule, veluti molothurus; (asphodelus?) item sume quatuor drachmas terrae Partheniae, (Samiae) quam Phyllis sub collibus telluris nivosae Imbrasiae profert, quamque aries juxta juncosas

ripas

ripas Cercetii (montis) gelidi nymphis Chesiensibus indicavit; aut geminum (pondere, mensura) potum sapae para; simul etiam rutae cauliculos tusos atque unctos oleo rosaceo vel liliaceo exhibe, atque ita morbo medeberis.

(Versu 157 seqq.) Si quis imprudens infestum coriandri exitiosi poculum assumserit, is amens stupidusque popularia (nugas, verba probrosa) deblaterat, et mentis oestro perecitus Baccharum instar alta (rauca) voce exclamat; cui dare oportet poculum ex vite hedana plenum mero Pramnio, pro-uti prelo expressum defluxit; aut porrige calicem muria repletum; interdum in cibo praebe ova gallinarum sorbilia spumam maris (salem ex spuma maris factum) admiscens, inauspicatam velocis cepphi (fulicae) escam, quae scilicet vitae simul tutelam interitumque natanti affert, cum dolosi piscatores undas maris in spumae speciem affricant, ille vero captans cibum in manus praedonum incidit. (Vers. 171.) Ipsum etiam mare haustum in potu illi propina; mare inquam, quod una cum igne Neptunus ventis parere jussit; aequori enim imperant infesta flamina; similiter ignis cum aqua vim ventorum tremunt; contra mare iracundum imperium exercet in naves, nautas et piscatores, sylva autem inimicam ignis vim patitur ex eadem lege. Porro juvabit oleum commixtum vino, vel nivis potus cum passo, recens expresso ex uva hedana vel psithia, illo scilicet tempore quo gravem vitium fructum uvasque rugosas confertae populantur apes, vespae, tenthredones et montani bombycii, nec non dolosa vulpes.

(Versu 185 seqq.) Disce etiam cicutae gravem noxam, cujus potus capiti exitium noctisque affert tenebras atque oculorum vertiginem; pedes etiam vacillant, ita ut manibus irrepentes vias pererrent infecti; mala suffocatio extremas faucium angustias et gulae viam obsidet atque obstruit; extremi frigent artus; ipsae etiam venae quamvis robustae contrahuntur (concidunt) et aeger parum aerem (vitalem) curat (haurit, videt alii legunt) quasi animo defectus, animaque ejus Orcum spectat.

spectat. (Vers. 194.) Huic oleum abunde vel vinum merum propinare oportet, ut vomitu malam noxae materiam rejiciat, aut clystere alvum ducere; saepe etiam praebe vini non mixtum poculum, aut caules lauri Tempicae, quae prima Apollinis Delphici comas (caput) coronavit; [daucique addit vulgata lectio] aut peperi cum semine urticae tritum da, interdum nectar succo (Cyrenaico) misce, aut olei irini mensuram porrige et silphium cum oleo albo tritum, vel mulsae [vini mulsi, passi dulcis] potionem, vel lac spumans (recens) cum vase ad ignem paulatim calefactum.

(Vers. 207.) Toxici noxae exitiali statim occurrere oportet, cum primum quis mali poculi doloribus se grauatum senserit; hujus quidem lingua primum crassescit, (inflatur) et labra tumefacta in nimium pondus exerescunt; sequitur sputum siccum, et gingivae radicitus rumpuntur. Saepe malum in animum incumbit totumque furore turbat atque abalienat, adeo ut miser exclamet (graece est caprae vocem imitetur) et multa futilia deblateret; saepe prae doloribus clamat veluti cui caput ense ablatum est, aut sicuti Rheae aeditua mysticum craterem ferens et per plateas excurrens nona [vigesima] luna horrendis ululatibus omnia loca replet; ita ille furore percitus fugit, simulque torvum tuens, dentibus stridet spumamque ore emittit; (vers. 224.) hunc quidem bene vinctum leniter manibus diducto ore vino satiare oportet, donec vomitu mali caussam rejecerit; aut pullum anseris cohortalis in aqua discoctum; (jus anserini pulli cum aqua bene cocti) aut mali spinosae poma agrestia corio prius demto, vel hortensia verna, quibus ludere solent pueri, vel cydonia austera, primum in Cydonis Creticae fluviis (fluviorum ripis) nata; saepe etiam poma ipsa contusa cum pulegio recenti et bene odorato in aqua misce; item rosaceum oleum vel irinum lanae globo haustum ori aperto instilla; vel ita tamen innumera mala perpessus aeger vix demum recto talo insistet, attonitamque mentem oculis turbatis testabitur. (Vers. 244.) Hoc veneno Nomades

mades Gerraei et qui juxta Euphratem arva colunt cuſpides telorum imbuunt, unde vulnera immedicabilia naſcuntur; carnes enim liveſcentes ſubtus depaſcitur hydrops [hydrae venenum] et cutis tabo computreſcens rumpitur.

(Verſ. 249.) Si quis infeſtum Medeae Colchicae ignem, ephemerum, in potu acceperit, ſtatim labia intus intolerabilem ſentiunt pruritum, veluti ſi corpus ſucco albo fici vel urtica vel tunicato ſcillae capite contactum fuerit; quae quidem omnia corpori ruborem inducere ſolent cum ardore; ſtomacho (ori ventriculi) grave pondus inſidet, isque primum in ructus cietur, poſtea cruento vomitu a radicibus usque exulceratus malum (retrimentum) rejicit ſimile impuris carnium loturis, quas coqui effundere ſolent; ſimul etiam alvus tinctas (ſanguine) ſordes ejicit. (Verſ. 260.) Huic tu ſaepe dabis folia quercus, fagi aut ilicis cum ipſis glandibus contuſa; aut lac recens propinabis, quod diu in ore retineat; polygoni etiam caules vel radices cum lacte triti juvabunt; item capreoli vitiginei, vel rubi caules in aqua contuſi; quin tu etiam caſtaneam nucem terra Caſtanea ortam demto cortice ſpinoſo [brevi] nuda, ubi carnem intimam membrana ſicca includit; aut ferulae medullam exime, quae Promethea ignis furta celavit et nutriit; pariter ſerpylli vivacis folia una cum myrti fructibus auſteris conjice; aut corium mali punici cum myrti fructibus maceratum in potu exhibe aegro, ut medicina auſtera malum ſuperes.

(Verſ. 279.) Ne te porro ixiae ulophoni potus fallat; redolet is ocimum, et linguae tractum extremum aſperat et ſubtus inflammat; furor animum abalienat et linguam mordere cogit; plane enim ſtupet miſer; (cui venenum hoc impactum eſt) uterque etiam ventriculi canalis, qui cibum potumque egerere ſolebat, obſtruitur atque obcaecatur; flatusque iniquis ſpatiis concluſi intus tumultuantur et ſtrepunt veluti caeli ſudi (alii imbriferi interpretantur) tonitrua, aut maris undae rupibus illiſae. Vix demum miſero diu vexato anima (reſpiratio)

(respiratio) redit, et potiones medicatae statim effundunt ventris sordes ovis similes, qualia gallinae solent morbo conflictatae aut ictu aliquo laesae vixdum concepta et concreta in utriculo profundere immatura et sine testa. Huic vero auxiliabitur poculum austerum absinthii musto recenti dilutum; item resina terebinthi vel piceae vel pini tristis, quae Marsyae ab Apolline pino alligati atque excoriati fatum lugens adhucdum stridulis gemitibus valles montesque implet; large etiam praebendus est albi polii flos; aeque decerpendi humiles rutae caules, et nardus, et dandus fibrinus testiculus; aut oboli pondere laseris radix secta, aut succus ejus pari pondere praebendus; interdum etiam agresti [sicca] tragorigano aut recenti e mulctra caseo satiandus est aeger.

(Vers. 312.) Si quis imprudens (vel insanus) tauri sanguinem nigrum assumserit, saevis doloribus afflictus procidit; nam facile is et cito intra pectus in medio ventriculo cogitur et in grumos coit; gutturis via obstructa spiritus intra comprimitur, et miser convulsione corporis vexatus saepe in terra (jacens) palpitat et spumis os conspurcat; cui tu praebe caprifici grossos succo plenos acetoque confusos, hoc vero mixtis aquis dilue; aut gravidam sordibus alvum expurga; item coagulum damae vel capreae vel haedi vel leporis lineo sacco percolatum propina; aut nitri tres obolos bene triti et cum vino dulci misti; aut libram silphii et succi ejus brassicaeque semen aceto maceratum; denique dabis conyzae caules aut piper rubique germina trita, et facile coactum incides cruorem aut vasis inhaerentem elues.

(Vers. 335.) Nec te infestae buprestidis poculum lateat, sed haec veneni signa nosce. Gravem nitri odorem labiis contactis inducit, et dolores ventriculi os versant; urinae viae obcaecantur et vesica extrema substrepit, [gemit; palpitat] omnis venter inflatur, veluti cum tympanites hydrops colluvie medium occupat umbilicum, et totius corporis cutis tensa transparet. Hanc quidem pastores buprestin appellare solent,

solent, quoniam ea depasta juvenci vitulique inflantur; (verf. 347.) sed tu infecto propina poculum ex caricis et nectare mixtum, aut caricas contusas simul igne decoque, et sitientem potû dulci satura; interdum lac confunde cum palmae siccis fructibus; item poma sicca malorum silvestrium, hoc est achradis, bacchae et myrteae vino injice; alias aeger lac calidum ex ipso ubere ore extrahat, in modum infantis vel vituli; denique oleo tepido saturetur vel invitus, atque immissis gutturi digitis vel pinna vel papyro intorto malum evomere cogatur.

(Verf. 364.) Lac recens in ventriculo coagulatum hominem suffocatione strangulat; cui praebere oportet potionem ex duabus passi atque una aceti portione mixtam, alvumque adstrictam ducere; aut silphii radicem vel succum aceto intritum atque immixtum propina; saepe etiam admisce eluentem seu purgantem lixiviam* [incidentem cunilam] aut florentis thymi spicam; item juvat botrys (alii uvam, alii sarmentum vitis interpretantur) cum eucnemo (polycnemo) in vino macerata; coagulum etiam potum lactis grumos dissolvit; et menthae folia viridia cum melle, aut aceto macerata dabis.

(Verf. 376.) Age nunc cognosce dorycnium, cujus odor saporque gustati similis est lactis; infecti collum crebri singultus quassant, atque os ventriculi gravatum saepe cibos cruentos evomit, modo sordes intestina mucosas et mixtas reddunt, veluti dysenteria vexatorum; saevo cruciatu domitus aeger concidit, nec os siccum curat humectare; cui tu praebe lactis poculum, vel mixtum dulce vinum (lac alii interpretantur) et tepidum; juvant etiam carnes de pinguis gallinae pectore coctae in cibo, et jus seu succus (alii ptisanae succum interpretantur) large absorptus; item animalia quaecunque maris saxosi littora fucosa depascuntur, vel cruda vel cocta et in cibo sumta, praecipue tamen strombi, chalcae, coraphides, pinnae, echini, pectines, buccina et tethya in algis muscisque habitantia juvabunt comesta.

(Verf. 397.) Pharicum in potu datum difce guftu referre nardum, et gravem maxillis inferre dolorem, artuum vacillationem (paralyfin) et furorem inducere, facileque hominem quamvis robuftum una die interimere; cui tu praebe certum pondus bene florentis nardi thylacitidos (facci fpeciem gerentis) radicis, quam colles Cilices juxta flumen Ceftri educarunt; aut fmyrnium (olus atrum) bene tritum; aut irin liliique caput, (florem) cujus foliis mediis Venus irata fpeciem membri afinini inferuit, quod de pulcritudine cum ea contendere fuerat aufum lilium; faepe aegri caput capillis nuda adhibita novacula, idque farina hordeacea calefac, aut folia rutae, quam frequenter erucae depafcuntur, aceto macerata capiti impone.

(Verf. 415.) Ne quis imprudens hyofcyamum ventriculo inferat, quod faepe faciunt falfi fpecie male florentium caulium pueri, qui vixdum relictis cunis et pofita capitis coma fine adminiculatione nutricum recti infiftere pedibus didicerunt; fequitur enim gingivarum tumefactarum pruritus, qualem fentiunt, qui primum dentes fubnafcentes produnt infantes. Cui tu large puram lactis potionem exhibe; aut foenum graecum in cibum natum, quod filiquas corniculatas fub foliis profert, oleo maceratum; aut urticae femen ficcum; dabis etiam ipfam urticam crudam manducandam foliorumque fuccum exfugendum; nec non cichoria, nafturtium et noftrum et perficum, (alii perfeam, alii perficam nucem interpretantur) et finapin, et raphanum, et tenuia ceparum capita; juvat etiam capitulum fpicatum allii in potu datum.

(Verf. 433 feqq.) Potum ex papaveris, in capite femen ferentis, lacryma paratum fequitur fapor; artus extremi refrigerantur, oculi ftant immobiles et claufis palpebris connivent, fudor undique multus et foetidus ex corpore deftillat, pallet facies, labia tumefcunt, frena maxillae (inferioris) relaxantur, et parvus fpiritus isque frigidus per fauces aegre trahitur; faepe etiam nafi intorfio aut unguium livor, interdum

oculi

oculi cavi mortem denunciant. Quae quidem signa ne tu pertimesce, sed strenue curam aegri aggredere. Primum igitur eum tepido potu vini vel passi satia, interdum admisce mel Atticum, quod apes ex vituli cadavere natae primum in Hymettii nemoris cavis quercubus ex thymo et erica collectum Cereri condiderunt: aut oleum rosaceum vel irinum vel olivaceum lana susceptum ori effracto instilla; deinde soporem expelle plagis, inclamatione et corporis concussione torpentis, ut sumto venenum medicamine evomat. Postea membra frigida pannis oleo viridi (calido?) et vino imbutis confrica et calefac; denique fac ut in solium descendat, ibique calido balneo sanguinem concretum rigidamque cutem resolvat.

(Vers. 465 seqq.) Nosce etiam pestiferam marini leporis potionem, quae odorem squamarum et loturae piscium, gustum vero computrescentium aut illotorum piscium, quos squamae haerentes infecerunt, inducit. Sordidus hic et lutosus [pinguis] cirrhis suis foetum teuthidis refert vel teuthi sepiaeve tenebricosae, quae animadversis piscatoris insidiis mare felle suo obnubilat. Venenum ejus colorem membris infert pallidum nigro mixtum, arquato similem, carnes autem ipsae undique paulatim contabescunt; sequitur ciborum abominatio; cutis inflata maxime circa malleolos incenditur, oculi cavantur, malae rubore efflorescunt, urina parcius excernitur, eaque vel purpurea vel cruenta, denique omnes aeger dapes marinas aversatur et ad piscem quemcunque visum nauseat; cui tu large propina hellebori Phocaici potionem vel scammonii lacrymam, ut cum potu venenum simul rejiciat; dabis etiam lac asininum bibendum, vel malvae decoctorum caulium pingue jus, vel obolum cedriae. Denique mandat aeger poma rubra punicae vinosae vel Cretensis vel Promeneae vel Aegineticae, vel quaecunque grana dura et rubra araneosa (tenui) membrana distinguit; ipsorum etiam granorum fiscella inclusorum et prelo expressorum succum vinosum ebibat.

(Verſ. 495 ſeqq.) Si quis forte ſitiens ex fluvio aquam ſemota prius alga pronus hauſerit, aut noctu urnae inclinatae imprudens os admoverat, avida ſanguinis et ſummis innatans aquis tum ſolet una in os apertum et fauces irrumpere hirudo, quae quocunque eam impetus aquae attractae impulerit, infixa corporis ſanguinem exſugit, interdum portae anguſtae per quam ſpiritus tranſit, aſſidens, alias ventriculi orificio, ubi hominem angens extremos depaſcitur cibos; cui tu miſce in poculo acetum, vel nivem edendam praebe glacieinve aut glebam terrae ſalſae in potum reſolve; ipſum etiam mare hauries et ſole aeſtivo vel igni admotum denſabis; denique aut ſalem concretum (foſſitium) aut maris ſpumam, quam miſta mari aqua dulci in fundo ſubſidentem (et concretam in ſalem) colligunt ſalinarii, poculo admiſcebis.

(Verſ. 521 ſeqq.) Nec te malum terrae fermentum laedat, quod generatim omnes fungos appellant, ſpecies autem varias diverſis nominibus diſtinguunt. Nocet hoc in primis, cum juxta latebram ſopore torpentis echidnae (viperae feminae) natum venenatum oris afflatum exceperit; intumeſcentes enim fungi intra pectus hominem angunt cui tu caput tunicatum [caules, turiones] raphani [braſſicae] praebe, aut rutae caules virides, aut aeris florem, aut lixiviam cinerum ex farmentis cum aceto miſtam, aut pyrethri radicem aceto infuſam, aut nitrum, aut folia naſturtii hortenſis vel medici, aut ſinapin acrem, aut vini faeces combuſtas et in cineres redactas, aut fimum gallinae cohortalis; demiſſa etiam in gulam manu vomitum ciebis, quo noxam omnem rejiciat.

(Verſ. 537. Vulgo 616—628.) Haec etiam adverſus fungorum venena Nicander tradidit remedia. Magnum tibi auxilium praeſtabit etiam myrtus in humido nemore nata, (ſilveſtris) cujus fruticem exoſa Dictynna ſola coronam Junonis Imbraſiae (Samiae ex myrto nexam) non admiſit, quoniam Venus eam geſſerat tunc, cum magnum inter deas immortales de pulcritudine certamen in monte Ida intercesſerat.

Hujus

Hujus fructum purpureum solibus hibernis maturatum contere, et succum inde expressum tenuique linteo aut fiscella juncea percolatum cotylae mensura vel etiam majore aegro propina.

(Vers. 550. Vulgo 537 seqq.) Si cui poculum infestum datum fuerit ex lacerta venenata pinguique, [glabraque] quam salamandram vocant, ignis flammae non obnoxiam, solet inflammari lingua, et mox torpor frigidus cum gravi tremore membra corporis dissolvit, ita ut aeger vacillantibus pedibus terram infantum vel quadrupedum more perreptet; mens etiam animi obtunditur, et lividae in summa parte vibices, veluti maculae rotundae, in corpore frequentes apparent, atque immorante veneno saniem stillant; cui tu pini lacrimam seu resinam cum melle mixtam praebe, aut folia chamaepityos (trixaginis) cum strobilis pini cocta; aut urticae semen siccum cum ervi farina mixtum, urticamve (urticae folia) coctam cum hordeacea farina atque oleo mixtam affatim vel invito ingere; juvat etiam galbanea radix, (galbanum) atque ova calida (cocta) testudinis cornutae, juvant carnes pingues porcinae decoctae cum membris testudinis marinae, quae pinnis aequor celeriter pernatat, vel montanae cytisivorae, quam cortice spoliatam appositoque gemino oris (extremitatibus) cornu vocalem ex muta Mercurius reddidit; (testudinem seu chelyn musicam inde fabricatus.) dabis etiam ranas cum radicibus eryngii decoctas; quibus justum scammonii pondus in olla calefactum adjicies, atque ita aegrum morti propinquum servabis.

(Vers. 580. Vulgo 567 seqq.) Si quis poculum acceperit mixtum ex phryno (bufone) apricante, (aestivo, terrestri) aut muto brevi [hirto] qui vere [aestate] adhaerens fruticibus (arundinibus) roris linctu victitat, solet aestivi poculum pallorem velut herbae thapsi corpori inducere, membraque [artus] incendere; [inflara] spiritus confertus cum difficultate trahitur ex pectore, atque ora male olent. Cui tu carnem ranarum coctam vel assatam praebe, aut picem cum vino dulci mistam. Juvat etiam lien ranae lacustris clamosae, quae inter algas commorans

 morans

morans prima mortalibus laetum nunciat ver, oboli pondere datus; [exitialis rubetae gravedinem levat lien ranae etc.]. (Verf. 591.) At mutus (bufo), qui arundines frequentat, faepe buxeum pallorem corpori inducit, os felleum (fellea faliva) humectat, et fingultibus frequentibus orisque ventriculi vellicationibus aegrum vexat; femen etiam virorum feminarumque fterile effundens temere membris fpargit. Huic tu multum merum propina, atque vel invitum vomere coge; aut dolio bene calido inclufum ad largum usque fudorem excoque. Juvant etiam radices arundinum in patria ranarum palude natarum vino admiftae, aut vivacis cyperidis vel cyperi. Denique affiduis ambulationibus jejunum exficcabis et fatigabis.

(Verf. 607 feqq. Vulgo 594 feqq.) Nec te lateat potus infeftae et dolorificae argenti fpumae, quae ventriculo grauationem folet inferre; flatus enim intus circumvagati ftrepent circa medium umbilicum, veluti cum ileos gravis aegros cruciatibus infandis torquet; urinarum fluxus inhibetur, membra incenduntur (corpus intumefcit,) colorque mutatur in plumbeum. Cui tu myrrhae duo dabis obolos, aut hormini recentia folia, (graece eft recentem fufionem, alii femen nominant, aut hypericum montanum aut hyffopi caules; aut ficum agreftem aut femen apii quod ludis Ifthmicis, quibus funus Melicertae pueri mari fubmerfi honorabant, Sifyphidae adhibuerunt teftem; denique piper cum eryfimo una contufum in vino praebebis, aut cypri germina recentia, aut punicae fructum in calyce florali inchoatum.

(Verf. 624. feqq. Vulgo 611. feqq.) Quodfi taxi Oetaeae, abieti fimilis, poculum letale acceperis, ftatim malo, quod faucium iter anguftum folet intercludere, medibitur multa meri potio.

Haec Nicander ego, cujus tu, Protagora, obfervata Jovis hofpitalis lege in pofterum etiam recordaberis.

Finis Paraphrafeos Alexipharmacorum.

CORRI-

CORRIGENDA ET ADDENDA
IN
SCHOLIIS ET ANIMADVERSIONIBUS.

Pag. 33. lin. 15. lege: ἀντιφάρμακον, τρώγει, sublato puncto. P. 36. l. 20. ὀρχὰς P. 37. l. 5. κάθισμα, τὸν ῥύπον Ibid. l. 29. ἀποσ]ήσας P. 47. l. 5. πρὸς interpretatio videtur esse praepositionis περὶ, quam in textus versu 245. legisse videtur auctor Scholii. Ib. l. 7. videtur legendum αὐτὸ προσενηνεγμένους. Ib. l. 18. κατεσθίονται δαπανώμενοι Ib. l. 30. προϊέναι. βοηθεῖ P. 48. l. 5. ποθέντα. βοηθεῖ καὶ Ib. l. 7. τῷ ὀπῷ Ib. l. 9. περικαλυπ]ομένῃ P. 49. l. 7. τεθραμμένον Ib. l. 13. πλεονάζει Ib. l. 27. μελαινῶν· πινόμενα P. 50. l. 10. νεωσ]ὶ τεθρομβωμένος Ib. l. 21. θαλασσίων.) ἢ ὁποῖος Ib. l. 27. ἀπολλυμένῳ P. 58. l. 21. ὀργισθεῖσαν ὅμοιον P. 63. l. 13. χολῇ, τῷ P. 67. l. 24. πρακτικωτέραν P. 68. l. 21. μετὰ κώνων P. 69. l. 23. ὄσ]ρακον ποικίλον. καὶ ἀγκῶνας P. 73. l. 27. Δίκ]υννα. P. 74. l. 2. Pro ὅτι περὶ sententia poscit ὅτε περὶ Ib. l. 17. καὶ ἄρκιον.

In Animadversionibus.

P. 82. l. 3. Ἑλληνικοῦ Κρῆτας P. 86. l. 19. adde: Ab ἄλυγξ factum etiam Hesychii ἀλύκη χάσμησις. Ex graeco venit latinum verbum *alucinari*, *errare* apud Festum. P. 87. l. 32. ventriculi P. 91. l. 9. exanimari Ib. l. 18. M. R. G. Ib. l. 28. θήλεος καὶ δὲ P. 92. l. 9. ad ferri aciem P. 93. l. 22. τεθῇ ἡ ῥίζα ἢ φύλλον, αὐθημερόν. P. 94. l. 6. aridis lupos. P. 96. l. 17. Galenum Antid. II. 7.

P. 96. l. 27. adde: Quod plerosque intinctus acetum ingrediebatur, hinc ἐμβάμματα dicta sunt, quod docent loca Co-

lumellae XII. 34. ubi cum Salmafio lege *ad embammata* pro vulgata lectione: *decem bambatae:* et alter XII. 55., fect. 2. Mentae faporem embammatum mixturae familiarem habet Plinius 20. f. 53. Idem 22. f. 44. fonchum album ex embammate utilem orthopnoicis pronunciat. Huc pertinet etiam locus Ulpiani a Gesnero laudatus in Thef. L. L. de tritico vino et oleo legato, l. Si quis, *Embamma, aceti numero fuit.* Intuba ex embammate habet Apicius IIII. 18. Embamma ad cervum defcribit idem VIII. 2.

P. 97. l. 14. facit: item, P. 100. l. 10. ad verfus

P. 102. l. 6. *ἀπαγγέλλουσα*, et in fine adde: Auctor Scholii Goetting. intelligi cenfet non ipfam mori radicum fed corticis earum modo fuccum; cujus opinionis caufam cum in vulgata lectione nullam reperiam, ex veterum commentariorum aut medicorum de venenis fcriptorum, qui tum exftabant, auctoritate repetere malo. Scilicet de moro Plinius 16. fect. 72. *mirum, is in moro medicis fuccum quaerentibus vere hora diei fecunda, lapide incuffus manat; (cortex) altius fractus ficcus videtur.* Quae funt repetita ex Diofcoride I. 181. qui eadem de fycomoro Aegyptiaca tradidit. De moro tamen vulgari cum Plinio fenfit Marcellus Empiricus c. 12. et 13. qui mori lacrymam vel radicem incoctam et potui datam aquam folam ex alvo deducere ait. De fycomoro iterum 23. f. 70. *neque apud nos* (i. e. mori noftratis) *fucco ufus minor. adverfatur aconito --- in vino potus, alvum folvit, pituitas taeniasque --- extrahit; hoc idem praeftat cortex tritus.* Addit deinde: *fcorpionibus adverfatur e radice corticis fuccus ex vino aut pofca potus;* de fucco colligendo ita: *mora in Aegypto --- largo fucco abundant fummo cortice defquammato, altiore plaga ficcantur, mirabili natura.* Quae Diofcorides item docet l. c. *ὀπίζεται τὸ δένδρον πρὶν καρποφορεῖν ἔαρος πρώτου τοῦ φλοιοῦ ἐξεπιπολῆς λίθῳ θλωμένου· βαθύτερον γὰρ θλασθεὶς οὐδὲν ἀνίησι.* Foliorum fuccum ait (*χυλὸν*) morfibus phalangiorum

giorum mederi, aconito radicis decoctum. Sed haec ille de sycomoro omnia, a moro plane diversa, sed a Plinio medicisque multis latinis propter nominum, sycaminus, sycamorus et morus, similitudinem permutata et confusa, fructus adeo uterque communi nomine appellabatur. Itaque Plinius posteriore in loco medicinas ex utroque genere confusas posuit. De succo ibidem addit: *radix per messes incisa succum dat aptissimum dentium dolori* etc. quae eadem Dioscorides et Marcellus habent, sed de moro Dioscorides I. 180. ὀπίζεται περὶ πυραμητὸν τῆς ῥίζης περιορυχθείσης καὶ ἐγκοπείσης εὑρίσκεται ἐπίπαγός τις τῇ ὑστεραίᾳ. quem ad dentium dolorem adhibet etiam Galenus de Comp. Medic. sec. loca V. c. 9. συκαμίνου τουτέστι μορέας γάλα εἰς οἶνον ἐγχέας; ita satis caute propter nominis ambiguitatem locutus. Dioscoridis locum versio antiqua latina ex Arabico facta apud Vincentium XIII. 25. celsam vocat: *Celsa quam multi sicoaminum dicunt, latini vero morum --- Corium ejus aqua coctum et bibitum ventrem solvit --- eosque, qui aconitum bibunt, adjuvat.* Apparet, poetam morum arborem mora purpurea ferentem significare voluisse addito vocabulo φοινικόεσσης. Scholii Goett. auctor unde corticis radicum mentionem duxerit, dubium abhinc porro non erit. De natura succi corticis radicum qui verum discere volet, is adeat Murrayi Apparatum Medicam. Vol. IV. p. 599.

P. 103. l. 25. maxillarum P. 105. l. 19. in Lexico Ibid. l. 20. vulgatum vertit:

P. 105. l. 23. Adde: Verba ἐλοοῖσιν ὑποτρύει καμάτοισι vanum vomendi conatum cum dolore et anxietate animi conjunctum significare video; verbum ὑποτρύειν alibi nondum reperi; sed simile sic positum quaerenti suppeditat Stephanus ex Sophoclis Trachiniis versu 124. οὐκ ἀποτρύειν ἐλπίδα τὰν ἀγαθὰν χρῆναί σε. ubi Scholia recte interpretantur ἀποκάμνειν.

P. 106. l. 23. dele: *Paris.*

P. 107. l. 21. φιαρὴν

P. 108. l. 17. Adde: Χυλὸν κλώθοντα malvae decoctae Gorraeus tenacem interpretatus est cum Scholiis. Quod auctor Scholii recentioris Goett. κλώθοντα interpretatur χλωρᾶς, malvae scilicet, ab hoc loco aliena est haec verbi significatio; de qua accuratius docebo ad Theriacon vers. 30. 237. et 647. quibus in locis verba κλώθειν et χλοάζειν permutata fuerunt in libris vetustis. Alteram igitur Scholiorum interpretationem sequi oportet, et succum tenacem vertere. Forte poeta simul voluit radicum succum significare; nam Dioscorides in Parabilibus hoc ipsum medicamentum tradens μολόχης ἀφέψημα σὺν ταῖς ῥίζαις ponit. Scilicet Plinius 20. s. 84. de althaea seu malva silvestri: *mirum aquam ea addita addensari sub dio atque lactescere.* Quae transtulit ex Dioscor. III. 163. πήγνυσι δὲ ἡ ῥίζα καὶ ὕδωρ μιγεῖσα λεία καὶ συνεξαυθριασθεῖσα. Ita etiam Theophrastus H. P. IX. 19. qui althaeae ῥίζαν ἰνώδη tribuit, ubi ex Dioscoride ἰξώδη recte corrigunt. In Plinii loco contra ex Codice Pintiani corrigendum *glaciescere*, quod verbum accedet Gesneri Thesauro L. L. sane non tam diviti, quam vellemus. Ita Columella caseum glaciatum ramulis fici dixit, quem alii coagulatum, coactum. Althaeam latini dixerunt ibiscum; eamque intelligi puto, ubi radicis succus subdulcis, pinguis et lentus memoratur, cujus copia non solum reliquas sui partes althaea, sed reliquas etiam congeneres plantas longe antecedit. Hic quidem succus cum aqua excoctus refrigeratus cogitur in glaciem tremulam et semipellucidam. Cf. Murrayi Apparat. Medic. III. p. 358. Eandem succi naturam respiciens Nicander infra versu 487. μαλάχης λιπόωντας ὀράμνους commemorat. Ramos seu caules igitur utrobique poeta quam radices adhibere maluit poeta, nescio qua de caussa. De lepore marino testatur etiam Plinius l. c. *valent et contra venena — potae vero decoctae cum radice sua leporis marini venena restinguunt, et ut quidam dicunt, si vomatur.* ubi pessima fide cum lectore egit Harduinus, cum emendationis

egregiae

egregiae auctorem celaret lectorem. Scilicet Codex Pintiani scriptum habet: *valent et contra psitim venena.* Chiffletianus *contra phystim venena.* Harduinus ex Codice Regio 1. Colbert. 1. et 2. laudat lectionem eandem, ex Reg. 2. *psitim;* unde corrigit *contra presterum,* (quam ipsam lectionem ex libro nescio quo margo edit. Lugdunensis 1615. memoravit, sed plane ineptam) vel *contra psimmithii.* Sed ipse Pintianus rectius jam olim *psimmithii* scribi jussit; ex scriptura *psimythii* orta est varietas *phystim.* Deinceps ex eodem Pintianus et Chiffletiano libro scribit: *decoctae vero cum radice succo leporis marini venenum restingitur.* Vincentius Spec. nat. X. c. 88. locum illum ita excerpsit: *scorpionibus torporem affert, et contra venena confert. Aculeos omnes extrahunt illitae, crudae aut cum aneto potae. Decoctae vero cum radice sua, leporis marini venenum restinguunt, etsi vomatur, ut quidam dicunt.* Lugd. etiam Editio in margine laudavit *cum anetho*, ex Codice Chiffl. autem *cum anitro.* Omnem igitur Plinii locum ita corrigo: *Valent et contra psimithii venena; aculeos omnes extrahunt illitae crudae, aut cum anetho potae; decoctae vero cum radice sua leporis marini venenum restinguunt.*

P. 108. l. 18. κατακόψας καὶ λεῖψας

P. 111. l. ult. Ἀτάλυμνον

P. 112. l. 14. ovis

P. 112. l. 20. Adde: Locus aliter nisi de gummi explicari non potest, etsi medici veteres vel ex communi auctore vel ex Nicandri dubio vocabulo ὄσχαις falsi folliculorum ulmi humorem simul cum gummi ulmi commemorant. Scilicet ὄσχαι dicuntur et rami, unde ὀσχοφόρια Athenis celebrata, quanquam Grammatici quidem ὠσχοφόρια scribere maluerunt, et folliculi, unde testium receptaculum ὄσχεος apud medicos graecos audit. Utrique significationi satis bene convenit verbum καλείβεται, sed additum κόμμι vetat foliorum folliculos ab insectorum ictu natos cogitare. De ulmo Plinius 16. f. 71.

Cerasis succus gumminosus, ulmis salivosus. et 17. s. 43. *ulmis detrahitur succus mutilis.* de qua ratione dicam ad Columellae V. cap. 6. Idem 24. s. 33. humorem in folliculis arboris nascentem ex Dioscoride repetiit, cum lacryma seu gummi, sed ad aliendos usus. Gummin memorat etiam Theophrastus H. P. IX. 1. Deinde καρύην interpretari debemus amygdalum cum Scaligero ad Celsum; nucis enim juglandis gummin a medicis nominatam aut adhibitam non reperio; contra ex amara amygdala spissandi viribus efficaciorem et excalfactoriis affirmat Plinius 24. s. 64. cum Dioscor. I. 176. qui brevius: στύφει καὶ θερμαίνει. Ceterum latini amygdalam dicere soliti sunt nucem graecam, quasi Graeci hanc praecipue eo nomine appellarint. Sed mira in vocabuli utriusque usu varietas reperitur in Scriptoribus rei rusticae latinis, de qua docebo ad Columellae V. cap. 10. sect. 12. Is enim modo amygdalam, modo nucem graecam dixit; Plinius etiam 23. s. 76. de graecis nucibus tradit, postquam amaram amygdalam tractaverat. Itaque suspicari coepi, latinos scriptores amaram proprio vocabulo vocasse amygdalam, dulcem autem graecam nucem.

P. 113. l. 27. γάλα θερμὸν

P. 114. l. 12. πάντα, τὸ στῆθος

P. 120. l. 5. prius πάσχειν errore calami additum dele.

P. 122. l. 23. Adde locum Eutecnii omissum: Ὁ μὲν οὖν δή. κυκεὼν οὗτος γενέσθαι γὰρ οὖν λέγεται τῆς Δήμητρος ποτὸν τρόπῳ τοιῷδε. ὡς ἀφίκετο (Codex alter τοιούτῳ· ὡς ἀφίκετο δὲ) Δημήτηρ εἰς Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς μετὰ τὴν πολλὴν ἐκείνην πλάνην καὶ κακοπάθειαν, ἣν ἁρπασθείσης τῆς θυγατρὸς ἔδοξε πλανᾶσθαι, ξενίοις ὑποδέχεται Μετάνειρα αὐτήν. γυνὴ δὲ ἦν ἄρα οἶμαι ἡ Μετάνειρα τοῦ Κελέου· οὐ γαρ δὴ παρὰ τῇ Τυροῖ τῇ Ἱπποθόωντος κατήγετο. βαρυνομένην γοῦν τῷ πάθει, καὶ ἐν συννοίᾳ καθημένην αἰσχρορημονήσασα ἡ Ἰάμβη μεταβάλλει αὐτήν· ἡ δὲ τέρπεται μὲν καὶ σφόδρα ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖ-

σιν

σιν ἡ Δημήτηρ παρὰ τῆς Ἰάμβης, γελάσασα δὲ ἐπιθυμεῖ πιεῖν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν γίγνεται τῆς Δήμητρος οὕτως ὁ κυκεὼν ποτόν. Hippothoontis conjugem Tyro alibi nominatam nondum legi.

P. 125. l. 28. δύναται P. 126. l. 11. μολόθουρος

P. 128. l. 7. Χησιὰς Ibid. l. 32. Fimum

Ibid. l. 34. commendat. In fine adde: Plinii locus alter exſtat 20. ſ. 51. Scribonius Comp. 189. *prodeſt item irinum oleum ex ruta tritum et potum.*

P. 130. l. 19. Adde: Similiter *popularia loqui* ex graeco dixit Laberius apud Nonium p. 150. ed. ſec. Mercerii.

Ibid. l. 30. Adde: Τῷ μέντ' etiam Editio Steph. et Lectii. Τῷ γ' ἦτ' Vorſtii liber habet, admonente P. Burmanno in margine Nicandri Pariſ. 1557. quem mea cauſa rogatus inſpexit Chr. Saxius V. C.

P. 131. l. 21. ὀρταλίχων

P. 134. l. 18. Adde: Qui miſeris modis alibi ingenium torſit in conquirendis epiſodiis, quibus lectorum taedio mederetur, ſatis feliciter incidit poeta in hunc exceſſum de vino paſſo ex uvis paſſis ſeu in vite relictis et ſole ſiccatis parato, cujus rationem accurate docet Columella XII. 39. Utinam Nicander molliore junctura verſus deinceps ſex ſatis eleganter tornatos cum praecedentibus commiſiſſet. Contra in hoc ipſo capite alterum de elementorum imperio epiſodium nimis longe arceſſitum, et ut dicam, quod ſentio, plane ineptum mihi eſſe videtur.

P. 135. l. 22. et 23. τενθρηδόνα

P. 138. l. 28. Adde: Vulgatum ἐμπάζοντες correxit Stephanus, quocum facit Lectius et liber Goett. Idem verbum idem Steph. reſtituit infra verſu 282. ubi reliquae Edd. ἐμπάζεται habent.

P. 142. l. 2. Laſer e vino. Ibid. l. 19. παρωλισθηκὸς Ibid. l. 24. παρωλισθηκὸς Ibid. l. 28. retundat.

P. 148.

P. 148. l. 6. ἐσθιόμενος. Ibid. l. 30. ab oris. Ibid. l. 34. ἄρουραι

P. 152. l. 14. Adde: In loco Lucani nunc non dubito virgas Sabinas interpretari quam herbam Sabinam dixere Romani scriptores, quamvis potius ad arborum genus pertineat, recte monente etiam Plinio 16. s. 33. Nominis originem aperit versiculus in Culice: *herbaque thuris opes priscis imitata Sabinis*, cum quo sentit etiam Ovidius Fastor. I. 341. et Plinius 24. s. 61. Haec igitur sabina inter arbores et frutices media stipite, et foliis sempervirentibus imitatur taxum; itaque taxum satis bene Lucanus cum herba sabina comparasse videri potest. Major superest in nomine gentis dubitatio, quod miris modis variant libri scripti. Parthos ex taxo arcus conficere traditum accepimus; possunt igitur etiam Sabaei dici toxica ex eadem arbore collegisse. Verum varietas lectionis potuit etiam spectare populum aliquem Europae. Cantabros Hispaniae senectutem taxo praevertisse elegans est conjectura viri docti in loco Silii III. 329. ubi vulgo *saxo* legitur. Ita Cativolcum Eburonum regem taxo in Gallia Germaniaque frequenti se exanimasse refert Julius de B. G. VI. 31. Ceterum, ut hoc obiter moneam, in libris Dioscoridis nomen taxi alterum diversis modis scriptum reperitur, θύμιος, τιθύμαλος, θύμαλος. Sed Aetii graecus Codex θύμηλον nominat. Ubi deinde Dioscorides 4. 78. Carboniam vel Narboniam nominat, ibi versio antiqua apud Vincentium XII. 107. Calabriam posuit; postea verba: τῶν δὲ ἐν Ἰταλίᾳ γενομένων τὸν καρπὸν ὄρνιθια ἐσθίοντα μελαίνεται. eadem versio ita reddidit: *in Italia quidem ejus semine impinguantur gallinae*. Scilicet in Codice antiquo Lacuna scriptum reperit πνίγεται; sed interpres latinus πιαίνεται in suo repererat.

P. 152. l. 22. defossa. Ibid. l. 25. irremediabile id.

P. 155. l. pen. combusta.

P. 157. l. 10. Initio notae lege μιαινόμενος et in glossa interl.

interl. ἀλειφόμενοος. Sententia tamen loci postulat, ut *μιαινομένοις* legamus; pluralem numerum expressit etiam Eutecnius. Verba ipsa ita sunt ordinanda *ἥν τις ἐνδάξηται — οὗ* (i. e. ejus) *δευομένου περὶ χεῖλη ἰάπτεται — οἷα — χρῶτα μιαινομένοις.* Post *ἀλθωθέντα* majoris distinctionis signum erat ponendum.

P. 158. l. 9. Corrigo locum Eutecnii ita, *ἐκ τῆς χροιᾶς*

Ibid. l. 27. *λύματα.*

P. 163. l. 26. Adde: Castaneae nominis etymologiam hanc posuit Isidorus Orig. XVII. 7. *Castaneam latini a graeco appellant vocabulo; hanc enim graeci κάστανον vocant, propter quod fructus ei gemini in modum testiculorum intra folliculum reconditi sunt, qui dum ejiciuntur quasi castrantur.* Quem locum minus ineptum posuit Vincentius Spec. natur. XIII. 6. et XIV. 16. *Castanea dicitur eo quod fructus ejus gem. in mod. test. rotundi sunt.* sed altero in loco rectius habet *testic. intra foll. reconditi sunt.* Itaque graeci vocabuli mentionem ab aliena manu accessisse puto. Etymologia Isidori, quanquam inepta, ducit tamen nos ad fontem antiquae observationis, de geminata castaneae nuce intra calycem. Hinc illud Plinii 15. f. 25. *trini quibusdam partus ex uno calyce, cortexque lentus.* Cui vero speciei castanearum proprius sit nucum numerus, equidem dicere nunc non habeo. In congenere fago, cui olim fuit inserta castanea, numerus is, ut et tertiarius solennis est nucum trigonarum, quales etiam populares seu vulgares castaneas esse monuit Plinius. Ceterum a Nicandro significari membranam ambientem castaneae carnem, cum grammaticae rationes mihi nunc persuadent, tum ipsa etiam medicinae austerae a Nicandro commendatae et membranae istius natura cogunt ita interpretari verba paulum obscura poetae. Egregie hunc locum expressit Gorraeus: *et cape qui carnem siccus liber implicat imam;* nisi quod *intus* vel *ipsam* legi malim. Ceterum lectionem *δασυφλοίοιο* probavit H. Stephanus in Thes. et posuit in Editione sua.

P. 165.

P. 165. l. 7. Adde: De hoc loco dicentur quaedam infra ad vers. 333.

P. 166. l. 31. ῥέχθῃ

P. 168. l. 28. ovorum vitiatorum.

P. 174. l. 4. Adde: Nunc demum video caseum recentem intelligendum, nec Cornario assentiendum esse. Ecce enim Columella VIII. c. 17. sect. 13. *quique sunt cibi sorbilibus proximi, ut e mulctra recens caseus.* Idem VII. c. 8. sect. 3. de caseo conficiendo caprino: *Sed mulctra cum est repleta lacte — haud procul igne constituenda, et confestim, cum concrevit liquor, in fiscellas aut in calathos aut in formas transferendus est.*

P. 174. l. 7. σιλφῶν

P. 175. l. 3. habere

P. 176. l. 6. πλεονάζειν

P. 180. l. 25. Adde: ῥάδικα *radicem* similitudine vocis latinae ex graeca ortae deceptus vertit Gorraeus. Κακοφλοίοιο idem recte *olidae*, ut jam monui. Intelligitur enim conyza mascula, latine cunilago vocata, odoris foedi, auctore Plinio 20. f. 63. seu potius Dioscoride III. 136. qui βαρύοσμον dixit.

P. 181. l. 5. Adde: Lectio libri Paris. κνάσας ducere mihi videtur lectorem ad veriorem vulgata: διὰ ῥεῖα κνάσσαις, quam Eutecnius διαλύσαι, Gorraeus *incides in frusta* interpretatus est. Contra Scholia vulgatam expresserunt. In simili versu supra 278. ante verba νοῦσον δὲ κεδάσσαις excidisse duos dimidiatos versus nunc suspicor.

P. 182. l. 31. ingesto Ibid. l. 33. Mousetum P. 183. l. 2. meloae Ibid. l. 4. meloam Ibid. l. 7. illarumque P. 185. l. 23. tacto felle P. 187. l. 13. τρύπας Ibid. l. 33. πυθμὴν P. 188. l. 13. de olivis P. 194. l. 5. Κρυόεντα

Ibid. l. 9. Adde: Aetius admonuit, eadem remedia valere contra sanguinem taurinum et lac coagulatum. Itaque Nicander hic contra lactis coagulum dat spicam thymi, quam alii contra sanguinem. Dioscorides III. 44. μετ' ὄξους αἵματος

θρόμβους

θρόμβους διαλύει. unde Plinius XXII. f. 89. *sanguinem concrescere non pati.*

P. 196. l. ult. *sine coagulo* P. 201. l. 13. χορίων Ibid. l. 29. Cangii P. 202. l. 23. τῆς Λιπαρᾶς P. 207. l. 18. ἢ ναρθοσλάχυος P. 208. l. 11. Smyrnion P. 210. l. 12. ὡμηλύσια P. 213. l. 3. κυμίνοις Ibid. l. 8. innoxium P. 214. l. 29. linescentibus P. 215. l. 7. offendit P. 217. l. 21. ἀπογαζεσθαι P. 218. l. 30. Ἤρυγγε P. 219. l. 18. γίνεσθαι Ibid. l. 11. Alliorum Ibid. l. 26. Jolles P. 220. l. 11. δεῖ ἀνάστειλε Ibid. l. 12. ἐνιότε ἐν αὐτοῖς P. 222. l. 19. Διαθρύψαι.

P. 222. l. 22. Adde: Originem fabulosam mellificii in Attica reperti tangit ex Hygino Columella IX. 2. 4. *Sed ne illud quidem pertinet ad agricolas, quando et in qua regione primum natae sint, utrum in Thessalia sub Aristaeo, an in insula Cea, ut scribit Euhemerus, an Erichtonii temporibus in monte Hymetto, ut Euthronius, an Cretae Saturni temporibus, ut Nicander.* ubi libri scripti optimi *Erechtei* praeferunt, quam equidem formam praefero, quamquam jam olim Erichtonii et Erechtei nomina et facta permutata et confusa fuisse constat. Videsis Heynii notas ad Apollod. p. 837. 840. et 867. Varietatem *Hymeto* libri ante Victorium editi offerunt. *Euthronium* Pontedera recte censuit in *Euphronium* mutandum, cujus auctoritate usus est Plinius in libro nono, ubi disciplinam apium tradit. Euphronium Atheniensem alterum Amphipoliten laudavit etiam Varro R. R. I. 1. 8. ubi vulgo male *Euphranii* editum nomen legitur. Hunc ipsum Atheniensem intelligi a Columella satis arguit inventio mellificii Atticae ab eo vindicata. Nicander ipse alibi Cretae attribuit, quod factum ab eo esse puto in Georgico carmine, cujus fragmenta satis insignia sed mire vitiata a librariis servavit Athenaeus.

P. 223. l. 23. ἐμβοῶν.

P. 224. l. 30. Adde: μαλθέντος ἄλφιτα Scholia pro in-

terpretatione apponunt Homericum τρίγληνα μορόεντα, quod ipsum variis dubitationibus interpretum vexatur. Nam scholia explicant ita, ut idem esse putes μορόεντα, quod Nicander ἀτμένιον dixit, oleum multo labore seu a servis paratum, ut Scholia interpretantur. Contra Ernesti solebat μορόεντα interpretari nigra a similitudine mororum vel colore gemmae, quam morion veteres appellabant. Olivae quidem maturae omnes fere nigrescunt; poterat igitur Nicander oleum ex oleis maturis expressis nigrum dicere. Oleas in arce Athenarum Minervae sacras, Μορίας vocatas, vix cogitare hic licebit.

P. 225. l. 6. βρέξθυι

Ibid. l. 24. Adde: στλέγγα sunt quae medici graeci in hac vel simili medicina ῥάκη solent dicere, etiam ῥάκη Κιλίκια, seu pannos Cilicios, ex lana caprina textos, et magis asperos; quo ducit etiam locus Scribonii, qui in hac ipsa cura pedes assidue manibus siccis aut linteo aspero fricari jubet. Forte is hunc ipsum locum vel fontem Nicandreum ante oculos habuit, et γυῖα artus et pedes interpretatus est, quem usum ipse Nicander in Theriacis frequentavit. Sequitur, ut de loci interpunctione moneam, quam ita corriget lector, ut comma post τρῖβε sublatum removeat et post βάπτων ponat; ita tamen ut meminerit inepte dici a Nicandro ποτὸν, vinum cum oleo mistum, quo pannus imbuitur. Χλοερὸν λίπος licebit interpretari oleum viride et acerbum, de quo copiose dicetur ad Columellae librum XII. Fateor tamen mihi magis placere lectionem χλιαρῷ, i. e. calido oleo, quae postea mihi in mentem venit.

P. 229. l. 20. initio dele *pro* P. 230. l. 11. Praeterea etiam P. 233. l. 6. οὐρεῖται Ibid. l. 14. Scholia repetunt. Ibid. l. 19. μισεῦσιν ἰχθὺν P. 234. l. 5. Ceterum a δέρκω est δρὼξ, δρακὸς, vox rara de oculo; unde δρώκειν repetunt Grammatici. Verbum μυδάσσεσθαι pro μυσάττεσθαι alibi nondum reperi. P. 236. l. 14. p. 168. Aetius: Ibid. l. 22. ἄλληξ Κρηνίδος Ib. l. 23. Verba: *Videtur ... corrigere* dele.

P. 237.

P. 237. l. 8. quae singula ... b ...

Ibid. l. 20. Adde: Κάρφη licebit semina et ligna interpretari. Ita enim Plinius 13. f. 34. *apyrenum vocant* (ita enim Vinc. pro *vocando*) *cui lignosus nucleus abest; sed candidior ei natura et blandiores sunt acini, minusque amaris distincti membranis. Alia structura earum quaedam ut in favis communis. Nucleos habentium quinque species, dulcia acria, mixta* (Vinc. *mitia*) *acida vinosa. Samia et Aegyptia distinguuntur erythrococcis et leucococcis.* Ita enim recte, Dalecamp. pro *erythrocomis et leucocomis* scribi voluit. Altera igitur specierum distinctio fuit facta per colores granorum. Cutis granorum communis candida est, auctore eodem 15. f. 29. *plurimum acini differunt ederae sambucique et figura etiam punici, angulosi quippe soli; nec cutis illa singulis, praeter communem, quae est candida, totisque succus et caro est, iis praecipue, quibus parvulum inest ligni.* Postrema verba pertinent ad apyrena punica, quae ineptissime alio traxit Harduinus. Membranam candidam proprio nomine ciceum fuisse vocatam, jam alibi monui; sed idem Plinius amaram esse eam statuit in altero loco. Ubi tamen Vincentius legit: *sed candidior ei natura ut blandior est acini minusque amari, membranis distincti* quam lectionem unice probo, Pintianus malebat: *sed candidiores natura* etc. Hinc igitur apparet apyrenorum grana candida fuisse, granorumque medullam minus amaram quam in vulgaribus generibus. Martialis apud Palladium Martio X. sect. 5. docet qua cura grana candida in punicis efficiantur; cum igitur colorem granorum arboratoris cultus praecipue quaerebat. Quinque granatorum genera cum Plinio facit etiam Isaac medicus, et ex eo Crescentius VI 13. sed aliter distinguit, scilicet pontica acida, muza, dulcia et insipida appellans; quorum quidem muza ait esse inter dulcia et acetosa media. Reliquam structuram ita explicat Plinius: *alia structura eorum quaedam ut in favis communis.* Scilicet pomum ipsum punicum novem loculis distinctum grana

 na

na duplici ordine inclusa loculis gerit; quos loculos gemino granorum ordine refertos cum favis ἀμφιστόμοις comparat Plinius; *castra* vocat Avienus, postea *domos*; grana ipsa per loculos dispertita *examina flammea*, id est rutila. Ita Columella X. 243. *punica, quae rutilo mitescit tegmine grani.* Philippus Analector, Brunckii T. II. p. 217. ῥοιὴν ξανθοχίτωνα dixit; nescio an a vulgari diversum punicum. Ceterum in nota ad versum 491. quaedam ex his corrigenda esse, lectorem admonitum volo.

P. 237. l. 30. lectorum, P. 239. l. 27. Vulgo ὥσπερ P. 240. l. 14. ῥοιζηδὰ P. 241. l. 20. redire P. 242. l. antepenult. πληρούμενοι P. 243. l. 30. laeusculus P. 244. l. 28. πατουμένην

P. 245. Quae ab initio usque ad lin. 12. traduntur, partim corrigenda sunt ex nota serius apposita ad versum 514.

P. 253. l. 10. Scholia κράμβης seu brassicae καυλοὺς et ἀσπάραγον interpretantur; quam bene, nescio. σπειράδεσ κεφαλῆς supra in versu 253. σπερματώδη et σπεῖρα πολλὰ ἢ ἐνδύματα ἔχουσαν scillae tunicatum caput interpretantur. Sed neutra significatio cadit in raphani radicem capitatam. Igitur caulem seu cymam turionemve intelligere oportet, in quo germinis folia complicata licet agnoscere. Brassicam capitatam an notam veteres Graeci habuerint, potest dubitari.

P. 254. l. 9. ἐγκαθιζόμενον Ibid. l. 20. Atqui urticae P. 256. l. 10. ἀλλασσομένων καὶ Ibid. l. 28. monet, generatim P. 257. l. 8. Adde: Steph. Lectius et Gorraeus κατασπαρμένων ediderunt. Ibid. l. 9. sequentibus versus P. 259. l. 7. explicat. Plinius Ibid. l. 29. pingui corio. P. 264. l. 17. σαλαμάνδρα ἢ φαρμακίτις P. 265. l. 2. ex ejus morsu P. 266. l. 1. Atque P. 267. l. 9. κρίνοις Ibid. l. 25. lege: 22. sect. 15. P. 271. l. 6. qui addit, olim Ibid. l. 11. potius est lignum Ibid. l. 31. contra toxica et aconita

Ad p. 272. l. 19. etiam κέγχρας. Enteenii verba haec sunt:

sint: *ἐπειδὰν δὲ πλήττῃ τις ἐκ Φρύνου φάρμακον κατεσκευασμένον.* Deinde sequuntur verba *ἔφωνος*, et cetera quae posita reperies p. 273. in fine.

P. 273. l. 2. Eandem Ibid. l. 3. mutam Ibid. l. 8. vele *monet* P. 274. l. 1. minima est. Ibid. l. 16. confundere; interpretis tamen optimi P. 277. l. 13. multo plura

Ibid. l. 27. dicam in Histor. naturalis seu Physiologiae Amphibiorum Specimine proximo; alterum enim, quod post scriptas has notas publicavi, Stellionum seu Geckonum historiam et species enarrat et salamandrarum historiae in his Commentariis tractatae quaedam addit.

P. 278. l. 7. Adde: Nunc demum vitium loci Pliniani agnosco, dum inspicio notas J. Fr. Gronovii ab Harduino plane neglectas. Scilicet vulgo verba ita vulgantur: *quae fiant ex ipsis*: deinceps novam sectionem XIX. exorsus Harduinus posuit: *Auxiliatur vero etiam efficacius colubra in aquis vivens.* Sed Gronovius Vossiani libri memorat hanc lectionem: *Item his ranis — auxiliatur vero, etiam efficacius est.* Codices alii quatuor Gronovii habebant scriptum: *Item his ranis lienem — auxiliatur jecur vero etiam efficacius.* ex quibus liber Menapius Gudianus et Andegav. quoque *efficacius est.* Praeterea Andegav. *auxiliantur.* unde vir egregius corrigebat: *Item de his ranis lienem contra venena, quae fiunt ex ipsis, auxiliari; cor vero etiam efficacius. Est colubra in aquis vivens.* Laudo conatum, sed jecur erat retinendum. Itaque locum restituo: *jecur vero etiam efficacius.* Ita Plinius secum ipse in gratiam redit et cum Heraclide apud Aelianum.

P. 279. l. 16. Nicandri Ibid. 7. ab Aetio P. 281. l. 16. Postea philothrum.

P. 282. l. 20. adde: Eutecnius haec et superiora ita vertit: *ὠχροὶ δ' ἐὰν οἱ πάντες μάλιστα ἐκ τούτου γίγνονται καὶ τῇ δάφνῃ τὴν χροιὰν τὴν αὐτὴν ἔχουσι, τὰ μέλη ὑποπιμπράμενα αὐτῶν ἐστιν, ἀσθμαίνουσι πολὺ καὶ συνεχῶς, ἐχθιστὸν δέ ἐστιν αὐτοῖς ὅπερ ἀσθμαίνουσι, διότι χαλεπὸν ὀζόζει, καὶ*

χωρεῖ διὰ τοῦ σ͂τόματος αὐτῶν βαρεῖά τις ὀδμή. Ἀλλὰ τούτοις μὲν ὠφελιμώτατον τυγχάνει ἑψηθεὶς βάτραχος· γένοιτο δ' ἂν εἰς τροφὴν κάλλιστον καὶ ὀπτὸς ἢ πού τισι δοθῇ, καὶ κίσσα σὺν οἴνῳ ἑψηθεῖσα ποθεῖσα μέγιστα ὠφελεῖ. αὔταρκες δὲ πρὸς σωτηρίαν καὶ σπλὴν ἂν γένοιτο τῷ λαβόντι εἰς ὀβολὸν σταθμοῦ λιμναίου βατράχου τοῦ ἐπὶ τῶν βρύων ἀνιόντος καὶ προκατατέλλοντος τὴν ἔαρος ὥραν, καὶ ὡς οὐδὲν ἄρα τοῦ ἔαρος τυγχάνει κάλλιον. ὁ δέ γε ἕτερος τῶν βατράχων, ὁ τὰς θάμνους ἐπιὼν τῷ θέρει φωνὴν δὲ οὐκ ἔχων, ποιεῖ μὲν ὡς πύξον γίνεσθαι τοῦ βλαβέντος τὸ χρῶμα, κατὰ δὲ μοχθηρᾶς τὸ στόμα ἐμπίμπλησιν ὀδμῆς, λυγμούς τε ἐπιγίνεσθαι, καὶ ἐπιλήσμονα συνεχῶς παρέχει... ἔτι μὴν ἀγόνους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἀντικρὺ τὸ δεινὸν τίθησι. et caetera quae posui p. 284. l. 5. Scilicet caput de rubeta primum enarrare coeperam, antequam Eutecnium per particulas discerptum; integrum tamen, singulis locis addere constitueram; atque ita factum est, ut in hac tractatione ea tantum verba laudarem, quae ad interpretationem poetae verborum facerent; quaedam tamen animo tanta notitiarum varietate et argumenti difficultate distracto oblitus omiseram, nec satis accurate inspexeram. Manifestum enim est, Eutecnium legisse scriptum in libro suo καί τε σπλὴν ὀβελείῳ (vel ὀβολῷ) [illegible] ἀρκέσει: inde enim ὀβολοῦ σταθμὸν duxit. Atque ita epitheton ἑλεῖοιο vanum abit, quod ad lacustrem ranam, veris nunciam, difficilem habet interpretationem. Quare non dubitaverim Eutecnii lectionem probare.

P. 283. l. 9. noster Theriaca versu 6[illegible].

P. 284. l. 14. Eutecnius ita: καὶ [illegible] πολλὴν ἐγχέων καὶ παρέχειν τιν[illegible] [illegible]. ὡσαύτως καὶ τὰς δι' ὀστράκων πίθου τῷ [illegible] ρίνο προσθεῖτο· καὶ [illegible] ἦν λίαν ἀνιάτως φαίνοιτο καὶ πονηρῶς ἔχων, ἱδρώσας οὐκ ἂν μὴ ῥᾷον διατεθήσεται. ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ τῶν μεγάλων καλάμων τὰς ῥίζας ἀποτεμὼν [illegible] ἐμβαλὼν [illegible] περιέφυσε [illegible] καλάμους οἱ δάγρει [illegible] τούτους.

τούτοις πάντως καὶ λιμνώδεις τόποι. αὐτὰρ ὅγ' ὧν καὶ παῖς χαι- παρίοι κέχρηται πρὸς ἐκεῖνον ταύτου τοπός. ἄλλως δὲ ἀνέτρεπε, et cetera, quae p. 283. l. 19. leguntur.

P. 288. l. 13. Adde: Horminum sativum apud Graecos in hortis cultum putatur esse Salvia sclarea Linnaei. Cyprum versu 622. Gorraeus vulgari errore ligustrum vertit, cum cyprus sit Lawsonia inermis Linnaei, Arabum *Aldanna*.

P. 289. l. 29. dele verba: *Vulgo ἀέθλους* ut scribi debebat. P. 290. l. 20. *νεοθαλῆ* P. 298. l. 16. emendatiorem Ibid. l. 27. Eleusiniorum P. 303. l. 10. *πνεῦμα θλιβόμενον* deleta distinctione P. 304. l. 26. *χειαῖς*

Ad p. 96. versum 48. lin. 13. Adde: Locum egregie interpretatur Plinius 27. c. 46. *cocco Gnidio color cocci, magnitudo grano piperis major, vis ardens. Itaque in pane devoratur, ne adurat, cum gulam transit. Huic vis praesentanea contra cicutam.* Scilicet in libris veterum saepe aconitum cum conio seu cicuta fuit permutatum; praeterea vis calefaciendi in utroque veneno requiri videtur ad remedia. Certe plura a Nicandro nominata contra aconitum eam vim testantur utilem habitam fuisse, veluti calx viva, ruta atque aliae herbae. Βλάβην nominat poeta dubio vocabulo; caulem enim, folia et fructum adeo significat apud poetas. Ceterum fruticem humilem, coccum Gnidium ferentem thymelaeam vocari cum Dioscoride IV. c. 173. tradit Plinius 13. c. 35. addens eundem chamelaeam, cnestron et cneorum appellari. Oleum ex baccis expressum ad medicamenta habet 15. c. 7. et 23. c. 45. De chamelaea idem 24. c. 82. *alvum purgat, extrahit pituitam bilemque, foliis in duabus absinthii partibus decoctis, succoque ex cum melle poto.* Scribonius Largus Comp. 136. *Purgat belle Chamelaea, quae herba olivae similia folia habet, quorum quinque vel sex ... trita ex aquae mulsae cyathis,* quam formulam exscripsit Marcellus p. 211. Confer etiam Dioscorid. L. 172. Archigenes apud Galenum Compos. Medic. sec. loca

IX. 3. hydropicis dat medicamentum hoc: *cneori, quam aliqui chamelaean appellant, teneras nascentias vel calamorum radices noscentes exsuccato, at succi cyathos III. ammixto vino mulso quotidie exhibeto.* Nescio quomodo Plinius cum Dioscoride in petrosis nasci voluerit chamelaeam, Archigenes circa calamos. Semina et folia tenera adhibet Marcellus Emp. p. 212. qui cestin olivae latine dici monet herbam. A similitudine olivarum Hispani hodie *Olivilla*, Galli *Garou* vocant. Est Linnaei Daphne laureola.

Ad p. 123. versu 155. ϰερόεντα. Hanc formam non memini in alio poeta reperire. Videant igitur doctiores, an usitatior ϰεράεντα sit substituenda.

Ad p. 135. vers. 181. Adde: Non sine errore dixi, vinum e psithia vite fieri austerum pramnio simile. Contra Plinius 14. f. 11. *vinum omne dulce minus odoratum: quo tenuius, eo odoratius. Psythium et melampsythium passi genera sunt, suum saporem non vini referentia.* Atque etiam Virgilius II. 93. *et passo Psythia utilior, tenuisque lageos.* Ubi similiter passo, ut pote crasso et pingui, quod fermentando non fuit attenuatum, nec in vini saporem transiit, opponitur vinum tenue et odoratum ex lageo uva expressum, quod fervescendo pinguedinem musti exuit. Idem IV. 269. uvas passas psythias dixit *psythia passos de vite racemos.* Psithiam vitem cum Corcyraea et chloride vocata, albas omnes et pingues tenui terrae convenire monent Geoponica V. 2. f. 4. Melampsithia igitur a colore nigro fuit dicta. Raram uvis propter exiguitatem acinorum minus fluere in Italia monet Colum. III. 3. 24. Scilicet exiguitas acinorum et pinguedo succi dulcis ad uvas passas eligebatur, quanquam romani ad passas majores uvas seligebant. De quo dicetur accuratius ad Columellam XII. 16. Hoc tantum volui monere, a Nicandro signari vinum passum, quod fit ex uvis in vite ipsa sole maturatis et siccatis. Psythiae vites passum, non vinum dabant, sui saporis, dulce tamen et pingue.

Y Plane

Plane igitur diversa vitis Psamnia a Psithia fuit; et potuit Nicander psithiam ipsam ἡδυῖον dicere propter pinguem dulcedinem in passo laudatam. Hodie uvas passas eas, unde vinum passum fieri solet, dicunt Cubebas, et passum inde factum vinum Cubebarum. Vide Vollständige Abhandl. des Weinbaus. Francof. 1766. Vol. I. p. 386. seqq.

Ad p. 223. l. 14. Adde: Ex thymo mel optimum confici testantur etiam Varro III. 16. 26. et Columella IX. 4. 6. Contra tertii generis mel minime probatum; quod ericaeum vocetur habet Plinius XI. f. 15. Dioscor. I. 117. οὗ τῷ ἄνθει μέλισσαι χρώμεναι μέλι ἐργάζονται, οὐ σπουδαῖον. Quod ad verba poetae attinet, noster Theriac. versu 610. λάζεο δ' ἀνθεμόεσσαν ἄφυς τανύφυλλον ἐρείκην, ἥντε μελισσαῖος περιβόσκεται οὐλαμὸς ἔργων. ubi Scholia: ἐρείκη εἶδος βοτάνης ἥτις φύλλα ἔχει τῷ μυσσῷ παραπλήσια μακρότερα δὲ καὶ τραχύτερα (Goett. παχύτερον G.) Plinius 24. f. 39. *Ericen Graeci vocant fruticem non multum a myrice differentem, colore roris marini et paene folio. Hoc adversari serpentibus tradunt.* Diosc. I. 117. δένδρον θαμνῶδες dixit. Plinius 13. f. 35. *sicut erices folia contra serpentes.* Contra viperae morsum commendat Archigenes apud Paulum Aeginetam. Idem de erice ab aequinoctio ad Vergiliarum occasum florente: *plurima fit erice: Athenienses tetralicem appellant, Euboea sisaram, quam putant apibus esse gratissimam, fortassis, quia tunc nulla alia sit copia.* Ubi Codex Chifletianus pro *erice* habet *erithace*, idem *sysyrum*. Editio princeps Plinii *sisirum* habet. Vincentius Sp. nat. XX. 101. *cum in Affrica sola myrica floret in sylvis.* unde forte legendum est: *cum in Attica sola erica floret in sylvis.* Pro tetralicem Harduinus ex Columella IX. 14. f. 11. malebat *tamaricem* legi, ex cujus floribus Columella auctumno confecta mella ait hiemi reponi ab apibus. De qua nominum ericae, myricae et tamaricis confusione antiqua dicam olim ad locum Columellae. In Varrone de R. R. III. 16.

26.

26. mel ex flore *sisarae*, vel, ut liber Polit. habet, *sisarae* confectum dicitur liquidum; quare negabat Pontedera ericaeum ibi intelligi, quod auctore Plinio l. c. *sit harenoso simile.* Contra forte mihi licebit suspicari Varronis locum ex eodem fonte ductum, unde et Plinius sua hauserat, esse lacunosum, et mentionem mellis ex thymo confecti excidisse. *Scilicet thymosum non scit et tantum praetenuia Sicilia mittit* auctore Plinio 11. s. 15. idem spissum e rore marino memorat. Quid igitur si fuerit olim in Varrone: *liquidum mel, ut e thymo; arenosum, ut ex sisarae flore; ex alia contra spissum, ut e rore marino.* Sed haec obiter. Nicander ericen nominavit post thymum, quoniam absumtis thymi floribus apes Atticae ex erica mel auctumno conficiebant. Varietas lectionis ἠνεμόεσσαν forte designat altitudinem ericae et speciem; quo respicit etiam glossa Hesychiana ex commentariis vetustis Nicandri ducta, ubi est ἀνθεμόεσσαν, ὑψηλὰ ἄνθη ἔχουσαν.

F I N I S.

